

รายงานภาคผนวก

พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการ
เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง
จังหวัดกำแพงเพชร

The project of develop a participatory mechanism between the irrigation water management group and the organization to increase efficiency of water management at Thorthongdaeng Operation and Maintenance Project

โดย

บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

1. นายชินวุฒน์	มณีศรีขำ	หัวหน้าโครงการ
2. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	ทีมวิจัย
3. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	ทีมวิจัย
4. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	ทีมวิจัย
5. นายพิเชฐ	ใจบุญ	ทีมวิจัย
6. นางสาวสุดาวัลย์	ศรีทอง	ทีมวิจัย

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

สิงหาคม 2565

รายงานภาคผนวก

พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการ
เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง
จังหวัดกำแพงเพชร

The project of develop a participatory mechanism between the irrigation water management group and the organization to increase efficiency of water management at Thorthongdaeng Operation and Maintenance Project

โดย

บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

1. นายชินวัฒน์	มณีศรีขำ	หัวหน้าโครงการ
2. นายคำรณ	นิมอณรงค์	ทีมวิจัย
3. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	ทีมวิจัย
4. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	ทีมวิจัย
5. นายพิเชฐ	ใจบุญ	ทีมวิจัย
6. นางสาวสุดาวลัย	ศรีทอง	ทีมวิจัย

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

สิงหาคม 2565

สารบัญภาคผนวก
(Table of Contents)

	หน้า
ภาคผนวก ก. สรุปรายงานการประชุม	1
ภาคผนวก ข. แบบประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน	361
ภาคผนวก ค. แบบสำรวจแหล่งน้ำ (Water 01) และแหล่งน้ำใต้ดิน (Water Form)	364
ภาคผนวก ง. เกณฑ์การให้คะแนน 10 คุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ดี	368
ภาคผนวก จ. รายชื่อหัวหน้าโครงการวิจัยและคณะนักวิจัย	372

ภาคผนวก
(Appendix)

โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร มีภาคผนวก ดังนี้

- ก. สรุปรายงานการประชุม
- ข. แบบประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน
- ค. แบบสำรวจแหล่งน้ำ (Water 01) และแหล่งน้ำใต้ดิน (Water Form)
- ง. เกณฑ์การให้คะแนน 10 คุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ดี
- จ. รายชื่อหัวหน้าโครงการวิจัยและคณะนักวิจัย

ภาคผนวก ก. สรุปรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมคณะกรรมการ JMC และเวทีสร้างความเข้าใจ
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กร
ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
วันที่ 10 สิงหาคม 2564 เวลา 09.00 – 11.50 น.
ณ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัดกำแพงเพชร/จังหวัดสุโขทัย ผ่านโปรแกรมซูม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสมศักดิ์	หนูแย้ม	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ ตำบลทุ่งหลวง จังหวัดสุโขทัย
2. นายบุญส่ง	ชำนาญเสื่อ	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ ตำบลนาเชิงคีรี จังหวัดสุโขทัย
3. นายไพรวลัย	อินทพงษ์	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ ตำบลสามพวง จังหวัดสุโขทัย
4. นายสุจิน	ปานโต	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ ตำบลหนองกระดัง จังหวัดสุโขทัย
5. นายเกรียงศักดิ์	พลพันธ์	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ ตำบลวังตะแบก จังหวัดกำแพงเพชร
6. นายฉลวย	สีทอง	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ ตำบลเขาคีรี จังหวัดกำแพงเพชร
7. นายประพันธ์	โกสุม	ตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
8. นายเดโชชัย	นันทวล	ตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
9. นายเศรษฐโชค	อยู่ครอง	ตำบลบึงทับแรด อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
10. นายวิรัตน์	จันทร์คง	นายก อบต.โนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
11. นายวิโรจน์	ปานสุขसार	กำนันตำบลโนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
12. นายศิริวัฒน์	ประกิลละคะ	แกนนำตำบลโนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
13. นายสนอง	พูนสวัสดิ์	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
14. นายจรรพันธ์	เสื่ออุดม	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
15. นายเลาะ	อินทร์เมฆ	ตำบลเขาคีรี อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
16. นายสมจิตร์	มันจิตร	ตำบลเขาคีรี อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
17. นายฉลวย	สีทอง	ตำบลเขาคีรี อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
18. นายจรัส	โพธิ์หวี	ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัด
19.		ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ ตำบลบ้านป้อม จังหวัดสุโขทัย
20.		ตัวแทนแกนนำตำบลปากพระ จังหวัดสุโขทัย
21.		กำนันตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
22.		ผู้ใหญ่บ้านตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
23.		ตัวแทนจากเทศบาลตำบลคลองพิไกร อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
24.		ปลัดอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
25.		ตัวแทนปลัดอำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
26.		สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร
27. นายสุทธิชัย	ไพโรจน์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

28. นายสมเกียรติ	อุปการะ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
29. นายสหัส	ไก่อแก้ว	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
30. นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
31. นายมนัส	นานแกง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
32. นายวันมงคล	วิโยธา	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
33. นายอิทธิพล	สนองคุณ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
34. นายปิติพงษ์	ทองงามขำ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
35. นายอนุพล	พลธนู	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
36. นายปราชญา	สายแสง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
37. นางสาวโสเมศิริ	วัชระสุนทรกุล	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
38. นายพิชัย		โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
39. นางสาวกรรณิกา		โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
40. คุณอิติธร	จุลละพราหมณ์	คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข็มมุ่ง ระยะที่ 2
41. ผศ. ภาณุวัฒน์.ดร.	ปิ่นทอง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
42. นายชินวุฒัน	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
43. นายพศิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
44. นายคำรณ	น้อมนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
45. นางสาวพวงทอง	มั่งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
46. นายพิเชฐ	ใจบุญ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
47. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
48. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
49. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
50. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
51. นางสาวอัญชณา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

การประชุมในวันนี้เป็นการผนวกรวมระหว่างการประชุมคณะกรรมการจัดการชลประทาน (Joint Management Committee for Irrigation-JMC) ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ทั้ง 3 สป. ทั้งในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดสุโขทัย เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาและวางแผนการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน และการประชุมสร้างความเข้าใจและนำเสนอผลการดำเนินงานของโครงการวิจัยเข็มมุ่ง ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ให้กลุ่มผู้ใช้น้ำที่เข้าร่วมโครงการเดิมและกลุ่มใหม่ที่อยู่ในพื้นที่ขยายผลได้รับทราบความเป็นมาของทั้ง 2 โครงการ คือ

1. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเต็มรูปแบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบปฏิบัติการการบริหารจัดการน้ำเกษตรกรรมในพื้นที่ชลประทานต่อทองแดง (ส่วนขยาย) ที่มี ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง จากศูนย์วิจัยนวัตกรรมน้ำและโครงสร้างพื้นฐาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เป็นหัวหน้าโครงการ

2. โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีคุณชินวุฒัน มณีศรีขำ จากบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด เป็นหัวหน้าโครงการ

โดยมีกระบวนการออกแบบการประชุมร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร และบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

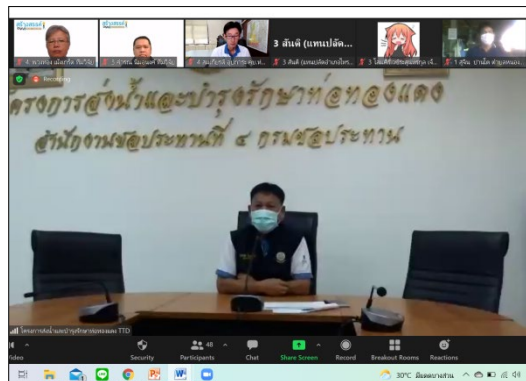
1. ลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุม ทดสอบระบบ zoom และเตรียมความพร้อม

คุณคาร์ณ นิ่มอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมการประชุมทดสอบระบบ zoom พร้อมทั้งชี้แจงเรื่องการเปลี่ยนชื่อตามบทบาทหน้าที่ของผู้เข้าร่วม เช่น กลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่ชลประทานแต่ละ สบ. เจ้าหน้าที่ส่วนกลางโครงการท่อทองแดง/ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภายนอก และทีมวิจัย พร้อมทั้งให้เจ้าหน้าที่ สบ.ต่างๆ ช่วยปรับชื่อให้กลุ่มผู้ใช้น้ำร่วมด้วย นับว่าเป็นการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ร่วมกัน เพราะว่าเป็นการประชุมออนไลน์ผ่านโปรแกรมซูมครั้งแรก

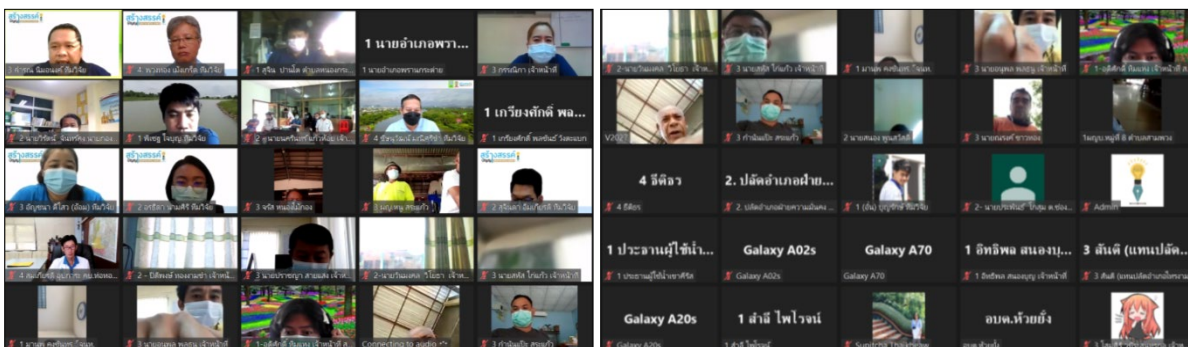

2. พิธีเปิดและชี้แจงเป้าหมายการประชุม โดย นายสุทธิชัย ไพรสันต์ ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง

คุณสมเกียรติ อุปการะ หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวเรียนเชิญคุณสุทธิชัย ไพรสันต์ ผู้อำนวยการ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สำนักชลประทานที่ 4 กรมชลประทาน กล่าวเปิดและชี้แจงเป้าหมายการประชุม

คุณสุทธิชัย ไพโรจน์ ผู้อำนวยการ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กล่าวว่า การประชุมในวันนี้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มีการประชุมแบบมาพบหน้ากันเป็นการประชุมผ่านระบบออนไลน์ หากสถานการณ์โควิด-19 ดีขึ้น จะได้มาประชุมที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงร่วมกัน วันนี้พบกันผ่านรูปภาพออนไลน์และการพูดคุยไปก่อน โดยการประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการ JMC ทราบข้อมูลสถานการณ์น้ำในปัจจุบันและนโยบายการบริหารจัดการน้ำในฤดูฝน ผลการบริหารจัดการที่ผ่านมาและการดำเนินงานในระยะต่อมา และการพัฒนาโครงการท่อทองแดง การดำเนินงานวิจัย เรื่องงบประมาณ เช่น งบปกติ งบเงินกู้ในปี 2565 เป็นต้น รวมทั้งระบบการบริหารจัดการน้ำเชิงโครงสร้างและด้านอื่นๆ การบริหารจัดการน้ำในฤดูฝนก็เป็นอีกแบบหนึ่ง เช่น อนุมัติพลมีปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นมา 600 กว่าล้าน ลบม. แต่ก็ยังน้อยอยู่ การบริหารจัดการน้ำในฤดูฝนได้รับครบถ้วนหรือยัง หลังจากนั้นจะบริหารจัดการน้ำอย่างไร และงบประมาณของโครงการปีหน้าจะอย่างไร โครงการเงินกู้จะได้รับงบประมาณตามที่เสนอไว้หรือไม่ และโครงการวิจัยท่อทองแดงที่ได้จบภารกิจและมีการแถลงข่าวไปแล้ว และโครงการวิจัยเข็มมุ่งระยะที่ 2 เรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ มีเครื่องวัดความชื้น ระบบปิด-เปิดประตูอัตโนมัติ เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำครอบคลุมโดย ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปันทอง และโครงการต่อยอดเรื่องการบริหารจัดการน้ำโดย อ.ชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการ JMC ได้ทราบข้อมูลเท่าเทียมกันว่าดำเนินงานอย่างไร พร้อมทั้งขอเปิดกล่าวการประชุมออนไลน์ต่อไป

จากนั้น คุณสมเกียรติ อุปการะ กล่าวทบทวนวัตถุประสงค์การประชุมวันนี้ เพื่อสร้างการรับรู้ข้อมูล และสถานการณ์น้ำในปัจจุบันของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง เพื่อเป็นข้อมูลในการเตรียมตัวของเกษตรกรและหน่วยงานในพื้นที่ โดยมีวาระการประชุมในประเด็นสำคัญ ได้แก่

- 1) ข้อมูลสถานการณ์น้ำในปัจจุบัน และนโยบายการบริหารจัดการน้ำฤดูฝน
- 2) ผลการบริหารจัดการน้ำฤดูฝน และแผนแนวทาง/การบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูฝนที่เหลือ
- 3) การพัฒนาโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง
  - 3.1 โครงการภายใต้งบประมาณตาม พรบ. 2565 ของกรมชลประทาน
  - 3.2 โครงการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก (งบเงินกู้)
  - 3.3 โครงการศึกษาความเหมาะสมการปรับปรุงโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง
  - 3.4 โครงการวิจัยเข็มมุ่งระยะที่ 2

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

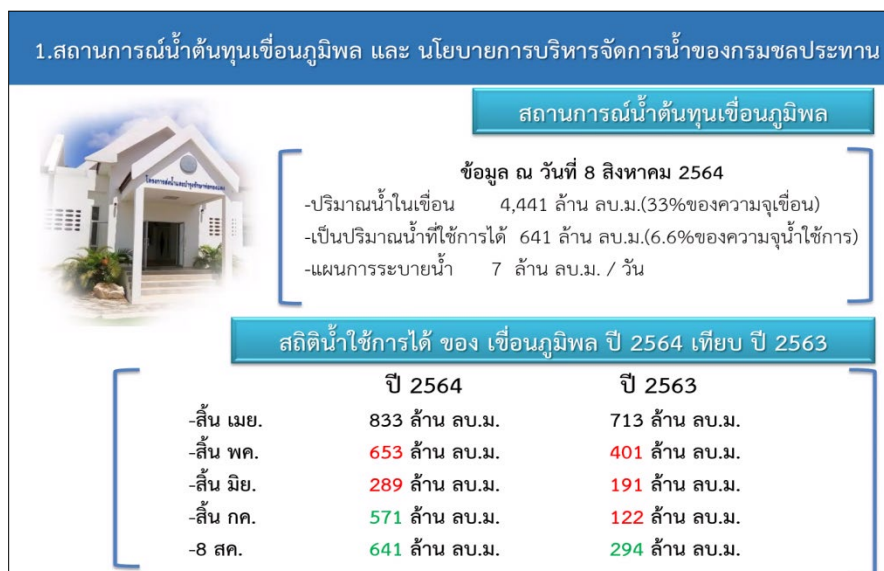
วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างการรับรู้ ข้อมูล และ สถานการณ์ต่างๆ ของโครงการส่งน้ำ
ท่อแดง เพื่อเป็นข้อมูลในการเตรียมตัวของเกษตรกรและหน่วยงาน
ในพื้นที่ โดยมีวาระการประชุมประเด็นสำคัญ ได้แก่

1. ข้อมูลสถานการณ์น้ำ และ นโยบายการบริหารจัดการน้ำฤดูฝน
2. ผลการบริหารจัดการน้ำฤดูฝน และ แผน/แนวทางการบริหารจัดการน้ำ
ในช่วงฤดูฝนที่เหลือ
3. การพัฒนาโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อแดง
  - 3.1 โครงการภายใต้ งบประมาณตาม พรบ.65 ของ กรมชลประทาน
  - 3.2 โครงการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้และเชิงของเศรษฐกิจฐานราก(ข.เงิน)
  - 3.3 โครงการศึกษาความเหมาะสม การปรับปรุงโครงการส่งน้ำท่อแดง
  - 3.4 โครงการวิจัยเชิงบูรณาการที่ 2

1) ข้อมูลสถานการณ์น้ำในปัจจุบัน และนโยบายการบริหารจัดการน้ำฤดูฝน พบว่า สถานการณ์น้ำต้นทุนเขื่อนภูมิพลและนโยบายการบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทาน ข้อมูล ณ วันที่ 4 มีปริมาณน้ำในเขื่อน 2564 สิงหาคม 8, ล้าน 441 และ (ของความจุการใช้ 6.4 คิดเป็นร้อยละ) .ล้าน ลบม 641 ปริมาณน้ำที่ใช้ได้ (ของความจุเขื่อน 33 คิดเป็นร้อยละ) .ลบม วัน ปี/.ล้าน ลบม 7 แผนการระบายน้ำ2564 เนื่องจากจากสถานการณ์ปี 2562-2563 รัฐบาลให้ใช้น้ำอย่างประหยัดจึงมีน้ำเหลืออยู่ 100 กว่าล้าน ลบม และปี .2564 มีฤดูฝนมาเร็ว ช่วงสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนกรกฎาคม ฤดู 2563 ซึ่งแตกต่างจากปี 2564 ฝนจะเป็นช่วงปลายเดือนกรกฎาคมและต้นเดือนสิงหาคม

สำหรับนโยบายการบริหารจัดการน้ำกรมชลประทานนั้น เนื่องจากปริมาณน้ำในเขื่อนภูมิพลน้อยมาก และฝนตกระหว่างเดือนมิถุนายน – ต้นเดือนกรกฎาคม 2564 มีปริมาณน้อยและไม่กระจาย ซึ่งตกน้อยกว่าที่กรมอุตุฯได้คาดการณ์ไว้ กรมชลประทานจึงได้แจ้งเวียนให้พื้นที่เพาะปลูกข้าวที่รับน้ำจากเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ให้ชะลอการปลูกข้าว โดยขอให้มีการสม่ำเสมอเพียงพอก่อนจึงจะเริ่มปลูก และให้หน่วยงานชลประทานบริหารจัดการน้ำทำเพื่อสนับสนุนพื้นที่ชลประทานต่อไป โดยสำหรับพื้นที่ที่ปลูกไปแล้วให้สนับสนุนช่วยเหลือไม่ให้เสียหาย แต่การแจ้งเวียนไม่สำเร็จ

2) ผลการบริหารจัดการน้ำฤดูฝน และแผนแนวทาง/การบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูฝนที่เหลือ

ผลการบริหารจัดการน้ำฤดูฝนที่ผ่านมาเริ่มมีการส่งน้ำเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2564 เพื่อช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกข้าวช่วงต้นเดือนพฤษภาคม 2564 ที่กำลังจะเสียหายในหลายพื้นที่ ทำให้พื้นที่ที่ยังไม่เพาะปลูกข้าวที่มีน้ำผ่านเริ่มเพาะปลูก เกิดการแย่งน้ำ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และนำไปถึงพื้นที่ที่ต้องการน้ำเร่งด่วนไม่ทัน จนเกิดความเสียหายบ้าง โดยเฉพาะพื้นที่ปลายคลอง ปัจจุบันน้ำถึงปลายคลองทุกสายในเขตชลประทานแล้ว และยังส่งน้ำเติมให้ทุกสายเพื่อช่วยเหลือพื้นที่นอกเขตด้วย โดยเป็นการบริหารจัดการน้ำท่าของแม่น้ำปิง มีการเพาะปลูกข้าวในเขตชลประทานเกือบเต็มพื้นที่แล้ว ปัญหาความเดือดร้อนได้ลดลงแล้ว และปัญหาความขัดแย้งกรณีการแย่งน้ำจึงลดลงตามไปด้วย

สำหรับแนวทางการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูฝนที่เหลือ เนื่องจากปัจจุบันเขื่อนภูมิพลระบายน้ำประมาณ 7 ล้าน ลบม./วัน และมีน้ำท่าในแม่น้ำปิงตามปริมาณฝนที่ตกท้ายเขื่อนทั้งจากจังหวัดลำปาง ตาก และจังหวัดกำแพงเพชร เหนือฝายท่อทองแดง โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงจะส่งน้ำเข้าพื้นที่ตลอดฤดูฝน มากบ้างน้อยบ้างตามปริมาณน้ำท่า ซึ่งในช่วงที่ผ่านมา น้ำท่ามากจะพยายามส่งน้ำไปเก็บไว้ในคลอง สระ บึง และแก้มลิงต่างๆ ไว้ โดยขอให้เผื่อให้การระบายน้ำได้ กรณีฝนตกหนักในพื้นที่ เพื่อไม่ให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่การเกษตร ทั้งนี้ในช่วงปลายฤดูฝนโครงการจะเร่งเติมน้ำให้เต็มแหล่งกักเก็บน้ำในพื้นที่ สำหรับบรรเทาความขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งต่อไป โดยแนวทางการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งจำเป็นต้องประเมินจากปริมาณน้ำต้นทุนในเขื่อนภูมิพล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2564 จะกำหนดนโยบายหรือแนวทางการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ประจำปี 2564/64 ต่อไปได้ ระหว่างที่รอแนวทางจึงต้องใช้มาตรการเดิม คือ สนับสนุนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค พืชยืนต้นและไม้ผล เป็นหลัก และต้องขออนุญาตไม่ส่งน้ำให้กับการปลูกข้าวนอกฤดู

3) การพัฒนาโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง

- 3.1 โครงการภายใต้งบประมาณตาม พรบ. 65 ของกรมชลประทาน จำนวน 63 รายการ รวมงบประมาณทั้งสิ้น 78.1798 ล้านบาท อยู่ระหว่างที่สภา.พิจารณางบประมาณวาระ 2-3 คาดว่าจะดำเนินการได้ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2564 สำหรับด้านความพร้อมกรมชลประทานมีความพร้อมดำเนินการได้ทันทีที่ได้รับอนุมัติงบประมาณ
- 3.2 โครงการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก (งบเงินกู้) จำนวน 16 รายการ รวมงบประมาณทั้งสิ้น 30.8800 ล้านบาท เป็นโครงการที่เสนอเป็นรายการที่ได้เคยขอมติประชาคมในคราวประชุม JMC เมื่อเดือนเมษายน 2564 ซึ่งแผนงาน/นโยบายรัฐบาลขณะนั้น กำหนดแผนให้ดำเนินการช่วงเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2564 ปัจจุบันยังไม่ได้รับการพิจารณาอนุมัติโครงการ ซึ่งในภาพรวมของจังหวัดกำแพงเพชร งบประมาณ 512 ล้านบาท ข้อมูลล่าสุดคาดว่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียง 250 ล้านบาท ซึ่งยังไม่ทราบว่ารายการได้จะได้รับการจัดสรรงบประมาณ สำหรับด้านความพร้อมกรมชลประทานมีความพร้อมดำเนินการได้ทันทีที่ได้รับอนุมัติงบประมาณ
- 3.3 โครงการศึกษาความเหมาะสมการปรับปรุงโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ดังรายละเอียดในหัวข้อ 3.1 และ 3.2 อยู่ระหว่างการรอการพิจารณา และมีความพร้อมดำเนินการเมื่อได้รับการอนุมัติงบประมาณดำเนินการ
- 3.4 โครงการวิจัยเข้มมุ่งระยะที่ 2 จำนวน 2 โครงการ ได้แก่
  1. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเต็มรูปแบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบปฏิบัติการการบริหารจัดการน้ำเกษตรกรรมในพื้นที่ชลประทานท่อทองแดง (2 โครงการวิจัยเข้มมุ่งระยะที่) (ส่วนขยาย)โดย ผศ.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง ศูนย์วิจัย.ดร. นวัตกรรมน้ำและโครงสร้างพื้นฐาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ อยู่ในแผนงานที่ เพิ่มประสิทธิภาพการ 2 จัดการน้ำในพื้นที่ชลประทานภาคกลางตอนบน

ทีมวิจัยนำเสนอผลการดำเนินงานระยะที่ 1 มีการติดตั้งเครื่องมือและเทคโนโลยีการบริหารจัดการน้ำและพื้นที่เกษตรกรรม โดยการแบ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำจากพื้นที่เกษตรกรรมที่ใช้น้ำจากคลองเดียวกันเป็น 20 โซน ป้อนข้อมูลเข้าสู่ระบบ Computer Program Website เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลการตรวจวัด real-time จากเทคโนโลยีการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมเข้าสู่แบบจำลองคณิตศาสตร์ การพัฒนาควบคุมการส่งน้ำและระบบการบริหารจัดการน้ำเกษตรกรรม คำนวณความชื้นเพื่อใช้ในการส่งน้ำ นอกจากนี้โปรแกรมแล้วยังมีไลน์แจ้งเตือนเพื่อรายงานค่าความชื้นรายวันร่วมด้วย

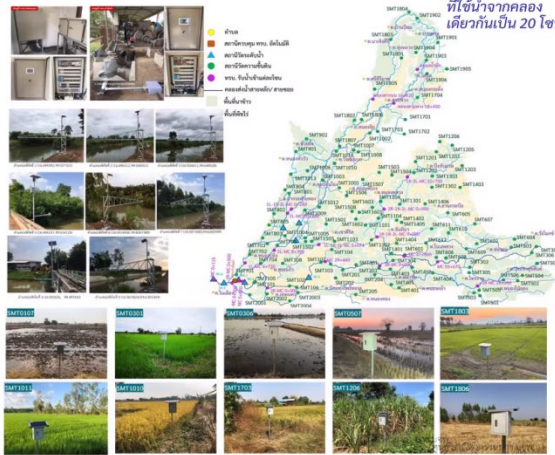

ผลการดำเนินงาน ระยะที่ 1

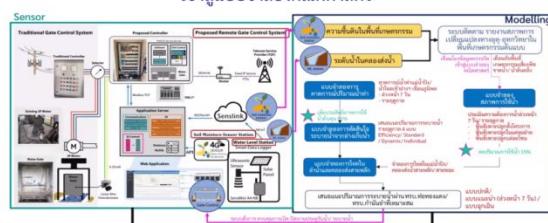
Computer Program Website

การติดตั้งเครื่องมือและเทคโนโลยีการบริหารจัดการน้ำ และพื้นที่เกษตรกรรม

“แบ่งกลุ่มการใช้น้ำ จากพื้นที่เกษตรกรรม ที่ใช้จากคลอง เดียวกันเป็น 20 โซน”

การเชื่อมโยงข้อมูลตรวจวัด Real-time จากเทคโนโลยีการจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เข้าสู่แบบจำลองคณิตศาสตร์

ระบบติดตาม ตรวจจับภาพเปลี่ยนแปลง อุณหภูมิ ความชื้นในดิน เกษตรกรเห็นแบบ

ระบบควบคุมและประเมินสถานการณ์น้ำเพื่อการสร้าง ฝาย-อุโมงค์กักเก็บน้ำในเกษตรกรรมแบบ

การพัฒนาแบบควบคุมการส่งน้ำและระบบปฏิบัติการบริหารจัดการน้ำเกษตรกรรม

ผลสำเร็จของโครงการ ระยะที่ 1 พบว่า การติดตามข้อมูลความชื้นในดิน ช่วยประหยัดน้ำจากการส่งน้ำได้ 20 % จึงมีการส่งน้ำเพียง 80 % ปัจจุบันยังมีการติดตามการใช้งานรายสัปดาห์ ส่วนกราฟทางด้านขวาแสดงความชื้นดินในแปลงเกษตรกรรมเฉลี่ย ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2563 – เดือนมีนาคม 2564 พบว่า พื้นที่สีแดงที่มีการขาดแคลนน้ำในระดับวิกฤติ คือ สบ.3 อีก 2 แห่ง อยู่ในระดับเตือนภัย

ผลสำเร็จของโครงการ ระยะที่ 1

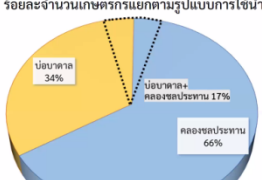
ลดปริมาณการสูญเสียน้ำในการจัดสรรน้ำเข้าพื้นที่ชลประทาน โดยเฉลี่ยร้อยละ 15

การประหยัดน้ำเชิงการบริหารจัดการ	ภาพรวมทั้งโครงการ	ฤดูแล้ง 60/61	ฤดูแล้ง 61/62
ปริมาณน้ำส่งจริง (ล้าน ลบ.ม.)		205.03	349.57
พื้นที่เพาะปลูกจริง (ไร่)		449,178	492,129
ผลจำลองปริมาณน้ำส่งจริง (ล้าน ลบ.ม.)		170.96	268.20
ประหยัดน้ำ (%)		16.62%	23.28%
ประหยัดน้ำจากการส่งจริง (ล้าน ลบ.ม.)		34.07	81.37

เฉพาะพื้นที่เพาะปลูกข้าว		
ปริมาณน้ำส่งจริง (ล้าน ลบ.ม.)	93.62	270.50
พื้นที่เพาะปลูกข้าว (ไร่)	344,948	373,799
ผลจำลองปริมาณน้ำส่งจริง (ล้าน ลบ.ม.)	78.20	202.33
ประหยัดน้ำ (%)	16.47%	25.20%
ประหยัดน้ำจากการส่งจริง (ล้าน ลบ.ม.)	15.42	68.17

ร้อยละจำนวนเกษตรกรแยกตามรูปแบบการใช้

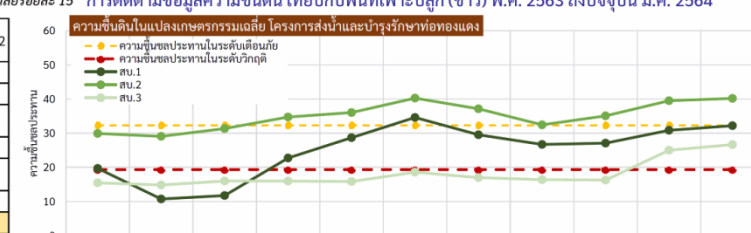

ช่วงเวลาการเพาะปลูก สถานะความชื้นดิน

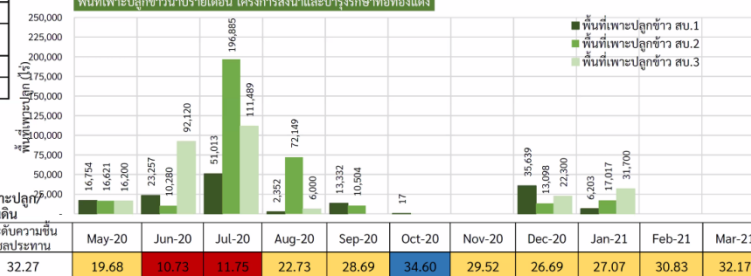
ฝายส่งน้ำ	ระดับความชื้นชลประทาน	May-20	Jun-20	Jul-20	Aug-20	Sep-20	Oct-20	Nov-20	Dec-20	Jan-21	Feb-21	Mar-21	
สบ.1		32.27	19.68	10.73	11.75	22.73	28.69	34.60	29.52	26.69	27.07	30.83	32.17
สบ.2		38.71	29.90	29.08	31.36	34.70	36.01	40.37	37.13	32.46	35.04	39.61	40.15

การติดตามข้อมูลความชื้นดิน เทียบกับพื้นที่เพาะปลูก (ข้าว) พ.ศ. 2563 ถึงปัจจุบัน มี.ค. 2564

ความชื้นดินในแปลงเกษตรกรรมเฉลี่ย โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อของแล้ง

พื้นที่เพาะปลูกข้าววันปียาเดือน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อของแล้ง

สำหรับการดำเนินงานในส่วนขยายระยะที่ 2 จะมีการติดตั้งเครื่องวัดระดับน้ำกลางคลองและปลายคลองอีก 13 จุด ทั้ง 2 ระยะ รวมทั้งสิ้น 21 จุด ติดตั้งเพิ่มที่คลองก้านน้ำ และเชื่อมโยงไปสู่ระบบการบริหารจัดการน้ำ และมีการติดตั้งเครื่องเปิด-ปิด ทרב.รับน้ำแบบอัตโนมัติ 4 จุด โดยเครื่องมีวัดระดับน้ำแบบ Real time 13 จุด จุดที่ 13 คือ สะพานจอมสังข์ ติดตั้งเสร็จจะเชิญอบรมโครงการ เพื่อดูข้อมูลระดับน้ำ

ที่มาและปัญหา ส่วนขยาย

วิจัยเชิงการปฏิบัติการ ปรับปรุงรูปแบบการทำงาน routine ให้เกิดประสิทธิภาพ

พัฒนาระบบการจัดการน้ำจาก Semi เป็น Full-Scaled automatic control ครอบคลุมทั้งโครงการฯ

รูปแบบการส่งน้ำเป็นแบบแก้ไขปัญหา/ เพื่อส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกไปแล้ว

ขาดการเชื่อมโยง/ integrated รูปแบบการใช้น้ำทั้งน้ำชลประทานบาดาล และคลองธรรมชาติ

- วัตถุประสงค์การใช้น้ำรายแปลง
- ลดความขัดแย้งในการใช้น้ำของเกษตรกรและการส่งน้ำของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ
- ติดตามการใช้น้ำในระดับแปลงเกษตรกรและโครงการฯ
- ติดตามการใช้พลังงาน/ต้นทุนในการทำเกษตรกร

NEGOTIATION

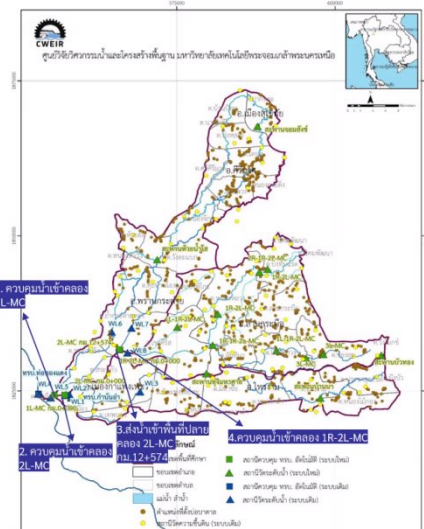
Full-Scaled automatic control

- ❖ แบบจำลองประมวลสถานการณ์น้ำแบบ real-time ในระดับแปลงเกษตรกรและระดับโครงการชลประทาน
- ❖ ระบบประเมินสถานการณ์น้ำทั้งระบบเพื่อการจัดการน้ำที่สมบูรณ์แบบทั้งโครงการฯ

พื้นที่ศึกษา

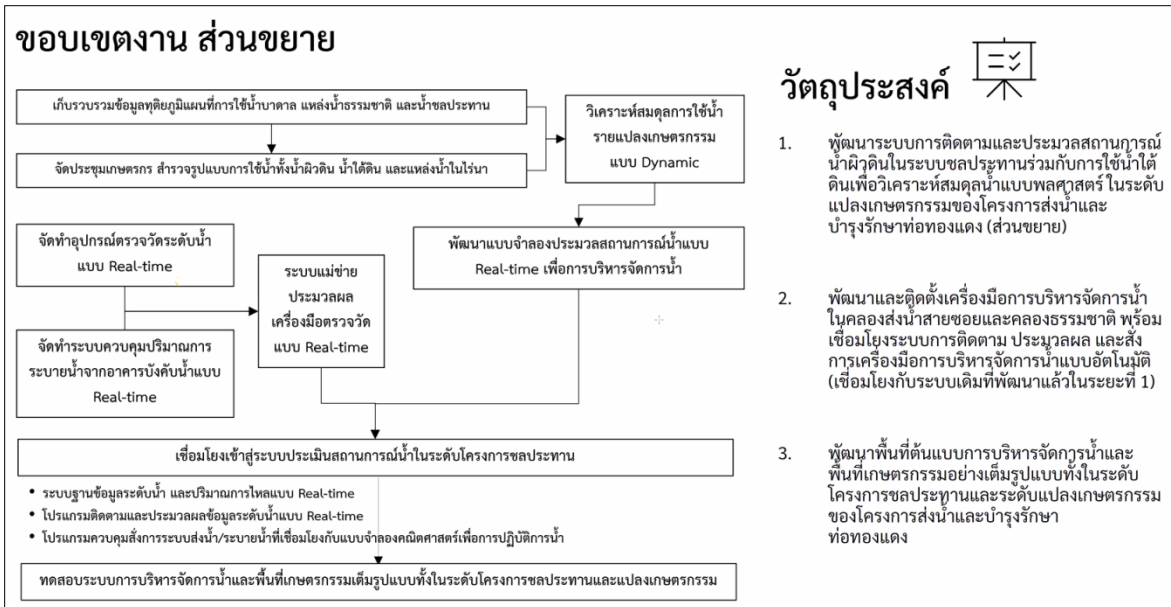
ศูนย์วิจัยวิศวกรรมน้ำ มอช.

รายละเอียดจุดติดตั้งเครื่องมือการบริหารจัดการน้ำ

ลำดับ	ชื่อ	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
เครื่องมือควบคุมการเปิด-ปิด ทרב.รับน้ำ แบบอัตโนมัติ 4 จุด				
1	ทรบ.ปากคลอง 1L-MC	สระแก้ว	เมืองกำแพงเพชร	กำแพงเพชร
2	ทรบ.ปากคลอง 2L-MC	สระแก้ว	เมืองกำแพงเพชร	กำแพงเพชร
3	ทรบ.กลางคลอง 2L-MC กม.12+574	กำแพงเพชร	พรานกระต่าย	กำแพงเพชร
4	ทรบ.ปากคลอง 1R-2L-MC	เขาคีรี	พรานกระต่าย	กำแพงเพชร
เครื่องมือวัดระดับน้ำ Real-time แบบอัตโนมัติ 13 จุด				
1	คลอง MC สะพานทุ่งมหาศาล	นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล	เมืองกำแพงเพชร	กำแพงเพชร
2	คลอง MC สะพานบัวทอง	ประชาสุขสันต์	ลานกระบือ	กำแพงเพชร
3	คลอง 3R-MC สะพานบ้านนา	โพธิ์งาม	โพธิ์งาม	กำแพงเพชร
4	1R-2L-MC (แม่ข่ายสายบน)	หนองหลวง	ลานกระบือ	กำแพงเพชร
5	1R-2L-MC (แม่ข่ายสายบน)	บึงทับแฉด	ลานกระบือ	กำแพงเพชร
6	1L-1R-2L-MC (แม่ข่าย)	เขาคีรี	พรานกระต่าย	กำแพงเพชร
7	1L-1R-2L-MC (แม่ข่าย)	โนนพวง	ลานกระบือ	กำแพงเพชร
8	1R-1R-2L-MC (จับตึมา-จีช้าง)	จับตึมา	ลานกระบือ	กำแพงเพชร
9	2R-1R-2L-MC (แม่ข่ายสายล่าง)	บึงทับแฉด	ลานกระบือ	กำแพงเพชร
10	3L-MC (นาบโหร)	โนนพวง	ลานกระบือ	กำแพงเพชร
11	3L-MC (นาบโหร)	ช่องลม	ลานกระบือ	กำแพงเพชร
12	สะพานห้วยน้ำใส	วังตาแบก	พรานกระต่าย	กำแพงเพชร

การดำเนินงานในระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สมมูลน้ำ การติดตั้งเครื่องมือการบริหารจัดการน้ำ และเป็นพื้นที่ต้นแบบในการบริหารจัดการน้ำและพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเต็มรูปแบบทั้งในระดับโครงการชลประทานและในระดับแปลงเกษตรกรรมของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ดังรายละเอียดในแผนภาพขอบเขตงานส่วนขยาย

และผลลัพธ์สำคัญ คือ ได้เครื่องมือบริหารจัดการน้ำที่สามารถติดตามระดับน้ำได้แบบ real-time และสามารถควบคุมน้ำได้แบบอัตโนมัติทั้งในคลองส่งน้ำสายหลักและคลองส่งน้ำสายชอย ทราบแบบจำลองประมวลผลสถานการณ์น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำที่เชื่อมโยงข้อมูล real-time และเกิดพื้นที่เกษตรกรรมต้นแบบครอบคลุม 20 โซน การใช้น้ำทั้งโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ดังในแผนภาพ

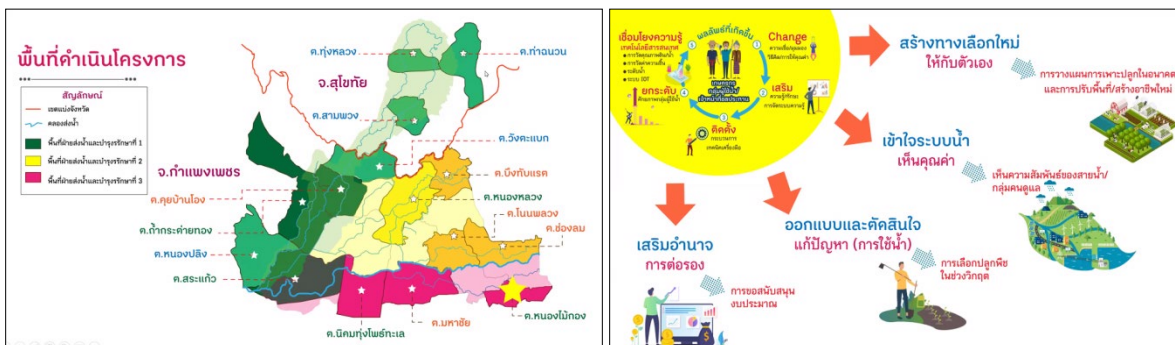
ลำดับ	ผลผลิต	ผลลัพธ์	ตัวชี้วัด
1	<ul style="list-style-type: none"> เทคโนโลยีเครื่องมือตรวจวัดระดับน้ำแบบ Real-time จำนวน 13 จุด เทคโนโลยีเครื่องมือควบคุมสั่งการเปิด-ปิดประตูรับน้ำ/อาคารบังคับน้ำเข้าพื้นที่ชลประทานแบบอัตโนมัติ 4 จุด 	<p>เครื่องมือบริหารจัดการน้ำที่สามารถติดตามระดับน้ำได้แบบ Real-time และสามารถควบคุมน้ำได้แบบอัตโนมัติทั้งในคลองส่งน้ำสายหลัก และคลองส่งน้ำสายชอย</p> <p>เพื่อเป็นการเพิ่มความแม่นยำในการส่งน้ำและการควบคุมน้ำให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ โดยสามารถประเมินระยะเวลาการเดินทางของน้ำและปริมาณน้ำที่ส่งเข้าพื้นที่อย่างแม่นยำ</p>	<p>เพิ่มความแม่นยำในการส่งน้ำมากกว่าร้อยละ 80 ทั้งปริมาณการส่งน้ำและระยะเวลาการเดินทางของน้ำในคลองชลประทาน โดยสามารถประเมินได้จากจุดวัดน้ำในคลองส่งน้ำ</p>
2	<ul style="list-style-type: none"> ระบบฐานข้อมูลและแผนที่การใช้น้ำเกษตรกรรมและแผนที่พื้นที่เกษตรกรรม ระบบรายงานข้อมูลระดับน้ำและระบบควบคุมสั่งการปริมาณน้ำผ่านอาคารบังคับน้ำเข้าพื้นที่ชลประทานในรูปแบบเวปไซด์ 	<p>แบบจำลองประมวลผลสถานการณ์น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำที่เชื่อมโยงข้อมูล Real-time</p> <p>จากเครื่องมือที่ติดตั้งจากส่วนต่อขยาย และจากระบบที่มีอยู่เดิม โดยสามารถติดตาม ประมวลผลข้อมูล และจำลองการใช้น้ำจากแหล่งน้ำบาดาล แหล่งน้ำธรรมชาติ และน้ำชลประทาน</p>	<p>เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้น้ำชลประทานจากการจำลองรูปแบบการจัดสรรน้ำที่เหมาะสมกับช่วงเวลาและปริมาณการใช้น้ำ</p>
3	<ul style="list-style-type: none"> ระบบปฏิบัติการน้ำ เพื่อวางแผนการจัดสรรน้ำ/การส่งน้ำชลประทาน ที่รวมการใช้น้ำผิวดินและน้ำใต้ดินสำหรับการทำเกษตรกรรม การเชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานร่วมกับแผนงานอื่น และผลการประเมินประสิทธิภาพของระบบจาก 	<p>พื้นที่เกษตรกรรมต้นแบบครอบคลุม 20 โซน การใช้น้ำทั้งโครงการฯ ท่อทองแดง</p> <p>ตั้งแต่ต้นคลอง กลางคลอง จนถึงพื้นที่ท้ายปลายคลอง มีรูปแบบการบริหารจัดการน้ำตามเป้าหมายของงานวิจัย ภายใต้การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการเรียนรู้และร่วมแก้ปัญหา</p>	<p>ลดปริมาณการใช้น้ำเกษตรกรรมร้อยละ 15 ของ คุบ.ท่อทองแดง โดยสามารถประเมินได้จุดรับน้ำเข้าพื้นที่โครงการ 20 โซน และพื้นที่โครงการฯ ติดต่อนใน คุบ.วังบัว วิทยา และหนองขัวบัว</p>

2. โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร (โครงการวิจัยเข้มมุ่งระยะที่ 2) โดย นายชินุวัฒน์ มณีศรีขำ จากบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

คุณชินวุฒัน มณีศรีขำ กล่าวว่า ช่วงนี้เป็นการนำผลลัพธ์จากโครงการระยะที่ 1 มาเชื่อมโยงการทำงานในพื้นที่เพิ่มขึ้น ทำให้ลงลึกและเกิดประโยชน์กับชุมชนเพิ่มขึ้น ระหว่างผู้ใช้น้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำในจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 และการแปรปรวนของสภาพอากาศที่เกิดขึ้น จากที่คุณสมเกียรติ อุปการะ ชี้แจงว่าในปีนี้มีน้ำมากกว่าปีที่ผ่านมา แต่ยังมีปริมาณน้ำสะสมในเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์น้อย รวมทั้งต้องดูเรื่องน้ำใต้ดินด้วย จากการศึกษาพยากรณ์อากาศคาดว่าปีนี้มีมรสุม 19 ลูก และจะช่วยให้มีส่วนเติมน้ำในเขื่อนร่วมด้วย สร้างการมีส่วนร่วมในการใช้น้ำ ส่งน้ำ รู้เท่าทัน ซึ่งงานวิจัยของ ผศ.ดร. ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง จะทำให้ทราบอัตราการไหล การส่งน้ำให้เพิ่มขึ้น ซึ่งเราต้องมีการพูดคุยร่วมกันทั้งช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อให้เกิดการแบ่งปันน้ำอย่างทั่วถึง การมีข้อมูลที่ดีจะช่วยให้การจัดสรรน้ำดีขึ้น กระบวนการดำเนินงานจะเน้นการทำงานอย่างมีส่วนร่วมในชุมชน เพื่อสร้างทางเลือกในการคิดวางแผน ปรับตัว สร้างอาชีพที่ปรับตัวอย่างสอดคล้องกับการแปรปรวนของอากาศ การจัดสรรน้ำ เพื่อตัดสินใจในการปลูกพืช รวมทั้งการตลาดด้วย เราจะวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับตลาดร่วมด้วย ทำทั้ง 3 สบ. ครอบคลุมพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงในจังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดสุโขทัย เพื่อพัฒนาเกษตรกรในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงครบวงจร ผ่านการใช้ข้อมูลตัดสินใจ ดังแผนภาพ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ ภายใต้โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
- 2) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลของชุมชนและข้อมูลจากหน่วยงาน / ภาควิชาการภายนอก (Open Data) ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำภายใต้โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
- 3) เพื่อพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม / ระบบฐานข้อมูล ชุดความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เหมาะสมต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ ภายใต้โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร

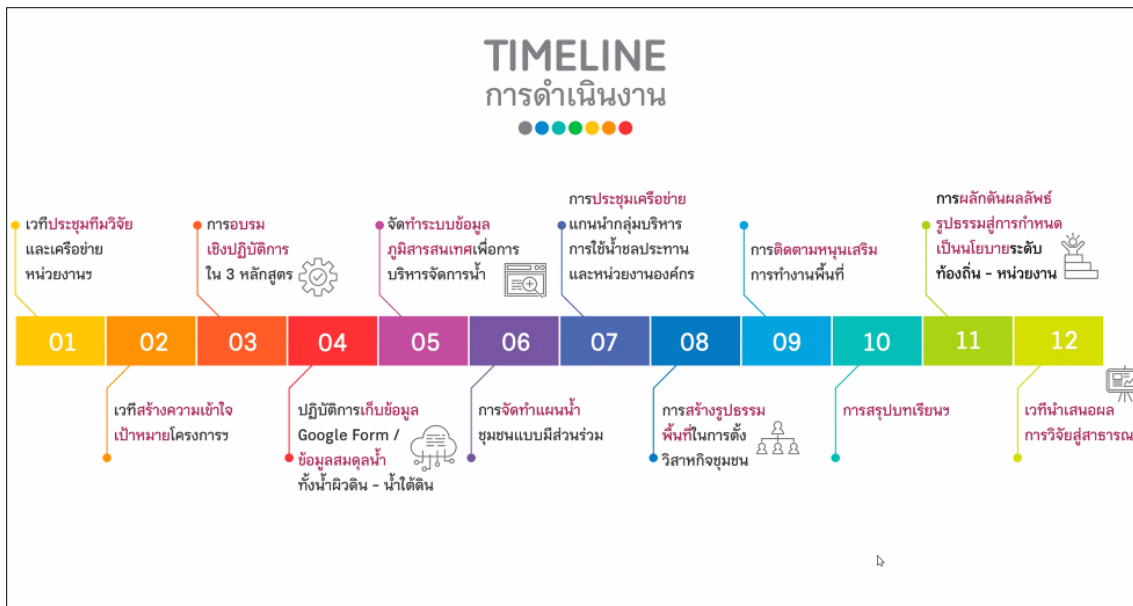
สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

- 4) เพื่อการยกระดับการประกอบอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายไปสู่การเชื่อมโยงกลไกการผลิตกับกลไกการตลาด จนเกิดการจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน ที่นำไปสู่การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีเพื่อให้เกิดการลดช่องว่างของความไม่เท่าเทียมกันในสังคม
- 5) เพื่อศึกษาแนวทางการขยายผลข้อมูล / กระบวนการ / วัฒนธรรมในการบริหารจัดการน้ำผ่านกลไกการมีส่วนร่วมไปสู่การขับเคลื่อนเชิงนโยบายทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - หน่วยงานภายนอก

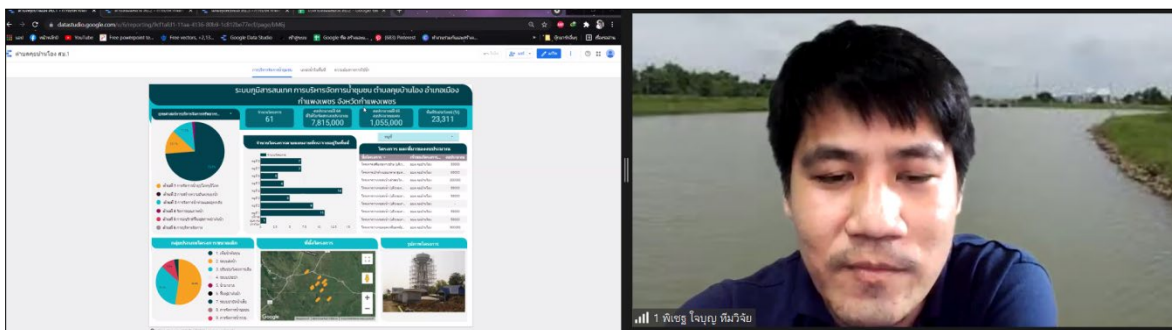
ผ่านการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล มีการพัฒนาระบบสารสนเทศ ทุกตำบลจะมีข้อมูลร่วมกับอำเภอ ทั้งพื้นที่ 3 สบ. หรือทั้งจังหวัดกำแพงเพชร ทดลองการยกระดับการประกอบอาชีพของเกษตรกรทั้งการผลิตและการตลาด เพื่อจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน ช่วยยกระดับรายได้ของเกษตรกร ขยับไปสู่กลไกในระดับจังหวัด ขยายผลเรื่องข้อมูลในอีก 50 ตำบล ของจังหวัดกำแพงเพชร แต่ข้อจำกัด คือ งบประมาณไม่ได้ จึงต้องจัดประชุมผ่านระบบออนไลน์ร่วมกับเกษตรกรในช่วงนี้ไปก่อน ดังแผนภาพรอบคิดของโครงการ

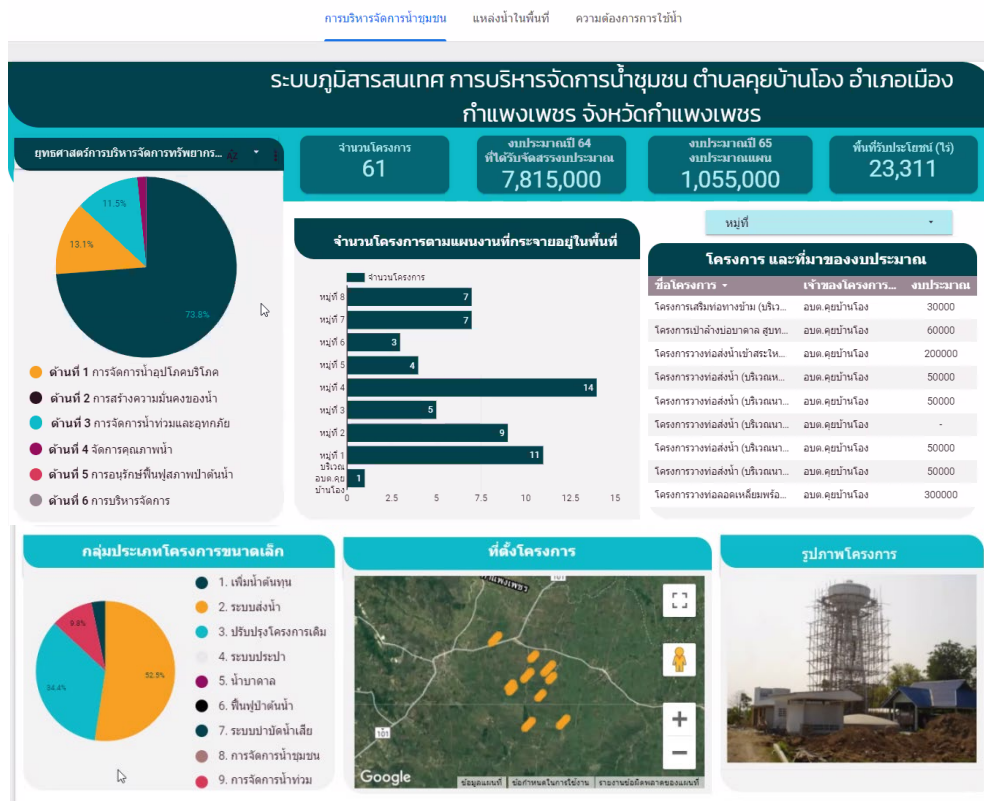

นอกจากนี้ ยังมีการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด พานิชย์จังหวัด เป็นต้น ในการจัดสรรงบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนโครงการในการทำงานไปสู่การเกิดวิสาหกิจชุมชน เพื่อช่วยหนุนเสริมให้เกษตรกรมีน้ำใช้ เชื่อมโยงสู่การตลาดต่อไป ขณะนี้มีระยะเวลาดำเนินงานอีก 8 เดือน ดัง Timeline การดำเนินงานโครงการ ใน 12 กิจกรรม

จากนั้น คุณพิเชษฐ ใจบุญ นำเสนอตัวอย่างการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำตำบลคูยบ้าน โอง อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการน้ำชุมชน 2) แหล่งน้ำในพื้นที่ และ 3) ความต้องการการใช้น้ำ ซึ่งจะแสดงจำนวนโครงการและงบประมาณที่ดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ 6 ด้าน รายละเอียดพร้อมทั้งสถานที่ดำเนินโครงการแต่ละหมู่บ้าน นอกจากนี้ ยังมีจำนวนแหล่งน้ำที่กระจายอยู่ในพื้นที่ รวมทั้งความต้องการการใช้น้ำร่วมด้วย การบริหารจัดการน้ำชุมชนจะเชื่อมโยงให้เห็นถึงนโยบายการทำงานเชิงพื้นที่ ประเภทของโครงการที่ดำเนินงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปรับสัดส่วนในการจัดสรรงบประมาณในพื้นที่เพิ่มขึ้นได้

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่าหากทุกตำบลในจังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดสุโขทัยมีระบบข้อมูล รายงานสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบัน สามารถจัดทำแผนน้ำส่งคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดหรือสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคได้ หากมีโครงการลงมาสนับสนุนก็สามารถนำแผนน้ำมาเสนอขอของบประมาณดำเนินการได้ ช่วยเชื่อมประสานการทำงานกับภาคีต่างๆ ทั้งเรื่องการตลาด ลดการแย่งชิงทรัพยากรน้ำ/การลดความขัดแย้งกัน ตลอดจนโครงการจะส่งทีมงานลงพื้นที่เพื่อพูดคุยทำความเข้าใจกับชุมชน เจ้าหน้าที่ฝ่ายช่าง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน นายก อบต./ทต. เพื่อติดตั้งระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศไว้ทำงานร่วมกันต่อไป หากสถานการณ์โควิด-19 คลี่คลายจะร่วมพูดคุยในพื้นที่ เพื่อร่วมกันพัฒนาข้อมูลในจังหวัดกำแพงเพชร และจะเชื่อมโยงข้อมูลที่มีกับข้อมูลที่ต้องจัดทำตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำลังส่งจดหมายมาแจ้งให้ช่วยดำเนินการได้ต่อไป อย่างไรก็ตาม ขอขอบคุณคุณสมเกียรติ ปุการะ และคุณสุทธิชัย ไพรสันต์ ผู้อำนวยการ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ที่ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง

3. แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังสถานการณ์และความคิดเห็นของกลุ่มผู้ใช้น้ำแต่ละตำบล

เมื่อนำเสนอรายละเอียดโครงการเสร็จสิ้น คุณคาร์ณ นิมนอนงค์ แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

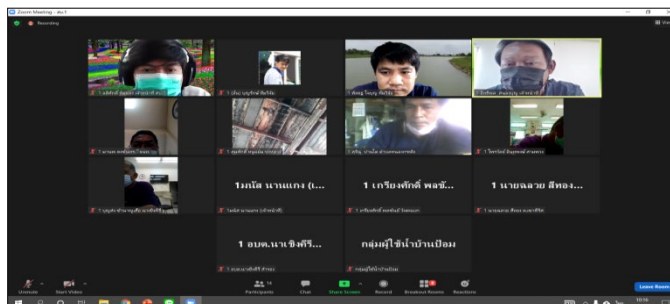
- 1) กลุ่มฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา 1
  - (1) นายมานพ คงจันทร์ ผู้ประสาน
  - (2) นายมนัส นานแกง Co-Host
  - (3) นายบุญรักษ์ จ้อยจินตานายพิเชฐ ใจบุญ/ ทีมกลาง
- 2) กลุ่มฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา 2
  - (1) นายปิติพงศ์ ทองงามขำ ผู้ประสาน
  - (2) นายวันมงคล วิโยธา Co-Host

- (3) นางสาวอรธิดา นามศิรินายสุจินดา อิ่มเกียรติ ทีมกลาง/
- 3) กลุ่มฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา 3
  - (1) นายอนุพล พลธนู ผู้ประสานงาน
  - (2) นายปราชญา สายแสง Co-Host
  - (3) นายคำรณ นิมอนงค์นางสา/วัญชนา ดีไสว ทีมกลาง
- 4) ทีมกลางและหน่วยงานต่างๆ
  - (1) นายสมเกียรติ อุปการะ ผู้ประสานงาน
  - (2) นายชินวุฒัน มณีศรีขำ /นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด ทีมกลาง

เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายใต้ประเด็นสถานการณ์ในพื้นที่เป็นอย่างไร และมีข้อคำถาม/ข้อเสนอแนะอะไรบ้าง เมื่อแลกเปลี่ยนในห้องย่อย 45 นาที เสร็จสิ้น ตัวแทนที่เป็นเจ้าหน้าที่ชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท้องแตงในแต่ละห้องนำเสนอข้อมูลภาพรวมของ สบ.1-3 สรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ห้องย่อยที่ 1 (สบ.1)

คุณอิทธิพล สนองบุญ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุมห้องย่อย และชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนสถานการณ์ในพื้นที่ของ สบ.1 โดยทางผู้เข้าร่วมได้เล่าถึงสถานการณ์ในพื้นที่เป็นสถานการณ์น้ำในพื้นที่ของตน

จากนั้น คุณพิเชฐ ใจบุญ ได้ชวนพูดคุยและเสริมจากคุณอิทธิพล สนองบุญ ถึงสถานการณ์ในพื้นที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ สถานการณ์ในพื้นที่ตำบลวังตะแบก ตำบลทุ่งหลวง ตำบลบ้านป้อม ตำบลเขาคีรีส ตำบลสามพวง

ช่วงนี้อยู่ในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวที่มีผลผลิตจากข้าวนาปรัง ต้องใช้แรงงานคนเป็นจำนวนมาก เพราะต้องช่วยกันเก็บเกี่ยวผลผลิต ในส่วนของสถานการณ์น้ำในช่วงนี้พื้นที่ยังพอมีน้ำใช้ เพราะจากการส่งน้ำของกรมชลประทานแล้วยังมีน้ำฝนจากการตก

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

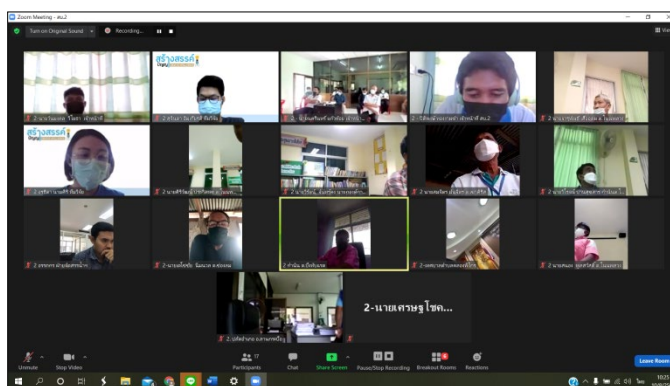
ของฝนร่วมด้วย จึงทำให้มีปริมาณน้ำใช้ได้ในระยะหนึ่ง การจัดการน้ำในช่วงนี้ส่วนใหญ่พอเพียงสำหรับการทำการเกษตร และมีการระบายน้ำในบางช่วง/ในช่วงที่ฝนตกน้อย และมีการกักเก็บน้ำไว้ใช้ร่วมด้วย

สถานการณ์ในพื้นที่ตำบลนาเชิงคีรี

การจัดการน้ำช่วงนี้ในพื้นที่มีน้ำน้อยเนื่องจากมีการก่อสร้างถนนในบริเวณพื้นที่ทางส่งน้ำ ทำให้ต้องปิดทางน้ำเพื่อก่อสร้างถนนทำให้น้ำไปไม่ถึงพื้นที่ โดยการแก้ไขปัญหาคือขุดลอกคลองชลประทานมีการติดต่อกับผู้ก่อสร้างให้เร่งรีบในการสร้าง แล้วจัดการโดยเร็ว และมีการชำระค่างวดบางส่วน ในพื้นที่ที่มีการดำเนินงานแก้ไขเบื้องต้นของตนเองโดยการนำหินมาเรียงปิดกั้นในพื้นที่

จากนั้นคุณพิเชษฐ ใจบุญได้เสนอให้ คุณมานพ คงจันทร์ ได้สรุปการพูดคุยอีกครั้งเพื่อเตรียมเสริมในการนำเสนอในกลุ่มใหญ่ต่อไป

ห้องย่อยที่ 2 (สบ.2)

คุณอรธิตา นามศิริ วิทยากรห้องย่อยที่ 2 กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุม และให้แต่ละพื้นที่แนะนำตัวและทดลองระบบเสียงเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มประชุม

คุณปิติพงษ์ ทองงามชา ผู้ประสาน ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 ขอนุกฤตยแลกเปลี่ยนใน 2 ประเด็น

1. สถานการณ์น้ำ รวมถึงสถานการณ์ทั่วไปในแต่ละพื้นที่
2. ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ใช้น้ำแต่ละตำบล คำถาม หรือข้อเสนอแนะ

พื้นที่	สถานการณ์น้ำ/สถานการณ์ทั่วไปในแต่ละพื้นที่	ความคิดเห็น/คำถาม/ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ใช้น้ำแต่ละตำบล
ตำบลคลองพิไกร	1. น้ำที่ไหลผ่านตำบลคลองพิไกร ปัจจุบันน้ำไหลผ่านดี	1. ปัญหาส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นช่วงฤดูแล้ง ไม่แน่ใจว่าทางกรมชลประทานวางแผนงานการปล่อยน้ำไว้อย่างไร โดยเฉพาะช่วงเดือน ก.พ.ย.เม.-
ตำบลหนองหลวง	1. ปริมาณน้ำท่วมถึงไม่พบปัญหา	1. ช่วงฤดูแล้งมีปัญหาอยู่บ้างทุกปี เข้าใจสภาพปัญหา ชาวบ้านเตรียมรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น 2. ในส่วนของปีนี้คาดการณ์ว่าน้ำจะค่อนข้างดี ปริมาณน้ำในเขื่อนมากกว่าเมื่อปีที่แล้ว ช่วงแล้งน่าจะมียน้ำเพียงพอ
ตำบลลานกระบือ	1. ปัจจุบันนี้ และหลายปีที่ผ่านมามีน้ำมาถึงเลย	1. ปัญหาและอุปสรรคที่เห็นชัดในปัจจุบัน เมื่อมีการปล่อยน้ำมาท่อน้ำมีขนาดเล็ก และระดับความสูงต่ำของท่อไม่เอื้ออำนวยต่อการไหลของน้ำ ทำให้น้ำไหลลงสู่พื้นทรายจำนวนมาก จากวันที่

		<p>10ก 10-64 .ย.สน้ำยังไหลมาไม่พ้นตำบลหนองหลวง 64 .ค.เลย</p> <p>2. อยากให้กรมชลประทานช่วยระดม/แก้ปัญหาให้น้ำให้ไหลไปถึงตำบลลานกระบือช่วงหน้าฝนก็ยั้งดี ในขณะที่เดียวกันทางตำบลจะมีการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน เพื่อให้มีน้ำใช้ ก็จะเป็นที่พอใจของชาวบ้านได้</p>
ตำบลเขาคีรีส	<p>1. ไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องน้ำ เนื่องจากเป็นพื้นที่ทางผ่านของน้ำที่ส่งไปทางตำบลบึงทับแรดไปทางสุโขทัย</p>	<p>1. ปัจจุบันน้ำเต็มคลอง ไม่มีปัญหา วันนี้ได้มีการติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์เพิ่มอีก ชุด 1</p>
ตำบลโนนพลวง	<p>1. ทางตำบลโนนพลวงต้องขอขอบคุณท่าน ผอ.ชลประทาน ที่ได้ดูแลคราะห์น้ำเดือนที่ผ่านมา ปัจจุบันน้ำเต็มฝาย 2 ทั้ง</p>	<p>1. ภาพรวมไม่มีปัญหา</p> <p>2. สอบถามเรื่องโครงการที่จะวางท่อใหม่ ที่ กม 0.จากจันทิมาถึงมาบไพร จะดำเนินการเมื่อใด</p> <p>3. อยากให้มีการปล่อยน้ำถึงเดือนธันวาคม</p>
ตำบลช่องลม	<p>1. มีปัญหาน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากเป็นพื้นที่ปลายน้ำ</p>	<p>1. ผากให้ทางกรมชลประทานช่วยเหลือ เพราะว่าชาวไร่ ชาวนาได้รับผลกระทบ</p> <p>2. สอบถามเรื่องต้นทุนน้ำ ปัจจุบันต้นทุนน้ำจะน้อยลงไปตลอดเวลา ทำไมไม่มีการจัดทำในเรื่องของการเพิ่มต้นทุนน้ำ เช่น จัดทำพื้นที่แก้มลิง ขุดบ่อน้ำลึกบ่อบาดาล หรือวางท่อขนาด นิ้ว เป็นต้น 8-4</p>
ตำบลบึงทับแรด	<p>1. ปัจจุบันไม่มีปัญหาเรื่องน้ำ น้ำเพียงพอต่อการใช้</p>	ไม่มี

คุณอรธิตา นามศิริ กล่าวชวนพูดคุยถึงประเด็นที่น่าสนใจ และเตรียมผู้นำเสนอในห้องหลัก โดยคุณวันมงคล วิธธา จะเป็นผู้สรุปภาพรวมสิ่งที่พูดคุยกันในห้องย่อยที่ 2

ห้องย่อยที่ 3 (สบ.3)

คุณสหัส ไก่แก้ว หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 กล่าวว่าจากสถานการณ์ที่ผ่านมาการส่งน้ำ ได้พบปัญหาเป็นระยะ ซึ่งทาง สบ.3 ได้เร่งดำเนินการแก้ไข ปัจจุบันได้รับการสื่อสารจากกรมอุทกวิทยาจะมีฝนทิ้งช่วง จึงจะขอให้กลุ่มผู้ใช้น้ำได้กักเก็บน้ำไว้ในแก้มลิงหรือแหล่งน้ำในพื้นที่ และให้มีการวางแผนเมื่อผู้ใช้น้ำได้รับน้ำครบจะมีการหยุดรับน้ำเพื่อดำเนินการวางท่อส่งน้ำ ซึ่งจะประสานกับผู้นำในพื้นที่เพื่อความสะดวกในการส่งน้ำ และได้ชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนสถานการณ์ในพื้นที่ร่วมกัน

กำนันแป๊ะ ตำบลสระแก้ว กล่าวว่า ในพื้นที่ตำบลสระแก้ว พบปัญหาในเรื่องการใช้น้ำของพื้นที่ต้นน้ำ เนื่องจากเป็นระบบท่อส่งน้ำ จึงไม่สามารถนำน้ำมาได้ ในตำบลจึงมีการขุดเจาะบ่อบาดาล ส่งผลให้น้ำปริมาณน้ำใต้ดินลดลง และในพื้นที่ห่างไกลคลองชลประทานคนในชุมชนได้มีการจัดทำระบบน้ำตื้น แต่เนื่องจากปริมาณของน้ำใต้ดินที่ลดลงทำให้ต้องขุดลึกเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นและเกษตรกรรายย่อยไม่มีงบประมาณในการขุดบ่อ จึงจะขอเสนอให้มีการจัดทำแก้มลิงเพื่อเติมในพื้นที่ ซึ่งได้มีการสำรวจพื้นที่ภายในตำบลมีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำแก้มลิง ดังนี้ พื้นที่หมู่ 2 จำนวน 5 ไร่ ซึ่งอาจจะต้องลงสำรวจพื้นที่เพื่อวิเคราะห์การจัดส่งน้ำและการใช้น้ำ นอกจากนี้ ยังมีเรื่องการเติมน้ำสู่แก้มลิงหนองเต่า เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้น้ำในพื้นที่

คุณจรัส ตำบลหนองไม้กอง กล่าวว่า จากสถานการณ์ที่ผ่านมาไม่พอใช้ แต่เมื่อมีฝนทำให้น้ำผ่านในชุมชนพอกับการทำเกษตร และเห็นด้วยกับการวางท่อส่งน้ำ เพื่อให้สามารถส่งน้ำไปได้เพิ่มขึ้น และเนื่องจากแหล่งน้ำในพื้นที่มีความตื่นเงินต้องการให้หน่วยงานเข้ามาสนับสนุนการทำแก้มลิงในพื้นที่เพื่อกักเก็บน้ำ

คุณสันติ ตัวแทนปลัดอำเภอไทรงาม กล่าวว่า ได้มีการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาในการลดระดับท่อส่งน้ำให้ต่ำลง ซึ่งจะอยู่ในงบประมาณปี 2566

ตำบลมหาชัย สจ.รังสรรค์ ได้มีการขุดลอกคลองเพื่อสะดวกต่อการส่งน้ำ และอยากได้แก้มลิงในการกักเก็บน้ำ

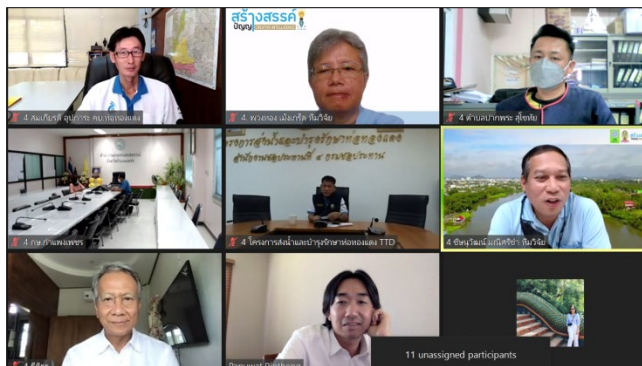
คุณอนุพล พลธนู กล่าวว่า ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมทุกท่านที่ได้มาร่วมแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งทาง สบ.3 จะเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา และขอแจ้งเรื่องการปิดน้ำในวันที่ 16 สิงหาคม 2564 เพื่อติดตั้งท่อส่งน้ำ ใช้ระยะเวลาการดำเนินงานจำนวน 2 วัน ซึ่งจะขอประสานกับพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับน้ำเพื่อดำเนินการให้กักเก็บน้ำไว้ใช้ในพื้นที่

คุณสหัส ไก่แก้ว กล่าวเสริมว่า ในการสร้างแก้มลิง มีระเบียบว่าการขุดลอกหรือการทำแก้มลิงที่มีปริมาณน้ำไม่เกิน 2 ล้านลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นการดำเนินงานของท้องถิ่น เว้นแต่ว่าทางพื้นที่มีงบประมาณไม่เพียงพอสามารถจัดทำหนังสือขอความร่วมมือกับทางกรมชลประทานเพื่อให้จัดทำแก้มลิงในพื้นที่ได้ และบริเวณบึงหนองเต่าที่มีขนาดใหญ่ ในการดำเนินงานทำคลองรับน้ำ ซึ่งจะต้องประสานกับคนในชุมชนในการดำเนินการ สำหรับแก้มลิงตลอดคลอง MC มีการปรับปรุงในทุกแก้มลิงพร้อมกับการสร้างคลองผ่านแก้มลิงและผันน้ำเข้าสู่แก้มลิงให้เต็มไปพร้อมกัน และในตำบลมหาชัย ได้รับงบประมาณในการสร้างประตูน้ำ ซึ่งประตูที่ 1 เห็นชอบให้ดำเนินการ ประตูที่ 2 ยังไม่มีความจำเป็น และประตูที่ 3 ผู้นำชุมชนมีความกังวลว่าจะเกิดความขัดแย้งกันในพื้นที่จึงจะต้องมีการจัดเวทีประชาคมร่วมกัน

ห้องทีมกลาง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ขวนผู้เข้าร่วมพูดคุย โดยให้ทุกท่านสามารถแลกเปลี่ยนเรื่องราวต่างๆ ในพื้นที่ หรือสถานการณ์ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการน้ำ รวมทั้งมุมมองที่มีต่อการจัดการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน สรุปได้ดังนี้

ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง กล่าวว่า จะดำเนินการครอบคลุมทุกพื้นที่ ปรับการใช้งานให้ง่ายขึ้น งานวิจัยเป็นคำตอบ ปรับหน้าตาต่างให้ สบ.ต่างๆ สามารถเข้าไป run model ได้ และจะเชิญ ผอ.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงเป็นที่ปรึกษาโครงการ เนื่องจากเข้าใจบริบทพื้นที่ และมีกลุ่มคนอย่างพวกเราที่ทำงานวิจัยและนํางานวิจัยไปใช้ประโยชน์จริง จะช่วยทำให้เกิดมั่นใจในทีมวิจัย รวมทั้งขณะนี้ทีมวิจัยมีการวางแผนลงพื้นที่ร่วมด้วย

ตัวแทนแกนนำตำบลปากพระ จังหวัดสุโขทัย นำเสนอสถานการณ์น้ำในพื้นที่ว่า ไม่มีน้ำในคลองสาขา/มีน้อยมาก พื้นที่การเกษตรฝั่งตะวันตกไม่มีน้ำ ไม่ได้เพาะปลูก ยังแห้งแล้งอยู่

ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง กล่าวว่า จะลงไปติดตั้งเครื่องมือให้ครอบคลุมพื้นที่เพิ่ม เพราะว่าการจัดการน้ำต้องให้อำนาจท้องถิ่น พื้นที่ และนำเสนอข้อมูลให้ส่วนกลางนำไปใช้ตัดสินใจในระดับนโยบาย เมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นอีก 1 ปี จะได้เห็นการบริหารน้ำที่สอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ ไม่ใช่การบริหารจัดการน้ำรูปแบบเดียวที่นำไปใช้กับทุกพื้นที่

เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า เราควรบริหารจัดการน้ำเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของแม่น้ำปิงได้ แต่ต้องถามกรมเจ้าท่าที่ดูแลลำน้ำ เพื่อบริหารจัดการน้ำได้เอง เห็นด้วยกับ ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า การใช้ระบบเซนเซอร์ในการตัดสินใจดี แต่จะอย่างไรให้ชุมชนเข้าใจ เห็นข้อมูลร่วมกัน มีการใช้เทคโนโลยีมาเสริม เพื่อให้มีข้อมูลถูกต้องแม่นยำในการตัดสินใจ ซึ่ง อปท.จะได้เข้าใจและเรียนรู้ไปพร้อมกันในทุกภาคส่วน หากนำระบบมาใช้จะเข้าใจมากขึ้น

คุณธิตธร จุลละพราหมณ์ กล่าวว่า ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง จะทำเต็มรูปแบบ กระบวนการตัดสินใจในการบริหารจัดการน้ำ ส่วนของคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ในการใช้น้ำ มีน้ำใต้ดิน เป็นงานวิจัยที่เชื่อมโยงกับทั้งหมดเพื่อเชื่อมโยงน้ำผิวดินกับน้ำใต้ดิน หากนำข้อมูลทั้ง 2 โครงการ มาตัดสินใจจะเห็นศักยภาพของน้ำใต้ดิน เช่น พรานกระต่ายไม่มีน้ำใต้ดิน จะมีทีมสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร หรือพาณิชย์จังหวัด เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินงานของโครงการสัก 3 แห่ง ในการเพิ่มความมั่นคงทางด้านน้ำและเกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นอย่างไร การปรับตัวต้องทำต่อเนื่อง ทำด้วยใจ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวถึงการทำงานวิจัยเรื่องน้ำใต้ดิน ที่จังหวัดกำแพงเพชรแล้ว แต่ชาวบ้านทำนาเต็มพื้นที่ แสดงว่าเกษตรกรนำน้ำใต้ดินมาใช้ โครงการนี้จะมีการศึกษาการดึงน้ำใต้ดินมาใช้ร่วมด้วย มีการศึกษาความสมบูรณ์มากที่สุด ในพื้นที่มีบริษัทลงมาตั้งและปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต มีการทำนาร่วมกับพืชชนิดอื่นร่วมด้วย ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 หากปลูกพืชเชิงเดี่ยวและผลผลิตมีราคาต่ำจะมีปัญหา/ความเสี่ยง ดังนั้น การมีทางเลือกในการปลูกพืชแต่ละชนิด เพื่อให้มีรายได้ต่อเนื่อง ในระยะยาวอาจมีปัญหา เกษตรกรต้องปรับตัว จะมีกลไกของรัฐและนักวิจัยอย่างไร ในการเสริมองค์ความรู้ เพื่อให้เกษตรกรรู้เท่าทัน และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เกษตรกรควรปรับจากพืชเชิงเดี่ยวเป็นการปลูกพืชผสมผสาน ดังตัวอย่างโครงการโคกหนองนาโมเดล การบริหารโดยการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นกำลังมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น วางแผนจะพาเกษตรกรไปดูการปลูกมะพร้าวร่วมกับการทำนา จะมีการสนับสนุนอย่างไร และจะให้นักวิจัยลงไปช่วยเสริมหนุนการทำงานในพื้นที่

คุณธิตธร จุลละพราหมณ์ สอบถามว่า ตัวอย่างบริษัทในเครือซีพี เบทาโกร มีการปรับเรื่องการเกษตรอย่างไร

เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า มีโรงงานเนื้อสัตว์เบทาโกรมาตั้งที่อำเภอพรานกระต่าย และมีโรงงานแปรรูปของซีพีมาตั้งร่วมด้วย ซึ่งจังหวัดกำแพงเพชรกำลังทำแผนปี 2567-2570 ต้องให้มีการปลูกพืชเชิงเดี่ยวลดลง

คุณสมเกียรติ อุภากระ กล่าวว่า อยากเล่าเรื่องปัญหาและอุปสรรคในพื้นที่ เช่น แม่น้ำปิงในช่วงจังหวัดกำแพงเพชร มีกฎหมายจากกรมเจ้าท่าเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้ทำงานได้ยากในพื้นที่ งานพัฒนาไม่ค่อยมีคนทำเท่าไร จังหวัดน่าจะช่วยขับเคลื่อนอย่างชัดเจนได้ กรมชลประทานติดขัดเรื่องข้อกฎหมายฝากเรื่องนี้ด้วย

สำหรับการช่วยเหลือพื้นที่นอกเขตชลประทาน เป็นพื้นที่ปลายคลอง อยู่นอกเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ระบบไม่ดี ไม่มีน้ำไปถึง ผอ.มอบหมายให้ผมลงเก็บข้อมูลเพื่อนำเสนอจังหวัดสุโขทัย โดยในฤดูฝนควรได้รับน้ำเหมือนพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกกับจังหวัดพิจิตรในพื้นที่ปลายน้ำด้วย นอกจากนี้ ตำบลปากพระน้ำมาจากแม่น้ำยม ทราบเรื่องสถานการณ์น้ำท่วมที่ผ่านมา โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงไม่ได้ส่งน้ำให้ กลัวเรื่องน้ำท่วม เพราะว่าหากปลูกไปแล้วน้ำท่วมจะไม่ได้เก็บเกี่ยวผลผลิต

คุณธีธรร จุลละพราหมณ์ สอบถามว่า ตอนนี้โครงการเก็บน้ำอย่างไร

คุณสมเกียรติ อุภากระ กล่าวว่า ผอ.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงใช้แนวทางในการศึกษาไปใช้ทำแก้มลิงในคลองเพื่อเก็บกักน้ำ ช่วงที่มีน้ำมากจะเติมน้ำจากต้นคลอง ทำให้ระยะเวลาการส่งน้ำจากต้นคลอง-ปลายคลองของทุกคลองจากเดิมใช้ระยะเวลาเป็นเดือน ปัจจุบันลดลงเหลือ 10 กว่าวัน โดยเฉพาะจังหวัดสุโขทัยส่งน้ำได้รวดเร็วมากขึ้น หากมีการปรับปรุงเชิงโครงสร้างทั้งการเอาออก ปรับปรุง การสร้างเพิ่ม จะช่วยให้ส่งน้ำได้เร็วขึ้น

คุณธีธรร จุลละพราหมณ์ สอบถามว่า ทั้ง 2 โครงการมีส่วนช่วยให้การส่งน้ำเร็วขึ้นหรือไม่

คุณสมเกียรติ อุภากระ กล่าวว่า โครงการของ ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง ช่วยให้เกิดการบริหารจัดการน้ำอย่างละเอียด โดยเฉพาะประตูกั้นน้ำเปิดเพียง 2-3 ซม. ส่งผลต่อการบริหารจัดการน้ำ ระดับน้ำในคลองที่เกิดขึ้นจะต้องเติมน้ำในส่วนไหน เพื่อให้การจัดการน้ำจากคูเมืองมีประสิทธิภาพ สามารถทราบข้อมูลได้เลย เช่น การมีแอมบิเด้นท์ หรือวัชพืชที่เข้ามาในระบบชลประทาน ซึ่งผลของการแก้ปัญหาสามารถลดความเสียหายได้ เช่น ฝ่ายท่อทองแดงมีการตรวจสอบการชำรุดปีละครั้ง หรือหลายปีครั้ง เมื่อมาทำโครงการทำให้เกิดปัญหาที่เกิดขึ้น ทราบระดับน้ำปกติ และผิดปกติเพราะอะไร จนเห็นความเสียหายของฝาย เข้าไปซ่อมแซมได้ทัน หากไม่มีเครื่องมือเจ้าหน้าที่ทุกท่านจะไม่รู้ตัวมาก่อน ปัจจุบันโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงจะบินโดรนสำรวจทุก 15 วัน และเพื่อดูทั้งระดับน้ำในเขื่อนและน้ำท่าร่วมด้วยว่ามีน้ำลดลงมาจากสาเหตุอะไร รวมทั้งการเปิดปิดประตูน้ำทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำด้วย

คุณธีธรร จุลละพราหมณ์ สรุปรว่า ผอ.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงให้ชุมชนสร้างการมีส่วนร่วมที่ดี และ ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง บอกว่าเราจะเข้มแข็งขึ้นจากการใช้ข้อมูลตัดสินใจเป็นแบบ real-time

คุณสุทธิชัย ไพโรจน์ สันต์ ผอ.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กล่าวขอบคุณอาจารย์ทั้ง 2 ท่าน โครงการเราเก่าแก่ ใช้คลองธรรมชาติมาส่งน้ำ งานวิจัยทำให้ได้เครื่องมือมาช่วยให้การบริหารจัดการน้ำมีความชัดเจนเพิ่มขึ้น สามารถเปิดปิดโดยแอปพลิเคชันได้ และระยะที่ 2 จะทำให้สมบูรณ์มากขึ้น เพราะว่าปัจจุบันทำแต่ช่วงต้นน้ำ โดยเฉพาะตำบลที่อยู่ไกลๆ ได้ รอบนี้จะได้ขึ้น ชุมชนเริ่มทราบระบบ มีการหาตลาดด้วยยิ่งดีขึ้น เพื่อต่อราคาและหาแหล่งขายได้ เป็นประโยชน์กับพื้นที่ข้างเคียง ทั้งเครื่องมือและรูปแบบการมีส่วนร่วม นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เพราะว่ามีพื้นที่เพิ่มขึ้น สำหรับจังหวัดพิษณุโลกพื้นที่วังบัววังยางหากนำเครื่องมือไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตำบลปากพระจะมีน้ำฝากเข้ามาในช่วงนี้ด้วย และพายุจะมาช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคมไปแล้ว อยากให้อาจารย์ไปเสริมสร้างสร้างความเข้มแข็ง เกษตรกรทำนาปีปกติทำไม่ได้เพราะว่าเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ จะได้รับผลกระทบ นาปรังจะปลูกหลังเดือนพฤศจิกายน จะงดส่งน้ำในช่วงนาปรัง ทำให้เสียโอกาสในการเพาะปลูก จึงควรส่งน้ำให้เกษตรกรก่อนเข้าฤดูฝน ซึ่งพื้นที่น้ำท่วมมีบ้านป้อม ท่งหลวง เราต้องลงดูเรื่องน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค น้ำเพื่อการปลูกพืชต่อเนื่อง เพื่อดูว่าจะมีประโยชน์ต่อเกษตรกร ทำให้ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับที่มวิจัย คล้ายกับบางระกำโมเดล หากนักวิจัยทั้ง 2 ท่าน ดูเรื่องกลุ่มและระบบจะช่วยให้

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

เมื่อแต่ละห้องแลกเปลี่ยนกันเสร็จสิ้น กลับมารวมในห้องใหญ่ เปิดคลิปรีดิโอเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการชลประทาน (Joint Management Committee for Irrigation-JMC) ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นำเสนอในห้องรวม

เมื่อแลกเปลี่ยนในห้องย่อยเสร็จสิ้น ตัวแทนที่เป็นเจ้าหน้าที่ชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดงในแต่ละห้องนำเสนอข้อมูลภาพรวมของ สบ.1-3 เวล่านำเสนอ 5 นาที/กลุ่ม ดังนี้

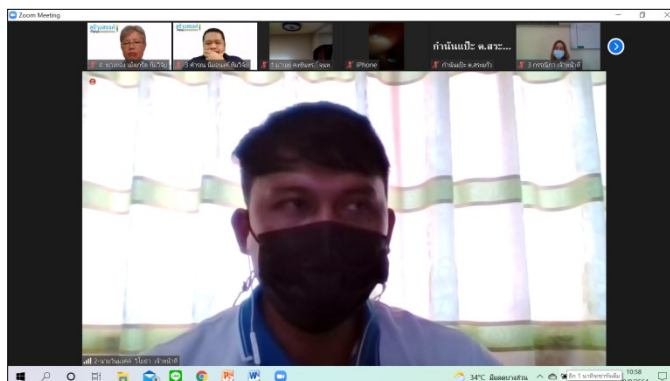
สบ.1

คุณมานพ คงจันทร์ นำสถานการณ์ในพื้นที่ต่างๆ เริ่มมีการเก็บเกี่ยวผลผลิต เช่น พื้นที่ทุ่งหลวงมีน้ำเพียงพออยากให้มีการขุดลอกคลอง พื้นที่วังตะแบกเริ่มเก็บเกี่ยว มีน้ำเพียงพอ แต่ประตูปิด-เปิดน้ำไม่สนิท รั่วออกด้านข้าง เกษตรกรขอ ปตร.คลองซอย และขุดลอกคลองเข้าไปในเขตของวังตะแบก พร้อมถนน พื้นที่สามพวง มีประตูชำรุด ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ในฤดูแล้ง และฝายตะกุ่ม ตำบลนายเทิง น้ำไม่พอเนื่องจากติดเรื่องการทำถนนสี่เลน หยุดการก่อสร้างให้เราส่งน้ำได้ 1 รอบ และวัดกาหลงมีสภาพดีเงิน อยากให้มีการขุดลอก สำหรับกลุ่มบ้านป้อมมีการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ติดการทำถนนเหมือนกัน ทำให้น้ำไหลไม่เพียงพอ

สป.2

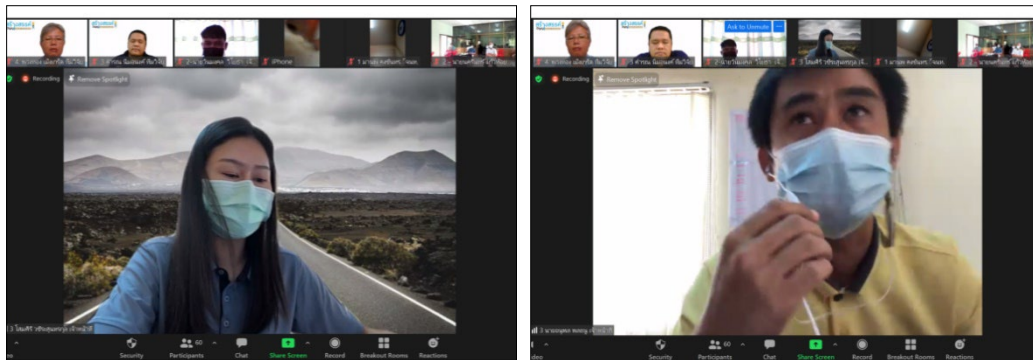
คุณวันมงคล วิโยธา กล่าวว่า ในพื้นที่ได้รับน้ำครบแล้ว ยกเว้นลานกระบือ คลองมีสภาพพื้นคลองเป็นทราย ช่วงส่งน้ำจะซึมมาก เสนอให้มีการปรับปรุงท่อลอด สถานการณ์น้ำไม่มีปัญหา แต่มีประเด็นคำถาม คือ

1. ช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน จัดการน้ำอย่างไร-
2. กลุ่มต้องการให้ส่งน้ำถึงเดือนธันวาคม
3. แนวทางการเพิ่มน้ำต้นทุน เช่น บ่อบาดาล แก้มลิง เป็นต้น จะช่วยเหลือได้อย่างไร

สป. 3

คุณโสมศิริ วัชรสุทรกุล กล่าวว่า การรับน้ำส่งเต็มพื้นที่ กำลังดันไปสู่นอกเขตอยู่ ตำบลสระแก้วเสนอให้มีการขุดลอก แก้มลิงเพิ่ม เพราะน้ำใต้ดินมีไม่เพียงพอ พื้นที่นอกเขตชลประทานอาศัยน้ำใต้ดินเป็นหลัก ตอนนี้กำลังทำแก้มลิงที่หนองเต่า 1 จุด ตำบลหนองไม้กอง วางท่อที่ กม.11 วันที่ 9-11 ไปทางเสาก่อน และวันที่ 12-15 ส่งไปที่ไทรงาม จะทำให้น้ำแห้ง 2 วัน และจะเป็นปกติ

คุณอนุพล พลธนู กล่าวเสริมว่า ช่วงต้นน้ำส่งน้ำเสริม แต่น้ำทิ้งช่วง ส่งไปถึงกลางน้ำที่ตำบลมหาชัย ไทรงาม น้ำเดินทางช้าเนื่องจากฝนทิ้งช่วง มีการพุดคุดเพื่อตกลงแบ่งรอบเวรกัน ประตูและคลองซอย ทำให้การส่งน้ำดีขึ้น และในเดือนที่ 2 มีฝนตก ทำให้ท้ายน้ำได้รับน้ำอย่างทั่วถึง ใช้ระยะเวลาเดินทางของน้ำร่วม 1 เดือน

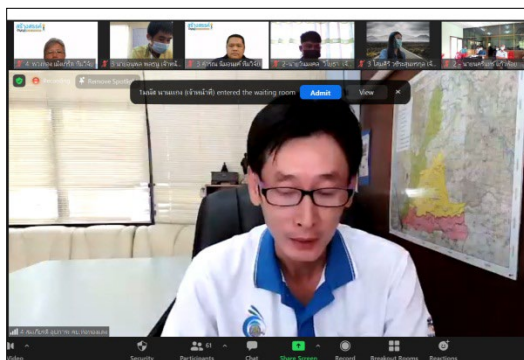
ทีมกลาง

คุณสมเกียรติ อุปการะ สรุปว่า เห็นประโยชน์จากการทำงานวิจัยทั้ง 2 โครงการ และในระยะที่ 2 สามารถนำเครื่องมือไป monitor ได้ทุกที่ ทั้งน้ำผิวดินและใต้ดิน ในส่วนของการมีส่วนร่วมจากเดิม 10 ตำบล ระยะที่ 2 จะมีพื้นที่เพิ่มขึ้น วางแผนการผลิต ไปจนถึงการตลาด ยกกระดับของเกษตรกร

ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น คือ การพัฒนาแม่น้ำปิงในช่วงตัวเมือง มีสภาพตื้นเขินและวัชพืชรก เกี่ยวข้องกับกรมเจ้าท่าที่ดูแลลำน้ำสายหลักอยู่

แนวทางการช่วยเหลือพื้นที่ปากพระที่เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำในจังหวัดสุโขทัย ในพื้นที่นอกเขตชลประทานในจังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก วางแผนรับน้ำ ทำให้พื้นที่นอกเขตได้รับน้ำได้ ในส่วนของสุโขทัยพื้นที่นอกเขตยังไม่ดี จึงไม่สามารถดำเนินการได้ อยู่เพียงแต่ในเขต ต้องค่อยๆ แก้ไขต่อไป เนื่องจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงเป็นคลองธรรมชาติ ต้องแก้ไขต่อไป

ในส่วนของ สป.2 เรื่องการใช้น้ำในพื้นที่ เช่น แก้มลิง แนวคิดนี้ถูกต้อง การมีแหล่งน้ำ สระของเกษตรกร ต้องเตรียมความพร้อมเอาไว้ ในงานศึกษาการพัฒนาปรับปรุงระบบการพัฒนาท่อทองแดง มีการพัฒนาแก้มลิง 24 แห่งจากทั้งหมด กำลังอยู่ในขั้นตอนการเตรียมความพร้อม สามารถศึกษาและกำหนดพื้นที่เพิ่มเติมในการค้นหาแหล่งน้ำได้

4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในเวที

คุณชินวรัตน์ มณีศรีขำ ให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือให้ข้อเสนอแนะ/บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ สรุปได้ดังนี้
คุณสหส ไก่แก้ว สอบถามเรื่องการใช้เทคโนโลยีช่วยในการส่งน้ำ สป.3 ทำงานเองอัตโนมัติเพียงมีขอนไม้ไปแตะลวดสลิง จะมีแผนในการปรับปรุงอย่างไรในระยะสั้น กลาง ยาว

ผศ.ดร.ภานวรัตน์ ปิ่นทอง กล่าวว่า ในงานวิจัยเป็นการริเริ่มนำเทคโนโลยีมาใช้ในการใช้งาน หากประสบปัญหาที่รายงานกลับมา เพื่อปรับปรุงให้เทคโนโลยีมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เนื่องจากจังหวัดกำแพงเพชรมีความสำคัญและเกษตรกรมีความขัดแย้งมาก สามารถใช้เทคโนโลยีมาลดความขัดแย้งได้ เรามีตัวแทนติดตั้งเครื่องมือวัดความชื้น ใช้เครื่องวัดระดับน้ำผ่าน IOT โดยเฉพาะพื้นที่วังบัววังยาง ข้อมูลที่ทำทั้งหมดเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ ได้ข้อมูลที่ต้องการ แม่นยำ จะเกิดความเสียหายไม่มาก ใน

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

กำแพงเพชร ช่วงเดือนสิงหาคม – ตุลาคมจะมีฝนเข้ามาตกในพื้นที่ หากมีการเก็บน้ำในคลองส่งน้ำธรรมชาติช่วงนี้เก็บได้เดือน ตุลาคมยังมีฝนอยู่ ส่วนเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม จะใช้แบบจำลองมาช่วย และคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ จะลงไปทำให้เกิดการ สร้างอาชีพ งานปีที่ 2 มีการยกระดับการทำงาน มีเครื่องมือที่แม่นยำที่นำไปสู่การตัดสินใจการบริหารจัดการน้ำที่ลดความขัดแย้ง สำหรับ software จะทำให้ไม่เกิดอุบัติเหตุ จะแก้ไขโดยการร้อยสลิงไปในลวดทองเหลือง ขอบคุยมมากสำหรับข้อมูลที่แจ้งมาจาก พื้นที่

คุณอนุพล พลธนู แจ้งว่า ประตุที่ใช้งานเหลือ 3 ช่อง ที่เหลือมีการทำงานเอง ขาเพลตาแตกร้าวหมดในประตุกำนันอำ

คุณเดโชชัย นิมนวล เกษตรกรตำบลช่องลม กล่าวว่า เกษตรกรเมื่อได้ฝนจะลงพืชผล น้ำไม่มา 600 ล้าน ลบม. จะหา แหล่งพลังงานเสริมแสงอาทิตย์บ่อน้ำลึก มีโอกาสเป็นไปได้หรือไม่ของแต่ละตอนที่ม่แก้มลิง เป็นต้นทุนน้ำสำรอง 100,000 กว่าล้าน ลบม. นำมาสำรองให้ชาวบ้านได้หรือไม่

คุณไพโรวัลย์ อินทสามพงษ์ กลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลสามพวง มีโครงการสนับสนุนโซลาร์เซลล์จากคลองส่งน้ำให้กับเกษตรกร หรือไม่

คุณสมเกียรติ อุปการะ ตอบคุณเดโชชัยว่า จากการศึกษาระบบชลประทานเรื่องการทำงานของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงที่ไม่สมบูรณ์ มีการของบประมาณดำเนินการ 4,600 ล้านบาท ในเบื้องต้น เพื่อจัดการระบบชลประทานที่ทันเวลา จะมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดหากมีการนำน้ำใต้ดินมาใช้ เกษตรกรต้องมีแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ของตนเอง หากเอาน้ำใต้ดิน สาธารณะ โอกาสไม่ได้จะสูง หากเรามีแหล่งน้ำของเราเอง เมื่อมีน้ำจะเติมกลับได้ ทำให้พืชผลไม่เสียหายได้

กรณีโซลาร์เซลล์มีการเสนอของบ แต่ระเบียบในเขตชลประทานจะพิจารณาให้ช่วยเหลือพื้นที่อื่นก่อน คุณไพโรวัลย์มีความเป็นไปได้ แต่ต้องศึกษาก่อนว่าจะสูบน้ำอย่างไร เท่าที่เข้าใจคลองเส้นนั้นจะรับน้ำมาลงระบบ การส่งน้ำย้อนขึ้นไปในพื้นที่เป้าหมาย จึงทำไม่ได้

คุณธิตธิธ จุลละพราหมณ์ ในโครงการวิจัยจะมีการทำงานกับชุมชน เกษตรและสหกรณ์จังหวัด พาณิชยจังหวัด กรุณาแจ้ง ข้อมูลมาที่คุณสมเกียรติ ได้แก่ พื้นที่ทำการเกษตร ต้องการใช้น้ำปริมาณเท่าไร ทำการเกษตรที่จะได้ผลผลิตเพื่อจะนำไปขาย เท่าไร อย่างไร เป็นต้น มีงบประมาณช่วยเหลือหากว่ามีคุณค่า สำหรับโครงการขนาดใหญ่ 4 พันล้าน เป็นโครงการระยะยาว 10 ปี

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องโซลาร์เซลล์มีหน่วยงานที่ทำเรื่องนี้โดยตรง ในส่วนของกระทรวงพลังงาน และกรมพลังงานทางเลือก จะต้องมีการประสานงานร่วมกัน มีหน่วยงานภาคเอกชนที่สนับสนุนเรื่องการใช้โซลาร์เซลล์ หากรวมกลุ่มกันสามารถหาความรู้ กระทรวง อว. มีการให้มหาวิทยาลัยลงไปทำงานภายใต้โครงการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (U2T) ในพื้นที่ สามารถเสนอเรื่องพลังงานทางเลือกได้กับมหาวิทยาลัยที่ลงไปทำงานในพื้นที่ได้ จะช่วยประสานพลังงานในการสูบน้ำได้ ทั้งหมด จะทำอย่างไรให้เกิดการบริหารจัดการน้ำสูงสุด ต้องประสานการพูดคุยในรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง กล่าวว่า การบริหารจัดการน้ำเป็นเรื่องง่ายหากเราจัดการตนเอง แต่การบริหารจัดการน้ำเรามี ตุ่มใหญ่คือเขื่อนให้ทุกคนใช้ อาจจะไม่เพียงพอ การบริหารจัดการน้ำจึงจำเป็น แม้ว่าเราจะสร้างแก้มลิง แต่หากจัดการน้ำไม่ดีก็ไม่เพียงพอ ดังนั้น เราต้องจัดการตนเองจากภายในไปผสมผสานกับภายนอก งานวิจัยช่วยให้เกษตรกรตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาได้ สำคัญ คือ หากเรามีทั้งหมด พืช ดิน น้ำ จะจัดการอย่างไร ขาดแคลนได้ในช่วงใด และขาดแคลนไม่ได้ในช่วงพืชให้ผลผลิต เพื่อลด ความสูญเสีย และขอความร่วมมือจากเกษตรกรในการปรับตัว ร่วมมือกันดำเนินงานตามแผนงานก็จะมีปัญหา เหมือนกับรายรับ- รายจ่ายที่มี รายรับอาจจะไม่คงที่ แต่รายจ่ายบริหารได้ วันนี้เราพัฒนาเครื่องมือจะช่วยควบคุมปัจจัยภายนอกได้ เพื่อให้เรา ตัดสินใจเลือกการบริหารจัดการน้ำ วางแผนอยู่บนความแน่นอนเพื่อลดความเสี่ยงในการปลูกพืช ทานปฏิบัติ นักวิชาการสนับสนุน โครงการนี้ก็จะประสบความสำเร็จร่วมกัน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า งานวิจัยเป็นเครื่องมือตัวหนึ่งในการพัฒนาพื้นที่ มาคู่กับคนที่มีความรู้ เราต้อง พัฒนาเกษตรกรของเรา เราใช้เครื่องมือติดตั้งไปแล้ว เราต้องตัดสินใจใช้ข้อมูลในการทำงาน พวกเขาต้องทำงานวิจัยร่วมกันทั้ง เทคโนโลยีและการมีส่วนร่วม

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า มีโครงการนาแปลงใหญ่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการรวมกลุ่ม ผลิตสินค้า มีแปลงข้าว เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชรขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ช่วงท้าย คุณสุทธิชัย ไพโรสันต์ กล่าวว่า จากการรับฟังทีมงานวิจัยทั้ง 2 คณะ และข้อคิดเห็นต่างๆ โครงการนี้เป็นโครงการต่อยอด มีการใช้เครื่องมือในการบริหารจัดการน้ำ เราเห็นการพัฒนาของโครงการท่อทองแดง มีการบริหารจัดการน้ำดีขึ้น จากเดิมมาก มีการส่งน้ำในคลองสายหลัก บางส่วนเป็นคลองธรรมชาติ สภาพปัญหาเกิดขึ้นมาก มีการนำโครงการศึกษาความเหมาะสมของโครงการท่อทองแดงมาผนวกกับงานวิจัยสำเร็จ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพทั้งการบริหารจัดการน้ำ การมีส่วนร่วมของเกษตรกรและรายได้ที่ดีขึ้น เพาะปลูกตามแนวความคิด สร้างทางเลือกในการเพาะปลูกท่ามกลางสถานการณ์น้ำที่มีอยู่จำกัด ขอให้ความร่วมมือเมื่อทีมวิจัยลงพื้นที่ แต่หากจะสำเร็จเจ้าหน้าที่กับเกษตรกรต้องร่วมมือกัน ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 เป็นการประชุมครั้งแรกผ่านระบบออนไลน์ เป็นสิ่งที่ดี เป็นการเริ่มต้นและร่วมกันแก้ไขต่อไป ขอขอบคุณคณะวิจัยที่สร้างระบบขึ้นมาเกิดการประชุมออนไลน์ ทำให้รู้ว่าไม่จำเป็นต้องมาประชุมแบบพบกันก็ได้ ลดความเสี่ยงในการเดินทางและการแพร่กระจายของโควิด-19 เป็นนวัตกรรมในการประชุมระหว่างฝ่ายส่งน้ำกับโครงการ และแต่ละ สบ.ประชุมร่วมกัน รวมทั้งการประชุมคณะกรรมการ JMC ของเราต้องประชุมในฤดูแล้งและฤดูฝน เพื่อให้เห็นแนวทางการบริหารจัดการน้ำต้นทุน คณะกรรมการ JMC เป็นหน่วยงานที่บริหารจัดการน้ำร่วมกัน 4 ส่วน นำมาดำเนินงานในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ในการตัดสินใจในการแก้ปัญหา ร่วมกัน เพื่อดูว่าการเดินทางของน้ำถึงไหนแล้ว ขอขอบคุณทีมงานวิจัยเข้มแข็ง อาจารย์ทั้ง 2 ท่าน และคุณอิทธิธ จุลละพรหมณ์ ที่อยู่กำแพงเพชรเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนของทีมนักวิจัย ขอขอบคุณเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มผู้ใช้น้ำทุกท่าน จะเป็นประโยชน์กับทีมนักวิจัย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ เกษตรกรมีรายได้ และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ขอให้ผู้เข้าร่วมประชุมดูแลตนเอง และเมื่อสถานการณ์คลี่คลายจะลงพื้นที่พูดคุยร่วมกันอีกครั้ง
หนึ่ง

ปิดประชุมเวลา 11.50 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สรุปรายงานการประชุม

ทีมวิจัยและเครือข่ายหน่วยงานองค์กร

โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กร
ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร

วันที่ 8 กันยายน 2564 เวลา 09.00 – 10.30 น.

ณ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และผ่านระบบ zoom meeting

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสมเกียรติ	อุปการะ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
2. นายพิชัย	สุขหล้า	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
3. นายอรรถกร	ใจเสือ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
4. นายอดิศักดิ์	ทิมแหง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
5. นายสหัส	ไก่อแก้ว	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
6. นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
7. นายรณกร	กุลธำรงค์ศักดิ์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
8. นายมนัส	นานแกง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
9. นายวันมงคล	วิโยธา	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
10. นายปิติพงษ์	ทองงามขำ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
11. นางสาวกรรณิกา	ถำอัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
12. นายปราชญา	สายแสง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
13. นางวิภาหัตถ์	แสนสุข	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
14. นางสาวสุริแสง	ยอดโยม	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
15. คุณอิทธิธร	จุลละพราหมณ์	คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข็มมุ่ง ระยะที่ 2
16. ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์	สุทธินนท์	ภาควิชาวิศวกรรมแหล่งน้ำ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย/ ผู้อำนวยการหน่วยบริหารจัดการและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ (ODU) แผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
17. นายชินวุฒินันท์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
18. นายพศิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
19. นายคำรณ	น้อมองค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
20. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
21. นายพิเชฐ	ใจบุญ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
22. นางสาวสุดาวัลย์	ศรีทอง	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
23. นายสุจินดา	อัมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
24. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
25. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
26. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
27. นางสาวอัญชนา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

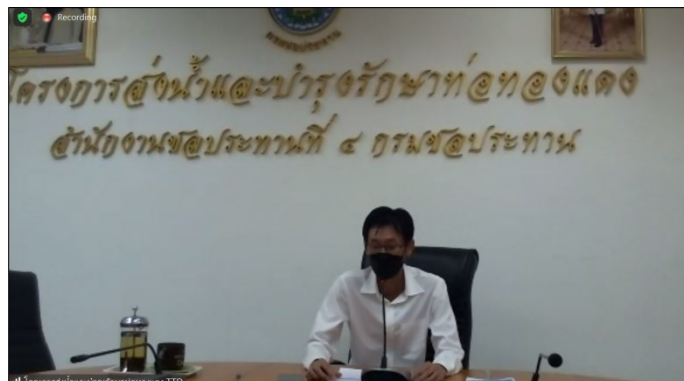
2. ลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุม และทดสอบระบบ zoom

คุณค้ำารณ นิ่มอนงค์ ทีมวิจัย ชักชวนผู้เข้าร่วมพูดคุย เริ่มจากเชิญ ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ สุทธินนท์ ผู้อำนวยการ หน่วยบริหารจัดการและส่งเสริมผลลัพธ์ (ODU) แผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม กล่าวแนะนำตัว คุณฉัตร จุลละพราหมณ์ คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเชิงมุ่ง ระยะที่ 2 กล่าวทักทายทีมพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร และคุณสมเกียรติ อุปการะที่กล่าวถึงสถานการณ์ช่วงนี้มีฝนตกมากที่วังบัว วังยาง รวมทั้งมีฝนตกแถวภาคเหนือซึ่งเป็นพื้นที่-water shade ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ กำแพงเพชร.แต่ปริมาณน้ำเข้าเขื่อนไม่เกิน 20 ล้าน ลบม.วัน ซึ่งเป็นปริมาณน้ำที่ไม่มาก/ จากนั้นคุณค้ำารณ นิ่มอนงค์ ทักทายผู้เข้าร่วมที่เป็นเจ้าหน้าที่ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จกำแพงเพชร. ทั้ง สป.1 - 3

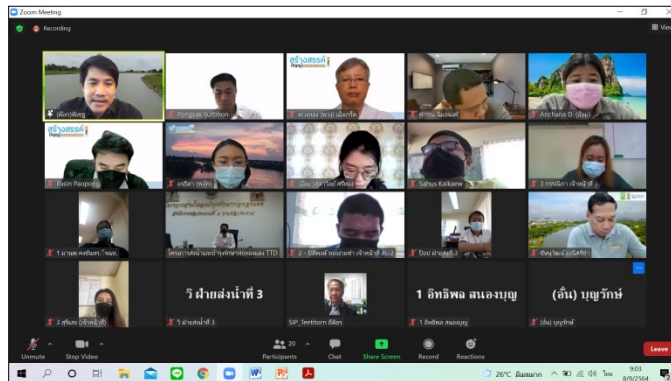
2. กล่าวต้อนรับและทักทายผู้เข้าร่วมประชุม

โดย คุณสมเกียรติ อุปการะ หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง

คุณสมเกียรติ อุปการะ หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กล่าวว่า โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ต่อยอดมาจากการดำเนินงานในปี 1 ระยะเวลาดำเนินงาน 10 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน 2564 – กุมภาพันธ์ 2565 เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 จึงต้องปรับเปลี่ยนและวางแผนการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้เกิดความเหมาะสม และทีมโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ต้องให้ความร่วมมือในการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกรในพื้นที่ ขอเปิดการประชุมและมอบกระบวนการให้ทีมวิจัยดำเนินการต่อ

3. ชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุม โดย คุณพิเชษฐ์ ใจบุญ ทีมวิจัย

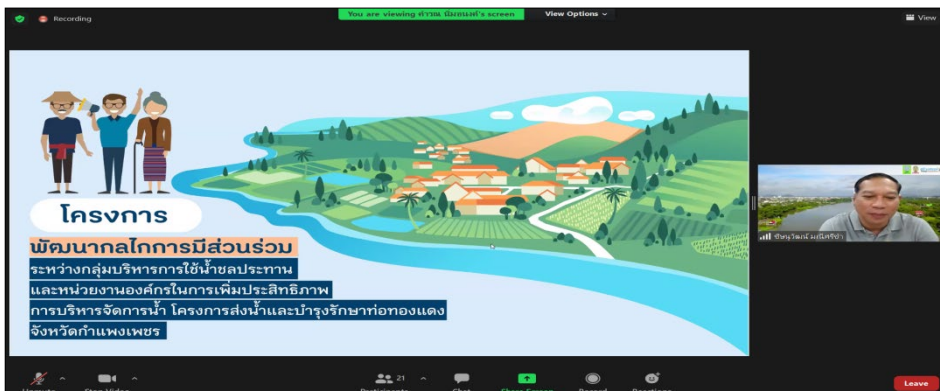

คุณพิเชษฐ์ ใจบุญ ทีมวิจัย กล่าวถึงวัตถุประสงค์โครงการโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้ น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย

- 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้ น้ำชลประทานและหน่วยงาน องค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ ภายใต้โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
- 2) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลของชุมชนและข้อมูลจากหน่วยงาน/ภาควิชาการภายนอก (Open Data) ในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำภายใต้โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
- 3) เพื่อพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม/ระบบฐานข้อมูล ชุดความรู้และ เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เหมาะสมต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ ภายใต้โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
- 4) เพื่อการยกระดับการประกอบอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายไปสู่การเชื่อมโยงกลไกการผลิตกับ กลไกการตลาด จนเกิดการจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน ที่นำไปสู่การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีเพื่อให้เกิดการลด ช่องว่างของความไม่เท่าเทียมกันในสังคม
- 5) เพื่อศึกษาแนวทางการขยายผลข้อมูล/กระบวนการ/รูปแบบในการบริหารจัดการน้ำผ่านกลไกการมีส่วนร่วม ไปสู่การขับเคลื่อนเชิงนโยบายทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น – หน่วยงานภายนอก

โดยมีพื้นที่ดำเนินการ 20 ตำบล ประกอบด้วย พื้นที่ดำเนินโครงการต่อยอดเดิมจากปีที่ 1 จำนวน 10 ตำบล และพื้นที่ เป้าหมายใหม่ ในระยะที่ 2 ที่คัดเลือกมาเบื้องต้น คือ ตำบลทุ่งหลวง ตำบลท่าฉนวน ตำบลสามพวง ตำบลวังตะแบก ตำบลหนอง ปลิง มุ่งเน้นกระบวนการสร้างความเข้าใจจากทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ทีมวิจัยจากภายนอก หน่วยงานต่างๆ กลุ่มผู้ใช้น้ำ แกนนำ และเกษตรกร และเจ้าหน้าที่จากทั้ง 3 สบ. ในการเชื่อมประสานเรื่องการจัดเก็บข้อมูล ปริมาณน้ำต้นทุน ปริมาณการใช้น้ำ เพื่อ พัฒนาการบริหารจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน จึงเกิดเวทีการประชุมครั้งนี้ขึ้นมา

4. เป้าหมายและความคาดหวังผลลัพธ์โครงการวิจัย โดย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการ

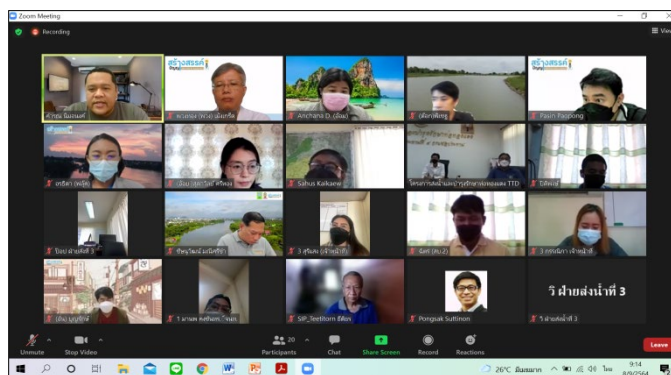

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการ กล่าวว่า เรียนคุณสมเกียรติ อุปการะ คุณสหัส ไก่แก้ว ขอขยายความเรื่องการดำเนินงานปีที่ผ่านมา เน้นการทำงานกับเจ้าหน้าที่ชลประทานและกลุ่มเกษตรกรโดยตรง สำหรับปีนี้ชื่อโครงการพัฒนาภาคีการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร จะมีคำว่า “การมีส่วนร่วม” “กลไก” และ “หน่วยงานองค์กร” จากเดิมทำงานกับกรมชลประทานกับเกษตรกร ช่วงท้ายของโครงการเริ่มมีการดึงหน่วยงานภาคีต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วม เช่น เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร พาณิชย์จังหวัดกำแพงเพชร สภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร เป็นต้น ที่มีบทบาทกับเกษตรกร ไม่ได้มองเรื่องน้ำอย่างเดียว ยังมีเรื่องคุณภาพชีวิตที่ตีรวมด้วย การบริหารจัดการน้ำเป็นต้นทางในการผลิต ดูแลเรื่องการส่งน้ำไปยังพื้นที่ต่างๆ จนเกิดกระบวนการผลิต แต่ต้องเชื่อมโยงไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกษตรกรไม่ได้ทำนาเหมือนในอดีต การประกอบอาชีพไม่มีความแน่นอน รวมทั้งสถานการณ์โควิด-19 ที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจภาพรวม ผลิตสินค้าไม่ได้ เกษตรกรขายผลผลิตไม่ได้ ราคาผลผลิตตกต่ำ ดึงตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกลำไยพบเชื้อโรคติดไปกับผลลำไยส่งไปประเทศจีน ถูกระงับการส่งออก นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อไปทั่วโลก เช่นเดียวกับโครงการนี้จึงต้องเชื่อมโยงภาคส่วนต่างๆ ในการทำงานอย่างมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น

จากสถานการณ์โควิด-19 ที่วิจัยก็ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน จึงต้องประสานการทำงานร่วมกันจากทุกท่าน ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการจัดประชุม JMC ผ่านระบบออนไลน์ เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2564 ขอให้ทุกท่านได้สรุปบทเรียนการจัดประชุม JMC ออนไลน์ร่วมกัน

สรุปบทเรียนการจัดประชุม JMC เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2564

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ขวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนสรุปบทเรียนการจัดประชุม JMC เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2564 สรุปได้ดังนี้

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

- 1) คุณมานพ คงจันทร์ สบ.1 กล่าวว่า จากการประชุมครั้งที่ผ่านๆ มา เห็นความกระตือรือร้นจากฝ่ายอื่นๆ ทำให้รับทราบสภาพปัญหาและเรื่องต่างๆ จากชลประทานและเกษตรกร จากเดิมมีการประชุมกับเกษตรกร หน่วยงานอื่นๆ ไม่ได้เข้าร่วมกับเรามากนัก แต่การประชุมครั้งที่ผ่านๆ มามีส่วนร่วมเป็นอย่างดี สำหรับข้อจำกัดที่พบ คือ เกษตรกรเข้าร่วมระบบชุมไม่มากเท่าที่ต้องการ อาจจะยังไม่เข้าใจระบบ IT ทำให้เข้าร่วมไม่มากเท่าที่ควร
- 2) คุณปิติพงศ์ ทองงามชำ สบ.2 กล่าวว่า เห็นความร่วมมือของเกษตรกรที่มีความสนใจเรื่องชลประทาน มีปัญหาเรื่องการเข้าระบบเล็กน้อย
- 3) คุณวันนงมล วิโยธา สบ.2 กล่าวว่า เกษตรกรให้ความร่วมมือดี ติดปัญหาเรื่องการเข้าระบบครั้งแรก อาจจะต้องแจ้งล่วงหน้าก่อน 1 อาทิตย์ หากมีการฝึกก่อนจะดีมาก แต่ภาพรวมแล้วดี
- 4) คุณสหัส ไก่แก้ว สบ.3 กล่าวว่า เกษตรกรเข้ามาร่วมเกินคาดในระบบมากพอสมควร ส่วนที่เข้าร่วมไม่ได้เกิดจากสัญญาณอินเทอร์เน็ต ปลัดอำเภอเข้ามาพูดคุย ทำให้ทราบปัญหาและเกิดการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน จากการช่วยประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือ ปัญหาที่พบ คือ เกษตรกรยังไม่มีความชำนาญ และมีข้อจำกัดเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ต
- 5) คุณปราชญา สายแสง กล่าวว่า เกษตรกรเริ่มสนใจเกี่ยวกับระบบมากยิ่งขึ้น หากมีการประชุมควรมีการนัดหมายล่วงหน้า 1 สัปดาห์ เพื่อให้เกษตรกรเตรียมความพร้อมก่อนเข้าระบบ
- 6) คุณสุริแสง ยอดโยม พิมพ์ผ่านช่องแชทเข้าร่วมสรุปบทเรียนว่า จากที่เข้าร่วมทาง สบ.3 มีการร่วมมือกันดี ติดขัดเรื่องสัญญาณที่ขัดข้องในการสื่อสารที่อาจทำให้ผู้เข้าร่วมไม่ได้ยิน
- 7) คุณสมเกียรติ อุปการะ สะท้อนว่า จากการเข้าร่วมประชุมออนไลน์หลายแห่ง การประชุม JMC ที่จัดราบรื่นกว่าที่อื่น เพราะมี Co-host จัดการไม่คั่ง เนื่องจากเกษตรกรได้ประชุมออนไลน์มากขึ้น การประชุม JMC เป็นส่วนหนึ่งจึงทำได้ง่ายขึ้น หากเป็นการประชุมแบบไม่เป็นทางการสามารถทำได้ หากเป็นการประชุมแบบเป็นทางการ เช่น การลงทะเบียน การออกแบบแบบสอบถาม เกษตรกรอาจจะไม่คุ้นเคยกับการใช้งาน ทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร เลือกประชุม JMC ออนไลน์เพราะเรามีการประชุมโครงการศึกษาก็สามารถจัดประชุมได้ และมีความจำเป็นต้องทำ รวมทั้งทีมวิจัยมีความคล่องเรื่อง IT เข้ามาช่วยได้ซึ่งการประชุม ทำให้เกิดการดำเนินงานราบรื่น
- 8) คุณธรรณกร กุลดำรงศักดิ์ สบ.2 กล่าวว่า ยุคนี้เป็นยุคโซเชียล ทำได้ เราต้องปรับตัว ชาวบ้านสามารถทำได้ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี คิดว่าครั้งต่อไปจะดีขึ้นตามลำดับ
- 9) คุณอดิศักดิ์ ทิมแสง สบ.1 ราบรื่นดี ชาวบ้านกับกลุ่มผู้ใช้น้ำใช้ระบบได้ การประชุมจึงราบรื่นดี
- 10) คุณกรรณิกา ถาวอ้น ชาวบ้านใช้ชุมได้ มีปัญหาเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ต

คุณชินวุฒัน มณีศรีชำ กล่าวว่าเห็นประเด็นในการสนับสนุน เช่น การจัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการประชุมผ่านระบบชุมให้กับเจ้าหน้าที่ชลประทาน การออกแบบกระบวนการ การเตรียมการต่างๆ เป็นต้น จากบทเรียนการร่วมงานปีที่ 1 เรื่องข้อจำกัดของทีมวิจัยที่อยู่ไกลจากพื้นที่ ได้มีการปรับหลักสูตรวิทยากรกระบวนการให้เจ้าหน้าที่ชลประทาน เพื่อก้าวข้ามข้อจำกัดในการทำงานในพื้นที่ร่วมกับชาวบ้าน หลังจากนั้นมีความท้าทายจากโลกอีกระดับหนึ่ง มีสถานการณ์โควิด-19 เข้ามา ทีมงานบริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด เริ่มนำระบบออนไลน์ทางไกลเข้ามาใช้ในการประชุม มีการพูดคุยกับเกษตรกรโดยตรง โดยมีคุณพิเชษฐ ใจบุญ ลงประสานการจัดประชุมกับชาวบ้านในพื้นที่ เมื่อความรุนแรงของสถานการณ์โควิด-19 คลี่คลาย ควรจัดอบรมเรื่องการใชระบบออนไลน์ในการพูดคุยได้ มีการพัฒนาส่วนนี้ร่วมกัน ขอเชิญ สบ. และ zone man มาอบรมร่วมกัน เพื่อให้ดำเนินการเชิงเทคนิคได้ สามารถทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาระบบการทำงานออนไลน์ร่วมกับ onsite ซึ่งเราต้องฝึกเป็นหลักสูตรที่เพิ่มเติมขึ้นมา

เพื่อนำไปฝึกเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน เช่น การจัดห้องประชุม การจัดห้องย่อย ให้การดำเนินงานราบรื่น เป็นต้น เมื่อเจ้าหน้าที่ชลประทานทำได้ แม้ว่าโครงการวิจัยดำเนินงานเสร็จสิ้น ทีมเจ้าหน้าที่ชลประทานสามารถดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกิจกรรมเพิ่มเติมขึ้นมาตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง คือ หลักสูตรการจัดประชุมออนไลน์ ผ่าน zoom meeting จัดเจ้าหน้าที่เสร็จ ชาวบ้านก็ต้องทำเป็น เพื่อขยายของออนไลน์และเป็นวิสาหกิจชุมชนร่วมด้วย

คุณธิตติธ จุลละพรมณั คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข้มมุ่ม ระยะที่ 2 กล่าวว่า ขอแสดงความยินดีกับน้องๆ ทุกท่าน 1. ดีใจที่น้องๆ ต้องลงไปจัดการกับเกษตรกรด้วย 2. ชอบคุณ คุณคำรณ นิมนองค์ และทีมวิจัย หากไม่ได้โครงการวิจัยเข้มมุ่ม มีการปรับให้น้อง ๆ มาดำเนินการก่อนจนประสบความสำเร็จ กระบวนการเข้มมุ่มต้องยืดหยุ่นมาก เรียนกับทุกท่านพุงนี้ รศ.ดร. สุจริต คุณธนากุลวงค์ จะเข้าพบรัฐมนตรีกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม คาดว่าจะได้นำเสนอเรื่องนี้ อยากให้คุณคำรณ นิมนองค์ ปรีक्षाเรื่องปัญหาอินเทอร์เน็ต จากประสบการณ์ที่อยู่ในพื้นที่ต้องจ่ายค่าอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเพื่อช่วยให้สัญญาณอินเทอร์เน็ตแรงขึ้น หากทีมวิจัยจะช่วยเรื่องค่าอินเทอร์เน็ตจะช่วยให้การประชุมมีประสิทธิภาพ ขอให้ ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ สุทธิพันธ์ ช่วยเรื่องค่าอินเทอร์เน็ตร่วมด้วย

คุณชัชววัฒน์ มณีสรีขำ สรุปว่าขอให้น้องๆ และทีมทางพื้นที่ลองตรวจสอบเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อให้มีสัญญาณที่เร็วขึ้น เอื้ออำนวยให้เกิดการขับเคลื่อนงานได้ โดยพุงนี้จะได้พูดคุยเรื่องการประชุมผ่านระบบออนไลน์ของโครงการให้ผู้บริหาร และรัฐมนตรีรับทราบด้วย

คุณอรธิตา นามศิริ สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการจัดประชุม JMC ในส่วนของข้อค้นพบ ข้อติดขัด/ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปการเรียนรู้จากการจัดประชุม JMC

ข้อค้นพบ

1. เห็นความร่วมมือ ความกระตือรือร้นของเกษตรกร และหน่วยงานอื่นๆ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. ได้รับทราบสภาพปัญหาของเกษตรกรเพิ่มเติม
3. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชลประทาน เกษตรกร และหน่วยงานอื่นๆ
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสนใจ และร่วมประสานงานในพื้นที่
5. ยุคสมัยและสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ต้องมีการปรับตัว เปลี่ยนวิธีการและใช้เทคโนโลยีหนุนเสริมการทำงาน
6. ชาวบ้านได้พัฒนาศักยภาพและทดลองใช้ระบบการสื่อสารออนไลน์

ข้อติดขัด / ข้อจำกัด

1. เกษตรกรบางส่วนยังไม่สามารถเข้าร่วมระบบ zoom ได้มากเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นครั้งแรก
2. สัญญาณอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ไม่เสถียร

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการสื่อสาร และฝึกซ้อมล่วงหน้าเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมระบบ zoom

คุณชัชวาลย์ มณีศรีขำ สอบถามทีมชลประทานว่า การประชุมออนไลน์กับกรมชลประทานใช้โปรแกรม Avaya Scopia กับหน่วยงานกลาง แต่ปกติจะใช้โปรแกรมซูม ซึ่งวุฒิสภาจะใช้โปรแกรม Webex ซึ่งครั้งต่อไปจะต้องเชิญหน่วยงานในจังหวัด เช่น เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานที่ดินจังหวัดกำแพงเพชร พาณิชยจังหวัดกำแพงเพชร เป็นต้น เข้ามาร่วมประชุม ในเวที ทีมวิจัยจึงต้องฝึกอบรมผ่านซูมให้กับเจ้าหน้าที่หรือประธานกลุ่มมาร่วมเรียนรู้ร่วมกันก่อน เพื่อนำไปใช้ในการจัดปรับระบบ เวิร์กน้ำได้ ผอ.วช.กับงานวิจัยของ รศ.ดร.ภานุวัฒน์ ปิ่นทอง ในการบริหารจัดการน้ำและบริหารคนในสถานการณ์ช่วงนี้ร่วมด้วย

5. ชี้แจงแผนงานกิจกรรมโครงการวิจัยและร่วมวางแผนและแนวทางในการทำงาน โดย คุณค้ำรณ นิ่มอนงค์ ทีมวิจัย

คุณค้ำรณ นิ่มอนงค์ กล่าวว่า หลังจากนี้จะเกิดการวางแผนงาน เกิดกลไกการทำงานระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำ เกิดแพลตฟอร์ม การจัดการน้ำที่ชุมชนมีส่วนร่วม จากการทำระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ เกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตั้งแต่การผลิต-การขาย เพื่อให้เกษตรกรลุกขึ้นมาสร้างต้นแบบในการสร้างอาชีพ ตลอดจนเกิดการขยายผลสู่การขับเคลื่อนเชิงนโยบายทั้งในระดับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภายนอก

โดยการดำเนินงานจะเข้มข้นในพื้นที่เก่า 5 ตำบล และพื้นที่ใหม่ 10 พื้นที่ ควบคู่กับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในตำบลหนองไม้กองนาร่อง การจัดทำ Data studio พื้นที่ 10 ตำบลเดิมของระยะที่ 1 และเพิ่มพื้นที่ใหม่ 5 พื้นที่ รวม 15 ตำบล ขอบหรือพื้นที่ตำบลเป้าหมายทำข้อมูลใหม่อีก 5 ตำบล รวมทั้งจัดทำข้อมูลอีก 50 ตำบล ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งหลังจากนี้จะมีการจัดเวทีในวันที่ 21 กันยายน 2564 กับกลุ่มเป้าหมายในข้อ 1 และ 2 ดังแผนภาพ

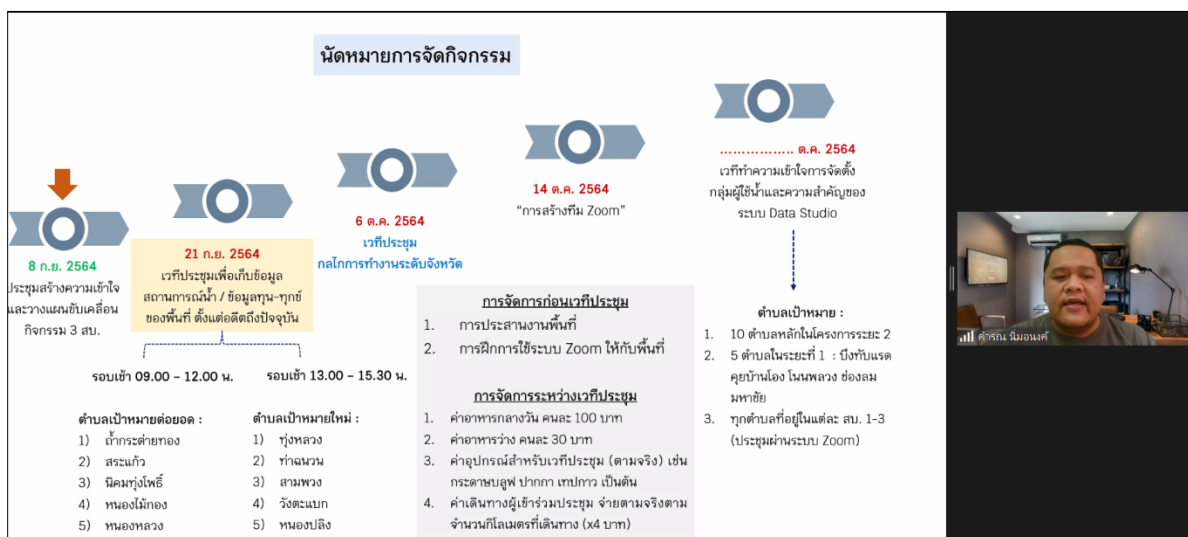

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

คุณค้ำารณ นีมอนงค์ กล่าวว่า สำหรับกิจกรรมในเดือนกันยายน 2564 ประกอบด้วย

- 1) เวทีประชุมเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์น้ำ ปัจจุบัน ในวันที่-ทุกข์ของพื้นที่ตั้งแต่อดีต-ข้อมูลทุน/21 กันยายน พื้นที่ และช่วงบ่ายจะเป็นการประชุมกับ 5 ซึ่งช่วงเช้าจะเป็นกลุ่มเป้าหมายตำบลต่อยอด 2564 พื้นที่ ขอให้แกนนำเข้าร่วม 5 พื้นที่ใหม่5-10 คน รวมอยู่ด้วยกันต่อ 1ID zoom
- 2) เวทีประชุมกลไกการทำงานระดับจังหวัด ในวันที่ 6 ตุลาคม 2564 ซึ่งจะมีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมประชุมด้วย
- 3) อบรมการสร้างทีม Zoom ในวันที่ 14 ตุลาคม ให้กับเจ้าหน้าที่ชลประทานและประธานกลุ่มผู้ใช้ 2564 นี้
- 4) เวทีทำความเข้าใจการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำและความสำคัญของระบบ Data Studio ในเดือนตุลาคม 2564 ตำบล 10 และ 1 ตำบลของระยะที่ 5 กับกลุ่มเป้าหมายในของระยะที่ โดยการประชุมผ่านระบบ 2 Zoom

ดังรายละเอียดในแผนภาพ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีชา ขอความช่วยเหลือให้ทีม zone man ประสานให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ตำบล ถ้ากระต่ายทอง 1 ID Zoom/พื้นที่ เป็นต้น ขอเชิญแกนนำชุมชนเข้าร่วมประชุม สำหรับการจัดการค่าใช้จ่ายต่างๆ ขออนุญาตโอนเงินให้กับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ในการจัดการค่าอาหาร ค่าเดินทาง เรื่องค่าใช้จ่ายโครงการวิจัยออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด

- 1) สบ.1 ช่วงบ่าย ขอให้มาที่ห้องประชุมโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ทั้งหมด ประมาณ 20 คน
- 2) สบ.2 ขอจัดที่ตำบลหนองหลวง เพราะว่ามีอุปกรณ์ครบ พื้นที่ละ 5 – 10 คน
- 3) สบ.3 เชิญมาที่ สบ.3

คุณสมเกียรติ อุปการะ แสดงความคิดเห็นว่า สำหรับช่วงบ่ายในห้องประชุมไม่ขัดข้อง แต่มีความกังวลเรื่อง 1. เกษตรกรสมัครใจหรือไม่ 2. พื้นที่ สบ.1 จังหวัดสุโขทัยค่อนข้างไกล หากขอความร่วมมือกับพื้นที่ตำบลพรานกระต่ายหรือห้องประชุม อบต.

น่าจะใกล้กว่า แล้วทีมเจ้าหน้าที่ สบ.1 เดินทางไป หรือ การประชุมออนไลน์ห้องประชุมจากในพื้นที่ 5 คน/พื้นที่ ซึ่งหากมารวมกันทั้งหมดของ สบ. 1 จำนวนคนจะมาก ซึ่งคุณมานพ คงจันทร์ กล่าวว่า เคยใช้สถานที่วังตะแบก ที่มีสถานที่ประชุมที่ใหญ่ หรือ อบต.วังตะแบก และอยู่ใกล้กับพื้นที่อื่นๆ ร่วมด้วย น่าจะดีกว่ามาประชุมที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ กล่าวว่า ทีมวิจัยจะส่งจดหมายเชิญให้ ประสานเรื่องค่าใช้จ่ายกับเจ้าหน้าที่ชลประทาน โดยมีผู้ประสานงานหลัก คือ

- 1) คุณมานพ คงจันทร์ สบ. 1.
- 2) คุณปิติพงศ์ ทองงามชำ สบ.2
- 3) คุณสหัส ไก่แก้วคุณปราชญา สายแสง สบ./3

รายละเอียดงบประมาณ คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ จะพูดคุยกับคุณสมเกียรติ อุปการะ อีกครั้งหนึ่ง สำหรับเรื่องพื้นที่ตำบลท่าฉนวนจะแจ้งให้ทราบภายในวันนี้ เพื่อการประสานงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่องต่อไป

6. สรุปทเรียนและนัดหมายกิจกรรมครั้งถัดไป

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวสรุปว่า เป้าหมายการประชุมในวันที่ 21 กันยายน 2564 เพื่อวางเป้าหมายการทำงานร่วมกัน และข้อมูลเพิ่มเติมในพื้นที่ว่ามีแผนการจัดการน้ำเป็นอย่างไร โดยมีการจัดการร่วมกัน ดังนี้

- 1) หลังจากนั้น ทีมวิจัยจะประสานงานเรื่องจดหมายเชิญไปยังคุณสมเกียรติ อุปการะ
- 2) ทีมงานแต่ละโซนช่วยประสานเรื่องการจัดการ ค่าห้องประชุม ค่าเดินทางลงพื้นที่ โดยงบประมาณจะประสานผ่านคุณสมเกียรติ อุปการะ เพื่อจัดการและส่งต่อการดำเนินงานร่วมกัน สำหรับค่าอาหารเบิกจ่ายตามงบประมาณของโครงการวิจัย ทีมงานจะประสานงานอีกครั้งหนึ่ง
- 3) เรื่องการลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมทั้งเจ้าหน้าที่ชลประทานและเกษตรกร สำหรับการลงพื้นที่ใช้ใบลงทะเบียนกรณีเข้าพื้นที่ไม่ได้จะมีหลักฐานในการลงทะเบียนผ่าน google form ใส่ชื่อนามสกุลจริง ถ้าयरูปแคปเจอร์หน้าจอเป็นหลักฐาน ซึ่งวันนี้ทีมงานก็จะลงทะเบียนผ่านgoogle form
- 4) การประชุมจะมีการจัดทำบันทึกการประชุม การประชุมออนไลน์ มีการบันทึกเทปให้ ขอความช่วยเหลือพื้นที่ในการประสานคน ขอช่วยเรื่องการอำนวยความสะดวกในพื้นที่ ตอนนี้ทุกคนคิดว่าชินกันหมดแล้ว หากพื้นที่คลี่คลายจะลงพื้นที่

คุณธิตธร จุลละพราหมณ์ กล่าวขอให้เดินทางและมีการปรับตลอด โครงการบริหารจัดการและส่งมอบผลลัพธ์ (ODU) แผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม ต้องยืดหยุ่น เพื่อให้เกิดผลลัพธ์

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ สุทธินนท์ กล่าวขอบคุณพี่ๆ ที่ให้เข้าร่วมเรียนรู้ในเวที หากสถานการณ์การปรับตัวโควิด-19 ดีขึ้น จะขอไปพบในพื้นที่ สิ่งที่ได้เรียนรู้ คือ กระบวนการทำงานเชิงสังคม ต้อง trust ร่วมกัน ขอขอบคุณพี่ๆ ที่ trust ทีมคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ และคุณธิดิธร จุละพรหมณ์ ประเทศไทยยังขาดกระบวนการทำงาน bottom up แต่สิ่งที่ทุกท่านทำ คือ นวัตกรรมในเชิงบริหารที่มีทุกภาคส่วนช่วยกันดำเนินงาน งานวิจัยเดิมที่เคยขึ้นหิ้งตอนนี้มีทุกท่านมาร่วมกันทำ ขอเข้าร่วมเรียนรู้ในเวที และหากมีข้อติดขัด ยินดีช่วย ขอเป็นตัวแทนหน่วยบริหารจัดการและส่งมอบผลลัพธ์ (ODU) แผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม ในการขอบคุณทุกท่าน ขอให้ทุกท่านแข็งแรง

ช่วงท้าย คุณคำณ นิมอนงค์ ขอให้ผู้เข้าร่วมประชุมเวทีประชุมที่วิจัยและเครือข่ายหน่วยงานองค์กรในวันนี้ ลงทะเบียนผ่านลิงค์ <https://forms.gle/JnnFQ5qP2NW3qSo16>

ปิดประชุมเวลา 10.30 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สรุปรายงานการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเก็บข้อมูลสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำของพื้นที่
โครงการ”พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กร
ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
วันที่ 21 กันยายน 2564 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ณ สำนักงานบริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และผ่านระบบ zoom meeting

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

สบ.1

1.	นายสำลี	ไพโรจน์	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
2.	นายสุธน	แม่ทอง	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
3.	นายมงคล	พลอาษา	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
4.	นายสมาน	กลิ่นจันทร์	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
5.	นายระเบียบ	สายเปลี่ยน	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
6.	นางสาวชนิดา	มาลัย	ตำบลลานดอกไม้ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
7.	นางสาวน้ำอ้อย	อู่ทอง	ตำบลเทพนคร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
8.	นางสาวธิดารัตน์	ทองเถื่อน	ตำบลบ่อถ้ำ อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร
9.	นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.1
10.	นายอดิศักดิ์	ทิมแหง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.1
11.	นายมนัส	นานแกง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.1
12.	นายอิทธิพล	สนองบุญ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.1
13.	นายศักดิ์ชัย	คุ้มคงศักดิ์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.1

สบ.2

14.	นายบุญเชิด	นุ่มเกลี้ยง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
15.	นายเสงี่ยม	จันทร์เรือง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
16.	นายพล	เหมม่วน	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
17.	นายไพโรวัลย์	อินแดง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
18.	นายเลาะ	น้อยพงษ์	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
19.	นายไชยยุทธ	จันทร์แดง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
20.	นายรววย	น้อยพงษ์	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
21.	นายสมพร	น้อยพงษ์	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
22.	นายธวัชชัย	ไพโรจน์	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
23.	นายเข้า	พลอาจ	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
24.	นายเรวัตร	กนกสิงห์	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
25.	นายอุทัย	อะทะถ้ำ	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
26.	นายชำนาญ	มะยมหิน	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
27.	นายไสว	กัลปพฤกษ์	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
28.	นายสุรพล	หนองหลวง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
29.	นางสาวดอน	ทองดาดาช	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

30. นางสาวใจศิริ	ทองงามข้า	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.2
31. นางสาวสุภาภกร	คะเนนีก	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.2
32. นายปิติพงษ์	ทองงามข้า	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.2
33. นายวันมงคล	วิโยธา	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.2

สบ.3

34. นางสาวพัชรินทร์	ประเสริฐสังข์	ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
35. นายจรัส	โพธิ์ทวี	ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
36. นางสาววายุณ	วงษ์เดือน	ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
37. นางสาวราย	ขุนพิลึก	ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
38. นางเบญจมาศ	กาญจนาอุทย	ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
39. นางสมปอง	ไพโรจน์	ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
40. นายณรงค์	ชาวทอง	ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
41. นายวัลลภ	คันศร	ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
42. นางจำเรียง	คันศร	ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
43. นางสาวธัญญา	ทองยิ้ม	ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
44. นายนพรัตน์	ขอนแก่น	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
45. นายสมศักดิ์	สุริโย	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
46. นายปรีชา	ดวงแก้ว	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
47. นายทวี	ศรีวิสัย	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
48. นางชำนาญ	ขอนแก่น	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
49. นายสมหวัง	เกษตรสายภรณ์	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
50. นางรัชฎาภรณ์	เกิดสว่าง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
51. นางสาวโสเมศิรี	วชิระสุนทรกุล	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
52. นายสหัส	ไก่อแก้ว	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
53. นางสาวกรรณิกา	ถาอัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
54. นางสาวสุริแสง	ยอดโยม	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
55. นายธีระชาติ	เกิดสว่าง	3 .โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
56. นายอนุพล	พลธนู	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
57. นายจรินทร์	แก้วหินลาย	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
58. นายปราชญา	สายแสง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
59. นายพิชัย	สุขหล้า	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
60. นายอรรถกร	ใจเสือ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
61. นายจิราพร	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
62. นายมานิตย์	อัมสุขศรี	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
63. นายเศรษฐเมศวร์	คติวฒัน	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
64. คุณสรารุช	อัมใจ	กองการสร้างการมีส่วนร่วม กรมชลประทาน
65. ดรภาวิสรณ์.	ชื่นชุ่ม	ทีม ODU จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

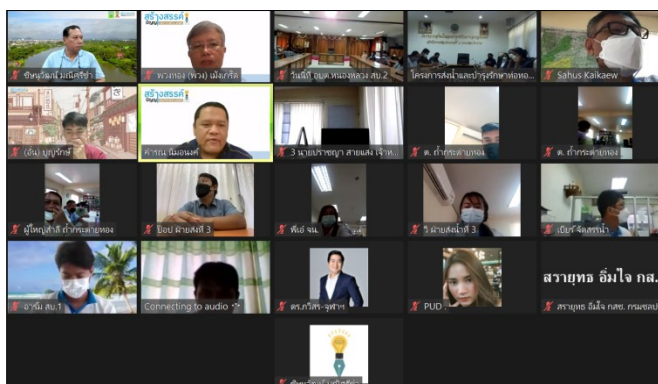

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

66.	นายชินวุฒัน	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
67.	นายพศิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
68.	นายคำรณ	นีมอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
69.	นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
70.	นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
71.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
72.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
73.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
74.	นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

1. กิจกรรมเปิดระบบ Zoom meeting เพื่อทดสอบระบบ และกล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุม

ดังนี้

คุณคำรณ นีมอนงค์ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อทดสอบระบบ Zoom meeting ร่วมกับ สบ. 1 และพื้นที่ต่างๆ

- 1) ผู้ใหญ่ณรงค์ ขาวทอง ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล ใช้ชีวิตตามปกติ เมื่อคืนฝนตกหนัก ท่วม ต้องสูบน้ำลงไปคลอง ตำบลหนองไม้ก่อง
- 2) ผู้ใหญ่วัลลภ คันศร ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ชลประทานเข้าไปดูแลเรื่องการบริหารจัดการน้ำได้ดี หากฝนไม่ตก สถานการณ์น้ำคาดว่าจะปกติ ช่วงนี้อยู่ระหว่างการพูดคุยกับเทศบาลตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลเรื่องการสร้างอ่างไว้สำหรับกักเก็บน้ำจากการรองรับน้ำฝนที่ตกลงมา
- 3) คุณจรัส โพธิ์หวี ตำบลหนองไม้ก่อง คนในหมู่บ้านไม่มีคนติดเชื้อโควิด-19 แต่มีบางส่วนทำงานอยู่ กทม. และภาคตะวันออก เดินทางกลับบ้าน ส่งผลให้มีผู้ติดเชื้อโควิด-19 มีศูนย์พักคอยและศูนย์กักกันดูแลคนป่วย ปัจจุบันผู้ป่วยหายกลับบ้านหมดแล้ว
- 4) อบต.หนองหลวง ในพื้นที่ไม่มีคนติดเชื้อโควิด-19 มีแต่บางส่วนที่เดินทางกลับมาจากกรุงเทพฯ สถานการณ์น้ำน้ำยังพอรับมือได้ เมื่อคืนฝนตกมาก มีน้ำท่วมแล้วบางส่วน บางส่วนต้องดึงน้ำออกจากพื้นที่
- 5) ผู้ใหญ่สำลี ไพโรจน์ ตำบลถ้ำกระต่ายทอง สถานการณ์โควิด-19 เกิดกับลูกหลานที่เดินทางกลับมาจากกรุงเทพฯ ปัจจุบันหายป่วยแล้ว น้ำจากคลองห้วยไค้และห้วยทรายไหลมาที่ถ้ำกระต่ายทองไปอยู่ช่วงท้าย ตำบลคุยบ้านโองก็รับน้ำต่อไปอีกทอดหนึ่ง สถานการณ์ปกติ

2. กิจกรรมชี้แจงและสร้างความเข้าใจเป้าหมายและความคาดหวัง ผลลัพธ์ของโครงการวิจัย

คุณชินวุฒัน มณีศรีขำ กล่าวขอบคุณทีมเจ้าหน้าที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง เกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำ และ ทีมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการดำเนินงานเป็นปีที่ 2 ทั้ง 5 พื้นที่ การประชุมในวันนี้จะเป็นการพูดคุยเพื่อขับเคลื่อนโครงการ ต่อเนื่อง บางพื้นที่ชวนพี่น้องเกษตรกรมาร่วมเพิ่มเติม ทีมวิจัยติดตามเรื่องสถานการณ์โควิด-19 จึงพยายามหาวิธีการทำงานในพื้นที่ ใช้วิธีการประชุมผ่านระบบชุม สบค. ทำให้เราได้พบกัน โดยขอให้เจ้าหน้าที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงที่อยู่ในพื้นที่ ช่วยนัดหมายการเข้าร่วมประชุม และเชิญ คุณสรายุทธ อิ่มใจ จากกองการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมชลประทาน และ ดร.ภา วิสธณ์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าร่วมแลกเปลี่ยนและสังเกตการณ์

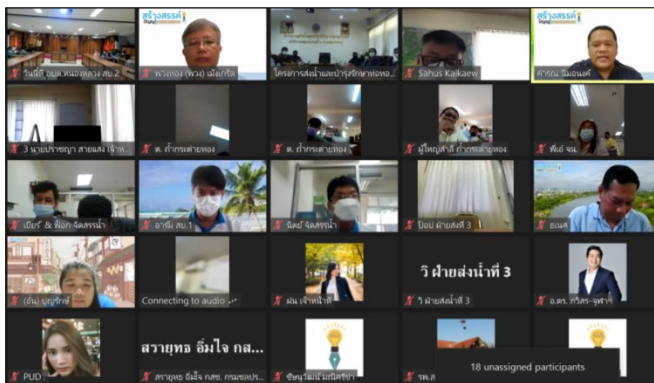
การประชุมมี 2 ช่วง คือ ช่วงเช้า 5 ตำบล 3 สบ. ช่วงบ่ายเป็นพื้นที่อีก 5 ตำบลใหม่ เพื่อดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กระบวนการในวันนี้จะให้ทุกท่านได้คุยกับตาม สบ.ต่างๆ ว่าดำเนินโครงการปีที่ 1 แล้ว เป็นอย่างไรบ้าง มีพัฒนาการอย่างไร ปีนี้จะชวนท่านทำการบริหารจัดการน้ำ การใช้เทคโนโลยี การผลิต การตลาด และเรียนรู้

สถานการณ์การบริหารจัดการน้ำที่น้อยและมาก ขณะนี้จังหวัดสมุทรสงครามฝนตก อาจจะมีปัญหาเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ตบ้าง เดี่ยวเราจะได้คุยกันในพื้นที่ ช่วงที่ผ่านมาได้จัดประชุมคณะกรรมการ JMC โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงไปแล้วเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2564 ได้มีการหารือกับทีมเจ้าหน้าที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงในการปรับตัวและใช้เทคโนโลยีในการจัดประชุม และจะชวนทุกท่านร่วมกระบวนการเพื่อได้พูดคุยร่วมกัน

3. กิจกรรมแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำของพื้นที่

คุณคําณ นิมอนงค์ แบ่งผู้เข้าร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำของพื้นที่เป็น สบ.1-3 ดังนี้

1. สบ.1 ได้แก่ ตำบลถ้ำกระต่ายทอง
2. สบ.2 ได้แก่ ตำบลหนองหลวง
3. สบ.3 ได้แก่ ตำบลสระแก้ว ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล ตำบลหนองไม้ก่อง

โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

- ช่วงที่ 1 แบ่งปันและบอกเล่าสถานการณ์ในพื้นที่ผ่านเครื่องมือ Timeline
- ช่วงที่ 2 วิเคราะห์ช่องว่างการดำเนินงาน
- ช่วงที่ 3 การกำหนดภาพอนาคตร่วมกัน

ช่วงที่ 1 : แบ่งปันและบอกเล่าสถานการณ์ในพื้นที่

2563 - 2564

----->

1. ด้านวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ภายใต้สถานการณ์ COVID-19
2. ด้านการประกอบอาชีพ ทั้ง การผลิต-การตลาด
3. ด้านสภาพแวดล้อมและการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่

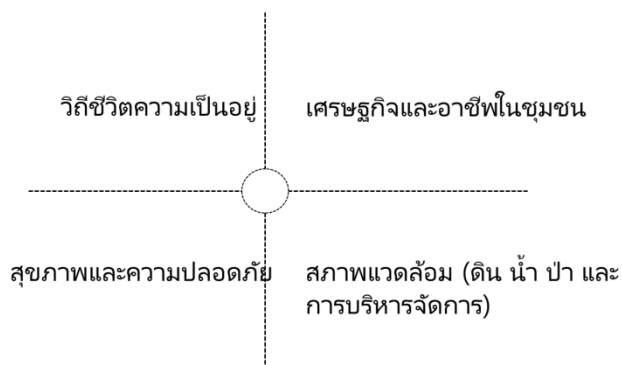
ช่วงที่ 2 : วิเคราะห์ช่องว่างการดำเนินงาน

ประเด็น	สิ่งที่เราได้รับประโยชน์จากการทำงานวิจัยระยะที่ 1	สิ่งที่ยังคงเป็นปัญหาและต้องการคลี่คลาย
ความรู้และข้อมูล		
ทักษะที่ได้รับการพัฒนา		
การมีส่วนร่วมในชุมชนและหน่วยงาน		
การประกอบอาชีพ		
การบริหารจัดการน้ำ		

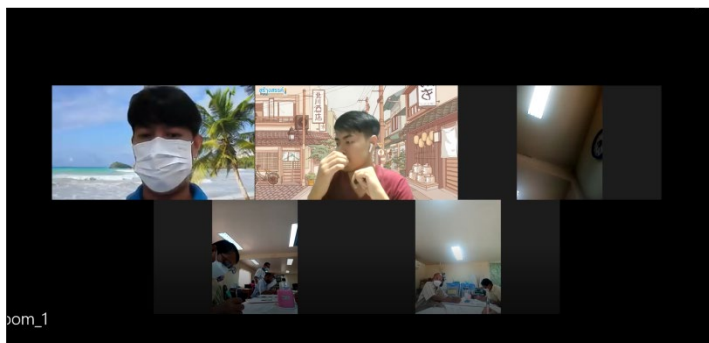
ตัวอย่าง

ประเด็น	สิ่งที่เราได้รับประโยชน์จากการทำงานวิจัยระยะที่ 1	สิ่งที่ยังคงเป็นปัญหาและต้องการคลี่คลาย
ความรู้และข้อมูล	1. มีข้อมูลปริมาณความต้องการน้ำในชุมชน	1. ความสมบูรณ์ของข้อมูล
ทักษะที่ได้รับการพัฒนา	1. ทักษะการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม 2. ทักษะการจดบันทึก	1. ทักษะการใช้เทคโนโลยี 2. ทักษะการวางแผนการประกอบอาชีพ
การมีส่วนร่วมในชุมชนและหน่วยงาน	1. รับฟังและเข้าใจเจ้าหน้าที่หน่วยงานมากขึ้น	1. คนในชุมชนบางส่วนยังไม่เข้ามามีส่วนร่วม
การประกอบอาชีพ	1. วางแผนการใช้น้ำในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม	1. ผลิตภัณฑ์เดิม เปลี่ยนแปลงยาก
การบริหารจัดการน้ำ	1. มีการรวมกลุ่มพูดคุยต่อเนื่อง 2. ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ	1. การยอมรับในกติการ่วมของคนในชุมชน

ช่วงที่ 3 : การกำหนดภาพอนาคตร่วม

ห้องย่อยที่ 1 สบ.1

คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม พร้อมทั้งทบทวนโจทย์การพูดคุยในห้องย่อยที่แบ่งออกเป็น 3 ช่วง โดยมี คุณมานพ คงจันทร์ เจ้าหน้าที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง เป็นพี่เลี้ยงในพื้นที่คอยช่วยเข้าร่วมอยู่ในพื้นที่ สรุปได้ดังนี้

ช่วงที่ 1 : แบ่งปันและบอกเล่าสถานการณ์ในพื้นที่

ประเด็น	สถานการณ์ช่วงปี 2563 - 2564
1. ด้านวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ภายใต้สถานการณ์ COVID-19	การใช้ชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิม คนในพื้นที่ต้องดูแลตัวเองและป้องกันตัวเองอยู่ตลอดเวลา ใส่แมสทุกครั้ง
2. ด้านการประกอบอาชีพ ทั้งการผลิตการตลาด-	การประกอบอาชีพยากลำบากขึ้นกว่าเดิม ผลผลิตตกต่ำ ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ราคาปุ๋ย ยา มีราคาแพงขึ้นกว่าเดิม แต่ได้ผลผลิตต่ำกว่าที่ผ่านมา
3. ด้านสภาพแวดล้อมและการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่	สภาพแวดล้อมช่วงฤดูฝน มีฝนตกหนักทำให้น้ำท่วมเป็นบางส่วน และส่วนใหญ่ในพื้นที่ เป็นคลองธรรมชาติ และมีวัชพืชปกคลุม เป็นจำนวนมาก

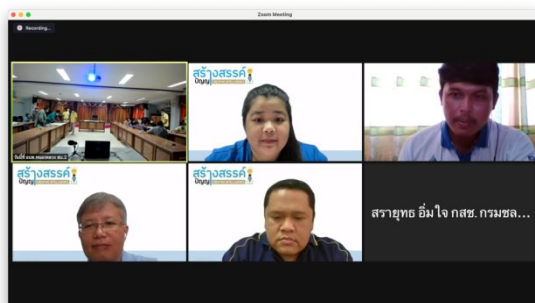
ช่วงที่ 2 : วิเคราะห์ช่องว่างการดำเนินงาน

ประเด็น	สิ่งที่เราได้รับประโยชน์จากการทำงานวิจัยระยะที่ 1
1. ความรู้และข้อมูล	เรื่องการทำแผนที่ ปฏิทินชุมชน และเส้นประวัติศาสตร์ชุมชน (Timeline)
2. ทักษะที่ได้รับการพัฒนา	1. ทักษะการทำปฏิทินการเพาะปลูกในแต่ละเดือน 2. ทักษะการทำแผนที่ ทำให้ทราบเส้นทางน้ำเริ่มจากต้นน้ำปลายน้ำ-การจัดทำเส้นประวัติศาสตร์ชุมชน (Timeline)
3. การมีส่วนร่วมในชุมชนและหน่วยงาน	ในชุมชนมีความสามัคคีกันในการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบมากขึ้น มีการประสานงานกันกับชลประทาน อบต. ได้รับความร่วมมือ หรือช่วยเหลือด้านต่างๆ
4. การประกอบอาชีพ	ในชุมชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม สัตว์เลี้ยง ประมง
5. การบริหารจัดการน้ำ	หลังจากการเข้าร่วมงานในระยะที่ 1 ได้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำของตำบล ทำให้การบริหารจัดการน้ำเป็นระบบมากขึ้น

ช่วงที่ 3 : การกำหนดภาพอนาคตร่วม

วิถีชีวิตความเป็นอยู่	เศรษฐกิจและอาชีพในชุมชน
1. วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากการเรียนรู้เครื่องมือต่างๆ ในการนำไปใช้ในการดำรงชีวิต	1. ทำให้ประชาชนมีอาชีพเสริมในชุมชน 2. มีรายได้ที่ดีขึ้น
สุขภาพและความปลอดภัย	สภาพแวดล้อม (ดิน น้ำ ป่า และการบริหารจัดการ)
1. ประชาชนได้อาหารกินที่ปลอดภัย 1) ปลูกผักกินเอง 2) ลดยาฆ่าแมลง 3) ทำเกษตรอินทรีย์	1. บำรุงดินให้อุดมสมบูรณ์ โดยการปรับสภาพดิน บำรุงดินด้วยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ 2. มีน้ำในการทำเกษตรที่อุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น 3. มีป่าโดยการปลูกป่าทดแทนให้มากขึ้น 4. การบริหารจัดการ ดิน น้ำ ป่า ให้มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นในตำบล ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอาหารบริโภคที่ปลอดภัยมีน้ำเพียงพอต่อการทำเกษตร ประชาชนมีรายได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ห้องย่อยที่ 2 สบ.2

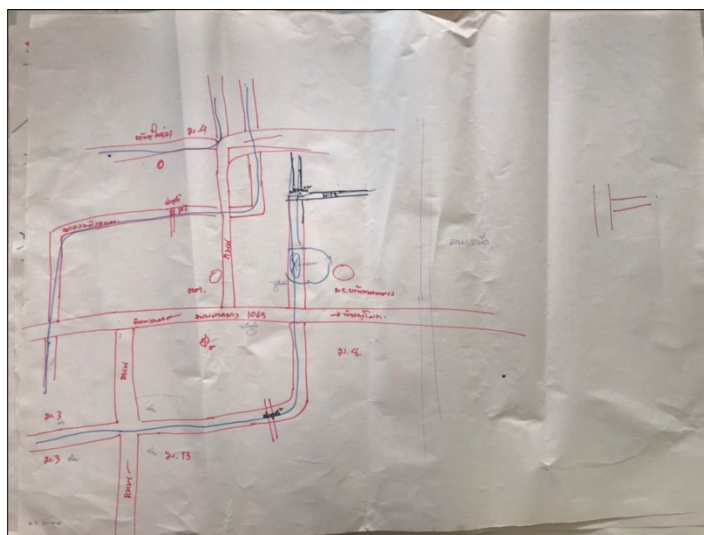
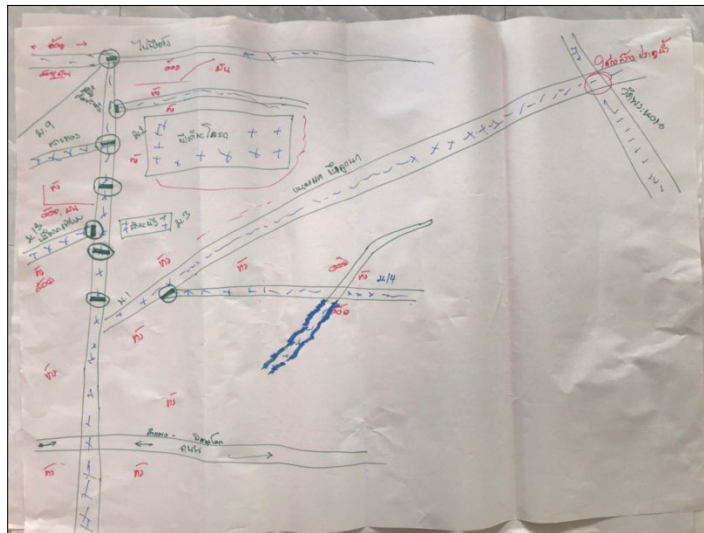
คุณอัญชญา ตีไสว ได้กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนใน 3 ประเด็น โดยมีคุณวันมงคล วิโยธา เจ้าหน้าที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง เป็นที่เลี้ยงในพื้นที่คอยช่วยเข้าร่วมอยู่ในพื้นที่ สรุปดังนี้

ช่วงที่ 1 : แบ่งปันและบอกเล่าสถานการณ์ในพื้นที่

ประเด็น	สถานการณ์
1. ด้านวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ภายใต้สถานการณ์ COVID-19	1) เดินทางลำบาก ความเป็นอยู่เปลี่ยนไปจากเดิมต้องระวังตัวตลอดเวลา 2) การใช้สอยลำบาก ต้องทำมาหากินเพิ่มขึ้น 3) ปัจจุบันไม่มีผู้ป่วยที่เป็นคนในชุมชน แต่มีผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง และประชากรตำบลหนองหลวงได้รับการฉีดวัคซีนประมาณ 80 %
2. ด้านการประกอบอาชีพ ทั้งการผลิต-การตลาด	1) ราคาผลผลิตไม่ดี ส่วนมากจะขายผลผลิตขาดทุน 2) ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น 3) รายได้น้อยลง
3. ด้านสภาพแวดล้อม และการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่	1) มีการบริหารจัดการน้ำดี ส่งผลให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น 2) มีน้ำท่วมในพื้นที่ ซึ่งส่วนมากเกิดจากการสะสมของน้ำและระบายน้ำไม่ทัน

จากนั้น คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ได้ชวนผู้เข้าร่วมวาดแผนที่เส้นทางน้ำในหมู่บ้าน โดยในหมู่ 1, 2, 3 แยกลงบึงรามะนา มาลงที่บึงพิไกรหมู่ 1 สร้างประตูระบายน้ำ เพื่อระบายน้ำออกจากบึง ดังนี้

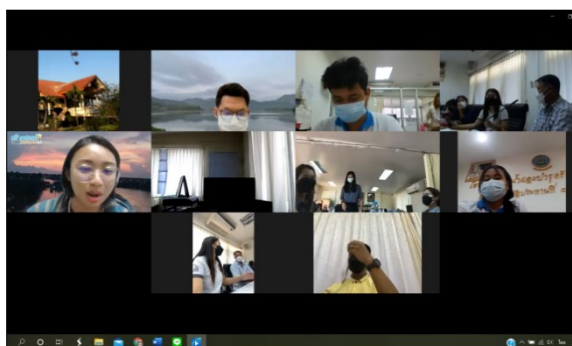
คุณชินวุฒัน มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า จากสถานการณ์ในช่วงนี้ส่งผลให้ราคาข้าวลดลงอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเสริมแนวทางให้คนในชุมชนซึ่งมีที่ดินในการทำนาประมาณ 20 ไร่ มีความเป็นไปได้หรือไม่หากแบ่งพื้นที่มาใช้ในการปลูกผักหรือทำการเกษตรแบบอื่น จากการทำงานที่ผ่านมาในระยะแรกได้มีการลงไปขับเคลื่อนงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำเป็นหลัก และในครั้งนี้ได้มีการชวนผู้เข้าร่วมวาดรูปเส้นทางน้ำในพื้นที่ หากมีการเพิ่มเติมข้อมูลเรื่องพื้นที่การทำเกษตรพืชชนิดต่างๆ ลงในแผนที่ร่วมด้วย จะทำให้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตและการตลาดร่วมกัน ซึ่งได้มีการเชื่อมโยงหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการระยะที่ 2 จึงขอเชิญชวนผู้เข้าร่วมทุกท่านมาร่วมแลกเปลี่ยนเพื่อหาแนวทางให้การขับเคลื่อนงานร่วมกันต่อไป

ช่วงที่ 3 การกำหนดภาพอนาคตร่วมกัน

- 1) การบริหารจัดการน้ำอย่างพอเพียงเพื่อใช้ในการทำการเกษตรในชุมชน
- 2) การสื่อสารประชาสัมพันธ์ความรู้ที่นำไปสู่การสร้างความปลอดภัยกับการดำเนินชีวิต
- 3) ราคาพืชผลทางการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต

ห้องย่อยที่ 3 สบ.3

คุณอรธิดา นามศิริ ได้กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และได้ชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนในประเด็น ดังนี้

ช่วงที่ 1 : แบ่งปันและบอกเล่าสถานการณ์ในพื้นที่

ตำบลสระแก้ว

ประเด็น	สถานการณ์
1. ด้านวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ภายใต้สถานการณ์ COVID-19	ชาวบ้านได้รับผลกระทบมาก ต้องทำตามมาตรการของรัฐที่ประกาศ ทำให้การประกอบอาชีพมีข้อจำกัด เพราะพ่อค้าคนกลางไม่รับซื้อผลิตผลทางการเกษตรหลาย ๆ อย่าง เนื่องจากตลาดปิด บางคนมีหนี้สินไม่สามารถชำระหนี้สินได้
2. ด้านการประกอบอาชีพ ทั้งการผลิตการตลาด-	ตำบลสระแก้วเป็นพื้นที่เกษตรกรรมใหญ่ มีทั้ง อ้อย ข้าว มัน ยางพารา อื่น ๆ ได้รับผลกระทบราคาคงต่ำ ผลิตไม่ทันเนื่องจากมีช่วงขาดน้ำในการทำการเกษตรช่วงเดือน มีนาคม-เมษายน ปัจจุบันมีน้ำมาทำให้ผลผลิตดีขึ้นมาเล็กน้อย และได้ผลกระทบจากราคาปุ๋ยและราคาน้ำมันสูงขึ้น ด้านการตลาดได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ทำให้ผลิตราคาคงต่ำ

3. ด้านสภาพแวดล้อมและการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่	ตำบลสระแก้วมีคลองแก้มลิงหลายจุด และมีบางจุดที่กำลังดำเนินการอยู่ มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้การสนับสนุนเรื่องการจัดการน้ำอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะโครงการน้ำใต้ดิน ปัจจุบันไม่ได้รับผลกระทบเรื่องขาดน้ำ แต่ที่กังวลเรื่องน้ำท่วม
---	--

ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล

ประเด็น	สถานการณ์
1. ด้านวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ภายใต้สถานการณ์ COVID-19	1. เป็นพื้นที่กลางน้ำ การเดินทางไม่สะดวก ทำให้มีรายได้ลดลง 2. เกิดความแตกแยกความระแวงในชุมชน และมีการประชุมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนลดน้อยลงไป
2. ด้านการประกอบอาชีพ ทั้งการผลิตการตลาด-	1. 70% เป็นพื้นที่การเกษตร มีการปลูกมะนาวเป็นหลัก ได้รับผลกระทบเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ มีผลผลิตจำนวนมากแต่ขายไม่ได้ 2. ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ราคาปุ๋ย ราคาน้ำมัน และค่าแรงสูงขึ้น 3. กำลังซื้อลดลง ขาดตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร ภาระหนี้สินครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น
3. ด้านสภาพแวดล้อมและการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่	1. เป็นพื้นที่ที่มีพื้นที่คลองรับน้ำได้ทุกเส้นทาง แต่มีปัญหาเรื่องวัชพืชที่ขวางเส้นทางน้ำ ได้ประสานงานทางเทศบาลเพื่อดำเนินการแก้ไข 2. ปริมาณน้ำฝนมากขึ้นทำให้น้ำท่วมขังรอการระบาย พืชได้รับความเสียหาย มีการพูดคุยเรื่องสถานการณ์น้ำอยู่ตลอดตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และมีการบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตำบลหนองไม้กอง

ประเด็น	สถานการณ์
1. ด้านวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ภายใต้สถานการณ์ COVID-19	1. ภาพรวมคล้ายๆ กับทั้ง พื้นที่ ๆ กล่าวมาข้างต้น ตำบลหนองไม้กอง 2 2. เป็นพื้นที่ท้ายน้ำ ประสบปัญหาน้ำแล้ง ข้าวตาย เริ่มปลูกข้าวรอบใหม่เกิดปัญหาน้ำท่วม 3. สถานการณ์โควิด 19-คนพื้นที่ยังไม่มีผู้ติดเชื้อ มีการบริหารจัดการอย่างดี ตามมาตรการรัฐ
2. ด้านการประกอบอาชีพ ทั้งการผลิตการตลาด-	ผลผลิตราคาตกต่ำ ตลาดปิดไม่สามารถส่งออกไปขายได้
3. ด้านสภาพแวดล้อมและการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่	1. มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม แต่เนื่องจากมีประสบการณ์น้ำท่วมเมื่อปี ได้.อบต 2554 จัดทำบล็อกรองรับน้ำ และมีการขยายท่อ เพิ่มท่อ 2. ปัจจุบันได้รับผลกระทบเรื่องน้ำเล็กน้อย คลองโล่งไม่มีสิ่งกีดขวาง ภาพรวมขาดน้ำในฤดูแล้ง หน้าฝนได้รับผลกระทบน้ำท่วมเล็กน้อย

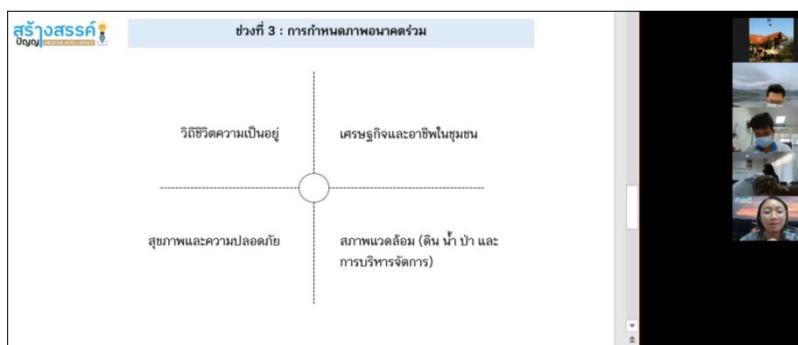
ช่วงที่ 2 : วิเคราะห์ช่องว่างการดำเนินงาน

ประเด็น	สิ่งที่เราได้รับประโยชน์จากการทำงานวิจัยระยะที่ 1	สิ่งที่ยังคงเป็นปัญหาและต้องการคลี่คลาย
ความรู้และข้อมูล	1. การจัดเก็บข้อมูลพืชผลทางการเกษตร และข้อมูลน้ำ	1. ข้อมูลการเพาะปลูกของแต่ละพื้นที่ยังไม่ชัดเจน

	2. มีการเชื่อมโยงข้อมูลกลุ่มผู้ใช้น้ำร่วมกัน	2. ด้านงบประมาณที่ยังไม่ชัดเจนของแต่ละหน่วยงานและแต่ละหมู่
ทักษะที่ได้รับการพัฒนา	1. ได้เรียนรู้เรื่องเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	1. ทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่
การมีส่วนร่วมในชุมชนและหน่วยงาน	1. การใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจด้านการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน 2. ได้รู้จักคณะทำงานและกลุ่มผู้ใช้น้ำ และภาคีเครือข่ายเพิ่มมากขึ้น 3. เกิดการวางแผนร่วมกัน	
การประกอบอาชีพ		1. การใช้ข้อมูลการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับน้ำต้นทุนที่มีอยู่
การบริหารจัดการน้ำ	1. การจัดสรรน้ำอย่างเป็นระบบ ทั้งช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ อย่างมีส่วนร่วม	1. ต้องการแผนงานปรับปรุงคลองส่งน้ำเป็นช่วงๆ

ช่วงที่ 3 : การกำหนดภาพอนาคตร่วม

คุณอรธิตา นามศิริ ได้ชี้แจงกิจกรรมช่วงที่ 3 โดยให้แต่ละตำบลระดมความคิดเรื่องภาพอนาคตที่ต้องการ โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นดังนี้ 1. วิถีชีวิตความเป็นอยู่ 2. เศรษฐกิจและอาชีพในชุมชน 3. สุขภาพและความปลอดภัย และ 4. สภาพแวดล้อม (ดิน น้ำ ป่า และการบริหารจัดการ) ให้เวลา 10 นาที โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำ สบ. เป็นผู้ควบคุม

จากนั้น คุณอรธิตา นามศิริ ได้ชี้แจงถึงกิจกรรมช่วงนี้ โดยระบบจะดึงผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 3 พื้นที่ กลับไปรวมที่ห้องหลัก เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยอาจจะไม่ได้ให้นำเสนอเนื้อหาทั้งหมด แต่จะเป็นช่วงที่เปิดพื้นที่ให้แต่ละพื้นที่ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนร่วมกัน

4. กิจกรรมนำเสนอข้อมูลภาพรวมของแต่ละตำบลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

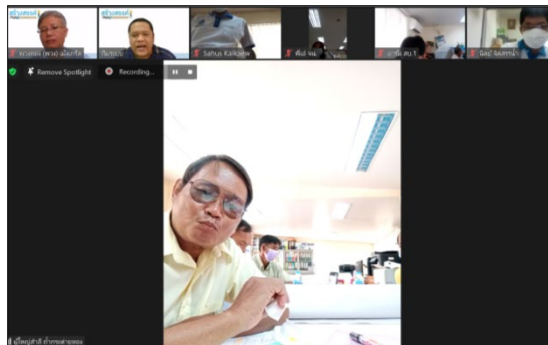
เมื่อทั้ง 3 สบ. กลับมารวมกันตรงกลาง คุณคำณณ นิมอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุย สรุปได้ดังนี้

4.1 ตำบลถ้ำกระต่ายทอง

เกษตรกรมีความเข้าใจ รับรู้เรื่องการพัฒนาในพื้นที่มากขึ้น มีการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการบริหารจัดการน้ำที่ดีขึ้น ภาพอนาคตตำบลถ้ำกระต่ายทองต้องมีชีวิตที่ดีขึ้น ราคาส่งผลผลิตเพิ่มขึ้น และเกษตรกรมีรายได้ มีความสุข (ผญ.สำลี ไพโรจน์ ตำบลถ้ำกระต่ายทอง)

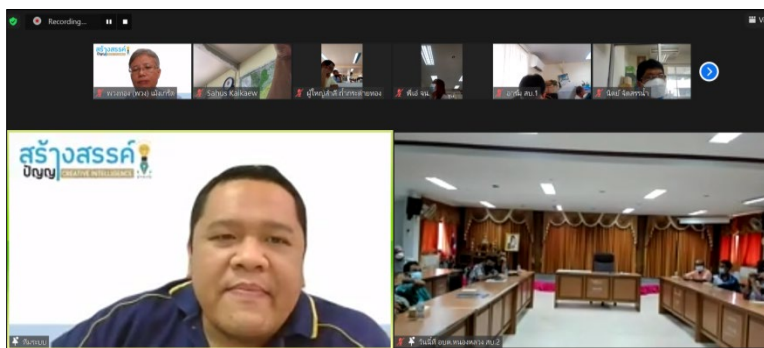

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

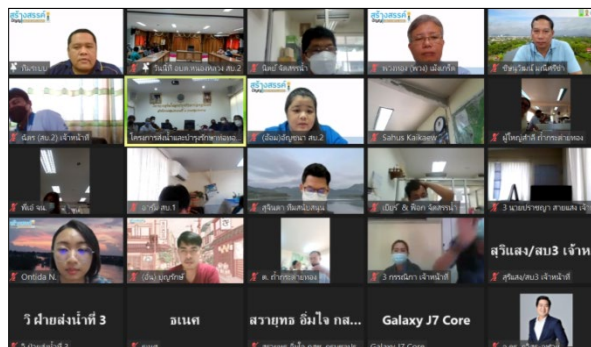
4.2 ตำบลหนองหลวง

การบริหารจัดการน้ำบางพื้นที่ที่มีปัญหาน้ำท่วม ท้องที่ท้องถิ่นควรเข้ามาร่วมเรียนรู้ด้วยกัน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา ภูเขาให้ถูกที่คั่น

4.3 ตำบลหนองไม้กอง

งานวิจัยปีที่ 1 ทำให้รู้จักเครือข่ายมากขึ้น การจัดการน้ำก็ดีขึ้น จากการพูดคุยร่วมกันในเครือข่าย (คุณจรัส โพธิ์หวี)

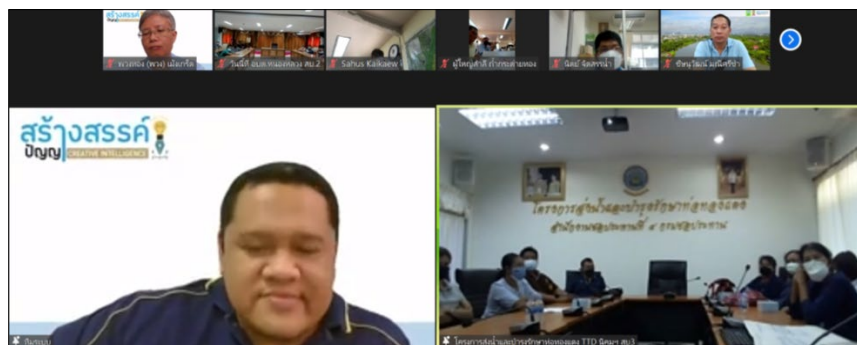
4.4 ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล

ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลมีพื้นที่ต้นน้ำดี มีวิธีคิดอย่างเป็นระบบ คิดถึงพี่น้องด้านท้ายคลอง การละลายพฤติกรรมส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วม การทำการเกษตร ต้นทุนน้ำที่มีอยู่ในพื้นที่ หากอยู่แบบตัวใครตัวมันไปไม่รอด ทำให้คิดอย่างเป็นระบบในการเพาะปลูก

4.5 ตำบลสระแก้ว

คนในพื้นที่ตำบลสระแก้วได้รู้จักกันมากขึ้น สภาพแวดล้อม น้ำมีความสำคัญ เมื่อก่อนมีท่อทองแดงแต่ไม่ได้จัดการร่วมกัน ตอนนี้นำมาแล้ว ต้องมีการจัดระบบ แจ้างกับเจ้าหน้าที่ชลประทานในการระบายน้ำว่าน้ำสูง/ต่ำไป เป็นการประสานงานระหว่างหน่วยราชการกับผู้นำท้องที่ มาประชุมได้รับรู้ข้อมูลต่างๆ น้ำมีประโยชน์มากที่สุดสำหรับชาวบ้าน

คุณคำณ นิมอนงค์ ทีมวิจัย กล่าวสรุปว่า กระบวนการในช่วงนี้เป็นการชวนพูดคุยย้อนอดีต สัมพันธ์กับสถานการณ์โควิด-19 และการดำเนินงานโครงการในระยะที่ 1 ถึงประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน วันนี้ตำบลหนองหลวงได้ร่วมกันวาดแผนที่ เพราะมีทีมใหม่เข้ามาเสริม และร่วมพูดคุยถึงภาพอนาคตร่วมกัน เนื่องจากโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ในปี 2 จะมีการดำเนินงานเชื่อมโยงเรื่องการบริหารจัดการน้ำที่ส่งผลต่อการสร้างรายได้ของคนในชุมชน การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า การบริหารจัดการชีวิตและอาชีพร่วมกันตลอดสายน้ำ

5. กิจกรรมชี้แจงแผนงานกิจกรรมโครงการวิจัยและร่วมวางแผนและแนวทางในการทำงาน

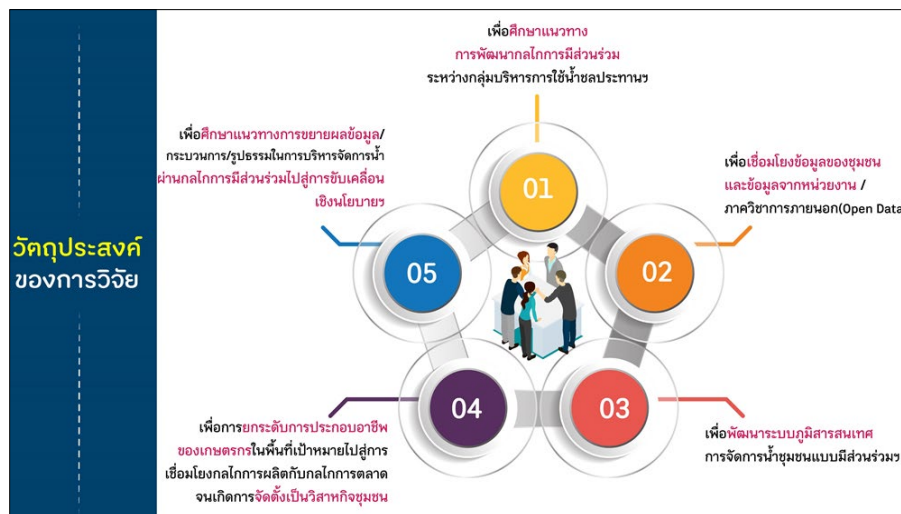
คุณชัชชววัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า รู้สึกดีใจที่ยังจำกันได้ เนื่องจากระยะเวลาให้สถานการณ์โควิด-19 คลี่คลาย จึงได้จัดการประชุมในครั้งนี้ การดำเนินงานในปีที่ 1 เน้นเรื่องการบริหารจัดการน้ำโดยมีการใช้เทคโนโลยีและการมีส่วนร่วมของแกนนำชุมชน แต่สถานการณ์ฝนและป่ามีบทบาทกับการผลิตน้ำ สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป เกษตรกรต้องมีข้อมูล

สำหรับกระบวนการโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ปีที่ 2 จะทำงานร่วมกับหน่วยงานจากภายนอก เช่น กรมชลประทานที่เหนือท่อทองแดง มี ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง นักวิชาการ ที่นำเทคโนโลยีมาช่วยใน

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่โครงการท่อทองแดง ทำให้ทราบว่าน้ำเดินทางไปถึงปลายคลองหรือยัง มีการติดตั้งเครื่องมือตรวจวัดความชื้นของดินร่วมด้วย ซึ่งข้อมูลที่ได้เมื่อนำไปบูรณาการกับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงที่กำลังออกแบบการบริหารจัดการน้ำว่าต้องมีการเพิ่มคู คลอง หรือประตูระบายน้ำ ซึ่งเป็นแผนงานหลักของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงร่วมด้วย

การดำเนินงานปีที่ 1 ที่ผ่านมามีการใช้เทคโนโลยี เปลี่ยนมุมมอง ปรับมุมมอง จนนำไปสู่การบริหารจัดการน้ำตั้งแต่ช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายคลอง นำไปสู่การสร้างอำนาจต่อรองในการสนับสนุน มีสมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการที่ดินและน้ำ ฯ ลงพื้นที่ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลและตำบลหนองไม้กอง นำมาสู่การกำหนดเชิงนโยบายเพื่อตัดสินใจบริหารน้ำ เลือกชนิดพืชที่ปลูกกว่าหากมีปริมาณน้ำน้อยจะต้องมีการปรับตัวอย่างไร เห็นความสำคัญของคนกับน้ำ เน้นเรื่องอาชีพทางเลือกอื่นๆ ควบคู่กับการทำนา

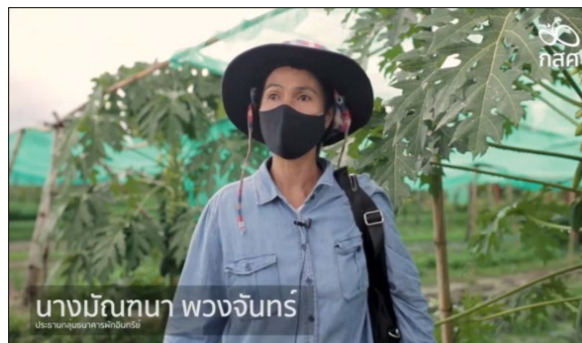

การประชุมสร้างความเข้าใจโครงการและเก็บข้อมูลสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ของโครงการพัฒนาชลไก การมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ในช่วงเข้ามีทั้งหมด 5 ตำบล ของพื้นที่เดิมในปีที่ 1 และช่วงบ่ายจะ

มีพื้นที่ใหม่อีก 5 ตำบล ที่จะมาร่วมขับเคลื่อนงานในปีที่ 2 โดยพื้นที่เดิมจะทำเรื่องการบริหารจัดการน้ำ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ จากการบริหารจัดการน้ำ เน้นการทำงานกับภาคีเครือข่าย การทำระบบสารสนเทศ และวิธีการปรับตัวเพื่อขยายผลกับ 5 ตำบลที่มาร่วมในวันนี้ น้ำกับอาชีพและรายได้เชื่อมโยงกัน หากยังปลูกอยู่ควบคู่กับการเพิ่มอาชีพ จะทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น ฝากทุกตำบล ให้เก็บข้อมูลนอกจากทำนาแล้วยังมีกลุ่มอาชีพอะไรบ้าง เขียนแผนน้ำให้สอดคล้องกับ 12 เดือน เพื่อเอื้อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการน้ำที่สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกร มีการจัดการน้ำ สร้างงาน สร้างอาชีพ และเชื่อมโยงกับเกษตรกร หน่วยงาน และภาคเอกชนในการทำการตลาดให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มองน้ำ อาชีพ และการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศร่วมด้วย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศโลกในปัจจุบันมีผลต่อเกษตรกร ฝนตกเร็วส่งผลให้เกิดน้ำท่วม ฝนไม่ตกทั้งที่ถึงฤดูฝนแล้ว โครงการจึงอยากเสริมในส่วนนี้ ปีนี้จะพูดคุยเรื่องนี้ การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ แล้วเราจะปรับตัวอย่างไร ท่ามกลางสถานการณ์โควิด-19 ร่วมด้วย

เพื่อให้เห็นรูปธรรมจึงขอให้ชมคลิปวีดิทัศน์การดำเนินงานของ อบต.หนองสนธิ จังหวัดสุรินทร์ ที่ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมเกษตรกรที่มีภาวะพิการ ผู้มีรายได้น้อย ร่วมมือกับท้องถิ่นในการปลูกผักอินทรีย์ น้ำมีความสำคัญกับการประกอบอาชีพ เชื่อมโยงการขายผลผลิตกับห้างสรรพสินค้า/ไมเดิร์นเทรด เพื่อชวนเกษตรกรปรับตัวและดูแลเรื่องการตลาดร่วมด้วย เช่นเดียวกับโครงการนี้เกษตรกรมีอาชีพทำนาเป็นหลักและจะมีโอกาสที่จะทำนาและมีรายได้เพิ่มขึ้นได้อย่างไร

6. กิจกรรมสรุปบทเรียน และนัดหมายกิจกรรมครั้งถัดไป

คุณชัชวาลย์ มณีศรีชา ขวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนถึงสิ่งที่รับทราบแล้ว มีมุมมองอย่างไรกับการดำเนินงานโครงการปีที่ 2

- 1) **ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล :** ช่วยจุดประกายความคิด ตัดภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ที่ขับเคลื่อนไม่ได้ หากมีการบูรณาการนำแผนเข้าท้องถิ่น ในพื้นที่มีของดีมาก ทั้งกลุ่มอาชีพ แต่ยังไม่มีการจัดการที่กลางในการจำหน่ายสินค้าและแปรรูป อนาคตจะเข้าแผนเพื่อผลักดันเข้าสู่ตลาดกลาง ในการจัดจำหน่าย/ระบบตลาดที่นำเข้าสู่ห้างสรรพสินค้าเป็นแนวคิดที่ดีว่าในพื้นที่จะต่อยอดไปถึงระดับไหน ขณะนี้มีการบริหารจัดการการตลาดในระดับตำบลก่อนเป็นทุนเดิม
- 2) **ตำบลหนองไม้กอง :** มีแนวคิดต้องการมีรายได้เสริมให้เกษตรกรที่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก เพื่อให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้ แต่ยังไม่สามารถทำได้ สินค้ามีหลากหลาย มีการปลูกผักสวนครัว สมุนไพร และจำหน่ายที่ตลาดนัดท้องถิ่นเป็นหลัก กำลังมองหาทางต่อยอดอยู่
- 3) **ตำบลถ้ากระต่ายทอง :** จากการชมวีดิทัศน์ช่วยจุดประกาย กลุ่มผู้ใช้น้ำมีโครงการปลูกผักไว้กินเอง ขุดสระเลี้ยงปลาร่วมกับพัฒนาชุมชน ทำเรื่องโคกหนองนาโมเดล กำลังชักชวนเกษตรกรช่วงพักทำนามาปลูกผักสวนครัวไว้กินเอง
- 4) **ตำบลสระแก้ว :** จากการชมวีดิทัศน์ ทำให้ฉุกคิดขึ้นมาว่า เรามีวัตถุดิบหลายอย่าง มะพร้าว น้ำหอม ข่า ตะไคร้ คุยกับนายก อบต.สระแก้ว ทำตลาดเพื่อให้คนในชุมชนนำสินค้ามาขายได้ เช่น ทำนา อ้อย กล้วยไข่ แต่ต้องใช้ทุนมาก เป็นต้น ช่วงนี้เกษตรกรหันมาปลูกตะไคร้ ข่า 20-30 ไร่ ประสานกับพ่อค้าให้นำมาซื้อตะไคร้ได้ 1 ตัน ราคา 5.50 บาท/กก. แม้ว่าจะราคาไม่แพง แต่ไม่มีต้นทุน ทำให้เกษตรกรพึงพอใจ และเป็นพืชที่ไม่ต้องใช้น้ำมากเหมือนกับอ้อยหรือกล้วย นอกจากนี้ การปลูกข่า ทำง่าย คนซื้อมาซุกกินเอง รวมทั้งเครื่องสำอางค์หรือ CP มาสนับสนุนการปลูกมะพร้าว น้ำหอม แต่คิดว่ามะพร้าวเป็นพืชใช้น้ำมาก และตำบลเขาศรีสรีการมีการปลูกมะพร้าวเพิ่มขึ้น หากสามารถปรับเปลี่ยนการปลูกพืชชนิดอื่นร่วมกับการทำนาอาจจะของบประมาณการส่งเสริมการตลาดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมด้วย

คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า วันนี้มีไอเดียหลายเรื่อง จังหวัดกำแพงเพชรเป็นศูนย์กลางของภาคเหนือตอนบนมาสู่ภาคเหนือตอนล่างและภาคกลางตอนบน หากจัดวางกลไกที่ดี จะสามารถดำเนินงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำ การทำนา และการปลูกพืชชนิดอื่นแต่สร้างรายได้เท่ากับการทำนาปรังได้ด้วย ขอให้ทุกพื้นที่ไปเก็บรวบรวมข้อมูล ทีมวิจัยจะชักชวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรื่องการตลาด การแปรรูป เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนผลผลิตอย่างไรให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำในแต่ละพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว เพื่อบริหารทั้งน้ำและชีวิตเชื่อมโยงกับ อบต. ส่วนใหญ่เกษตรกรมักมองตลาดเฉพาะในพื้นที่ ปัจจุบันสามารถทำการตลาดด้วยระบบออนไลน์ ไม่จำเป็นต้องมีหน้าร้าน อยู่จังหวัดสมุทรสงครามก็สามารถซื้อพันธุ์กระชายที่สิงห์บุรี/อุตรดิตถ์ไปปลูกได้ นอกจากขายผลิตภัณฑ์แล้วยังสามารถขายพันธุ์ได้ร่วมด้วย สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 คนมีความต้องการกระชายเพื่อไปทำน้ำกระชายป้องกันโควิด-19 ซึ่งเราจะต้องพูดคุยร่วมกันว่าจะขับเคลื่อนอย่างไร ส่วนตำบลหนองไม้กองได้พูดคุยกันบ้างแล้ว อีก 4 พื้นที่ ขอให้ทำข้อมูลเพิ่มเติม

- 5) **ตำบลหนองหลวง :** พื้นที่ตำบลหนองหลวงเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีกลุ่มหลากหลาย การตั้งกลุ่มต้องระมัดระวังจากข้างใน หากหน่วยงานมาแทน เมื่อหน่วยงานออกไปจากชุมชนกลุ่มก็หายไปด้วย ชุมชนจึงต้องค้นหาวัตถุดิบ/ทุนที่มีในพื้นที่ เช่น โรงสีชุมชน ปุ๋ยอินทรีย์ กลุ่มไม้กวาด กลุ่มยาหม่อง กลุ่มหอมมัน ที่ยังดำเนินงานอยู่ต้องระมัดระวังจากข้างในจึงจะอยู่รอด

คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวว่า การระมัดระวังจากข้างในเป็นหัวใจของโครงการ เพื่อให้คนในพื้นที่เป็นผู้กำหนดว่า ภายใต้ต้นทุนที่มีในพื้นที่ จะขับเคลื่อนอย่างไร หน่วยงานใดเหมาะสมกับพื้นที่ไหน เช่น บางพื้นที่ต้องเริ่มจากการผลิต บางพื้นที่มีการผลิตอยู่แล้วอาจจะต้องการเชิงพาณิชย์ ขอให้แต่ละพื้นที่วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ร่วมด้วย เนื่องจากวันนี้มีหลายท่านมาเข้าร่วมสังเกตการณ์ ขอให้สะท้อนการเรียนรู้ร่วมด้วย

คุณสรวิศ อิมใจ กองการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมชลประทาน กล่าวว่า ได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ JMC ของโครงการท่อทองแดง ในโอกาสที่ทีมวิจัยได้เป็นเครือข่ายทำงานร่วมกับกรมชลประทานมานานกว่า 10 ปี เมื่อได้รับจากชักชวนจากหัวหน้าโครงการว่า มีโครงการดีๆ อยากให้มาร่วมรับฟัง เมื่อรับฟังแล้วรู้สึกดีใจ เป็นโครงการแนวคิดที่เดิมกองการมีส่วนร่วมของประชาชนอยากทำ ตั้งแต่โครงการเติมน้ำเติมชีวิตในปี 2552 แต่เนื่องจากระบบการดำเนินงานของกรมชลประทานที่มีขนาดใหญ่ไม่เอื้อต่อการทำงานบูรณาการได้ จึงมีเพียงการดำเนินโครงการนำร่องยุทธศาสตร์ทำแผนภาพรวม ซึ่งอาจจะยาก

เกินไปในการทำงานร่วมกับชุมชน ตนเองเห็นว่าที่วิจัยดำเนินงานสอดคล้องกับการดำเนินงานของกรมชลประทาน เพราะว่าเริ่มจากการบริหารจัดการน้ำก่อน หากเริ่มจากยุทธศาสตร์อาจจะชวนพูดคุยยาก พร้อมกันนี้อาจจะขอรายละเอียดเพิ่มเติม คาดว่าจะนำไปปรับไปใช้กับการทำงานของกรมชลประทานได้ทั่วประเทศ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ผাগพี่น้องเกษตรกร ที่วิจัยทำงานร่วมกับผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่จากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นโครงการต้นแบบที่มีระบบเทคโนโลยีและการจัดการทางสังคมร่วมด้วย

ดร.ภาวิตรณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า ได้มีโอกาสมาร่วมรับฟัง และได้เคยลงไปอยู่ที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง 1 สัปดาห์ ลงพูดคุยกับชุมชน โครงการนี้จะช่วยขับเคลื่อนการจัดการทรัพยากรน้ำมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อยากรช่วยเรื่องการสร้างรายได้ เพราะว่าในพื้นที่มีการกักน้ำยืมสิน จะได้ช่วยพยุงเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง หวังว่าโครงการนี้จะประสบความสำเร็จ เข้าใจการบริหารจัดการน้ำ เพื่อผลักดันตัวเองสู่การมีชีวิตพอเพียง และมีรายได้เพิ่มขึ้น

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ที่วิจัยจะพยายามชวนคนที่เกี่ยวข้องมาเข้าร่วมมากขึ้น การประชุมครั้งหน้าจะชวนเจ้าหน้าที่เกษตรและสหกรณ์จังหวัด พาณิชย์จังหวัด พัฒนาที่ดินจังหวัด มาพูดคุยร่วมกันว่าจะทำอย่างไรให้เกิดการระเบิดจากข้างใน มีน้ำและทรัพยากรเป็นอย่างไร มีมะนาว ข้าว อ้อย มีต้นทุน ชวนเห็นทั้งระบบ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เหมือนกับสายน้ำ คนผลิต ผู้บริโภค และกลไกการตลาด ซึ่งทุกท่านมีพื้นฐานเรื่องนี้อยู่แล้ว วิเคราะห์เรื่องน้ำจะผลิตอย่างไร หากเราทำลานบินดีๆ เครื่องบินดีๆ ก็จะมีคนบินดี มีระบบชลประทานที่ดี ชีวิตจะดีขึ้น ช่วยกันสร้างลานบินหรือสนามบินที่ดี เกษตรกรรวมกลุ่มที่ดี มีการจัดการที่ดี มีภาคีเครือข่ายเข้าร่วม รวมทั้งจะชวนปศุสัตว์ ประมงจังหวัด เพื่อให้การสนับสนุนในระยะต่อไป หัวใจสำคัญ คือ ต้องคิดเอง ออกแบบเอง และจัดการตนเองได้แม้ว่าหน่วยงานจะออกไปหลังดำเนินโครงการเสร็จสิ้น วันนี้ถือว่าการมาเติมพลังเพิ่ม จะมีเวลาอีก 7-8 เดือน พูดคุยทั้งเรื่องน้ำและอาชีพ พร้อมทั้งขอให้คุณสหัส ไก่แก้ว เป็นตัวแทนโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงพูดคุยและกล่าวปิดการประชุม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

คุณสหัส ไก่แก้ว กล่าวว่า การประชุมครั้งนี้ การมีส่วนร่วมมีความสำคัญมาก จากการศึกษาที่ทีมวิจัยมาดำเนินการในปีที่ 1 ในปี ที่ 2 จะมั่นคงกว่าเดิม และขยายพื้นที่ออกไปทั่วทั้งโครงการและทั่วประเทศ โครงการของเราบรรลุเป้าหมายตามที่คิดกันไว้ สอดคล้องกับนโยบายของกรมชลประทาน มีการใช้เทคโนโลยี การให้ความรู้ การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน มีทีมงานร่วมกัน ทำให้การดำเนินงานที่ผ่านมาช่วยกันแก้ไขปัญหาได้ตลอด ในฐานะของตัวแทนโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ขอขอบคุณพี่น้องเกษตรกร ทีมวิจัย ที่มาช่วยเปิดตา เปิดโลกทัศน์ และความหวัง ที่ทำให้เกษตรกรและส่วนราชการ กลุ่มนักลงทุนมาร่วมกัน บริหารการเกษตร หากเกษตรกรทำได้เหมือนกับประเทศญี่ปุ่น จะมีความสุขมาก ขอให้เดินทางกลับอย่างปลอดภัย

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด
ผู้บันทึกรายงานการประชุม
นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ
ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สรุปรายงานการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเก็บข้อมูลสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำของพื้นที่
โครงการ“พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กร
ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
วันที่ 21 กันยายน 2564 เวลา 13.30 – 16.00 น.

ณ สำนักงานบริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และผ่านระบบ zoom meeting

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

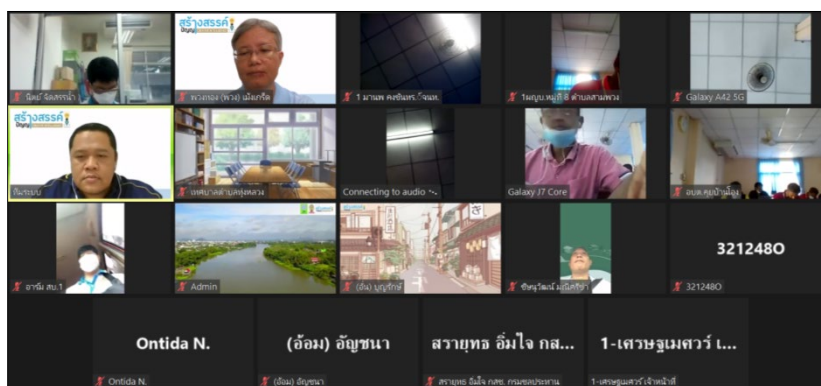
1. นายกิตติศักดิ์	แม่ทอง	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายสอาด	ขอนแก่น	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
3. นายสังเวย	สุรกา	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
4. นายเกรียงศักดิ์	พลขันธุ์	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
5. นายอำนาจ	กรອງทิพย์	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
6. นางนงเล็ก	อินทพงษ์	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
7. นายชรัช	สะสม	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
8. นายวิจักกรกริช	น้อยคำมูล	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
9. นายสนวน	ถาวร	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
10. นางธรรพร	เลิศจรรยา	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
11. นายสัมพันธ์	ท้าวเมือง	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
12. นายเอกพล	ลีจ้อย	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
13. นายสรพงษ์	พรมมาตร	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
14. นายนครินทร์	แก้วห้อย	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
15. นายพรสิทธิ์	พลขันธุ์	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
16. นางจิราห์รัตน์	แสนสุข	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
17. นายไพรวลัย	อินทพงษ์	ตำบลสามพวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
18. นายสุรศักดิ์	ชอบตรง	ตำบลสามพวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
19. นายปรานาม	มันหมาย	ตำบลสามพวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
20. นายจรูญ	อินเลิศ	ตำบลสามพวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
21. นายพยุหศักดิ์	อิมคำ	ตำบลสามพวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
22. นายประสาท	โพทอง	ตำบลสามพวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
23. นายประสิทธิ์	นาโดนด	ตำบลโดนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
24. นายถวิล	อู่ตุ้ม	ตำบลโดนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
25. นายประเทือง	แย้มโดนด	ตำบลโดนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
26. นายสมชาย	คำสว่าง	ตำบลโดนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
27. นายธนตร	สวนลบ	ตำบลโดนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
28. นายอัน	ทองรอด	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
29. นายสุรียัน	ครุขาว	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
30. นายวารินทร์	ช่วยสุด	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
31. นายเฉลียง	หมวกสังข์	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

32. นายสมศักดิ์	หนูแยม	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
33. นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ1 .
34. นายอดิศักดิ์	ทิมแหง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ1 .
35. นายมนัส	นานแกง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ1 .
36. นายอิทธิพล	สนองบุญ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ1 .
37. นายศักดิ์ชัย	คุ้มคงศักดิ์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงสบ1 .
38. นายมานิตย์	อิมสุขศรี	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
39. คุณสรารุช	อิมใจ	กองการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมชลประทาน
40. นายชินนวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
41. นายพศิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
42. นายคำรณ	นีมอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
43. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
44. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
45. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
46. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
47. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
48. นางสาวอัญชณา	ตีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 13.30 น.

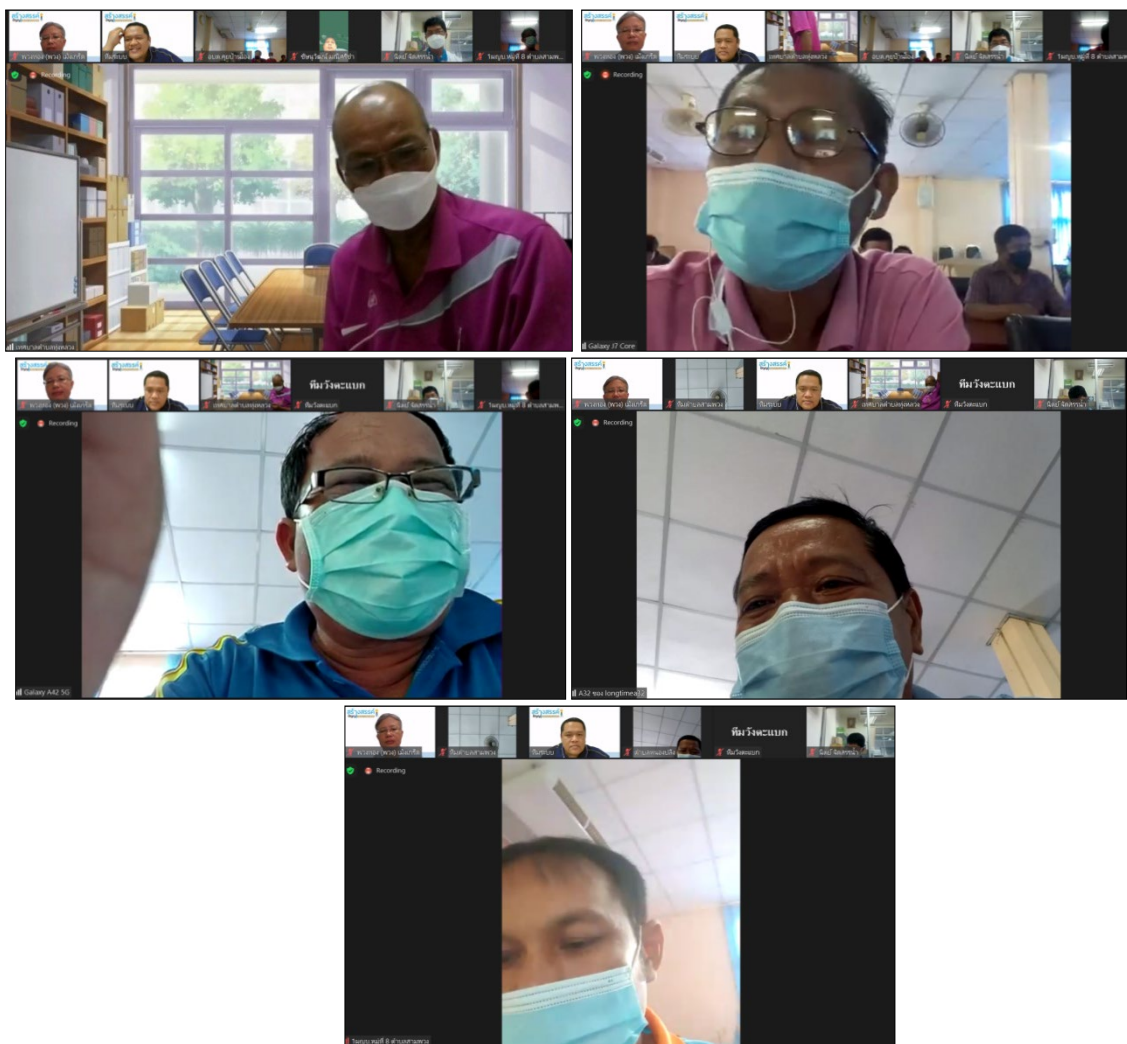
1. กิจกรรมเปิดระบบ Zoom meeting เพื่อทดสอบระบบ และกล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุม

- คุณคำรณ นีมอนงค์ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อทดสอบระบบ Zoom meeting ร่วมกับแกนนำในพื้นที่ต่างๆ ดังนี้
- 1) ตำบลทุ่งหลวง : มีผู้เข้าร่วม 5 คน เมื่อคืนฝนตกหนัก น้ำป่ากำลังมา สถานการณ์โควิด-19 วันนี้มี 1 ราย เกิดจากการรับประทานหมูกระทะร่วมกัน อยู่ติดกับบ้านแกนนำชุมชน
  - 2) ตำบลวังตะแบก : มีผู้เข้าร่วม 5 คน ทั้งตำบลมีน้ำท่วม ปริมาณน้ำมาก เป็นพื้นที่รับน้ำทั้งอำเภอ ระบายไปทางจังหวัดสุโขทัย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ปลูกอ้อยเป็นหลัก

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

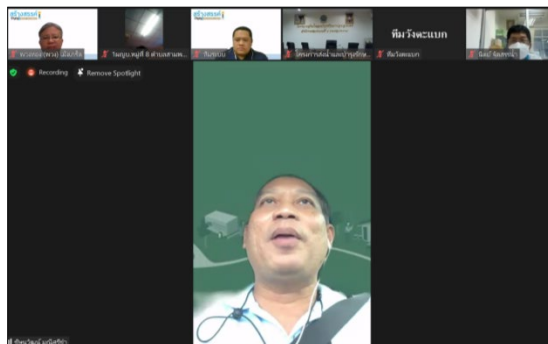
- 3) ตำบลสามพวง : มีผู้เข้าร่วม 3 คน สถานการณ์โควิด-19 เริ่มคลี่คลาย เมื่อคืนฝนตกหนัก เร่งระดมปิดน้ำที่จะเข้าท่วมบ้านเรือนประชาชน
- 4) ตำบลหนองปลิง : มีผู้เข้าร่วม 7 คน น้ำท่วมที่หมู่ 10 หมู่ 7 มีน้ำท่วมขัง เริ่มลดปริมาณลง หากฝนไม่ตกหนัก อีก 2-3 วัน คาดว่าจะเข้าสู่สถานการณ์ปกติ
- 5) ตำบลโตนด : มีผู้เข้าร่วม 5 คน สถานการณ์น้ำจากอำเภอรานกระต่ายกำลังไหลเข้าท่วมทุ่งนา แต่ส่วนใหญ่เกษตรกรเกี่ยวข้าวเกือบหมดแล้ว ระดับน้ำกำลังขึ้น ต้องใช้เส้นทางจิกเดินทางแทนเส้นทางศิรีมาส

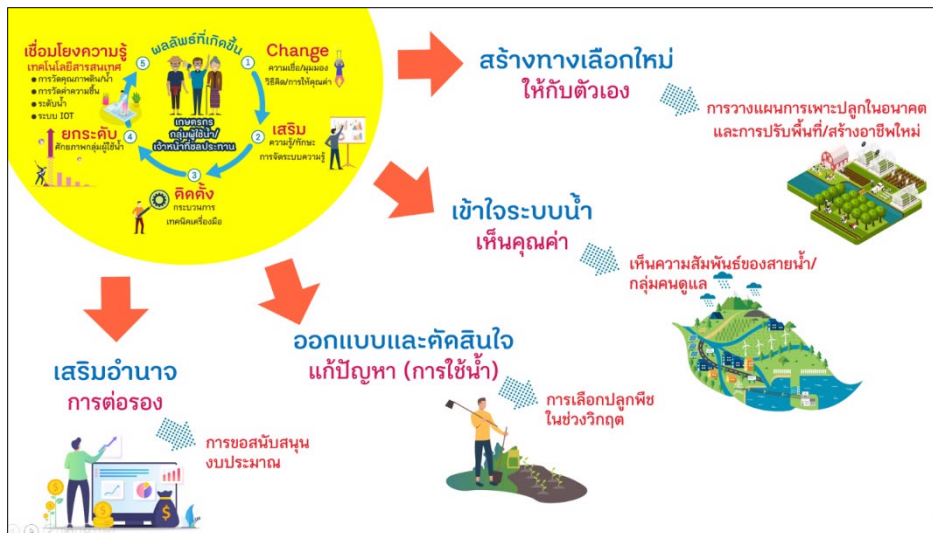
คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวว่า รู้สึกดีใจที่วันนี้ได้มาพูดคุยร่วมกันกับแกนนำทั้ง 5 พื้นที่ ที่ทีมวิจัยเลือกพื้นที่โซนท้ายคลองในการทำงานร่วมกับ สบ.1 ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดสุโขทัย เพื่อให้เกิดการจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วม พร้อมทั้งเชิญคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการ มาก่อร่างขี้แจงและสร้างความเข้าใจ เป้าหมายและความคาดหวัง ผลลัพธ์ของโครงการวิจัย

2. กิจกรรมชี้แจงและสร้างความเข้าใจเป้าหมายและความคาดหวัง ผลลัพธ์ของโครงการวิจัย

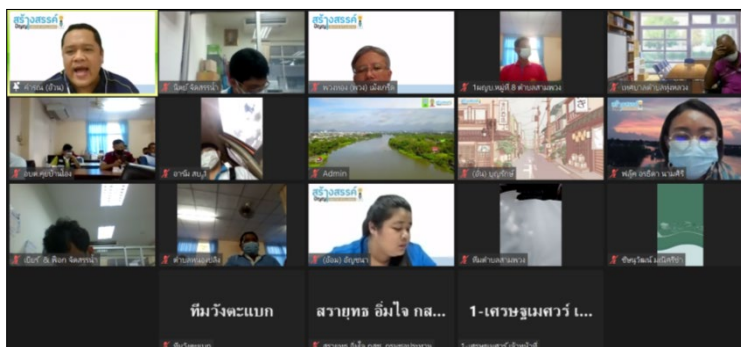
คุณชัชวาลย์ มณีศรีชา หัวหน้าโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชรกล่าวขอบคุณทีมเจ้าหน้าที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง แคนน้ำ และเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำโครงการชลประทานท่อทองแดง เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 ก่อนช่วงรุนแรง ทีมวิจัยภายนอกเข้าพื้นที่ยาก จึงใช้การประชุมเพื่อพูดคุยผ่านระบบออนไลน์ ร่วมกับแคนน้ำ และเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำใน 5 ตำบล ที่เป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดกำแพงเพชรกับจังหวัดสุโขทัยถึงการบริหารจัดการน้ำในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง

โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ผ่านจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขยายผลในพื้นที่วิจัยต่อเนื่องจากปีที่ 1 เน้นการสร้างการมีส่วนร่วมในการพูดคุยร่วมกันตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อร่วมกันบริหารจัดการน้ำตั้งแต่พื้นที่กำลังประสบปัญหาอยู่ในขณะนี้ โดยมีทีมนักวิจัยภายนอก ทีมนักวิชาการ เจ้าหน้าที่ชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงเข้ามาดำเนินงานร่วมกับทุกท่าน มีการใช้ระบบเซนเซอร์ในการควบคุมการปล่อยน้ำ ทำให้ทราบการเดินทางของน้ำตั้งแต่ต้นคลอง-ปลายคลอง รวมทั้งมีการจัดการอาชีพร่วมด้วย นอกจากนี้ โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ยังมีการเชื่อมภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการน้ำ การส่งเสริมการใช้น้ำ ช่วยให้มีอำนาจต่อรองในการจัดสรรน้ำ ใช้เทคโนโลยี เน้นการออกแบบให้ทำงานอย่างมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ มีการนำน้ำไปสู่การผลิตที่ดี เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การดำเนินงานในช่วงแรกจะใช้การประชุมผ่านระบบออนไลน์ และเมื่อสถานการณ์โควิด-19 คลี่คลาย ทีมนักวิจัยจะลงพื้นที่พบปะพูดคุยร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง ทางโครงการขอขอบคุณทุกท่านที่มาร่วมกิจกรรมในวันนี้ หลังจากนั้นน้องๆ ทีมนักวิจัยจะชวนทุกท่านแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3. แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำของพื้นที่

จากนั้น คุณคาร์ณ นิมมอนงค์ กล่าวว่า วันนี้ทีมวิจัยจึงขอชวนทั้ง 5 พื้นที่ วางแผนทำงานร่วมกันตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ครอบคลุมทุกตำบล เพื่อให้เกิดความเข้าใจกระบวนการดำเนินงาน จึงขอให้ทุกท่านชมคลิปวีดีทัศน์โครงการการพัฒนา ระบบการจัดการน้ำให้เพียงพอต่อภาคการเกษตรและน้ำอุปโภคบริโภคของชุมชนลุ่มน้ำแม่จรมิม จังหวัดน่าน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการ บริหารจัดการน้ำอย่างเพียงพอต่อภาคการเกษตรและน้ำอุปโภคบริโภค ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของชุมชนต้น-กลาง-ปลายน้ำ เพื่อสร้างทีมวิจัย การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่ การวางแผนบริหารจัดการน้ำ/แนวทางการจัดการน้ำร่วมกัน ทดลองปฏิบัติการตามแผนงาน และสามารถต่อยอดโครงการและ พัฒนาอาชีพบนฐานชุมชน และการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพและการจัดการน้ำชุมชนใกล้เคียงได้อย่างยั่งยืน

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

เมื่อชมคลิปวีดิทัศน์เสร็จสิ้น คุณค้ำรณ นีมอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมสะท้อนการเรียนรู้ตั้งแต่การชี้แจงแผนงานกิจกรรม โครงการวิจัยและร่วมวางแผนและแนวทางในการทำงาน – การชมคลิปวีดิทัศน์โครงการการพัฒนากระบวนการจัดการน้ำให้เพียงพอ ต่อภาคการเกษตรและน้ำอุปโภคบริโภคของชุมชนลุ่มน้ำแม่จริม จังหวัดน่าน สรุปได้ดังนี้

- 1) ตำบลหนองปลิง : ในพื้นที่ยังไม่มีเรื่องการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นทางการ มีการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำขึ้นมาแต่ยังไม่ได้ดำเนินการ มีการติดต่อประสานงานกับชลประทานเป็นส่วนใหญ่ ขอเรียนรู้เพื่อหาประสบการณ์ก่อน
- 2) ตำบลสามพวง : ยอมรับว่าในหมู่บ้านชุมชนส่วนใหญ่ทำนา ต้องการทำเรื่องการวางแผนทำนาของเกษตรกรพร้อมกันเพื่อให้มีน้ำไว้ใช้ในการทำนา หากปล่อยน้ำทิ้งไปเสียประโยชน์ คุณลิขิตทัศน์แล้วเป็นประโยชน์มาก
- 3) ตำบลวังตะแบก : เห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ในด้านวิชาการ สำหรับการปฏิบัติการหน่วยงานควรลงพื้นที่ควบคู่กับเกษตรกรด้วย แนะนำด้านอาชีพ เนื่องจากเกษตรกรคิดว่ามีน้ำสมบูรณ์จะทำนาอย่างเดียว การทำนาเป็นพืชเชิงเดี่ยวอาจจะไม่ประสบความสำเร็จ หากมีแนวทางการบริหารจัดการน้ำและแนะนำการใช้พืชใช้น้ำน้อยจะดีมาก ขอให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ชี้แจงกลุ่มผู้ใช้น้ำอย่างต่อเนื่อง เป็นเรื่องสำคัญมาก

คุณค้ำรณ นีมอนงค์ กล่าวว่า ตนเองเป็นทีมวิจัยภายนอก ทีมในพื้นที่จะมีบทบาทหลัก เพราะจะทราบข้อมูลบริบทพื้นที่มากที่สุด เพื่อความเข้าใจร่วมกันจะขอให้ทำแผนที่ชุมชน แต่ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องน้ำ เพราะแผนที่ที่ดีที่สุด คือ ควรมีการแสดงพื้นที่เพาะปลูกควบคู่กับเส้นทางน้ำที่ไหลผ่านร่วมด้วย

- 4) ตำบลทุ่งหลวง : อาชีพหลัก คือ ทำนา ปลูกพืชสวนเล็กน้อย ช่วงหน้าแล้งเดือนมกราคม-มีนาคม หากไม่ส่งน้ำมาทำการเกษตรลำบาก แต่ในพื้นที่มีบึงหนองเป็รียง หนองรีที่ช่วยรับน้ำไว้ หากไม่มีน้ำเติมในบึงก็ประสบปัญหาขาดน้ำ
- 5) ตำบลโตนด : การทำนา ถ้าน้ำดีทำได้ 2 ครั้ง ปีนี้การทำนาปีสามารถเก็บเกี่ยวข้าว 90 % เพราะใช้พันธุ์ข้าวแตกต่างกัน แดดร้อนทำให้ข้าวต้องการน้ำจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดงส่งไป จะเริ่มทำนาในวันที่ 1 ตุลาคม 2564 ปีนี้ฝนมาปลายปี และน้ำจากพื้นที่อื่นไหลเข้ามา ทำให้น้ำท่วมทุ่ง

จากนั้น คุณค้ำรณ นีมอนงค์ กล่าวว่า จะทำอย่างไรให้ชุมชนมีข้อเท็จจริงของตนเอง ทั้งเรื่องการเพาะปลูกและข้อมูลแหล่งน้ำ ความต้องการการใช้น้ำจากพื้นที่ ดังนั้น กิจกรรมต่อไปนี้จะทำให้ 1. ทราบปริมาณความต้องการการใช้น้ำและแหล่งน้ำที่ข้อมูลข้อเท็จจริงในพื้นที่ 2. วางแผนบริหารจัดการน้ำ โดยการให้แต่ละตำบลเขียนแผนที่ชุมชนและเส้นทางน้ำ ดังนี้

3.1 แผนที่ชุมชน เป็นการบอกรายละเอียดที่มีในชุมชนทั้งเส้นทางหลัก สภาพบ้านเรือน การเพาะปลูก แหล่งน้ำ และสถานที่สำคัญในพื้นที่ โดยมีการกำหนดทิศในแผนที่ร่วมด้วย

3.2 เส้นทางน้ำ ขอให้ทุกท่านลงมือวาดเส้นทางน้ำในแผนที่ว่า มีแหล่งน้ำบริเวณไหน ลงรายละเอียดการไหลและกำหนดจุดที่เป็นปัญหา และวิเคราะห์ต้นทุนน้ำที่มีในพื้นที่พร้อมการจัดการถึงสิ่งที่ดำเนินการแก้ไขแล้ว และสิ่งที่จำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติม ให้อาการดำเนินการ 20 นาที

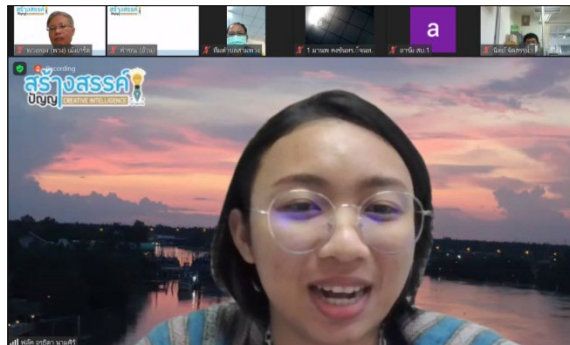
วาดแผนที่และเส้นทางน้ำชุมชน พร้อมทั้งลักษณะสภาพพื้นที่การเพาะปลูก

- กำหนดจุดที่เป็นปัญหา
- สิ่งที่ต้องการแก้ไขแล้ว
- สิ่งที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม

4. กิจกรรมนำเสนอข้อมูลภาพรวมของแต่ละตำบลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เมื่อแต่ละพื้นที่ดำเนินการจัดทำแผนที่ชุมชนและเส้นทางน้ำเสร็จสิ้น คุณอรธิตา นามศิริ ทีมวิจัย ชวนให้ทั้ง 5 พื้นที่นำเสนอรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

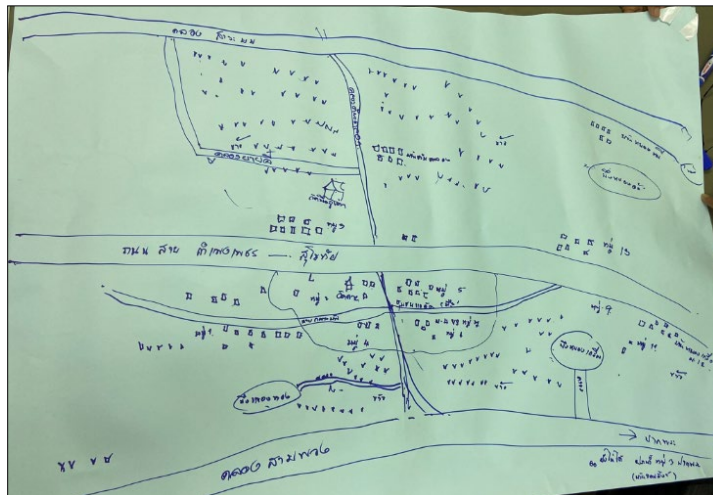
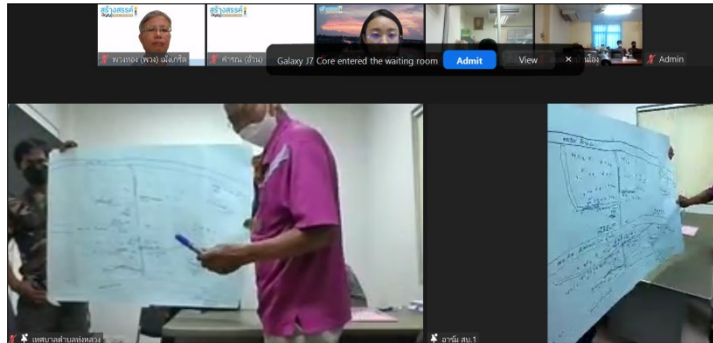
คุณอรธิตา นามศิริ ชวนนำเสนอเพื่อทำความรู้จักสภาพพื้นที่ร่วมกัน

พื้นที่	สภาพพื้นที่	แหล่งน้ำ/เส้นทางน้ำ	ปัญหา	การแก้ไข	ดำเนินการเพิ่ม
1. ตำบลทุ่งหลวง	มีทั้งหมด 13 หมู่บ้าน มีอาชีพทำนาเป็นหลัก เลี้ยงสัตว์บ้าง เล็กน้อย มีถนนสุขุขทัย-กำแพงเพชร ผ่าน มีถนนกลางหมู่บ้าน	1. รับน้ำจากท่อทองแดง แม่น้ำยม ผ่านนาเข้ามา หมู่ 2, 4, 6, 7, 11 น้ำจะท่วมก่อนรับน้ำจากพรานกระต่ายวังตะแบก หมู่ 2, 13 เริ่มเสียหาย 2. ถูดูแล้งไม่มีน้ำหากไม่มีการส่งน้ำจากท่อทองแดงน้ำจะไหลผ่านไปที่ตำบลบ้านป้อม 3. คลองสามพวงรับน้ำได้ทางเดียวจากตำบลโตนดและเข้าหนองเปรียงที่เป็นบึงเก็บน้ำใช้ได้ไม่เกิน 1 เดือน	น้ำแล้งกับน้ำท่วม	เนื่องจากเป็นพื้นที่น้ำไหลผ่าน จึงเสนอให้ทำประตูน้ำ หมู่ 3 ตำบลปากพระ บ้านจอมสังเพื่อกั้นน้ำไว้ น้ำจะดันขึ้นถึงตำบลโตนด เป็นโครงการในอนาคต ตอนนี้อยู่ไม่ได้รับการอนุมัติโครงการ	ไม่มี
2. ตำบลโตนด	เส้น 401 ทางหลวงหลัก มีคลองสารบบแยกออกมา แบ่งเขตระหว่างตำบล	1. คลองสามพวงเป็นคลองหลักแบ่งเขตตำบลทุ่งหลวงและสามพวงเข้าตำบลปากพระ ไหลลงแม่น้ำยม 2. มีคลองหนองหารแยกมาจากสามพวง คลองหนองกระดิ่ง มีทุ่งเนินข้างเก็บกักน้ำไว้ 3. มีเส้นทางหนึ่งไหลผ่านตำบลท่าฉนวน มีคลองสามพวง คลองสา	น้ำท่วมทุกปีจากแม่น้ำยมมาจากคลองสามพวงและคลองท่อทองแดง 90% เก็บเกี่ยวข้าวได้ (นาปี) ทำประมาณต้นเดือนสิงหาคม-กันยายน	มีการขุดลอกหนองระหาน 20 กว่าไร่	1. ควรทำเป็นประตูระบายน้ำที่ข้างโรงเรียน 2. ควรมีการขุดเนินดินออก และขุดให้ลึกเพิ่มขึ้นเพื่อกักเก็บน้ำสำหรับทำนาปรังได้อีก 40 กว่าไร่

		ระบบ คลองหลักที่ใช้คือ คลองสามพวง			
3. ตำบล สามพวง	ประกอบอาชีพทำนา เป็นหลัก อ้อย และ มันสำปะหลัง มีเขต ติดต่อกับตำบลโดนด หนองจิก หนอง กระดิง และตำบลศรี คีรี	ใช้น้ำจากคลองสามพวง ปิดน้ำไว้ให้เกษตรกรได้ ใช้น้ำในหมู่ 8, 1, 4, 5, 9 ผ่านไปตำบลโดนด	หน้าแล้งกักเก็บน้ำ ไม่ได้ในหมู่ 1	1. ประตุน้ำหมู่ 1 ชำรุดมาก กักเก็บ น้ำไม่ได้ในฤดูแล้ง 2. อบต.สามพวง ใช้แมคโครมากำจัด ผักตบชวา 3. ควรสร้าง อาคารบังคับน้ำใน ตำบลหนองกระดิง สามพวง และตำบล โดนดเพื่อผันน้ำไว้ ใช้	ควรหากระเบียบ รอบเวรการจัดสรร น้ำร่วมกัน
4. ตำบล วังตะแบก	ทำนาเป็นส่วนใหญ่ หมู่ 5, 6, 8, 10 จะ ปลูกอ้อยและทำนา	1. รับน้ำจากท่อ ทองแดงสาย 2L และ เป็นคลองเส้นเลือดใหญ่ ที่ผ่านหมู่ 1, 2, 3, 5, 7 ที่ไปทางสุโขทัย มีฝาย 1 ตัว ในหมู่ 3 ปตร. ก่อสร้างเสร็จในปี 2563 ตัวที่ 2 ก่อสร้างเสร็จ ใหม่ เพื่อแก้ปัญหา ท่วมในพื้นที่ 2. อีกเส้นทางหนึ่ง มี บล็อกสูง ทำให้การรับ น้ำจากโครงการท่อ ทองแดงไม่สะดวก หมู่ 3, 9, 10, 6 น้ำไหลไม่ สะดวก	1. สายแรกมีน้ำ ล้นตลิ่ง และทำให้ ท่วมพื้นที่ ของ ตำบลวังตะแบก เกือบทุกหมู่บ้าน 2. สายที่ 2 น้ำ ไหลไม่สะดวก 3. เป็นพื้นที่รับ น้ำ น้ำท่วมและใช้ เวลานานกว่าจะ คลี่คลาย	1. ต้องการเรื่อง การจัดการบล็อก 2. ขอให้จัดการ ด้านคอนกรีต 3. คลอง 1L MC ขุดลอกคลองให้ได้ ระดับจนสุดเขตวัง ตะแบก	1. การขุดลอก คลองในหมู่ 1, 3 2. ขุดลอกเป็น แก้มลิงตรงฝายน้ำ ล้น 3. ควรดำเนินการ ขุดลอกคลองอีก หลายสายในพื้นที่
5. ตำบล หนองปลิง	ติดต่อกับตำบล สระแก้ว และแม่น้ำ ปิง ทิศตะวันออกติด กับแม่น้ำปิง คือ หมู่ 1-4 หมู่ 4 ปลูกพืชไร่ หมู่ 2 เป็น ส่วน ราชการ หมู่ 1 มี รร. สารพัดช่าง	1. หมู่ 1 เป็นต้นน้ำและมี ฝายสูง' คลองท่อ ทองแดง ไปยังอุทยาน ประวัติศาสตร์สุโขทัย ตำบลสระแก้วบางส่วน และออกที่พราน กระต่าย 2. หมู่ 7, 10 ทำนาข้าว หมู่ 7 รับน้ำจากคลอง บางโพธิ์ไปคลอง	1. มีดินทรายทำ ให้เกิดการ พังทลาย 2. มีท่อระบายน้ำ ไม่ทัน	1. ประตุน้ำที่จะ ส่งไปยังตำบลถ้า กระต่ายทองเป็น ดินทราย มีดิน พังทลาย หากแก้ไข จะช่วยให้น้ำไหลไป ถ้ากระต่ายทองได้ สะดวกขึ้น 2. ทำบล็อกระบาย น้ำ	ไม่มี

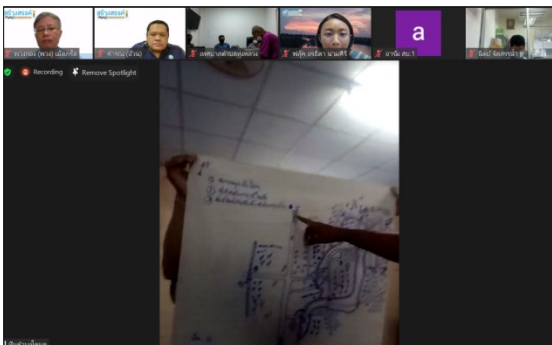

		<p>ชลประทาน มีบ่อดัก หลายตัว ทำให้น้ำไหล ไม่ได้ ท่วมไร่นา</p> <p>3. หมู่ 10 มีบ่อดักทำ ให้น้ำไหลลง 2 ฝั่ง น้ำ ระบายไม่ทัน น้ำเอ่อล้น</p>			
--	--	--	--	--	--

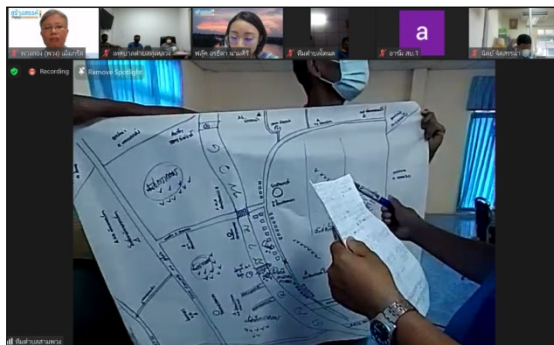

ตำบลทุ่งหลวง อำเภอศีรีมมาศ จังหวัดสุโขทัย

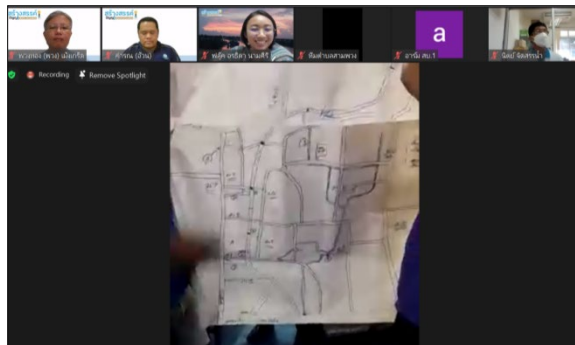
ตำบลโตนด อำเภอศีร์ษะเกษ จังหวัดสุโขทัย

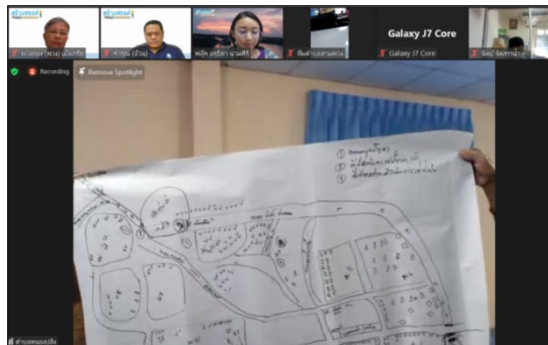
ตำบลสามพวง อำเภอศีร์ษะเกษ จังหวัดสุโขทัย

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ตำบลวังตะแบก อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

5. กิจกรรมชี้แจงแผนงานกิจกรรมโครงการวิจัยและร่วมวางแผนและแนวทางในการทำงาน

คุณค้ำรณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ในการดำเนินโครงการจะเป็นการจัดทำระบบข้อมูลแรกที่ชวนเจ้าของข้อมูลเก็บด้วยตนเอง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา และทราบความต้องการปริมาณน้ำของพื้นที่ การทำนา 1 ไร่ ต้องใช้ปริมาณน้ำเท่าไร ทีมวิจัยต้องการให้โครงการนี้ได้มีการนำความรู้ของชาวบ้านที่เป็นข้อเท็จจริงไปผนวกกับปริมาณความต้องการการใช้น้ำในแต่ละพื้นที่ หากมีน้ำปริมาณเท่านี้จัดการน้ำร่วมกันอย่างไร ดังนั้น ข้อมูลจึงมีความสำคัญ การนำข้อมูลมาพูดคุยร่วมกันช่วยให้เกิดการสานเครือข่ายตลอดสายน้ำ เพื่อให้มีพื้นที่พูดคุยในการแก้ไขร่วมกัน โดยมีเจ้าหน้าที่ชลประทานช่วยพูดคุย มีการแก้ไขเชิงระบบร่วมกัน ขอให้เดินร่วมทางไปด้วยกัน เมื่อสถานการณ์โควิด-19 ดีขึ้น ทีมวิจัยจะลงพื้นที่ร่วมเรียนรู้และชวนทำเครื่องมือที่ละขั้นตอน ขอขอบคุณทั้ง 5 ตำบลมาก ข้อมูลวันนี้จะส่งให้กับแกนนำผู้ประสานงาน และแต่ละพื้นที่ที่สามารถเพิ่มเติมข้อมูลให้เกิดความสมบูรณ์ได้

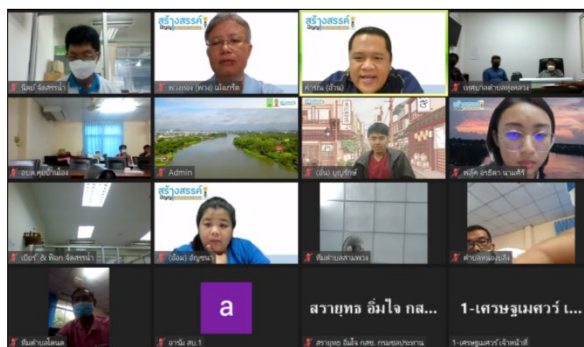
6. กิจกรรมสรุปบทเรียน และนัดหมายกิจกรรมครั้งถัดไป

ช่วงท้าย ทีมวิจัยชวนแต่ละพื้นที่สรุปบทเรียนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมประชุมในวันนี้ สรุปได้ดังนี้

AAR

- 1) **ตำบลทุ่งหลวง** : ทำให้ทราบปัญหาของเพื่อนๆ ช่วงนี้เป็นฤดูน้ำหลาก ขอให้มีการปล่อยน้ำมาช่วงหน้าแล้งบ้าง (ก.พ.-เม.ย.) เพราะพื้นที่ที่มีที่กักเก็บน้ำ ขอขอบคุณมาก
- 2) **ตำบลโตนด** : การประชุมดี ทุกตำบลใช้น้ำจากท่อทองแดงร่วมกัน ต้องแก้ไขปัญหาร่วมกัน ตำบลโตนดอยู่ปลายน้ำของท่อทองแดง การแก้ปัญหาต่อเนื่อง ขอให้ทุกคนช่วยกันใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า นำปัญหามาแบ่งปันกัน และขอให้มีการส่งน้ำถึงปลายน้ำก่อน เป็นคำสัญญาของผู้ใช้น้ำแต่ละตำบล

- 3) **ตำบลสามพวง** : เดือนกรกฎาคม 2564 แคนน้ำมีการติดตามน้ำร่วมกับเจ้าหน้าที่ชลประทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการประสานงานกับทุกตำบล เกิดการแบ่งปันน้ำอย่างเข้าใจกัน แต่เกษตรกรจะมีปัญหาไม่เข้าใจ/รับทราบข้อมูล โดยมีคุณมานพ คงจันทร์ เจ้าหน้าที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ประสานตำบลสามพวง หนองจิก และตำบลวังตะแบกที่ประตูดังชะโอน เปิด-ปิดกันทุก 3 วัน ผู้นำทุกคนเข้าใจ หากเรตกลงกันได้ เหมือนกับที่ตำบลโดนคาน้ำเสนอจะไม่มีปัญหาเรื่องการจัดการน้ำ เพราะมีความเข้าใจกัน
- 4) **ตำบลหนองปลิง** : รู้สึกดีใจที่ได้นำเสนอปัญหา เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบได้หาทางแก้ไขปัญหา เนื่องจากมีเวลาจำกัด จึงยังไม่ได้นำเสนอบางส่วน รวมทั้งแผนที่ทำยังไม่ละเอียด ขอขอบคุณมากที่เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้นำได้เสนอปัญหาและความเดือดร้อนในพื้นที่
- 5) **ตำบลวังตะแบก** : นับว่าเป็นโอกาสดี ขอขอบคุณที่วิจัยที่ได้โครงการมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำต้นทุน หากมีน้ำเพียงพอจะไม่มีปัญหาเรื่องการจัดการน้ำ ส่วนเรื่องการส่งน้ำไม่สะดวก คลองตื้น สามารถแก้ไขได้ เมื่อมีการวิจัยจะทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาดีขึ้น ข้อขัดแย้งจะลดลง การจัดการน้ำตั้งแต่ตำบลวังตะแบกยังไม่มี การบริหารจัดการ เดิมต้องเกณฑ์ชาวบ้านไปหิ้วหม้อบ้าน ทะเลาะกัน ปัจจุบันการยกโทรศัพท์พูดคุยร่วมกันของผู้นำชุมชนก็สามารถช่วยแก้ไขปัญหามาได้

คุณคำรณ นิมนองค์ กล่าวขอบคุณ คุณมานพ คงจันทร์ สบ.1 และคุณมานิตย์ อิมสุขศรี ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน ที่ช่วยประสานงานและทำให้เกิดพื้นที่พูดคุยในครั้งนี้ หากไม่มีเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เราคงพูดคุยกันไม่ได้ หลังจากนั้น อยากให้รู้ข้อมูลและความต้องการของคนในชุมชนร่วมด้วย

ช่วงท้าย คุณสรารุช อิมใจ จากกองการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมชลประทาน กล่าวว่า เรื่องการมีส่วนร่วม มีโอกาสเข้าสังเกตการณ์การประชุม นำขึ้นชมในพื้นที่ได้เห็นวิธีการต่อยอดการทำความเข้าใจเรื่องปริมาณน้ำ กรมชลประทานมองเรื่องนี้มาตลอด จากจำนวนคนที่มีเพิ่มขึ้นทุกพื้นที่ การใช้น้ำอย่างทั่วถึงต้องช่วยกันค้นหาวิธีการใช้น้ำร่วมกัน กระบวนการที่ทีมวิจัยชวนทำคือ win-win ทุกคนพอใจ เพื่อนอยู่ได้ รู้ทุกซ่ รู้สุขร่วมกัน อยากให้พี่ๆ ร่วมกันดำเนินงานกับทีมวิจัยอย่างต่อเนื่อง จะขอติดตามการทำงานร่วมกันต่อไป

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

คุณมานพ คงจันทร์ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ. 1 กล่าวว่า วันนี้ทุกคนให้ความร่วมมือกันดี รับประทานถึงวิถีชีวิตของแต่ละตำบล มีทิศทางเป็นอย่างไร อนาคตต้องปรับปรุงอย่างไร หวังว่าทุกท่านจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ กล่าวขอบคุณแกนนำทุกท่านจากพื้นที่ทั้ง 5 ตำบล ขอขอบคุณ อบต.คุยบ้านโองที่สนับสนุนสถานที่ในการจัดประชุมครั้งนี้ร่วมด้วย

ปิดประชุมเวลา 16.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สรุปรายงานการประชุมทีมวิจัย

เวทีสรุปบทเรียนจากการจัดเวทีสร้างความเข้าใจ 10 ตำบลเป้าหมาย และวางแผนการอบรมหลักสูตรที่ 1
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กร
ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
วันที่ 15 ตุลาคม 2564 เวลา 13.00 – 14.10 น.

ณ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และผ่านระบบ zoom meeting

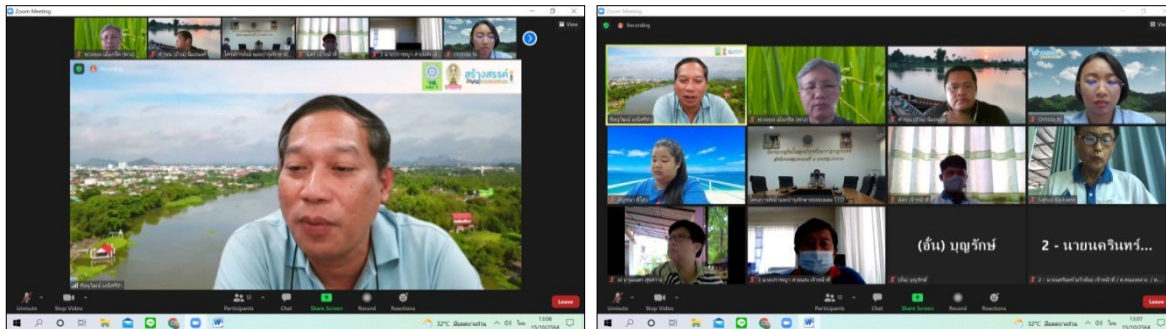
รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสมเกียรติ	อุปการะ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
2. นายพิชัย	สุขหล้า	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
3. นายอรรถกร	ใจเสือ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
4. นายอดิศักดิ์	ทิมแหง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
5. นายสหัส	ไก่อแก้ว	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
6. นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
7. นายธนกร	กุลธำรงค์ศักดิ์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
8. นายมนัส	นานแกง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
9. นายวันมงคล	วิโยธา	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
10. นายปิติพงษ์	ทองงามขำ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
11. นางสาวกรรณิกา	ถำอัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
12. นายปราชญา	สายแสง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
13. นางวิภาหัตถ์น	แสนสุข	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
14. นางสาวสุริแสง	ยอดโยม	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
15. นายชินวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
16. นายพศิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
17. นายคำรณ	น้อมนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
18. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
19. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
20. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
21. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
22. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
23. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
24. นางสาวอัญชนา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 13.00 น.

3. ลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุม และทดสอบระบบ zoom

คุณคำรณ น้อมนงค์ ทีมวิจัย ทักทายผู้เข้าร่วมประชุมที่เป็นเจ้าหน้าที่ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร ทั้ง สป.1 – 3 และทีมงาน

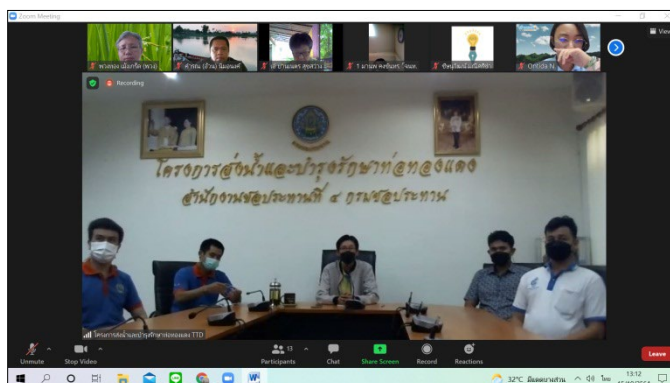

คุณชินวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ชี้แจงเรื่องการจัดทำและนำเสนอรายงานความก้าวหน้าของโครงการท่อทองแดงเรียบร้อยแล้ว โดยในช่วงวันที่ 10 – 13 พฤศจิกายน 2564 ทีมวิจัยวางแผนลงพื้นที่เพื่อเข้าร่วมดำเนินงาน เนื่องจากคุณพิเชษฐ ใจบุญ อดีตรองอธิบดีและจะเข้ามาเสริมเป็นช่วงๆ จึงขอแนะนำคุณปานเนตร สุขสว่าง (เอ) ซึ่งจะเข้ามาช่วยประสานการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดสุโขทัย โดยมีคุณพิเชษฐ ใจบุญ ช่วยสนับสนุนเป็นช่วงๆ พร้อมกันนี้ได้ให้ คุณปานเนตร สุขสว่าง (เอ) แนะนำตัวว่ามีประสบการณ์การทำงานด้านการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ขอเข้าร่วมเรียนรู้การทำงานร่วมกัน

2. กล่าวชี้แจงวัตถุประสงค์และเปิดการประชุม

โดย คุณสมเกียรติ อุปการะ หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง

คุณสมเกียรติ อุปการะ หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กล่าวว่า ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ทีม จน. เจ้าหน้าที่ สป.1-3 และทีมวิจัยจากภายนอกเข้าร่วมประชุม โดยวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมเพื่อพูดคุยเพื่อสรุปบทเรียนการจัดเวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเก็บข้อมูลสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ โครงการ”พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กร ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ในวันที่ 21 กันยายน 2564 เวลา 09.00-16.00 น. และวางแผนการอบรมหลักสูตรที่ 1 ขณะนี้ยังไม่มีผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงมารับตำแหน่งแทนคุณสุทธิชัย ไพรสันต์ โดยมีผู้อำนวยการสำนักชลประทานที่ 4 รักษาการอยู่ ซึ่งจะได้เชิญเข้าร่วมการอบรมหลักสูตรที่ 1 ต่อไป

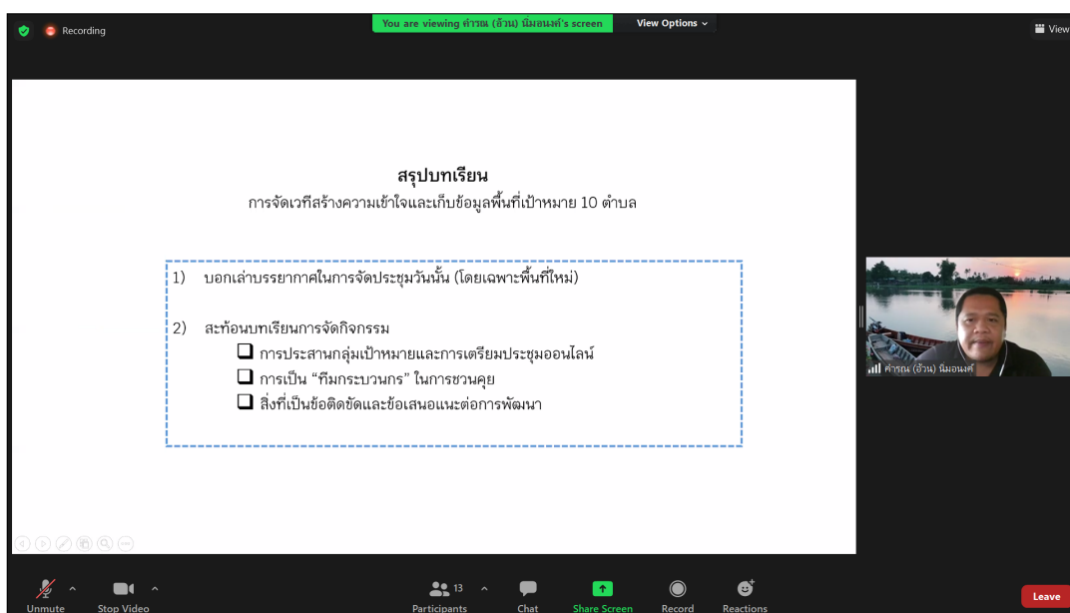

3. สรุปบทเรียนการจัดเวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเก็บข้อมูลสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ (21 กันยายน 2564)

3.1 สะท้อนบทเรียนการจัดเวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเก็บข้อมูลสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ (21 กันยายน 2564)

คุณคำณ นิมอนต์ กล่าวขอบคุณคุณสมเกียรติ อุปการะ และเจ้าหน้าที่จากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงทุกท่านที่มาร่วมพูดคุย กระบวนการในวันนี้ขอให้แต่ละท่านสะท้อนการเรียนรู้การจัดเวทีสร้างความเข้าใจโครงการและเก็บข้อมูลสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ (21 กันยายน 2564) ภายใต้หัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. บอกเล่าบรรยากาศในการจัดประชุมวันนั้น (โดยเฉพาะพื้นที่ใหม่)
2. สะท้อนบทเรียนการจัดกิจกรรม
  - 1) การประสานกลุ่มเป้าหมายและการเตรียมประชุมออนไลน์
  - 2) การเป็น “กระบวนกร” ในการชวนคุย
  - 3) สิ่งที่เป็นข้อติดขัดและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนา

รายละเอียดการพูดคุยสรุปได้ดังนี้

ภาคเช้า (พื้นที่เดิม)

สบ.1

การจัดกิจกรรมในภาคเช้าผู้เข้าร่วมประชุมให้ความร่วมมือกันดี รู้สึกแปลกใจที่มีผู้เข้าร่วมเป็นคนใหม่ คนเดิมติดธุระจึงมีคนใหม่เข้ามาเพิ่ม ผู้เข้าร่วมสะท้อนว่าเป็นวิธีการประชุมที่แปลกใหม่ ไม่เคยประชุมระบบชุม มีติดขัดบ้าง จึงให้ทดลอง ทำได้และให้การตอบรับดี รวมทั้งมีคนมาช่วยเป็นกระบวนกรจึงไม่ติดขัดอะไร เพราะว่าเชิญผู้เข้าร่วมมาที่ฝ่าย

สบ.3

1. เกษตรกรชอบ และมีอิสระเรื่องการแสดงความคิดเห็น เพียงแต่ในพื้นที่ห้ามมีการเข้าออก จึงต้องเชิญเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม แยกออกมาประชุม มีเพื่อนที่ให้ความคิดเห็นในกลุ่มเฉพาะ และมีการปรึกษากันอย่างเต็มที่ภายในกลุ่ม หากรวมกับกลุ่มใหญ่จะมีความเกรงใจ กลัวว่าจะกระทบ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

2. การประชุมร่วมกันทำให้ทราบปัญหาในพื้นที่ เกษตรกรอาจจะไม่เข้าใจบ้างบางช่วง ตอบคำถามคล้ายกัน ทีมต้องช่วยอธิบายเพิ่มเติม
3. ตั้งแต่การเชิญเข้าร่วม การจัดหาสถานที่ ระบบ WIFI ไม่ค่อยดี ทีมงานของเรามีมาก จึงจัดเตรียมคนไว้เพียงพอ ส่วนเรื่องการทำให้ชาวบ้านได้เห็นรายละเอียดมีการอธิบายชัดเจน เกษตรกรจึงแสดงความคิดเห็นได้ สำหรับชุมชนหนองไม้ก่องมีแกนนำคนเดียว ที่เหลือเป็นผู้หญิงทั้งหมด เป็นแม่บ้านอาจจะเป็นภรรยาของแกนนำเดิมที่ติดภารกิจ จึงทราบรายละเอียดคร่าวๆ

ข้อเสนอแนะ

1. หากประชุมครั้งต่อไป ควรมีสถานที่ประชุม จะได้รับฟังอย่างเต็มที่ เพราะว่ามีเจ้าหน้าที่สนับสนุนอยู่แล้ว

สบ.2

ผู้เข้าร่วมเป็นกลุ่มที่ยังไม่เคยร่วมกระบวนการ กลุ่มที่เชิญมาเป็นกลุ่มใหม่ทั้งหมด โดยเฉพาะในวันประชุมมีการฉีดวัคซีนโควิด-19 ร่วมด้วย จึงมีผู้เข้าร่วมดังกล่าว อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะเป็นคนใหม่แต่เกษตรกรให้ความสำคัญกับเรื่องกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นอย่างมาก โดยมีทีมเจ้าหน้าที่ สบ.2 ช่วยสนับสนุนในห้องประชุมเป็นอย่างดี

คุณคำณ นิ่มอนงค์ กล่าวว่า สำหรับการดำเนินงานในพื้นที่ 5 ตำบลเดิม จะมีการต่อยอดการดำเนินงานโดยการเชิญมาวางแผนเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อกระตุ้นพื้นที่มีในพื้นที่ ซึ่งการประชุมเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2564 ในกระบวนการมีหลายพื้นที่สนใจเรื่องการแปรรูป **ทุกท่านมองเรื่องการปรับอาชีพอย่างไรบ้าง?**

- 1) คุณมานพ คงจันทร์ สบ 1 .กล่าวว่า ตำบลถ้ากระต่ายทอง ติดสถานการณ์โควิด-19 ยังไม่ได้เสริม เนื่องจากเขตติดต่อกับการติดเชื้อหลายหมู่บ้าน สถานการณ์น้ำในพื้นที่นั้น กลับคืนสู่สภาพปกติแล้ว
- 2) คุณสหัส ไก่แก้ว กล่าวว่า เกษตรกรสนใจตั้งแต่โครงการโอท็อป ส่วนตัวมองว่าการส่งเสริมของภาครัฐไม่ต่อเนื่อง จากการศึกษาดูงานที่ประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลี และประเทศเวียดนาม รัฐบาลมีการส่งเสริมอย่างจริงจัง หาดตลาดให้ บังคับนักท่องเที่ยวให้ลงซื้อสินค้า ญี่ปุ่นรวมตัวกันส่งเอง ประเทศจีนบังคับให้บริษัททัวร์ลงซื้อสินค้าและให้การท่องเที่ยวจ่ายเป็นค่าหัวให้ทัวร์ลง เป็นต้น แต่ของประเทศไทยส่งเสริมแล้วให้เกษตรกรหาดตลาดเอง เกษตรกรมีความกระตือรือร้นและหมดไฟเรื่องการตลาด ควรจะมีการส่งเสริมได้เพิ่มขึ้น ตั้งแต่ผลิต แปรรูป และขาย ตลอดจนมีมุมเพิ่มเติมเรื่องการประกอบอาชีพ
- 3) คุณสมเกียรติ อุปการะ มองเรื่องความมั่นคงของน้ำ เกษตรกรต้องมีทางเลือกตามศักยภาพของแหล่งน้ำ ส่งผลต่อรายได้ของเกษตรกร ส่วนหนึ่งเราจัดทำฐานข้อมูลให้เกษตรกรนำไปวิเคราะห์ในการเพาะปลูกพืช เพื่อลดต้นทุนและสอดคล้องกับปริมาณแหล่งน้ำที่มี หากเกษตรกรวิเคราะห์ได้จากทีมวิจัยโครงการถ่ายทอด/ให้ เกษตรกรจะมีรายได้ดีขึ้นในระดับหนึ่ง ส่วนเรื่องการต่อยอดภูมิปัญญาในพื้นที่เป็นเรื่องที่ดี แต่อาจจะเกินภารกิจของชลประทาน ทั้งหมดทั้งมวลพยายามเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งเกิดจากการปลูกผลผลิตที่ดี และมีรายได้จากผลผลิต โดยในช่วงนั้นก็จะมีหน่วยงานเข้ามาช่วยสนับสนุนแล้ว ช่วงนี้จึงสามารถวางระบบไว้รองรับได้ก่อน

ภาคบ่าย (พื้นที่ใหม่)

คุณมานพ คงจันทร์ สบ.1 กล่าวว่า ใช้สถานที่จัดประชุม 2 แห่ง คือ ตำบลทุ่งหลวงเป็นพื้นที่สีแดง ห้ามการเข้าออกชุมชน จึงแบ่งเจ้าหน้าที่ไปสนับสนุนที่ตำบลทุ่งหลวง อีก 4 กลุ่ม ใช้พื้นที่ อบต.คุดบัวแดง ติดปัญหาเรื่องน้ำท่วม เส้นทางปิด ถนน กำแพงเพชร-สุโขทัย เริ่มประชุมได้เวลา 14.00 น. และบางกลุ่มยังไม่รู้ระบบเพราะเป็นกลุ่มใหม่ ภาพรวมเกษตรกรสนใจว่าเชิญมาร่วมประชุมแล้วจะได้อะไร หลังจากประชุมเสร็จสิ้น เกษตรกรมีความสุขจากการทำให้เกษตรกรต่อยอดผลผลิตและช่วยให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้ ในส่วนของเนื้อหา แต่ละกลุ่มมีมุมมองไปในทิศทางเดียวกัน สะท้อนเส้นทางน้ำแต่ละพื้นที่มีปัญหาและติดขัดอะไร ต้องแก้ไขปรับปรุงตรงส่วนไหน ในมุมมองของการเขียนแผนที่ และ Timeline มีการแสดงความคิดเห็นว่าจุดนี้ควรจะต้องทำอะไรหรือจัดการน้ำอย่างไร

คุณคำรณ นิมอนงค์ กล่าวว่า หลังจากนั้นจะลงไปทำกระบวนการอีกครั้งหนึ่งในพื้นที่ ทั้งพื้นที่เก่า งานฐานข้อมูลเดิม การใช้น้ำที่ขยับไปสู่การทำวิสาหกิจชุมชน รวมทั้ง 5 พื้นที่ใหม่ จะทำอย่างไรให้เกิดการเรียนรู้เหมือนปี 1 สำหรับพื้นที่เดิมอีก 5 พื้นที่ ต้องเดินขับเคลื่อนต่อเนื่อง และ 5 ตำบลใหม่จะลงทำงานต่อเนื่อง **ทุกท่านประเมินสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่เป็นอย่างไร?**

สบ.3

ตำบลไทรงาม ตำบลประชาสุขสันต์ ให้ความร่วมมือเพราะว่าอยู่ท้ายน้ำ ต้องการการใช้น้ำ เหมือนกับไทรงาม สำหรับตำบลเพนียดอยู่ต้นน้ำ ได้รับน้ำตลอด พื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วม

สบ.2

ตำบลคลองพิไกร ให้ความร่วมมือดี อยู่กลางน้ำ ประสานงานกันตลอด สำหรับตำบลลานกระบือ ให้ความร่วมมือตลอด โดยเฉพาะฤดูช่วงสงกรานต์

คุณคำรณ นิมอนงค์ สรุปว่า ทีมวิจัยจะชวนทำระบบข้อมูลทั้ง 5 พื้นที่ อีกครั้งหนึ่ง

สถานการณ์พื้นที่เดิม

สบ.1

ตำบลคุดบัวแดงภาพรวมดี ยังให้ความสนใจ จากการใช้สถานที่ประชุมในช่วงบ่ายของวันที่ 21 กันยายน 2564 มีบางส่วนตั้งคำถามว่าทำไมตำบลคุดบัวแดงไม่ได้เข้าร่วม ยังติดตามอยู่ว่าจะไปต่ออย่างไร

คุณชินวุฒัน มณีศรีขำ เสนอแนะว่า ช่วงนี้ต้องระมัดระวังเรื่องการเลือกตั้ง ไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องท้องถิ่น เวลาเข้าสู่เวทีจะมีคำถามพอสมควร ทีมงานไม่ควรเข้าไปยุ่งกับ อบต.มากนัก

คุณคำรณ นิมอนงค์ กล่าวว่า โครงการต่อยอดยกระดับ เป็นพื้นที่เข้มข้น 5 พื้นที่เดิม และอีก 5 พื้นที่หลัก สถานการณ์เป็นอย่างไร?

สบ.2

ตำบลโนนพลวง ชื่องลม และตำบลบึงทับแรด ต้องการเข้าร่วมเพื่อพัฒนาในพื้นที่ จะได้เดินทางได้ง่ายขึ้น มีการประชุมเพิ่มขึ้นทั้งช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และท้ายน้ำ นายก อบต.ยังให้ความสนใจอยู่

3.2 วางแผนการดำเนินกิจกรรมช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2564

คุณคาร์ณ นิมมอนงค์ กล่าวว่า มีทั้งโครงการเดิมและโครงการใหม่ และทั้งหมด 20 ตำบล ต้องทำระบบ Data Studio จึงขอเสนอ timeline เส้นทางเดินกิจกรรม ดังนี้

1. วันที่ ตำบลเป้าหมาย และวางแผนขับเคลื่อน 10 ตุลาคม สรุปบทเรียนการจัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจ 15 .สบ 3 กิจกรรม
2. วันที่ มีการสื่อสารใน 2564 ตุลาคม 20“เวที CBR Talk การบริหารจัดการน้ำชุมชน ทางเลือกทางรอด” เป็นกิจกรรมครึ่งวันเช้า 09.00-12.00 น. โดยมีบทเรียนการทำงานจากคนในท้องถิ่นลุกขึ้นมาบริหารจัดการน้ำ ทีมวิจัยจะส่งลิงค์เพื่อฝากให้เจ้าหน้าที่ สบ 3-1.ประสานการเข้าร่วม และพิมพ์คำถามลงใน FB Live ได้จากหลายพื้นที่
3. วันที่ 10 – 13 พฤศจิกายน 2564 ทีมวิจัยลงพื้นที่
  - 1) เพื่อพูดคุยกับพื้นที่ 5 ตำบลเดิม เพื่อต่อยอดเป็นวิสาหกิจชุมชนเดิม จะมารวมกันหรือตำบลใกล้เคียงกัน โดยชวนให้พื้นที่เห็นเรื่องประโยชน์การใช้ที่ดินกับผิวน้ำชุมชนที่มีอยู่ และการวิเคราะห์ต้นทุนกับการประกอบอาชีพ 1)วัน(
  - 2) ทั้ง 5 ตำบลใหม่ มีการจัดทำผิวน้ำ ต้นทุนน้ำ วาดเส้นทางน้ำทั้งสาย เพื่อให้เห็นเส้นทางตลอดสายน้ำ เห็นภาพรวม เงื่อนไข ปัญหาอุปสรรคร่วมกัน เพื่อวางแผนตลอดสายน้ำ 1)วัน(
  - 3) นัดหมายการจัดเวทีประชุมภาคีจังหวัดที่มีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาทำงานร่วมกับกรมชลประทาน เพื่อเชื่อมร้อยให้พื้นที่ยกระดับไปสู่การสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้
4. ช่วงเดือนพฤศจิกายน จะมีทีมหนุนเสริมในพื้นที่ชวนจัดเวทีชุมชนเพื่อเตรียมข้อมูลในการพัฒนาวิสาหกิจ 2564 ชุมชน
5. ช่วงกลางเดือนธันวาคม 2564 จะจัดเวทีสร้างความเข้าใจการจัดตั้งกลุ่มใช้น้ำและความสำคัญของการจัดทำผิวน้ำชุมชน เพื่อจัดทำระบบ Data Studio กับผู้บริหารท้องถิ่นผ่านระบบชุม ทั้ง 20 ตำบล และอีก 50 ตำบล

อาจจะต้องให้เจ้าหน้าที่จาก 3 สบ. ช่วยประสานในพื้นที่หรือสถานที่ประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจกับผู้เข้าร่วม ควบคู่กับทีมวิจัยมีการประสานงานตรงบางส่วน จากการฟังแผนงานทั้ง 3 เดือน มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหรือให้ข้อคิดเพิ่มเติมต่อแผนงาน 3 เดือนนี้อย่างไร?

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ข้อเสนอแนะต่อแผนงาน 3 เดือน

1. คุณสมเกียรติ อุปการะ กล่าวว่า ช่วยประสานภาคีจังหวัดเข้ามาร่วมได้ หากมีข้อมูลนำเสนอขอให้ส่งข้อมูลมาล่วงหน้า เพื่อประสานเจ้าหน้าที่เกษตรและสหกรณ์จังหวัด และประสานภาคีเครือข่ายในการต่อยอดและเชื่อมโยงกับเกษตรกรของแต่ละตำบล
2. คุณสหัส ไก่แก้ว กล่าวว่า ลงพื้นที่ได้ แต่ทีมวิจัยต้องแจ้งล่วงหน้า 2 – 3 วัน เจ้าหน้าที่ สป 3- 1 .จะแจ้งไปไลน์กลุ่มเกษตรกรว่าจะพูดคุยประเด็นอะไร เป็นการแจ้งเพื่อทราบ

คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ภายในสิ้นเดือนตุลาคม 2564 จะส่งรายละเอียดให้อีกครั้งหนึ่ง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ในส่วนของวิสาหกิจชุมชนได้มีการพูดคุยไปแล้วบางส่วน สำหรับพื้นที่ใหม่ต้องทำให้เห็นกระบวนการมีส่วนร่วมในปีแรก รายละเอียดจะส่งเป็นกำหนดการ เพื่อกระจายให้เกิดความเข้าใจในส่วนของ สป.ที่เกี่ยวข้อง สำหรับภาคีจังหวัดต้องการเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ เช่น เกษตรและสหกรณ์ พาณิชย์จังหวัด พัฒนาที่ดิน สภาเกษตรกร รวมทั้ง อบจ. ไม่ทราบว่าคิดเห็นอย่างไร?

คุณสมเกียรติ อุปการะ กล่าวว่า คุณอนันต์ โฆษิตพิพัฒน์ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร พร้อมทั้งจะสนับสนุนและประสานภาคีเครือข่ายอยู่แล้ว เบื้องต้นได้ประสานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดไว้เรียบร้อยแล้ว ส่วน อบจ. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะนำเสนอในจังหวัดอีกครั้งหนึ่ง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ในส่วนของ ดร.ชูพันธุ์ ชมภูจันทร์ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีปัญหาเรื่องโควิด-19 และเพิ่งคลอดบุตรใหม่ ซึ่งทีมวิจัยต้องช่วยเสริมดังกล่าว

คุณสมเกียรติ อุปการะ กล่าวว่า เข้าใจสถานการณ์และเป็นพื้นที่ที่น่าร่อง ในส่วนที่เราต้องเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่ทำอยู่ ต่อยอดและส่งเสริมงานต่อ เบื้องต้นในส่วนของการทำงานต่อยอดกับเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และจังหวัดกำแพงเพชรเป็นพื้นที่ที่สี่สามารถรวมตัวจัดกิจกรรมได้ 200 คน

คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ทีมวิจัยจะร่างกำหนดการส่งให้คุณสมเกียรติ อุปการะ และคุณสหัส ไก่แก้ว ก่อน รวมทั้งมีการประสานพื้นที่ร่วมด้วยว่าสะดวกหรือไม่ ขอเชิญพี่เจ้าหน้าที่แต่ละ สป.เข้าร่วมด้วย โดยการอบรมครั้งที่ 1 จะจัดในช่วงเดือนมกราคม 2565 การลงพื้นที่ระหว่างวันที่ 10-13 พฤศจิกายน 2564 จะเป็นเวที่ย่อยๆ เล็กๆ พร้อมกันนี้ขอขอบคุณทีมวิจัย และทีมงานเจ้าหน้าที่จากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงทุกท่านที่ช่วยกันประสานการดำเนินงาน ประโยชน์จะตกกับเกษตรกรและการทำงานของโครงการท่อทองแดง ขอปิดการประชุมหาหรือในวันนี้ และขอให้ทุกท่านลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมเวทีสรุปบทเรียนจากการจัดเวทีสร้างความเข้าใจ 10 ตำบลเป้าหมายครั้งที่ผ่านมา และวางแผนการอบรมหลักสูตรที่ 1 ทาง <https://forms.gle/rSNpc9rjoHP5kMDf8>

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ปิดประชุมเวลา 14.10 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สรุปรายงานการอบรมเชิงปฏิบัติการ
 การพัฒนาภูมิวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน
 โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพ
 การบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร

วันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ.2564 เวลา 09.00 –16.00 น.

ณ ห้องประชุมโรงแรมไม้ใหญ่รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสำลี	ไพโรจน์	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายมงคล	พลอาษา	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
3. นายสงค์	เมธี	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
4. นายสุรณ	แผ่ทอง	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
5. นายเสมอพงษ์	แผ่ทอง	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
6. นายสุรพล	หนองหลวง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
7. นายวันชาติ	มาน้อย	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
8. นายเรวัต	กนกสิงห์	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
9. นายเสงี่ยม	จันทร์เรือง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
10. นายบุญเลิศ	นุ่มเกลี้ยง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
11. นายเกรียงไกร	โมกล้า	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
12. นายวิชัย	วรุศศิลป์	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
13. นายนิคม	สุกสว่าง	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
14. นายประทีป	มังคะละ	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
15. นายนาวี	แจ้งคำ	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
16. นายจรัส	โพธิทวี	ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
17. นายน้อย	ปัญญา	ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
18. นายหวิ	กองทองนอก	ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
19. นายสมพร	ถาวร	ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
20. นายสมศักดิ์	เทพโสภาก	ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
21. นายณรงค์	ชาวทอง	ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
22. นางสาวกมลทิพย์	บุญกำ	ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
23. นางสาวธัญญา	ทอดยิ้ม	ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
24. นายชวนินทร์	สุภาษา	ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง
25. นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.1
26. นายปิติพงษ์	ทองงามขำ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.2
27. นายวันมงคล	วิโยธา	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.2
28. นายนครินทร์	แก้วห้อย	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.2
29. นางสาวสุภาภร	คะเนนิก	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.2

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

30.	นายณกร	กุลธำรงค์ศักดิ์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.2
31.	นายปราชญา	สายแสง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
32.	นายอนุพล	พลธนู	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
33.	นางวิภาหิรัญต์	แสนสุข	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
34.	นางสาวสุริแสง	ยอดโยม	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
35.	นายสุวัฒน์	กุนชาล	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
36.	นายพร้อมพงษ์	พูนทรัพย์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
37.	นายสมเกียรติ	อุปการะ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
38.	นางสาวณรรวดี	ชาวทอง	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
39.	นางสาวมัลลิการ์	มีฤทธิ์	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
40.	นางจิราพร	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
41.	นายพิชัย	สุขหล้า	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
42.	นายอรรถกร	ใจเสือ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
43.	นายเปี่ยมลาภ	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
44.	นายธีติธ	จุลละพราหมณ์	คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข็มมุ่ง ระยะที่ 2
45.	นายชินนวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
46.	นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
47.	นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
48.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
49.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
50.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
51.	นางสาวอัญชนา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
52.	นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	ทีมสนับสนุนบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
53.	นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทีมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

1. กิจกรรมกล่าวต้อนรับและทักทายผู้เข้าร่วมประชุม โดย ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง

คุณชินนวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และเกริ่นนำพูดคุยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ตลอดจนการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน จากนั้น เรียนเชิญผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ได้กล่าวทักทายและพูดคุยกับผู้เข้าร่วม

คุณชวรินทร์ สุภาษา ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และเกริ่นนำการผลดำเนินงานของกรมชลประทาน ในส่วนของโครงสร้างพื้นฐาน และการปรับปรุงระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ที่นำไปสู่แผนการดำเนินงานภายใต้สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน แล้วเสร็จเมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ.2564 และสืบเนื่องมาสู่โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ภายใต้การดำเนินงานของทีม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

วิจัย เพื่อศึกษาและหาแนวทางการใช้น้ำและบริหารจัดการน้ำ ที่สอดคล้องกับกฎหมายน้ำ หรือ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ภายใต้คณะกรรมการน้ำแห่งชาติ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เนื่องด้วยพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง เป็นพื้นที่ต้นน้ำที่รับน้ำมาจากเขื่อนภูมิพล ซึ่งเป็นเขื่อนขนาดใหญ่มีความจุเกิน 100 ล้านลูกบาศก์เมตรขึ้นไป การจะใช้น้ำทุกครั้งจำเป็นต้องมีการรายงานกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำ ได้แก่ การประสานส่วนภูมิภาค การประสานชลประทาน กรมชลประทาน กรมอุตุนิยมวิทยา กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อประมวลวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ ดังนั้น การใช้น้ำของคนในพื้นที่จึงต้องมีการบริหารจัดการน้ำภายใต้ข้อตกลงหรือกฎระเบียบที่ได้กำหนดไว้ร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพการใช้น้ำสูงสุด

จากนั้น คุณชวรินทร์ สุภาษา ชวนผู้เข้าร่วมย้อนทวนการดำเนินงานวิจัย ในการพัฒนากลุ่มผู้ใช้น้ำส่วนขยาย เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรใช้น้ำ โดยยึดหลักการทั่วถึงและเป็นธรรม โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำร่วมกับชลประทาน และชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคาดหวังจากการดำเนินงาน

ตำบลถ้ำกระต่ายทอง ตัวแทนตำบลถ้ำกระต่ายทอง แลกเปลี่ยนว่า ความคาดหวังของตำบลถ้ำกระต่ายทอง คือ ต้องการให้เกิดการรวมกลุ่ม และพัฒนาต่อยอดอย่างยั่งยืน

ตำบลหนองหลวง ตัวแทนตำบลหนองหลวง แลกเปลี่ยนว่า การบริหารจัดการน้ำค่อนข้างประสบความสำเร็จ มีการบริหารจัดการน้ำที่เป็นระบบ บนฐานทรัพยากรน้ำต้นน้ำที่ได้รับ

ตำบลหนองไม้กอง ตัวแทนตำบลหนองไม้กอง แลกเปลี่ยนว่า การดำเนินการวิจัยเข้ามามีส่วนช่วยทำให้การบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมเกิดความสำเร็จได้ดีขึ้น

คุณชวรินทร์ สุภาษา เสริมว่า กรมชลประทานจะต้องสำรวจ ออกแบบ และต้องมีการบริหารงบประมาณ หากชุมชนไม่มีความต้องการ หรือไม่มีส่วนร่วม กรมชลประทานก็ไม่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งขณะนี้โครงการประเมินผลกระทบได้ลงไปสอบถามจากในพื้นที่เรียบร้อยแล้ว

ตำบลสระแก้ว ตัวแทนตำบลสระแก้ว แลกเปลี่ยนว่า เป็นพื้นที่ต้นน้ำ ต้องมีการวิเคราะห์เชิงลึกว่าจะทำการเกษตรอย่างไร เนื่องจากน้ำมีปริมาณลดลง เช่น ทำนาเปียกสลับแห้ง เป็นต้น คลองขาดทำให้ได้รับน้ำเร็วขึ้น แต่มีปริมาณน้ำซึมลงใต้ดินลดลง หลังจากนั้นงานวิจัยบอกว่าจะทำให้ผลผลิตมีปริมาณเท่าเดิมหรือดีกว่าอย่างไร ซึ่งต้องศึกษาจากงานวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล ตัวแทนตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล แลกเปลี่ยนว่า มี 16 หมู่บ้าน รับน้ำจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง 5 หมู่บ้าน และอีก 11 หมู่บ้านรับน้ำจากพื้นที่โครงการชลประทานวังบัว คลองหลักของท่อทองแดงจะติดต่อกับตำบลเขาคีรี 80 % เป็นคลองข่อย/ไส้ไก่ ปีที่ผ่านมาใช้น้ำน้อย หมู่ที่ 14 มีพื้นที่ติดต่อกับทุ่งมหาศาลไม่เพียงพอในปีที่ผ่านมา แต่ปีนี้น้ำมาจากฝนตก ได้รับงบประมาณจากท้องถิ่นมาลอกคลองเส้นถนนหนองเต่า-พรานกระต่าย น้ำมีพอใช้ แต่มีประเด็นสงสัยเกี่ยวกับนโยบายงดการทำนาในช่วงหน้าแล้งของรัฐบาล ซึ่งหากพิจารณาปริมาณน้ำที่ค่อนข้างมากกว่าปีที่แล้ว ค่อนข้างที่จะไม่สอดคล้องกัน

คุณชวรินทร์ สุภาษา แลกเปลี่ยนว่า เนื่องด้วยนโยบายของคณะกรรมการน้ำแห่งชาติ ถ่ายทอดมาที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ที่มีการประชุมทุกวันจันทร์ เวลา 10.00 น. จะมีการพูดคุยเรื่องปริมาณน้ำมวลรวมทั้งประเทศ ปีที่ผ่านมาเขื่อนภูมิพลมีน้ำน้อย เขื่อนสิริกิติ์มีน้ำมาก ปีนี้เขื่อนภูมิพลมีน้ำน้อย เขื่อนสิริกิติ์มีน้ำน้อย จึงต้องมีการบริหารจัดการน้ำแบบองค์รวม กรมชลประทานจะต้องจัดสรรน้ำให้โครงการต่างๆ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อ 1. น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค 2. น้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศของลำน้ำให้แม่น้ำอยู่ได้ ตลิ่งไม่พัง และป้องกันน้ำเค็มที่ กรุงเทพมหานคร 3. สำรองน้ำไว้สำหรับฤดูฝนปีหน้า ฤดูแล้งนี้ไม่ได้ทำ จะใช้น้ำส่วนนี้ไปเติมหากปีหน้าฤดูฝนทิ้งช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 4. การจัดสรรน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งประจำปี พ.ศ.2565 และ 5. การป้องกันและบรรเทาอุทกภัย ซึ่งโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงมีพื้นที่ทั้งสิ้น 550,000 ไร่ อาจจะได้รับน้ำไม่ทั่วถึง ต้องมีการลดพื้นที่การเพาะปลูกลง 1,000 – 2,000 ไร่ ได้หรือไม่ และสลับพื้นที่กันเพื่อให้ทุกพื้นที่อยู่ได้ ปัจจุบันการรายงานข้อเท็จจริงในพื้นที่มีความสำคัญ เพราะหน่วยงานสามารถตรวจสอบได้จากการจับพิกัด GPS ทำให้ข้อมูลโครงสร้างน้ำของกรมชลประทานกับเกษตรไม่ตรงกัน ยกเว้นภาคอุตสาหกรรมและการผลิตประปาเพื่อสร้างรายได้ที่ต้องการมีกรรายงาน

ช่วงท้าย คุณชวินทร์ สุภาษา ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กล่าวว่า สำหรับการเข้าร่วมประชุมวันนี้ เพื่อให้ทุกท่านได้รับความรู้ไปต่อยอดการดำเนินงานในการเพิ่มผลผลิต และขอขอบคุณ คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ และ ทีมวิจัยเป็นอย่างมากที่ลงมาดำเนินงานวิจัยในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ขอให้ประสบความสำเร็จไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งทีมวิจัยขอให้ผู้เข้าร่วมถ่ายรูปเป็นที่ระลึกร่วมกัน

2. กิจกรรมชี้แจงเป้าหมายการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและทิศทางการดำเนินงานโครงการ โดย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการ

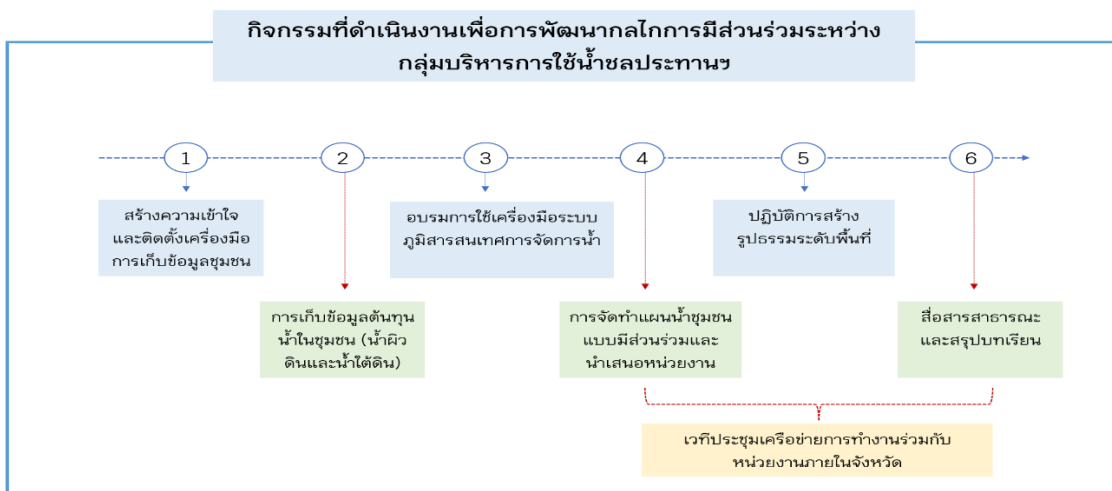
คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า การดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับการนำเสนอปริมาณน้ำของผู้บริหารโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง เนื่องจากในปัจจุบันสามารถดูข้อมูลปริมาณน้ำได้จากดาวเทียม การประชุมครั้งนี้เป็นการพัฒนาภูมิวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน เรียนรู้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนคืออะไร การสร้างอาชีพบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน จะมีการบริหารจัดการน้ำมาก-น้ำน้อยในแต่ละปีได้อย่างไร นอกจากนี้จะมีการใช้น้ำจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง แล้วชุมชนยังมีการใช้น้ำใต้ดินร่วมด้วย โครงการนี้เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องมาจากปีที่ 1 มุ่งเน้นการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งขณะนี้ มีสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการน้ำ และในวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2564 ทีมวิจัยจะจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวลงมาสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ต่อไป

จากการดำเนินงานปีที่ 1 จะมีการอบรมเข้าค่ายร่วมกันที่จังหวัดพิษณุโลก กระบวนการทำงานเน้นเรื่องการมีส่วนร่วม ใช้ข้อมูลร่วมกับเจ้าหน้าที่ชลประทานและหน่วยงานต่างๆ เพื่อทราบปริมาณน้ำต้นทุนในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ปริมาณน้ำใต้ดิน และสามารถบอกได้ว่า การวางแผนจัดการน้ำผ่าน อปท./เทศบาล ควรจะต้องมีการเขียนแผนการบริหารจัดการน้ำ

ชุมชนเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ทีมวิจัยยังได้นำต้นแบบการดำเนินงานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงไปขยายผลการดำเนินงานการบริหารจัดการน้ำกับทั้ง 5 ภูมิภาค พร้อมทั้งขอแนะนำคุณปานเนตร สุขสว่าง ทีมสนับสนุนในพื้นที่ที่จะลงมาทำงานร่วมกับคุณธีธธร จุลละพราหมณ์ ต่อไป เพื่อยกระดับการประกอบอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายไปสู่การเชื่อมโยงกลไกการผลิตกับกลไกการตลาด จนเกิดการจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน ที่นำไปสู่การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีเพื่อให้เกิดการลดช่องว่างของความไม่เท่าเทียมกันในสังคม เหมือนกับที่แกนนำชุมชนบอกว่าจะต้องมีการทำนาเปียกสลับแห้ง เนื่องจากในปัจจุบันมีฝนตกบริเวณท้ายเขื่อน ส่งผลให้น้ำท่วมในจังหวัดสิงห์บุรี และมีการระบายน้ำไปยังจังหวัดนครปฐม และกรุงเทพฯ ดังนั้น จะต้องทำน้อยแต่ได้มากเหมือนกับนโยบายของรัฐบาล

สำหรับการประชุมครั้งนี้ ทีมวิจัยจะมาสร้างความเข้าใจกับทุกท่าน ชวนพูดคุยสถานการณ์ในพื้นที่ และวิเคราะห์ต้นทุนพื้นที่กับการวางแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน โดยขอให้มองเรื่องอื่นนอกเหนือจากข้าวและมะนาวที่มีในชุมชน จากบทเรียนการทำงานวิจัยเรื่องสวัสดิการชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามที่ผ่านมา ที่มีการสำรวจต้นทุนทางตรงร่วมกัน คนในชุมชนบอกว่าในอดีตมีการนำหมากพุดมาขาย ลวกทำอาหารจนเป็นเมนูขึ้นชื่อของร้านอาหารในพื้นที่ ส่งผลให้ปัจจุบันคนในชุมชนเก็บหมากพุดส่งร้านอาหาร ราคา กิโลกรัมละ 200 บาท ไม่ต้องปลูก เพราะต้นทุนพุดเป็นวัชพืช และมีสารต้านอนุมูลอิสระ สามารถเก็บไปทำเมนูยำหมากพุด แกงส้มหมากพุด ดังนั้น จึงขอให้ทุกท่านดูว่าในแต่ละชุมชนมีของดีอะไรเพื่อนำมาทำแผนกิจกรรม สำหรับการจัดทำแผนงบประมาณปี พ.ศ.2565 ใช้เงินงบประมาณโครงการนี้ทำงานก่อน เพื่อรองรับงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ เปรียบเหมือนการเตรียมลานบินไว้ให้เครื่องบินลง ซึ่งในปีที่ 1 ทีมวิจัยได้พาสมาชิกวุฒิสภาลงพื้นที่ตำบลหนองไม้ก่อง และหากมีการส่งการลงมายังจังหวัดก็จะช่วยให้เกษตรกรได้รับงบประมาณขับเคลื่อนงานด้านอื่นๆ ร่วมด้วย ซึ่งในปีที่ 2 นี้ ต้องการให้ทุกท่านได้ทำและมืออาชีพเสริม ผ่าน 6 ขั้นตอนการดำเนินงาน โดยมีทีมงานสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

คุณชวรินทร์ สุภษา สอบถามทีมวิจัยเรื่องการให้หน่วยงานของรัฐลดการปลูกอ้อย ข้าว และประกอบอาชีพเสริม อยากถามแทนเกษตรกรว่า เมื่อมีการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์และทุนให้แล้วเกษตรกรจะจำหน่ายผ่านช่องทางไหน อย่างไร ซึ่งทีมวิจัยจะต้องมีเป้าหมายว่าทำแล้วจะจำหน่ายให้ใคร หลังจากที่มีการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูก/อาชีพแล้ว หากเกษตรกรต้องการเปลี่ยนแปลงจากข้าวไปสู่พืชชนิดอื่นต้องใช้เวลาในการดำเนินงาน จึงเป็นที่มาในวันนี้จะมาสร้างความเข้าใจเรื่องนี้ร่วมกัน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า โครงการนี้จึงต้องมีการจัดทำโมเดลธุรกิจร่วมด้วย เพื่อเติมเต็มเรื่องช่องทางการจำหน่าย ขณะนี้ต่างประเทศมีความต้องการดอกอ้อยชัญญะมาก มีออเดอร์จำนวนมากแต่ไม่มีคนทำ ทุกท่านเคยได้ยินโครงการให้โรงพยาบาลรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรเพื่อทำอาหารให้กับคนไข้ในโรงพยาบาล ทุกจังหวัดรวมตัวกันทำโครงการภายใต้โครงการประชารัฐรักสามัคคีในการทำ MOU กับโรงพยาบาล แต่โรงพยาบาลจะจ่ายเงินให้หลังจากได้รับผลผลิต 45 วัน เป็นข้อจำกัดต่อเกษตรกร ในบางจังหวัดจึงให้บริษัท ประชาธิปไตยสามัคคี จำกัด สำรองจ่ายเงินให้เกษตรกรก่อน ซึ่งจะใช้ออกาสนี้ในการทำงานวิจัยเพื่อค้นหาแนวทางร่วมกัน ขอขอบคุณผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงที่ช่วยสอบถามประเด็นนี้แทนเกษตรกรร่วมด้วย

คุณคำรณ นิมมอนงค์ เสริมว่า แต่ละตำบลต้องบอกให้ได้ว่า แต่ละพื้นที่เด่นเรื่องอะไร ชาติอะไร เห็นโอกาสอะไร หรือมีอุปสรรคอะไรที่เข้ามากระทบ กลุ่มผู้ใช้น้ำมีโครงสร้างหรือบทบาทอย่างไร มีแผนงานอย่างไร และกลุ่มผู้ใช้น้ำสัมพันธ์กับกลุ่มอื่นๆ อย่างไร แล้วจะเลือกกลุ่มไหนมาขับเคลื่อนงานต่อเนื่อง

3. กิจกรรมพูดคุยยามเช้า “บอกเล่าสถานการณ์ การขับเคลื่อนกิจกรรมของกลุ่มผู้ใช้น้ำในตำบล”

คุณคำรณ นิมมอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมชมวิดิทัศน์ “งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน โครงการการพัฒนากระบวนการจัดการน้ำให้เพียงพอต่อภาคการเกษตรและน้ำอุปโภคบริโภคของชุมชนลุ่มน้ำแม่จริม จังหวัดน่าน” เพื่อเปิดมุมมองในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุนของพื้นที่ โดยการดำเนินงานวิจัยแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำอย่างเพียงพอต่อภาคการเกษตรและน้ำอุปโภคบริโภค ผ่านกระบวนการสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของชุมชนต้น-กลาง-ปลายน้ำ สร้างทีมวิจัย การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การวางแผนบริหารจัดการน้ำ/แนวทางการจัดการน้ำร่วมกัน ทดลองปฏิบัติการตามแผนงาน และสามารถต่อยอดโครงการและพัฒนาอาชีพบนฐานชุมชน และการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพและการจัดการน้ำชุมชนใกล้เคียงได้อย่างยั่งยืน

จากนั้นชวนผู้เข้าร่วม บอกเล่าและแลกเปลี่ยนสถานการณ์ การขับเคลื่อนกิจกรรมของกลุ่มผู้ใช้น้ำในตำบล ภายใต้โจทย์ ดังนี้

1. ประธาน – คณะกรรมการกลุ่มเป็นใคร
2. ในช่วงปี 2563 – 2564 ที่ผ่านมา มีการ ทำกิจกรรมอะไรบ้างเช่น การประชุมประจำเดือน การเก็บข้อมูล การบำรุงรักษาแหล่งน้ำ ฯลฯ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

3. การเชื่อมโยงเครือข่ายเป็นอย่างไรทั้งระดับข้ามตำบล – หน่วยงาน เช่น ชลประทาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาที่ดิน ฯลฯ (ทำอะไรร่วมกันบ้าง)
  4. ตอนนี้กลุ่มผู้ใช้น้ำมีแผนจะดำเนินกิจกรรมอะไรต่อไปในตำบล / ข้ามตำบล
- แบ่งกลุ่มที่เลี้ยงหนุนเสริม ดังนี้
- 1) ตำบลถ้ากระต่ายทอง : คุณอรธิดา นามศิริ
  - 2) ตำบลหนองหลวง : อ.เอกชัย ยุทธชัยวรกุล
  - 3) ตำบลสระแก้ว : คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา
  - 4) ตำบลหนองไม้กอง : คุณปานเนตร สุขสว่าง
  - 5) ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล : คุณอัญชนา ดีไสว

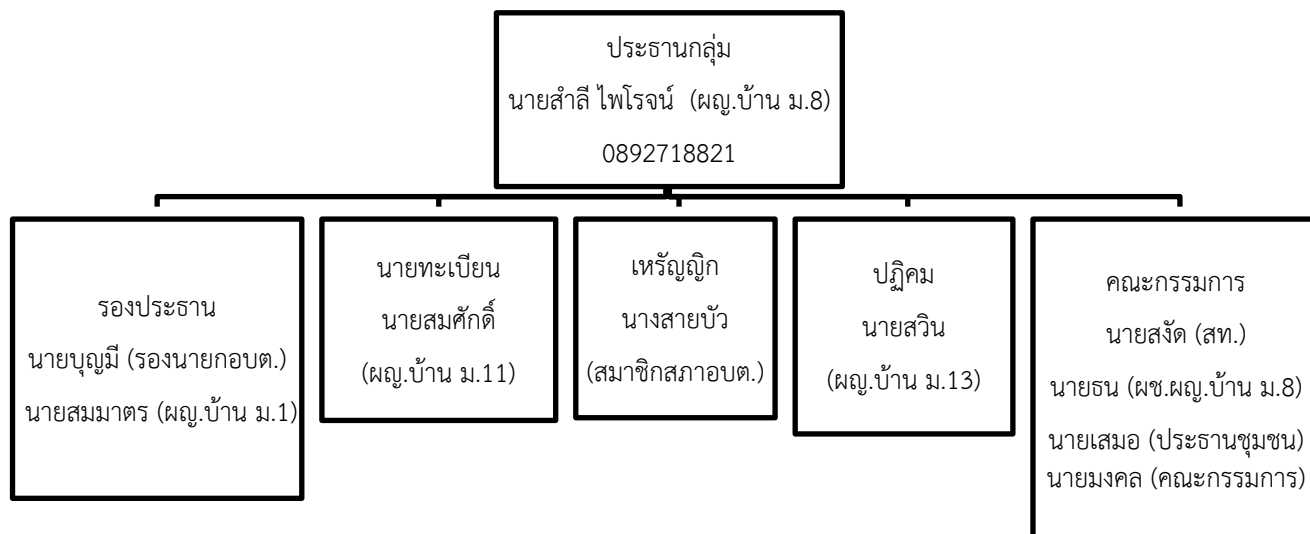

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

เมื่อระดมความคิดเห็นเห็นเสร็จสิ้น มีการนำเสนอร่วมกัน ดังนี้

1. ตำบลถ้ำกระทายทอง อำเภอพรานกระต่าย

กลุ่มบริหารจัดการน้ำตำบลถ้ำกระทายทอง

กิจกรรมในช่วงปี พ.ศ.2563 – 2564

1. ประชุมใหญ่ร่วมกับชลประทาน ปีละ 2 ครั้ง ก่อนฤดูทำนา เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนสถานการณ์น้ำ ปริมาณน้ำ ปัญหาเกี่ยวกับการใช้น้ำ และการวางแผนการเพาะปลูก
2. การดูแล ทำความสะอาดแหล่งน้ำ กำจัดวัชพืช และขุดลอกคลองส่งน้ำ
3. ประชุมกลุ่มบริหารจัดการน้ำตำบลถ้ำกระทายทอง ตามวาระ เช่น มีปัญหาเกี่ยวกับทำนบกั้นน้ำสูง สถานการณ์น้ำ เส้นทางน้ำและการส่งน้ำ การวางแผนหรือการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูก ผลิตพื้นที่ทำนา
4. ประชุมคัดเลือกกรรมการกลุ่ม 4 ปี ครั้ง /

2. ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ

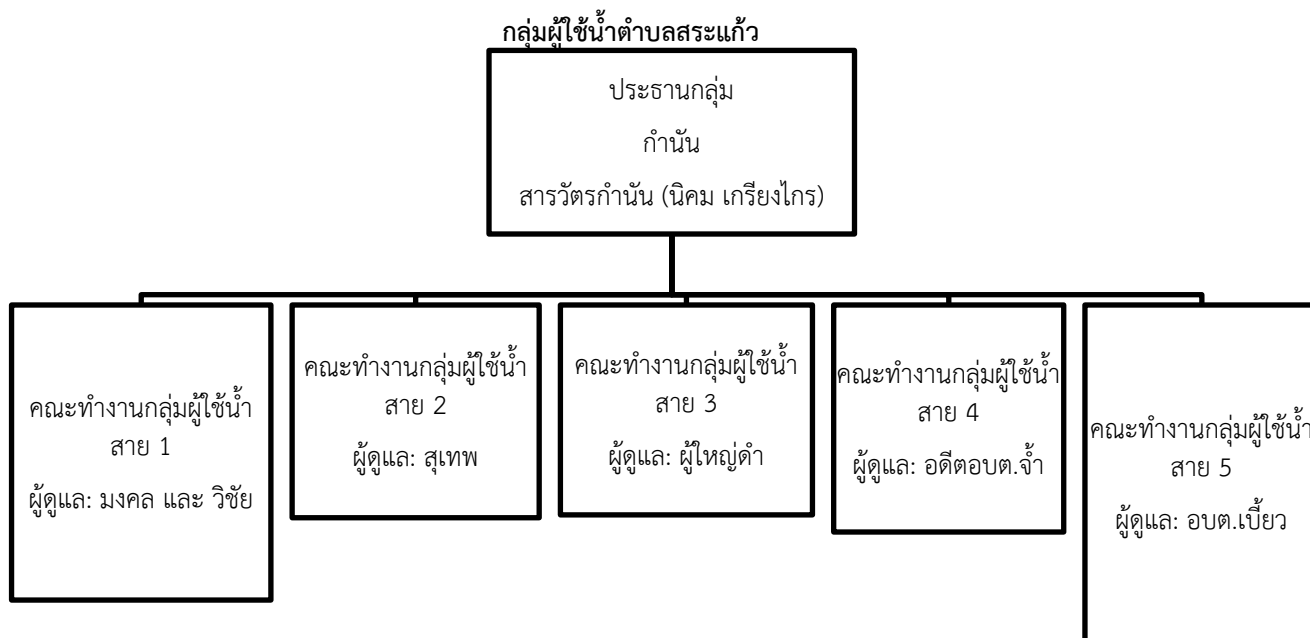
สถานการณ์ การขับเคลื่อนกิจกรรมของกลุ่มผู้ใช้น้ำในตำบล

1. ประธานกลุ่ม : นายบุญเลิศ นุ่มเกลี้ยง เบอร์โทรศัพท์ 095-3062856
2. การใช้น้ำของกลุ่มมีการพูดคุยทำข้อตกลงในการบริหารจัดการน้ำ จัดระบบการใช้น้ำ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ
3. สถานการณ์น้ำ ตำบลหนองหลวงมีแหล่งทรัพยากรน้ำที่สมบูรณ์ บางพื้นที่น้ำจากชลประทานเข้าไม่ถึง จึงมีการเจาะบ่อบาดาลใช้ในบางพื้นที่
4. การประกอบอาชีพมีการเพาะปลูกข้าว มัน อ้อย ข้าวโพด ตามความเหมาะสมของพื้นที่
5. การเชื่อมโยงเครือข่าย มีการประสานงานกับทางชลประทานในการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน สำนักงานเกษตรเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณในโครงการโคกหนองนาโมเดล และบางพื้นที่มีบริษัทเอกชนเข้ามาแนะนำการปลูกข้าวโพดทอดยอด

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

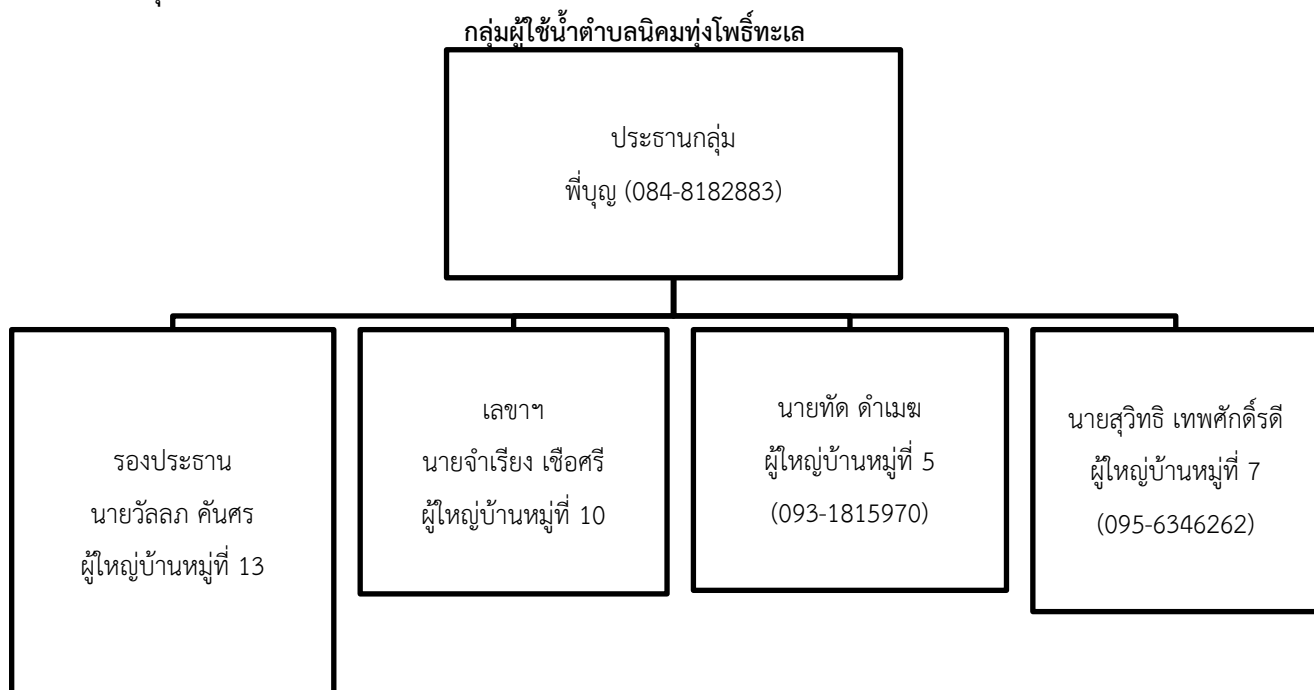
3. ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร

กิจกรรมในช่วงปี พ.ศ.2563 – 2564

1. ประชุมใหญ่ร่วมกับชลประทาน ปีละ 2 ครั้ง ก่อนฤดูทำนา
2. ขุดลอกทำความสะอาดคลองส่งน้ำ

4. ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมืองกำแพงเพชร

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

กิจกรรมในช่วงปี พ.ศ.2563 – 2564

1. การจัดประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดสรรน้ำ ประกอบด้วยชาวบ้าน แกนนำชุมชนและชลประทาน พุดคุยเพื่อทำข้อตกลงในการจัดสรรน้ำใช้ในพื้นที่
2. การจัดประชุมวิเคราะห์ปัญหาการจัดส่งน้ำในพื้นที่ โดยกลุ่มผู้ใช้น้ำและชลประทาน มีการลงพื้นที่สำรวจปัญหาในพื้นที่
3. ประชุมร่วมกับท้องถิ่นและเสนอปัญหาในพื้นที่ โดยหน่วยงานท้องถิ่น ร่วมแก้ไขปัญหากำจัดสิ่งกีดขวาง (เทศบาล) คลองส่งน้ำ กลุ่มผู้ใช้น้ำ ร่วมเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไข
4. การกำจัดวัชพืช

แผนการดำเนินงาน

1. จัดประชุมหารือแนวทางในการลดการใช้น้ำช่วงหน้าแล้ง

5. ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม

สถานการณ์ การขับเคลื่อนกิจกรรมของกลุ่มผู้ใช้น้ำในตำบล

1. โครงสร้างคณะทำงานประกอบด้วย ประธานกลุ่ม : นายจรัส โพธิ์หวี เบอร์โทรศัพท์ 084-0497426 รองประธาน เลขา เทรย์ญิก ปฎิคม ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้าน และสมาชิก 5 หมู่บ้าน
2. ดำเนินงานกองทุน เก็บเงินสมาชิกไร่ละ 5 บาท
3. ส่งเสริมพืชสมุนไพร
4. ดูแลทำความสะอาดเก็บขยะในคลองส่งน้ำ
5. วิจัยพันธุ์ข้าวส่งตลาด
6. ซ่อมแซม ทำท่อใหม่ ใช้งบประมาณร่วมกับตำบลประชาสุขสันต์ และเงินบริจาคจากคนในชุมชน
7. จัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน บริเวณ วัด โรงเรียน ทางหลวงสาธารณะ
8. การเชื่อมโยงเครือข่าย ได้แก่
  - 1) ชลประทาน สนับสนุนงบประมาณจ้างแรงงาน
  - 2) ตำบลประชาสุขสันต์ สร้างกติการ่วมกัน
  - 3) รพให้ความรู้เรื่องพืชสมุนไพร .สศ.
  - 4) อบตขุดคลองคลองไส้ไก่ และทำความสะอาดคลองส่งน้ำ .
  - 5) นักวิชาการ ทีมวิจัย สร้างความร่วมมือกลุ่มผู้ใช้น้ำตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ/สร้างข้อตกลงร่วมกัน (ต้องทำต่อเนื่อง)

แผนการดำเนินงาน

1. ทำแก้มลิงพื้นที่ 30 ไร่ มีการเสนอต่อชลประทานและสำรวจพื้นที่แล้ว งบประมาณ
2. ดูแลประตุน้ำทุกจุด

เมื่อนำเสนอเสร็จสิ้นทั้ง 5 พื้นที่ เปิดพื้นที่ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ดังนี้

แลกเปลี่ยน/เรียนรู้

- 1) มีการระบายน้ำ วางท่อหน้า 8 หน้า 10 ทำให้พื้นที่ใกล้เคียงไปได้ไกลขึ้น โดยการปล่อยน้ำลงในหมู่ จากประปา 3 หมู่บ้าน เมื่อทำโครงการน้ำใต้ดิน ทำให้ระดับน้ำใต้ดินเพิ่มขึ้น
- 2) การขับเคลื่อนกลุ่มผู้ใช้น้ำต้องจัดสรรน้ำให้ถึงปลายคลองก่อนเพื่อการใช้งานร่วมกันตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ โดยมีคณะกรรมการและกติกาส่งน้ำร่วมของกลุ่มที่เชื่อมโยงกันหลายตำบล

- 3) ต้องสร้างการมีส่วนร่วมให้ทุกคนรับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของกลุ่ม ไม่ควรคิดเอง ทำเองเพียงคนเดียว
- 4) การระบายน้ำช่วงน้ำหลาก และเติมน้ำใต้ดินเข้าพื้นที่ข้างคลอง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ชาวผู้เข้าร่วมพูดคุยว่า ก่อนทำโครงการไม่มีการประชุมร่วมกัน ตอนนั้นก้าวข้ามจุดนั้นไปแล้ว จึงพูดคุยร่วมกันได้ด้วยความสัมพันธ์ การสร้างความเข้าใจในการอบรมเข้าใจกันเพียงหลักสูตรเดียวไม่เพียงพอ แต่ด้วยทีมวิจัยมีกระบวนการสร้างการเรียนรู้ต่อเนื่อง รวมทั้งสานต่อให้พี่จรัส โพธิ์หวี จากตำบลหนองไม้กองส่งโครงการต่างๆ ร่วมด้วย ซึ่งขอให้ชุมชนนำเสนอข้อมูลตามความจริง เพื่อทีมวิจัยจะได้ลงหนุนเสริมได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่ จากการประชุมครั้งที่ผ่านมามีผู้เข้าร่วมทั้งช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ขอให้ทุกคนหันหน้ามาพูดคุยร่วมกัน เพื่อให้เกิดการจัดการน้ำร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการประชุมอย่างน้อย 3 เดือน/ครั้ง เพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ แบ่งรอบเวรน้ำโดยการพูดคุยเรื่องการวางแผนปลูกพืช นอกจากจะพูดคุยกันในชุมชนแล้วยังต้องพูดคุยกับพื้นที่ใกล้เคียงร่วมด้วย ดังนั้น จึงขอฝากให้มีการประชุมพูดคุยกันอย่างต่อเนื่อง และขอให้สร้างการมีส่วนร่วมจะช่วยให้ทำงานประสบความสำเร็จ

4. การพัฒนาภูมิวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน

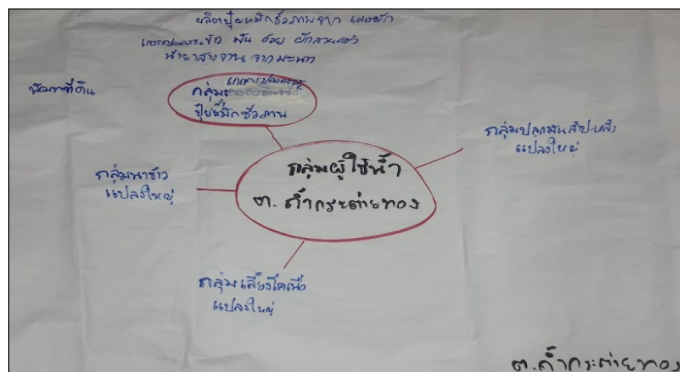
คุณคำรณ นิมนองค์ ชาวผู้เข้าร่วมทั้ง พื้นที่ ระดมความคิดเห็น 5 ดังนี้

- 1) วิเคราะห์กลุ่มผู้ใช้น้ำของแต่ละพื้นที่รู้จักกลุ่มใดในพื้นที่บ้าง และมีบทบาทอย่างไร
- 2) สนใจทำวิสาหกิจชุมชนเรื่องอะไร ควรเป็นสิ่งที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้จริง และสามารถเชื่อมโยงไปสู่กลุ่มผู้ใช้น้ำได้

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เสริมว่า ขอให้คัดเลือกสิ่งที่ต้องการทำสอดคล้องกับต้นทุนที่มีในพื้นที่ เช่น ในคลองชลประทานที่คาดปุนมีสัตว์น้ำน้อย แต่คลองที่สมุทรสงครามมีกุ้งหอยปูปลาเพราะว่าไม่มีการคาดปุน แสดงถึงในคลองมีคุณค่า และนำน้ำส่งไปให้คนอื่นใช้ต่อไป การทำแก้มลิงในตำบลหนองไม้กองแล้วมีการเลี้ยงปลา หากมีต้นทุนวัตถุดิบที่ดีจะช่วยลดต้นทุนของวิสาหกิจชุมชนได้ร่วมด้วย ดังนั้น สิ่งที่จะเลือกต้องมีต้นทุนในชุมชนด้วย ระหว่างที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ขอให้คิดถึงการตลาด การออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น การทำสบู่เหลวจากธรรมชาติ) natural liquid soap (เป็นต้น รวมทั้งระบบการขาย เพื่อสร้างงานสร้างอาชีพให้กับลูกหลานในครัวเรือนร่วมด้วย

ตำบลถ้ำกระต่ายทอง

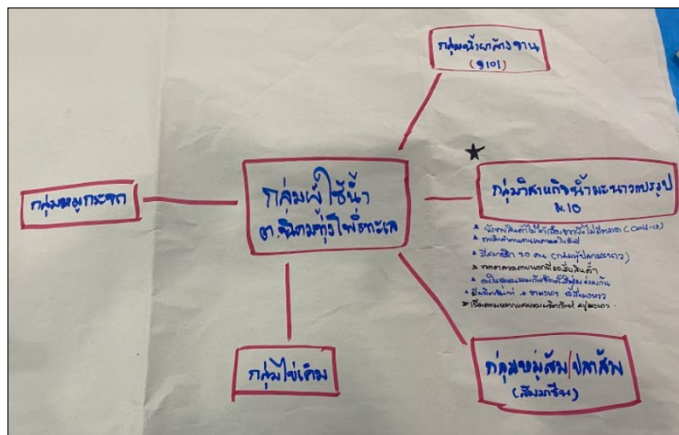

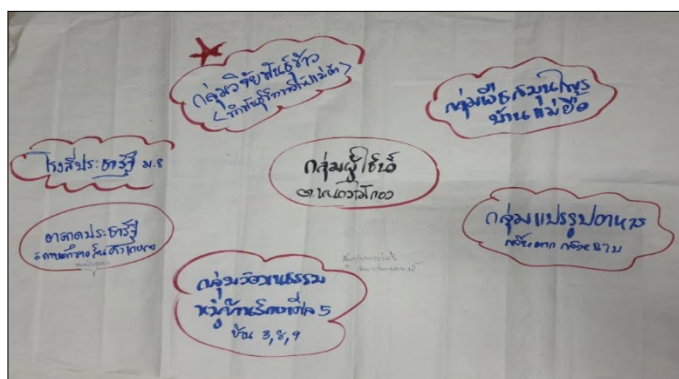
แปลงใหญ่ (สมาชิกประมาณ 40 คน) ซึ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความสนใจและเห็นโอกาสในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเกี่ยวกับกลุ่มนาแปลงใหญ่ มีสมาชิกประมาณ 80 คน ในพื้นที่หมู่ที่ 4 7 10 และ 12 เนื้อที่รวมประมาณ 1,000 ไร่ พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ กข. 29 กข.43 กข.47 และปทุมธานี มีโรงสี ลานตากข้าว และเครื่องมือในการผลิต ได้แก่ รถดำนา รถเกี่ยวข้าว เครื่องคัดเมล็ด มีหน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุน ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัด แนะนำเกี่ยวกับพันธุ์ข้าว พช. แนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีสิ่งเจือปน สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ช่วยเรื่องการตลาดและมาตรฐาน GAP มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ช่วยออกแบบโลโก้และเพจ facebook

ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล

กลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล รู้จักและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับกลุ่มน่ายาล้างจาน กลุ่มหมุกระจก กลุ่มไข่เค็ม กลุ่มหมูส้ม ปลาต้ม (ส้มมาชีพ) กลุ่มวิสาหกิจน่านมะนาวแปรรูป ซึ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความสนใจและเห็นโอกาสในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเกี่ยวกับวิสาหกิจน่านมะนาวแปรรูป โดยคนในชุมชนรวมกลุ่มและจัดตั้งร่วมกัน มีสมาชิกประมาณ 20 คน มีผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ขามมะนาว น้ำผึ้งมะนาว และจะเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ เช่น สบู่มะนาว เป็นต้น ขายสินค้าตามงานเทศกาลในพื้นที่ แต่ช่วงมีการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ยังไม่สามารถขายสินค้าได้เนื่องจากยังไม่มีตลาด

ตำบลหนองไม้กอง

กลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลหนองไม้กอง รู้จักและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับกลุ่มพืชสมุนไพร กลุ่มแปรรูปอาหาร (กล้วยฉาบ กล้วยตาก) กลุ่มวัฒนธรรมหมู่บ้านรักษาศีล 5 (บ้าน 3 8 9) ตลาดประชารัฐสถานศึกษาสินค้าเกษตรกร โรงสีประชารัฐ ม.8 กลุ่มวิจัยพันธุ์ข้าว ซึ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความสนใจและเห็นโอกาสในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเกี่ยวกับกลุ่มสมุนไพร 3 กลุ่ม 3 หมู่บ้าน มีผู้สูงอายุ

แม่บ้าน อสม. มาร่วมกันทำสมุนไพร มีสมาชิก 50 คน และมีสมุนไพรเกือบทุกบ้าน มีการนำร่องทำน้ำสกัดหญ้ามาเป็นตัวนำร่อง ช่วยในการต่อต้านโรค

5. การวิเคราะห์ต้นทุนพื้นที่กับการวางแผนเป้าหมายการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน

ช่วงบ่าย คุณบุญรักษา จ้อยจินดา ชวนผู้เข้าร่วมเตรียมความพร้อม ก่อนทำกิจกรรม โดยการกำหนดหายใจเข้าและกลั้นลมหายใจไว้ 8 วินาที พร้อมทั้งหายใจออก จะช่วยขยายปอดและฝึกเรื่องการทำสมาธิ ก่อนที่จะให้ผู้เข้าร่วมนำเสนอผลการระดมความคิดเห็น

จากนั้น คุณคำธม นิมอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ต้นทุน (รู้เรา) นโยบายอย่างไร มีโอกาส และอุปสรรคอะไรบ้าง (รู้เขา) ก่อนที่จะกำหนดสิ่งที่ต้องการทำ พร้อมนำเสนอ ดังนี้

พื้นที่	ประเด็นที่สนใจ ทำเป็นวิสาหกิจ ชุมชน	กลุ่มที่มีในพื้นที่	ข้อเสนอแนะ
1. ตำบล นิคมทุ่ง โพธิ์ทะเล	แปรรูปน้ำ มะนาวที่มีใน ชุมชน	<p><u>จุดแข็ง</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) คนในชุมชนร่วมมือร่วมใจกันดี 2) วัตถุดิบที่มีในพื้นที่ คือ มะนาว รวมกลุ่มกันแปรรูปช่วงที่มีผลผลิตมาก 3) มีแรงงานในพื้นที่ 4) มีโครงสร้างกลุ่มที่ชัดเจน ช่วยสร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน 5) ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม <p><u>จุดอ่อน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) คิดเองทำเอง จึงไม่ได้มาตรฐาน 2) การเข้าถึงตลาดไม่ดี ขายเฉพาะในชุมชน 3) สูตรยังไม่คงที่ ต้องการผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำเพิ่มเติม 4) ขาดความรู้เรื่องการขายออนไลน์การ/ทำผลิตภัณฑ์ <p><u>โอกาส</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) หน่วยงานมาสนับสนุนเรื่องงบประมาณและความรู้ 2) เกิดการสร้างงานในชุมชน <p><u>อุปสรรค</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ขายสินค้าไม่ได้ 2) หน้าแล้ง ผลผลิตมะนาวน้อยลงจากการขาดน้ำ 3) การแปรรูปเฉพาะช่วงหน้าฝน เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตมาก ราคาถูก 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ต้องค้นหาคุณค่าใหม่ ไม่ใช่ใช้มะนาวดองนำไปทำแกงต้มผักเท่านั้น จะนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ได้อย่างไร 2) วิเคราะห์ให้มีการดองมะนาวในฤดูที่มีราคาถูกเพื่อเตรียมผลผลิต 3) สื่อสารคุณค่าของมะนาวดองในมุมใหม่ เช่น กินมะนาวดองแล้วหน้าท้องแบนราบ เป็นต้น
2. ตำบล สระแก้ว	ทำนาแปลงใหญ่ เพื่อผลิตพันธุ์ ข้าวปลูกขาย มี สมาชิก 80 ราย จาก 5 หมู่บ้าน พื้นที่รวม 1,000 กว่าไร่	<p><u>จุดแข็ง</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) มีคณะทำงานที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีคณะตรวจสอบจากคณะกรรมการอีกชุดหนึ่ง 2) ผลิตพันธุ์มีหลายรูปแบบ เช่น 29, 43, 47 เพื่อให้ปลูกแต่ละสายพันธุ์จะได้เมล็ดพันธุ์ที่สมบูรณ์ 3) มีการทำโลโก้ที่ชัดเจน เบอร์ติดต่อเพื่อรับประกันคุณภาพ 4) มีชุดความรู้ในการผลิตข้าว แมลงศัตรูพืช ใช้เครื่องมือโบราณ 	

		<p>5) สามารถประสานงานกับกรมชลประทานในการบริหารจัดการน้ำ จึงไม่มีปัญหาขาดแคลนน้ำ ผลผลิตจึงดี</p> <p>6) มีตัวแทนจัดจำหน่ายสินค้า</p> <p>7) ขายได้ตั้งแต่เมล็ดข้าวฟ่างข้าว ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มเติมนอกจากการรับซื้อ</p> <p><u>จุดอ่อน</u></p> <p>1) สมาชิกขาดความเข้าใจในการปลูกข้าวว่าทำไมจึงปลูกพันธุ์ข้าวไม่ได้ เพื่อป้องกันเกษตรกรผสมข้ามพันธุ์</p> <p>2) ไม่มีลานตากข้าว</p> <p>3) มีแพ็คเกจเดียว ตราสินค้าเดียว ไม่หลากหลาย</p> <p>4) ปลูกข้าวแล้วไม่ผ่านมาตรฐาน ประมาณ 20% รุ่น/</p> <p>5) ปริมาณการผลิตไม่แน่นอน ข้าวปลูกที่เกิน เดือนจะแปรรูปเป็นข้าวสารขาย 6</p> <p>6) มีการจุดไฟเผาฟางข้าว ทำให้ไม่มีรายได้จากการขายฟางข้าว มัด/บาท 25</p> <p><u>โอกาส</u></p> <p>1) มีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เกษตรและสหกรณ์ พัฒนาชุมชน สนับสนุนกลุ่มตั้งแต่การทำเมล็ดพันธุ์ ต่อยอดเป็นข้าวสาร</p> <p>2) ทำ MOU กับนาแปลงใหญ่อีก ตำบล 3 ในจังหวัดกำแพงเพชรเพื่อแลกเปลี่ยนปริมาณผลผลิตให้เพียงพอต่อการจำหน่ายในกลุ่ม</p> <p>3) การกำหนดราคาขายในเครือข่ายนาแปลงใหญ่ ครอบคลุม บาท 450 เท่ากัน ชาวนาได้ราคาที่ดี</p> <p>4) พาณิชย์จังหวัดช่วยประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภครู้จักพันธุ์ข้าวของกลุ่ม ทำให้ยอดขายสูงขึ้น</p> <p>5) เกิดการจ้างงานในชุมชนจากการตากข้าวและการคัดเมล็ดพันธุ์</p>	
--	--	--	--

		<p>6) ทำโครงการชุมชนบำบัดในกลุ่มน้องๆ ที่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้มารับจ้างทำงานในกลุ่ม</p> <p><u>อุปสรรค</u></p> <p>1) มีการแข่งขันทางการตลาด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภัยธรรมชาติ 2. ต้นทุนสูง 3. เลือกขายข้าวสุกดีกว่า เพราะมีต้นทุนเป็นกระสอบเพียงใบเดียว แต่หากขายไม่ได้ต้องแปรรูปเป็นข้าวสาร ต้องมีการซื้อถึง ทำแพ็คเกจสุญญากาศ รวมทั้งราคาข้าวสารขึ้นลงตามท้องตลาดร่วมด้วย ทำให้ราคาไม่แน่นอน 	
3. หนองหลวง	โรงสีชุมชน	<p><u>จุดแข็ง</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทำงานเป็นทีม มีความสามัคคีในกลุ่ม 2) มีวัตถุดิบในแหล่งชุมชน 3) คนในชุมชนมีความชำนาญในการผลิตข้าว 4) มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้ในชุมชน 5) มีวัสดุอุปกรณ์ครบถ้วน 6) มีปริมาณสินค้าตลอด เพื่อใช้บริโภคในชุมชน <p><u>จุดอ่อน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ความชื้นในผลผลิตสูง ผลิตภัณฑ์ไม่มีคุณภาพ 2) เก็บเมล็ดพันธุ์ไม่ได้ 3) ขาดความรู้เรื่องการจัดการศัตรูพืช 4) ขาดความรู้เรื่องการตลาด <p><u>โอกาส</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) มีตลาดรองรับผลผลิต 2) ได้รับการสนับสนุนในการตั้งกลุ่ม 3) ได้รับความสนใจกับกลุ่มรักสุขภาพ <p><u>อุปสรรค</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ไม่มีเครื่องมือลดความชื้นในข้าว 2) ผู้ผลิตบางส่วนไม่เปิดใจทำการผลิตแบบปลอดภัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ขายข้าวเปลือกสีเป็นข้าวสารได้ราคาดีกว่า/ เช่น จังหวัดนครราชสีมาขาย .กก แต่สีเป็น .กก/บาท 8 ข้าวเปลือก ราคาและทำรถเปิด .กก/บาท 32 ข้าวสารขายท้ายข้างทางริมถนน 2) ควรทำของคุณภาพ ทำน้อยแต่ได้เงินมาก เช่น ได้รถมา คัน ก็ทำนาพร้อมกัน เป็น 1 ต้น 3) ควรมีการจัดระบบบริหารจัดการในกลุ่มโดยการพูดคุยร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันหลังจากได้ทรัพยากรมาในกลุ่ม
4. ตำบลท่ากระต่ายทอง	ปุ๋ยหมักชีวภาพ	<p><u>จุดแข็ง</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ชาวบ้านและคนในกลุ่มยอมรับและใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ควรค้นหาวัตถุดิบต้นทุนที่ดีให้ชัดเจนในชุมชน 2) ปลุกต้นจากรูีไว้ไว้ ดีกว่าการทำปุ๋ย 30 ชิวภาพ

		<p>2) ใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นที่หาได้ และปลอดภัย</p> <p>3) มีโครงสร้าง คณะกรรมการอย่างชัดเจน</p> <p>4) มีการประชุมวางแผนการผลิตตามความต้องการในช่วงเวลาต่างๆ</p> <p>5) เป็นอาชีพเสริมช่วงที่ไม่ได้ทำนาทำไร่</p> <p><u>จุดอ่อน</u></p> <p>1) มีวัตถุดิบไม่เพียงพอต่อการผลิตจำหน่าย ต้องสั่งซื้อจากหมู่บ้านอื่น (บางครั้ง)</p> <p>2) ไม่เพียงพอต่อการจำหน่าย</p> <p>3) ผลผลิตน้อยและไม่เพียงพอ ทำให้ขายไม่ได้</p> <p>4) การทำปุ๋ยหมักชีวภาพเป็นเกษตรปลอดภัยต้องใช้เวลา ทำให้ดำเนินงานได้ช้า</p> <p>5) การยอมรับในความเชื่อมั่นยังไม่ค่อยมี</p> <p><u>โอกาส</u></p> <p>1) ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน เช่น เกษตรอำเภอ พัฒนาที่ดินสนับสนุนความรู้และงบประมาณ</p> <p>2) มีเกษตรกรต่างหมู่บ้านสนับสนุนผลผลิตของกลุ่มเล็กๆ แต่ยังไม่มากนัก</p> <p><u>อุปสรรค</u></p> <p>1) การยอมรับการทำเกษตรปลอดภัย เห็นผลช้าต่อการทำการเกษตร</p> <p>2) การรวมกลุ่มไม่ได้จากสถานการณ์โควิด-19</p>	
<p>5. ตำบลหนองไม้กอง</p>	<p>สมุนไพรมะม่วง 3 หมู่บ้าน มีผู้สูงอายุ แม่บ้าน อสม. มาร่วมกันทำสมุนไพรมะม่วง มีสมาชิก 50 คน และมีสมุนไพรมะม่วงทุกบ้าน มีการนำร่องทำน้ำสกัดหล้ามาเป็นตัวนำร่อง ช่วยในการต่อต้านโรค</p>	<p><u>จุดแข็ง</u></p> <p>1) มีความรู้ในเรื่องสมุนไพรมะม่วง แพทย์แผนไทย</p> <p>2) ผลิตภัณฑ์หลากหลาย ยาหม่อง สเปรย์ แก้วปวดเมื่อย</p> <p>3) มีโรงเรียนสมุนไพรมะม่วง ชาวบ้านทำกันเองทั้งหมู่บ้าน บริหารจัดการร่วมกัน 3</p> <p><u>จุดอ่อน</u></p> <p>1) ขาดการประชาสัมพันธ์</p> <p>2) ยังไม่ได้เปิดตลาด</p> <p>3) ผลิตภัณฑ์ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นทางการ ยังไม่มี อย. จาก สธ.</p> <p><u>โอกาส</u></p>	<p>1) อยากได้น้ำบาดาลต้องไปขอกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และต้องระบุว่าขุดแล้วจะสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐกิจเท่าไร</p> <p>2) หากทำไม่ได้ที่มวิจัยจะช่วยส่งต่อให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>

		<p>1) ได้รับการสนับสนุนจาก สธ .พช .พอช . เกษตร .กศนพัฒนาที่ดินจังหวัด <u>อุบลราชธานี</u></p> <p>1) สถานการณ์โควิด 19-ทำให้เป็นอุปสรรค ต่อการผลิต</p> <p>2) รวมกลุ่มกันทำไม่ได้เพราะขาดน้ำจากท่อ ทองแดง และขาดงบประมาณในการ สนับสนุน</p> <p>3) เป็นพื้นที่อยู่ปลายน้ำ หากขาดน้ำ สมุนไพรมะเดิบโต ต้องการสนับสนุนชุด บ่อบาดาล</p>	
--	--	--	--

ช่วงท้าย คุณวิชญ์วัฒน์ มณีศรีขำ สรุปว่าเรื่องอาชีพสัมพันธ์กับการใช้น้ำ หากใช้น้ำแบบเดิม อาจจะทำให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่ไม่ดี การทำนาให้มีคุณภาพ ต้องมีการใช้น้ำประหยัด และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การทำอาชีพดังกล่าวจะช่วยลดน้ำได้หรือไม่ หรือลดการใช้น้ำจากการผลิต กลุ่มมะนาวยังไม่ได้เชื่อมโยงกับต้นทุนน้ำมากนัก มีการใช้น้ำอย่างไรให้ช่วงที่มีน้ำมากหรือน้ำน้อยก็ยังสามารถบริหารจัดการน้ำไว้สำหรับใช้ได้ ดังนั้นหัวใจสำคัญ คือ การวางแผน การทำงานกลุ่ม การจัดการตลาด ซึ่งจะทำทั้งเส้นน้ำ และแต่ละกลุ่มจะมีจุดเริ่มต้นดำเนินการแตกต่างกัน ทำงานแบบเฉพาะ ไม่สามารถทำงานแบบตัดเสื้อโหลได้ ซึ่งทีมวิจัยจะหนุนเสริมต่อไป

คุณคำณ นิมอนงค์ ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานหลังจากนี้ ดังนี้

1. ศึกษาเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรน้ำชุมชน (น้ำผิวดิน/น้ำใต้ดิน)
2. ศึกษาต้นทุนศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาอาชีพ

โดยการขอให้แต่ละพื้นที่ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ขอชื่อผู้ประสานงานระดับตำบลและระดับพื้นที่ ประกอบด้วย
  - (1) ตำบลหนองไม้กอง คุณจรัส โพธิ์หวี
  - (2) ตำบลสระแก้ว คุณนิคม สุขสว่าง
  - (3) ตำบลหนองหลวง คุณบุญเลิศ นุ่มเกลี้ยง
  - (4) ตำบลถ้ากระต่ายทอง ผญ.สำลี ไพโรจน์
  - (5) ลนคมทุ่งโพธิ์ทะเล ผญ.ณรงค์ ชาวทอง
- 2) เก็บข้อมูลจำนวนสมาชิก จำนวนพื้นที่ที่เข้าร่วมปฏิบัติการ
- 3) ต้นทุนการผลิต เช่น วัสดุคูปที่ใช้ที่นำไปสู่การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เป็นต้น เพื่อส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
- 4) วิเคราะห์ตาราง SWOT Analysis เพิ่มเติมให้ครบถ้วน ซึ่งการชวนทีมงานมาพูดคุยเพิ่มเติม อาจจะเปลี่ยนแปลงเรื่องที่ได้ หากมีข้อสงสัยสามารถแจ้งมายังทีมพี่เลี้ยงในพื้นที่ คือ คุณปานเนตร สุขสว่าง (เอ) และทีมงานทั้ง สป.3
- 5) ขอให้เก็บข้อมูลการใช้น้ำจากบ่อบาดาลพื้นที่ เช่น ท่อที่สูบ/จุด 20 บ่อน้ำต้นในพื้นที่ เก็บมาทั้งหมด/เส้นผ่าศูนย์กลางกี่นิ้ว ใช้เครื่องอะไรสูบ ใช้เวลาในการสูบน้ำชั่วโมงน้ำจึงจะแห้ง เป็นต้น โดยจะมีแบบฟอร์มให้กรอก

คุณชัชวาลย์ มณีศรีขำ เสริมว่า หากมีการคาดปุนในลำคลองอาจจะส่งผลต่อน้ำที่ซึมลงใต้ดินได้ลดลง แม้ว่าการคาดปุนจะทำให้น้ำวิ่งไปไกลเพิ่มขึ้น แต่ไม่มีน้ำกระจายลงใต้ดิน รวมทั้งการใช้ปุ๋ยเคมีสะสมมาเป็นเวลานานจะมีสารฟิเลอรัที่ทำให้ดินจับตัวกันแน่น น้ำจึงลงไม่ถึงใต้ดินร่วมด้วย ซึ่งได้เคยชวนคุณจรัส โพธิ์ทวี ทำธนาคารน้ำใต้ดินอย่างสอดคล้องกับความรู้ทางวิชาการ การดำเนินงานจึงเป็นการเตรียมตัวกับการเปลี่ยนแปลงอีก 3 ปี ในอนาคต และมีทีมนักวิชาการลงมาวางแผนร่วมกันเพื่อการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ

6. กิจกรรมออกแบบการพัฒนาภูมิวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน และนัดหมายการขับเคลื่อนกิจกรรมในการดำเนินงาน

คุณคาร์ณ นิมนอนงค์ ขอแจ้งเรื่องการนัดหมายการดำเนินงานจะมีที่มิจัยลงหนุนเสริมในพื้นที่ และในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 จะชวนทำแผนกิจกรรมการออกแบบการพัฒนาภูมิวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน ขอให้กลับไปทบทวนอีกครั้ง เพื่อคิดเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

คุณธีติธ จุลละพราหมณ์ คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข้มมุ่ง ระยะที่ 2 กล่าวว่า งานวิจัยเข้มมุ่งไม่ได้เป็นงานวิจัยที่ทำแล้วเก็บไว้บนหิ้ง แต่เป็นงานวิจัยเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง สร้างโอกาสให้เกิดขึ้น ท่ามกลางการแปรปรวนของฝนตก เป็นงานวิจัยที่ต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ มีคนเข้มแข็ง มีกลไกของทีมวิจัยและนักวิชาการลงหนุนเสริม ครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ จะช่วยทำให้สำเร็จทั้ง 5 พื้นที่ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ขอบคุณทีมชลประทาน ทีมชุมชน และทีมวิจัยเป็นอย่างมากที่ช่วยเปิดโอกาสให้ได้เข้ามาเรียนรู้

คุณชัชวาลย์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ขอให้ช่วยกันบริหารจัดการน้ำร่วมกัน เพื่อแปลงการจัดการน้ำไปสู่การสร้างรายได้ เช่น ตำบลสระแก้วต้องทำงานเป็นทีมโดยพากลุ่มเกษตรกรเข้ามาเรียนรู้เพื่อการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น และทีมวิจัยจะกลับไปวางแผนเพื่อออกแบบการหนุนเสริมให้สอดคล้องกับต้นทุนที่มีในแต่ละพื้นที่ โครงการนอกจากจะสนับสนุนทางวิชาการแล้วยังมีงบประมาณให้ดำเนินงานส่วนหนึ่ง เพื่อเตรียมความพร้อมชุมชนให้หน่วยงานอื่นๆ ลงมาหนุนเสริมและสนับสนุนงบประมาณในพื้นที่ต่อไป

7. กิจกรรมสรุปการเรียนรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ

คุณอรธิดา นามศิริ ชวนผู้เข้าร่วมสรุปการเรียนรู้ โดยให้ตัวแทนแต่ละตำบลได้สะท้อนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้และประโยชน์จากการเข้าร่วมประชุม สรุปได้ดังนี้

- 1) เรียนรู้ความคิดที่แตกต่างของแต่ละตำบล สามารถนำไปปรับใช้ได้ (ตำบลสระแก้ว)
- 2) ได้ความรู้จากทีมงาน ทำให้เราได้รู้จักต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ที่เชื่อมโยงให้เราไปมาหาสู่กันได้ ขอบคุณทีมวิจัยและทีมพื้นที่มาก

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

- 3) ได้มุมมองความคิดใหม่เรื่องการแปรรูปมะนาว เดิมคิดจะทำเป็นอาหารของกินได้เท่านั้น แต่วันนี้ทำให้มี/ความคิดได้ความคิดเพิ่มเติมในการแปรรูปมะนาวที่สามารถต่อยอดได้หลายอย่าง เช่น ทำครีมบำรุงผิว เป็นต้น ซึ่งในพื้นที่ที่มีความพร้อมในการดำเนินงาน ครั่งหน้าขอให้อาจารย์ช่วยตอบคำถาม ข้อ คือ 3
  - (1) ประเทศไทย ใครเป็นคนกำหนดราคาข้าว
  - (2) ประเทศไทย ใครเป็นคนกำหนดราคาปุ๋ย
  - (3) ประเทศไทย ใครเป็นคนกำหนดราคาน้ำมัน(ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล)
- 4) ได้รับความรู้ต่างๆ ที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้นำเสนอมานี้ ได้รับการสนับสนุนหลายเรื่อง ซึ่งจากประสบการณ์การดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมา สมัย พบว่า การจัดการน้ำให้ประสบ 2 (ตำบลหนองหลวง) ความสำเร็จต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่มที่คัดเลือกมา
- 5) ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ไม่รู้ และทราบแนวทางการทำงานต่อไป (ตำบลถ้ำกระต่ายทอง)

ปิดประชุมเวลา 16.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สรุปรายงานการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพ
การบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร

วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ.2564 เวลา 09.00 – 15.00 น.

ณ ห้องประชุมโรงแรมไม้ไผ่รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสมศักดิ์	หนูแย้ม	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
2. นายอ้น	ทองสว่าง	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
3. นายเสนอ	แจ่มทุ่ง	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
4. นายสุริยันตร์	ครุฑจุก	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
5. นายไพรวลัย	อินทร์ปลี	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
6. นายถวิล	อู่ตุ้ม	ตำบลโตนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
7. นายประสิทธิ์	นาโตนด	ตำบลโตนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
8. นายธเนตร	สอนลบ	ตำบลโตนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
9. นายสมชาย	คำสว่าง	ตำบลโตนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
10. นายประเทือง	แย้มโตนด	ตำบลโตนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
11. นายปรานาม	มันหมาย	ตำบลสามพวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
12. นายพยุหศักดิ์	อิมคำ	ตำบลสามพวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
13. นายเกรียง	ครุฑพลอย	ตำบลสามพวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
14. นายบุญมี	ก้อนแก้ว	ตำบลสามพวง อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
15. นายดง	คำเฟือก	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
16. นายอำนาจ	กรองทิพย์	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
17. นายสังเว	สุรธา	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
18. นายเกรียงศักดิ์	พลพันธ์	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
19. นายบุญทรง	อินทพงษ์	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
20. นายทิพย์	กนกสิงห์	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
21. นายสนวน	ถาวร	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
22. นายธวัช	สะสม	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
23. นายพัชรพล	เลิศจริยา	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
24. นายวิจักรกิช	น้อยคำมูล	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
25. นายเอกพล	ลีจ้อย	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
26. นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สป1 .
27. นายสมเกียรติ	อุปการะ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
28. นายภูริคุณ	ตามเพียร	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
29. นางสาวณราวดี	ชาวทอง	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

30. นางสาวมัลลิกา	มีฤทธิ์	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
31. นางจิราพร	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
32. นายพิชัย	สุขหล้า	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
33. นายอรรถกร	ใจเสื่อ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
34. นายเปี่ยมลาภ	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
35. นายธีติธร	จูละพรหมณี	คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข้มมุ้ง ระยะที่ 2
36. นายชินวุฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
37. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
38. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
39. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
40. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
41. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
42. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
43. นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	ทีมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
44. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทีมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

1. กิจกรรมกล่าวต้อนรับและทักทายผู้เข้าร่วมประชุม

โดย คุณสมเกียรติ อุปการะ ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ เชิญคุณสมเกียรติ อุปการะ ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กล่าวต้อนรับและทักทายผู้เข้าร่วมประชุม

คุณสมเกียรติ อุปการะ กล่าวสวัสดิ์ผู้เข้าร่วม การเข้าร่วมประชุมในวันนี้ เพื่อเรียนรู้กระบวนการและความก้าวหน้าของโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร และทำความรู้จักกับโครงการท่อทองแดง ปีแรกมีการประชุมกับ 10 ตำบลต้นแบบ ปีนี้มีทั้งหมด 10 ตำบล โดยทั้ง 5 ตำบลวันนี้ ต้องเข้าร่วมเรียนรู้กระบวนการดำเนินงานและเก็บข้อมูลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม ขอให้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้ได้ผลลัพธ์สุดท้าย คือ มีผังน้ำ ข้อมูลน้ำ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตำบลของท่านได้ ซึ่งทั้ง 5 ตำบล จะได้รับประโยชน์ในการทำงานแบบก้าวกระโดดไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ เพื่อช่วยยกระดับฐานะทางด้านเศรษฐกิจ มีรายได้มั่นคงมากขึ้น และมีข้อมูลในการตัดสินใจบริหารจัดการน้ำเพื่อการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น ปกติจะต้องเข้ารับการอบรมแบบพักค้าง เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 จึงไม่ได้ไปประชุมร่วมกันแบบพักค้าง

คุณคำรณ นิมมอนงค์ กล่าวขอบคุณเจ้าหน้าที่จากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงทุกท่านที่เข้าร่วมดำเนินงานอย่างดี พร้อมทั้งให้ผู้เข้าร่วมแนะนำตัว

- 1) ตำบลวังตะแบก มีผู้เข้าร่วมจำนวน 6 คน ประกอบด้วย ประธานและรองประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำที่เป็นห้องที่มีความพร้อมต่อการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ในการทำงานวิจัยต่อไป
- 2) ตำบลหนองปลิง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 2 คน เป็นแกนนำห้องที่
- 3) ตำบลโตนด มีผู้เข้าร่วมจำนวน 5 คน เป็นประธานกลุ่มฯ ผู้ใช้น้ำ และอาสาสมัคร ตอนนี้น้ำยังขังท่วมที่นาอยู่ ปลายเดือนนี้จะปลูกข้าวนาปรัง หวังว่ากลุ่มผู้ใช้น้ำจะสนใจตำบลโตนดด้วย เพราะเป็นปลายน้ำของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง และในวันนี้จะมีการออกในการจัดการน้ำร่วมกัน
- 4) ตำบลสามพวง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 4 คน ประกอบด้วย ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่ อบต. ได้เข้าร่วมพูดคุยร่วมกัน 1 ครั้ง ที่ อบต.คุดบ้านโอง และในวันนี้จะพูดคุยเพื่อหาทางออกร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง
- 5) ตำบลทุ่งหลวง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 5 คน ประกอบด้วย รองนายกเทศมนตรีตำบลทุ่งหลวง ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรกร คณะกรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ รองประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ

คุณคำรณ นิมมอนงค์ กล่าวว่า กระบวนการในวันนี้มีเป้าหมายหลัก คือ 1) เพื่อสร้างความเข้าใจและทบทวนเป้าหมายทิศทางการขับเคลื่อนโครงการ 2) เพื่อติดตั้งหลักคิด ความรู้ และเทคนิคเครื่องมือการเก็บข้อมูลชุมชนในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม และ 3) เพื่อวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานในพื้นที่

จากนั้น แนะนำทีมงานที่เป็นทีมวิจัยภายนอกจาก บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และเชิญคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งแจ้งเป้าหมายการจัดประชุมและทิศทางการดำเนินงานโครงการ

2. กิจกรรมชี้แจงเป้าหมายการจัดประชุมและทิศทางการดำเนินงานโครงการ โดย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการ

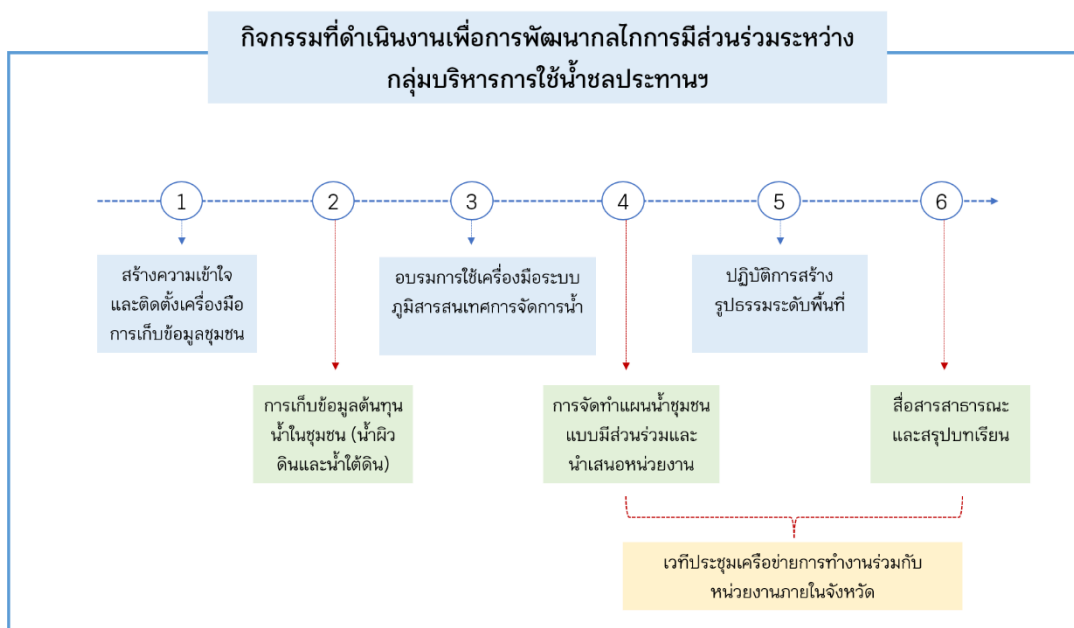
คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการ กล่าวว่า โครงการนี้เป็นการวิจัยโดยคนภายนอกชุมชนมาชวนคนในชุมชนทำงานวิจัย การวิจัย คือ การตัดสินใจด้วยข้อมูลร่วมกันของคนในชุมชน ซึ่งที่ผ่านมาจะมีทีมวิจัยภายนอกมาตัดสินใจแก้ไขปัญหาให้กับคนในชุมชน จากประสบการณ์การทำงานที่จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นจังหวัดบ้านเกิด มีการทำการท่องเที่ยวที่อัมพวา มีปัญหาเรื่องความขัดแย้ง จึงทำงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 เช่นเดียวกับเขื่อนภูมิพลที่ได้รับน้ำจากแม่น้ำปิงและไหลมารวมกันที่แม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรสงครามมีแม่น้ำแม่กลอง เขื่อนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือ เขื่อนศรีนครินทร์อยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรี เก็บน้ำได้มากที่สุดในประเทศ เกิดจากการปิดกั้นแม่น้ำแควน้อยและแควใหญ่ แม่น้ำแม่กลองมีต้นน้ำมาจากตำบลแม่กลองไหลลงมาสู่จังหวัดสมุทรสงคราม มีการก่อสร้างเขื่อนศรีนครินทร์ในปี พ.ศ.2511 ดำเนินการแล้วเสร็จในปี พ.ศ.2516 พ่อพาไปเที่ยวเมืองกาญจนบุรีเพื่อดูการสร้างเขื่อน มีการระเบิดหินเพื่อเป็นช่องน้ำ จึงต้องปิดแม่น้ำ หลังจากสร้างเขื่อนเสร็จก็เกิดภัยแล้งต่อเนื่อง ทำให้จังหวัดสมุทรสงครามที่มีระบบนิเวศ 3 น้ำ (น้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม) มีระบบน้ำขึ้น-น้ำลง ส่งผลให้ไม่มีน้ำจืด น้ำทะเลหนุนขึ้นมา ทำให้สวนผลไม้ ต้นมะพร้าวยืนต้นตาย คุณพ่อจึงถวายฎีกาแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 จึงเกิดโครงการป้องกันน้ำเค็มโดยการสร้างประตูกันน้ำเค็ม เมื่อระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไป จากคนฐานะติภักย์จน คนอพยพไปทำงานนอกพื้นที่ เมื่อตนเองกลับมาอยู่บ้านจึงทำงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำร่วมกับกรมชลประทานจนได้บทเรียนประสบการณ์มาอย่างต่อเนื่อง

ขอให้ดูคำว่า “น้ำจืดลงมาน้อย” กับ “น้ำเค็มหนุนเสริม” หากน้ำเค็มรุกปิดประตูไม่ให้ น้ำเค็มเข้า หากไม่มีน้ำจืดจะทำอย่างไร เพราะว่าแม่น้ำแม่กลองต้องส่งน้ำให้กับคนในกรุงเทพและจังหวัดสมุทรสาครใช้ในการอุปโภคบริโภค ทำให้คนในหมู่บ้านทะเลาะกันเองเพราะไม่เข้าใจปัญหา จะกล่าวหากรมชลประทานว่าเอาน้ำเข้าเขื่อนก็ไม่ได้ เพราะมีปัจจัยร่วมอื่น คือ ฝนไม่ตกตามฤดูกาล โลกมีการเปลี่ยนแปลง เกิดภาวะโลกร้อน การดำเนินงานวิจัยในระยะนี้จึงต้องเน้นย้ำโดยพิจารณาจากชื่อโครงการพัฒนา

กลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร โดยมีการทำงานร่วมกับทุกระดับ

ที่ผ่านมา มีการพูดคุยร่วมกันเฉพาะช่วงที่มีปัญหาเรื่องการจัดการน้ำ โดยในปีแรกจะมีการพาผู้เข้าร่วมเข้าค่ายร่วมกัน เนื่องด้วยสถานการณ์โควิด-19 จึงพาเข้าค่ายไม่ได้ ในปีนี้โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร จึงเชิญแกนนำตำบลทุ่งหลวง สามพลวง วังตะแบก หนองปลิง และตำบลไตนต มาสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมวันนี้ เป็นหนึ่งในกิจกรรมการดำเนินงานตลอดโครงการ ประมาณ 6 กิจกรรม โดยทีมวิจัยภายนอกมีทีมงาน 7 – 8 คน ในการช่วยหนุนเสริมการทำงานร่วมกัน ซึ่งในลำดับต่อไปทีมงานจะชวนท่านเขียนข้อมูลการใช้น้ำพูดคุยเรื่องความสุขในอดีต เพื่อทำระบบข้อมูลที่น่าไปใช้ในการตัดสินใจในปัจจุบัน

นอกจากนี้ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ยังมีระบบเซนเซอร์ในการควบคุมการเปิด-ปิดประตู เมื่อน้ำมาถึงที่ก็ต้องรีบสูบน้ำไว้ใช้ แต่หากทั้งสายน้ำเข้าใจกัน เช่น ช่วงแรกปล่อยให้น้ำไหลไปก่อนจนถึงท้ายน้ำ แล้วจึงสูบน้ำไปใช้ ทำให้ปลายน้ำได้รับน้ำร่วมด้วย เป็นแนวคิดในการทำงานร่วมกับเทคโนโลยี ซึ่งคุณสมบัติ อุปการะ ต้องปล่อยน้ำตามโควตาที่ได้รับการจัดสรรมาร่วมด้วย การดำเนินงานโครงการ 2 ปีที่ผ่านมา มีการเพิ่มอำนาจการต่อรองให้เกษตรกร ปีนี้เปิดโอกาสให้ทุกท่านได้ออกแบบและตัดสินใจในการแก้ปัญหา ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้มีคุณภาพ ดังคำพูดของนายกรัฐมนตรีนครีที่บอกว่า “ทำน้อย ได้มาก”

ซึ่งสามารถเปลี่ยนเป็นการปลูกข้าวให้มีคุณภาพ โดยจะต้องเข้าใจคุณค่าของน้ำ แบ่งปันน้ำใช้ เพื่อให้มีน้ำใช้พอเพียง และจะมาวางแผนการเพาะปลูกในอนาคตที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบร่วมกัน

3. กิจกรรมการทบทวนและทำความเข้าใจพื้นที่เพื่อการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม ผ่านเครื่องมือ Timeline แผนที่เส้นทางน้ำและผังน้ำชุมชน และปฏิทินการผลิต

คุณคาร์ณ นิมนองค์ กล่าวว่า หลังจากนั้นจะมีพี่เลี้ยงลงไปนั่งพูดคุย เพื่อนำไปสู่การสร้างความเข้าใจให้เห็นต้นทุนข้อมูลของพื้นที่ รวมทั้งการทำความเข้าใจระบบสายน้ำทั้งระบบ อันจะนำไปสู่การต่อรองและการหนุนเสริมจากหน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมกัน เริ่มต้นจากการเก็บข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนน้ำ หากเกิดแผนน้ำทั้งสายน้ำ จะสามารถนำข้อมูลไปใช้ออกแบบ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการน้ำ รวมทั้งต่อยอดเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน ซึ่งต้องมีข้อมูลอย่างเพียงพอและชัดเจน

จากนั้นชวนผู้เข้าร่วมชมวีดิทัศน์ “ลุ่มน้ำประชารัฐสระแก้ว จะถูกจุดอย่างไร ถ้าชุมชนไม่ลงมือทำ” การจัดการน้ำในพื้นที่ทุ่งมหาเจริญ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีการจัดทำข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนน้ำ นำข้อมูลที่มีในพื้นที่เพื่อสร้างการรับรู้ในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยกรมชลประทานเปิดพื้นที่ให้ชาวบ้านลุกขึ้นมาจัดการน้ำด้วยตนเอง มีการทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยใช้งบประมาณอย่างพอเพียงและเกิดประโยชน์สูงสุด

มาเป็นพี่เลี้ยง มาเป็นกัปตัน

ในการใช้ข้อมูลก็จะตัดสินใจ

จากนั้นชวนผู้เข้าร่วมสะท้อนเรื่องเส้นทางการไหลของน้ำในแต่ละฤดูกาลของพื้นที่เป็นอย่างไร (ฤดูแล้ง ฝน หนาว) ต้องมีรูปแบบ และจากการเรียนรู้ตั้งแต่เช้าถึงช่วงนี้ได้เรียนรู้หรือเห็นมุมมองเรื่องอะไรบ้าง ผู้เข้าร่วมสะท้อน ดังนี้

- 1) ผญ.เกรียงศักดิ์ พลพันธ์ กล่าวว่า เส้นทางน้ำแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ฤดูฝนไหลจาก 4 - 5 ตำบล ของอำเภอพรานกระต่าย และอีกส่วนหนึ่งของอำเภอเมืองไหลลงสู่ประตูระบายน้ำ กม.35 ของเขตอำเภอคีรีมาศ และช่วงต้นฤดูแล้งได้รับน้ำจากชลประทาน 2L (ตำบลวังตะแบก)
- 2) ผญ.สมศักดิ์ หนูแย้ม กล่าวว่า ส่วนใหญ่เป็นหลักวิชาการ/ทฤษฎี แต่ยังไม่มีการปฏิบัติ การตำบลทุ่งหลวงช่วงเดือน มิ.ย.-ก.ย. รับน้ำจากแม่น้ำยม มีพื้นที่ 2 ลักษณะ คือ คันคลองสารบบเป็นพื้นที่สูง และหมู่ 1, 2, 4, 6, 8 เป็นพื้นที่ต่ำ มีการรับน้ำไม่เหมือนกัน คลองสารบบจะรับน้ำจากท่อทองแดงอย่างเดียว ไม่มีที่สาธารณะกักเก็บน้ำ ทำให้น้ำไหลผ่านไปตำบลโดนด ช่วงมีนาคม-เมษายน เกิดน้ำแล้ง มีความขัดแย้งทุกปี (ตำบลทุ่งหลวง)

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ตนเองเป็นคนทำงานกับชาวบ้านในพื้นที่ ซึ่งคนในชุมชนจะมีความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่า เพียงแต่ไม่มีโอกาสในการทำงาน จากประสบการณ์การทำงานกับชุมชน มีการชวนให้ชุมชนทำ Timeline ที่เรียกว่า ท่อทองแดงที่มีมาตั้งแต่สมัยพ่อขุนรามคำแหง มีการขุดพบท่อทองแดงจากกำแพงเพชรไปยังสุโขทัย ซึ่งโครงการต่างๆ ในปัจจุบันไปทำลายระบบดั้งเดิมหมด คนที่รู้จริงคือชุมชน งานครั้งนี้จึงไม่ได้ทำแบบเดิมต้องมีการเชื่อมนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆในพื้นที่มาทำงานร่วมกัน โดยทีมวิจัยจะทำหน้าที่เปรียบเทียบเหมือนเป็นล่ามแปลภาษาให้เกิดการเข้าใจร่วมกัน ซึ่งฟรังก์นี้จะมีประชุมกับหัวหน้าส่วนราชการจากหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อนำความคิดของทุกท่านไปสื่อสารต่อ ขอให้ช่วยกันทำงาน และเรียนรู้การทำงานร่วมกัน

คุณคำรณ นิมนองค์ กล่าวเสริมว่า พี่เลี้ยงจะทำหน้าที่แปลงเรื่องเล่าจากทุกท่านมาสู่การนำเสนอ และชวนให้เห็นเครื่องมือการสร้างการมีส่วนร่วมและการเก็บข้อมูลของชุมชน เพื่อหลังจากนี้ทีมแกนนำแต่ละตำบลจะกลับไปสร้างความเข้าใจสร้างการมีส่วนร่วมและเก็บรวบรวมข้อมูลของพื้นที่ให้สมบูรณ์ ก่อนนำมาเขียนแผนอีกครั้งหนึ่งในช่วงปลายปี พ.ศ.2564

จากนั้น คุณคำรณ นิมนองค์ ชวนผู้เข้าร่วมเรียนรู้ผ่านเครื่องมือ 3 ชิ้น ดังนี้

1. Timeline การเปลี่ยนแปลงตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน
2. แผนที่เส้นทางน้ำ และแหล่งน้ำต้นทุน (น้ำผิวดิน/น้ำใต้ดิน)
3. ปฏิทินการผลิตและปริมาณความต้องการใช้น้ำของพื้นที่

ช่วงแรกชวนให้ผู้เข้าร่วมย้อนทวนเรื่องราวในอดีตผ่านเครื่องมือเส้นทางประวัติศาสตร์ (Timeline) โดยขอให้ย้อนอดีตได้มากที่สุดเท่าที่จดจำได้ เพื่อดูต้นทุนว่าในอดีตมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร และมีจุดเปลี่ยนแปลงตรงไหน ทั้งเรื่องการประกอบอาชีพและการใช้น้ำ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการจัดการน้ำว่าควรระมัดระวังเรื่องอะไรบ้าง และหากมีน้ำเพิ่มขึ้นจะจัดการน้ำอย่างไร โดยมีพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม ดังนี้

1) ตำบลทุ่งหลวง	: อาจารย์เอกชัย ยุทธชัยวรกุล
2) ตำบลสามพลวง	: คุณปานเนตร สุขสว่าง
3) ตำบลหนองปลิง	: คุณอรธิดา นามศิริ
4) ตำบลวังตะแบก	: คุณอัญชญา ดีไสว
5) ตำบลโตนด	: คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

1. Timeline การเปลี่ยนแปลงตั้งแต่อดีตปัจจุบัน-

เส้นทางประวัติศาสตร์ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ
พ.ศ.2523	<ol style="list-style-type: none"> สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ป่าไม้อุดมสมบูรณ์ มีพื้นที่ป่าทึบ เป็นบางแห่ง ฤดูแล้งประมาณช่วงเดือนเมษายนจะแล้งจัด อาชีพทำนาปี โดยเป็นนาดำแบบธรรมชาติใช้น้ำฝน ไม้ใช้ปุ๋ยหรือสารเคมี ได้ผลผลิตประมาณ 60 ถังต่อไร่ การทำนา มีการลงแขกเกี่ยวข้าว เอาแรงกัน เด็กในสมัยก่อนจะตามพ่อแม่ไปทำนา นอกจากทำนาแล้วคนในชุมชนยังมีอาชีพทำไร่มันสำปะหลัง มีคลองธรรมชาติ ปลาในลำคลองชุกชุม และมีหลากหลายชนิด สามารถเก็บพีชผักได้ริมคลอง เช่น หน่อไม้ ผักหวาน เห็ด เส้นทางการสัญจรภายในตำบลเป็นทางเกวียน วิถีชีวิตเป็นชุมชนชาวนา ปลูกบ้านแบบกระต๊อบ ยกพื้นสูงเพื่อหนีน้ำช่วงในฤดูฝน และใช้ประโยชน์ในการเก็บของและรถ
พ.ศ.2528	<ol style="list-style-type: none"> เริ่มมีถนนลูกรังบางแห่งตัดผ่านในหมู่บ้าน มีคลองธรรมชาติ โดยใช้ท่อพญานาคสูบน้ำเข้าที่นา มีประปาหมู่บ้าน กระจายส่วนภูมิภาค และบ่อน้ำตื้นที่คนในชุมชนขุดกันเองบ้านใครบ้านมัน มีบ่อบาดาลเป็นแหล่งน้ำ ในหมู่บ้านประมาณ 5 บ่อ อยู่ที่วัด 3 บ่อ โรงเรียน 1 บ่อ และบริเวณหมู่บ้าน 1 บ่อ ซึ่งน้ำในบ่อจะเป็นสนิม คนในชุมชนประกอบอาชีพทำนา ปลูกมันสำปะหลัง อ้อย หากว่างก็จะหาปู หาปลาในลำคลอง เริ่มมีการทำอาชีพรับจ้างทั่วไป โดยรับจ้างทั้งในตำบลและนอกตำบล คนในชุมชนเริ่มมีการเคลื่อนย้ายออกนอกพื้นที่บางส่วนเข้าไปทำงานทำในกรุงเทพ ช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยว
พ.ศ.2535	<ol style="list-style-type: none"> ชลประทานเข้ามาขุดลอกคลองท่อทองแดง ทุ่งนาขวัญ ชาวนาเริ่มทำนาแบบนาปรัง ปีละ-2 ครั้ง

เส้นทางประวัติศาสตร์ ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ
พ.ศ.2530	<ol style="list-style-type: none"> สภาพพื้นที่ มีป่าไม้เบญจพรรณ สภาพเส้นทางสัญจรเป็นทางดิน ทางปามีหลุม ใช้เกวียนในการเดินทาง การประกอบอาชีพ ทำนา ทำไร่ ปลูกข้าวโพด ถั่วเหลือง และฝ้าย ทำการเกษตรตาม (ช่วงฤดูหนาว) ฤดูกาล การทำนาแบบนาดำ และหว่าน ปีละ 1 ครั้ง เพื่อเก็บไว้กินในยุ้งฉาง การปลูกข้าวจะปลูกตามพื้นที่ที่สูงและที่ต่ำ ปลูกข้าวพันธ์หนักและข้าวเบา ข้าวหอมมะลิ จะปลูกในที่สูง เสือลาดทาง ประทิว เหลืองอ่อน จะปลูกในที่ลุ่ม การทำนาแบบรอน้ำฝน มีนาคน มีการจัดงานบวชใช้ข้าวในชุมชน-และช่วงเดือน กุมภาพันธ์ (นาปีน้ำฝน) การเก็บเกี่ยวข้าวจะใช้แรงงานคนในการเก็บ เก็บข้าวเบาก่อน ช่วงเสรีจจากหน้าทำนาจะเอาแรงตัดไม้ สร้างบ้าน จักรสาน และช่วงว่างงานจะเดินทางไปเยี่ยมญาติ สภาพลำคลองเป็นคลองธรรมชาติ ไม่มีที่ระบายน้ำ ไม่มีการขุดลอก ช่วงเดือนกันยายนตุลาคม เป็นช่วงน้ำหลาก การใช้น้ำ มีการใช้น้ำจากบ่อขุดร่วมด้วย คนในชุมชนใช้ตะเกียงให้แสงสว่างเป็นส่วนใหญ่ มีไฟฟ้าใช้เป็นบางส่วน

	10. ไม่มีหนี้สิน
พ.ศ.2535	<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพเส้นทางสัญจร เป็นทางลูกรัง มีการใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถอีแต๊กในการเดินทาง 2. มีไฟฟ้าประมาณ ร้อยละ 80 ของพื้นที่ครัวเรือน 3. ใช้น้ำบ่อขุดและบ่อวง 4. การประกอบอาชีพ มีการทำอาชีพเสริม ทำงานต่างจังหวัดและมีการเดินทางเข้ากรุงเทพ 5. เริ่มมีการใช้ปุ๋ยเคมีในการทำนา 6. มีการกู้ยืมเงินจากธกสเพื่อซื้อเครื่องมือทางการเกษตร. 7. มีการรับจ้างไถนา เกี่ยวข้าว ปลูกข้าวตามฤดูกาล

เส้นทางประวัติศาสตร์ ตำบลสามพวง อำเภอศรีมหาสาร

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ
พ.ศ.2540	<ol style="list-style-type: none"> 1. คลองสามพวงยังอยู่สภาพเดิม ตื้นเขิน มีป่ากริมคลอง ชาวบ้านมักจับปลาต่างๆ 2. สภาพน้ำในคลองไม่พอใช้ ส่วนใหญ่ใช้น้ำฝน มีการขบ่อน้ำในการใช้เพื่อการเกษตร และเจาะบ่อน้ำตื้นใช้ในบ้าน 3. ทำนาปีละ 1 ครั้ง มีอาชีพจักรสาน เลี้ยงสัตว์ ได้แก่ วัว และรับจ้างก่อสร้าง 4. เริ่มมีกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กขและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร .คจ.
พ.ศ.2541-2544	<ol style="list-style-type: none"> 1. คลองสามพวงมีการขุดลอกโดยชลประทาน และมีการบริหารจัดการน้ำ 2. เกษตรกรเริ่มมีน้ำทำนาปรัง ทำนาข้าวกข ปีละ .2 ครั้ง 3. เริ่มมีการปลูกอ้อย พืชสวน ข้าวโพด กล้วย และประกอบอาชีพรับจ้าง 4. เริ่มมีการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มของชาวบ้าน

เส้นทางประวัติศาสตร์ ตำบลโตนด อำเภอศรีมหาสาร

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ
พ.ศ.2524	<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพพื้นที่มีพื้นที่ป่าจำนวนมาก กว้างและกระจาย 2. สภาพบ้านเรือนเป็นบ้านยกพื้นสูง มีเรือขุดทุกบ้าน นำมาใช้เวลาน้ำหลาก 3. การประกอบอาชีพทำการเกษตรแบบผสมผสาน ได้แก่ ข้าว อ้อย ข้าวโพด งาม ถั่วเขียวผิวดำ และมีการเลี้ยงสัตว์แบบปล่อยธรรมชาติ 4. การทำนาปีละ 1 ครั้ง เริ่มมีการใช้รถไถเดินตาม และใช้ยาเฮสโลนนในการกำจัดวัชพืช หลังจากทำนามีการเก็บฟืน เผาถ่านใช้ในครัวเรือน 5. ใช้น้ำตามธรรมชาติและร่อนน้ำฝน 6. ไม่มีไฟฟ้า ใช้ตะเกียงน้ำมันก๊าด หาซื้อภายในหมู่บ้าน 7. การเดินทางสัญจรใช้การเดินทางเท้า รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์ 8. การจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จัดที่วัด ตามงานประเพณีต่างๆได้แก่ สงกรานต์ งานบวช เข้าพรรษา ออกพรรษา 9. มีโรงเรียนในตำบล ระดับการศึกษาถึงประถมศึกษาปีที่ 6 แต่หากครอบครัวไหนมีเงินก็จะเข้าไปเรียนต่อในเมืองถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
พ.ศ.2534	<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพพื้นที่ยังมีป่าอุดมสมบูรณ์ 2. มีไฟฟ้าใช้ในครัวเรือนทุกครัวเรือน 3. มีโทรศัพท์สาธารณะแบบตู้ 4. เริ่มมีการใช้รถไถนา รถแทรกเตอร์ขนาดใหญ่ และเครื่องมืออื่นๆ ในการทำการเกษตร 5. เริ่มเลี้ยงโคขุน โดย กรมปศุสัตว์เข้าสนับสนุน

<ol style="list-style-type: none"> 6. การเกษตรเริ่มมีการปลูกมันสำปะหลัง อ้อย แอปเปิ้ลใหญ่ โดยมีโรงงานน้ำตาลเข้ามาสนับสนุน 7. คนในชุมชนเริ่มส่งลูกหลานไปเรียนสูงขึ้นในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และปริญญาตรี 8. การเดินทางสัญจร รัฐเริ่มมีการทำถนนและขุดลอกคลอง คนในชุมชนเดินทางโดยรถจักรยานยนต์ และรถประจำทางจากเมืองมายังตัวตำบล เป็นรถ 2 แถวคอกหมู
--

เส้นทางประวัติศาสตร์ ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ

ปี พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ
พ.ศ. 2540	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกิดภัยแล้ง น้ำน้อย 2. ประกอบอาชีพทำนาปี แม่แปด มะลิ)105 เหลืองอ้อย พวงทอง มีพ่อค้ามาซื้อตามยั้ง ใช้มือเกี่ยวข้าว (และเริ่มมีการใช้รถนวดข้าว 3. มีการเลี้ยงวัว เลี้ยงควาย และทำเครื่องปั้นดินเผา เตาถล่ม สภาพถนนเป็นถนนลูกรัง
พ.ศ. 2545	<ol style="list-style-type: none"> 1. การทำนาปีลดน้อยลง มีการใช้รถไถเดินตาม และเริ่มทำนาปรัง พืชปลูก-ชัยนาท)2(2. การทำเครื่องปั้นดินเผาเริ่มลดน้อยลง ยังมีการหาปลาในลำคลอง 3. เส้นทางสัญจรมีถนนคอนกรีต มีน้ำประปาภูมิภาค 4. เขตการปกครองแบบเทศบาล
พ.ศ. 2550	<ol style="list-style-type: none"> 1. การทำนาปีลดลงเพราะหาพันธุ์ข้าวไม่ได้ เปลี่ยนมาทำนาปรังเต็มรูปแบบ (กข.90 กข.31 พืชปลูก 2) 2. น้ำเริ่มไม่พอใช้ 3. เริ่มมี OTOP (สินค้าชุมชน)

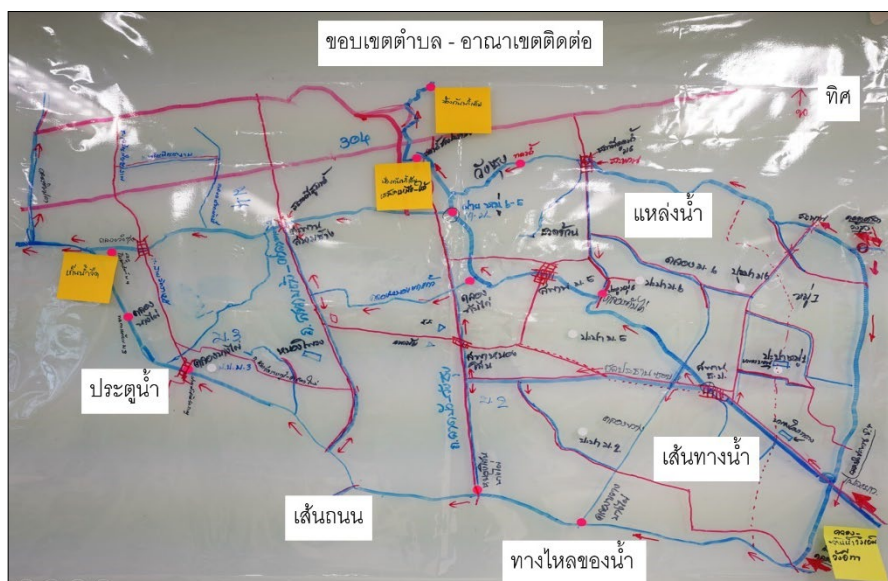
คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ชวนดูบรรยากาศช่วงแรกเมื่อต้องการทำเรื่องน้ำเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข การชวนทำเส้นทางประวัติศาสตร์ (Timeline) ต้องชวนดึงกลับมาดูเพื่อให้เห็นข้อมูลที่รอบด้านก่อน อดีตอยู่แบบนี้ ต่อมามีการเปลี่ยนแปลง ไม่มีการรองรับ จึงพบปัญหาแบบนี้ เพื่อให้เกิดการพูดคุยอย่างสนุกก่อน

คุณชินวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า การพูดคุยแบบนี้หากย้อนไปได้ 30 ปี ในอดีตไม่ต้องใช้ปุ๋ยลูกละ 1,000 บาท เรามีสถาบันวิจัยข้าวที่ประเทศฟิลิปปินส์ หรือตัวย่อว่า IRRI คนที่เรียนต้องนำพันธุ์ข้าวมาปรับปรุงเพื่อรองรับประชากรโลกที่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น ในอดีตปลูกข้าวได้ไม่ถึง 50 ถึง การนำพันธุ์ข้าวที่ไปปรับปรุงตอบสนองกับการใช้ปุ๋ย ยา และน้ำ จึงทำให้ชาวนาใช้ข้าวพันธุ์เดิมไม่ได้ พันธุ์ข้าวในอดีตจึงหายไป การผลิตข้าวเพื่อการบริโภคเปลี่ยนเป็นการจำหน่ายแทน การบูชาแม่โพสพ เริ่มทำไม่เป็นแล้ว หากทุกท่านย้อนอดีตในช่วงเวลานั้นๆ จะไม่เห็นสถานการณ์ดังกล่าว เดิมไม่ต้องซื้อพันธุ์ข้าว กลับต้องซื้อพันธุ์ข้าว ต้องสูบน้ำ หากไม่ใส่ปุ๋ยจะไม่ได้ผลผลิต มีน้ำดีอย่างไรก็เข้าสู่วงจรต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เนื่องจากนายกรัฐมนตรียุโรปนามลดโลกร้อนกับนานาชาติแล้ว ซึ่งโลกร้อนมาจากการใช้น้ำมัน การใช้ปุ๋ย การทำนาจึงต้องใช้ปุ๋ยทำให้ราคาปุ๋ยจะเพิ่มขึ้น ซึ่งพันธุ์ข้าวพื้นเมืองในอดีต ชาวต่างชาติชอบกินมากกว่า ปัจจุบันศูนย์วิจัยพันธุ์ข้าวจังหวัดขอนแก่นได้ปรับปรุงพันธุ์โดยใช้พันธุ์หอมนิลไปผสมกับพันธุ์ข้าวพันธุ์ใหม่ หากได้ข้าวลดต้นทุนลดลง ก็ได้ปริมาณผลผลิตมากแต่ต้นทุนสูง ให้เลือกเองว่าจะตัดสินใจอย่างไร ขอให้ดูสถานการณ์อื่นๆ ร่วมด้วย ตอนนีรัฐบาลไม่มีงบประมาณในการจ่ายเงินค่าประกันราคาข้าวให้ชาวนา 70,000 ล้านบาท เนื่องจากเคยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวก็หายไปจากสถานการณ์โควิด-19 และเมื่อวานในที่ประชุมมีผู้เข้าร่วมถามว่าใครเป็นกำหนดราคาข้าว ซึ่งโลกเป็นคนกำหนดราคา และชาวบ้านต้องมาเข้าคิวซื้อข้าว จึงขอให้เริ่มจากการปรับแนวคิดของตนเองก่อน ซึ่งในอนาคตปุ๋ยจะขึ้นราคา ตอนนี้ข้าวหอมมะลิ ราคา 7,000 – 8,000 บาท/เกวียน เราจะทำพันธุ์ข้าวอย่างไรให้ปรับตัวอยู่ได้ จึงชวนคุยเรื่องข้าวก่อน หากคุยเรื่องน้ำอาจจะทะเลาะกัน โดยทางทีมวิจัยจะมาให้ข้อเสนอแนะ/ชี้ให้เห็นกับดักชีวิตเป็นระยะๆ ขอขอบคุณมากที่ชวนย้อนลงไปตั้งแต่ปี พ.ศ.2520-2523 เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลง หากย้อนไม่ได้ก็สามารถฟังจากกลุ่มอื่นได้ เพราะการทำ Timeline ต้องพูดคุยกับผู้สูงอายุ วันนี้เป็นเพียงการทดลองเรียนรู้เครื่องมือ การเรียนรู้โดยการพูดคุยกับชาวบ้านเป็นความรู้ที่ยิ่งใหญ่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้มากกว่าที่เรียนในระบ

1. แผนที่เส้นทางน้ำ และผังน้ำชุมชน

ช่วงที่ 2 คุณคาร์ณ นิมนงค์ชวนผู้เข้าร่วมย้อนทวนการประชุมผ่านระบบ zoom ครั้งที่ผ่านมามีการวาดแผนที่ชุมชนและเส้นทางน้ำ ในวันนี้จะชวนผู้เข้าร่วมวาดแผนที่และลงรายละเอียดเพิ่มเติมให้เห็นผังน้ำชุมชนที่แสดงเส้นทางน้ำทุกสายในตำบลตลอดจนทิศทางการไหลของน้ำและจุดที่เป็นปัญหาข้อติดขัดร่วมกัน ขอให้ผู้เข้าร่วมทำข้อมูลอย่างละเอียด หลังจากนั้นจะมีคุณปานเนตร สุขสว่าง (เอ) และเจ้าหน้าที่ชลประทานลงไปชวนคุยในพื้นที่ เพื่อให้เห็นสภาพบริบทพื้นที่ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นขอให้ทำแผนที่ผ่านระบบ google earth พร้อมทั้งวาดแผนที่เส้นทางน้ำในระดับตำบลโดยทำใน 1 แผ่น และมีองค์ประกอบ ดังนี้

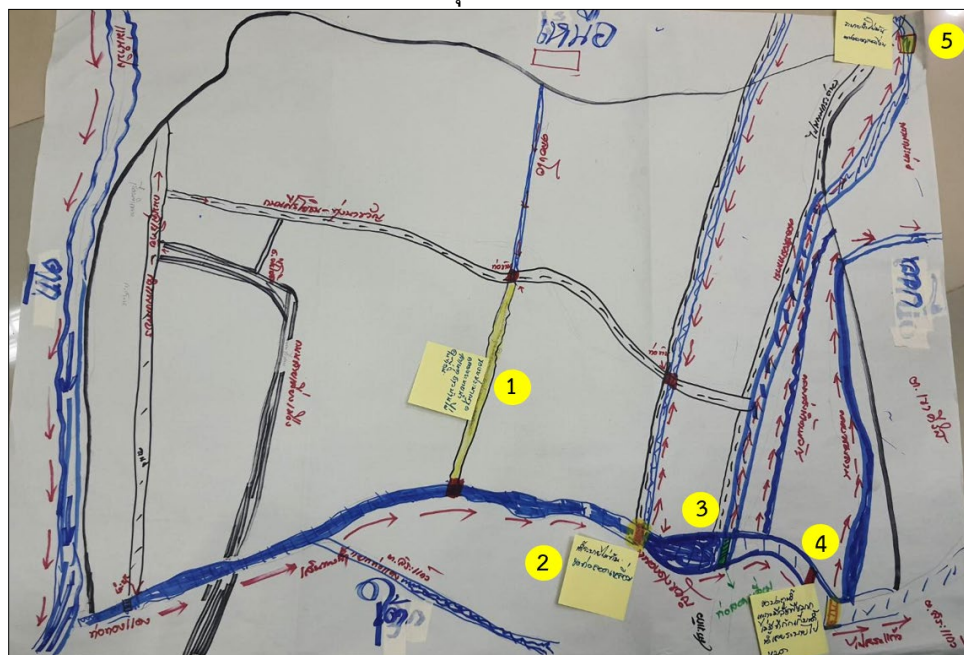
- 1) แสดงขอบเขต ทั้ง 4 ทิศ มีเขตติดต่อกับตำบลอะไร
- 2) แสดงเส้นทางถนน เพื่อดูว่าเส้นทางน้ำมีถนนคันหรือไม่
- 3) มีแหล่งน้ำอะไรในพื้นที่บ้าง เช่น แก้มลิง บ่อน้ำตื้น ประตุน้ำ
- 4) ฤดูกาลต่างๆ มีเส้นทางน้ำไหลอย่างไร

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เสริมว่า หากสร้างถนนแล้วไม่ได้ใส่ท่อ ไม่มีทางน้ำ อาจเกิดการอุดตันได้ ดังนั้น ข้อมูลแผนที่เส้นทางน้ำทำเตรียมไว้เป็นข้อมูล เนื่องจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงจะดาดคลองใหม่ทั้งระบบ ซึ่งที่ผ่านมามีการใช้น้ำใต้ดิน น้ำบาดาลมาจากน้ำฝนตกลงมาแล้วซึมลงดิน แต่ต่อไปหากมีการดาดคลองใหม่หมด น้ำไม่ซึมลงดิน แม้วาน้ำจะไหลถึงปลายสายแต่ไม่มีการกักเก็บน้ำลงดิน จึงต้องทำธนาคารน้ำใต้ดิน ซึ่งตอนนี้ลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว เริ่มดำเนินการทำคลองดาดปูนภายใต้งบประมาณ 3,000 – 4,000 ล้านบาท ข้อดีจะทำให้ได้รับน้ำอย่างทั่วถึง แต่ข้อเสีย คือ น้ำซึมลงดินอาจจะน้อยลง เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลในพื้นที่กับการทำแผนที่เดินดิน จะมีทีมวิจัยชวนท่านทำแผนที่เดินดินอย่างละเอียด เพื่อเรียนรู้อดีตเข้าใจปัจจุบัน และวางแผนการดำเนินงานในอนาคต ดังนั้น ขอให้แต่ละพื้นที่เขียนแผนผังชุมชนร่วมกัน จากนั้นผู้เข้าร่วมได้จัดทำแผนที่เส้นทางน้ำและผังน้ำชุมชนร่วมกัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนที่เส้นทางน้ำและฝั่งน้ำชุมชน ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง

จุดที่เป็นปัญหา

1. บริเวณเชื่อมต่อน้ำจากทิศเหนือ คลองโอ จรดคลองสายหลักที่รับน้ำจากโครงการท่อทองแดงทางทิศใต้ ไม่มีคลองส่งน้ำ ควรขุดคลองส่งน้ำเพื่อให้ น้ำเข้าถึงพื้นที่เกษตรได้เพิ่มมากขึ้น ที่ผ่านมามีปัญหาเรื่องที่ดิน ชาวบ้านไม่ให้ที่ดินเพื่อการขุดลอกคลอง
2. บริเวณจุดแยกหนองดงขวัญส่วนต้น แยกจากคลองสายหลักที่รับน้ำจากโครงการท่อทองแดง ไหลผ่านหนองดงขวัญไปตำบลสระแก้ว ระบายน้ำไม่ทันควรเพิ่มท่อลอดเหลี่ยม
3. บริเวณส่วนปลายหนองดงขวัญ แยกจากคลองสายหลักที่รับน้ำจากโครงการท่อทองแดง ไหลผ่านหนองดงขวัญไปตำบลสระแก้ว และแยกเข้าคลองห้วยทลายไปพรานกระต่าย ระบายน้ำไม่ทันควรเพิ่มท่อลอดเหลี่ยม
4. บริเวณปลายคลองที่จะเชื่อมต่อไปยังตำบลสระแก้ว ไม่มีที่กักเก็บน้ำ มีวัชพืชรบกวนมาก น่าจะมีประตูน้ำเพื่อการชะลอน้ำ
5. บริเวณปลายคลองห้วยทลายเชื่อมต่อไปพรานกระต่าย น้ำระบายไม่ทัน ควรเพิ่มท่อลอดเหลี่ยม

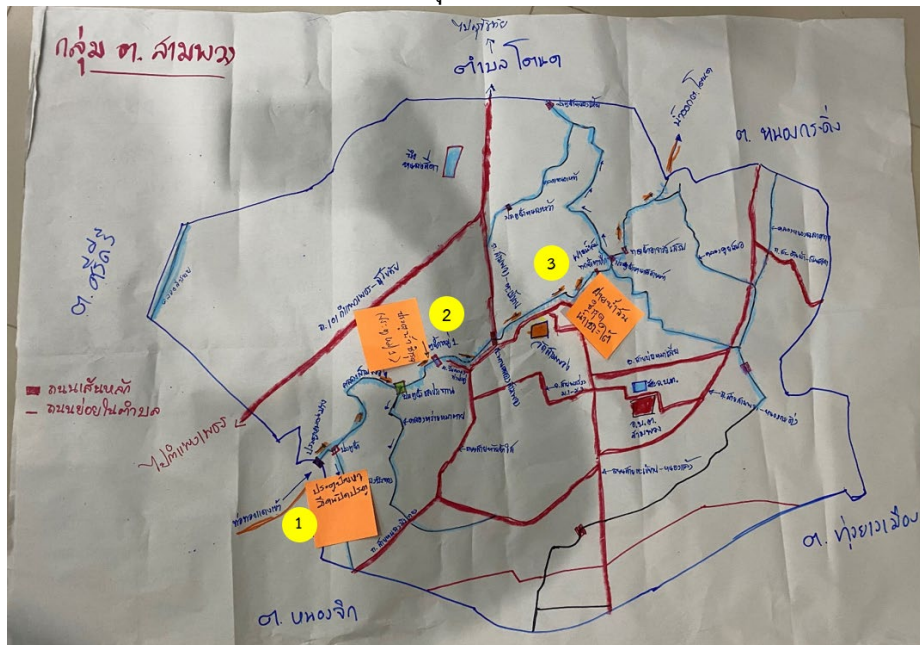
แผนที่เส้นทางน้ำและผังน้ำชุมชน ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย

จุดที่เป็นปัญหา

1. บริเวณคลองตุรี ทางทิศตะวันตก ช่วงน้ำหลากน้ำไหลเข้าจำนวนมาก
2. บริเวณคลองน้อย ทางทิศตะวันตก ช่วงน้ำหลากน้ำไหลเข้าจำนวนมาก
3. บริเวณคลองม.4 ทางทิศตะวันตก ช่วงน้ำหลากน้ำไหลเข้าจำนวนมาก
4. บริเวณคลองใหญ่ ทางทิศเหนือ ช่วงหน้าแล้งน้ำดันขึ้น

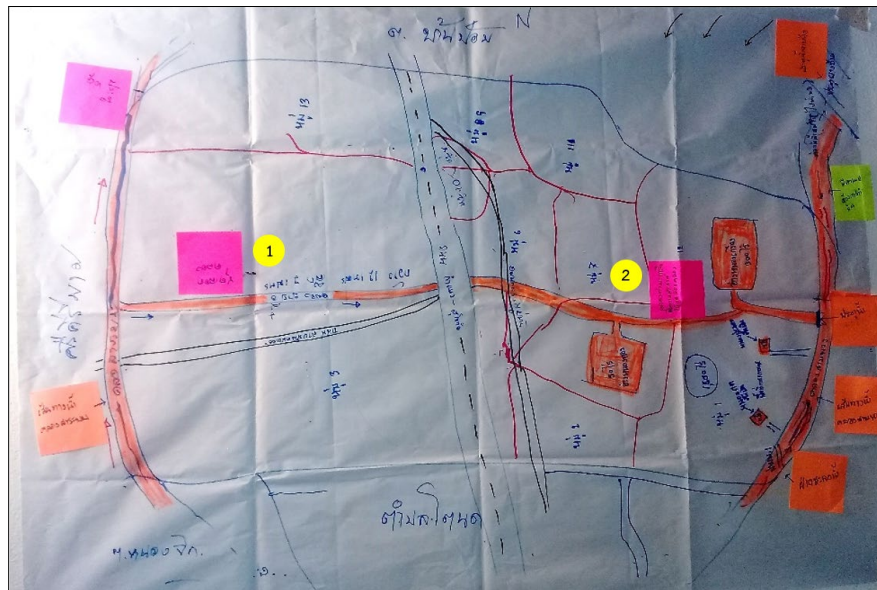
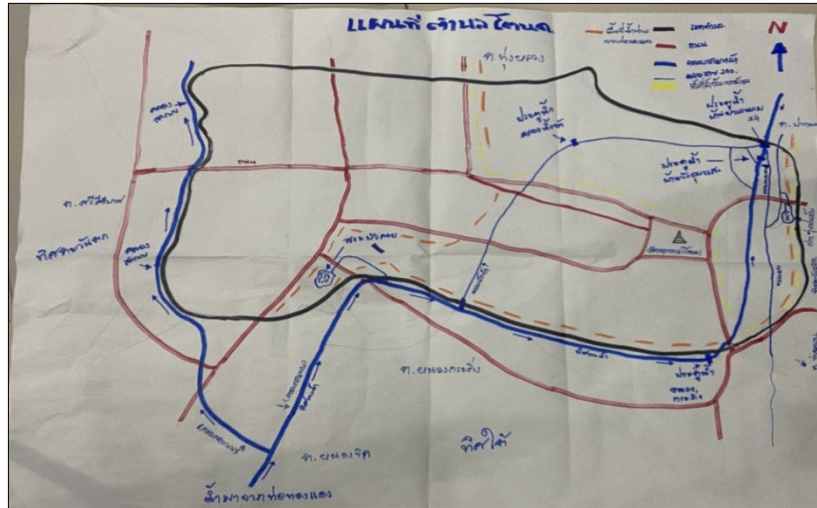
แผนที่เส้นทางน้ำและผังน้ำชุมชน ตำบลสามพวง อำเภอศรีมัส

จุดที่เป็นปัญหา

1. บริเวณ ประตูน้ำหนองบาง ประตูมีปัญหา มีคนปิดประตู
2. บริเวณ ประตูน้ำหมู่ที่ 1 ประตูน้ำชำรุด
3. บริเวณ ฝายน้ำล้นทำน้ำตาเกื้อ ชำรุด น้ำเซาะด้านใต้

แผนที่เส้นทางน้ำและผังน้ำชุมชน ตำบลโตนด อำเภอกีรีมาศ

จุดที่เป็นปัญหา

1. บริเวณ คลองยายอี ขนาดกว้าง 12 เมตร ลึก 2 เมตร ต้องการให้ขุดลอกคลอง
2. บริเวณ คลองมะเกลือมีความประสงค์ให้ขุดลอกคลอง

2. ปฏิทินการผลิตและปริมาณความต้องการใช้น้ำของพื้นที่

ช่วงบ่าย คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยว่าแผนที่ของเจ้าหน้าที่เทศบาล/อบต.ก็มี แต่การทำแผนที่ชุมชนและเล่าเรื่องราว/รายละเอียดสภาพพื้นที่โดยชุมชน ทั้ง Timeline ผังน้ำชุมชน และแผนน้ำชุมชน เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำ โดยมีหน่วยงานรับทราบข้อมูลและให้การสนับสนุนได้ หากพื้นที่มีแผนที่ของ อบต.แล้ว นำแผนที่ไปวาดลงบนไวโนลขนาด 1 เมตร X1 เมตร ได้ หลังจากทดลองทำเสร็จสิ้นในวันนี้ จะประสานลงทำเครื่องมือในพื้นที่ให้สมบูรณ์เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง เมื่อทำข้อมูลในระดับตำบลเสร็จสิ้น จะนำข้อมูลมาเชื่อมโยงในระดับสายลำคลองได้

จากนั้น ชวนผู้เข้าร่วมดูตัวอย่างภาพรวมปริมาณความต้องการการใช้น้ำของตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี 2,800,000 ลบม. เพื่อเปรียบเทียบกับปริมาณน้ำต้นทุน การมีข้อมูลจะช่วยยืนยันได้ว่าขาดน้ำปริมาณเท่าไร หรือตัวอย่างภาพรวม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ตำบลทุ่งมหาเจริญ จังหวัดสระแก้ว มีความต้องการน้ำ 90 ล้าน ลูกบาศก์เมตร แต่มีน้ำต้นทุนเพียง 10 ล้าน ลูกบาศก์เมตร จะต้องแก้ไขอย่างไร

สำหรับเครื่องมือที่ 3 เป็นปฏิทินการผลิต ตัวอย่างตำบลบ้านคามีการปลูกสับปะรด คำนวณแล้วมีพื้นที่ปลูกสับปะรด 13,000 ไร่ แล้วคำนวณปริมาณการใช้น้ำ หากทำการผลิตหลายรอบต้องคูณจำนวนรอบเข้าไปด้วย ซึ่งที่มวิจัยจะส่งข้อมูลการใช้น้ำของพืชชนิดต่างๆ ในภาคเหนือของกรมชลประทานไปให้ใช้ในการคำนวณปริมาณความต้องการการใช้น้ำ และก่อนจะคำนวณขอให้ลงรายละเอียดว่ามีการปลูกพืชชนิดใดบ้าง โดยมีรายละเอียดข้อมูล ดังนี้

ตัวอย่างปฏิทินการผลิตและการคำนวณปริมาณความต้องการการใช้น้ำของตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลบ้านคา

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณการใช้น้ำพืช (อ้างอิง)	ปริมาณการใช้น้ำรวม (ลบ.ม.)
1. สับปะรด	-	-	ปลูก	ฉีดพ่นยากำจัด	ฉีดพ่นสารเคมี	ตัดแต่งกิ่ง	ตัดแต่งกิ่ง	ตัดแต่งกิ่ง	ตัดแต่งกิ่ง	ตัดแต่งกิ่ง	ตัดแต่งกิ่ง	ตัดแต่งกิ่ง	13000	1400 ลบ.ม. (ต่อไร่)	182000,000
2. ผักกาดหัว	1000 L/ไร่/ครั้ง	1000 L/ไร่/ครั้ง	1000 L/ไร่/ครั้ง	1000 L/ไร่/ครั้ง	1000 L/ไร่/ครั้ง	1000 L/ไร่/ครั้ง	1000 L/ไร่/ครั้ง	1000 L/ไร่/ครั้ง	1000 L/ไร่/ครั้ง	1000 L/ไร่/ครั้ง	1000 L/ไร่/ครั้ง	1000 L/ไร่/ครั้ง	20,800,000	33 ลบ.ม.	429,000
													2012	297 ลบ.ม.	597,564
														550 ลบ.ม.	1,106,600

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลหนองปลิง อำเภอมือง

ชนิดพืช	รายละเอียดการผลิตและสัดส่วนการใช้น้ำ (ลูกบาศก์เมตร/ไร่/ปี)												จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูกาลผลิต	ปริมาณการใช้น้ำของพืช (อ้างอิง)	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ (ลบ.ม./ปี)
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.				
ข้าว กข. 29	สูบน้ำเข้านา	หลังหว่านข้าวได้ 10 วัน	ฉีดยาคุมหญ้า ใช้น้ำ 200 ลิตร ต่อไร่	หลังจาก	100 วัน	เตรียมดินทำนาปี							5,188 ไร่ (เฉพาะในพื้นที่หนองแดง)	2 ครั้ง	1,029	10,676,904

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

เพาะปลูก โดยการ หว่านข้าว ระบายน้ำ ออก	ฉีดยาคูม หญ้า 3-4 วัน เติมน้ำเข้านา ประมาณ 10 ชม. อีกประมาณ 15-20 วัน ใส่ ปุ๋ยครั้งแรก	ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 เมื่อ ข้าวเริ่มตั้ง ท้อง ฉีด ยาบำรุง ท้องเร่ง ท้อง เร่ง เต่ง เร่ง รวง	ปรับรอบ ที่ 2													
--	---	--	------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย

ชนิดพืช	รายละเอียดการผลิตและสัดส่วนการใช้น้ำ (ลูกบาศก์เมตร/ไร่/ปี)												จำนวน พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ฤดูกาล ผลิต	ปริมาณ การใช้น้ำของ พืช อ้างอิง	คำนวณ ปริมาณการ ใช้น้ำ (ลบ.ม./ปี)
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.				
ข้าวนาปรัง	ใส่ ปุ๋ย รอบ 2 เร่งต้น เร่งท้อง ฉีดยาไล่ แมลง รักษา โรคพืช ฉีดยา บำรุง เมล็ด บำรุง เมล็ด เร่งรวง ข้าว	ฉีดยา ไล่ แมลง รักษา โรค พืช ฉีดยา บำรุง เมล็ด เร่ง รวง ข้าว	ระบาย น้ำทิ้งรอ เก็บ เกี่ยว เก็บ เกี่ยว							เตรียม เมล็ด พันธุ์ ตาก คัด พันธุ์ เมล็ด ข้าว	เตรียมดิน ดึงน้ำเข้านา 10-15 ชม. ปรับดินทำ เทือก แข่งเมล็ดข้าว หว่านเมล็ด ฉีดยาคูมหญ้า ดึงน้ำเข้านา 10-15 ชม. (15 วัน) ใส่ปุ๋ยเร่งต้น แตกกอ	ใส่ ปุ๋ย เร่งต้น แตกกอ รักษา ระดับ น้ำ 10- 15 ชม. ดูแล ป้องกัน แมลง ฉีดยา กำจัด วัชพืช	15,000	1	1,029	15,435,000
ข้าวหอมมะลิ													3,000	1	928	2,784,000

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลสามพวง อำเภอศรีมหา

ชนิดพืช	รายละเอียดการผลิตและสัดส่วนการใช้น้ำ (ลูกบาศก์เมตร/ไร่/ปี)												จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูกาลผลิต	ปริมาณการใช้น้ำของพืชอ้างอิง	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ (ลบ.ม./ปี)
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.				
ข้าวกข.	สูบน้ำ (2) ฉีดยาบำรุงยาฆ่าแมลง 7 วัน สูบน้ำ (เดือนละ 4 ครั้ง)	ข้าวตั้งท้องกว่ายปุ๋ยเร่งท้องข้าวออกรวง สูบน้ำอีก 4 ครั้ง	สูบน้ำอีก 3 ครั้ง ห่างกัน 1 อาทิตย์ ฉีดยาเร่งเมล็ดข้าว เก็บเกี่ยว ผลผลิต	ทำนา รอบ 2 (ถ้ามีน้ำ)	ทำนา รอบ 2 (ถ้ามีน้ำ)	ทำนา รอบ 2 (ถ้ามีน้ำ)	ทำนา รอบ 2 (ถ้ามีน้ำ) เก็บเกี่ยว	นาปี ข้าวหอมมะลิ กข.	นาปี ข้าวหอมมะลิ กข.	นาปี ข้าวหอมมะลิ กข.	นาปี ข้าวหอมมะลิ กข.	สูบน้ำ ปันนา ทำเพื่อปลูก ปล่อยน้ำทิ้ง หว่านข้าว 7-10 วัน ฉีดยาคุมหญ้า 3-5 วัน สูบน้ำเข้านา 15 วัน ใส่ปุ๋ย	12,000	3	1,029	37,044,000

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลโตนด อำเภอคีรีมาศ

ชนิดพืช	รายละเอียดการผลิตและสัดส่วนการใช้น้ำ (ลูกบาศก์เมตร/ไร่/ปี)												จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูกาลผลิต	ปริมาณการใช้น้ำของพืชอ้างอิง	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ (ลบ.ม./ปี)
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.				
ข้าวกข. (นา ปรัง)	สูบน้ำใส่ ปุ๋ย (รอบ 2) ฉีดยาฆ่า แมลง (รอบ 2)	ข้าวตั้ง ท้อง ออกรวง ฉีดยา ฮอร์โมน	เก็บ เกี่ยว	เก็บ เกี่ยว							ปลูกเตรียม ดิน คลุมหญ้า เอาน้ำใส่	สูบน้ำ ใส่ปุ๋ย ใช้ยา ปราบ ศัตรูพืช	10,000 (14 หมู่บ้าน)	1	1,029	10,290,000

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลทุ่งหลวง อำเภอคีรีมาศ

ชนิดพืช	รายละเอียดการผลิตและสัดส่วนการใช้น้ำ (ลูกบาศก์เมตร/ไร่/ปี)												จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูกาลผลิต	ปริมาณการใช้น้ำของพืชอ้างอิง	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ (ลบ.ม./ปี)
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.				
ข้าว กข.85 (นา ปรัง)	สูบน้ำ หว่านปุ๋ย รอบ 2 ข้าวอายุ 60 วัน	ข้าวตั้งท้อง ออกรวง ต้องการน้ำ มาก ฉีดยา ฮอร์โมนเร่ง ดอก เร่งรวง	เตรียม เก็บ เกี่ยว								เตรียมไถ หว่าน เตรียม เมล็ดพันธุ์ สูบน้ำเข้า นา ทำ เทือก หว่านน้ำตาม ระบายน้ำ ออก หว่าน	อายุข้าว 30 วัน สูบน้ำ หว่าน ปุ๋ย ฉีดยา ฆ่า แมลง ฉีดยา บำรุง	15,000 ไร่	2	1,029	30,870,000

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

										ได้ 9 วันฉีด ยากำจัด วัชพืช อายุ 15 วัน สุ่ม น้ำเข้านา					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

เมื่อทำเครื่องมือเสร็จสิ้น คุณคำรณ นิมอนงค์ เชิญคุณธิติธร จุลละพราหมณ์ คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข้มมุ่งระยะที่ 2 สรุปภาพรวมการทำงานว่า ตนเองลงพื้นที่และเรียนรู้การทำงานในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชรมาเป็นเวลา 1 ปี เพื่อให้เห็นช่องว่างในการทำงาน มีการแลกเปลี่ยนและนำเสนอกับสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ในการทำงานวิจัย ทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ชลประทานและนักวิชาการทำเรื่องแบบจำลองปริมาณน้ำ มีการออกแบบเฉพาะโครงการท่อทองแดง ทำให้ทราบศักยภาพของน้ำใต้ดิน ทำความมั่นคงทางน้ำในวัฒนธรรมการเกษตร ใช้น้ำใต้ดินประมาณ 45 % จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า น้ำที่เกิน 10,000 ลบม. ทำให้กระบวนการซึมผ่านชั้นดิน แต่แต่ละฤดูกาลจะมีปริมาณน้ำในแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกัน บางครั้งขุดบ่ออาจจะไม่มีน้ำ สำหรับงานวิจัยที่ทำอยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สก.สว.) ในการทำแผนโครงสร้างโครงการใหญ่ 4 ปีเป็นภารกิจที่ทำอยู่ เป็นภารกิจบูรณาการการทำงานในพื้นที่ เช่น ข้อมูลวัดความชื้นในดิน เป็นต้น จึงขอมาเรียนรู้ข้อมูลร่วมกัน เนื่องจากภาครัฐจะมีสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วม เพื่อเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน ผ่านการเชิญหน่วยงานมาพูดคุย มีความสุขมากที่ได้เข้าร่วมในเวที อยากให้ทำกันเต็มที่ ทำเพื่อลูกหลาน เน้นการพึ่งพาตนเองอย่างไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น ในบทบาทที่ต้องเขียนรายงานโครงการทั้งหมด 4 โครงการ จากอำเภอถาวรกระบือไปถึงอำเภอไทรงาม มีส่วนร่วมในการค้นหาโจทย์แต่ละตำบลไม่เหมือนกัน เพื่อให้โครงการเดินหน้าได้และเห็นผลลัพธ์ว่างานวิจัยทำแล้วประหยัดน้ำอย่างไร ขอให้เดินหน้าขับเคลื่อนงานต่อเนื่อง

4. กิจกรรมสรุปการเรียนรู้จากการประชุม และนัดหมายกิจกรรมในครั้งต่อไป

4.1 นัดหมายกิจกรรมในครั้งต่อไป

คุณคำรณ นิมอนงค์ สรุปว่าเพื่อให้การดำเนินงานต่อเนื่อง ขอรายชื่อผู้ประสานงานตำบลเพื่อลงเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 เครื่องมือ อย่างละเอียด และนำข้อมูลดังกล่าวมาเขียนแผนร่วมกัน เพื่อดูว่าพื้นที่บ่อน้ำต้นตอต้องเจาะลึกเท่าไร เพราะปัจจุบันน้ำเริ่มลดลง ขอให้แต่ละพื้นที่ดูในตำบลของเราทั้ง 20 จุด ต้องเก็บข้อมูลบริเวณไหน และดูว่าบริเวณใดที่เจาะแล้วน้ำไหลคืนกลับมาเร็ว รายชื่อผู้ประสานงานระดับตำบลและระดับพื้นที่ ประกอบด้วย

1) ตำบลหนองปลิง	คุณสนวน ถาวร
2) ตำบลวังตะแบก	คุณบุญทรง อินทพงษ์
3) ตำบลทุ่งหลวง	ผญ.สมศักดิ์ หนูแย้ม
4) ตำบลสามพวง	คุณปรานาม มันหมาย
5) ตำบลโดนด	ผญ.ถวิล อุตุ้ม

โดยจะขอประสานงานให้ชาวบ้านเข้าร่วมเวที 20 – 25 คน และมีเจ้าหน้าที่ชลประทาน/คุณปานเนตร สุขสว่าง (เอ) ลงไปช่วยเก็บข้อมูล เพื่อนำมาจัดทำแผนร่วมกันในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2564 มุ่งประมาณสนับสนุนเล็กๆ ในการทำงาน หากข้อมูลมีความละเอียดและครบถ้วนสมบูรณ์ จะเชื่อมโยงไปสู่การขอรับการสนับสนุนงบประมาณของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ต่อไป

4.2 สรุปการเรียนรู้จากการประชุม

คุณคำรณ นิมอนงค์ ขอให้ตัวแทนแต่ละตำบลได้สะท้อนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้และประโยชน์จากการเข้าร่วมประชุม สรุปได้ดังนี้

- 1) การจัดเก็บข้อมูลและการดูแลน้ำ ทราบปริมาณความต้องการการใช้น้ำ เห็นใจเรื่องการใช้ร่วมกับเพื่อนในเครือข่าย และคาดหวังว่าจะเกิดการใช้น้ำอย่างแบ่งปันกัน (ตำบลวังตะแบก)
- 2) ทราบข้อมูลโครงการ งบประมาณตำบล และการวางแผน เพื่อต้องการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ตำบลหนองปลิง)
- 3) ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น จะนำไปวางแผน (ตำบลทุ่งหลวง)
- 4) เวทีสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการพูดคุยที่ อบต.คุยบ้านโองครั้งที่ผ่านมา วางแผนว่ากลับไปต้องขับเคลื่อนงานหรือประสานงานกับคนในชุมชนอย่างไร เพื่อให้มีน้ำใช้ มีความเข้าใจเรื่องการใช้ที่มากขึ้น (ตำบลสามพวง)

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

- 5) ยินดีที่ได้พูดคุยกับกลุ่มผู้ใช้น้ำทุกกลุ่ม ทำให้ทราบว่ามีการใช้น้ำช่วงเดือนไหน อย่างไร มีการเชื่อมโยงกันอย่างไร เป็นความเข้าใจเพิ่มขึ้น หากทางหน่วยงานอื่นๆ เข้าไปให้ความรู้เรื่องต่างๆ จะยินดีอย่างยิ่ง (ตำบลโตนด)

ช่วงท้าย คุณคาร์ณ นิมอนงค์ สรุปว่า กระบวนการประชุมต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนข้ามโต๊ะ เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 จึงไม่สามารถข้ามโต๊ะกันได้ สำหรับข้อมูลแหล่งน้ำของบ่อที่มีอยู่ก่อน หากวิเคราะห์แล้วจะได้นำเสนอกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อไป และขอขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี ด้วยเงื่อนไขการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากสถานการณ์โควิด-19 จึงต้องปรับกิจกรรมที่ทำจากกระบวนการเดิมต้องใช้เวลา 5 วัน หรืออย่างน้อย 3 วัน และในครั้งนี้อยู่เพียง 4 ชั่วโมง แต่จะมีการปฏิบัติการ/ทดลองทำควบคู่กันไปในพื้นที่เพื่อลงรายละเอียดร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง ต้องขอขอบคุณคุณมานพ คงจันทร์ และทีมงาน สบ.1 ที่ช่วยประสานงาน และขอบคุณผู้เข้าร่วมทุกท่าน หลังจากนั้น คุณปานเนตร สุขสว่าง (เอ) จะลงพื้นที่ เพื่อประสานและความรู้จักกัน

ปิดประชุมเวลา 15.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สรุปรายงานการประชุม

แนวทางการหนุนเสริมยกระดับการดำเนินงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้บนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน
โครงการพัฒนาชลประทานมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพ
การบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร

วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2564 เวลา 09.00 – 13.00 น.

ณ ห้องประชุมโรงแรมไม้ไผ่รีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายบรมรัตน์พงษ์	พลเยี่ยม	พาณิชย์จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายปรีชา	เรืองคุ้ม	สำนักงานสภาเกษตรกร จังหวัดกำแพงเพชร
3. นางสาวกชกร	กานดารัม	สถานีพัฒนาที่ดินกำแพงเพชร
4. นายจักร	ศรีจันทร์	องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร
5. นายกิตติกานต์	ศรีธิตอง	เกษตรจังหวัดกำแพงเพชร
6. นายอนันต์	โฆษิตพิพัฒน์	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร
7. นายอดิศักดิ์	ศิริสุทธิ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร
8. นายชวนินทร์	สุภาษา	ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง
9. นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.1
10. นายสมเกียรติ	อุปการะ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
11. นายภูริคุณ	ตามเพียร	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
12. นางสาวณรรวดี	ชาวทอง	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
13. นางสาวมัลลิกา	มีฤทธิ์	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
14. นางจิราพร	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
15. นายพิชัย	สุขหล้า	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
16. นายอรรถกร	ใจเสือ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
17. นายเปี่ยมลาภ	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
18. นายพีระพล	อินชัน	หัวหน้าฝ่ายบริหารจัดการน้ำ สำนักงานชลประทานที่ 4
19. นายธิติธร	จุลละพราหมณ์	คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข้มมุ่ม ระยะที่ 2
20. นายชินนวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
21. นายคำรณ	นิมอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
22. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
23. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
24. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
25. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
26. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
27. นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	ทีมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
28. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทีมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

1. กิจกรรมแนะนำตัวผู้เข้าร่วมประชุมและชี้แจงวัตถุประสงค์การจัดประชุม

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า โครงการได้รับทุนจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และเป็นทีมวิจัยภายนอกที่ได้ดำเนินงานร่วมกับคุณธิตธิธ จุลละพราหมณ์ คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข็มมุ่ง ระยะที่ 2

คุณธิตธิธ จุลละพราหมณ์ คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข็มมุ่ง ระยะที่ 2 กล่าวว่า ในปี 2562 – 2563 จังหวัดกำแพงเพชรมีงานวิจัยโครงการท่อทองแดง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับน้ำใต้ดิน เนื่องจากชุมชนมีวัฒนธรรมการใช้น้ำใต้ดิน และใช้เทคโนโลยีมาจัดเก็บข้อมูลน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินมาสร้างความมั่นคงทางด้านน้ำ การปรับพฤติกรรมเชื่อมโยงกับการลดการใช้น้ำ เช่น ทำนาเปียกสลับแห้ง การแปรรูป การตลาด และเชื่อมโยงสู่การจัดทำแผนน้ำจาก อปท. อบจ. เพื่อการใช้น้ำอย่างประหยัดและรู้คุณค่า รวมทั้งถอดบทเรียนไปสู่การขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่อื่นให้กับสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ต่อไป

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ช่วงที่ผ่านมา รศ.ดร.สุจิตร์ คุณธนกุลวงศ์ ประธานแผนงานโครงการวิจัยเข็มมุ่ง ระยะที่ 2 ได้เข้าพบปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เดิมเป็นอดีตอธิบดีกรมชลประทานพร้อมทั้งนำเสนอผลการดำเนินงาน และได้มอบนโยบายมายังระดับจังหวัดเรียบร้อยแล้ว รวมทั้งได้ชวนประธานกรรมการธิการ ด้านความเหลื่อมล้ำ ฯ วุฒิสภา ลงพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร และได้ทำหนังสือถึงกระทรวงมหาดไทยให้การสนับสนุนการขับเคลื่อนงานโครงการนี้

จากนั้น คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เชิญคุณอนันต์ โฆษิตพิพัฒน์ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวต้อนรับและทักทายผู้เข้าร่วมประชุม

2. กิจกรรมกล่าวต้อนรับและทักทายผู้เข้าร่วมประชุม โดย เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร

คุณอนันต์ โฆษิตพิพัฒน์ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า เรียนทีมวิจัย ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง และผู้เข้าร่วมจากหน่วยงานต่างๆ ทุกท่าน การบริหารจัดการน้ำเป็นนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 1 ใน 9 ข้อ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยินดีให้ความร่วมมือกับการดำเนินโครงการ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

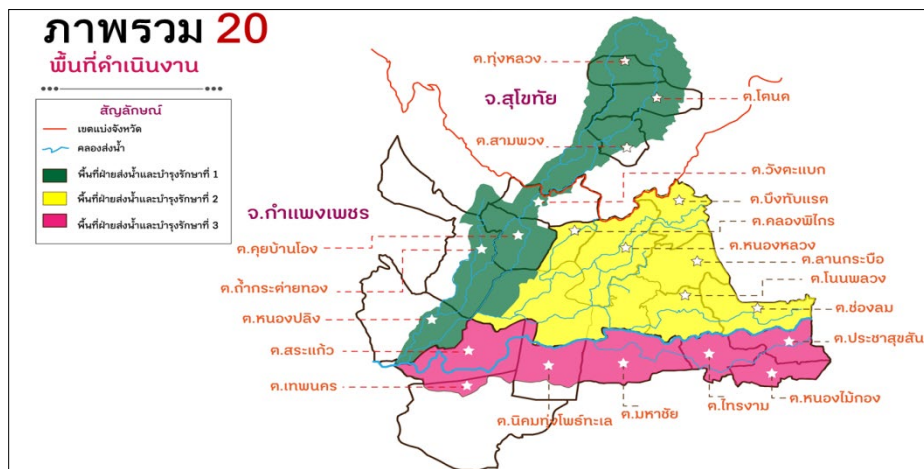
คุณชินุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ทีมวิจัยได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง และเนื่องจากช่วงที่ผ่านมามีข้อจำกัดเรื่องสถานการณ์โควิด-19 จึงได้วางแผนเตรียมดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีคุณชวรินทร์ สุภษา โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง มารับตำแหน่งแทนคุณสุทธิชัย ไพรสันต์ ที่เกษียณอายุราชการ และได้เข้าร่วมเปิดงานพูดคุยกับเกษตรกรทำงานร่วมกับทั้ง 3 สบ. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง

คุณชวรินทร์ สุภษา ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กล่าวว่า ได้มารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2564 ที่ผ่านมา โครงการนี้ดำเนินการอยู่ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดสุโขทัย จากการทำงานกับเกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชรมาด้วย ยินดีให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกับทุกหน่วยงาน

จากนั้น คุณชินุวัฒน์ มณีศรีขำ ให้ผู้เข้าร่วมจากหน่วยงานต่างๆ แนะนำตัว และแนะนำทีมสนับสนุนในพื้นที่ รวมทั้งทีมวิจัยจากภายนอกไปด้วย พร้อมทั้งกล่าวว่า เป้าหมายของโครงการวิจัย คือ จะทำอะไรให้เกิดการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการตัดสินใจแก้ไขปัญหา เกิดการปรับพฤติกรรมกรใช้น้ำของเกษตรกรร่วมกับชลประทาน และเกิดการขับเคลื่อนรูปธรรมไปสู่ระดับนโยบาย ซึ่งในการดำเนินงานปี 1 ทีมผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะเรื่องการใช้น้ำในการประกอบอาชีพ ดังนั้น ปีแรกมีน้ำกินน้ำใช้ ปี 2 จึงแปลงการใช้น้ำไปสู่การสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจ

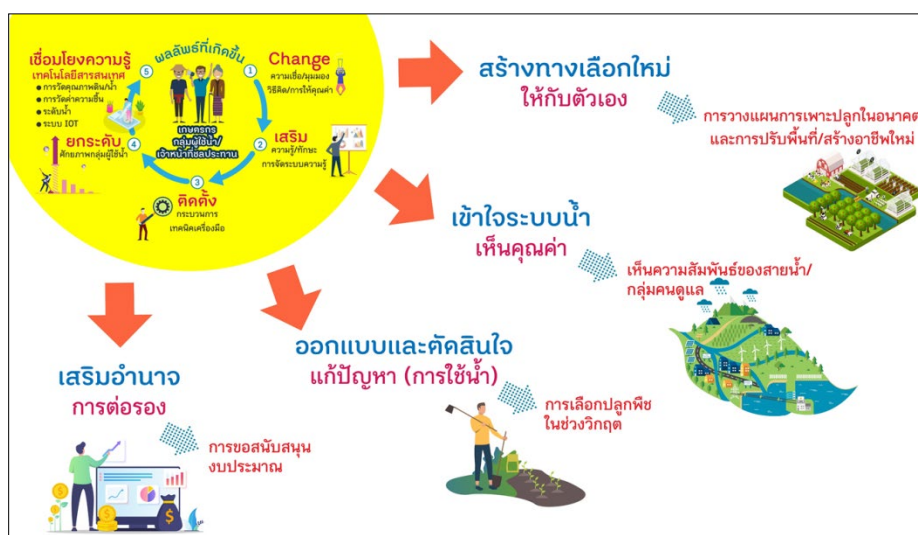
ชื่อโครงการพัฒนาการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร มีการจัดทำห่วงโซ่การผลิตทั้งช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ จึงต้องมีหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ รวมทั้งยกระดับสินค้า ทั้งการแปรรูป การจัดทำผลิตภัณฑ์ และการตลาด

โครงการปี 1 ดำเนินงาน 10 พื้นที่ ครอบคลุม 3 สบ. ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร และปีที่ 2 ขยายผลไปสู่ 10 พื้นที่ ในจังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดสุโขทัย และจัดทำระบบสารสนเทศ 50 พื้นที่ในจังหวัดกำแพงเพชร เชื่อมโยงชุมชนกับหน่วยงาน ในอนาคตจะพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศในระดับตำบล มีการจัดทำระบบข้อมูลในระดับตำบล ผูกให้ใช้ข้อมูลในการเขียนโครงการ และการสร้างรูปธรรมเรื่องอาชีพ การผลิต การตลาด มีการแปลงน้ำต้นทุนไปสู่การแปรรูปผลิตภัณฑ์และการตลาด และการจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน และนำแนวทางการดำเนินงานจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ไปขยายผลยังทั่วทุกภูมิภาคในประเทศ โดยมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันและใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ซึ่งที่วิจัยได้ดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ชลประทานอย่างต่อเนื่อง และจะนำรูปธรรมไปผลักดันนโยบายจังหวัดในการขับเคลื่อนงานร่วมกันต่อไป ช่วงที่ผ่านมาที่วิจัยมีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง มีการประชุมผ่านชุมและจัดประชุมในพื้นที่ร่วมกับเกษตรกร รวม 3 หลักสูตร รวมทั้งการดำเนินการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวเชื่อมโยงกับ สนทช.ที่มีการออกกฎหมาย พรบ.น้ำปี 2561 ให้มีการขึ้นทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำกับ สนทช. จัดทำแผนน้ำในระดับตำบล บรรจุแผนน้ำตำบลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งแผนไปยังอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และ สนทช. ตามลำดับ รวมทั้งจากการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนกับ ดร.สมเกียรติ ประจำวงษ์ อดีตเลขาธิการ สนทช. เรื่องการเขียนแผนงานเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจาก สนทช. พบว่า ยังมีข้อจำกัดเรื่องการเขียนแผนน้ำ และในปัจจุบันการเขียนโครงการต้องมีตัวชี้วัดที่ชัดเจนคือการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ รศ.ดร.เจษฎา แก้วกัลยา ผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษา สนทช. ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเก็บข้อมูลน้ำใต้ดินเพื่อการผลิตควบคู่กับน้ำผิวดิน เพราะคนในพื้นที่มีการใช้น้ำใต้ดินร่วมด้วย ซึ่งที่วิจัยได้นำข้อเสนอแนะและช่องว่างดังกล่าวมาเติมเต็มในโครงการทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลและการเขียนแผนอย่างมีประสิทธิภาพร่วมด้วย

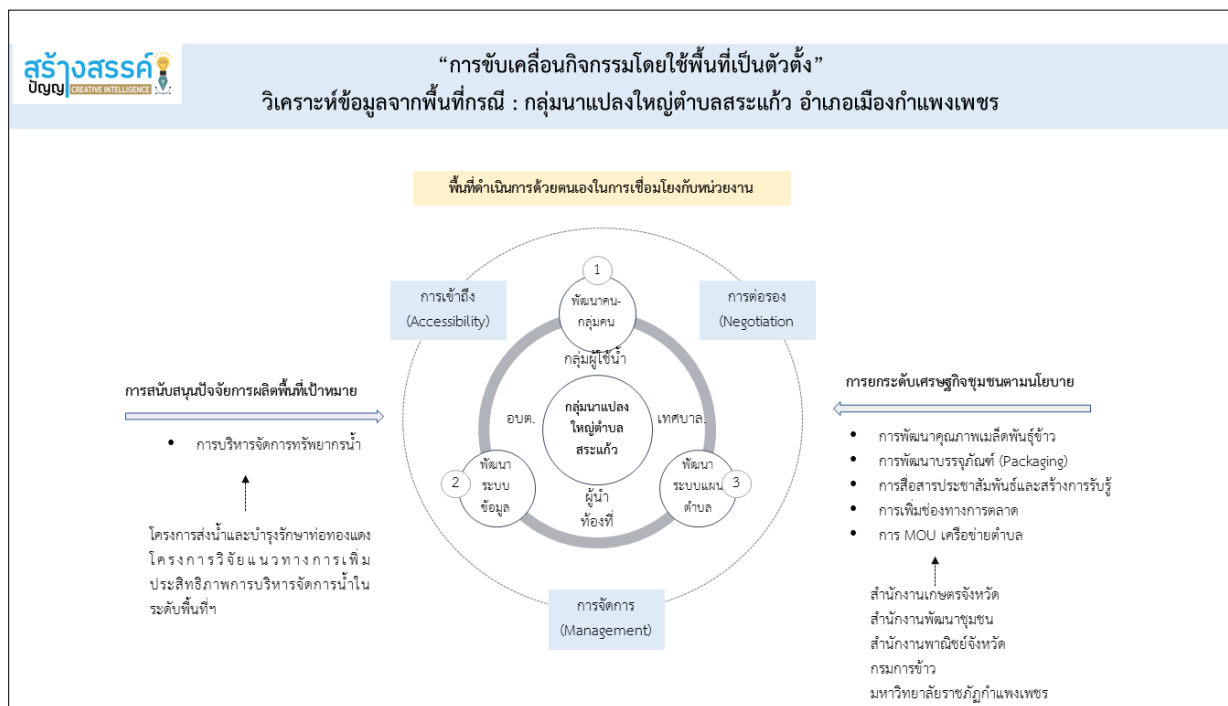
ผลการดำเนินงานปี 1 ที่ผ่านมา ทำให้ชาวบ้านมีทางเลือกในการวางแผนเพาะปลูกและการผลิตเพื่อให้ได้รับผลผลิตอย่างเต็มประสิทธิภาพ เกษตรกรมีการปรับการประกอบอาชีพสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน เห็นคุณค่าและความสัมพันธ์ของเครือข่ายกลุ่มผู้ใช้น้ำตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีการออกแบบการตัดสินใจการผลิต พยายามจะพูดคุยเรื่องพอเพียง บางพื้นที่ยังปลูกและรับซื้อปอเทืองเพื่อส่งเสริมพัฒนาที่ดิน ซึ่งทีมวิจัยต้องเชื่อมโยงกับหน่วยงานว่าปลูกแล้วจะส่งขายที่ไหน เกิดการเพิ่มอำนาจต่อรองของกลุ่มเกษตรกร โดยการใช้ข้อมูลในการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

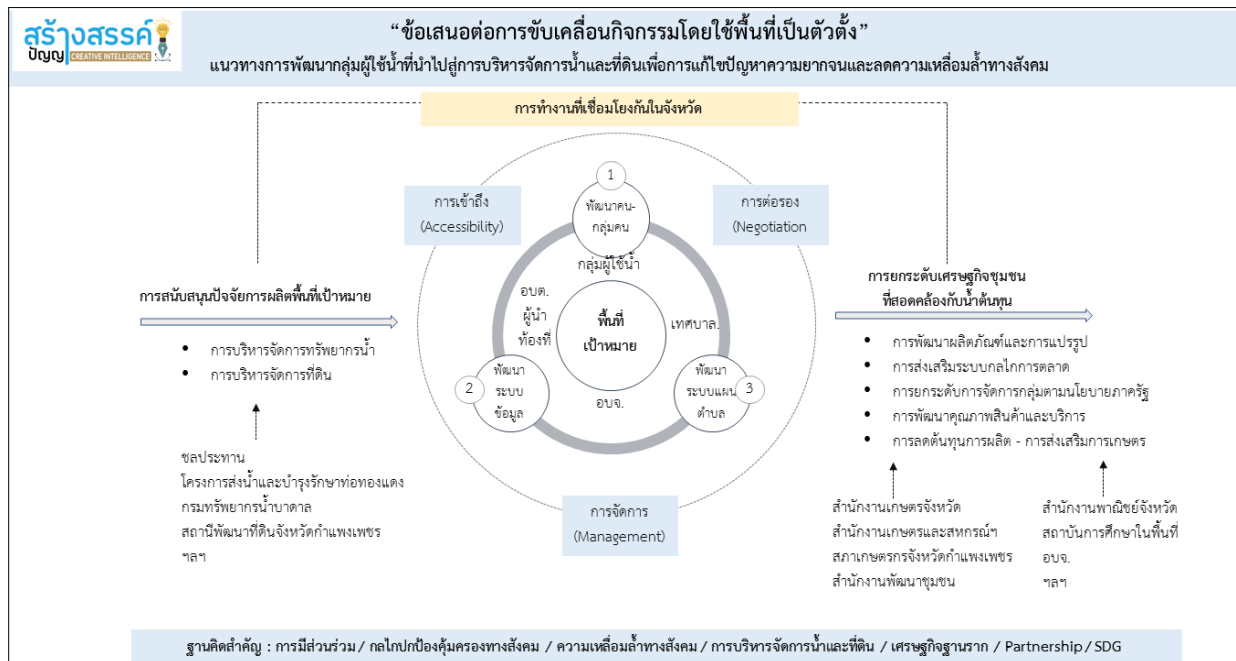
ขอยกตัวอย่างผลงานที่ผ่านมา ได้มีการเชิญเกษตรกร 5 กลุ่มหลัก ในการวิเคราะห์กลุ่มนาแปลงใหญ่ที่ตำบลสระแก้ว จังหวัดกำแพงเพชร เป็นพื้นที่ต้นน้ำ ขณะนี้เข้าโครงการนาแปลงใหญ่ สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยการประสานจากสำนักงานเกษตร พาณิชย พัฒนาชุมชน และ มรภ.กำแพงเพชร เพื่อพัฒนาเมล็ดพันธุ์ข้าวและบรรจุภัณฑ์ หากขายเมล็ดพันธุ์ไม่ได้ก็แปรรูปเป็นข้าวสารขาย เมื่อวิเคราะห์ต้นทุน พบจุดอ่อน คือ แปลงใหญ่ต้องมีพื้นที่ 400 - 500 ไร่ หากจะทำเมล็ดพันธุ์ให้มีคุณภาพจะต้องมีการวางแผนปลูกข้าวในแต่ละเดือน เพื่อไม่ให้ละอองเกสรไปผสมกับสายพันธุ์อื่น แต่เกษตรกรไม่ดำเนินงานตามแผนงานที่วางแผนร่วมกัน ดังนั้น หากจะทำเรื่องเมล็ดพันธุ์ข้าวต้องทำงานใกล้ชิดกับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาที่อ่างทองแดง มีการพัฒนา

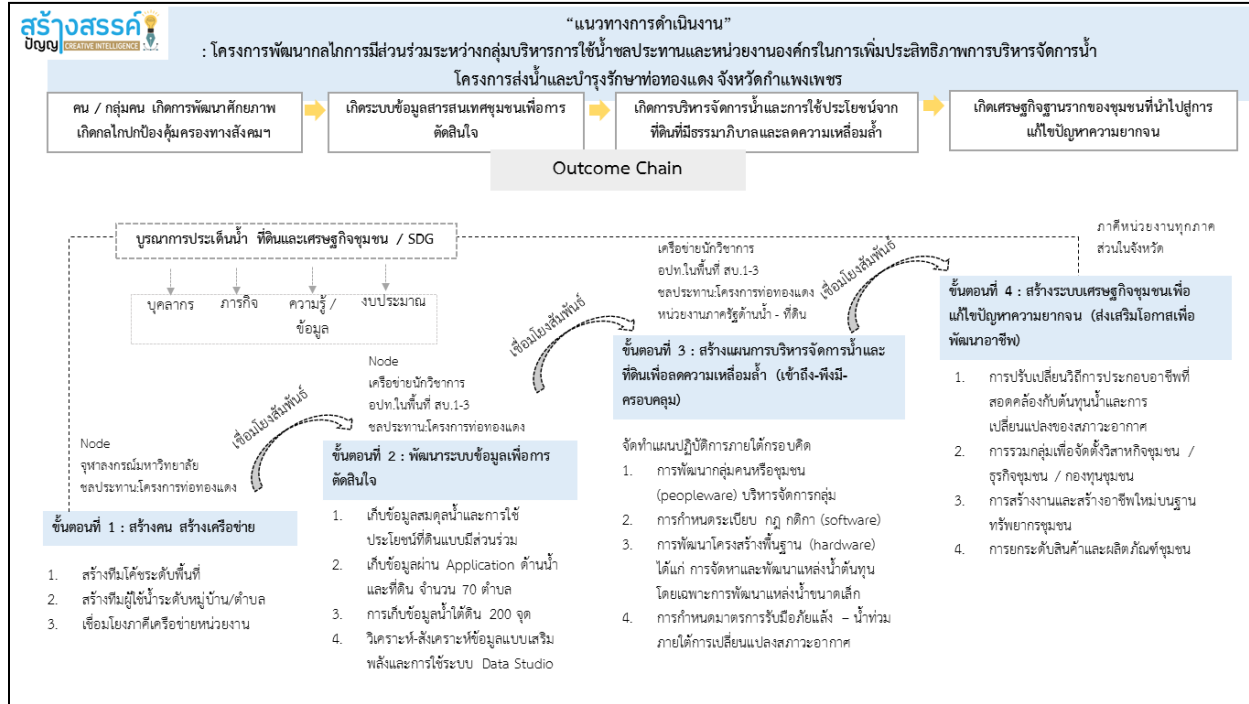
ระบบข้อมูลการปลูกข้าวในแต่ละเดือน พัฒนาแผนการตลาด และการแปรรูป เพื่อสามารถพึ่งพาตนเองได้ แม้ว่าไม่มีหน่วยงานสนับสนุนต่อเนื่อง

แนวทางในการขยายงานร่วมกัน คือ การใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area-based) มีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การจัดการที่ดิน และมีชลประทานจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ทำงานเชื่อมโยงกับนโยบายของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หากเกษตรกรมีการรวมตัวกันจะสามารถเจาะน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรได้ รวมทั้งสถานีพัฒนาที่ดินในการช่วยลดต้นทุนให้กับชาวนา/เกษตรกร เพื่อให้ข้าวมีคุณภาพดีขึ้น ขณะที่การทำเรื่องเศรษฐกิจชุมชนการแปรรูป การส่งเสริมการตลาด การเชื่อมโยงนโยบาย และการพัฒนาสินค้า ซึ่งในอนาคตอาจจะไม่ได้ขายสินค้าอย่างเดียว แต่ยังมีแปรรูปจากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น การแปรรูปเป็นสบูจากข้าว เครื่องประตันทิว ทางโครงการจะประสานนักวิชาการเข้ามาช่วย โดยเชื่อมโยงกับ มรภ. หรือหน่วยงานการเกษตรในการลดต้นทุนร่วมกับพัฒนาที่ดิน ในวันที่เชิญทุกท่านมาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานร่วมกัน ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วม ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ลดความยากจนของเกษตรกร ซึ่งหัวใจสำคัญคือการบริหารจัดการน้ำและเศรษฐกิจฐานราก ทั้ง BCG Economy ในการทำงานแบบเป็น Partnerships ในการตอบโจทย์การพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) จึงพยายามชวนให้เป็นตัวแบบในการตอบโจทย์การพัฒนาที่ยั่งยืน

ทีมงานวิจัยได้ดำเนินงานผ่าน 1) มีการสร้างไคซ์และทีมพื้นที่ประจำ Zone man ที่เข้าร่วมการอบรมกับทีมวิจัย มีการทำงานกับชุมชน และมีการเชื่อมโยงการทำงานในการช่วยสนับสนุนเกษตรกรในปีที่ 2 2) ทำให้เกษตรกรมีการใช้ระบบข้อมูลในการตัดสินใจ เพื่อให้ใช้ต่อเนื่อง 3) เกษตรกรมีการใช้น้ำทั้งระบบชลประทานและน้ำใต้ดินท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และ 4) การนำแนวคิดของ BCG Economy และเศรษฐกิจฐานรากในการทำงานร่วมกับเกษตรกร ทีมวิจัยมีหน้าที่แปลงแนวคิดในการทำงานไปสู่เกษตรกรแบบง่ายๆ เช่น BCG Economy เศรษฐกิจฐานราก เป็นต้น และชวนหน่วยงานมาร่วมทำงานตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อให้เกษตรกรผลิตและขายเป็น ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิคาดหวังมากจากการดำเนินงานภายในระยะเวลา 10 เดือน

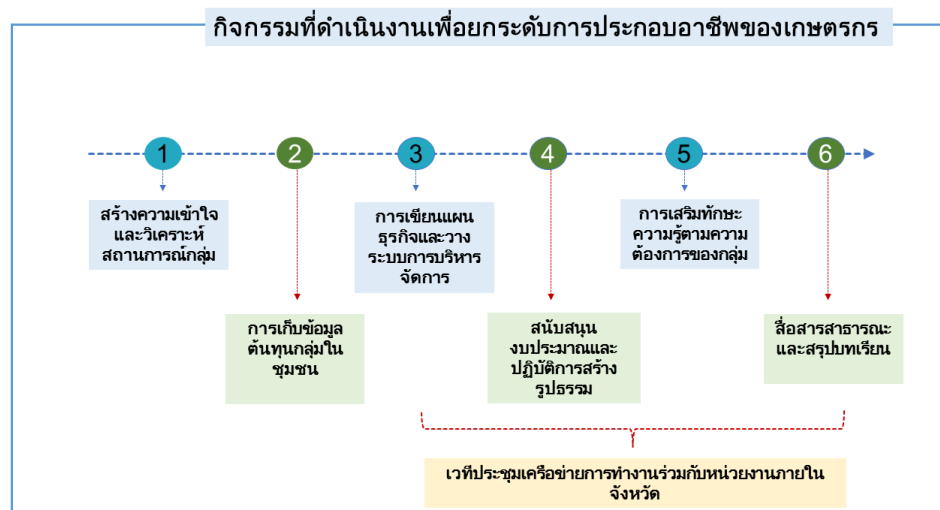

หัวใจสำคัญของการทำงาน คือ การขยับงานวิจัยในระดับพื้นที่เพื่อเชื่อมโยงน้ำ เกษตร และการตลาด โดยคำนึงถึงแหล่งน้ำต้นทุน ปริมาณความต้องการน้ำ ระยะเวลากระจายน้ำให้ทั่วถึง ท่วมกลางข้อจำกัดและความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเกษตรกรยังไม่ทราบว่าจะเชื่อมโยงปริมาณน้ำเหลือเท่าไร แต่เกษตรกรที่เข้าร่วมดำเนินโครงการในปีที่ 1 จะเห็นข้อมูลปริมาณน้ำที่มีในเขื่อนจะต้องวางแผนการใช้น้ำร่วมกันอย่างไร แม้ว่าปีนี้ปริมาณน้ำในเขื่อนภูมิพลจะมีมากกว่าเดิม แต่เกษตรกรที่เข้าร่วมใหม่ในปี 2 ยังมีความต้องการการใช้น้ำ ไม่ยอมรับแนวคิดเรื่องการทำนาเปียกสลับแห้งมากนัก หลังจากนั้น เกษตรกรต้องมีการปรับตัวในการทำนา จะทำอย่างไรให้สามารถทำการผลิตและตลาดได้ตามนโยบายของนายกรัฐมนตรีนโยบายที่ว่า “ทำน้อย แต่ได้มาก” และสุดท้ายเกษตรกรต้องดูเรื่องหนี้สินในครัวเรือน การกินที่อยู่ดี จากการลงพื้นที่จังหวัดสุโขทัยเกษตรกรมีการทำโคกหนองนาโมเดล ส่งผลให้มีปริมาณน้ำไว้ใช้มาก แต่ยังคงวางแผนการผลิตได้ไม่ต่อเนื่อง มีการปลูกผักแบบเดิม เช่น ปลูกผักสลัด เป็นต้น จะทำอย่างไรให้มีการปลูกผักท้องถิ่นเพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งตนเองได้มีโอกาสร่วมทำงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ที่มีการสนับสนุนงบประมาณการสร้างรายได้สร้างอาชีพได้ร่วมด้วย ดังนั้น จึงต้องการผลักดันให้เกิดกลไกของหน่วยงานในจังหวัด เพื่อนำเสนองานวิจัยในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้งหมด รวมทั้งข้อมูลเรื่องน้ำที่ทีมวิจัยมาติดตั้งให้กับเกษตรกรในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง และการมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับเกษตรกร

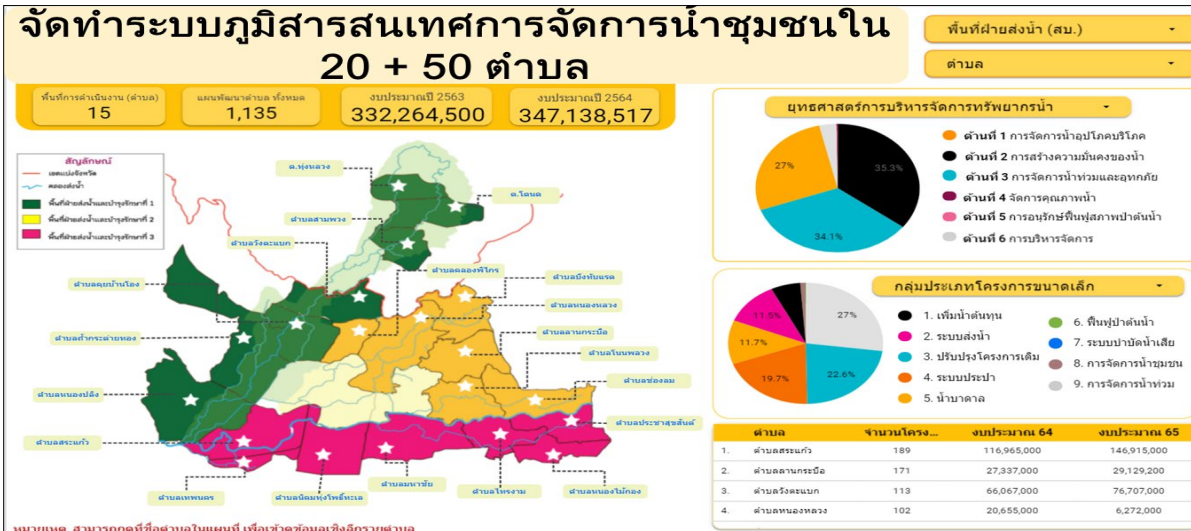

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

วันนี้จึงขอให้ focus พื้นที่ 5 ตำบล เพื่อเชื่อมโยงกับเรื่องน้ำ คือ ตำบลสระแก้ว ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล ตำบลหนองไม้กอง ตำบลถ้ำกระต่ายทอง และตำบลหนองหลวง ซึ่งได้มีการวิเคราะห์ต้นทุนในพื้นที่ ขณะนี้เกษตรกรอยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลทุนในชุมชนเพิ่มเติม เพื่อมาเขียนแผนธุรกิจและระบบการบริหารจัดการ โดยนำต้นทุนที่มีทั้งเรื่องการปลูกข้าวขายยาเมล็ดพันธุ์ การทำปุ๋ยชีวภาพ การทำนาแปลงใหญ่ เพื่อมาจัดทำแผนธุรกิจ สนับสนุนงบประมาณเพื่อให้เห็นรูปธรรม การผลิต แปรรูป การตลาด โดยใช้เงินเป็นตัวตั้ง ทั้งการผลิตและแปรรูปให้มีคุณภาพ และสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ โดยใช้นักวิชาการประสานการทำงานร่วมกันที่มีปีกกาเพื่อเชื่อมโยงต่อยอด ขอให้ทุกท่านดูทั้ง 5 ตำบล นี้ด้วย เพื่อให้ทีมวิจัยมีการสื่อสารเชิงนโยบายต่อไป

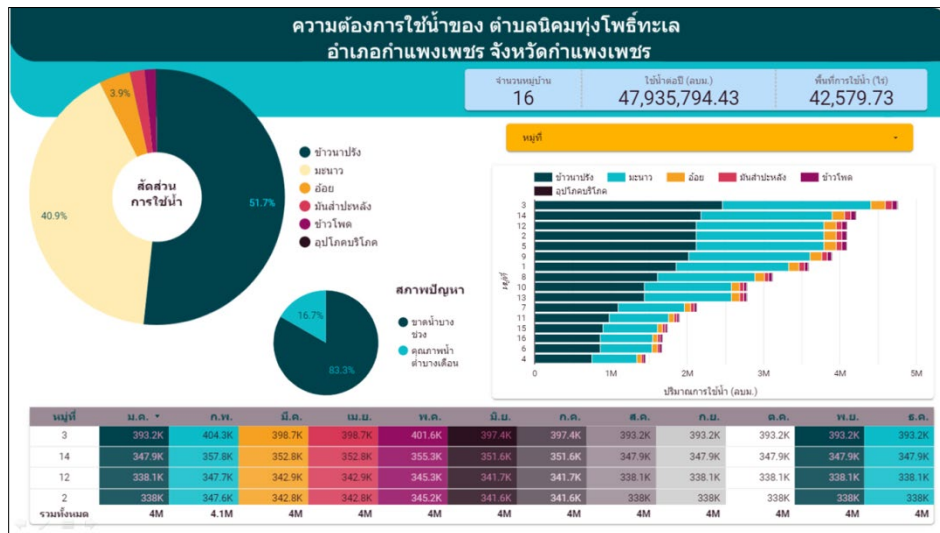
กระบวนการทำงาน 20 ตำบล ต้องมีการวิเคราะห์ประชากรและสภาพพื้นที่ แผนงานภายใต้ยุทธศาสตร์น้ำ 6 ด้าน ของ สนทช. โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับ อบท. ทั้งแหล่งน้ำ ปริมาณน้ำต้นทุน และเสนอแผนงานโครงการเข้าสู่ อบท. อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ซึ่งทีมวิจัยมีประสบการณ์การทำระบบสารสนเทศ 108 ตำบล กับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา สอดรับกับ สนทช. ที่ได้มีการจัดทำระบบข้อมูลภายใต้โปรแกรม Thai water plan และให้ท้องถิ่นมีการนำข้อมูลไปใช้ในการเขียนโครงการ รวมทั้งเขียนขอโครงการบริหารจัดการน้ำขนาดเล็ก งบประมาณไม่เกิน 2 ล้านบาท ภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์ของ สนทช. ได้ร่วมด้วย นอกจากนี้ โครงการยังต้องจัดทำข้อมูลให้ครบทั้งจังหวัดกำแพงเพชร 70 ตำบล เป็นพื้นที่เดิม 50 ตำบล และพื้นที่ใหม่ 20 ตำบล หากไม่ได้รับความร่วมมือกับหน่วยงาน/ท้องถิ่นอาจจะดำเนินการไม่ทันตามแผนงาน โดยจะมีการชวนเจ้าหน้าที่ อบท. มาฝึกอบรมก่อนที่จะลงไปเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับชุมชน เก็บข้อมูลผ่าน google form ภายใต้ระบบภูมิสารสนเทศที่ทีมวิจัยได้ออกแบบไว้ มีการเก็บข้อมูลพร้อมทั้งถ่ายรูปภาพประกอบ ซึ่งคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดสามารถเปิดดูข้อมูลได้ว่าในแต่ละตำบลมีแผนงานด้านใดบ้าง ในอนาคตทุกตำบลจะต้องมีแผนน้ำตำบล เพื่อส่งแผนไปยังคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ดังนั้น หากไม่มีการบรรจุแผนน้ำไว้จะไม่สามารถได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการน้ำได้ อาจจะทำได้ไม่ครบถ้วนแต่จะพยายามดำเนินงานให้ครอบคลุม ดังตัวอย่างระบบสารสนเทศภาพรวมและระดับตำบล

ตัวอย่างระบบภูมิสารสนเทศภาพรวม

ตัวอย่างระบบภูมิสารสนเทศระดับตำบล

3. กิจกรรมภาคีหน่วยงานสะท้อนภารกิจและมุมมองที่มีต่อการพัฒนาเกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการหนุนเสริมยกระดับการดำเนินงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้บนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน

หลังจากที่ คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ นำเสนอรายละเอียดโครงการและผลการดำเนินงานเสร็จสิ้น ขอให้ผู้เข้าร่วมทุกท่านเล่าหรือแลกเปลี่ยนโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานร่วมกัน สรุปได้ดังนี้

คุณอนันต์ โฆษิตพิพัฒน์ เกษตรและสหกรณ์ จากนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการทำงานเป็นทีมงานในระดับอำเภอ ประกอบด้วย เกษตรอำเภอเป็นประธาน ปศุสัตว์ ประมง สหกรณ์ ซึ่งสามารถให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมผ่าน google form ได้ และพื้นที่ดำเนินการในโครงการมีทั้งพื้นที่ทั้งในและนอกเขตชลประทาน รูปแบบการดำเนินงานจึงแตกต่างกัน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ในระดับตำบลมีแผนงานบริหารจัดการน้ำน้อยมาก การเขียนแผนมีข้อมูลไม่เพียงพอจึงไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ แต่หากมีข้อมูลสามารถนำเสนอเพื่อขอรับทุนในโครงการบริหารจัดการน้ำขนาดเล็กงบประมาณไม่เกิน 2 ล้านบาท ได้ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการขอข้อมูลแผนงานและงบประมาณของท้องถิ่นในช่วงปี 2565 – 2567 เพื่อวิเคราะห์แผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำ หาก อบจ.ให้การสนับสนุนข้อมูลจะช่วยให้ได้มาก

คุณปรีชา เรืองคุ้ม สภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า งานที่ดำเนินการอยู่ตรงกับภารกิจของสภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชรในการพัฒนาอาชีพ การทำแผนเน้นให้เกษตรกรคิดเองทำเอง ภายใต้โครงการนี้จึงขออนุญาตร่วมดำเนินการด้วย โดยสามารถประสานงาน/การบริหารจัดการกับศูนย์ประสานงานผ่านคุณนิติธร จุลละพราหมณ์ ที่ขับเคลื่อนงานในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรได้

คุณกชกร กานดารัม สถานีพัฒนาที่ดินกำแพงเพชร กล่าวว่า เกษตรกรมีการใช้น้ำ เริ่มทำการเกษตร ปลูกข้าวปีละ 2 ครั้ง ที่หน่วยงานมีการทำโครงการธนาคารเมล็ดพันธุ์พอเพียง สามารถปลูก ขายได้ และใช้น้ำน้อย มีการส่งเสริมให้นำเมล็ดพันธุ์ไปปลูกและช่วยจำหน่ายได้ สามารถขายเองหรือขายคืนเข้าธนาคารเมล็ดพันธุ์ได้ โดยขอให้แจ้งความจำนงไว้ก่อน นอกจากนี้ ยังมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่เพื่อให้เกิดความเหมาะสม อาจจะมีการปรับเปลี่ยนบางพื้นที่ได้ ไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพื้นที่ทั้งหมด มีงบประมาณสนับสนุนพื้นที่เป้าหมายแต่ละปี สามารถดูปริมาณน้ำใต้ดิน/น้ำผิวดิน การปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกให้สอดคล้องกับสภาพดิน ทำให้ทราบปริมาณน้ำต้นทุน/น้ำผิวดิน รวมทั้งจังหวัดได้รับงบประมาณสนับสนุนแหล่งน้ำในไร่นา พบว่า การมีแหล่งน้ำช่วยกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ เนื่องจากบางพื้นที่ได้รับน้ำจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง หรืออยู่ในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงแต่อาจจะไม่ได้รับน้ำอย่างทั่วถึงตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในการใช้น้ำร่วมกัน รวมทั้งยังมีการจัดทำแผนพัฒนาระดับตำบล ทำแผนร่วมกับชาวบ้าน และ อบต.ในตำบลนั้นๆ เพื่อดูว่าขาดแคลนเรื่องอะไรซึ่งอำเภอพรานกระต่ายมีการนำเสนอว่ามีการขาดแคลนน้ำใต้ดินร่วมด้วย

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ สามารถเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันได้ จะขอให้ทีมงานประสานงานกับสถานีพัฒนาที่ดิน จาก การทดลองกับ 108 ตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา 14 จังหวัด ครอบคลุม 5 ภูมิภาค ดำเนินการอยู่ แต่ที่จังหวัดกำแพงเพชรที่มิวิจัย ดำเนินการเอง โดยมีการออกแบบ google form ให้ง่ายต่อการทำงาน กรอกข้อมูลจะนำเสนอผ่านระบบ Data Studio โดยใช้ โปรแกรม Epicollect 5 ซึ่งทดลองทำไปแล้ว และที่มิวิจัยกำลังพัฒนาระบบให้ดีขึ้น

คุณกิตติกานต์ ศรีธิทอง เกษตรจังหวัดกำแพงเพชร เห็นดีด้วยกับการทำระบบข้อมูลผ่าน google form สามารถนำไป ปรับใช้กับการเก็บข้อมูลการปลูกพืชชนิดต่างๆ ได้

คุณบรมัตถ์พงษ์ พลเยี่ยม พาณิชย์จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า ตนเองอาจจะมีความรู้เรื่องนี้ไม่มากนัก โดยทั่วไปมีการ ใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค น้ำเพื่อการเกษตร และน้ำเพื่อกิจการอื่นๆ การกักเก็บน้ำในช่วงต้นน้ำควรมีปริมาณมาก เพื่อชะลอน้ำ น้ำไหลไปยังพื้นที่อื่นๆ อาจจะสร้างอ่างเก็บน้ำเล็กๆ และมีอ่างใหญ่เชื่อมโยงกัน เพื่อชะลอน้ำไม่ให้ไหลลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาทั้งหมด ในส่วนของพาณิชย์จังหวัดหากมีภาพอนาคตจะทำให้เห็นสภาพของแหล่งน้ำที่มี ควรมีการเก็บข้อมูลย้อนหลัง คือ การเก็บข้อมูลน้ำ ได้ดิน และ SWOT การใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งได้เสนอกับ ผวจ.เรื่องน้ำกับการเชื่อมโยงไปสู่การท่องเที่ยวน้ำแล้ว เดิมจังหวัดกำแพงเพชร มีการปลูกพืชเชิงเดี่ยวมาก ทำให้มีความร้อนเพิ่มขึ้น อาจจะมีการทำสวนป่าเพื่อเพิ่มปริมาณออกซิเจน ซึ่งขณะนี้กรุงเทพฯ ได้ ดำเนินงานหลายจุดแล้ว จังหวัดเชียงใหม่ก็ทำเช่นเดียวกัน ทำให้มีปริมาณน้ำในดินเพิ่มขึ้น ทำทั้งการท่องเที่ยวและการเกษตรร่วม ด้วย ในส่วนของพาณิชย์จังหวัดมีพืชเกษตร ได้แก่ ถั่วลิสง มะละกอ กล้วย ไม้ส่าปะหลัง อินทผลัม ข้าว ข้าวโพด หากจะส่งเสริมการเกษตร ต้องลงพื้นที่ เช่น การลงพื้นที่อำเภอโกสุมพิ พบว่า มีพื้นที่ทั้งหมด 11 ไร่ ปลูกมันสำปะหลัง 10 ไร่ เหลืออีก 1 ไร่ เพื่อปลูกพืช ชนิดอื่น แต่ปลูกมันสำปะหลังเพราะความจำเป็น ทั้งที่สภาพพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกอ้อย ดังนั้น การปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการ ปรับเปลี่ยนการผลิตจึงมีความสำคัญร่วมด้วย น้ำใต้ดิน อีเอ็มสน้อย แหล่งน้ำมาจากน้ำใต้ดิน หากมีปริมาณน้ำมากคาดว่าจะดีต่อการ ผลิต จึงขอเสนอให้ที่มิวิจัยลงพื้นที่ดูข้อมูลเรื่องการเพาะปลูกพืชร่วมด้วย เหมือนกับการปลูกกล้วยไข่ในจังหวัดกำแพงเพชร เดิมมี พื้นที่ปลูก 20,000 ไร่ ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกเหลือเพียง 2,000 กว่าไร่ เนื่องจากมีปัญหาเรื่องลม กล้วยน้ำว้าก็ลดลงเช่นกัน อ้อย ข้าว ข้าวโพด ก็ต้องคำนึงถึงปริมาณน้ำใต้ดินและมีการขุดบ่อไว้ใช้ร่วมด้วย หน่วยงานภาครัฐควรลงไปเรียนรู้สภาพพื้นที่เพื่อให้เกิดการ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการทำอ่างพวงและการทำแก้มลิงเพื่อช่วยชะลอน้ำ เหมือนกับโครงการป่าพวงควนเค็งและลุ่ม น้ำปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีการชะลอน้ำไว้ใช้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ สำหรับแผนเรื่องกลไกการตลาดกำลังหารือเรื่อง การส่งออกร่วมกับสถานประกอบการรายใหญ่ 2 ราย รวมทั้งอายุโมเดิตะต้องการผลผลิตมันสำปะหลังจำนวนมาก เพื่อนำไป แปรรูปทำแอลกอฮอล์และหน้ากากอนามัยร่วมด้วย

ผู้แทนสำนักงานเกษตรจังหวัด กล่าวว่า มีส่วนงานที่ส่งเสริมกรมส่งเสริมการเกษตร ดูเรื่องการสร้างความเข้มแข็งให้กับ กลุ่มเกษตรกร การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เกษตรกรแปลงใหญ่ ขอรบายกลุ่มเป้าหมาย เกษตรกรจำนวนกี่ราย มีการวางแผนการ ดำเนินงานให้การสร้างการรับรู้ในการเก็บข้อมูลอย่างไร สำนักงานเกษตรยินดีเข้าร่วม รวมทั้งทางประมงในพื้นที่ร่วมด้วย จะนำ เรียนเกษตรจังหวัดอีกครึ่งหนึ่ง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ได้พูดคุยกับกลุ่มผู้ใช้น้ำเรียบร้อยแล้ว มีต้นทุนอยู่ในระดับหนึ่ง บางแห่งจดทะเบียนเป็นแปลง ใหญ่ บางแห่งอาจจะจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนในอนาคต ซึ่งหากเกษตรกรจะรวมตัวกันจะจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนจะขอให้ สำนักงานเกษตรมาให้ความรู้เรื่องดังกล่าว โดยสำนักงานเกษตรจะได้ดูแลกลุ่มต่อไป โครงการวิจัยจึงมีกระบวนการทำงานจากน้ำ ไปสู่การจดวิสาหกิจชุมชน

คุณชวนินทร์ สุภาษา ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาทองแดง กล่าวว่า จากแผนในโครงการจะดำเนินการ ทั้ง 70 ตำบล กับ 8 ตำบล เพื่อยกระดับสร้างงานสร้างอาชีพและสร้างรายได้ ซึ่งหากเกษตรกรเปลี่ยนไปเป็นวิสาหกิจชุมชน แล้วจะ ขายผลผลิตให้ใคร การตลาดเป็นอย่างไร อ้อยกับนาข้าวเมื่อปลูกเสร็จก็ได้รับเงิน จึงขอฝากที่มิวิจัยให้ดูเรื่องรายได้ของเกษตรกร ร่วมด้วย สำหรับเรื่องการให้ความร่วมมือ กรมชลประทานมีกองส่งเสริมการมีส่วนร่วม หากสามารถส่งน้ำไปที่พื้นที่ได้ ขอความ ร่วมมือได้หมดเพราะว่าเกษตรกรต้องการน้ำ หรือกลุ่มที่ได้น้ำจะทำงานได้ง่ายขึ้น ขอให้สำนักงานชลประทานที่ 4 ดูแล 4 จังหวัดมา พุดคุยเรื่องน้ำร่วมด้วย

คุณพีระพล อินชัน หัวหน้าฝ่ายบริหารจัดการน้ำ สำนักงานชลประทานที่ 4 กล่าวว่า สำนักงานชลประทาน 4 ดูแลพื้นที่ ชลประทานทั้งหมดของจังหวัดกำแพงเพชร รายละเอียดของการดำเนินงานในส่วนของโครงการ มีวัตถุประสงค์และเป้าหมาย มี

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การขยายผลพื้นที่ส่วนหนึ่งอยู่ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง แต่เมื่ออยู่ในพื้นที่อื่นๆ ยังมีหน่วยงานต่างๆ ดูแลทรัพยากรน้ำอยู่ ผลสัมฤทธิ์ในการสร้างอาชีพสร้างรายได้ จะต้องแบ่งน้ำอย่างไร และนำน้ำมาเป็นปัจจัยในการผลิต เพื่อประมวลผล ในกิจกรรมที่ทำ ในพื้นที่ต่างๆ ต้องวิเคราะห์กลุ่มน้ำต่างๆ มีหน่วยงานใดเข้ามาช่วย การให้ข้อมูลอาจจะติดกับดักการวางแผน ซึ่งกลุ่มน้ำเดียวอาจจะมียหลายตำบล โมเดลในการเก็บข้อมูลเป็นเชิงสังคม/ด้านกายภาพมากกว่า ข้อมูลที่เก็บมามีการวิเคราะห์แพลตฟอร์ม มีโมเดลหรือไม่ สอดรับกับสิ่งที่ต้องการหรือไม่ ทั้งปัญหาภัยแล้ง ผลผลิต และการเพิ่มรายได้ ซึ่งโครงการนี้ต้องการช่วยให้ผลผลิตที่ปลูกนำไปสู่การสร้างรายได้ ดังนั้น 1) แผนที่ไม่บรรจุใน อปท./จังหวัด ยังไม่สอดคล้องกับการพัฒนาชุมชน ต่างคนต่างทำ อาจนำไปสู่การสร้างปัญหาได้ 2) หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ พื้นที่ลุ่มน้ำนั้นจะอย่างไร เช่น ลุ่มน้ำคลองสวนหมากมีการพัฒนาเชิงระบบแล้ว ซึ่งทีมวิจัยต้องลงเรียนรู้และให้เกษตรกรเข้ามารับรู้การดำเนินโครงการในภาพใหญ่ร่วมด้วย

คุณสมเกียรติ อุปการะ ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กล่าวว่า ทีมวิจัยได้ดำเนินงานวิจัยตั้งแต่ระยะที่ 1 ครอบคลุมพื้นที่ 10 ตำบล ในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ทำให้เกษตรกรรู้จักตนเอง ระบบการใช้น้ำของตนเอง เข้าใจตามที่ ผอ.พุด ทำให้เกษตรกรเข้าใจการรับน้ำในช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เมื่อเข้าใจสถานะและโอกาสในการรับน้ำให้กระจายไปในพื้นที่ว่ามีปัญหาอุปสรรคอย่างไร ทำให้เกิดการบริหารจัดการน้ำดีขึ้น เพราะเกษตรกรเข้าใจมากขึ้น สำหรับการดำเนินงานในปีที่ 2 มีความเข้าใจปริมาณน้ำต้นทุน การกระจายน้ำ การค้นหาศักยภาพในตำบลของตนเอง เพื่อพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ภาคีเครือข่ายได้สานต่อในการใช้น้ำเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับทางด้านเศรษฐกิจได้ ส่วน 50+20 ตำบล เป็นการมีข้อมูลแผนการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ ในลักษณะของเชิงพื้นที่ มีการใช้ภาพอนาคตเข้ามาช่วย ซึ่ง 50 ตำบลจะลงรายละเอียดไม่มากเท่ากับ 20 ตำบล ที่เข้าร่วมโครงการ แต่จะได้แพทเทิร์นการเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกัน

คุณชินวุฒน์ มณีศรีขำ ขอบคุณสำนักชลประทานที่ 4 ทีมวิจัยดำเนินงานในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง เท่านั้น ปีแรก 10 ตำบล เลือกลงมา 5 ตำบล เพื่อขับเคลื่อนเรื่องวิสาหกิจชุมชนในปีที่ 2 ซึ่งต้องเชื่อมโยงการทำงานกับกลุ่มน้ำ ชาวบ้านมักมองว่าได้รับน้ำจากชลประทาน แต่ผู้ทรงคุณวุฒิจึงขอให้ดูพื้นที่นอกเขตชลประทานเพิ่มเติม ฝึกให้ชาวบ้านใช้แพลตฟอร์มในการบริหารจัดการน้ำ ตนเองเริ่มทำกับกองส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมชลประทาน มาตั้งแต่เริ่มต้นกับ อ.สุจินต์ หลิมโต ประเสริฐ สำหรับการทำงานเชิงชุมชน 50 ตำบล ทำเรื่องระบบข้อมูลพื้นฐานเท่านั้น เพื่อให้ชาวบ้านเห็นว่าต้องมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และทีมวิจัยต้องเพิ่มเติมเรื่องลุ่มน้ำร่วมด้วย

คุณพีระพล อินชันทน์ หัวหน้าฝ่ายบริหารจัดการน้ำ สำนักงานชลประทานที่ 4 กล่าวว่า น้ำเป็นปัจจัยการผลิต สร้างงานสร้างรายได้ เพื่อให้เป็นไปตามผลสัมฤทธิ์ ทีมงานจะต้องศึกษาในเรื่องของพื้นที่ เนื่องจากการทำงานเรื่องน้ำมองถึงระดับลุ่มน้ำ แต่ทีมวิจัยมองตามเขตการปกครอง จึงขอให้ทีมวิจัยให้ความรู้แก่เกษตรกรก่อนที่จะออกแบบข้อมูล เพื่อให้หนึ่งองค์ประกอบการออกแบบแนวทางการพัฒนา ทั้งอาคารเก็บกักน้ำ หรือต้องสำรวจใหม่ อยู่ในลุ่มน้ำไหนแทนการพัฒนารายตำบล เพื่อป้องกันความขัดแย้ง

คุณอดิษฐ์ ศิริสุทธิ์ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร เสนอแนะว่าสามารถดำเนินงานได้ตามโคกหนองนาโมเดล และควรปลูกพืชที่ทนน้ำท่วมแทรกในการปลูกต้นยูคาลิปตัสได้ เป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง รวมทั้งการใช้วัชกรรมการเพาะเนื้อเยื่อข้าวทำเป็นอาหาร ซึ่งอนาคตไม่ยากให้เกษตรกรอยู่กับที่ เพราะทั้งลาว เวียดนามก็มีสินค้าเกษตรแปลกๆ เช่น ข้าวโพดม่วง อาจจะเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกรเข้าถึงร่วมด้วย เป็นต้น ทำสินค้าที่เพิ่มมูลค่าและทนแล้งได้

คุณชินวุฒน์ มณีศรีขำ เติมมีการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเป็นกลุ่มๆ ตั้งแต่ต้นน้ำ-ปลายน้ำ เช่น ตำบลหนองไม้ก่องอยู่ปลายน้ำ ส่งน้ำไปไม่ถึง และคนที่กำแพงเพชรต้องตามน้ำว่าส่งน้ำไปถึงบริเวณใด คนที่อยู่ทุ่งโพธิ์ทะเล (กลางน้ำ) ได้น้ำมาทำนาและทำสวนมะนาว เชิญคนสระแก้ว (ต้นน้ำ) มาประชุมก็ไม่เข้าร่วม เพราะไม่มีความจำเป็น การดำเนินงานปีที่ 1 พาทั้งคนในช่วงต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ มาอบรมเข้าค่าย หน้าที่ของนักวิจัย คือ เชื่อมร้อยให้เกษตรกรรู้คุณค่าของสายน้ำ มองเห็นภาพรวมทั้งช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีการใช้น้ำร่วมกัน จากแม่น้ำปิงกระจายไปตาม สบ.ต่างๆ ปี 2 มีการกระจายไปยังพื้นที่ปลายน้ำ เติมชาวบ้านไม่สนใจเรื่องเขื่อนภูมิพล สนใจแต่เรื่องได้น้ำมาใช้เท่านั้น แต่ปัจจุบันเครือข่าย 10 ตำบล ของปีที่ 1 มีการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันผ่านสายน้ำ และหากแบ่งปันกันคนข้างหลังก็ได้ใช้น้ำ ไม่ได้รับผลกระทบ/เดือดร้อน หากส่งน้ำให้ต้นน้ำได้ก่อนทำให้ต้องใช้น้ำปริมาณมากในการส่งไปถึงปลายน้ำ จากกระบวนการทำงานที่เชื่อมโยงกันนำไปสู่การประชุมคณะกรรมการ JMC โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงในการใช้น้ำร่วมกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มบริหารการใช้น้ำ ปี 2 คัดเลือกมา 5 พื้นที่ เพื่อ

ยกระดับการทำงานในพื้นที่ร่วมด้วย หากส่งเสริมให้ปลูกปอเทืองแทนข้าวจะลดการใช้น้ำได้ ดังนั้น การทำงานจึงต้องพึ่งพาหน่วยงานต่างๆ ในการทำงาน เพื่อหนุนเสริมกัน ไม่ได้มาทำเรื่องอาชีพอย่างเดียว แต่ต้องปรับทัศนคติเกษตรกรในเรื่องการลดการใช้น้ำร่วมด้วย ซึ่งทีมวิจัยต้องหาความรู้ใหม่ และนำข้อเสนอแนะมาปรับการทำงานในช่วงเวลาที่เหลืออีก 4 – 5 เดือน รวมทั้งเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับภาคเอกชนในพื้นที่ร่วมด้วย เช่น CP ก็กับการปลูกมะพร้าว เป็นต้น

4. กิจกรรมสรุปข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนงานร่วมกัน

คุณคำรณ นิมมอนต์ สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการพูดคุยในเวที ดังนี้

หน่วยงาน	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	<ol style="list-style-type: none"> ขอให้ทีมวิจัยอธิบาย / ชี้แจงรูปแบบและวิธีการที่จะดำเนินงานที่จะเก็บข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศทั้ง 50 ตำบลให้ชัดเจน เพื่อจะได้วางแผนการทำงานกับทีมคณะกรรมการฯ ของจังหวัด ควรมีการตรวจสอบข้อมูลเรื่องแผนน้ำชุมชนของ อบต. เชื่อมโยงกับข้อมูลของท้องถิ่นจังหวัดเพิ่มเติม เห็นด้วยกับการเก็บข้อมูล Google Form แต่ต้องไม่หลายขั้นตอน - คำถามหลายข้อต่อเนื่องเกินไป
อบจ.	<ol style="list-style-type: none"> ดำเนินงานเรื่องแผนน้ำตามที่ท้องถิ่น / หน่วยงานในพื้นที่ร้องขอ ซึ่งทีมวิจัยสามารถประสานขอข้อมูลได้
สภาเกษตรกรจังหวัด	<ol style="list-style-type: none"> สภาเกษตรกรฯ มีการมุ่งเน้นให้เกษตรกรทำแผนของตนเอง ตามความต้องการและต้นทุนในชุมชน ดังนั้นจึงสอดคล้องกับโครงการวิจัย ซึ่งจะประสานการทำงานร่วมกันต่อไป
สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดกำแพงเพชร	<ol style="list-style-type: none"> โครงการสร้างธนาคารเมล็ดพันธุ์ปอเทืองในตำบลหนองหลวง โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ในการเพาะปลูก การสนับสนุนการจัดการเรื่องน้ำและการจัดทำระบบข้อมูลแอปพลิเคชัน Agri Map การจัดทำแผนพัฒนาระดับตำบล ที่ดำเนินการร่วมกับชุมชน เช่น ตำบลพรานกระต่าย และจะขยายผลไปทุกตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร
พาณิชย์จังหวัด	<ol style="list-style-type: none"> ขอแบ่งน้ำออกเป็น 3 ส่วน คือ น้ำเพื่อการบริโภค น้ำเพื่อการเกษตร น้ำเพื่อจัดการภัยพิบัติ ควรมีการกักเก็บน้ำในช่วงต้นทางให้ไหลออกนอกจังหวัดกำแพงเพชรน้อยที่สุด โดยควรมีการสร้างอ่างขนาดเล็กกักเก็บน้ำเพื่อชะลอการไหลออกไปข้างนอก ควรมีการศึกษาและทำ scenario น้ำของพื้นที่ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์น้ำของแต่ละพื้นที่ในอนาคต การทำความเข้าใจกับเกษตรกร / การจัดการระบบ / การสร้างระเบียบร่วม อยากให้โครงการวิจัยเลือกพื้นที่ในบริเวณที่มีการปลูกมันสำปะหลังเนื่องจากใช้น้ำน้อย - ปัญหาเรื่องลมมีผลต่อการเพาะปลูกกล้วยไข่ ซึ่งมีความต้องการมากแต่ผลิตไม่ได้ Water Bridge สะพานส่งน้ำ / ขนส่งสินค้า โครงการความร่วมมือกับ อายินโชนโมโตะ และโรงงานมันสำปะหลัง 10 โรงในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมโอกาสในการส่งออกมันสำปะหลัง ซึ่งเป็นพื้นที่สีเขียว (เปอร์เซ็นต์แป้งสูง ไม่เป็นโรคใบด่าง) / เน้นการส่งต้นพันธุ์มันสำปะหลังไปจังหวัดอื่น ๆ
สำนักงานเกษตรจังหวัด	<ol style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร / การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน - มีกลุ่มส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมนาแปลงใหญ่ ขอให้ทีมวิจัยให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องกลุ่มเป้าหมาย จำนวนผู้เข้าร่วม ตลอดจนลักษณะกลุ่มเป้าหมาย ที่ชัดเจน ซึ่งทางสำนักงานเกษตรจังหวัดพร้อมให้การสนับสนุน

	<ol style="list-style-type: none"> 3. ควรส่งเสริมการปลูกพืชทนน้ำท่วมทนแล้ง เพิ่มทางเลือกการ/เพาะปลูก เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร 4. การพัฒนาเกษตรกรให้เท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง 5. ควรเพิ่มหน่วยงานประมงเข้ามาร่วมในการดำเนินงาน
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะมีการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับโครงการชลประทาน อื่น ๆ ในจังหวัด 2. เกษตรกรยังมีวิธีคิดที่จำกัดในรูปแบบการผลิตแบบเดิม การจะปรับเปลี่ยนชนิดพืชใช้น้ำน้อย ต้องทำให้เกษตรกรเห็นระบบการผลิตไปจนถึงการตลาด ซึ่งที่วิจัยต้องศึกษาเงื่อนไขตรงนี้ให้ชัดเจน
หัวหน้าฝ่ายบริหารจัดการน้ำ สำนักชลประทานที่ 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความเป็นห่วงเรื่องเป้าหมายพื้นที่ ๆ มีการเปลี่ยนแปลงนอกเหนือไปจากโครงการฯ ท่อทองแดง ซึ่งมีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้องที่หลากหลาย ทำให้มีความเป็นห่วงต่อผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการ ดังนั้นการเก็บข้อมูลต้องมีการวิเคราะห์ว่าพื้นที่นั้น ๆ อยู่ในลุ่มน้ำใด และก่อนไปสำรวจต้องทราบว่าแต่ละลุ่มน้ำมีแผนการพัฒนาของลุ่มน้ำอย่างไร เพื่อให้เกษตรกรเขียนแผนภายใต้กรอบของลุ่มน้ำ การลงพื้นที่ควรมีการดำเนินงานในลักษณะของลุ่มน้ำ 2. มีโมเดลคัดกรองในการเลือกใช้คำถามให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของลุ่มน้ำหรือไม่ 3. ต้องมีการศึกษาแผนพัฒนาของลุ่มน้ำให้เข้าใจชัดเจนก่อนที่จะลงเก็บข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูลต้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาลุ่มน้ำ 5. การกำหนดแผนต้องเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ ต้องมีการวิเคราะห์แผนข้อมูลที่หน่วยงานรับผิดชอบอยู่ว่ามีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์อย่างไร 6. ควรมีการเสริมความรู้เรื่ององค์ประกอบของลุ่มน้ำให้กับเกษตรกรมีความเข้าใจ 7. ควรใช้ขอบเขตของลุ่มน้ำเป็นตัวแบ่งมากกว่าการแบ่งตามขอบเขตพื้นที่ (เชิงตำบล)

ช่วงท้าย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า โครงการนี้เน้นการปรับพฤติกรรม ส่วนเรื่องข้อมูลจังหวัดเป็นเพียงส่วนหนึ่งของโครงการ เดิมจะมีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ลงมาทำงานเรื่องนี้ แต่ที่วิจัยได้มีการปรับ mindset เกษตรกรในปีที่ 1 และที่วิจัยมีประสบการณ์การทำงานเรื่องการจัดการลดความขัดแย้งในการบริหารจัดการน้ำมา 20 ปี เป็นกรรมการลุ่มน้ำ เข้าใจเรื่องกระบวนการดำเนินงาน แต่สิ่งที่ที่วิจัยลงมาทำเพื่อให้เกษตรกรเห็นภาพรวมและแบ่งปันการใช้น้ำร่วมกัน เชื่อมโยงพฤติกรรมมากกว่า ส่วนเรื่องระบบน้ำเป็นบทบาทของที่วิจัย 1 ใน 4 แผนงานโครงการวิจัยเข้มมุง ต้องขอบคุณทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้เกษตรกรมีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น หลังจากนั้นทีมงานจะไปดำเนินงานต่อเรื่อง และมีการรายงานเป็นระยะๆ โดยให้คุณอิติธร จุลละพราหมณ์ เป็นผู้นำเสนอผลการดำเนินงาน และประสานได้ที่ 081-7319711 ส่วนที่วิจัยจะลงพื้นที่เดือนละ 1 ครั้ง และมีทีมสนับสนุนอยู่ในพื้นที่ งานวิจัยเข้มมุง มีทั้งหมด 4 แผนงาน มีงานเฉพาะ ทั้งงานน้ำใต้ดิน remote sensing ส่วนที่วิจัยทำเรื่องคนและฝึกให้ทีมชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงมีหลักคิดเดียวกับกองการมีส่วนร่วมของประชาชนกรมชลประทาน ขอขอบคุณทุกท่านและขอเชิญทุกท่านรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน

ปิดประชุมเวลา 13.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สรุปรายงานการประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจและหารือแนวทางการจัดทำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพ
การบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร

วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2564 เวลา 13.00 – 17.00 น.

ณ ห้องประชุมโรงแรมไม้ไผ่ไฮยูริสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสรพล	ถาวร	ตำบลคลองพิไกร อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายเลิศชัย	เรืองมาลัย	ตำบลคลองพิไกร อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
3. นายกิจจา	รากสัตร	ตำบลคลองพิไกร อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
4. นายอนันต์	ชวานายก	ตำบลลานกระบือ อำลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
5. นายผิว	พันธุ์หงส์	ตำบลลานกระบือ อำลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
6. นายสุบิน	นวลทิม	ตำบลลานกระบือ อำลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
7. นายมีชัย	เทพโสภา	ตำบลประชาสุขสันต์ อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
8. นายสมทรัพย์	เข็มอุดร	ตำบลประชาสุขสันต์ อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
9. นางนงนุช	แดงอ่อน	ตำบลประชาสุขสันต์ อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
10. นายอำพร	อันพิมพ์	ตำบลประชาสุขสันต์ อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
11. นายวีเชียร	จันทอม	ตำบลประชาสุขสันต์ อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
12. นายภิญโญ	เทียนชัย	ตำบลเทพนคร อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
13. นายสมศักดิ์	คำสงค์	ตำบลเทพนคร อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
14. นายชวรัตน์	มากพุ่ม	ตำบลเทพนคร อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
15. นางอาริษา	รอดกสิกรรม	ตำบลคุดบ้านโอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
16. นางณัฐพัชร	ถมทอง	ตำบลคุดบ้านโอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
17. นายไวพจน์	หลักหลวง	ตำบลคุดบ้านโอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
18. นายประเสริฐ	ศิริพรหม	ตำบลคุดบ้านโอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
19. นายวีระ	เดชองค์	ตำบลบึงทับแรต อำเภอ ลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
20. นายบุญเลย	ไพโรจน์	ตำบลบึงทับแรต อำเภอ ลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
21. นางวันเพ็ญ	กันสุด	ตำบลบึงทับแรต อำเภอ ลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
22. นายสมพงษ์	เกตุเพื่อน	ตำบลบึงทับแรต อำเภอ ลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
23. นายสิริวิวัฒน์	ปะกิละคะ	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
24. นายสนอง	พูนสวัสดิ์	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
25. นายจารุพันธ์	เสื่ออุดม	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
26. นายจร	โถมทอง	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
27. นายสมชาย	ประมูล	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
28. นายเคโซชัย	น้มนวล	ตำบลช่องลม อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
29. นายนระแบบ	น้อยพงษ์	ตำบลช่องลม อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

30. นายสมเดช	ศรึหา	ตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
31. นายประพันธ์	โกสุมภ์	ตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
32. นายสมประสงค์	อินเลียง	ตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
33. นายมนี	มหาพันธุ์	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
34. นายไพรวัด	กลุดทอง	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
35. นายณรง	ยิ้มฝั่ง	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
36. นางรังสรรค์	มีไพร	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
37. นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สป1 .
38. นายวันมงคล	วิโยธา	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สป2 .
39. นายนครินทร์	แก้วห้อย	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สป2 .
40. นางวิภาหรัตน์	แสนสุข	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สป3 .
41. นางสาวสุริแสง	ยอดโยม	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สป3 .
42. นายภูริคุณ	ตามเพียร	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
43. นางสาวณรรวดี	ขาวทอง	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
44. นางสาวมัลลิกา	มีฤทธิ์	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
45. นางจิราพร	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
46. นายพิชัย	สุขหล้า	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
47. นายอรรถกร	ใจเสือ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
48. นายเปี่ยมลาภ	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
49. นายอิทธิธร	จุลละพราหมณ์	คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข็มมุ่ง ระยะที่ 2
50. นายชินวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
51. นายคำรณ	น้อมองค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
52. นายสุจินดา	อัมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
53. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
54. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
55. นางสาววีรวรรณ	ดวงแห	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
56. นางสาวอัญชนา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
57. นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	ทีมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
58. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทีมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
59. นายอภิสิทธิ์	พรมฤทธิ์	ผู้ประสานงานพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร

เปิดการประชุมเวลา 13.00 น.

1. กิจกรรมกล่าวต้อนรับและทักทายผู้เข้าร่วมประชุม โดย คุณคำรณ น้อมองค์

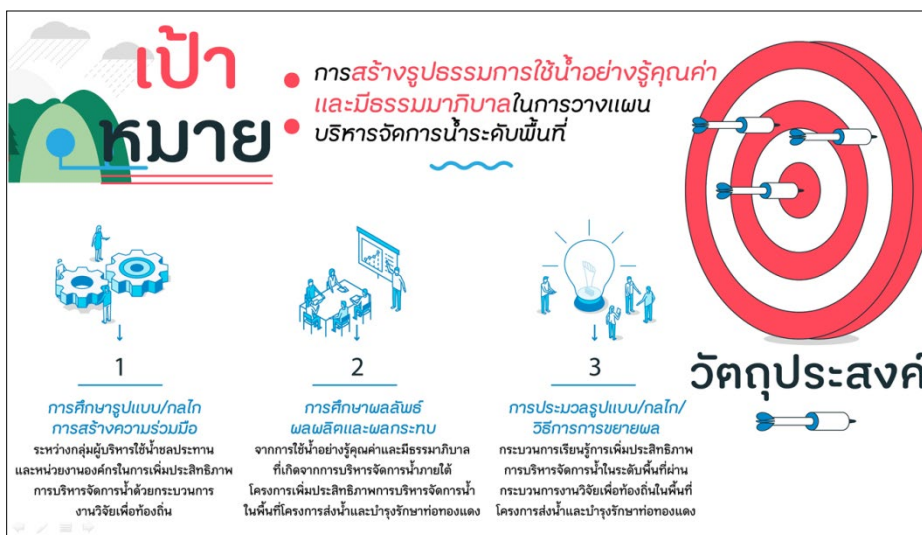
คุณคำรณ น้อมองค์ ทีมวิจัย โครงการพัฒนาภาคโลกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ชวนผู้เข้าร่วม

จากทั้ง 9 ตำบล 3 สบ. ของกลุ่มผู้ใช้น้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร พุดคุย และเล่าที่มาของการประชุมวันนี้เป็นเวทีสร้างความเข้าใจและหารือแนวทางการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะเรียนรู้ร่วมกันตลอดการประชุม

2. กิจกรรมสถานการณ์น้ำและการบริหารจัดการน้ำภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพบริบทชุมชน

จากนั้น คุณคำรณ นิมนองค์ ชวนให้แต่ละพื้นที่มาแลกเปลี่ยนสถานการณ์น้ำและการบริหารจัดการน้ำภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพบริบทชุมชนในเวทีสร้างความเข้าใจและหารือแนวทางการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเข้าใจและทบทวนเป้าหมายทิศทางการขับเคลื่อนโครงการ และเพื่อหารือแนวทางการจัดทำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม ซึ่งพื้นที่ที่เข้าร่วมกระบวนการกับทีมวิจัยในปีที่ 1 จะเข้าใจกระบวนการดำเนินงานของโครงการ และปี 2 มีการดำเนินงาน 20 ตำบล ในจังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดสุโขทัย รวมทั้งมีการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศทั้งหมด 78 ตำบล ในจังหวัดกำแพงเพชร

ปีที่ 1 ดำเนินโครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร มีการชวนแกนนำกลุ่มผู้ใช้น้ำมาทำกิจกรรมร่วมกัน เข้าค่ายอบรมที่จังหวัดพิษณุโลก 3 วัน 2 คืน เก็บข้อมูลปริมาณน้ำต้นทุน ปริมาณความต้องการการใช้น้ำ และนำข้อมูลมาวางแผนตัดสินใจบริหารจัดการน้ำ ทำให้เกิดที่เลี้ยงที่เป็นเจ้าหน้าที่ชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ทำงานร่วมกับเครือข่ายสายน้ำทั้งช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำทั้ง 3 สบ. โดยมีการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ทั้งการพุดคุย การติดตั้งเทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บข้อมูล

ปริมาณน้ำใต้ดิน เพราะว่าชาวบ้านมีการใช้น้ำใต้ดิน จึงขอให้ดูปริมาณน้ำบาดาลร่วมด้วย และขยายผลไปสู่การบริหารจัดการน้ำทั้ง 5 ภูมิภาค ของประเทศไทย พร้อมทั้งขอให้ดูวิถีทัศน์สั้นๆ เรื่องไทยชุดบ่อบาดาล 1,000 เมตร ลึกที่สุดในอาเซียน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาของภาคอีสาน น้ำลึกจะเป็นดินเค็มน้ำเค็ม เนื่องจากชั้นดินของอีสานกับภาคกลางไม่เหมือนกัน ที่ผ่านมายุติลึกลง 600 เมตร แต่ครั้งนี้ขุดลึกมากที่สุดถึง 1,000 เมตร ในตำบลสาวตี่ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ใช้งบลงทุน 8 ล้านบาท จึงต้องเอากันมาต่อกันเพื่อขุด 160 ก้าน และใช้ระยะเวลาดำเนินการ 1 เดือน เดิมมีความรู้ว่ามีแอ่งน้ำจืดมหาศาล เป็นความสำเร็จก้าวแรกในการค้นพบแหล่งน้ำที่มีน้ำหลายหมื่นล้าน ลบม. ทำให้คนไทยทั้งประเทศ/ภาคอีสานพัฒนาน้ำได้ โดยไม่ต้องมีการสร้างเขื่อนใช้น้ำอย่างเกิดประโยชน์ ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด หมายถึงว่ามีน้ำในจังหวัดอื่นๆ ใกล้เคียงร่วมด้วย

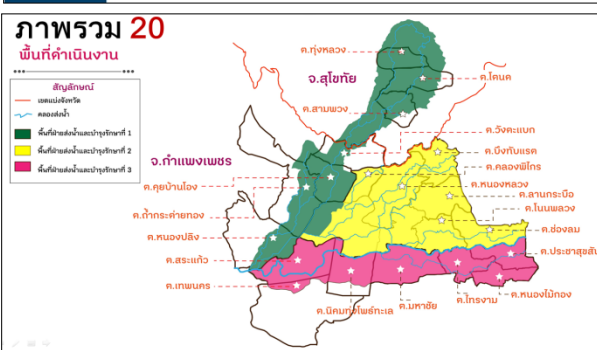
เมื่อชมวิถีทัศน์เสร็จสิ้น คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ชาวผู้เข้าร่วมพูดคุยถึงนโยบายของรัฐบาลพยายามส่งเสริมให้เกิดการใช้ น้ำผิวดินแทนน้ำบาดาล เนื่องจากการขุดน้ำบาดาลอาจส่งผลทำให้น้ำใต้ดินลดลง หรือเกิดการทรุดตัวของแผ่นดินได้ แต่ที่ชาวบ้าน เจาะกันเอง ความลึก 60 เมตร ก็พบน้ำและนำมาใช้ได้ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรมีปริมาณน้ำต้นทุนมาจากน้ำฝน น้ำผิวดิน น้ำ ใต้ดิน และน้ำจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ดังนั้น เมื่อพูดถึงการบริหารจัดการน้ำชุมชน น้ำจากโครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาท่อทองแดงจึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของปริมาณน้ำต้นทุนเท่านั้น ในปีที่ผ่านมา โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ได้รับมอบหมายให้มีการศึกษาเพื่อจัดทำคลองลาดพูน เนื่องจากโครงการชลประทานทั่วไปจะเป็นคลองปูน เพื่อส่งน้ำได้ถึงปลายน้ำ และได้อย่างรวดเร็ว แต่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงเป็นคลองธรรมชาติ จึงทำให้การส่งน้ำไปไม่ถึงปลายน้ำ หากมี ปริมาณน้ำต้นทุนไม่เพียงพอ การทำคลองลาดพูนจึงเป็นการแก้ปัญหาหน้าให้น้ำไหลไปถึงปลายคลอง

ทีมวิจัยต้องการจัดการน้ำชลประทาน ดูข้อมูลน้ำบาดาล และมีแหล่งน้ำที่ต้องการพัฒนาเพิ่มเติม เช่น การจัดทำแก้มลิง เป็นต้น ซึ่งต้องมีพื้นที่สาธารณะจึงจะทำแก้มลิงกักเก็บน้ำได้ มีข้อมูลสามารถนำไปเขียนแผนน้ำได้ วันนี้จะชวนดูข้อมูลเพื่อทำแผน น้ำ การดำเนินโครงการปี 2 ได้มีการเชิญหน่วยงานองค์กรมาพูดคุยร่วมกันในช่วงเช้าของวันนี้ พบว่า สถานีพัฒนาที่ดินกำแพงเพชร มีการรับประกันและรับประกันซื้อปอเนื่องจากเกษตรกร โดยจะชวนสถานีพัฒนาที่ดินกำแพงเพชรมาพูดคุยร่วมกับท่านอีกครั้งหนึ่ง

การดำเนินโครงการพัฒนาโครงการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ในปี 2 ครอบคลุมพื้นที่ 20 ตำบล มีการพูดคุยในพื้นที่ต่างๆ 10 ตำบล ระหว่างวันที่ 10 - 11 พฤศจิกายน 2564 เรียบร้อยแล้ว และมีการติดตั้งระบบการเปิด-ปิดประตูน้ำอัตโนมัติของ ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยจะมีการติดตั้งระบบทุกประตู มีการสั่งเปิด-ปิดการผ่านระบบเซ็นเซอร์ ตามโควตาปริมาณน้ำที่ได้รับการจัดสรรน้ำ ปีนี้เชื่อมั่นภูมิพลมีปริมาณน้ำกักเก็บมากกว่าปีที่ผ่านมา จึงได้รับการจัดสรรน้ำเพิ่มมากขึ้น

แม้ว่าปีที่ผ่านมาใช้น้ำจากเขื่อนภูมิพลได้ 1,000 ล้าน ลบม. ปีนี้คาดว่าจะใช้ได้เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ก็ขอให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด เพื่อเก็บปริมาณน้ำต้นทุนสะสมไว้ใช้ในปีต่อไป ซึ่งโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงจะได้รับการติดตั้งเทคโนโลยีที่บ้านประตูระบายน้ำ และโครงการทำคลองลาดชันได้ดำเนินการประเมินผลกระทบเรียบร้อยแล้ว รอการอนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินงานในปี 2565 ซึ่งคลองลาดชันมีข้อดี คือ น้ำไปถึงปลายน้ำ แต่ข้อเสีย คือ มีปริมาณน้ำลงได้ดินลดลง

สำหรับโครงการนี้ จะมาชวนทุกท่านพูดคุย ขอเชิญชวนทุกท่านเก็บข้อมูลน้ำบาดาล ขอตำบลละ 20 จุด เพื่อให้ดูปริมาณน้ำที่ซึมขึ้นมาหลังจากขุดบ่อ สามารถนำข้อมูลนี้ไปนำเสนอว่าหลังจากทำการขุดบ่อคลองแล้ว มีปริมาณน้ำบาดาลเพิ่มขึ้นหรือลดลง ซึ่งบางพื้นที่มีการขุดบ่อห่างจากคลองชลประทาน 6 เมตร สามารถมีน้ำซึมลงสู่ใต้ดินได้ แต่ในเชิงวิศวกรรมจะรับฟังชุมชนต้องมีข้อมูลเตรียมพูดคุยในการออกแบบก่อสร้างร่วมกับวิศวกรโครงการ ดังนั้น การเก็บข้อมูลก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างการดำเนินการ และหลังการดำเนินงาน เช่นเดียวกับการทำแก้มลิงจึงมีความจำเป็น คุณศิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ได้ถามแกนนำชุมชนว่ามีใครที่ได้รับการทำโครงการโคกหนองนาโมเดลบ้าง เมื่อวานนี้ไปดูที่พื้นที่จังหวัดสุโขทัย พบว่า โมเดล 3 ไร่ และ 15 ไร่ มีน้ำกักเก็บเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ เรื่องการเจาะน้ำบาดาลฟรี กรมทรัพยากรน้ำบาดาลสนับสนุนได้ แต่มีเงื่อนไข คือ ต้องมีการรวมตัวกันของกลุ่มเกษตรกร 8 - 15 ราย พื้นที่การเกษตรไม่น้อยกว่า 60 - 500 ไร่ และมีระบบโซลาร์เซลล์ให้ร่วมด้วย ซึ่งเกษตรกรได้แลกเปลี่ยนเรื่องการขุดบ่อบางพื้นที่มีน้ำไม่เพียงพอ และทีมวิจัยนำเสนอตัวอย่างอำเภอห้วยกระเจา อำเภอหนองปรือ และอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีการขุดน้ำบาดาลมาเป็นน้ำประปาไฮดรา

ดังนั้น ภายใต้โครงการนี้ จึงขอให้แต่ละพื้นที่เก็บข้อมูลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางท่อที่ใช้สูบน้ำอยู่ระหว่าง 2 - 6 นิ้ว ใช้เวลาสูบกี่ชั่วโมง และเลือกพื้นที่กระจายทั้ง 20 จุด เป็นตัวแทนของตำบล เป็นข้อมูลยืนยันของเกษตรกร โดยจะมี ดร.ทวนทัน นักวิชาการ

ที่ทำงานวิจัยเรื่องน้ำใต้ดินมาช่วยวิเคราะห์เพื่อให้ชุมชนนำเสนอข้อมูลต่อหน่วยงาน หน่วยงานจะได้ผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหา
 อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

จากนั้น คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ขอรายชื่อผู้ประสานงานรายตำบลเพื่อร่วมกันเก็บข้อมูลปริมาณน้ำต้นทุน และส่งแบบเก็บ
 ข้อมูลน้ำใต้ดินไปให้ ดังนี้

1) ตำบลคุยบ้านโอง	คุณอาริษา รอดกลสิกรรม
2) ตำบลบึงทับแสด	คุณบุญเลย ไพโรจน์
3) ตำบลโนนพลวง	คุณสิริวิทย์ ปะกิละคะคุณสนอง พูนสวัสดิ์/
4) ตำบลช่องลม	คุณเดโชชัย นิมนวล
5) ตำบลมหาชัย	คุณรังสรรค์ มีไพร
6) ตำบลคลองพิไกร	คุณสรพล ถาวร
7) ตำบลลานกระบือ	คุณอนันต์ ชวานายก
8) ตำบลประชาสุขสันต์	คุณวิเชียร จันทอม
9) ตำบลเทพนคร	คุณภิญโญ เทียนชัย
10) ตำบลไทรงาม	ไม่มีผู้เข้าร่วมในวันนี้

เมื่อเก็บข้อมูลเสร็จสิ้น จะกลับมาดูว่า 400 จุด (20 จุด X 20 ตำบล) มีภาพการกระจายตัวของน้ำใต้ดินอย่างไรบ้าง

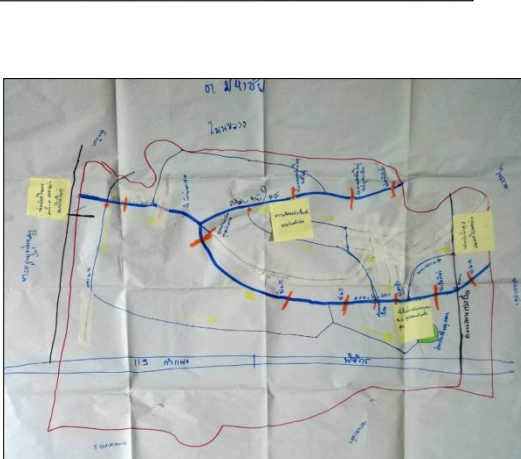
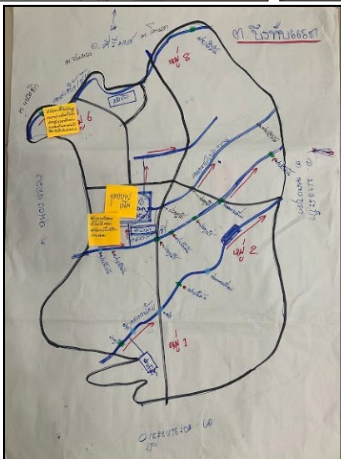
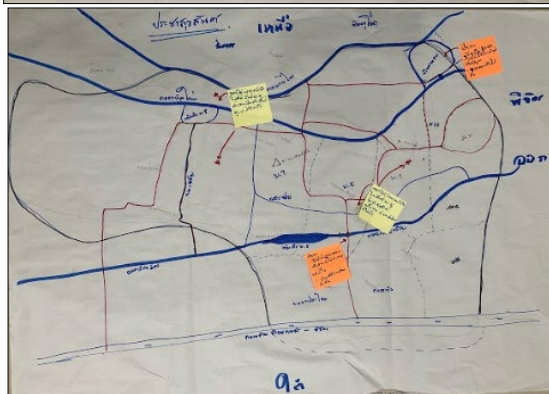
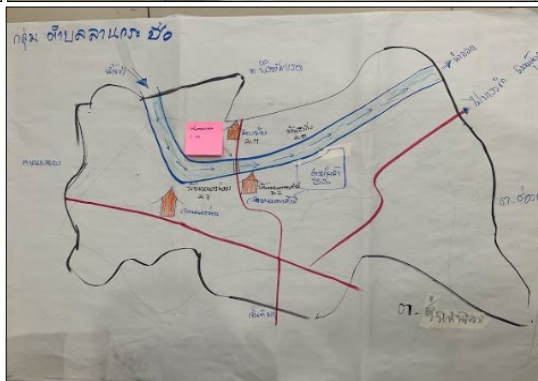
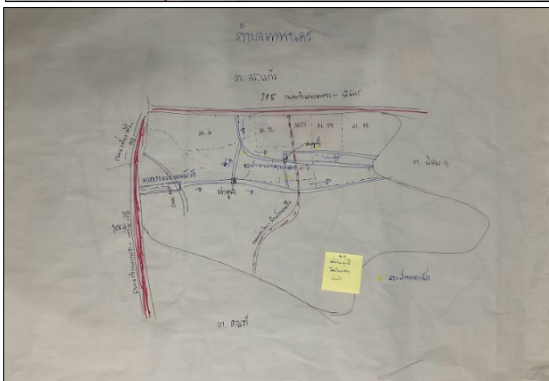
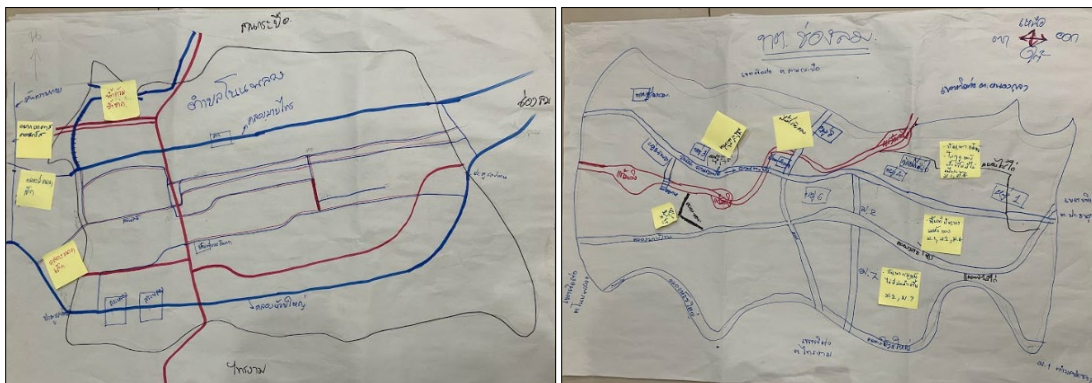
4. ความสำคัญของระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน (น้ำผิวดิน/น้ำใต้ดิน) กับการวางแผนบริหารจัดการน้ำ

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วม จัดทำผังน้ำชุมชน โดยกำหนดขอบเขต และให้บอกเส้นทางการไหลของน้ำเป็นอย่างไร
 แบ่งเป็นหมู่บ้าน มีการไหลอย่างไร และจุดไหนที่เป็นปัญหา เช่น ต้นเขิน ประตูชำรุด เป็นต้น ขอให้ใช้เวลา 1 ชั่วโมง โดยให้นั่งล้อม
 รายตำบล พี่เลี้ยงเปิด google map ในการดูขอบเขตพื้นที่ได้

บรรยากาศการจัดทำผังน้ำชุมชน

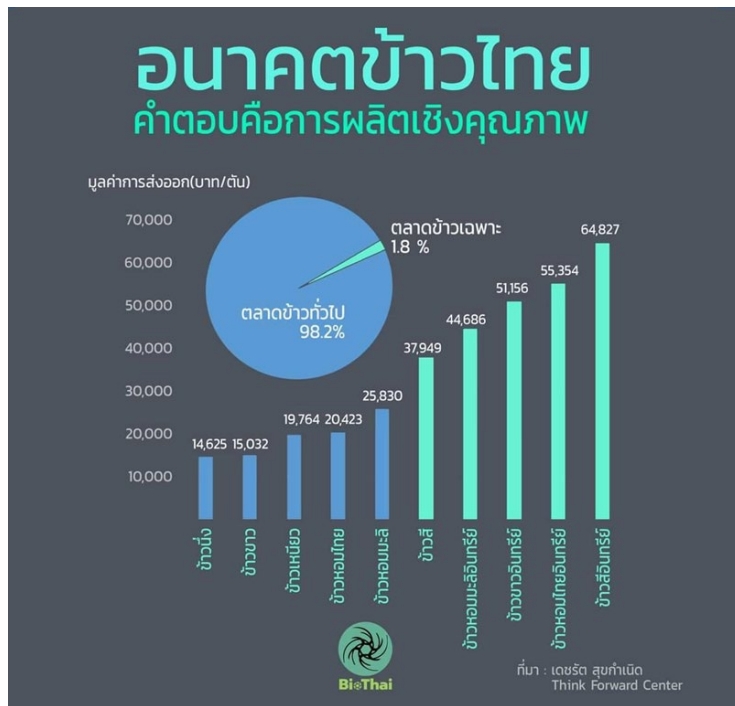

เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น คุณคำรณ นิมนองค์ กล่าวว่า การประชุมครั้งต่อไปจะมาชวนทำแผนที่ร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเติมเต็มให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์ ข้อมูลน้ำบาดาล 20 จุด และข้อมูลอื่นๆ เช่น แผนที่เทศบาล/อบต. พื้นที่ 5 ตำบลเดิม มีการวางแผนภาพอนาคตร่วมกัน ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมามีปัญหาหน้าแล้ง ปีนี้น้ำท่วม ดังนั้น ข้อมูลดังกล่าวเป็นการวางแผนตั้งต้น และในสถานการณ์แบบนี้ ราคาข้าวไม่ถึง 7,000 บาท/ตัน เกษตรกรต้องปรับตัวอย่างไร

5. กิจกรรมสะท้อนการเรียนรู้ และวางแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมในครั้งต่อไป

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เมื่อวันวาน ผอ.ณรงค์ ขาวทอง จากตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล สอบถามว่า ใครเป็นคนกำหนดราคาน้ำมัน ราคาข้าว ซึ่งพวกเราปลูกข้าว กข. ทราบหรือไม่ว่าประเทศไทยมียุทธศาสตร์ข้าว ดังนั้น การปลูกข้าวพันธุ์ กข. เป็นข้าวพันธุ์แข็ง ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดโลก และประเทศไทยไม่ได้พัฒนาสายพันธุ์ข้าวมานานร่วม 20 ปี แล้ว ต่อไปจะเน้นการปลูกข้าวพันธุ์นุ่ม ปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งเป็นความต้องการของตลาดโลก ชื่อข้าวพันธุ์พื้นเมือง ได้แก่ เหลืองอ่อน พวงทอง เป็นต้น และในปัจจุบันไม่มีพันธุ์ข้าวเหล่านี้แล้ว แต่ศูนย์วิจัยพันธุ์ข้าวจังหวัดชัยนาทกำลังจะพัฒนาสายพันธุ์ข้าว 3 พันธุ์ในอนาคต แนวโน้มการปรับปรุงพันธุ์ข้าวจึงเป็นข้าวทุ่ง หากท่านต้องการทำนาต่อเนื่องต้องมีการปรับตัวในการทำนา เนื่องจากประเทศไทยสู่ประเทศเวียดนามและพม่าไม่ได้แล้ว เพราะประเทศไทยมีการปลูกข้าวด้วยเทคโนโลยี (ใช้โทรศัพท์สั่งการ) แทน

คุณคำรณ นิมนองค์ กล่าวเสริมว่า จากข้อมูลของ ดร.เดชรัต สุขกำเนิด นักวิชาการทางด้านเศรษฐศาสตร์ นำเสนอว่า ข้าวที่ส่งออกได้ คือ ตลาดข้าวเฉพาะที่มีเพียง 18 % ได้แก่ ข้าวสาลี ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ข้าวขาวอินทรีย์ ข้าวหอมไทยอินทรีย์ และข้าวสีอินทรีย์ ซึ่งจะต้องผลิตข้าวพันธุ์นี้แทนการปลูกข้าวแบบเดิมที่มีสูงถึง 98.2 % ที่เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกอยู่ จึงทำให้ราคาข้าวลดลง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า หากไม่เปลี่ยนแปลงก็จะต้องเป็นชวานาแบบเดิม ครั้งหน้าจะนำข้อมูลเรื่องการทำนามาเติมเต็ม โดยการใช้น้ำ 1 ลิตร จะผลิตข้าวได้เท่าไร หรือมีการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวนาปี ช่วงเวลาที่เหลือมีการปลูกพืชชนิดอื่นร่วมด้วย ซึ่งในช่วงเช้าจากการพูดคุยกับสถานีพัฒนาที่ดินกำแพงเพชร มีการรับซื้อปอเทือง แต่ต้องมีการลงทะเบียนล่วงหน้า วันนี้เรื่องน้ำ ข้าว จะต้องมีข้อมูลในการทำงาน เรื่องน้ำจะผลิตอย่างไรเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

เกษตรกรที่เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูลว่า ข้าวอินทรีย์จำหน่ายได้ 12,000 บาท/ตัน ปีนี้ราคาตกลงเหลือไม่ถึง 7,000 – 8,000 บาท/ตัน คุณชัชววัฒน์ มณีศรีขำ ยกตัวอย่างชาวนาในจังหวัดนครราชสีมาที่มีการปลูกข้าวหอมมะลิขายในพื้นที่ ราคา 15,000 บาท/ตัน หากเป็นข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ ราคา 12,000 บาท/ตัน สำหรับราคานี้ข้าวจะต้องมีความชื้นไม่เกิน 15 % แต่ราคา 7,000 – 8,000 บาท/ตัน ความชื้นอาจจะเกิน 30 % รวมทั้งผลผลิตจำนวนมากและตลาดโลกไม่ต้องการพันธุ์ข้าวแบบนี้ร่วมด้วย จึงส่งผลให้ราคาข้าวตกต่ำ พร้อมกันนี้ คุณคำรณ นิมนองค์ นำเสนอข้อมูลว่า เดิมประเทศไทยขายข้าวให้ตลาดโลกได้ 11.5 ล้านตัน ปีนี้ขายข้าวให้ตลาดโลกได้ 5.2 ล้านตัน ปริมาณลดลงไปครึ่งหนึ่ง

คุณชัชววัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า นอกจากขายข้าวได้ลดลง คนกินลดลง และไม่มีนักท่องเที่ยวร่วมด้วย หากปลูกพันธุ์ข้าวแข็งยิ่งทำให้ขายข้าวได้ลดลง ครึ่งหนึ่งขอให้เข้าร่วมเรียนรู้ด้วย ทีมวิจัยจะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำนํานำเสนอและแลกเปลี่ยนร่วมกัน หลังจากนั้น จะมีทีมงานสนับสนุนในพื้นที่มาช่วยขับเคลื่อนงานในพื้นที่ ในปัจจุบัน เกษตรกรมักละเลยผักท้องถิ่นที่มีในพื้นที่ แต่มีนักวิจัยชุมชนที่แพรทนามแดงสำรวจหนามพุงคอกที่เป็นไม้พุ่มเตี้ยและเป็นวัชพืช ในอดีตนำมาใช้ประกอบอาหารและทำเป็นน้ำดื่มได้ นำมาทำเมนูอาหารได้เหมือนกับผักหวาน กลายเป็นผักท้องถิ่นที่ส่งขายร้านอาหาร 200 บาท/กก. และส่งขายได้ทุกวัน โดยไม่มีต้นทุนในการเพาะปลูกเพราะขึ้นอยู่ในพื้นที่ แต่ต้องมีกระบวนการพูดคุยค้นหาภูมิปัญญาที่มีในชุมชนเพื่อนำมาสร้างมูลค่าเหมือนกับหนามพุงคอกที่เป็นวัชพืชสู่เมนูอาหารท้องถิ่น จากร้านอาหารที่ลงทุน 3 ล้านบาท สามารถคืนทุนภายใน 2 ปี เช่นเดียวกับในโครงการนี้จะพบว่ามีผักใบในพื้นที่สามารถนำไปแกงส้มได้ ซึ่งต้องมากินผักนี้ตามฤดูกาล เหมือนกับเห็ดโคน ราคา 500 – 800 บาท/กก. ที่ทุกคนนิยมรับประทานเห็ดโคนกัน ขอให้ทุกคนเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพแล้วพบกันเดือนหน้า

ปิดประชุมเวลา 17.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชัชววัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สรุปรายงานการอบรมเชิงปฏิบัติการ
การเขียนแผนพัฒนาในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพ
การบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร

วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2564 เวลา 09.30 – 14.40 น.

ณ ห้องประชุมโรงแรมเพชรไฮเทล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

54. นายสำลี	ไพโรจน์	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
55. นายสุพรรณ	เกตุพงษ์	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
56. นายขวัญยืน	เพชรทูล	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
57. นายสมมาตร	ไม้แดง	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
58. นายสุรณ	แผ่ทอง	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
59. นางรัตนกร	ไม้แดง	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
60. นางบุญยรัตน์	เตชะผล	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
61. นายบุญเลิศ	นุ่มเกลี้ยง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
62. นายสุรพล	หนองหลวง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
63. นายวิเชียร	บดีรัฐ	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
64. นายเรวัต	กนกสิงห์	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
65. นายวันชาติ	มาน้อย	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
66. นายประเด็น	หนองหลวง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
67. นายอนุพงษ์	พลเก่า	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
68. นายนพรัตน์	ชอนดอก	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
69. นายนิคม	สุกสว่าง	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
70. นายอุดม	ยาดี	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
71. นายทวี	ศรีวิไลย์	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
72. นายสมชาย	วุฒิ	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
73. นายชัยณรงค์	แก้วศิริอุ	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
74. นายประยูร	นามเคน	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
75. นายจรัส	โพธิทวี	ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
76. นายน้อย	ปัญญา	ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
77. นายสมศักดิ์	เทพโสภา	ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
78. นายทวี	ทองทองนอก	ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
79. นางสมคิด	ทองปราบ	ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
80. นางอุบล	ทองสุชาติ	ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
81. นายณรงค์	ชาวทอง	ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
82. นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สป.1

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

83.	นายปิติพงษ์	ทองงามขำ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.2
84.	นายวันมงคล	วิโยธา	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.2
85.	นายนครินทร์	แก้วห้อย	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.2
86.	นายปราชญา	สายแสง	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
87.	นายอนุพล	พลธนู	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ.3
88.	นายสมเกียรติ	อุปการะ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
89.	นางสาวณราวดี	ชาวทอง	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
90.	นางสาวมัลลิการ์	มีฤทธิ์	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
91.	นางจิราพร	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
92.	นายพิชัย	สุขหล้า	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
93.	นายอรรถกร	ใจเสือ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
94.	นางสาวเปี่ยมลภาก	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
95.	นางสาวทรงษกานต์	ทองปรน	สภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร
96.	นายธีติธร	จุลละพราหมณ์	คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข้มแข็ง ระยะที่ 2
97.	นายชินนวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
98.	นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
99.	นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
100.	นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
101.	นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
102.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
103.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแห	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
104.	นางสาวอัญชนา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
105.	นายสุภัทร	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
106.	นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	ทีมสนับสนุนบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
107.	นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทีมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.30 น.

ก่อนเริ่มกระบวนการ ระหว่างรอให้ผู้เข้าร่วมมาพร้อมเพรียงกัน คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมดูคลิปวีดิทัศน์แนะนำแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำชุมชนบ้านมาบจันทร์ ต.แก่ง อ.เมือง จ.ระยอง โดยคลิปวีดิทัศน์มีเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ เขายายดา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่แกนนำชุมชนบ้านมาบจันทร์ได้มีการบริหารจัดการน้ำร่วมกับบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด จนประสบผลสำเร็จและได้ถอดองค์ความรู้ออกมาเป็น โมเดล 2 สร้าง 2 เก็บ โดย 2 สร้าง คือ สร้างคน และสร้างกติกาการใช้ น้ำของชุมชน และ 2 เก็บ คือ เก็บปริมาณน้ำฝนทั้งหมด น้ำในบ่อ เก็บข้อมูลน้ำในแต่ละวันเพื่อการบริหารจัดการน้ำ โดยมีนักวิชาการจากบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด มาช่วยให้ข้อมูลและความรู้สนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อช่วยแก้ไขเรื่องน้ำป่าไหลหลากในช่วงฤดูฝน โดยการสร้างคนและกติกาการใช้ น้ำ หากใช้น้ำเกินต้องเก็บเงิน ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการเก็บน้ำไว้ใช้ของตนเอง สำหรับการเก็บข้อมูลปริมาณน้ำฝน (ป่าต้นน้ำ ฝายชะลอน้ำ) ปริมาณน้ำระเหย เก็บน้ำโดยการชะลอน้ำในฤดูฝน การฟื้นฟูพื้นที่ป่า 5 ระดับ เพื่อชะลอการตกลงของเม็ดฝน และการเก็บน้ำของชุมชน โดยการจัดทำฝังน้ำ มีลำคลองกึ่งเส้น เพื่อดูน้ำ ต้นทุน ขุดลอกในส่วนที่น้ำตื้นเขิน และทำธนาคารน้ำใต้ดิน ลดน้ำท่วมขัง เก็บปริมาณน้ำใต้ดิน และลดร่องลูกน้ำยุ่งลายร่วมด้วย

คุณคำรณ นิมอนงค์ กล่าวเชิญคุณสมเกียรติ อุปการะ ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง และคุณธีติธ จุลละพราหมณ์ มากกล่าวทักทายและพูดคุยกับผู้เข้าร่วมประชุม

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและพูดคุยกับผู้เข้าร่วมประชุม โดย คุณสมเกียรติ อุปการะ ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง

คุณสมเกียรติ อุปการะ ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กล่าวว่า วันนี้ คุณชนินทร์ สุภษา ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ดิถฎการกิจ จึงไม่ได้เข้าร่วมการประชุม ขอให้ทุกท่านเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในวันที่ 25 – 26 ธันวาคม 2564 ซึ่งทั้ง 5 ตำบล ได้รับโอกาสที่ดีในการทำกิจกรรม ซึ่งทุกท่านจะได้รับประโยชน์จากกิจกรรมทั้ง 2 วันนี้ ขอให้พี่น้องทุกท่านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่

คุณธีติธ จุลละพราหมณ์ คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข้มมุ่ง ระยะที่ 2 กล่าวขอบคุณทุกท่านที่ให้เกียรติมาเข้าร่วมการประชุมในวันนี้ หลังจากที่มีการประชุมร่วมกับหน่วยงานในจังหวัดกำแพงเพชร เช่น เกษตรและสหกรณ์ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด พาณิชยจังหวัด สภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร เป็นต้น เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2564 ที่โรงแรมไมไหญ่รีสอร์ท และในช่วงที่ผ่านมาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมกับทีมหน่วยงานของจังหวัดกำแพงเพชรที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการเปลี่ยนจากระบบ CEO เป็น Single command ที่มี ดร.ทองเปลว กองจันทร์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหนังสือส่งตรงมายังเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร โดยคุณอนันต์ โฆษิตพิพัฒน์ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร ได้ขานรับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และบรรจุไว้ในแผนปีนี้ และเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2564 ได้บรรจุโครงการนี้ไว้ในจังหวัดเรียบร้อยแล้ว ชื่อของ 5 ตำบลนี้ได้ปรากฏในที่ประชุมว่าเป็นตำบลที่ทำงานวิจัย มีโอกาสที่จะยกระดับให้เกิดผลได้ สิ่งที่คุณชินนวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยนี้ต้องการ คือ การสร้างต้นแบบองค์กรผู้ใช้น้ำที่สามารถเชื่อมโยงหรือทำแผนขอรับการสนับสนุนจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด มีการใช้น้ำลดลง และมีรายได้เพิ่มขึ้น พรงนี้จะเป็นการเรียนรู้เรื่องระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการน้ำร่วมกันทั้งจังหวัด เราจะอยู่ด้วยกันในวันนี้และวันพรุ่งนี้ ขอขอบคุณมาก

2. กิจกรรมชี้แจงเป้าหมายการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและทิศทางการดำเนินงานโครงการ โดย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวทักทายและสวัสดิ์ทุกท่าน ขอขอบคุณทีมงานสภาเกษตรจังหวัดกำแพงเพชรที่เข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้ รวมถึงแกนนำทั้ง 5 ตำบล ต้องขอบคุณทุกท่านที่มาร่วมประชุมอย่างต่อเนื่อง เพื่อกลับไปสร้างรูปธรรมในพื้นที่ตามความตั้งใจ จากความคิดเรื่องการจัดการน้ำ ทุกท่านทำงานบนพื้นฐานของสายน้ำจากต้นคลองไปสู่ปลายคลอง ได้น้ำหรือไม่ได้ น้ำเราก็แบ่งปันน้ำใช้ร่วมกัน จากการได้รับทรัพยากรในกระบวนการวิจัย ทำให้ได้รับประโยชน์ หัวใจสำคัญ คือ จะทำอะไรให้ใช้น้ำที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปัจจุบันเขื่อนภูมิพลมีน้ำประมาณ 60 % หากมีการใช้น้ำไม่จำกัดปริมาณ ประกอบกับต้องใช้น้ำในเขื่อนเพื่อส่งน้ำให้กับ กทม.ร่วมด้วย ปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่อาจจะไม่เพียงพอ จะอย่างไรให้เกิดการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า จากประสบการณ์การทำงานในหลายพื้นที่หากชุมชนมีข้อมูลจะช่วยให้เกิดการบริหารจัดการน้ำร่วมกับเจ้าหน้าที่ชลประทานอย่างมีประสิทธิภาพและอย่างต่อเนื่อง

การอบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน เป็นการเขียนแผนวิสาหกิจชุมชน สำหรับพื้นที่ที่มีแผนอยู่แล้วก็มาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น นอกจากนี้ ตนเองยังเป็นหัวหน้าภาค กศศ. ภาคกลาง ตะวันออก ตะวันตก ที่สนับสนุนการสร้างงาน สร้างโอกาส โดยการสร้างอาชีพให้กับผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาสของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ร่วมด้วย จะประกอบอาชีพอะไรที่เชื่อมโยงกับน้ำ เช่น มีน้ำ 1 กระทบ สร้างรายได้ 100 บาท แต่เมื่อผ่านโครงการนี้จะต้องมีรายได้จากการใช้น้ำ 1 กระทบ เป็น 150 บาทต่อยูนิตน้ำหรือมากกว่า จากการประเมินวิสาหกิจชุมชนทั้ง 5 ตำบล พบว่า มีผลตอบแทนในระดับหนึ่ง เดิมตำบลสระแก้วพูดคุยเรื่องการทำนาแปลงใหญ่ แต่ทราบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเป็นการปลูกตะไคร้ หลังจากผ่านกระบวนการจะได้รับการสนับสนุน เช่น วิทยากรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม เพื่อเชื่อมโยงหน่วยงานกับวิสาหกิจชุมชนได้ เช่น พัฒนาที่ดินจังหวัด เกษตรจังหวัด หรือหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด หากมีการเตรียมข้อมูลพื้นฐานไว้เบื้องต้นร่วมกับมีการเขียนแผนวิสาหกิจชุมชนร่วมกันเพื่อรองรับงบประมาณ และลงมือปฏิบัติการในเดือนมกราคม 2565 ปัจจุบันแนวโน้มคนทั่วโลกกินข้าวนุ่มมากกว่าข้าวแข็ง ดังนั้น ตอนนี้จะขับเคลื่อนงานไปข้างหน้า เช่น การทำนํ้ามะนาวเพื่อดื่ม ทำแล้วจะเพิ่มมูลค่าอย่างไร เหมือนกับสิงคโปร์เปอเรชั่นที่ทำนํ้ามะนาวโซดาในปัจจุบัน ผืนจะเป็นจริงในอีก 3 เดือนข้างหน้า จะสร้างรูปธรรมได้อย่างไร

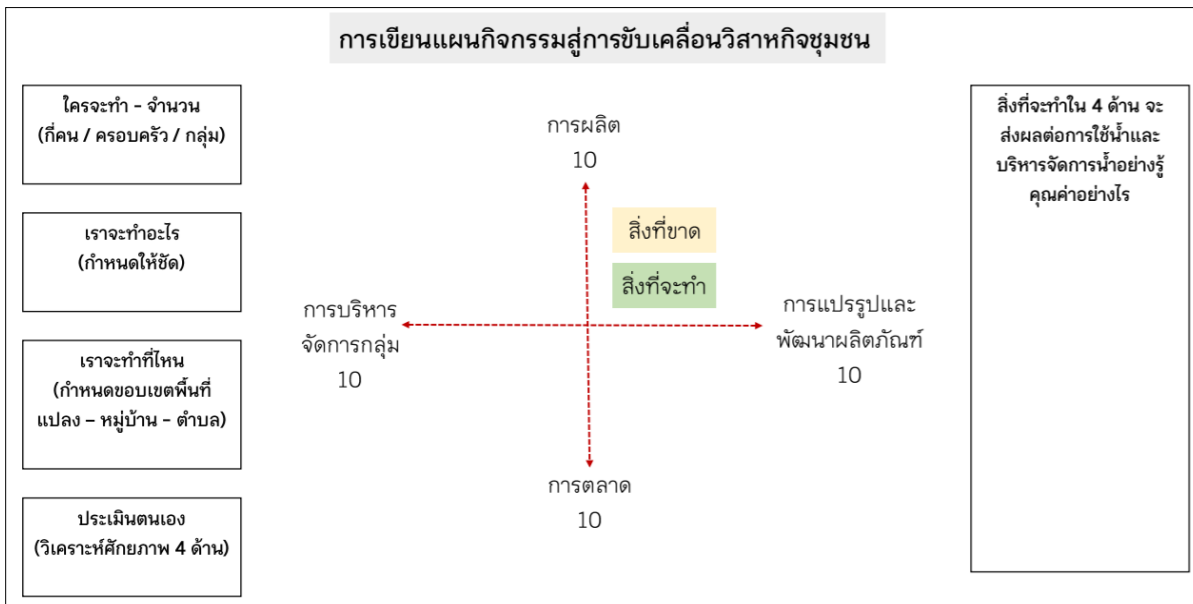
3. กิจกรรมการเขียนแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน โดย คุณคําธณ นิมอนงค์

คุณคําธณ นิมอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นภายใต้โจทย์ 3 ข้อ ดังนี้

1. การเขียนแผนกิจกรรมสู่การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน
2. การวิเคราะห์การตลาดเพื่อขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน
3. การเขียนแผนพัฒนาการผลิต การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน-การแปรรูป-

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การวิเคราะห์การตลาดเพื่อขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

จะขายอะไร	มีเท่าไร (ต่อวัน / ต่อเดือน / ต่อปี)	เอามาจากไหน	กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มลูกค้าเป็นใคร		ช่องทางเข้าถึงลูกค้า - กลุ่มเป้าหมาย	ต้นทุนเท่าไร	การขนส่ง	รายได้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ต่อวัน / ต่อเดือน / ต่อปี)	บริหารรายได้ อย่างไร	ใครที่ต้องเข้ามาช่วย - อย่างไร
			ใคร	ต้องการแบบไหน						

การเขียนแผนพัฒนาการผลิต - การแปรรูป - การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน						
ด้าน	กิจกรรมสำคัญ	ทำอะไร - ทำอย่างไร	กลุ่มเป้าหมาย (จำนวน)	สิ่งที่ต้องการสนับสนุน	ใครต้องเข้ามาช่วย - อย่างไร	งบประมาณที่ต้องใช้
การผลิต						
การแปรรูป						
การตลาด						
การบริหารจัดการ						

โดยมีพี่เลี้ยงประจำกลุ่มทั้ง 5 ตำบล ดังนี้

- 1) ตำบลถ้ำกระต่ายทอง : คุณอรธิตา นามศิริ
- 2) ตำบลหนองหลวง : คุณเอกชัย ยุทธชัยวรกุล
- 3) ตำบลสระแก้ว : คุณบุญฤทธิ์ จ้อยจินดา
- 4) ตำบลหนองไม้กอง : คุณปานเนตร สุขสว่างคุณพวงทอง เม็งเกร็ด/
- 5) ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล : คุณอัญชญา ดีไสว

ช่วงบ่ายมีการนำเสนอคลิปวิดีโอเพื่อเติมความรู้

1. **คลิปวิดีโอเรื่องการผลิตแทนแดง** โดยการเตรียมหน้าดิน ใส่ปุ๋ยให้เต็ม ปลุกในนาข้าวเพื่อเป็นพืชอาหารสัตว์ ปลุกได้ทั้งในบ่อ บึง และที่น้ำขังอย่างน้อย 5 ซม. แต่ที่เหมาะสม คือ 10 ซม. ขึ้นไป ต้องมีแสงประมาณ 20 % ใช้เลี้ยงไก่ ไช้ ที่เหมาะสมคือ แทนแดงทั้ง 2 สายพันธุ์ เลี้ยงโดยใส่ดิน 2 ถังปูน ชีวัว 2 ถังปูน คนให้เข้ากัน ใส่แทนแดงที่เป็นต้นพันธุ์ลงไป และควบคุมอุณหภูมิ

อาจารย์เอกชัย ยุทธชัยวรกุล กล่าวเสริมว่า แทนแดงสามารถดึงไนโตรเจนจากอากาศมาเป็นปุ๋ยในรูปของพืช แทนแดง 10 กก. เท่ากับไนโตรเจน 1 ชีด ใส่ปุ๋ยนี้เพื่อสร้างไนโตรเจนสำหรับฤดูถัดไป เช่นเดียวกับน้ำฝนที่มีไนโตรเจนในฤดูนาปีปลูกข้าวจึงงามกว่า แต่ในแทนแดงจะมีอิทธิพลเพื่อย่อยให้ดินร่วนซุย ช่วยเพิ่มไนโตรเจนด้วย ซึ่งเราต้องทำแปลงแทนแดง ปูด้วยพลาสติก ทำต่อเนื่อง คนซื้อก็ขาย คือ การทำปุ๋ย ปัจจุบันสามารถจำหน่ายพันธุ์แทนแดงได้ 80 บาท/กก. รวมทั้งสามารถเก็บไว้เป็นเวลา 1 ปี

2. **คลิปวิดีโอเรื่องนวัตกรรมของไอเคียม (IKiam-KU)** ที่เป็นนวัตกรรมเครื่องหย่อนกล้าข้าว งานวิจัยสู่การช่วยชาวนา สามารถลดการใช้พันธุ์ข้าวจาก 19 – 20 กก./ไร่ ลดลงเหลือ 2 กก./ไร่ สามารถปลูกข้าวได้ 10 – 15 ไร่/วัน ช่วยเพิ่มผลผลิตการปลูกข้าวได้ 30 % เนื่องจากรากข้าวไม่ถูกทำลายจากการเพาะกล้า ช่วยลดการใช้ยาปราบศัตรูพืชลง 4 เท่า และช่วยลดแรงงาน ใช้เพียง 2 คน ก็สามารถทำงานได้และใช้เวลาที่รวดเร็วขึ้น ซึ่งสามารถนำเครื่องไอเคียม-KU มาใช้ในพื้นที่วิจัยภายใต้โครงการนี้ได้ เนื่องจากสามารถใช้เพาะเมล็ดพันธุ์เพื่อลดการปนจากสายพันธุ์อื่นในนาแปลงใหญ่ได้ร่วมด้วย

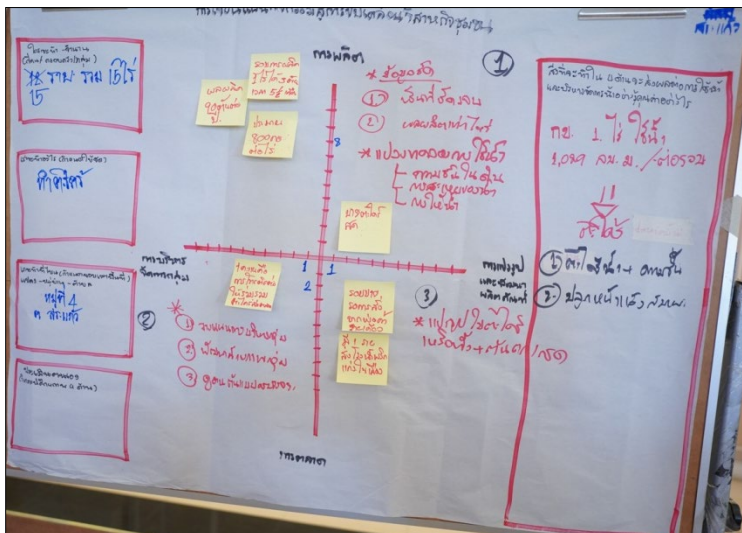
4. กิจกรรมนำเสนอแผนพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพบนฐานทรัพยากรน้ำต้นทุน

4.1 ตำบลสระแก้ว

คุณนพรัตน์ ขอนดอก นำเสนอเรื่องการปลูกตะไคร้ เป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน ง่าย กก.ละ 7 บาท มีพ่อค้าคนกลาง ในหมู่บ้านมารับซื้อ มี order จากคนในหมู่บ้าน สามารถหาตลาดจากโรงงานทำน้ำพริก ไม่ต้องทำมาก จดทะเบียนคนละ 1 ไร่ จำนวน 15 ราย มีแปลงทดลองพื้นที่ขนาด 1 งาน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน ตะไคร้จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการสร้างอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ก่อน เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ไม่ต้องใช้พื้นที่มาก ปลูกกล้วยไข่ อ้อย สลับได้ร่วมด้วย รวมทั้งมีการแบ่งพื้นที่ในปลูกตะไคร้ ให้ครึ่งหนึ่งเพื่อให้ลูกน้องมีส่วนร่วมในการผลิต

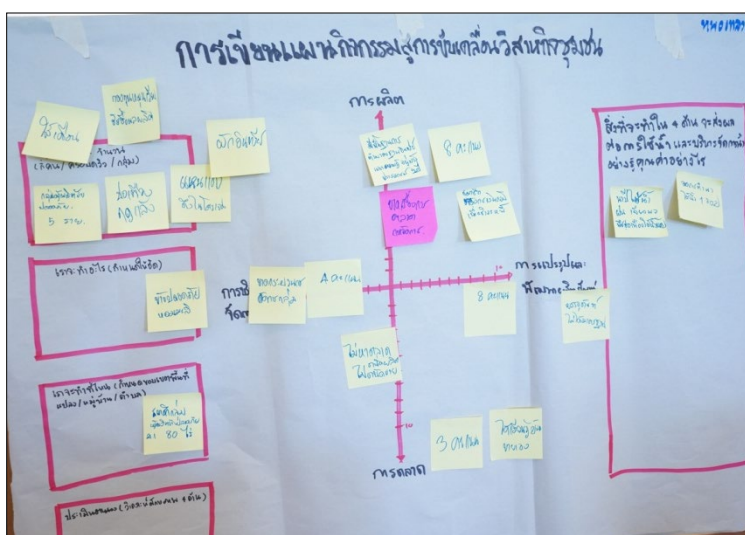

4.2 ตำบลหนองหลวง

การทำนาทำไร่ ทำทุกอย่างที่ทำหมด แต่ทำอย่างละน้อย อ้อย มัน ตะไคร้ สับปะรด ตะไคร้ขาย แต่ยังไม่ได้ทำแผนแดง จึงต้องการทำ

1. เลี้ยงแผนแดงเพื่อลดต้นทุนในช่วงหน้าแล้ง เป็นผลพวงทั้งกลุ่มในการอบรมทั้งบ่อบ้านและบ่อนา เพื่อลดต้นทุนปุ๋ย และส่งเสริมการเลี้ยงแผนแดง จำนวน 35 ไร่ เพื่อขยายพันธุ์ในการสร้างการเรียนรู้ เลี้ยงแล้วตากใส่กระสอบไว้เป็นปี
2. การปลูกปอเทือง ขอบไร่ตัดไปแล้วไม่เพียงพอ จาก 10 ไร่ เป็น 40 ไร่ ซึ่งการปลูกปอเทืองช่วยประหยัดน้ำชลประทานไม่ต้องปล่อยน้ำ ระวังเรื่องหนอนช่วงออกดอก ราคา 20 - 22 บาท ทำ 12 ไร่ รายได้ 62,000 บาท ปลูกปอเทืองแทนการทำนาในนาแล้ง เพื่อเป็นปุ๋ยในปีต่อไป
3. การปลูกผัก 1 ครอบครัวยุค 1/แปลงผัก เพื่อลดสารเคมีตกค้างในผักที่รับประทาน การเลี้ยงไส้เดือน เพื่อเลี้ยงไก่ สำหรับเรื่องโรงสีชุมชนต้องการศึกษาดูงานจากพื้นที่อื่นๆ

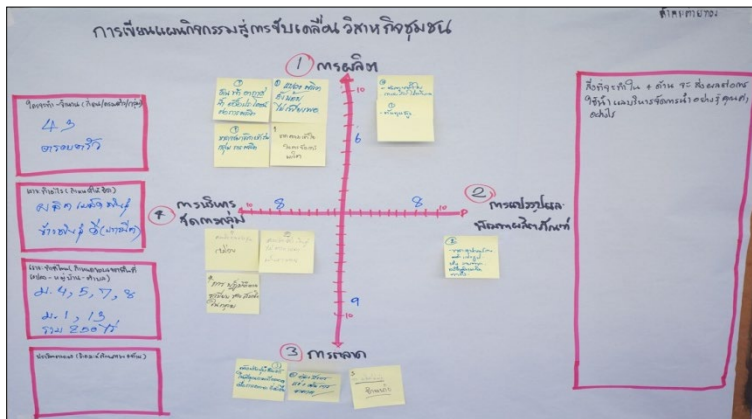
สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

3. ตำบลถ้ำกระต่ายทอง

ผญ.สำลี ไพโรจน์ นำเสนอเรื่องการปลูกข้าวชุมชน ขับเคลื่อนโดยการประชุมร่วมกัน โดยให้เข้ามาช่วยเหลือเรื่องการพัฒนากลุ่ม ลองทำการทดลองลดต้นทุนการผลิตให้สมาชิกกลุ่ม เพื่อเลี้ยงแผนแดงในการลดต้นทุนการผลิต

สมาชิก 43 ครัวเรือน มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ 6 หมู่บ้าน 250 ไร่ กลุ่มได้ผลิตและจำหน่ายพันธุ์ข้าวต่างๆ กรมการข้าว สหกรณ์พรานกระต่าย ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณ

แผนการผลิต คือ พันธุ์ข้าวไม่เพียงพอกับกลุ่ม กลุ่มเป็นนาค้า จะต้องลดยาในการกำจัดวัชพืช และต้องการเพิ่มการพัฒนาทักษะด้านการตลาดให้ทางกลุ่ม

4. ตำบลหนองไม้ก่อง

คุณน้อย ปัญญา นำเสนอว่า ตำบลหนองไม้ก่อง ตั้งกลุ่มสมุนไพรรักษาโรคลมชัก มีทั้งหมด 50 คน สมาชิกจำนวน 300 คน ต้องเสริมเรื่องเทคนิคการผลิต การตลาด การทำบัญชี เชิญวิทยากรอบรม สมุนไพรทุกหมู่บ้าน แต่จะให้เป็นแปลงทดลองรวมในพื้นที่ 1 ไร่ ทำสมุนไพรรักษาโรคลมชักจากพลังงานแสงอาทิตย์ ช่วงทดลองปฏิบัติการ 3 เดือน ในโครงการนี้จะขายแห้งก่อน เมื่อดำเนินงานต่อเนื่องวางแผนผลิตเป็นแคปซูลในอนาคต จากการดูคลิปแล้วรู้สึกตกใจ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำหน่ายสมุนไพรรักษาโรคลมชักราคา 900 บาท ซึ่งในพื้นที่มีสมุนไพรรักษาโรคลมชัก แต่จะเริ่มจากฟ้าทะลายโจรก่อน

5. ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล

จัดทำแผนวิสาหกิจชุมชนเรื่องการทำน้ำฝิ่งมะนาวดอง (เบื้องต้น) ไม่ได้นำเสนอ เนื่องจากวันนี้ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลติดภารกิจ

วิสาหกิจชุมชนที่ขับเคลื่อนจะตอบโจทย์ถึงความเชื่อมโยงเรื่องน้ำ/การจัดการน้ำอย่างไร ปีนี้ห้ามทำนา หากไม่วางแผนลำบาก บางพื้นที่วางแผนขับเคลื่อนงานต่อเนื่อง ไม่ได้ดำเนินการเพียง 3 เดือน สมุนไพรหากจะแปรรูปเป็นแคปซูล จะมีหน่วยงานไหนมาสนับสนุน มะนาวดองจะขายใคร แหนแดงจะช่วยลดการใช้ยาอย่างไร มีการสนับสนุนการดำเนินงานต่อเนื่อง

5. กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวางแผนการดำเนินงานร่วมกันในระยะต่อไป

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า นวัตกรรมไอเคียมจะช่วยให้ทดลองใช้ ขอให้ไปดูว่ามีพื้นที่ดำเนินการเท่าไร จะต้องใช้และเตรียมวัสดุอะไรบ้าง คิดราคาปลูกตะไคร้ แหนแดง และมิงบประมาณค่าใช้จ่ายอย่างไร หนองไม้ก่องเตรียมเรื่องพื้นที่และสายพันธุ์ วันที่ 27-28 ธันวาคม 2564 ทีมวิจัยจะได้พบกับเครือข่ายเกษตรกรที่ปลูกฟ้าทะลายโจรในจังหวัดนครสวรรค์ บริหารจัดการกลุ่มไม่ได้เนื่องจากมีเรื่องผลประโยชน์และจัดการเวลาไม่ได้

การขับเคลื่อนงานวิสาหกิจชุมชนของทั้ง 5 ตำบล ภายใต้โครงการพัฒนาภาคใต้ออกสู่ชุมชนระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ในอีก 3 เดือนข้างหน้า (มกราคม - มีนาคม 2565) จะเริ่มปฏิบัติการจากการอบรมเรื่องการทำงานกลุ่ม การตลาด โดยมีนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยมาช่วยเติมความรู้ ซึ่งการสร้างทีม/การบริหารจัดการกลุ่มมีความสำคัญ หลังเดือนมกราคม 2565 จะมีการอบรม และต้องทำกิจกรรมการผลิตไปด้วย

คุณหรรษกานต์ ทองปรน ตัวแทนสภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร แลกเปลี่ยนว่า ไม่เคยเห็นเวทีที่มีความเข้มข้นและผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม สภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชรจะนำทั้ง 5 พื้นที่ บูรณาการการทำงานร่วมกัน

คุณธีติธ จุลละพราหมณ์ กล่าวขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วมกิจกรรม วันนี้ชื่อ 5 ตำบล อยู่ในระดับจังหวัดเรียบร้อยแล้ว มีอะไรที่จะทำให้เกิดการปรับตัวและเปลี่ยนแปลง เช่น การทำเรื่องเมล็ดพันธุ์ข้าว งานวิจัยเรื่องสภาวะโลกร้อน พบว่า ในอีก 20 ปีข้างหน้า ผลผลิตอ้อยจะลดลง 20 % ข้าว 10 % เราจะต้องลดเรื่องการใช้น้ำ ซึ่งงานวิจัยโครงการพัฒนาภาคใต้ออกสู่ชุมชนระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ในปีแรกดำเนินการ 10 ตำบล คัดเลือกมาจัดทำวิสาหกิจชุมชน 5 ตำบล เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน และจังหวัดกำแพงเพชร ขอขอบคุณคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ และทีมงานอีกครั้งหนึ่ง

คุณคำรณ นิมอนงค์ กล่าวว่า พรุ่งนี้ขอให้ตัวแทนแต่ละตำบล 2 คน/ตำบล รวม 20 ตำบล มาเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ ที่ห้องประชุมเดิม เวลา 09.00 น. เพื่อศึกษา

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ระบบภูมิสารสนเทศในระบบทั้งปริมาณน้ำบนดินและน้ำใต้ดิน สามารถนำข้อมูลในระบบไปเขียนแผนการพัฒนาแหล่งน้ำ เก็บข้อมูลแหล่งน้ำไม่มาก ยกตัวอย่างข้อมูลระบบสารสนเทศ 78 ตำบล ของจังหวัดกำแพงเพชร เช่น ตำบลสระแก้ว มีทั้งหมด 189 โครงการ เป็นข้อมูลจากแผน อบต. หลังจากนั้นจะมีข้อมูลที่เราไม่รู้ ตัวแทนที่มาในวันพรุ่งนี้จะได้มาเรียนรู้ และเห็นแหล่งน้ำว่าอยู่ตรงไหน ความต้องการการใช้น้ำในพื้นที่เท่าไร ต้องการอะไรมาเพิ่ม ซึ่งทั้ง 5 ตำบล จะเชื่อมโยงเรื่องการบริหารจัดการน้ำที่นำไปสู่การสร้างงานและสร้างอาชีพพร้อมด้วย ขอให้ตัวแทนตำบลมาพบกันในวันพรุ่งนี้อีกครั้งหนึ่ง

ปิดประชุมเวลา 14.40 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

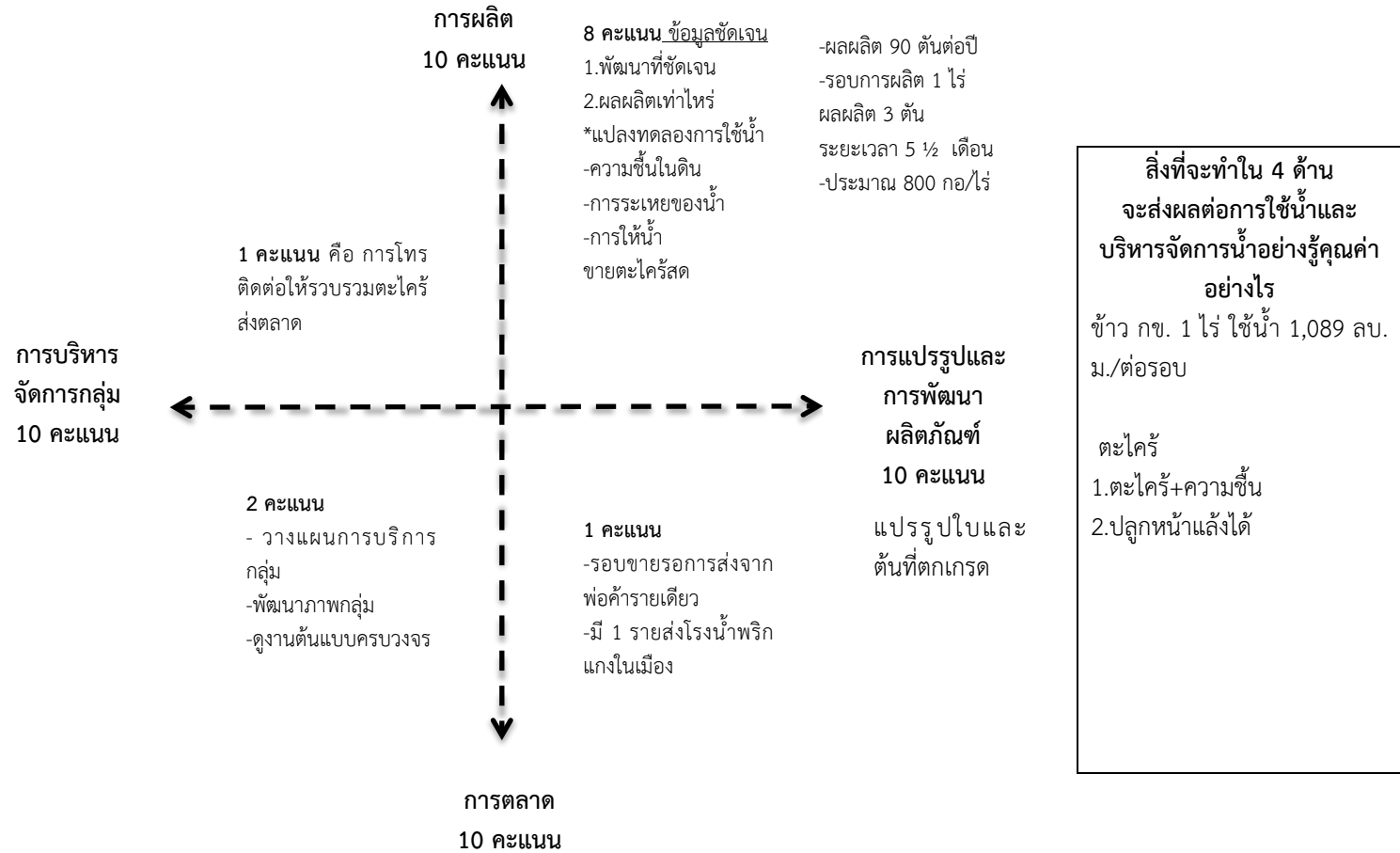
นายชินวุฒัน มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

1. ตำบลสระแก้ว

การเขียนแผนกิจกรรมสู่การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

ใครจะทำ – จำนวน (กี่คน/ครอบครัว/กลุ่ม) 12 ราย รวม 15 ไร่
เราจะทำอะไร (กำหนดให้ชัด) ทำตะไคร้
เราจะทำที่ไหน (กำหนดขอบเขตพื้นที่ แปลง-หมู่บ้าน-ตำบล) หมู่ 4 ต.สระแก้ว
ประเมินตนเอง (วิเคราะห์ศักยภาพ 4 ด้าน) ดังในกราฟ

การวิเคราะห์การตลาดเพื่อขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

จะขายอะไร	มีเท่าไร (ต่อวัน/ต่อเดือน/ต่อปี)	เอามาจากไหน	กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มลูกค้า เป็นใคร		ช่องทางเข้าถึงลูกค้า-กลุ่มเป้าหมาย	ต้นทุนเท่าไร	การขนส่ง	รายได้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ต่อวัน/ต่อเดือน/ต่อปี)	บริหารรายได้ อย่างไร	ใครที่ต้องเข้ามาช่วย-อย่างไร
			ใคร	ต้องการแบบไหน						
ขายต้นสด ตะไคร้	ปริมาณ / ไร่ 3,000 กก. ปีละ 6,000 กก./ ไร่ 1 ปี เท่ากับ 90 ต้น ต่อพื้นที่ปลูก 15 ไร่	จาก จำนวน 15 ราย ที่ เป็น สมาชิก ในกลุ่ม	ผ่านพ่อค้าคนกลางในหมู่บ้าน ชื้อ ยุ พิน แซ่ก๊วย	ในรูปแบบ ตะไคร้	<ol style="list-style-type: none"> ที่ผ่านมามีติดต่อผ่าน มาทางผู้ใหญ่บ้าน นาย นพรัตน์ ขอนดอก โทรประสานสมาชิก นำตะไคร้ มารวมที่ บ้านผู้ใหญ่บ้าน เดือนละ 3 ครั้ง ประมาณครั้งละ 500 กก. 	<ol style="list-style-type: none"> ต้นทุน ปรับปรุงพื้นที่ปลูก ใช้ 7 ไร่ละ 250 ต่อไร่ X2 ครั้ง =500 บาท ปันดินไร่ละ 250 บาทต่อไร่ x2 ครั้ง =500 บาท ปุ๋ย ห มั ก ไร่ละ(ชีวภาพ) 300 กก. ราคา กก ละ .3 บาท เท่ากับไร่ละ 900 บาท x2 ครั้ง =1,800 บาท พันธุ์ได้จากใน ชุมชนในราคา กิโลกรัมละ 10 บาท x2 ครั้ง=600 บาท 	มีพ่อค้ามา รับที่ บ้านผู้ใหญ่	1 ไร่ จะได้ผลผลิต 3,000 กก. กิโลกรัมละ 7บาท 1 ปี ทำได้ 2 รอบ เท่ากับ 6,000 x 7 =42,000 บาท/ปี/ไร่	ให้เต็มตามจำนวน ที่ขาย 7 บาท/กก.	<p>โครงการวิจัยการบริหารจัดการจะ มาดูแล</p> <ol style="list-style-type: none"> วางแผนบริหารจัดการกลุ่ม พัฒนาทีมงาน จำนวน 15 ราย ศึกษาดูงาน

						<p>5. ค่าแรงงานวัน ละ 300 บาท จำนวน 2 คน เป็นเงิน 600 บาท x2 ครั้ง =1,200 บาท</p> <p>6. ค่าโทรศัพท์ ประสานงาน ติดต่อการตลาด 500 บาท ต่อ เครื่อง x2 เครื่อง =1,000 บาท</p> <p>7. ค่าน้ำมันสูบน้ำ รดตะไคร้ตั้งแต่ เริ่มปลูกจนถึง เก็บเกี่ยว ประมาณ 15 ลิตร ลิตรละ 30 บาท รวม 450 บาท x2 ครั้ง =900 บาท</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

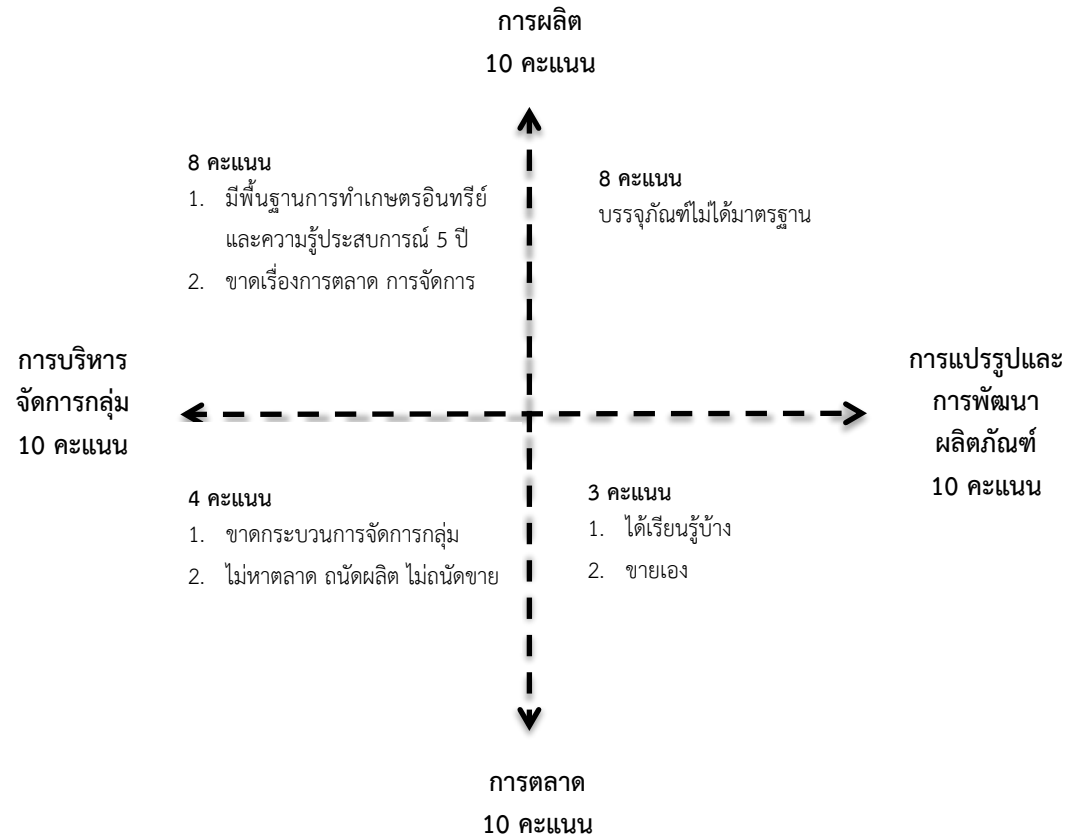
การเขียนแผนพัฒนาการผลิต – การแปรรูป – การบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

ด้าน	กิจกรรมสำคัญ	ทำอะไร-ทำอย่างไร	กลุ่มเป้าหมาย (จำนวน)	สิ่งที่ต้องการสนับสนุน	ใครต้องเข้ามาช่วย-อย่างไร	งบประมาณที่ต้องใช้
การผลิต	เก็บข้อมูลการผลิตและกำหนดแปลงทดลอง	1. หาพื้นที่ทำการทดลองปลูกตะไคร้ -เก็บข้อมูลการใช้น้ำ เนื้อที่1 งาน -เก็บความชื้นของน้ำในดินและการระเหยของน้ำ -ค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูก/รอบ	1 แปลงทดลอง	1.ชุดความรู้ของการเติมข้อมูล	คณะงานวิจัยช่วยแนะนำในการเติมข้อมูล	-สายน้ำหยด 1 ม้วน ราคา 500 บาท -ท่อ PVC จำนวน 4ท่อน/120 รวม 480 บาท -หัวสาย 5 บาท /20 รวม 100 บาท -ถัง 1,000 ลิตร ราคา 3,000 บาท -วงท่อ 120/4 วง ราคา 1,000 บาท รวม =5,080 บาท -ค่ากะละมังถ้วยตวง ราคา 1,000 บาท รวม 6,080 บาท
การแปรรูป	แปรรูปตะไคร้-ใบ-ต้นตกเกรด	แปรรูปใบและต้นที่ตกเกรดเป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม	15 คน	1. ความรู้ในเรื่องการแปรรูป/อุปกรณ์ 2. การศึกษาดูงานแนวทางในการทำผลิตภัณฑ์	1. คณะวิจัย 2. สภาเกษตรกร การขึ้นทะเบียน(ในการปลูก) 3. พาณิชย์จังหวัด 4. พัฒนาชุมชน 5. มรภกำแพงเพชรเรื่องการออกแบบแบรนด์สินค้า	

2. ตำบลหนองหลวง

การเขียนแผนกิจกรรมสู่การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

<p>ใครจะทำ – จำนวน (กี่คน/ครอบครัว/กลุ่ม) กลุ่มเลี้ยงไส้เดือน กลุ่มผู้ผลิตผักปลอดภัย 5 ราย ปลูกพอเทือง (ฤดูแล้ง) แห่นแดงดิงโนโตรเจน กองทุนหมุนเวียนรับซื้อผลผลิต</p>
<p>เราทำอะไร (กำหนดให้ชัด) ข้าวปลอดภัย (หอมมะลิ)</p>
<p>เราทำที่ไหน (กำหนดขอบเขตพื้นที่ แปลง-หมู่บ้าน-ตำบล) สมาชิกกลุ่มผู้ผลิตผักปลอดภัย ม.1 พื้นที่ 80 ไร่</p>
<p>ประเมินตนเอง (วิเคราะห์ศักยภาพ 4 ด้าน) ดิงโนกราฟ</p>

<p>สิ่งที่จะทำใน 4 ด้าน จะส่งผลต่อการใช้น้ำและบริหารจัดการน้ำอย่างรู้คุณค่าอย่างไร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นาปีใช้น้ำฝนเพียงพอ 2. พอเทืองใช้น้ำน้อย 3. ลดการทำนาใช้น้ำ 1 รอบ
--

การวิเคราะห์การตลาดเพื่อขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

จะขายอะไร	มีเท่าไร (ต่อวัน/ต่อเดือน/ต่อปี)	เอามาจากไหน	กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มลูกค้าเป็นใคร		ช่องทางเข้าถึงลูกค้า-กลุ่มเป้าหมาย	ต้นทุนเท่าไร	การขนส่ง	รายได้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ต่อวัน/ต่อเดือน/ต่อปี)	บริหารรายได้อย่างไร	ใครที่ต้องเข้ามาช่วย-อย่างไร
			ใคร	ต้องการแบบไหน						
ข้าวปอเทือง ผัก	<ol style="list-style-type: none"> 24,000 กก./ปี 200 ไร่ กินเอง/เหลือขาย 	<ol style="list-style-type: none"> กลุ่มผู้ปลูก กลุ่มของพัฒนาที่ดิน ทุกหลังคาเรือน 	<ol style="list-style-type: none"> ทุกคนที่กินข้าวในพื้นที่ ตำบล/อำเภอ/จังหวัดจ สำนักงานพัฒนาที่ดิน 	<ol style="list-style-type: none"> ข้าวปลอดภัย กรมพัฒนาที่ดินกำหนด (เมล็ด) ผักปลอดภัย 	<ol style="list-style-type: none"> นำไปขายตลาดประชารัฐ คนไทยยิ้มได้ พัฒนาที่ดินมารับซื้อ ขายตามบ้านเป้าหมายถ้าปริมาณมากมีตลาดรับซื้อ 	<ol style="list-style-type: none"> 2,500 บาทไร่/ 500 บาทไร่/ 	<ol style="list-style-type: none"> ขนไปขายเอง มีคนรับซื้อ 	420,000 บาท/ปี 1,200,000 บาท/ปี	<ol style="list-style-type: none"> เป็นส่วนตัว/งไม่มีรายได้ถ้ากลุ่ม ส่วนตัว 	<ol style="list-style-type: none"> สภาเกษตร ธกส. พาณิชย์จังหวัด ชลประทาน

การเขียนแผนพัฒนาการผลิต - การแปรรูป - การบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

ด้าน	กิจกรรมสำคัญ	ทำอะไร-ทำอย่างไร	กลุ่มเป้าหมาย (จำนวน)	สิ่งที่ต้องการสนับสนุน	ใครต้องเข้ามาช่วย-อย่างไร	งบประมาณที่ต้องใช้
การผลิต	เพาะเห็ดนางฟ้า ปลูกปอเทือง ปลูกผัก เลี้ยงไส้เดือน	1. อบรมเพาะเลี้ยงในนา ขยายพันธุ์	35 คน	1. วัสดุอุปกรณ์/ 2. วิธีเพาะ ขยายพันธุ์	1. หน่วยงานโครงการ 2. กรรมการผู้ใช้น้ำ	20,000 บาท
		2. ขยายพันธุ์สู่เกษตรกร	10 คน	3. เมล็ดพันธุ์	3. พัฒนาที่ดิน / ชลประทาน	15,000 บาท
		3. ส่งเสริมการขายอบรม/ 4. อบรมเพาะเลี้ยง/	50 คน (หมู่ 7)	4. เมล็ดพันธุ์/วัสดุปลูก/ ความรู้	4. หมอดิน	5,000 บาท
			5 คน	5. เมล็ดพันธุ์/อุปกรณ์/ ความรู้	5. ฝน.	
การแปรรูป	-					
การตลาด	-					
การบริหารจัดการ	การตลาด การจัดการกลุ่ม	ศึกษาดูงาน/อบรม อบรม				

3. ตำบลถ้ากระต่ายทอง

การเขียนแผนกิจกรรมสู่การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

<p>ใครจะทำ – จำนวน (กี่คน/ครอบครัว/กลุ่ม)</p> <p>43 ครอบครัว ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่</p>
<p>เราจะทำอะไร (กำหนดให้ชัด)</p> <p>ผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี (ประณีต) และเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า</p>
<p>เราจะทำที่ไหน (กำหนดขอบเขตพื้นที่ แปลง-หมู่บ้าน-ตำบล)</p> <p>พื้นที่ม. 1 4 5 7 8 และ 13 รวมพื้นที่ 200 ไร่ และแปลงทดลองเลี้ยงเห็ดนางฟ้า ม. 8 100 ตารางวา</p>
<p>ประเมินตนเอง (วิเคราะห์ศักยภาพ 4 ด้าน)</p> <p>ตั้งในกราฟ</p>

การบริหารจัดการกลุ่ม 8 คณะ

สิ่งที่ขาด

- สมาชิกขาดการประชุม เข้าร่วมประชุมไม่ต่อเนื่อง
- สมาชิกส่งเงินไม่ตรงเวลา (เป็นบางงวด)
- ความเข้าใจและการปฏิบัติตามระเบียบของกลุ่ม

สิ่งที่ต้องการจะทำ : พัฒนากลุ่ม / กระบวนการบริหารจัดการกลุ่ม

การบริหารจัดการกลุ่ม 10 คณะ

การตลาด 9 คณะ

สิ่งที่ขาด

- ปริมาณการผลิตไม่เพียงพอสำหรับการจำหน่าย
- การปรับปรุงสินค้าให้มีคุณภาพดีตลอดเพื่อการตลาดที่ยั่งยืน และสามารถแข่งขันด้านการตลาดได้

สิ่งที่ต้องการจะทำ : การพัฒนาทักษะด้านการตลาด

การผลิต 6 คณะ

สิ่งที่ขาด

การผลิต 6 คณะ

สิ่งที่ขาด

- สภาพดิน ฟ้า อากาศ ไม่เอื้อต่อการผลิต
  - แปลงผลิตน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด
  - ขาดสมาชิกใหม่ที่เข้าร่วมกลุ่มผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี
  - สมาชิกขาดความเข้าใจเรื่องการจัดการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ
  - ต้นทุนการผลิตสูง ค่าปุ๋ย ยา สารเคมี ราคาแพง
- สิ่งที่ต้องการจะทำ :** ทำแปลงเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้าเพื่อใช้เป็นปุ๋ยในนาข้าว ลดต้นทุน และลดพื้นที่ทำนา

การแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ 8 คณะ

- ขาดอุปกรณ์การแปรรูป เช่น ลานตากเมล็ดพันธุ์ข้าว เครื่องคัดเมล็ด

การแปรรูปและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 10 คณะ

การตลาด 0 คณะ

สิ่งที่ทำใน 4 ด้าน
จะส่งผลต่อการใช้น้ำและบริหารจัดการน้ำอย่างรู้คุณค่าอย่างไร

การผลิต เพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า ช่วยลดต้นทุนการผลิต การใช้ปุ๋ยเคมี

การวิเคราะห์การตลาดเพื่อขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

จะขายอะไร	มีเท่าไร (ต่อวัน/ต่อเดือน/ต่อปี)	เอามาจากไหน	กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มลูกค้าเป็นใคร		ช่องทางเข้าถึงลูกค้า-กลุ่มเป้าหมาย	ต้นทุนเท่าไร / ไร่	การขนส่ง	รายได้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ต่อวัน/ต่อเดือน/ต่อปี)	บริหารรายได้อย่างไร	ใครที่ต้องเข้ามาช่วย-อย่างไร
			ใคร	ต้องการแบบไหน						
เมล็ดข้าวพันธุ์ดี กข. 41 กข. 29 หอมมะลิ 105	1.ข้าวนาปรัง (6 เดือน) 200 ตัน/ฤดูกาล 2. ข้าวนาปี (6 เดือน) 250 ตัน	1.หมู่ที่ 7 22 ราย จำนวนพื้นที่ 100 ไร่ 2.หมู่ที่ 4 5 ราย จำนวน 25 ไร่ 3.หมู่ที่ 8 5 ราย จำนวน 25 ไร่ 4. หมู่ที่ 5 5 ราย จำนวน 50 ไร่ 5.หมู่ที่ 13 6 ราย จำนวน 50 ไร่ * 80-100ถัง/ไร่ หรือ 800-1,000 กิโลกรัม/ ไร่	1. สหกรณ์พรานกระต่าย 2. สหกรณ์คลองสวนหมาก 3.กลุ่มลานตาบัว 4.กลุ่มทุ่งรวงทอง 5.ไร่สุขชุม 6.สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจนาแปลงใหญ่ 7.ลูกค้าทั่วไป	100ตัน/ฤดูกาล 20ตัน/ฤดูกาล 5 ตัน/ฤดูกาล 25ตัน/ฤดูกาล 25ตัน/ฤดูกาล 25ตัน/ฤดูกาล 20ตัน/ฤดูกาล	ติดต่อโดยตรง (สหกรณ์มาติดต่อ) ติดต่อผ่านมาทางสหกรณ์พรานกระต่าย ติดต่อโดยตรง ติดต่อโดยตรง ติดต่อโดยตรง ติดต่อโดยตรง ติดต่อโดยตรง	1.ไถย่ำเทือก 500 บาท 2.เมล็ดพันธุ์ 2 50 บาท 3.ปุ๋ย 650บาท (46-0-0 / 6 - 20- 0 / 0 - 0-60)- 4.ยา 500บาท 5.รถเกี่ยว 400บาท 6. ค่าแรง (เก็บวัชพืช) 200 บาท 7.ปักดำ 1,000 บาท 8.น้ำมันสูบน้ำ 35 0 บาท 9. ค่าออบแพ็คซีล 1,000 บาท 10.ค่าโทรศัพท์ 100 บาท 11. ค่าขนส่ง 100 บาท รวม 5,050 บาท/ไร่/ ฤดูกาล	กลุ่มเป้าหมายมารับสินค้าด้วยตัวเอง	1.กข.นาปรัง 200 ตัน 15,000x200 = 3,000,000 บาท 2.กข. นาปี 200ตัน 15,000x200 = 3,000,000 บาท 3.หอมมะลิ 5ตัน 20,000x50 = 1,000,000 บาท รวม 7,000,000 บาท.	1.นำรายได้มาซื้อปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ข้าวให้สมาชิก 2.ปันผลดอกเบี้ยให้สมาชิก 15 % 3. บริหารค่าสาธารณูปโภค 4. ใ้ใช้ เพื่อสาธารณประโยชน์	1.ชลประทานจ้ดสรรน้ำช่วยเหลือพื้นที่แปลงใหญ่ 2. ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ช่วยจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าว (พันธุ์ขยาย) 3.พัฒนาที่ดิน ดูแลตรวจสอบเรื่องดินปรับปรุงดิน 4. เกษตรอำเภอให้ความรู้ และแนะนำเรื่องโรคแมลง 5. ชกส. สนับสนุนเงินทุน 6. สหกรณ์ ช่วยรับซื้อผลิต 7. ผู้นำท้องถิ่น ช่วยสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่ม

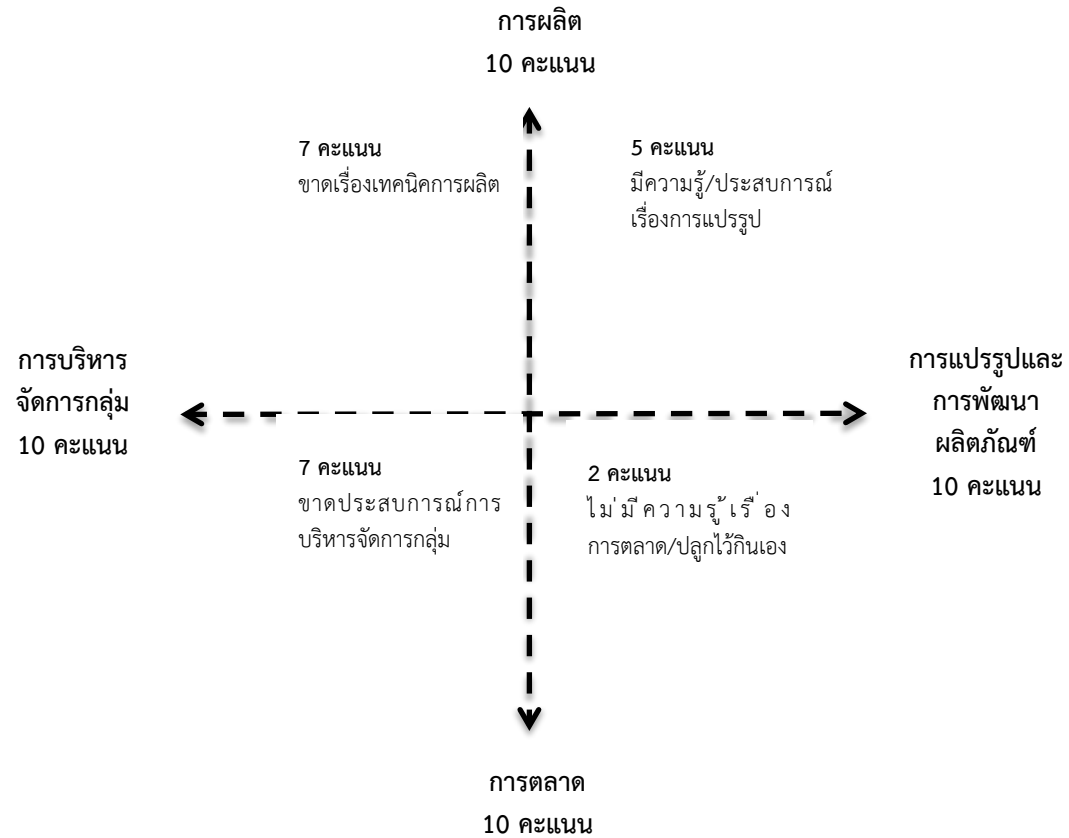
การเขียนแผนพัฒนาการผลิต - การแปรรูป - การบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

ด้าน	กิจกรรมสำคัญ	ทำอะไร-ทำอะไร	กลุ่มเป้าหมาย (จำนวน)	สิ่งที่ต้องการสนับสนุน	ใครต้องเข้ามาช่วย-อย่างไร	งบประมาณที่ต้องใช้
การผลิต	เพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า แปลงทดลอง	เลี้ยงเห็ดนางฟ้าในพื้นที่หมู่ที่ 8 ตำบลลำกระต่ายทอง ขนาด 100 ตารางวา	1 แปลงทดลองในพื้นที่นา ของ ผู้ใหญ่สำลี ไพโรจน์	ความรู้การเลี้ยงเห็ดนางฟ้า และ การ สนับสนุน งบประมาณ	ทีมวิจัยสนับสนุนงบประมาณ และองค์ความรู้การเลี้ยงเห็ด นางฟ้า	30,000 บาท
การแปรรูป	-					
การตลาด	เติมความรู้เรื่อง การตลาด	ฝึกอบรมเรื่องการตลาด				
การบริหารจัดการ	การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม และคณะทำงาน	ฝึกอบรมเรื่องการบริหาร จัดการกลุ่มและการพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม และ คณะทำงาน				

4. ตำบลหนองไม้กอง

การเขียนแผนกิจกรรมสู่การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

<p>ใครจะทำ – จำนวน (กี่คน/ครอบครัว/กลุ่ม) ชมรมผู้สูงอายุบ้านแม่ย้อย จำนวน 50 คน (หมู่ 3, 8, 9)</p>
<p>เราจะทำอะไร (กำหนดให้ชัด) ฟ้าทะลายโจร</p>
<p>เราจะทำที่ไหน (กำหนดขอบเขตพื้นที่ แปลง-หมู่บ้าน-ตำบล) แปลงสาธิต 1 ไร่ อยู่ที่หมู่ 8</p>
<p>ประเมินตนเอง (วิเคราะห์ศักยภาพ 4 ด้าน) ดังในกราฟ</p>

- สิ่งที่ทำใน 4 ด้าน
จะส่งผลต่อการใช้น้ำและบริหารจัดการน้ำอย่างรู้คุณค่าอย่างไร
1. ลดการใช้น้ำเพื่อการผลิตและการแปรรูป
  2. ลดต้นทุนการผลิต
  3. เกิดการเพิ่มมูลค่าจากการแปรรูปฟ้าทะลายโจร
- สิ่งที่ทำต่อไป
1. แปลงปลูกฟ้าทะลายโจรตากแห้ง
  2. ฝึกอบรมกระบวนการกลุ่มเทคนิคการผลิต การตลาด การบัญชี

การวิเคราะห์การตลาดเพื่อขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

จะขายอะไร	มีเท่าไร (ต่อวัน/ต่อเดือน/ต่อปี)	เอามาจากไหน	กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มลูกค้าเป็นใคร		ช่องทางเข้าถึงลูกค้า-กลุ่มเป้าหมาย	ต้นทุนเท่าไร	การขนส่ง	รายได้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ต่อวัน/ต่อเดือน/ต่อปี)	บริหารรายได้ อย่างไร	ใครที่ต้องเข้ามาช่วย-อย่างไร
			ใคร	ต้องการแบบไหน						
ฟ้าทะลายโจรตากแห้ง	ยังไม่ทราบ ต้องเก็บข้อมูลจากในโครงการอีกครั้งหนึ่ง	แปลงสาธิตของชมรม 1 ไร่	เครือข่ายแปรรูปสมุนไพร	ฟ้าทะลายโจรตากแห้ง	<ol style="list-style-type: none"> รพ.สต.ช.ว.ช่วยประชาสัมพันธ์(ใน) ตำบลมี 2 รพ.สต. คือ รพ.สต.แม่ยี่อ และ รพ.สต.สักชี (และเจ้าอาวาสวัดแม่ยี่อ กลุ่ม อสม.ผ่าน) ทางไลน์กลุ่มและ (บุคคล เครือข่ายชมรมผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร ตลาดนัดชุมชน 2 วันสัปดาห์/ การจัดตำบลเคลื่อนที่ (กรณีที่ไม่) มีโควิด-19) งานกล้วยไข่จังหวัดกำแพงเพชร 	<ol style="list-style-type: none"> ค่าเมล็ดพันธุ์/นกล้า 3,200 บาทไร่/ ค่าไถพรวนทำ/ร่อง 2,000 บาทไร่/ น้ำ 7 บาท/ยู/นิต ใช้วันละ 14 บาทx3 เดือน รวม 1,260 บาท ระบบน้ำและสปริงเกอร์ 11.1 สปริงเกอร์ 6 ตัวx20 แถวx25 บาท/วัต3,000 บาท ท่อพีวีซี 4 ทุน ยาว 4 เมตร 10 ท่อx20 แถว x28 บาท 5,600 บาท 	<ol style="list-style-type: none"> ในชุมชน) 3 หมู่บ้าน (= 100 บาท นอกชุมชน = 300 - 500 บาท (คิดเฉพาะ ตอนขายรอบ 3 เดือนแรก) 	ยังไม่ทราบ ต้องเก็บข้อมูลจากในโครงการอีกครั้งหนึ่ง	<p>ร่างระเบียบการบริหารจัดการ ขึ้นมาเพื่อจัดการสัดส่วนรายได้</p> <ol style="list-style-type: none"> เข้ากลุ่ม 20 % คืนสมาชิก 40 % สวัสดิการกลุ่ม 20 % กรรมการ 20 % บริหารจัดการ 20 % ค่า (น้ำ ค่าไฟ (สามารถปรับได้ตาม ความเหมาะสม) 	<ol style="list-style-type: none"> อบต.ช.ว.ช่วยสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ รพ.สต.ช.ว.ช่วยประชาสัมพันธ์โครงการ เกษตรอำเภอ เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการผลิตและสายพันธุ์ ชลประทาน ดูเรื่องระบบน้ำกรณีแปลงใหญ่ในอนาคต กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนการขุดบ่อบาดาล (น้ำลึก)

						12. ค่าแรงงาน รอบแรกไม่คิด) (ใช้ปันหุ้น รวมทั้งสิ้น 15,060 บาท/ไร่				
ฟ้าทะลาย โจรแปรรูป แคปซูล	600 เม็ด/วัน (3 หมู่บ้าน) ละ 200 เม็ด/วัน)	3 หมู่บ้าน	คนในชุมชน 3 หมู่บ้าน (ม.3, 8, 9)	ฟ้าทะลาย โจรแคปซูล	6. รพ.สต.ช'ว ย ประชาสัมพันธ์ (ใน) ตำบลมี 2 รพ.สต. คือ รพ.สต.แม่ยี่อ และ รพ.สต.สักขี (และเจ้าอาวาสวัด แม่ยี่อ 7. กลุ่ม อสม.ผ่าน) ทางไลน์กลุ่มและ (บุคคล 8. เครือข่ายชมรม ผู้สูงอายุจังหวัด กำแพงเพชร 9. ตลาดนัดชุมชน 2 วันสัปดาห์/ 10. การจัดตำบล เคลื่อนที่ กรณีที่ไม่ มีโควิด-19) 11. งานกล้วยไข่จังหวัด กำแพงเพชร	1. ค่าใช้จ่ายในการ ผลิตดังกล่าว 2. ปลอกแคปซูล 3. เครื่องปั้น สมุนไพร 4. บรรจุภัณฑ์ 5. โลโก้สติ๊กเกอร์/ 1. ใน ชุมชน)3 หมู่บ้าน (= 100 บาท 2. นอก ชุมชน = 300 - 500 บาท (คิดเฉพาะ ตอนขายรอบ 3 เดือนแรก)	1. รายได้ 900 บาท วัน / ผลิตได้)600 เม็ด(วัน/ 2. ราย ได้ 27,000 บาท/ เดือน 3. ราย ได้ 324,000 บาทปี/	1. ประชุมตั้ง ทีมงานคุย/ ทีมเรื่อง รายได้ 11,940 บาท เดือน/ หลัง หัก) (ค่าใช้จ่าย กรณีแปรรูป 2. จั ด ก า ร สั ด ส ่ว น รายได้ ดังนี้ 1) เข้ากลุ่ม 20 %) 2,388 บาท(2) คินสมาชิก 40 %) 4,776 บาท(3) สวัสดิการ กลุ่ม 20 %) 2,388 บาท(บาท(	1. พัฒนาชุมชน สนับสนุน งบประมาณ และวิทยากร ในการแปรรูป ผลิตภัณฑ์ 2. สาธารณสุข ช่วยเรื่องการ ขึ้นทะเบียน แปรรูปฟ้า ทะลายโจร แคปซูล	

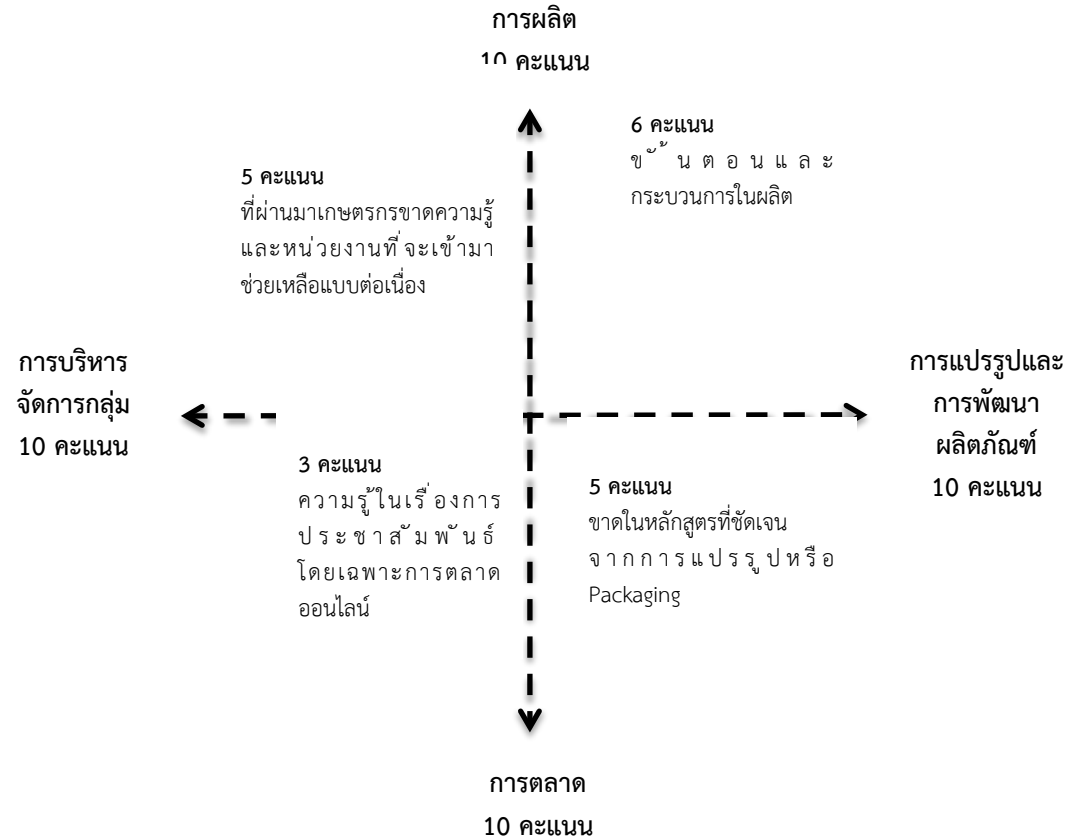
การเขียนแผนพัฒนาการผลิต - การแปรรูป - การบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

ด้าน	กิจกรรมสำคัญ	ทำอะไร-ทำอย่างไร	กลุ่มเป้าหมาย (จำนวน)	สิ่งที่ต้องการสนับสนุน	ใครต้องเข้ามาช่วย-อย่างไร	งบประมาณที่ต้องใช้
การผลิต	การผลิตฟ้าทะลายโจรตากแห้ง	1. ผลิตฟ้าทะลายโจร (เก็บ-ตั้งแต่ปลูก) 2. อบรมด้วยตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ 3. อบรมเรื่องเทคนิคการผลิต	50 คน	1. การจัดแปลงปลูกและระบบน้ำ 2. โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ 3 ตู้	1. ปรึกษาหมู่บ้าน 2. ชลประทาน	1. ต้นทุน 15,060 บาทไร่/ 2. โรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ 3,000 บาท)1,000 บาท X3 เครื่อง(
การแปรรูป	วางแผนแปรรูปเป็นฟ้าทะลายโจรแคปซูลต่อเนื่องในระยะต่อไป					
การตลาด	เติมความรู้เรื่องการตลาดและการจัดทำบัญชี	1. ฝึกอบรมเรื่องการตลาด 2. ฝึกอบรมการจัดทำบัญชี	20 คน 1. แกนนำกลุ่ม 2. อสม.รุ่นใหม่			
การบริหารจัดการ	การพัฒนาศักยภาพกลุ่มและคณะกรรมการ	ฝึกอบรมเรื่องการจัดการกลุ่มและการพัฒนาศักยภาพกลุ่มและคณะกรรมการ	30 คน 1. ชมรม 7 คน หมู่ รวม/3 หมู่ จำนวน 21 คน 2. ผู้นำชุมชน 9 คน			
	ประชุมคณะกรรมการและสมาชิก (เดือนละ 1 ครั้ง)	1. จัดประชุมสมาชิก วางกติกา ระเบียบ 2. ประชุมติดตามความคืบหน้า ประชุมสรุปผลการดำเนินงาน	50 คน/ครั้ง จำนวน 3 ครั้ง			

5. ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล

การเขียนแผนกิจกรรมสู่การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

<p>ใครจะทำ – จำนวน (กี่คน/ครอบครัว/กลุ่ม)</p> <ul style="list-style-type: none"> • กลุ่มแม่บ้านที่ว่างงาน คน 10-5 • พื้นที่ ม.14 ,13 ,10 ,5.
<p>เราจะทำอะไร (กำหนดให้ชัด)</p> <ul style="list-style-type: none"> • น้ำผึ้งมะนาวดอง
<p>เราจะทำที่ไหน (กำหนดขอบเขตพื้นที่ แปลง-หมู่บ้าน-ตำบล)</p> <p>ศาลาเอนกประสงค์ ม.14</p>
<p>ประเมินตนเอง (วิเคราะห์ศักยภาพ 4 ด้าน) ดังในกราฟ</p>

สิ่งที่จะทำใน 4 ด้าน
จะส่งผลต่อการใช้น้ำและ
บริหารจัดการน้ำอย่างรู้คุณค่า
อย่างไร

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าน้ำ
เป็นทุนหลักในการทำเกษตร
ดังนั้นน้ำจึงมีความสำคัญกับ
กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ และพื้นที่
ทางการเกษตร
ดังนั้น เกษตรกรจึงต้องรู้จักการ
ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและมีแหล่ง
น้ำต้นทุนเป็นของตัวเองเมื่อเก็บ
กักน้ำไว้ใช้

การวิเคราะห์การตลาดเพื่อขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

จะขายอะไร	มีเท่าไร (ต่อวัน/ต่อเดือน/ต่อปี)	เอามา จากไหน	กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มลูกค้าเป็น ใคร		ช่องทางเข้าถึง ลูกค้า- กลุ่มเป้าหมาย	ต้นทุนเท่าไร	การขนส่ง	รายได้ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้น (ต่อวัน/ต่อเดือน/ ต่อปี)	บริหารรายได้ อย่างไร	ใครที่ต้องเข้ามา ช่วย-อย่างไร
			ใคร	ต้องการแบบ ไหน						
1) น้ำผึ้ง ดอง มะนาว	1) 10 /กิโลกรัม น้ำ 2) 300 /กิโลกรัม เดือน 3) 3,600 /กิโลกรัม ปี	1) จาก สวน ใน พื้นที่	1) กลุ่มคน รัก สุขภาพ 60-18) ปี(2) บุคคล ทั่วไป	1) เน้น คุณภาพ 2) รสชาติไม่ จัดจ้าน 3) ทานง่าย รสชาติดี 4) มี สรรพคุณ ในเรื่อง การ ระบาย	1) ออนไลน์ 2) การมีหน้าร้าน 3) มีบริการขนส่ง แบบ delivery 4) วางสินค้าตาม ร้าน	1) มะนาว กิโลกรัม 5 บาท ราคาขึ้น) (ลงตามฤดูกาล 2) น้ำผึ้ง /189 ขวด 300 ml. 3) เกออร์กี ค็อกซ์ 1 / 14 7 กระปุก บาท 12 ออนซ์ 4) ค่าเชื้อเพลิง บาท 500 5) ค่าน้ำ ค่าไฟ/ บาท 200 6) ค่าแรง -100 บาท 150 7) สต็อกเกอร์ บาท 300 ราคาทุน 60 บาท	1) เดินทาง ขนส่ง ภายใน พื้นที่ 2) ขนส่ง ออก เอกชน	1) /กระปุก 20 89 น ราคา /บาท กระปุก 2) บาท 1,780 3) เดือน 600 กระปุก บาท 53,400 4) ปี 7,200 กระปุก 5) 640,000 บาท	1) จัดเก็บรายได้ ไว้ในระบบ ของกลุ่ม 2) มีปันผลกำไร ในแต่ละปีให้ สมาชิก	1) มหาวิทยาลัย 2) อบรม การตลาด 3) การออกแบบ แพคเกจ 4) พัฒนาชุมชน 5) เข้ามาช่วย ส่งเสริม ผลิตภัณฑ์ 6) ประสานงาน ใน ส่วน ร้านค้า 7) ประสานงาน แหล่งน้ำ ต้นทุน อุปกรณ์ที่ ใช้ในการผลิต

การเขียนแผนพัฒนาการผลิต - การแปรรูป - การบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

ด้าน	กิจกรรมสำคัญ	ทำอะไร-อย่างไร	กลุ่มเป้าหมาย (จำนวน)	สิ่งที่ต้องการสนับสนุน	ใครต้องเข้ามาช่วย-อย่างไร	งบประมาณที่ต้องใช้
การแปรรูป	1) ปรับปรุงแพคเกจให้สวยงามทันสมัย	1) ทำให้ผลิตภัณฑ์มีเรื่องราวเพื่อเป็นการสร้างคุณค่า	1) คณะทำงาน	1) สนับสนุนในเรื่องของอุปกรณ์ 2) ความรู้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์	1) หน่วยงานพัฒนาชุมชน 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	1) ค่าอุปกรณ์ น้ำ-ไฟ 900 บาท
การตลาด	1) โปรโมทสินค้าให้เป็นที่รู้จักให้ได้มากที่สุด	1) ติดต่อร้านค้าเป้าหมายเพื่อของวางสินค้า 2) เน้นการโพสต์ผลิตภัณฑ์โดยใช้การบอกต่อเพื่อเป็นการประหยัดต้นทุน	1) ร้านค้า 2) บะหมี่เต่า 3) กาแฟออฟโรส 4) กาแฟใหม่ 5) ช่วงอายุ 20-50 ปี	1) ชุดความรู้ 2) การทำการตลาด 3) การทำเพจ	1) หน่วยงานจากภาครัฐ 2) คนรู้จักที่จะเข้ามาช่วยแชร์	1) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 2,000 บาท
การบริหารจัดการ	1) การหาคนที่มีความสนใจในการทำงาน	1) การวางแผนโดยสร้างองค์กรที่มีตามความถนัดในแต่ละตำบล	1) ผู้ที่อยู่ในพื้นที่	1) ความรู้ในการจัดตั้งกลุ่ม	1) ผู้นำชุมชน	1) ค่ายานพาหนะที่ใช้ในการติดต่อ 1,000 บาท

สรุปรายงานการอบรมเชิงปฏิบัติการ
การเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่ม
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
โครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อผลักดันสู่การเสนอแผนนโยบาย
การจัดการน้ำชุมชนในระดับพื้นที่ จังหวัดกำแพงเพชร
ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2
วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2564 เวลา 09.30 – 12.20 น.
ณ ห้องประชุมโรงแรมเพชรไฮเทล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายถวิล	อู่ตุ้ม	ตำบลโดนด อำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
2. นายสำอางค์	อาจรอด	ตำบลโดนด อำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
3. นางสาวดวงดาว	รักษา	ตำบลโดนด อำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
4. นายไพรวลัย	อินทพงษ์	ตำบลสามพวง อำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
5. นายปรานาม	มันหมาย	ตำบลสามพวง อำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
6. นายสิทธิชัย	ถาวร	ตำบลสามพวง อำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
7. นายสุริยัน	ครุฑจุง	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
8. นายมนตรี	กลั่นทุ่ง	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอกีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
9. นายภิญโญ	เทียนชัย	ตำบลเทพนคร อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
10. นายเอกพล	ลีจ้อย	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
11. นายธวัช	สะสม	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
12. นายนิคม	สุกสว่าง	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
13. นายประภกิจ	สอดศรี	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
14. นายนาวี	แจ่งคำ	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
15. นายอนันต์	ชวานายก	ตำบลลานกระบือ อำลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
16. นายผิว	พันธุ์หงษ์	ตำบลลานกระบือ อำลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
17. นายสุบิน	นวลทิม	ตำบลลานกระบือ อำลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
18. นายจรัส	โพธิทวี	ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
19. นายน้อย	ปัญญา	ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
20. นายบุญเลิศ	น่วมเกลี้ยง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
21. นายวิรัตน์	เหมบุรุษ	ตำบลหนองหลวง อำลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
22. นายนันทกร	ชาวทุ่ง	ตำบลหนองหลวง อำลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
23. นายบุญเลย	ไพโรจน์	ตำบลบึงทับแฉด อำเภอ ลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
24. นายยี	ทองโดนด	ตำบลบึงทับแฉด อำเภอ ลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
25. นายวีระ	เดชผล	ตำบลบึงทับแฉด อำเภอ ลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
26. นายจเร	โฉมทอง	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
27. นายศิริวัฒน์	ประภิระคะ	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
28. นายสนอง	พูนสวัสดิ์	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร
29. นายเดโชชัย	นันทนวล	ตำบลช่องลม อำเภอลานครบือ จังหวัดกำแพงเพชร

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

30. นายประพันธ์	โกสุมภ์	ตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
31. นายเกรียงศักดิ์	พลจันทร์	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
32. นายอำนาจ	กรองทิพย์	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
33. นายสอาด	খনทอง	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
34. นายสำลี	ไพโรจน์	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
35. นายสมมาตร	ไม้แดง	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
36. นายสุพรรณ	เกตุงษ์	ตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
37. นายประสงค์	จันดี	ตำบลไทรงาม อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
38. นายสมใจ	นันท	ตำบลไทรงาม อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
39. นายพงษ์พิสุทธิ์	รังผึ้ง	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
40. นายไพโรวัลย์	กลุดทอง	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
41. นายประพันธ์	จิตคำ	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
42. นายจ่านง	จิตรทาน	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
43. นายมีนา	สีใส	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
44. นางสาวพิณ	คำฝอย	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
45. นางสาวกั้งสดาล	โชติฤกษ์วัน	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
46. นายหนูเวียง	นวลพุ่ม	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
47. นายกิติพงษ์	เหล่าลูกอินทร์	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
48. นายสามารถ	วินโรสงค์	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
49. นายไพรัตน์	เงินสุวรรณ	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
50. นางสาวจิราภา	สาธิตา	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
51. นางสาวธัญญาพร	บัวสร้อย	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
52. นางสาวสุรีย์พร	ดวงแก้ว	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
53. นายสมทรง	ทิพสร	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
54. นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง สบ. 1
55. นายปิติพงษ์	ทองงามข้า	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง สบ. 2
56. นายวันมงคล	วิโยธา	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง สบ. 2
57. นายนครินทร์	แก้วห้อย	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง สบ. 2
58. นายสมเกียรติ	อุปการะ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
59. นางสาวณราวดี	ชาวทอง	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
60. นางสาวมัลลิการ์	มีฤทธิ์	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
61. นางจิราพร	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
62. นายพิชัย	สุขหล้า	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
63. นายอรรถกร	ใจเสื่อ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
64. นางสาวเปี่ยมลาภ	เนื้อทองสยาม	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
65. นางสาวหรรษกานต์	ทองปรน	สภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร
66. นายธีติธ	จุลละพราหมณ์	คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข็มมุ่ง ระยะที่ 2
67. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

68. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
69. นายคำรณ	นิมอณรงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
70. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
71. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
72. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
73. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
74. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
75. นายสุภัทร	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
76. นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	ทีมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
77. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทีมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
78. นายอภิสิทธิ์	พรมฤทธิ์	ทีมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เริ่มการประชุมเวลา 09.30 น.

1. กิจกรรมกล่าวต้อนรับและทักทายผู้เข้าร่วม โดย คุณคำรณ นิมอณรงค์

หน้าเวที		
1. ต่อกะต่ายทอง 2. นองปลิง 3. วงตะแบก	1. สามพวง 2. โตนด 3. หุงหลวง	1. หองหลวง 2. ชองลม 3. โนนหลวง 4. เทพนคร
1. ไทรงาม 2. มหาชัย 3. ประชาสุขสันต์	1. สระแก้ว 2. นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล 3. หองไม่ทอง	1. บึงทับแรด 2. คลองพิไกร 3. ลานกระเบื้อง
ทีมพื้นที่ Zone 1	ทีมพื้นที่ Zone 2	ทีมพื้นที่ Zone 3

คุณคำรณ นิมอณรงค์ กล่าวว่า วันนี้โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร มีแกนนำพื้นที่มาเข้าร่วมประชุมทั้งหมด 19 ตำบล และโครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อผลักดันสู่การเสนอแผนนโยบายการจัดการน้ำชุมชนในระดับพื้นที่ จังหวัดกำแพงเพชร ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2 โดยมีทีมโซน 3 โซน ในการทำงานการจัดการน้ำชุมชน รวม 61 ตำบล จากพื้นที่ทั้งหมด 78 ตำบล ในจังหวัดกำแพงเพชร และมีพื้นที่จังหวัดสุโขทัยอีก 3 ตำบล เป็นเครือข่ายการทำงานเรื่องน้ำร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน จึงมีการจัดโต๊ะการอบรมการเก็บข้อมูลผ่าน แอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ 9 กลุ่ม ดังแผนภาพ

ระหว่างที่รอให้ผู้เข้าร่วมมาพร้อมเพรียงกัน คุณคำรณ นิมอณรงค์ ให้ผู้เข้าร่วมสละบัตมือเพื่อเตรียมความพร้อมก่อน และแนะนำคุณธีติธ จุลละพราหมณ์ คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข้มมุ่มง ระยะที่ 2 เพื่อกล่าวถึงความเป็นมาของการขับเคลื่อนงานวิจัยในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร ดังนี้

คุณธีติธ จุลละพราหมณ์ คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข็มมุ่ง ระยะที่ 2 กล่าวว่า ขอขอบพระคุณทุกท่านตนเองได้เข้ามาอยู่ที่จังหวัดกำแพงเพชรประมาณ 1 ปี ทำให้เห็นบริบทพื้นที่และสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น เมื่อคีนนี้มีฝนตก ซึ่งมีสภาพภูมิอากาศที่แตกต่างจากเดิม เป็นต้น นอกจากนี้ จากการเข้าร่วมประชุมในช่วงที่ผ่านมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์เปลี่ยนจากระบบ CEO เป็น Single command โดยคุณอนันต์ โฆษิตพิพัฒน์ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร ได้เข้ารับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และบรรจุไว้ในแผนปีนี้ และเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2564 ได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมเพื่อนำเสนองานวิจัยในวาระที่ 3.1 โดยที่วิจัยอยู่ในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เป็นงานวิจัยยุทธศาสตร์ชาติ ดำเนินงานเป็นระยะที่ 2 งบประมาณปี 2564-2565 ต่อเนื่องมาจากระยะที่ 1 งบประมาณปี 2562-2563 และมีโครงการพัฒนาเทคโนโลยีเติมรูปแบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบปฏิบัติการการบริหารจัดการน้ำเกษตรกรรมในพื้นที่ชลประทานท่อทองแดง (ส่วนขยาย) ของ ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง ร่วมด้วย

การประชุม SCP1:2565 วาระ ๓.๑ (25-11-64)

นายธีติธ จุลละพราหมณ์ นำเสนอภาพรวมงานวิจัยยุทธศาสตร์เข็มมุ่ง-บริหารจัดการน้ำ

ข้อซึ่งแนบรายละเอียด โครงการวิจัยยุทธศาสตร์ เข็มมุ่ง-บริหารจัดการน้ำ ซึ่งเป็นงานวิจัยระยะที่ ๒ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔/๒๕๖๕ ดำเนินการต่อเนื่องจากระยะที่ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒/๒๕๖๓ ดำเนินการในพื้นที่ชลประทานท่อทองแดง และจังหวัดกำแพงเพชร (๑) งานวิจัย-เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ ด้วยงานวิจัยและนวัตกรรม ประกอบด้วยงานวิจัยเพิ่มประสิทธิภาพด้วยข้อมูลผ่านระบบ IOT (สถานีวัดความชื้นและสถานีวัดระดับน้ำ) กับ งานวิจัยสร้างแบบจำลองเพื่อหาศักยภาพน้ำใต้ดิน (๒) งานวิจัย-เพื่อสร้างต้นแบบองค์กรผู้ใช้ที่มีการเตรียมพร้อมในการปรับตัวรับมือกับความแปรปรวนจากภาวะโลกร้อนด้วยงานวิจัยมีส่วนร่วม เพื่อเชื่อมโยงแนวราบ (คน-เครื่องมือ-กระบวนการ-ข้อมูล) เพื่อการการแก้ปัญหาและสร้างความพร้อมในการทำโครงการพัฒนาแหล่งน้ำตามกรอบรบ.น้ำ ๒๕๖๑ รวมทั้งแนวคิดในการวางแผนจัดการน้ำที่เชื่อมโยงแนวคิด(น้ำ-ผลิต-ตลาด)การพัฒนาเกษตรทางเลือกที่มีตลาดรองรับ และกำลังพัฒนาโครงการทดลองในพื้นที่ระหว่าง เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิจิตรจังหวัด ร่วมกับทีมจังหวัด โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดงและสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 7 ให้เกิดการทำงานร่วมกัน ในการขับเคลื่อนให้เกษตรกรมีการปรับตัว เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ใช้น้ำอย่างคุ้มค่า ในจังหวัดกำแพงเพชร โดยขอความสนับสนุนจากคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านเกษตรระดับจังหวัด (SCP) ทั้งข้อมูลและการทำงานร่วมกัน โดยมุ่งเป้าการยกระดับองค์กรผู้ใช้ในกลุ่ม ๕ ตำบลเป้าหมายคัดเลือกมาจากการทำงานใน ระยะที่ ๑) และการสร้างต้นแบบองค์กรผู้ใช้ไปอีก ๑๕ ตำบล และการจัดทำข้อมูลระดับตำบล

ปีที่ผ่านมาโครงการพัฒนาชลประทานมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร มีการติดต่อหารือให้กับกลุ่มผู้ใช้น้ำใน 10 ตำบล ปีนี้เพิ่มขึ้นเป็น 20 ตำบล มีนักวิชาการที่ดูแลเรื่องงานน้ำใต้ดิน remote sensing มาทำงานร่วมกับ ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง และคุณสมเกียรติ อุปการะ ฝ่ายวิศวกร/ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง เพื่อร่วมกันเก็บข้อมูลน้ำใต้ดิน เนื่องจากมีสถานการณ์ความแห้งแล้งช่วงปี 2562-2564 ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร และจังหวัดพิษณุโลก นักวิชาการจึงสนใจศึกษาวิจัยน้ำใต้ดินที่เกี่ยวกับปริมาณน้ำต้นทุนร่วมด้วย สำหรับการอบรมในวันนี้เป็นการเตรียมพร้อมในการปรับตัวเพื่อลดโลกร้อนและการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการจัดทำข้อมูลทั้งหมดในจังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดสุโขทัย เนื่องจาก คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีชา ได้มีประสบการณ์การจัดทำระบบภูมิสารสนเทศในจังหวัดฉะเชิงเทรา ครอบคลุมพื้นที่ 108 ตำบล และได้ขยายผลมาสู่การออกแบบการดำเนินงาน

วิจัยในครั้งนี้ นอกจากการจัดทำระบบสารสนเทศครั้งนี้จะเป็นประโยชน์กับชุมชนแล้ว ยังเป็นต้นแบบในการทำงานกับประเทศไทย เพื่อให้เกิดการนำข้อมูลไปพัฒนาแหล่งน้ำในจังหวัดกำแพงเพชร และชนภาคเอกชนเข้ามาทำงานร่วมด้วย ขอให้ทุกท่านใช้เวลาในการอบรมอย่างเต็มที่ ขอขอบพระคุณมาก

2. กิจกรรมชี้แจงเป้าหมายการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและทิศทางการดำเนินงานโครงการ โดย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการ

คุณคาร์ณ นิมนงค์ กล่าวว่า กระบวนการในวันนี้มี 2 เรื่องใหญ่ๆ คือ 1) การเพิ่มความรู้อะไร เรื่อง พรบ.น้ำ 2561 และ แนวทางการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) และ 2) การเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน เพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ จึงได้มีคอมพิวเตอร์วางไว้บนโต๊ะ เพื่อเรียนรู้ระบบสารสนเทศร่วมกัน เชื่อมโยงไปสู่การจัดทำแผนน้ำใน อบต./เทศบาล ของท่าน แอปพลิเคชันนี้ใช้งานง่าย และมีทีมสนับสนุนทีมการเก็บข้อมูลในพื้นที่ 3 โชน มาขับเคลื่อนงานใน 61 ตำบล เพื่อดูทิศทางการดำเนินงานร่วมกัน พร้อมทั้งขอแนะนำ คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร และโครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อผลักดันสู่การเสนอแผนนโยบายการจัดการน้ำชุมชนในระดับพื้นที่ จังหวัดกำแพงเพชร ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2 มาชี้แจงเป้าหมายการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและทิศทางการดำเนินงานโครงการ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำในวันนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 สายพันธุ์โอไมครอนในปัจจุบัน เป็นเชื้อกลายพันธุ์ ความรุนแรงน้อยกว่าเดิม แต่แพร่ระบาดได้เร็ว คาดว่าจะมีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นช่วงเดือนมกราคม 2565 อาจจะทำให้ทีมวิจัยไม่ได้พบกับทุกท่าน จึงจัดกิจกรรมในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2564 แทน โดยมีการทำงานร่วมกับพื้นที่เดิมที่มีการทำงานอย่างมีส่วนร่วมกับพื้นที่ในเขตชลประทาน และขยายผลไปที่ 50 กว่าตำบล ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ทำให้จังหวัดกำแพงเพชรจะมีระบบภูมิสารสนเทศครบทุกตำบล รวมทั้งใช้โอกาสนี้แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับ พรบ.น้ำ ปี 2561 เพื่อช่วยให้การบริหารจัดการน้ำครอบคลุมเพิ่มขึ้น เนื่องจากกรมชลประทานบริหารจัดการน้ำในเขตชลประทาน แต่ไม่สามารถจัดการน้ำฝนได้ กรมพัฒนาที่ดินทำเรื่องการขุดสระขนาดเล็ก กรมพัฒนาชุมชนทำเรื่องโคกหนองนาโมเดลในพื้นที่ 3 ไร่ 15 ไร่ สปก.ทำเรื่องขุดบ่อใน เขตพื้นที่ สปก. กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชขุดแลร่องน้ำตก/ป่า แต่มีชาวบ้านบางกลุ่มยังอยู่ในเขตอุทยานฯ ไม่สามารถขุดบ่อ อ่าง ได้ เพราะว่าเป็นพื้นที่เขตอุทยาน แต่พวกเรายังโชคดีที่สามารถขุดบ่อในพื้นที่ได้ ซึ่งต้องมีการขออนุญาตขุดแหล่งน้ำ ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีภารกิจตามฟังก์ชัน วันนี้จึงขอแนะนำให้รู้จักสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานกลางรวบรวมหลายหน่วยงานมาดำเนินงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน ภายใต้ สทนช. ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัดที่ทำบางเรื่องไม่ได้ให้สามารถทำได้ผ่านการรับนโยบายไปสู่การแก้ไขปัญหาการจัดการน้ำร่วมกัน

2.1 ทำความรู้จักสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

คุณคาร์ณ นิมนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมรับชมคลิปวิดีโอที่ต้นแนะนำสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ที่กล่าวถึงน้ำคือความมั่นคงของประเทศ สทนช.เป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ขับเคลื่อนการจัดการน้ำ 4 ด้าน คือ

1. จัดทำแผนแม่บทการจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ 20 ปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติ ผ่านการบริหารจัดการน้ำครอบคลุม 6 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วย
ยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงด้านน้ำ
ยุทธศาสตร์ด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
ยุทธศาสตร์ด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ
ยุทธศาสตร์ด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ
ยุทธศาสตร์ด้านที่ 6 การบริหารจัดการ
2. องค์กรด้านน้ำ ประเทศไทยมีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ทำหน้าที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแผนแม่บทและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านน้ำจากทุกกระทรวง
3. การบริหารจัดการระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำ โดยเชื่อมโยงข้อมูลระบบสารสนเทศไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดการน้ำในภาวะปกติและภาวะวิกฤต สทนช. จะมีศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ เมื่อมีภาวะวิกฤตจะทำงานร่วมกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย เพื่อบริหารจัดการภัยแล้งร่วมกัน มี พรบ.ทรัพยากรน้ำ 2561 ทำให้เกิดการจัดการน้ำและจัดสรรน้ำอย่างเป็นธรรม ทัวถึง สอดคล้องกับภูมิศาสตร์และบริบทพื้นที่ มีคณะกรรมการลุ่มน้ำ และมี สทนช.ภาค เชื่อมต่อการทำงานกับคณะกรรมการลุ่มน้ำ
4. องค์ความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยี สทนช. เป็นศูนย์กลางด้านน้ำของประเทศ ประสานงานร่วมกับนักวิชาการ นักวิจัย และหน่วยงานด้านน้ำ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เน้นการประสานความร่วมมือด้านน้ำสากลมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทย

เพื่อเชื่อมโยงการจัดการน้ำที่สอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ (กนช.) สทนช. และ สทนช.ภาคทั้ง 4 ภาค จะเชื่อมโยงการจัดการน้ำไปสู่ความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

2.2 การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ประเทศไทยมีทั้งหมด 22 กลุ่มน้ำ จังหวัดกำแพงเพชรอยู่ลุ่มน้ำปิง ใช้น้ำจากเขื่อนภูมิพล มีการส่งน้ำผ่านโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร และนอกเขตชลประทานใช้น้ำฝน โดยกลุ่มผู้ใช้น้ำ 20 ตำบล มีการชลประทานช่วยจัดสรรน้ำให้ แต่อีก 58 ตำบล อาศัยน้ำฝนและประสานหน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุนการทำงาน ดังนั้น อีก 58 ตำบล 11 อำเภอ ควรมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำมีทั้งหมด 7 รูปแบบ คือ การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน จากการรวมตัวกัน 30 ราย ขึ้นไป ใน 7 ลักษณะ คือ 1. บุคคลธรรมดา 2. นิติบุคคล 3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ 4. บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญ 5. บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล 6. บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนสามัญ และ 7. นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญ ดังแผนภาพ

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 กลุ่มน้ำทั่วประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดกลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (กฎหมายรองในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติองค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1 บุคคลธรรมดา $\geq$ 30 ราย
- 2 นิติบุคคล $\geq$ 30 ราย
- 3 ทรัพย์สินส่วนสามัญ $\geq$ 30 ราย
- 4 + + $\geq$ 30 ราย
- 5 + $\geq$ 30 ราย
- 6 + $\geq$ 30 ราย
- 7 + $\geq$ 30 ราย

กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งตัวแทน ๑ คน
รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดยื่นคำขอจดทะเบียน ก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในหมู่สมาชิก
- สามารถเสนอแนะให้ข้อมูล ความเห็น ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับในการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกสามารถ **หารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหา** ร่วมกัน หากมีกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้ยื่นเสนอเรื่องร้องขอต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาได้
- กรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็น **กรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ** ในคณะกรรมการทรัพยากรแห่งชาติ (กนช.) ทั้งประเทศมีจำนวน 4 คน

สิทธิที่ได้รับจากการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การเป็นกรรมการลุ่มน้ำจะมีสิทธิ์ในการให้หรือไม่ให้ใช้น้ำได้ มีการคัดเลือกกรรมการลุ่มน้ำ แต่ละท่านจะสามารถจดทะเบียนได้เพียง 1 องค์กรผู้ใช้น้ำเท่านั้น

บทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำ คือ 1. บริหารกลุ่มสมาชิกของตนเอง 2. เสนอแนะข้อมูลในนามขององค์กรผู้ใช้น้ำไปสู่กรรมการลุ่มน้ำ 3. ใช้ข้อมูลกฎหมายในการแก้ไข/ร้องเรียน/ร้องทุกข์ผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ เนื่องจากมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ 4. เป็นตัวแทนคัดเลือกกรรมการลุ่มน้ำ การแก้ปัญหาเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ หากจะให้ภาครัฐทำงาน (อบต./เทศบาล) หากไม่ทำข้อมูล/โครงการ จะไม่สามารถดำเนินการได้ และหากไม่กรอกใส่ระบบจะไม่มีโอกาสรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน

ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค มี 4 ภาค ภาคเหนืออยู่จังหวัดลำปาง สามารถจดทะเบียนกรอกรายชื่อบัตรประชาชนยื่นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ใน สทนช. หรือเตรียมเอกสารไปยื่นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 หลังจากนั้น สทนช. จะตรวจสอบความถูกต้อง ทำใบขึ้นทะเบียนให้ และต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สรุปรายงานส่ง สทนช.

3 ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียน

▶ ยื่นออนไลน์
<https://twuo.onwr.go.th>

▶ ยื่นด้วยตนเอง
กทม. : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อาคารจตุมาศ ถ.วิภาวดีรังสิต
จังหวัดอื่น : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 1-4

จ.ลำปาง สระบุรี ขอนแก่น และราชบุรี

▶ ยื่นทางไปรษณีย์
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อาคารจตุมาศ เลขที่ 89/170 หมู่ 3 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

ในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ดังแผนภาพกลุ่มประเภทโครงการและหน่วยงานที่ดำเนินการ ซึ่งวันนี้ทุกท่านจะได้เรียนรู้การเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำต่อไป

วาระ 3.1 ผลการประชุมคณะกรรมการภายใต้ กนช. 3.1.4 คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก		
กลุ่มประเภทโครงการ และหน่วยงานที่ดำเนินการ		
ประเภทโครงการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. เพิ่มต้นทุน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ แก้มลิง ชุดสระน้ำ ฝ่าย ผ่ายต้นน้ำ ผ่ายชะลอน้ำ ประตูระบายน้ำ เขื่อนทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ ผนหลวง	ชป. ทน. ทด. สปก. ปก. กปภ. อปท. อส. ผล. ปฉ. ทน.	กองทัพบก นทพ.
2. ระบบส่งน้ำ ได้แก่ ระบบส่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ	ชป. ทน. ทด. สปก. อปท. ทน.	กองทัพบก นทพ.
3. ปรับปรุงโครงการเดิม ได้แก่ ชุดลอกปรับปรุง เข็มประสิทธิภาพ ป้องกันการกัดเซาะตลิ่ง	ชป. ทน. ยม. สปก. ปก. กปภ. อปท. จท.	กองทัพบก นทพ.
4. ระบบระบาย ได้แก่ ระบายน้ำ เข็มประสิทธิภาพการระบาย	กปภ. อปท.	ภาคเอกชน นทพ.
5. น้ำบาดาล ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาล รนาคาน้ำใต้ดิน	ทน. สปก. อปท.	กองทัพบก นทพ.
6. พื้นฟูต้นน้ำ ได้แก่ พื้นฟูป่า	อส. ปฉ. อปท. ทด. สปก.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
7. ระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย	อจน. ศท. ปศ. อปท. สม.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
8. การจัดการน้ำชุมชน ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ แก้มลิง สระพวง และการจัดการน้ำชุมชนในรูปแบบอื่น ๆ	อปท. สสน. อว. ทบ. กสภ. สทนช.	มูลนิธิปีทองหลังพระ มูลนิธิ อุทกพัฒน์ ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
9. การจัดการน้ำท่วม ได้แก่ โครงการป้องกันน้ำท่วม เขื่อนป้องกันตลิ่ง	ชป. ทน. จท. ยม. อปท. ปภ.	กองทัพบก นทพ.

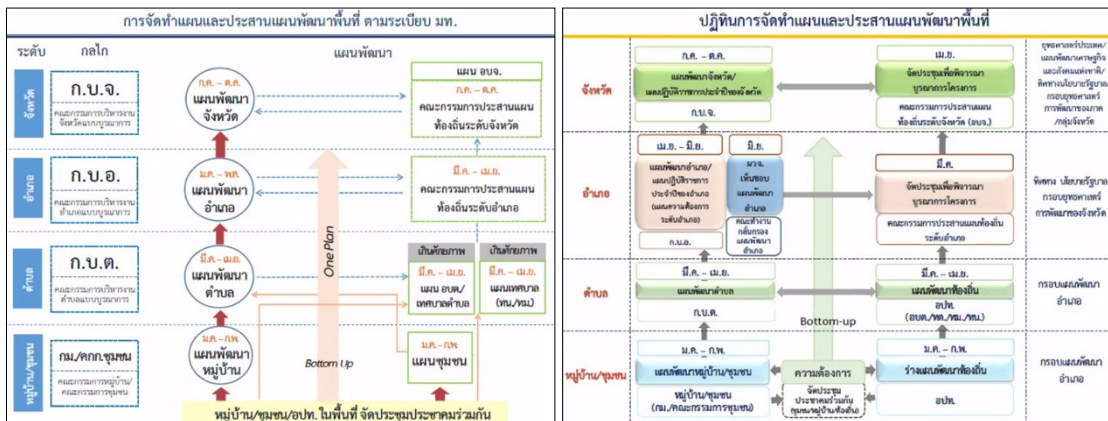
ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2558-2569) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 : **การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค**
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 : **การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม**
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 : **การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย**
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 : **การจัดการคุณภาพน้ำ**
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 : **การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันพังทลายของดิน พื้นที่ป่าต้นน้ำ**
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 : **การบริหารจัดการ**

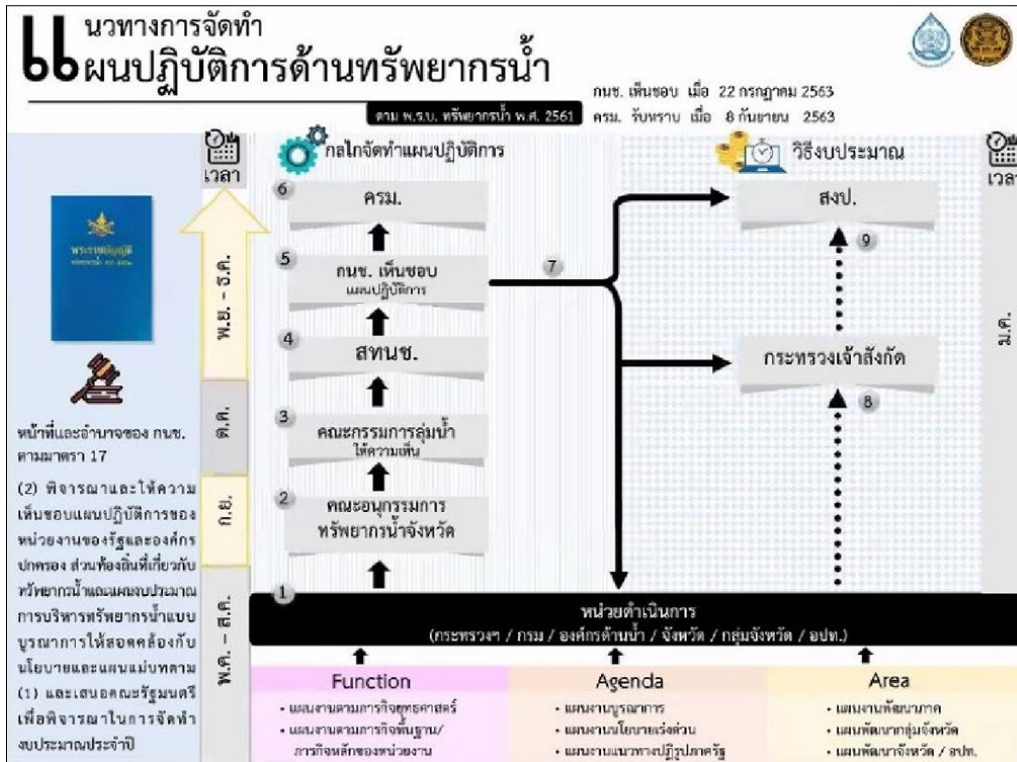
แนวทางการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก ชาวบ้านต้องช่วยเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการขนาดเล็กด้านทรัพยากรน้ำ ซึ่งมีมติคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ในการประชุมครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2564 เห็นชอบ (ร่าง) แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการขนาดเล็กด้านทรัพยากรน้ำและมอบหมายให้คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็กด้านทรัพยากรน้ำ เพื่อเป็นการสนับสนุนการทำงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็กให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมติ กนช. จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะทำงานภายใต้คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด สืบหาข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ เตรียมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อจัดทำแผนงานโครงการ จัดทำรายละเอียดรูปแบบโครงการ จัดลำดับความสำคัญของแผนระดับตำบล/จังหวัด จัดทำแผนปฏิบัติการผ่านระบบ Thai Water Plan กรณีที่มีแผนปฏิบัติการพร้อมก็สามารถขอรับการสนับสนุนได้อย่างทันทีทั้งที่ ดังแผนภาพแนวทางการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการขนาดเล็กด้านทรัพยากรน้ำ

ดังนั้น ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน/อปท. ในพื้นที่จึงต้องจัดเวทีประชาคมเพื่อนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปจัดทำแผนบรรจุไว้ใน อปท. ระดับตำบล เพื่อส่งไปในระดับอำเภอและจังหวัดตามลำดับ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำของ สทช. ดังนี้ 3 แผนภาพต่อไปนี้

3. กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ โดย ทีมบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

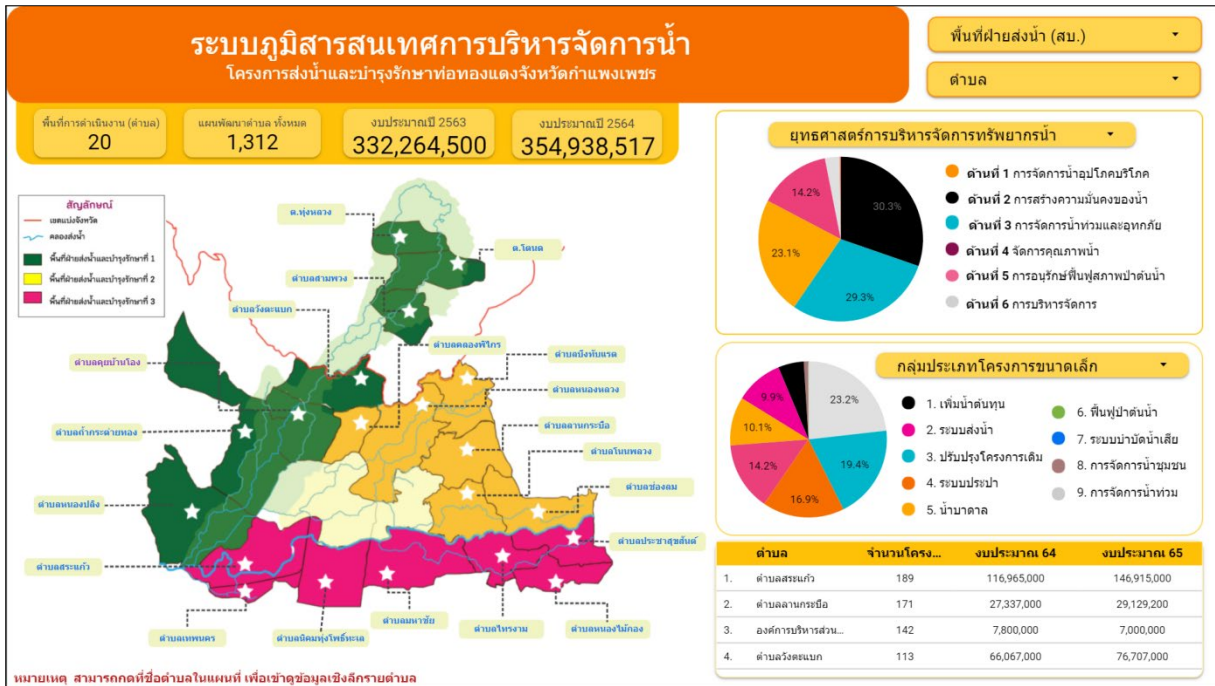
3.1 เกริ่นนำแนะนำระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำชุมชนและระบบภูมิสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมดูระบบภูมิสารสนเทศที่ทีมวิจัยได้จัดทำทั้งหมดครอบคลุมทุกตำบล ซึ่งในการเขียนแผนขอรับการสนับสนุนโครงการ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดจะต้องดูข้อมูลในระบบว่ามีโครงการอะไรบ้าง วันนี้จึงเป็นการเรียนรู้เพื่อเตรียมตัวกรอกรระบบข้อมูลต่อไป

ระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำชุมชน

จากนั้นให้แต่ละพื้นที่เข้าไปในเว็บไซต์บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ทาง www.sangsanpanya.com เข้าระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศ/ระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อดูภาพรวมระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำ 20 ตำบล มีแผนงานทั้งหมด 1,312 โครงการ เป็นงบประมาณปี 2563 จำนวน 332,264,500 บาท งบประมาณปี 2564 จำนวน 354,938,517 บาท ครอบคลุมยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งหมด 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงด้านน้ำ ยุทธศาสตร์ด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย และยุทธศาสตร์ด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ แต่ที่มีมาก คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความมั่นคงของน้ำ และยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ยังขาดยุทธศาสตร์ด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ และยุทธศาสตร์ด้านที่ 6 การบริหารจัดการ

ตัวอย่างข้อมูลภาพรวมโครงการ 20 ตำบล

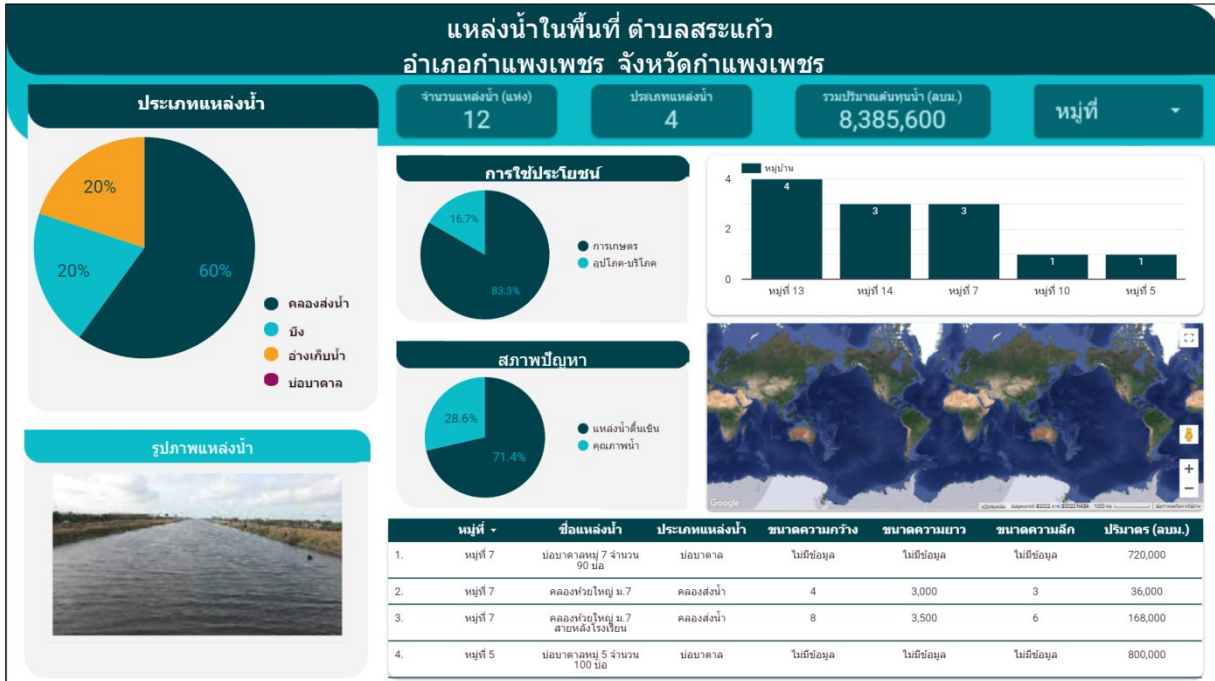
คุณชินวุฒัน มณีศรีขำ กล่าวว่า ในส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 โซน ภายใต้โครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อผลักดันสู่การเสนอแผนนโยบายการจัดการน้ำชุมชนในระดับพื้นที่ จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ระหว่างการเก็บรวบรวมแผนจาก อบต.ในการทำระบบภูมิสารสนเทศ ซึ่งจะได้พูดคุยวางแผนร่วมกันอีกครั้งหนึ่งในช่วงบ่าย

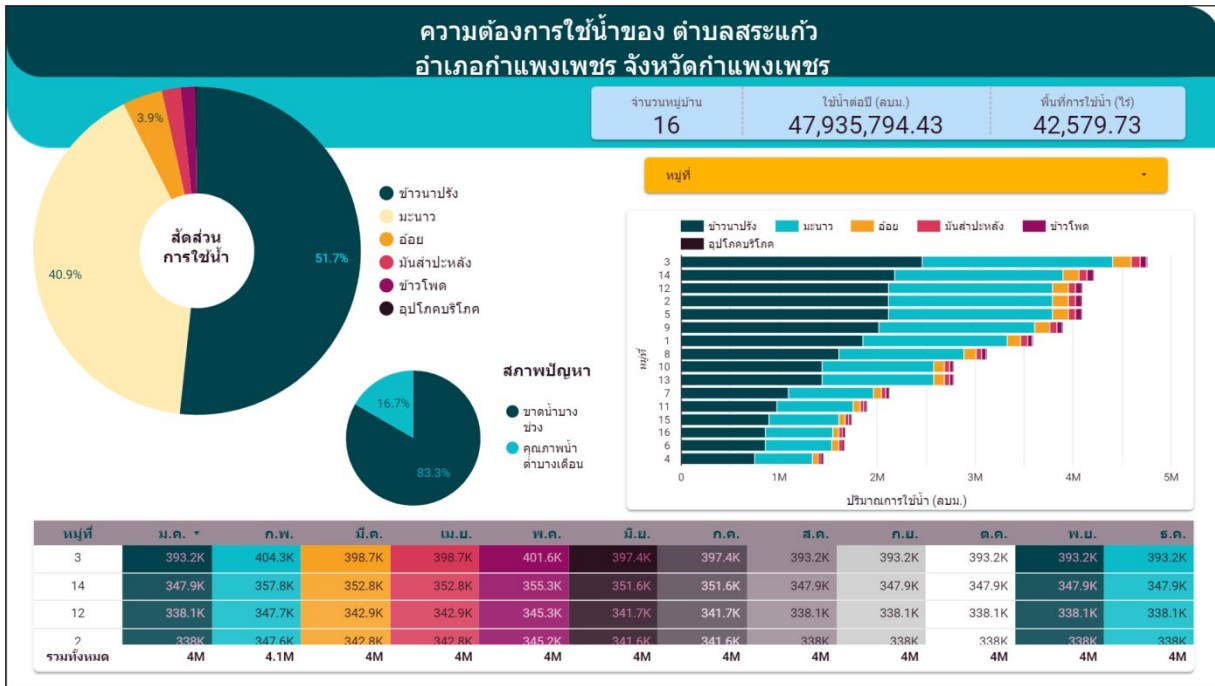
สำหรับพื้นที่ 20 ตำบล ภายใต้โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร สามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อเนื่องได้ โดยในอนาคตระบบทั้งหมดจะถูกติดตั้งไว้ที่ อบต./เทศบาล เพื่อการติดตามโครงการ

ระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำ รายตำบล ประกอบด้วย 3 หน้า ดังนี้

1. หน้าแรก แสดงภาพรวมจำนวนโครงการ งบประมาณปี 2564 และงบประมาณปี 2565
2. หน้าที่ 2 แสดงแหล่งน้ำ ประเภทแหล่งน้ำ รายหมู่บ้าน และโครงการที่กระจายอยู่ในพื้นที่
3. หน้าที่ 3 แสดงข้อมูลปริมาณความต้องการการใช้น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

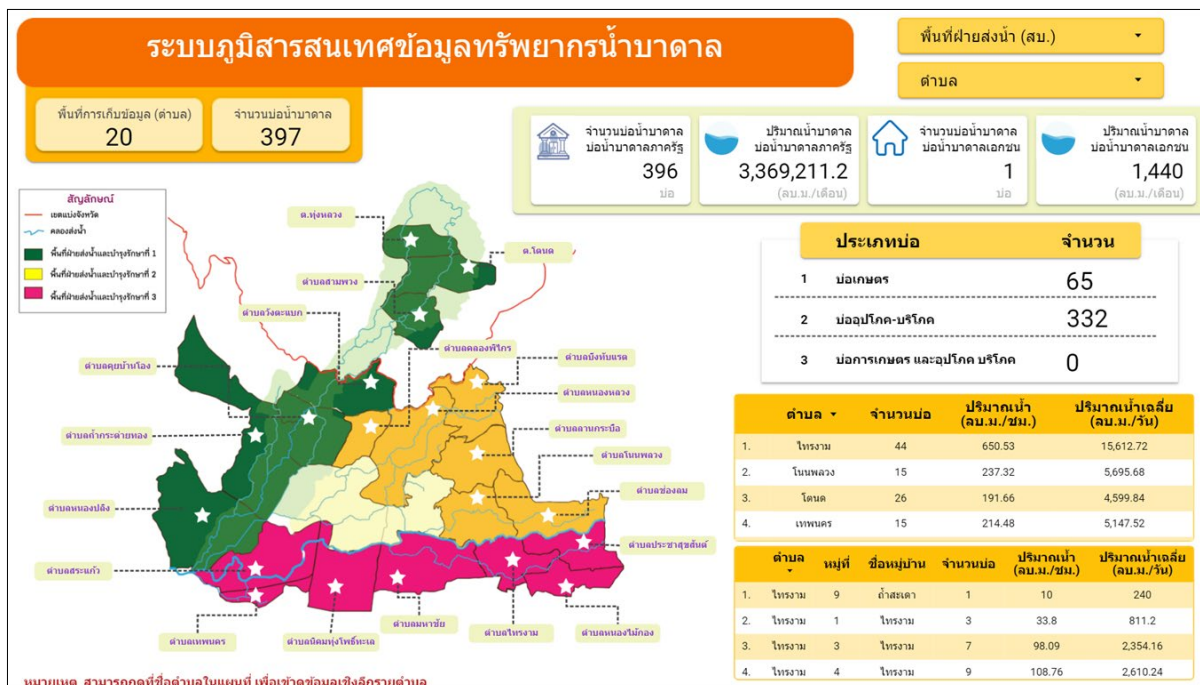
ดังรายละเอียดใน 3 แผนภาพ ของพื้นที่ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ตัวอย่างข้อมูลรายตำบล

ระบบภูมิสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล ดำเนินการในพื้นที่ 20 ตำบล ภายใต้ภายใต้โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร จากข้อมูลกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พบว่า มีบ่อบาดาลทั้งหมด 397 บ่อ ซึ่งจะมีการเก็บข้อมูลน้ำบาดาลทั้งหมด 20 จุด/ตำบล รวมทั้งสิ้น 400 จุด

เมื่อเกิดไปในระดับตำบล ยกตัวอย่างตำบลสระแก้ว มีบ่อบาดาล 11 บ่อ ตำบลคลองพิไกร มีบ่อบาดาล 18 บ่อ จะทราบปริมาณน้ำเฉลี่ยร่วมด้วย เพื่อนำข้อมูลไปศึกษาปริมาณน้ำใต้ดินที่มีในพื้นที่ที่เป็นข้อเท็จจริง จะได้นำข้อมูลไปสู่การ

วิเคราะห์ปริมาณน้ำต้นทุนรวมกับน้ำผิวดินร่วมด้วย ส่งผลให้การบริหารจัดการน้ำตรงกับข้อเท็จจริงและการสนับสนุนงบประมาณได้ตรงจุด โดยพื้นที่ทั้ง 3 โซน จะไม่ได้เก็บข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาล

3.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ

ทีมวิจัยจากบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ให้ผู้เข้าร่วมดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ดังขั้นตอนต่อไปนี้

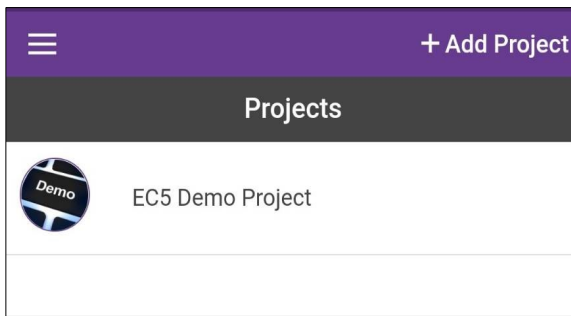
1. ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน Epicollect5 ในสมาร์ตโฟน ทั้งระบบ Android & IOS ซึ่งแอปพลิเคชัน Epicollect5 จะช่วยให้เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชาวบ้านสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสำรวจแหล่งน้ำ โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปประเมินสัดส่วนต้นทุนน้ำ และประเมินประสิทธิภาพต้นทุนน้ำในพื้นที่อย่างเป็นระบบ ผ่านการใช้แอปพลิเคชันมาเป็นตัวช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

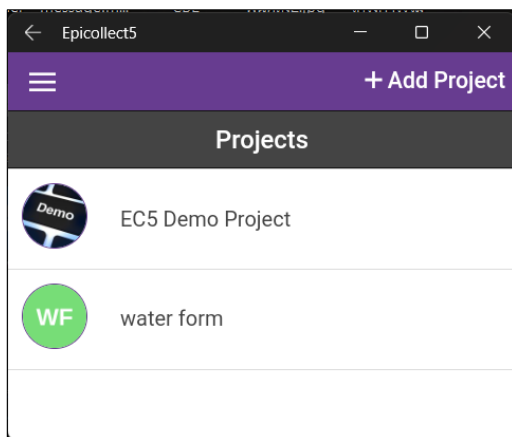
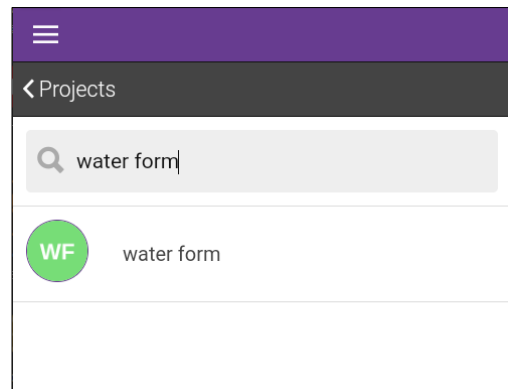
สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

- ขั้นตอนการเพิ่มแบบสอบถาม เพิ่ม Add Project และใส่ Water Form 01 (ข้อมูลแหล่งน้ำ) หรือ Water Form (ข้อมูลการสูบน้ำใต้ดิน)

การเพิ่มโครงการให้คลิกปุ่ม "+ เพิ่มแบบสอบถาม" จากมุมมองของหน้า "Add Project" หมายเหตุ: ต้องมีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพื่อให้สามารถค้นหาและเพิ่มแบบสอบถามได้

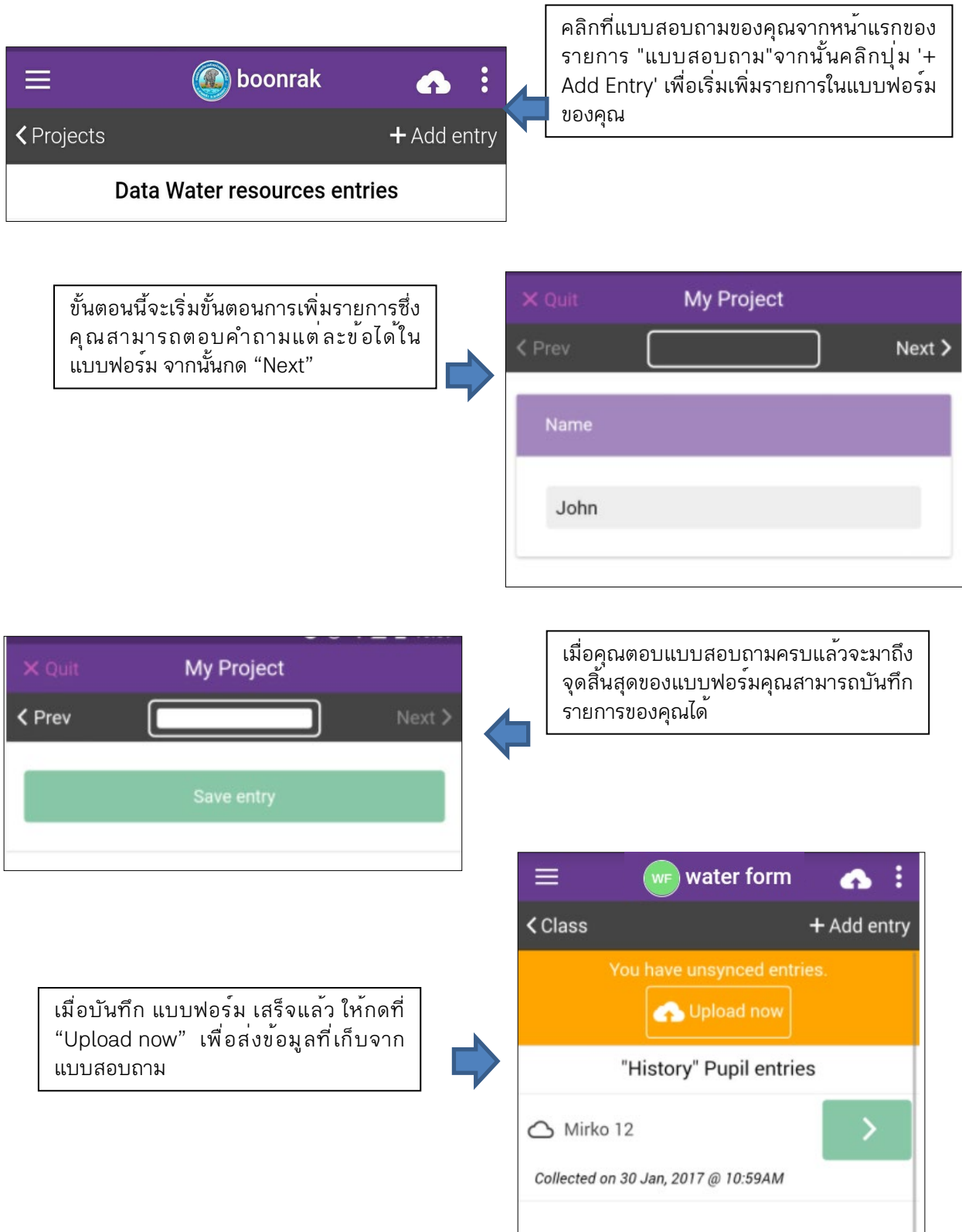
คุณ将会พบกับหน้า "เพิ่มชื่อแบบสอบถาม" ซึ่งสามารถค้นหาแบบสอบถามที่คุณต้องการเพิ่มได้ และค้นหาป้อนอักษร 3 ตัวขึ้นไปและคุณ将会เห็นรายการที่ตรงกัน
คลิกที่ชื่อแบบสอบถามเพื่อดาวน์โหลด
หมายเหตุ: ใส่ชื่อแบบสอบถามของพื้นที่ตัวเองดูชื่อได้ที่ข้อ 3 ของคู่มือ

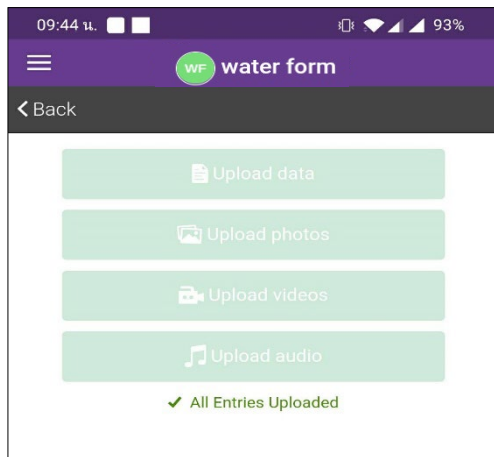

เมื่อดาวน์โหลดแบบสอบถามมาแล้วให้คลิกที่แบบสอบถามของคุณจากหน้าแรกของรายการ"แบบสอบถาม"

3. ขั้นตอนการตอบแบบสอบถาม เติมชื่อตำบล หมู่บ้าน และรายละเอียดตั้งในแบบสอบถามข้อ 4 และ Upload ข้อมูลเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น

เมื่อ“Upload now” จะขึ้น แถบสีเขียวให้อัพโหลด ข้อมูลที่เก็บ 4 แถบ ให้คุณกด Upload data และ Upload photos เมื่อกด อัปโหลด ครบแล้วจะขึ้นเครื่องหมายถูกตรงด้านล่าง เป็นอันส่งข้อมูลเข้าระบบเรียบร้อยแล้ว
หมายเหตุ ในกรณีที่คุณไม่ได้ถ่ายรูป คุณไม่จำเป็นต้องกด Upload photos

4. แบบสำรวจแหล่งน้ำ (Water 01) เพื่อสำรวจแหล่งน้ำ โดยข้อมูลที่ได้นำไปประเมินสัดส่วนต้นทุนน้ำ และประเมินประสิทธิภาพต้นทุนน้ำในพื้นที่ มีข้อมูลที่ต้องสำรวจ ส่วน ดังนี้ 3

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. จังหวัด .....
2. อำเภอ .....
3. ตำบล .....
4. หมู่ที่ .....
5. ชื่อหมู่บ้าน .....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลแหล่งน้ำ

1. ชื่อแหล่งน้ำ .....
2. ประเภทแหล่งน้ำ
  - บ่อน้ำตื้น บ่อวง // บ่อดอก
    1. เส้นผ่าศูนย์กลาง (เมตร) .....
    2. ความลึกจากผิวน้ำ (เมตร) .....
    3. ชนิดของเครื่องสูบ
      - ปัมพ์ซัมเมอร์ส
      - ปัมพ์แรงเหวี่ยง (หอยโข่ง)
      - ปัมพ์ชัก
      - อื่นๆ โปรดระบุ .....
    4. ขนาดท่อ ..... (นิ้ว)
    5. ความลึกของท่อ ..... (เมตร)
    6. ขนาดเครื่องสูบ ..... (แรงม้า)
    7. ช่วงเดือนที่ใช้สูบ ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
    8. ใช้สูบน้ำเฉลี่ยเดือนละกี่วัน .....
    9. ใช้สูบน้ำเฉลี่ยวันละ ..... (ชั่วโมง)
  - บ่อบาดาล
    1. ชนิดของเครื่องสูบ
      - ปัมพ์ซัมเมอร์ส

- ปั้นแรงเหวี่ยง (หอยโข่ง)
- ปั้นชัก
- อื่นๆ โปรดระบุ .....
- 2. ขนาดท่อ ..... (นิ้ว)
- 3. ความลึกของท่อ ..... (เมตร)
- 4. ขนาดเครื่องสูบ ..... (แรงม้า)
- 5. ช่วงเดือนที่ใช้สูบ ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
- 6. ใช้สูบน้ำเฉลี่ยเดือนละกี่วัน .....
- 7. ใช้สูบน้ำเฉลี่ยวันละ ..... (ชั่วโมง)
- หนอง กุด / บึง /
  - 1. ขนาดความกว้าง (เมตร) .....
  - 2. ขนาดความยาว (เมตร) .....
  - 3. ขนาดความลึก (เมตร) .....
- อ่างเก็บน้ำ
  - 1. ขนาดความกว้าง ..... (เมตร)
  - 2. ขนาดความยาว ..... (เมตร)
  - 3. ขนาดความลึก ..... (เมตร)
- ฝายปูน
  - 1. ขนาดความกว้าง ..... (เมตร)
  - 2. ขนาดความยาว ..... (เมตร)
  - 3. ขนาดความลึก ..... (เมตร)
- สระน้ำ บ่อน้ำ /
  - 1. ขนาดความกว้าง ..... (เมตร)
  - 2. ขนาดความยาว ..... (เมตร)
  - 3. ขนาดความลึก ..... (เมตร)
- 3. ลักษณะการใช้ประโยชน์
  - การเกษตร
  - อุปโภค
  - บริโภค
  - อุปโภค บริโภค
  - การเกษตร และอุปโภค บริโภค
  - ไม่ได้ใช้ประโยชน์
- 4. พื้นที่การใช้ประโยชน์ (ไร่) .....
- 5. อธิบายลักษณะการใช้ประโยชน์ เช่น ปลูกอ้อย .....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลคุณภาพน้ำ

1. สถานการณ์ปัญหาปัจจุบันที่พบ
  - น้ำตื้นเขิน
  - น้ำเน่าเสีย
  - วัชพืชปกคลุม
  - น้ำเค็ม
  - น้ำมีสี

- น้ำมีกลิ่น
  - น้ำมีความขุ่น
  - อื่นๆ โปรดระบุ .....
2. แขนรูปถ่ายแหล่งน้ำ
  3. แขนพิกัดแหล่งน้ำ

.5 แบบสำรวจการสูบน้ำใต้ดิน (Water Form) เพื่อสำรวจประมาณการสูบน้ำ โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปประเมินสัดส่วนการสูบน้ำร่วมกับการใช้น้ำ และประเมินประสิทธิภาพต้นทุนน้ำในพื้นที่ มีข้อมูลที่ต้องสำรวจ 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. อำเภอ .....
2. ตำบล .....
3. หมู่ที่ .....
4. ชื่อหมู่บ้าน .....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลบ่อบาดาล

1. ชื่อบ่อบาดาล
2. ลักษณะ การใช้ประโยชน์
  - การเกษตร
  - อุตสาหกรรม
  - การเกษตร และอุตสาหกรรม
3. ชนิดของเครื่องสูบน้ำ
  - ปั๊มซับเมอร์ส
  - ปั๊มแรงเหวี่ยง (หอยโข่ง)
  - ปั๊มชัก
  - อื่นๆ โปรดระบุ .....
4. ขนาดท่อ (นิ้ว) .....
5. ความลึกของท่อ (เมตร) .....
6. ขนาดเครื่องสูบน้ำ (แรงม้า) .....
7. ใช้สูบน้ำเฉลี่ยเดือนละกี่วัน .....
8. ใช้สูบน้ำเฉลี่ยวันละ (ชั่วโมง).....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลคุณภาพน้ำ

1. ความใสสะอาด
  - ใสสะอาดตลอดทั้งปี
  - ขุ่นเล็กน้อย
    - ตลอดทั้งปี
    - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
  - ขุ่นมาก
    - ตลอดทั้งปี
    - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
2. ความเค็ม
  - ไม่พบปัญหา

- พบเพียงเล็กน้อย
  - ตลอดทั้งปี
  - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
- พบมาก
  - ตลอดทั้งปี
  - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)

3. สนิม

- ไม่พบปัญหา
- พบเพียงเล็กน้อย
  - ตลอดทั้งปี
  - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
- พบมาก
  - ตลอดทั้งปี
  - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)

4. อื่นๆ ..... (ระบุ)

- ไม่พบปัญหา
- พบเพียงเล็กน้อย
  - ตลอดทั้งปี
  - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
- พบมาก
  - ตลอดทั้งปี
  - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)

5. พื้นที่การใช้ประโยชน์ ..... (ไร่)

6. แบนรูปถ่ายแหล่งน้ำ

7. แบนพิกัดแหล่งน้ำ

จากนั้น ทีมวิจัยให้ผู้เข้าร่วมทั้ง 20 ตำบล และทีมสนับสนุนจาก 3 โชน ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน ทั้งในห้องประชุมและนอกห้องประชุม โดยทีมที่มึพลังช่วยให้คำแนะนำ

ข้อสังเกตต่อการเรียนรู้แอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ

- 1) เลือก Water 01 สำหรับการเก็บข้อมูลการบริหารจัดการน้ำ ระหว่างเก็บข้อมูลช่วงกักปิด ให้อนุญาต เพื่อกรับพิกัดของแหล่งน้ำ
- 2) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และรูปแหล่งน้ำจริงแทนรูปภาพที่ทดลองทำในการอบรม
- 3) สำหรับข้อมูลใน Water 01 หลังจากนี้อีก 3 เดือน หากมีข้อมูลแหล่งน้ำเพิ่ม สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมได้ เพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลในแต่ละช่วงเวลาว่ายังคงเหมือนเดิมหรือไม่
- 4) สำหรับพื้นที่ 20 ตำบล สามารถทดลองทำได้ หากผิดสามารถแก้ไขได้ โดยแจ้งทีมกลางจะปรับแก้ไขข้อมูลให้ หรือข้อมูลมีความน่าสงสัย ทีมกลางจะช่วยตรวจสอบให้ โดย Water 01 เป็นข้อมูลแหล่งน้ำทั่วไป และ Water form เป็นข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 20 จุด หากเก็บใน Water form 20 จุด แล้วไม่ต้องเก็บซ้ำ
- 5) หลังจากช่วงปีใหม่ 2565 คุณปานเนตร สุขสว่าง (เอ) จะประสานชวนเก็บข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาล 20 จุดให้สมบูรณ์ก่อน โดยมีเจ้าหน้าที่ชลประทานลงพื้นที่ร่วมด้วย เพื่อไม่ให้ลืมนขอเก็บข้อมูลส่วนนี้มาก่อน

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

คุณชินวุฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำในวันนี้ เป็นการพิสูจน์แล้วว่าชุมชนมีศักยภาพ ชุมชนสามารถทำได้ เป็นข้อมูลของบ้านเรา คนในชุมชนจะรู้ข้อมูลมากที่สุด ชุมชนต้องลุกขึ้นมาลงมือปฏิบัติการเอง บางโครงการท้องถิ่นสามารถทำเองได้ บางโครงการท้องถิ่นมีงบประมาณไม่มาก จึงต้องบรรจุแผนไว้ใน อบต./เทศบาล เพื่อผลักดันแผนสู่หน่วยงานที่เหนือขึ้นไป ต้องเริ่มจากแผนของชุมชนก่อน แต่หากเกินขีดความสามารถจะส่งต่อไปกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระบบข้อมูลต้องทำแผนทั้งในขอบเขตและนอกขอบเขตพื้นที่ หลังจากนั้น แต่ละพื้นที่มีตัวแทนสมาชิก อบต.เป็นตัวแทนชาวบ้าน ขอฝากแกนนำชุมชน ท้องที่ท้องถิ่น จะต้องเชื่อมโยงการทำงานของท้องถิ่นเพื่อช่วยกันเก็บข้อมูล ชุมชนมีหน้าที่ชี้เป้าว่าต้องการทำโครงการอะไร โดยมีเจ้าหน้าที่อปท.ช่วยจัดทำข้อเสนอโครงการ และช่วยกันเอื้ออำนวยในการให้โอกาส ทั้งประเทศเสนอโครงการ งบประมาณรวม 3 แสนล้านบาท เหลืองบประมาณที่ได้รับอนุมัติเพียง 1 แสนล้านบาท ที่ได้รับการสนับสนุน ที่ไม่ได้รับงบประมาณดำเนินงานเนื่องจากโครงการไม่มีที่ดินในการก่อสร้าง แผนไม่เชื่อมโยงกับ 6 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ หากหวังว่าจะได้รับงบประมาณทำงานในระดับท้องถิ่น ต้องทำตามคำแนะนำ จังหวัดกำแพงเพชรมีตัวช่วยทั้งเจ้าหน้าที่ชลประทาน และทีมวิจัย ซึ่งแกนนำทั้ง 3 โชน จะเป็นข้อต่อในการทำงานร่วมกัน ครั้งหน้าจะต้องเชิญนายก อบต.นายกเทศมนตรี ทั้งหมดมาประชุมร่วมกัน รวมทั้งอีก 58 ตำบล จะต้องประสานให้หน่วยงานมาช่วย

คุณธีธรร จุลละพราหมณ์ กล่าวว่า มีใครปลูกอ้อยบ้าง สภาพภูมิอากาศอีก 20 ปีข้างหน้า จะส่งผลกระทบต่อผลผลิตอ้อยลดลง 20 % มันสำปะหลังและข้าวอย่างละ 10 % รวมทั้งมีปัญหาเรื่องน้ำใต้ดิน สิ่งทีพุดนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก ทุกคนต้องปรับตัวไม่ต้องรอ การสร้าง Young Smart คนที่อยู่ในโลกข้างหน้าจะต้องปรับตัว เรียนรู้ทุกวัน อย่างกลัวที่จะเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงที่ดีที่สุด และเดินตามพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ปรับการทำงาน สิ่งนี้มีคุณค่า การทำงานวิจัยแบบนี้ไม่เคยมีมาก่อน สมกับที่บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา เขียนว่า สร้างสรรค์ปัญญา OPEN DATA หากหยุดทำก็จะมีประโยชน์ ขอขอบคุณทุกท่าน หากมีอะไรสามารถแจ้งคุณปานเนตร สุขสว่าง (เอ) และคุณอภิสิทธิ์ พรหมฤทธิ์ (เตอร์) ได้ ขอขอบคุณมาก

ปิดประชุมเวลา 12.20 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการศึกษาดูงาน
การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลมาใช้ในการทำนาเพื่อเพิ่มผลผลิต
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่ม
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2565 เวลา 13.00 – 15.30 น.

ณ แปลงเกษตรฮั่วเฮงหลี ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสุภชัย	ปิติวุฒิ	เจ้าของแปลงเกษตรฮั่วเฮงหลี อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายชินนุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
3. นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
4. นายคำรณ	นิมอณรงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
5. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
6. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
7. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
8. นางสาววิวรรธณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
9. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 13.00 น.

คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้า โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวแนะนำทีมงานและแนะนำคุณสุภชัย ปิติวุฒิ เจ้าของแปลงเกษตรฮั่วเฮงหลี ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พร้อมทั้งกล่าวถึงวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดสุโขทัย ภายใต้โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร สบ. 1-3 จำนวน 20 ตำบล ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการสร้างทางเลือกในการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน 5 ตำบล คือ ตำบลถ้ำกระต่ายทอง ตำบลสระแก้ว ตำบลหนองหลวง ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล และตำบลหนองไม้กอง จึงมาขอเรียนรู้กระบวนการคิดและการดำเนินงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลมาใช้ในการทำนาเพื่อเพิ่มผลผลิตของแปลงเกษตรฮั่วเฮงหลีที่มีการขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดการพูดคุย สรุปได้ดังนี้

1. จุดเริ่มต้นและกระบวนการดำเนินงาน

คุณสุภชัย ปิติวุฒิ กล่าวว่า เดิมเป็นพนักงานขายของบริษัท คูโบต้า จำกัด ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมาเริ่มมีการทดลองดำเนินงานแปลงเกษตรฮั่วเฮงหลี ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งพื้นที่แห่งนี้เป็นเขตนอกพื้นที่ชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร จึงไม่สามารถนำน้ำเข้ามาใช้ในการทำการเกษตรได้ ตนเองจึงทดลองจัดทำแปลงเกษตรในพื้นที่ 14 ไร่ โดยแบ่งออกเป็นพื้นที่โคก 2 ส่วน และพื้นที่ลุ่ม 1 ส่วนที่เกิดจากการไหลบ่าของน้ำในพื้นที่โคกทั้ง 2 ด้าน ลงมาในพื้นที่เพื่อปลูกข้าว มีการขุดคันนาล้อมรอบเพื่อแบ่งพื้นที่ และบริเวณคันนาปลูกมะพร้าว กล้วย ปาล์ม และต้นไม้ที่สามารถปลูกล้อมขุดขายสร้างมูลค่าเพิ่มในร้านกาแฟได้ นอกจากนี้ยังมีการขุดบ่อน้ำไว้ใช้ 1 บ่อ และมีการขุดน้ำบาดาลมาไว้ใช้ในการทำนา โดยบ่อน้ำบาดาลมีการดึงน้ำบาดาลขึ้นมาผ่านชั้นกรองต่างๆ เช่น กรวด แกลบ และมูลวัว เป็นต้น ในการส่งเสริมให้เกิดการออกซิเดชันของเหล็กและวนน้ำเข้าอีกแปลงหนึ่ง น้ำที่เหลือใช้จะให้น้ำไหลลงบ่อที่ขุดไว้แล้วปลูกผักตบชวาเพื่อให้รากผักตบชวาดูดซับจนน้ำมีคุณภาพดี กักเก็บไว้ใช้ทำนาปรังในช่วงที่ไม่มีฝนตก หรือใช้รดน้ำพืชที่ปลูกด้วยระบบสปริงเกอร์เพื่อประหยัดน้ำ โดยควบคุมการใช้ผ่านสมาร์ทโฟน พบว่า ผลผลิตการทำนาปรัง 1 ไร่ คือ 1.2 ตัน ไร่ และผลผลิตการทำนาปี/1 ไร่ คือ 800-1,000 ก.ก. ไร่ โดยเฉลี่ยมีการใช้ปุ๋ย/3 ครั้ง ทุกวันที่ 5, 10, 15 หลังจากดำนา รวม 40 ก.ก./ไร่ นอกจากนี้ ยังมีการใช้ตะแกรงพลาสติกดำไม่ให้เมล็ดพืชและไขหอยไหลเข้าในนา

ตรงที่ปล่อยน้ำเข้ามา ช่วยลดวัชพืชในนา และการปล่อยน้ำเข้านาดำ ทำให้วัชพืชเติบโตได้ช้ากว่าข้าว หรือยืดยุ่นเพื่อให้อยู่รอด แต่ลำต้นก็จะมีความแข็งแรง เมื่อย่างข้าวสูงกว่าวัชพืชก็ทำให้วัชพืชไม่ได้แสงและเติบโตได้น้อยหรือตายในที่สุด

2. การบริหารจัดการกลุ่มของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร

จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคุณสุภชัย ปิติวุฒิ กล่าวว่า ในจังหวัดกำแพงเพชรมีกลุ่มนาแปลงใหญ่ประมาณ 80 กลุ่ม โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนกลุ่มละ 3-4 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือ เครื่องจักรที่ใช้ในการทำการเกษตร/ สำหรับอีกประมาณ 40 กลุ่ม จะได้รับการสนับสนุนในปี ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เกษตรกรมีการลงทุนซื้อเครื่องจักรมือสองไว้บ้างแล้ว ดังนั้นการซื้อเครื่องจักรภายใต้งบประมาณที่ได้รับจึงเป็นอุปสรรคประกอบร่วมกับรถไถเดินตามหรือรถไถนั่ง เพื่อช่วยผ่อนแรงให้กับชาวนาที่ส่วนใหญ่มีอายุมาก รวมทั้งสามารถนำมาใช้ในการสร้างรายได้ของกลุ่มจากการรับจ้าง อย่างไรก็ตาม การจัดการกลุ่มชาวนาส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและยังมีความคิดในการทำนาแบบเดิม เนื่องจากชาวนามีหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ การทำนาจึงเป็นการช่วยหมุนเงินเพื่อเป็นรายได้ในครัวเรือนแม้ว่าจะขาดทุน ซึ่งหากเปลี่ยน mindset ในการทำนาจัดนั้น จะต้องหาตลาดที่มาสนับสนุนเกษตรกรได้โดยตรง เพื่อช่วยลดต้นทุนจากการขายตรงระหว่างเกษตรกรกับผู้บริโภค นอกจากนี้ ในจังหวัดกำแพงเพชรยังมี young smart farmer แต่ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ในเจเนอเรชันอัลฟา เจเนอเรชันวายฯ ซึ่งมักมีความคิดเป็นของตนเองในการทำการเกษตรที่แตกต่างจากเกษตรกรที่มีอายุรุ่นพ่อแม่ เมื่อความคิดเห็นไม่ตรงกัน ทำให้แนวคิดในการทำนาแตกต่างกัน เพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอาจจะต้องดึง young smart farmer มาช่วยวิเคราะห์และลงมือทำ

ปัจจัยสำคัญต่อการทำนา คือ การทำนาที่เป็นที่ดินของตนเองหรือที่ดินเช่า หากเป็นที่ดินของตนเอง การทำนาอาจจะทำให้ชาวนามีรายได้ หากเป็นที่ดินเช่าเมื่อชาวนาทำนามีรายได้ดีเจ้าของที่ดินมักขอที่ดินคืนหรือขึ้นราคาค่าเช่า โดยเฉพาะช่วงสถานการณ์โควิด-19 ที่ผ่านมามีลูกหลานกลับจากกรุงเทพฯ มาทำมาหากินสืบทอดจากพ่อแม่ จึงทำให้ที่ดิน

บางส่วนถูกเรียกคืนกลับมาให้ลูกหลานทำมาหากินดังกล่าว ทำให้ชาวนาต้องปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันร่วมด้วย

3. แนวโน้มการสร้างทางเลือกในการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน

จากประสบการณ์เดิมที่ทดลองปลูกแห่นแดง พบว่า ควรเลี้ยงแห่นแดงในบ่อวงมากกว่าในบ่อที่ขุดขึ้นมา เนื่องจากแห่นแดงอาจจะถูกปลากินได้ แห่นแดงจะเติบโตในช่วงฤดูหนาว และควรหว่านแห่นแดงในนาข้าวที่มีระดับน้ำสูงประมาณ 5 ซม. เพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตของแห่นแดง และช่วยเรื่องการทำนาสลับเปียกสลับแห้งแก่งข้าว หากใส่ในช่วงหน้าแล้งแดด/ตายได้ง่าย ซึ่งการเลี้ยงแห่นแดงควรเลี้ยงเพื่อเป็นปุ๋ยในนามากกว่าการขายสายพันธุ์/แรงอาจทำให้แห่นแดงเกิดการย่อยสลายเพื่อช่วยเพิ่มไนโตรเจนในดิน นอกจากนี้ จากการประดิษฐ์เครื่องมือแบบง่ายในการนำน้ำขึ้นมาขึ้นมาไว้ใช้ลดน้ำต้นไม้ในสวนเกษตร ผ่านโปรแกรมแบบง่ายในสมาร์ทโฟน ช่วยให้การทำการเกษตรลดต้นทุนจากการใช้เทคโนโลยี และบริหารจัดการแปลงเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งรอบคอบน่าจะมีการปลูกพืชหลากหลายชนิด ทั้งไม้ประดับ และไม้ผล เป็นการสร้างรายได้ร่วมกับการทำนาได้อีกด้านหนึ่ง

หลังจากที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเสร็จสิ้น คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีชา กล่าวขอบคุณคุณคุณสุภชัย ปิติวุฒิ ที่ให้ความรู้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับการทำการเกษตรภายใต้การบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการใช้น้ำ ลดต้นทุน และสร้างรายได้ทุกฤดูกาล ซึ่งที่มวิจัยจะพาเกษตรกรในโครงการมาศึกษาดูงานตามลำดับ

ปิดประชุมเวลา 15.30 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกิร์ต

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีชา

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานประชุม

เวทีสร้างความเข้าใจโครงการและการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน
โครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อผลักดันสู่การเสนอแผนนโยบาย
การจัดการน้ำชุมชนในระดับพื้นที่ จังหวัดกำแพงเพชร

ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2564 เวลา 09.30 – 12.15 น.

ณ ห้องประชุมโรงแรมเพชรโฮเทล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายอนันต์	โฆษิตพิพัฒน์	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายอดิษฐ์	ศิริสุทธิ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร
3. นายเผด็จ	บุญทอง	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร
4. นายปรีชา	เรืองคุ้ม	หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร
5. นางสาวจิราภา	หวิงปัด	นักธรณีวิทยาชำนาญการ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 7 (จังหวัดกำแพงเพชร)
6. นายณภัค	มาเมือง	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานกลุ่มน้ำสาละวิน สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 1
7. นายนิยม	กมลวรรณเลิศ	สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 1
8. นางสาวทรงษกานต์	ทองปรน	สภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร
9. นายวรศักดิ์	ลือชาคำ	เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน
10. นางสาวลดารัตน์	มานูมุล	องค์การบริหารส่วนตำบลสีกงาม อำเภอคลองลาน
11. นายอรณพ	จินตกลสิกิจ	องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสัมพีนคร
12. นางสาวประสพพร	กระมล	องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสัมพีนคร
13. นางสาวเนตรภา	ศรีเอี่ยม	องค์การบริหารส่วนตำบลเพชรชมพู อำเภอโกสัมพีนคร
14. นายณฤตม	แพรใจ	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพิไกร อำเภอพรานกระต่าย
15. นายสมภพ	วาสนาเรืองโร	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพิไกร อำเภอพรานกระต่าย
16. นายธนศ	รจนา	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหัววัว อำเภอพรานกระต่าย
17. นางสาวจิราพร	ชัยชนะ	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหัววัว อำเภอพรานกระต่าย
18. นายชุตินพล	วงศ์สาร	องค์การบริหารส่วนตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย
19. นายประเทือง	เนียมนิ่ม	องค์การบริหารส่วนตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย
20. นายเอกชัย	ศิริทับ	องค์การบริหารส่วนตำบลคุดบ้านโอง อำเภอพรานกระต่าย
21. นายธนดล	พุ่มเขียว	องค์การบริหารส่วนตำบลคุดบ้านโอง อำเภอพรานกระต่าย
22. นายมณี	มหาพันธ์ี	องค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย อำเภอไทยงาม
23. นายสหภาพ	จันเพชร	องค์การบริหารส่วนตำบลไทรงาม อำเภอไทยงาม
24. นายรังสรรค์	เสื่อดี	องค์การบริหารส่วนตำบลไทรงาม อำเภอไทยงาม
25. นายเสวท	แย้ม	องค์การบริหารส่วนตำบลไทรงาม อำเภอไทยงาม
26. นางนวลจันทร์	สุดจำซารี	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้แดง อำเภอไทยงาม
27. นางสาวเกตุฤดี	ทองภูธรณ์	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้แดง อำเภอไทยงาม
28. นางสาววันดี	หนังไธสง	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้แดง อำเภอไทยงาม
29. นายประพจน์	สุรฤทธิ์	เทศบาลตำบลลานกระบือ อำเภอลานกระบือ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

30. นางไสว	สิงห์ทอง	เทศบาลตำบลประชาสุขสันต์ อำเภอลานกระบือ
31. นางสาวกาหลง	ทัพมงคล	เทศบาลตำบลประชาสุขสันต์ อำเภอลานกระบือ
32. ลีเบอเกินีธ	สิงห์ลือ	เทศบาลตำบลประชาสุขสันต์ อำเภอลานกระบือ
33. นายจักรเทพ	ดวงตะวงษ์	เทศบาลตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ
34. นายเชาวลิต	เสถียร	เทศบาลตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ
35. นางสาวสมจิตต์	ชูปาน	เทศบาลตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ
36. นายเย็น	ทองมาก	องค์การบริหารส่วนตำบลจันทิมา อำเภอลานกระบือ
37. นายบุญรอด	มีสัด	องค์การบริหารส่วนตำบลจันทิมา อำเภอลานกระบือ
38. นายภวันตรี	พันพิพัฒน์	องค์การบริหารส่วนตำบลจันทิมา อำเภอลานกระบือ
39. ว่าที่ รุสเซอร์.ท.	ถาวร	องค์การบริหารส่วนตำบลจันทิมา อำเภอลานกระบือ
40. นายจำลอง	เรืองวงษ์	องค์การบริหารส่วนตำบลบึงทับแรต อำเภอลานกระบือ
41. นางจันทกานต์	แก้วจิ้น	องค์การบริหารส่วนตำบลบึงทับแรต อำเภอลานกระบือ
42. นายวัชร	เมืองจันทร์	องค์การบริหารส่วนตำบลบึงทับแรต อำเภอลานกระบือ
43. นายณรงค์พล	อินทรสุด	เทศบาลตำบลท่าพุทรา อำเภอคลองขลุง
44. นายเอกวิทย์	กาญจนะ	เทศบาลตำบลท่าพุทรา อำเภอคลองขลุง
45. นายทองพูน	หวานอารมณ์	เทศบาลตำบลท่าพุทรา อำเภอคลองขลุง
46. นายวุฒม์	นิโครธ	เทศบาลตำบลท่ามะเขือ อำเภอคลองขลุง
47. นายณัฐกรพจน์	ทานัยพงษ์	เทศบาลตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง
48. นายทัย	สมโภชน์	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพุทรา อำเภอคลองขลุง
49. นายสรภาคย์	สมโภชน์	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพุทรา อำเภอคลองขลุง
50. นางสาวสุพิชญา	เปียชาติ	องค์การบริหารส่วนตำบลวังไทร อำเภอคลองขลุง
51. นายสุภาพ	หมีขุน	องค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอคลองขลุง
52. นายสิงหา	พงษ์ศักดิ์	องค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอคลองขลุง
53. นายสุชาติ	มาลา	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด อำเภอคลองขลุง
54. นายนพพร	ปานชัย	เทศบาลเมืองกำแพงเพชร อำเภอเมืองกำแพงเพชร
55. นายกิจชัย	อ่วมสฤติย์	เทศบาลเมืองหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร
56. นายจัก	แสงเมล์	เทศบาลตำบลเทพนคร อำเภอเมืองกำแพงเพชร
57. นายวัชร	บัวสำลี	เทศบาลตำบลเทพนคร อำเภอเมืองกำแพงเพชร
58. นางสาวมัลลิกา	พูลเขตรกรม	เทศบาลตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมืองกำแพงเพชร
59. นางสาววาสนา	บุญธรรม	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองกำแพงเพชร
60. นายมานพ	จิ๋วเดช	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองกำแพงเพชร
61. นายสมชาย	เทพยุหะ	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองกำแพงเพชร
62. นางสาววัชรภรณ์	พุ่มทอง	องค์การบริหารส่วนตำบลคณสี อำเภอเมืองกำแพงเพชร
63. นางวิฑูรย์	ตาคำ	องค์การบริหารส่วนตำบลนาบ่อคำ อำเภอเมืองกำแพงเพชร
64. นายพงษ์ศักดิ์	ยศปัญญา	องค์การบริหารส่วนตำบลนาบ่อคำ อำเภอเมืองกำแพงเพชร
65. นายสวัสดิ์	คำไทย	องค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร
66. นางสรณนิภา	จิตโต	องค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร
67. นางรจนา	คำฟู	องค์การบริหารส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอเมืองกำแพงเพชร

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

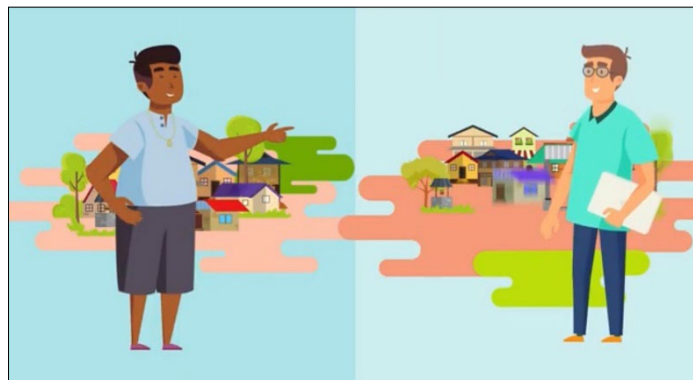
68. นางสาวสุรีย์พร	ดวงแก้ว	องค์การบริหารส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอเมืองกำแพงเพชร
69. นายประธาน	ศิริไพบูลย์	องค์การบริหารส่วนตำบลทรงธรรม อำเภอเมืองกำแพงเพชร
70. นายณรงค์พล	จึงตกุลพานิชย์	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งทอง อำเภอทรายทองวัฒนา
71. นายสรารุช	บุรณา	เทศบาลตำบลขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
72. นายชูสิน	จตุพงษ์รักษา	เทศบาลตำบลขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
73. นายสมเจต	ทรัพย์มาก	เทศบาลตำบลขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
74. นางสาวปัทมา	อยู่บ้านคลอง	เทศบาลเมืองปางมะค่า อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
75. นายวิทยา	เจริญสุข	องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะตาล อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
76. นางพวงเพ็ญ	ทามอง	องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะตาล อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
77. นางปทุมยาพร	โพธิ์พวงรัก	องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
78. นายทวี	แก่นที่	องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
79. นางสาวกนกพร	อําแจ้	องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
80. นางเพ็ญจันทร์	วินโรสงค์	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแดง อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
81. นายสมพงษ์	อมรประเสริฐสุข	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแดง อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
82. นายธวัช	วาสิกันนที	องค์การบริหารส่วนตำบลวังหามแห อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
83. นางมณฑิยา	อินสละ	องค์การบริหารส่วนตำบลวังหามแห อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
84. นายอรณพ	เหล่าเขตกิจ	องค์การบริหารส่วนตำบลวังหามแห อําเภอขามเฒ่า อําเภอขามเฒ่า
85. นางสาวพิน	คำฝอย	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
86. นายสามารถ	วินโรสงค์	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
87. นายประพันธ์	จิตคำ	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
88. นายจําานง	จิตรทาน	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
89. นางสาวสุรีย์พร	ดวงแก้ว	ทิมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในพื้นที่
90. นายสมเกียรติ	อุปการะ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
91. นางสาวณราวดี	ชาวทอง	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
92. นางสาวมัลลิการ์	มีฤทธิ์	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
93. นายพิชัย	สุขหล้า	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
94. นายอรรถกร	ใจเสื่อ	ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน
95. นายธีติธ	จุลละพราหมณ์	คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข้มมุ่ม ระยะเวลาที่ 2
96. นายชินวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
97. นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
98. นายคำรณ	นิมอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
99. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
100. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
101. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
102. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
103. นางสาวอัญชานา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
104. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทิมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
105. นายอภิสิทธิ์	พรมฤทธิ์	ทิมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เริ่มการประชุมเวลา 09.30 น.

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุม และหัวใจสำคัญของการจัดประชุมวันนี้ คือ การสร้างความเข้าใจเป้าหมายและทิศทางของการขับเคลื่อนงานภายใต้ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 เพื่อให้ อบท.มาร่วมแลกเปลี่ยนภายใต้ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และได้เชิญคุณณภัค มาเมือง ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานลุ่มน้ำสาละวิน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 1 มาเติมความรู้เรื่องบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำชุมชน เพื่อให้สร้างความเข้าใจร่วมกัน จึงขอให้ผู้เข้าร่วมชมวีดิทัศน์เรื่อง พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.)

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวถึงหัวใจสำคัญของ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 มีความเชื่อมโยงกับการกรอก Thai Water Plan (TWP)/Thai Water resource (TWR) หรือไม่ และ TWP/TWR คืออะไร จะมีการจัดการน้ำต้องเตรียมตัวอย่างไร จากนั้นเชิญผู้เข้าร่วมประชุมดูคลิปวีดิทัศน์เรื่องการจัดทำแผนน้ำของ อบต. ต้น กับ อบต. ตาล ซึ่งคลิปวีดิทัศน์มีเนื้อหาเกี่ยวกับมีหมู่บ้านอยู่ 2 หมู่บ้าน ระหว่าง อบต. ต้น กับ อบต. ตาล มีการบริหารปัญหาน้ำแล้งต่างกัน อบต. ต้น ใช้วิธีการคิดอะไรได้ก็จะลงมือทำ ส่วนนายก อบต. ตาลนั้น เริ่มจากชวนชาวบ้านมาวางแผนจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นความต้องการการใช้น้ำ ปริมาณน้ำในอ่างฯ และปริมาณน้ำฝน แล้วจัดทำระบบข้อมูลทำแผนที่ชุมชน เพื่อดูเส้นทางน้ำและการเพาะปลูกพืช และชวน อบต. ไกลเคียงมาช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา น้ำท่วม น้ำแล้งร่วมกัน จากนั้นก็เริ่มเขียนแผนปฏิบัติการโดยระบุนายการระยะเวลาในการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ งบประมาณที่ใช้ ผู้ดำเนินการ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และร่วมกันระบุพื้นที่ตั้งของโครงการ ขออนุญาตและออกแบบโครงการที่จะทำ ช่วยกันประมาณราคาตามระเบียบที่ถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่รัฐให้งบประมาณชุมชนของ อบต. ตาลก็พร้อมเสนอได้ทันที เพียงเริ่มต้นด้วยการสำรวจหาสมมูลน้ำในพื้นที่ ร่วมกันเขียนแผนปฏิบัติการน้ำของชุมชนเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทน้ำของส่วนกลาง การแก้ปัญหาเรื่องน้ำของชุมชนง่ายนิดเดียว ซึ่งพวกเราจึงควรเป็นเหมือน อบต. ตาล

เมื่อชมคลิปวีดิทัศน์เสร็จสิ้น คุณคาร์ณ นิมอนงค์ เชิญคุณธีติธ จุลละพราหมณ์ คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัย เข้มมุ่ง ระยะที่ 2 มาพูดคุยกับผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณมากที่เข้าร่วมการประชุม การจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน โครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อ

ผลักดันสู่การเสนอแผนนโยบายการจัดการน้ำชุมชนในระดับพื้นที่ จังหวัดกำแพงเพชร เป็นจังหวัดแรกของประเทศไทยที่ทำงานทั้งจังหวัด จากนั้น คุณธีธรร จุลละพราหมณ์ เชิญคุณอนันต์ โฆสิตพิพัฒน์ มากกล่าวต้อนรับและทักทายผู้เข้าร่วมประชุม

1. กิจกรรมกล่าวต้อนรับและทักทายผู้เข้าร่วมประชุม โดย เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร

คุณอนันต์ โฆสิตพิพัฒน์ กล่าวว่า จากการมาเข้าร่วมเรียนรู้การดำเนินโครงการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชรมองว่า สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) มีความสำคัญมาก ทั้งบทบาทเรื่องการจัดทำแผน การประสานงานกับหลายหน่วยงาน หากทุกหน่วยงานเสนอแผนไม่ผ่าน สทนช. ก็จะได้ส่งแผนเข้าสู่การพิจารณาครั้งกรองการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบแผนงานว่ามีความซ้ำซ้อนกันหรือไม่ ซึ่งวันนี้ คุณณภัค มาเมือง หัวหน้ากลุ่มงานลุ่มน้ำสาละวิน สทนช.ภาค 1 มาร่วมพูดคุย นับว่าเป็นเรื่องดี เพราะว่า สทนช.ภาค 1 ดูแลทั้งลุ่มน้ำปิง วัง ยม น่าน โดยมีการจัดการน้ำตามระบบภูมิสารสนเทศของกลุ่มน้ำ ในฤดูฝนเกษตรกรรออาศัยน้ำฝนเป็นหลักตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึงแล้งขึ้นอยู่กับสถานการณ์น้ำ เราต้องรู้ว่าการจัดการน้ำในชุมชนเป็นอย่างไร เช่น ปีที่ผ่านมาปีนี้ในเขื่อนภูมิพล 60-70 % ปีนี้มีน้ำเพียงพอ 50-60 % แต่เพื่อส่งเสริมการจัดการชลประทาน ในจังหวัดกำแพงเพชรมีปริมาณน้ำฝน 1200 ม.ม./ปี ปกติกรมอุตุวิทยามิจะให้เกษตรกรเริ่มทำนา มิ.ย.-ส.ค. และ ส.ค.-ก.ย. มีความสำคัญที่สุด หากเรามีน้ำฝนตกเฉลี่ย 1, 20, 30, 40 ม.ม./เดือน ก็ไม่มีปัญหาภัยพิบัติ ซึ่งหากตกหนักช่วงใดช่วงหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อเกิดการเกิดภัยพิบัติ เช่น ฝนตกหนักในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2564 ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม เป็นต้น มีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตร เช่น สำนักงานเกษตรเกี่ยวกับพืชและปศุสัตว์ น้ำของกรมชลประทาน ดินของพัฒนาที่ดิน และ ภัยพิบัติของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ ปีที่ผ่านมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เกษตรกรขึ้นทะเบียนเกษตรกร เพื่อนำมาวิเคราะห์พื้นที่การปลูกพืช และสภาพปัญหาภัยพิบัติในแต่ละฤดูกาล เพื่อช่วยเหลือค่าชดเชย และการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบซึ่งมีความสำคัญมาก ในนามของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่องน้ำเป็นสำคัญ วันนี้เราต้องการการมีส่วนร่วม และข้อเสนอแนะ/มุมมองในการดำเนินโครงการวิจัย จากการรับฟังการนำเสนอการบริหารจัดการน้ำของโครงการท่อทองแดง ปีที่ 1 มีพื้นที่ทางเกษตรครอบคลุม 150,000 ไร่ ทีมวิจัยมีการวางระบบเซ็นเซอร์และการบริหารจัดการน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ปีนี้ดำเนินงานต่อเนื่องเป็นปีที่ 2 เพื่อประโยชน์ในการจัดการน้ำ วันนี้ขอขอบคุณทุกท่านที่มาร่วมประชุมได้ร่วมให้ข้อเสนอแนะกับทีมวิจัยด้วย

คุณคาร์ณ นิมนงค์ สรุปประเด็นสำคัญว่า 1) ความสำคัญของข้อมูลปริมาณการตกของฝนรายเดือน 2) การประชาสัมพันธ์เรื่องการจดทะเบียนการเกษตรเพื่อวางแผนการจัดการน้ำในพื้นที่ และ 3) บทบาทของหน่วยงาน สทนช. กับ การขับเคลื่อนการจัดการน้ำของชุมชน พร้อมทั้งเชิญคุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อผลักดันสู่การเสนอแผนนโยบายการจัดการน้ำชุมชนในระดับพื้นที่ จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวแนะนำโครงการและชี้แจงวัตถุประสงค์การจัดประชุม

2. กิจกรรมแนะนำโครงการและชี้แจงวัตถุประสงค์การจัดประชุม โดย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

2.1 แนะนำโครงการและชี้แจงวัตถุประสงค์การจัดประชุม

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวถึงโครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อผลักดันสู่การเสนอแผนนโยบายการจัดการน้ำชุมชนในระดับพื้นที่ จังหวัดกำแพงเพชร เลือกลงจังหวัดกำแพงเพชรในการขยายผลทั้งจังหวัด ดำเนินงานร่วมกับโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร วันนี้นำเชิญทุกท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชรมาประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเป้าหมายและทิศทางในการขับเคลื่อนงานโครงการ และแลกเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน หลังจากที่แต่ละ อปท.ผ่านกระบวนการเลือกตั้งในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2564–เดือนมกราคม 2565 เสร็จสิ้น ภายใต้ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 เป็นเรื่องสำคัญ เป็น พรบ.น้ำใหม่ ที่มีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่น แผนน้ำต้องถูกบรรจุใน อปท.จึงจะนำเสนอเข้าสู่ระดับอำเภอและจังหวัดได้ รวมทั้งการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน และบทบาทของ สทช.ในการประสานงานเรื่องน้ำทั้งระดับ ทบวง ทบวง กรม โครงการนี้ดำเนินงานครอบคลุมทั้งจังหวัดกำแพงเพชร และทีมวิจัยยังมีการดำเนินโครงการวิจัยการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่นำร่อง 33 ตำบล ทั่วประเทศ โดยภาคเหนือดำเนินงานในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดน่าน ภาคตะวันออกดำเนินงานในจังหวัดชลบุรี ระยอง และจังหวัดจันทบุรี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือดำเนินงานในจังหวัดขอนแก่น สุรินทร์ และจังหวัดอุบลราชธานี ภาคใต้ดำเนินงานในจังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล และภาคกลางดำเนินงานในจังหวัดสุพรรณบุรี ลพบุรี และจังหวัดสิงห์บุรีร่วมด้วย

2.2 องค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชน

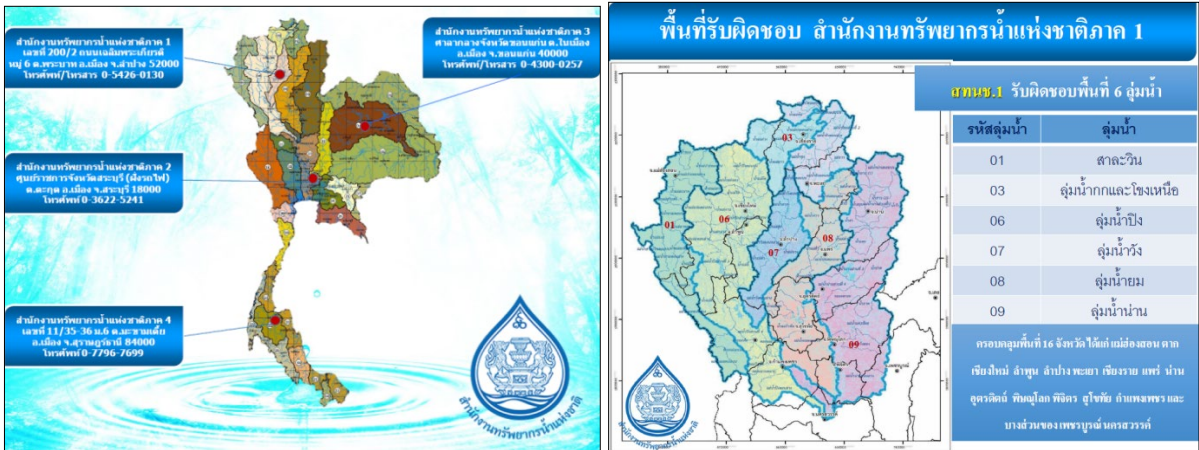
คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เมื่อมีการประชุมทำแผนชุมชนต้องมีการจัดทำแผนน้ำร่วมด้วย ช่วงที่ผ่านมามักมีแผนการจัดการน้ำบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นส่วนน้อย คนในชุมชนประสบปัญหาเรื่องการจัดการน้ำ จึงมีการประกาศ พรบ.น้ำ พ.ศ. 2561 เพื่อให้มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ และเพื่อให้เห็นภาพรวมการจัดทำแผนน้ำชุมชนเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชนผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ ดังแผนภาพเส้นทางการเสนอแผนน้ำชุมชนโดยคนในชุมชนตามขั้นตอนที่ 1-7 เริ่มจากการดำเนินโครงการวิจัยนี้ทำงานร่วมกับแกนนำชุมชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนน้ำชุมชนและระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศชุมชน ส่งมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการประสานแผนอำเภอ คณะกรรมการประสานแผนจังหวัด และส่งต่อไปยังคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และส่งไปรับรองที่คณะกรรมการลุ่มน้ำ เพื่อส่งไปที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กนช. ดังนั้น หากทำแผนน้ำต้องทำประชาคมเฉพาะแผนน้ำและจัดทำเป็นเล่มแผนน้ำแยกขึ้นมาอีก 1 เล่ม ซึ่งแผนน้ำจะต้องส่งไปยังคณะกรรมการลุ่มน้ำ และ กนช. เพื่อรับรองแผนน้ำ หากจะใช้เงินงบประมาณของท้องถิ่นใช้ทำโครงการขนาดเล็ก ต้องผ่านการรับรองแผนน้ำจากขั้นตอนต่าง ๆ ด้วย และจะของงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ได้ จึงต้องได้บรรจุแผนร่วมกัน

จังหวัดกำแพงเพชรอยู่ในเขต สททช.ภาค 1 ดูแล 14 จังหวัด มีระบบกลไกลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด มีการบริหารจัดการเชิงโครงการ คุณภาพรวม ดูเป็นระบบลุ่มน้ำ กักับการจัดการทำแผนจังหวัดไม่ได้แตกต่างกัน เพื่อให้ขอบเขตทางภูมิศาสตร์ที่ใกล้เคียงกัน ผมนดูแลเขตชายแดนลุ่มน้ำสาละวิน ลุ่มน้ำปิงมีตั้งแต่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ตาก และกำแพงเพชร ซึ่งจะมีแผนของจังหวัดกำแพงเพชรทั้งระบบ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สททช.) ก่อตั้งขึ้นเพื่อบริหารและกลั่นกรองน้ำทั้งประเทศ

การจัดทำผังน้ำและภาพรวมแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ รอบที่ 2 ปี 2566-2570 ซึ่งเรื่องของการขับเคลื่อนเชิงประสิทธิภาพเชิงพื้นที่ เชิงฟังก์ชัน ไม่เท่ากันในแต่ละปี แผนการบริหารจัดการน้ำจะต้องอยู่ในแผนแม่บทน้ำ เพราะการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ งบประมาณมีอยู่อย่างจำกัด เราจะทำแบบไหน โดยเฉพาะพื้นที่คาบเกี่ยว การมีส่วนร่วมของกลไกภาคประชาชนจึงมีความสำคัญ กลไกองค์กรผู้ใช้น้ำ มีคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำ 76 จังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และ กนช. (และมีคณะกรรมการย่อยๆ) ต่อไปได้ในพื้นที่ ขับเคลื่อนไปยังระดับจังหวัด ไปยังคณะกรรมการลุ่มน้ำ และ นายกรัฐมนตรีมอบให้พลเอกประวิตร วงศ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี ดูแลสูงสุด หากแก้ไขไม่ได้ จังหวัด ลุ่มน้ำ กลาง มีสัดส่วนของกรรมการลุ่มน้ำเข้าไปเป็นตัวแทน เดิมกระทรวงมหาดไทยทรัพยากรมากก็จะได้งบประมาณมาก ตอนนี้ทำแผนน้ำจะต้องเข้าสู่คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด เพื่อลดการกระจุกและทับซ้อนเพื่อให้โครงการกระจายไปที่อื่นบ้าง ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ดำเนินงานตามแผนภารกิจเท่านั้น กฎหมายนี้ มีกฎหมายลูก 11 เรื่อง เพราะหากรัฐมนตรี 9 กระทรวง ทำต่อไม่ได้ คงไปต่อไม่ได้

การบริหารจัดการน้ำของประเทศไทย มี 4 เสา ในอดีตมีการรวมกลุ่มของแก๊งเมืองแก๊งฝ่าย แต่ปัจจุบันเป็นการรวมกลุ่ม 30 คน ที่ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ลุ่มน้ำเดียวกันมาจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาเรื่องน้ำแล้งหรือน้ำท่วม เมื่อมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำจะมีกรรมการขับเคลื่อน มีการจัดทำแผนน้ำชุมชนเพื่อบรรจุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ อปท.ไม่ต้องลงไปดำเนินการ เพียงแต่นำข้อมูลจากองค์กรผู้ใช้น้ำไปนำเสนอได้ เมื่อก่อนไม่มีกฎหมายน้ำ ทำให้ไม่สามารถจัดทำแผนน้ำได้ชัดเจน

พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

หมวด 1 ทรัพยากรน้ำ มาตรา 6	หมวด 6 การอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำ สาธารณะ : มาตรา 73 - 79
หมวด 2 สิทธิในน้ำ มาตรา 7 - 8	หมวด 7 พนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา 80 - 82
หมวด 3 หมวดองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มาตรา 9 - 39	หมวด 8 ความรับผิดทางแพ่งในกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรสาธารณะ มาตรา 83 - 84
หมวด 4 การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ มาตรา 40 - 55	หมวด 9 บทกำหนดโทษ มาตรา 85 - 99
หมวด 5 ภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม มาตรา 56 - 72	บทเฉพาะกาล มาตรา 100 - 106

การบริหารจัดการน้ำของ สทช.ปี 2560 จะมีพื้นที่ในเขตชลประทาน แต่นอกเขตชลประทานเป็นเรื่องของเกษตรกรน้ำฝน ยังมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงมีการแยกภารกิจให้ชัดเจนในกระทรวง เกินศักยภาพ แต่ละกรมจะทำงานตามภารกิจทำงานสารพัดกรม อยู่ที่ท้องถิ่นหมดโดยเฉพาะไม่เกิน 2,000,000 ลบม.

หมวดที่ 3 องค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีความสำคัญ เพราะใกล้ชิดกับทุกท่านมาก หมวด 6 มีกรมต่างๆ ที่ถือพรบ. และ ผวจ.สามารถกำหนดเขตพื้นที่โดยเฉพาะ ใน 22 ลุ่มน้ำ ให้รวมตัวกันจัดทะเบียนลุ่มน้ำ

หมวดที่ 4 การจัดสรรน้ำ ต่อไปจะมีภาษีน้ำหรือไม่ น้ำสาธารณะ ไม่มีการห้าม ต่อไปต้องมีการจัดการน้ำเพื่อสาธารณะและการดำรงชีพ หรือระเบียบของพื้นที่ โดยการใช้น้ำมี 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 น้ำที่ใช้ในการทำการเกษตรเพื่อการยังชีพ เกษตรอุตสาหกรรมในครัวเรือน ใช้น้ำฟรี แต่ต้องให้ข้อมูลว่าน้ำไปใช้อย่างไร ประเภทที่ 2 การท่องเที่ยว และประเภทที่ 3 เกษตรเพื่อการพาณิชย์ ต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการลุ่มน้ำ อปท.ช่วยเป็นหูเป็นตา ผ่านความเห็นชอบกับคณะกรรมการลุ่มน้ำ มีอำนาจที่จะให้ใช้/เพิกถอนใบอนุญาตได้ โดย สทช.เป็นเพียงนายทะเบียนเท่านั้น

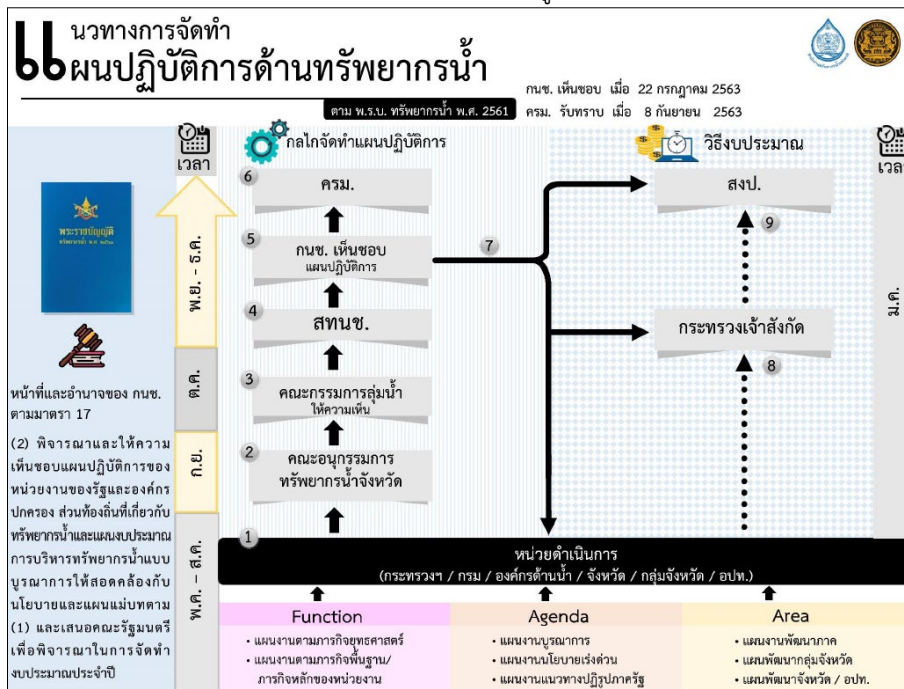

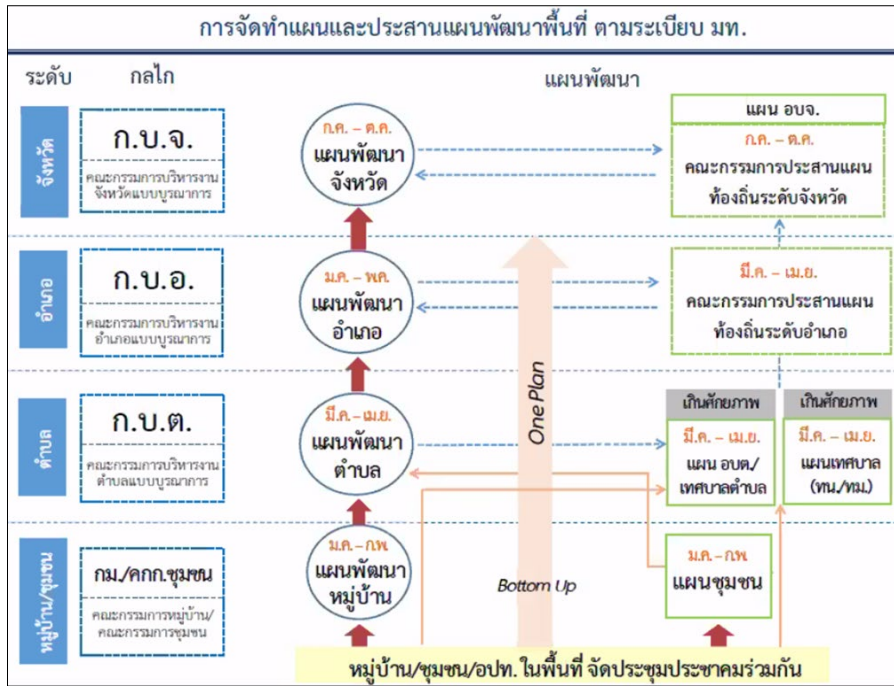
สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การจัดทำแผนทรัพยากรน้ำ 20 ปี การจัดทำแผนระดับชาติ มาดูแผน 3 ในระดับลุ่มน้ำ เชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์น้ำชาติ 6 ด้าน เพื่อให้วิเคราะห์สมดุลได้ แผนที่ได้รับการพิจารณาแต่เมื่อ weight คะแนน อาจจะไม่ได้รับการสนับสนุน 6 ด้าน ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 ความมั่นคงของน้ำ
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการ

แผนได้รับการอนุมัติเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2563 เมื่อไปต่อไม่ได้ จะใช้ agenda ในการดำเนินงาน ซึ่งพื้นที่ใกล้เคียงกันมีความแตกต่างกันอย่างไร คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดให้ความเห็นชอบไม่ได้รับงบประมาณได้ เพื่อดูความซ้ำซ้อน งบประมาณ ความกระจุกตัว สำนักงบประมาณ สภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่วนที่ 1 กับ 2 เริ่มบังคับใช้จัดทำแผนงบประมาณ ปฏิบัติการงบกลางภัยแล้ง ทุกแผนตั้งอยู่ใน กบจ. ดังนั้น หากทำแผนมาแล้วยังไม่พร้อม หากเข้าสู่ กบอ. เข้าสู่ กบจ.ร่วมด้วย ซึ่งโครงการไหนที่ดำเนินการจะต้องอยู่ในแผนพัฒนาจังหวัด เริ่มปี 2565 เริ่มมีการตรวจสอบท้องถิ่นร่วมด้วย มีการตรวจสอบกับกระทรวงมหาดไทยร่วมกัน ให้ กบอ.นำเข้าสู่ กบจ.

นอกเหนือจากงบกลางจะเป็นงบเงินกู้ ทำประจำปี เป็นโครงการสำคัญทำเรื่องน้ำกินน้ำใช้และน้ำท่วมเป็นหลัก จังหวัดกำแพงเพชรมีความโชคดี มีข้อมูลจากโครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อผลักดันสู่การเสนอแผนนโยบายการจัดการน้ำชุมชนในระดับพื้นที่ จังหวัดกำแพงเพชร ช่วยเข้าสำหรับการจัดทำข้อมูล เป็นประโยชน์กับกระบวนการต่างๆ อย่างมาก

แผนน้ำทำมาตั้งแต่ปี 2561 - 2565 งบประมาณย้อนหลัง 5 ปี งบประมาณใน 4 ปีก่อนมีงบแผนน้ำแสนล้านบาท มีแผนจังหวัดท้องถิ่นจำนวนมาก แต่ในปี 2565 จากงบประมาณ 3 แสนกว่าล้าน ที่ สทท.คิดโครงการที่มีความพร้อม หากแบบแปลนไม่มี การขออนุญาตใช้ที่ดินไม่มี จะไม่ได้รับงบประมาณ แต่จะส่งกลับมากบอกว่าให้ทำแผนให้ครบ 114,719 ล้านบาท งบฟังก์ชันมีประโยชน์กับหลายพื้นที่ งบ agenda แต่งบจังหวัดท้องถิ่นลดลงมาก ส่งตรงถึงชาวบ้าน มองถึงตัวแปรและความ

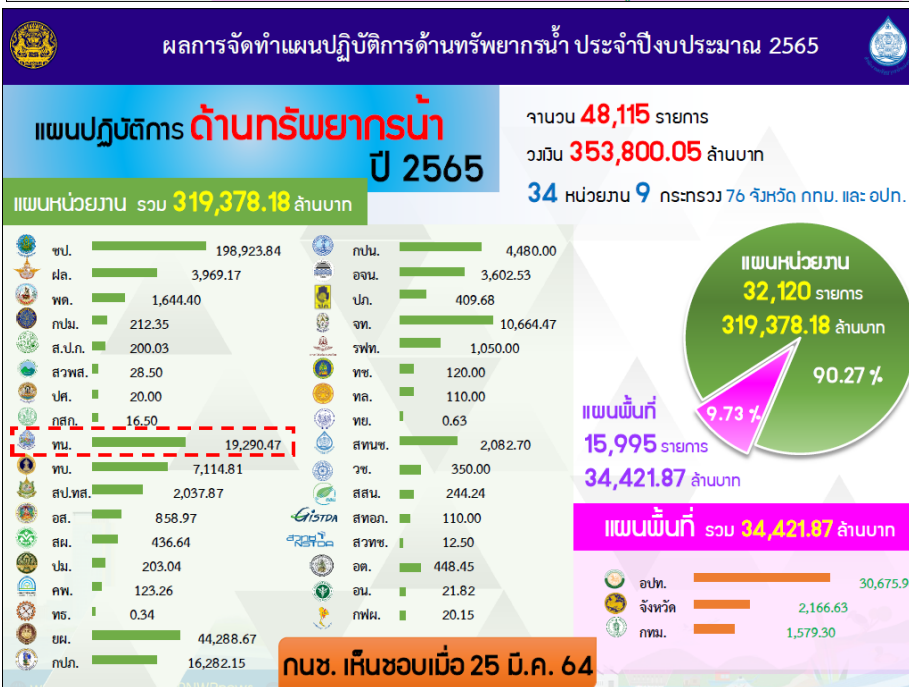

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

พร้อม ความซ้ำซ้อนของงบประมาณ งบแสนกว่าล้านเป็นงบผูกพันปีที่แล้ว 30 % มีโครงการตามพระราชดำริ และโครงการอื่นๆ รวมด้วย จึงเหลืองบประมาณเพียง 50,000 – 60,000 ล้านบาท

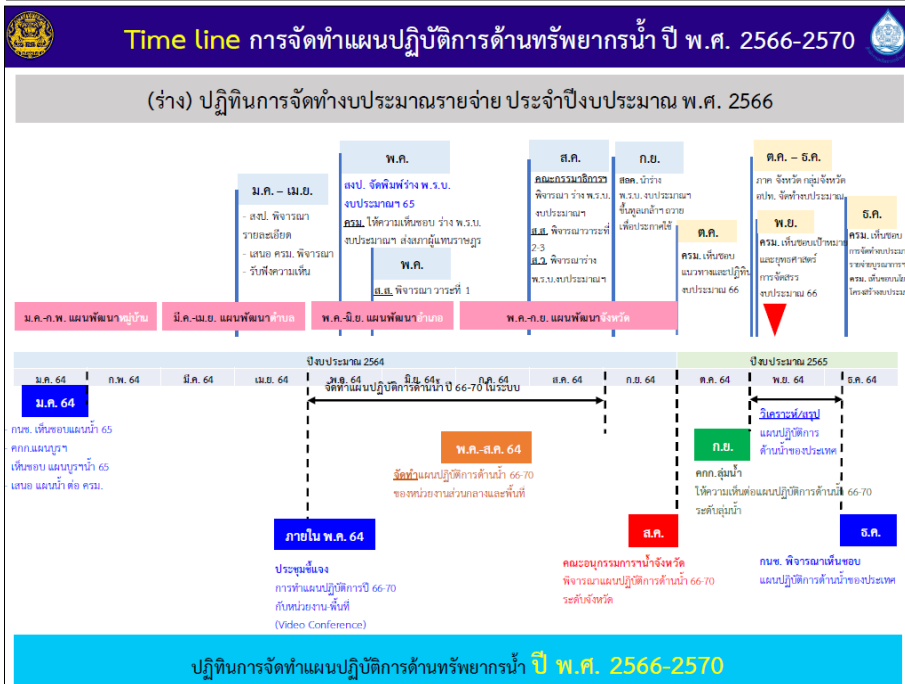
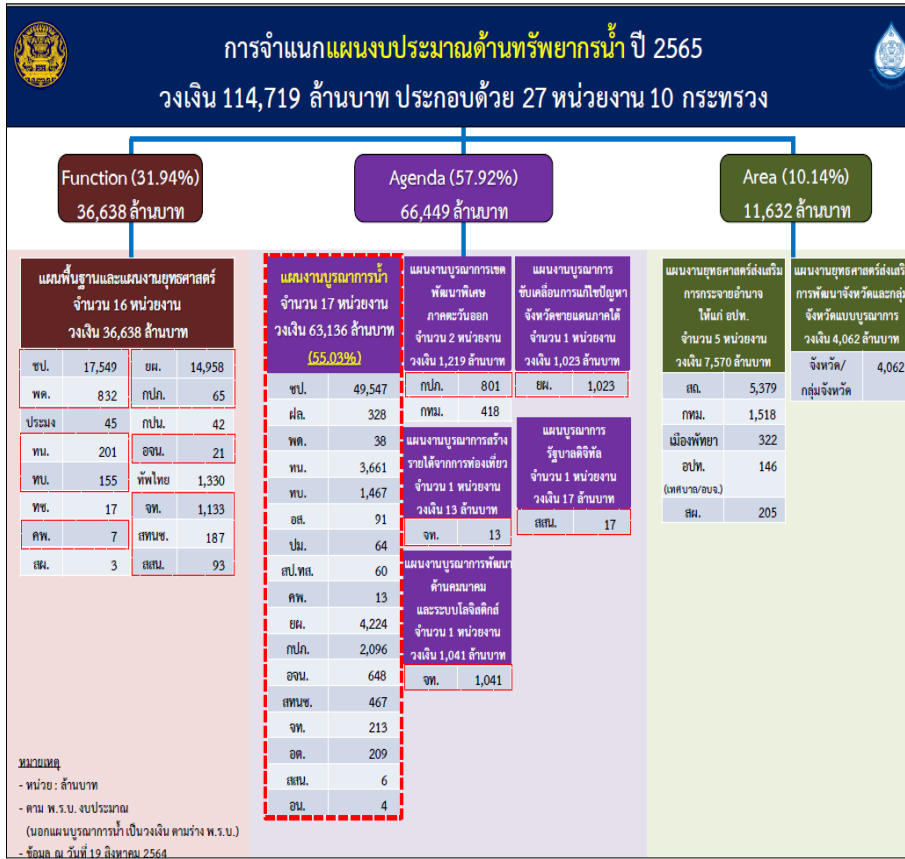
สถิติงบประมาณด้านทรัพยากรน้ำ					
ปีงบประมาณ	งบประมาณ / ว่างเงิน (ล้านบาท)	มติดังงบประมาณ			
		Function	Agenda		Area
			แผนบูรณาการน้ำ	แผนบูรณาการอื่น ๆ เกี่ยวกับน้ำ	
วงเงินตาม พ.ร.บ. งบประมาณ					
พ.ศ. 2561	100,630 (100%)	12,056 (11.98%)	61,170 (60.79%)	2,723 (2.70%)	24,681 (24.53%)
พ.ศ. 2562	99,464 (100%)	10,619 (10.68%)	62,831 (63.16%)	3,589 (3.61%)	22,425 (22.55%)
พ.ศ. 2563	105,805 (100%)	18,207 (17.21%)	58,796 (55.57%)	3,526 (3.33%)	25,276 (23.89%)
พ.ศ. 2564	115,448 (100%)	20,681 (17.92%)	65,548 (56.78%)	4,520 (3.91%)	24,699 (21.39%)
แผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ (กช.เห็นชอบ 25 มี.ค. 2564)					
พ.ศ. 2565	353,800 (100%)	142,856 (40.38%)	172,053 (48.63%)	3,263 (0.92%)	35,628 (10.07%)
พ.ศ. 2565	114,719 (100%)	36,638 (31.94%)	63,136 (55.03%)	3,313 (2.89%)	11,632 (10.14%)

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 19 ส.ค. 64
 * ปี 61-65 นอกแผนบูรณาการน้ำ เป็นวงเงิน ดำรง พ.ร.บ.
 แหล่งเงิน → เงินนอกงบประมาณ (รายได้/กองทุน/CSR) ปี 63-64 จำนวน 16,371.80 ล้านบาท
 อื่นๆ → งบกลางปี 63-64 จำนวน 26,939.29 ล้านบาท เงินที่โควิด-19 ปี 64 จำนวน 7,151.07 ล้านบาท

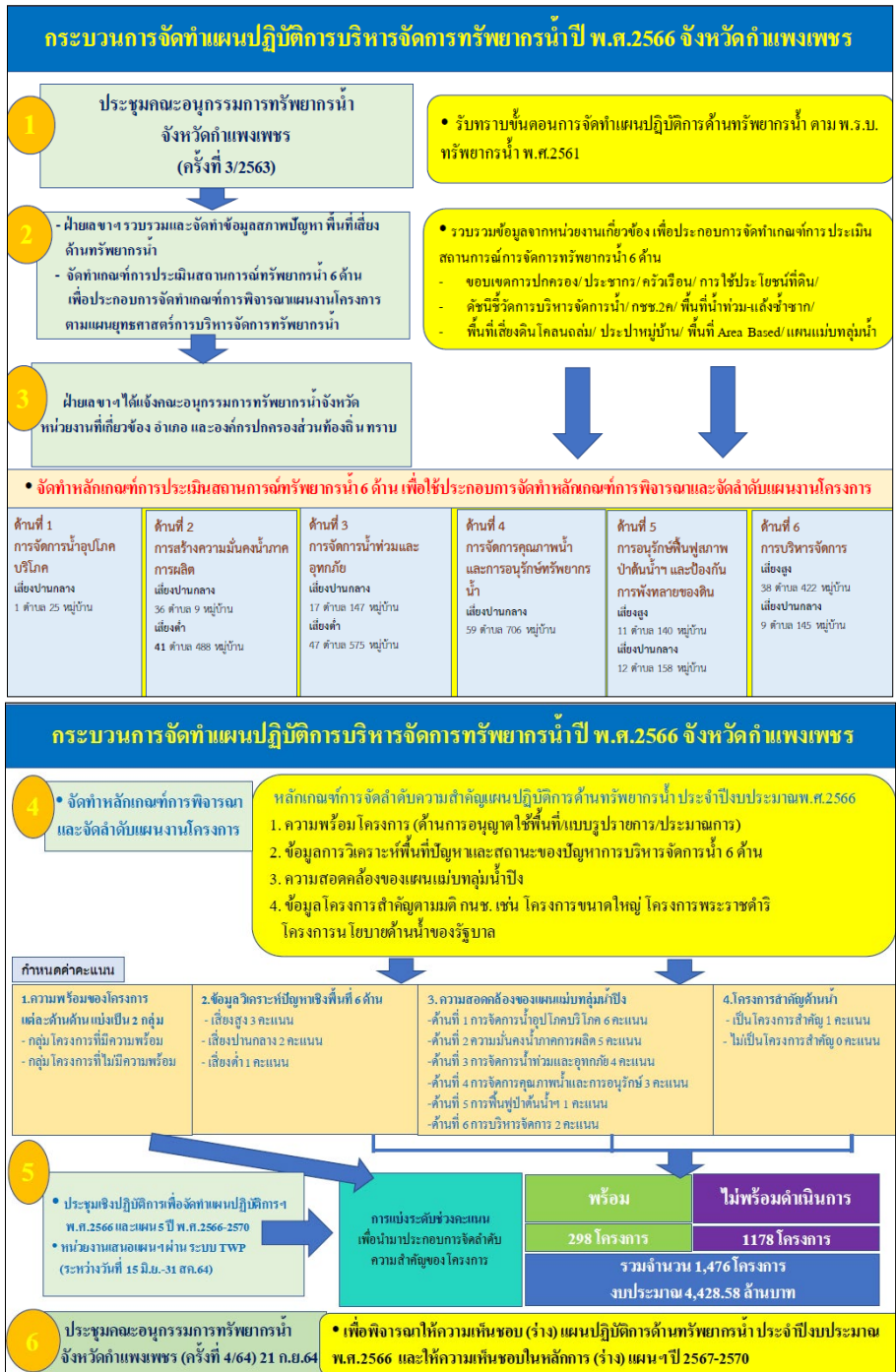

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การกรอกระบบ TWP ของงบประมาณสนับสนุนในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรได้ นำข้อมูลจากงานวิจัยไปตัดสินใจได้ สำหรับแผนปี 2566 มีการจัดทำแผนตามขั้นตอนมาก เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ปี 2566 มี 1,400 กว่าโครงการ หรือ 1,400 กว่าล้านบาท จะแนบเอกสารต่างๆ ได้ ขอใช้ที่ดินตามแบบแปลน หากแนบไม่ทัน ระบบจะแจ้งหน่วยงานว่าไม่พร้อม สามารถผ่านเข้ามาได้เพียง 282 โครงการตามหน่วยงาน จึงทำให้ไม่ได้รับงบประมาณดำเนินงาน

กระบวนการจัดทำแผนเน้นการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม การปรับปรุงเป้าหมายการขับเคลื่อนโครงการสำคัญ ซึ่งทำมาเป็นปกติ สทนช.จะจำแนกให้ หลายโครงการขับเคลื่อนในพื้นที่ไม่ได้ หากมีเงินสามารถดำเนินการได้ตามช่องทาง โครงการขนาดใหญ่ โครงการที่ส่งผลสัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญ โครงการตามพระราชดำริ โครงการปฏิรูปประเทศไทย หรือโครงการที่มีการบูรณาการหน่วยงาน หากได้รับการบรรจุจะมีโอกาสได้งบประมาณสูง ซึ่งแต่ละโครงการบางจังหวัดไม่มี โครงการสำคัญ 69 โครงการ 572 รายการ สำหรับจังหวัดกำแพงเพชร ได้รับงบประมาณในพื้นที่อำเภอคลองขลุง มี 3 โครงการ 5 รายการ ดังแผนภาพ

องค์ประกอบและคณะกรรมการลุ่มน้ำ

หากมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ขณะนี้ได้รับคณะกรรมการครบ 22 ลุ่มน้ำแล้ว ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในลุ่มน้ำปิง มีนายออบต.ดอนพุทรา ที่แผนผ่านเขารอบ หากสร้างได้จะมีประโยชน์มาก

หน้าที่ อำนาจ คณะกรรมการลุ่มน้ำ

การคัดเลือกคณะกรรมการลุ่มน้ำ ขอให้ใช้ประโยชน์ส่วนนี้ สามารถส่งตัวแทนเข้าไปคัดเลือกคณะกรรมการลุ่มน้ำ การจัดสรรน้ำเข้าสู่ TWP ตามมาตรา 3, 6, 40

ขณะนี้มีการประกาศ กนช.ภายใต้ลำดับความสำคัญต่อไปนี้ คือ

- 1) น้ำอุปโภคบริโภค
- 2) การรักษาระบบนิเวศ
- 3) การบรรเทาสาธารณประโยชน์
- 4) จารีตประเพณี
- 5) การคมนาคม
- 6) การเกษตรกรรม
- 7) อุตสาหกรรม
- 8) พาณิชยกรรม
- 9) การท่องเที่ยว

จากความรู้นี้ ทำให้รู้เรื่องแผน เทคนิคการเขียนแผน ซึ่ง อปท.เป็นหน้าด่านสำคัญในการจัดทำแผน สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่พบในส่วนของการจัดทำแผนงาน ขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณ และขั้นตอนภายหลังการจัดสรรงบประมาณ พร้อมแนวทางการแก้ไข ดังแผนภาพ

ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ขั้นตอนจัดทำแผนงาน/โครงการ

1. ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์
2. ความซ้ำซ้อนของแผนงาน /โครงการ
3. ไม่มีความพร้อม เช่น พื้นที่ไม่มีศักยภาพในการดำเนินการไม่มีแบบ ไม่มีประมาณการ

ขั้นตอนจัดสรรงบประมาณ

1. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงบประมาณลดลงจากแผนงานที่ขอรับจัดสรร
2. มีการเปลี่ยนแปลงโครงการ สถานที่ตั้งหรือปริมาณงาน

ขั้นตอนภายหลังจัดสรรงบประมาณ

1. พื้นที่ดำเนินการก่อสร้างประสบปัญหาทางพื้นที่ เช่น ฝนตก น้ำท่วม น้ำขังในเขตพื้นที่
2. เจ้าของที่ดินเปลี่ยนใจไม่ยินยอมให้ที่ดินสภาพพื้นที่ก่อสร้างเปลี่ยนแปลง

แนวทางแก้ไขปัญหา

1. สับสมบู่ให้ทุกหน่วยงาน จัดทำแผนปฏิบัติการ ระยะ 5 ปี
2. ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น Thai Water Plan apps ในการจัดทำแผนงาน/โครงการ
3. สร้างการรับรู้กลไก ในการจัดทำแผนงานด้านทรัพยากรน้ำ
4. สร้างความเข้มแข็ง ความรู้ ความเข้าใจ ให้อปท. ในการจัดทำแผนงานด้านทรัพยากรน้ำ
5. สับสมบู่ให้ทุกหน่วยงาน ดำเนินการเตรียมความพร้อมของแผนงาน /โครงการ

การกรอกระบบ TWP ต้องกรอกตามระยะเวลาของ สททช.มีการจัดทำระบบเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2563 ซึ่งสามารถพัฒนาระบบได้ ข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนของงานวิจัยโครงการนี้ช่วยสนับสนุนการกรอกระบบ TWP ได้ เดิมระบบ TWP จะเต็มพิกัดมาก่อน เมื่อใส่พิกัดจะเชื่อมข้อมูลโดยอัตโนมัติ ความถูกต้อง ช่าง อบต.จะทำให้มีความชัดเจนเพิ่มขึ้น สามารถบูรณาการและเลือกใช้ได้อย่างรวดเร็ว เห็นว่ามีโครงการกี่โครงการ พัฒนาให้เข้าถึง สนง.จังหวัดท้องถิ่นได้ 10-12 users ในระดับอำเภอจะสนับสนุนให้ทุก อบต.เข้าถึง ยกตัวอย่างจังหวัดลำปาง รหัสจะบอกว่าใครเป็นคนกรอก และพูดคุยได้ง่ายและตรงบุคคล ส่วนกรมต่างๆ จะได้รับรหัสอยู่แล้ว ท้องถิ่นจะเขียนเฉพาะในส่วนของท้องถิ่นเท่านั้น กรม/หน่วยงานกรอกตามภารกิจ หากเป็นของกรมชลประทานก็จะนำไปกรอกเอง ผลงานอยู่ในพื้นที่ แต่ไม่ได้อยู่ในการดำเนินงานของท้องถิ่น หากกรอกข้อมูลเคลื่อนที่อาจจะทำให้โครงการตกไป จากทั้งหมด 1,466 โครงการ เหลือ 400 กว่าโครงการ เวลากรอกขอให้ดูรายละเอียด

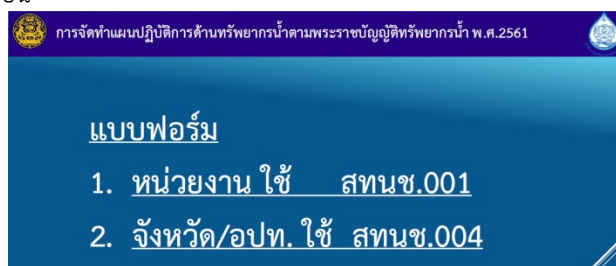
ข้อสังเกต (ข้อผิดพลาด) จากการบันทึกข้อมูลผ่านระบบ Thai Water Plan

จากการตรวจสอบโครงการ

1. การลงหน่วยดำเนินการไม่ถูกต้อง
2. ใส่ชื่อโครงการ/กิจกรรม ลักษณะงาน ไม่ถูกต้อง
3. บันทึกผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้อง
4. มีระยะเวลาดำเนินการไม่ถูกต้อง
5. บางรายการใช้งบประมาณสูงมาก (หลักร้อย/พันล้านบาท)
6. ยังคงมีการบันทึกโครงการที่ไม่มีความพร้อมเข้ามาของงบประมาณ

แบบฟอร์มการกรอกระบบ

หากเป็นหน่วยงานใช้แบบฟอร์ม สททช.001 และจังหวัด/อปท.ใช้แบบฟอร์ม สททช.004 ดังตัวอย่างการกรอกระบบต่อไปนี้

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

แบบฟอร์ม

1. หน่วยงาน ใช้ สททช.001
2. จังหวัด/อปท. ใช้ สททช.004

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายละเอียดแบบฟอร์ม สทนช.004

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	
ลำดับ	หน่วยงานดำเนินการ	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ	ประเภทโครงการ		แผนแม่บท / วัตถุประสงค์	สถานที่ดำเนินการ										ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรออย่างน้อย 1 ช่อง)			การดำเนินการโครงการ			ลำดับระดับจังหวัด	ลำดับระดับภูมิภาค	ลำดับระดับประเทศ	Project ID	GFMS Code		
			กิจกรรม	ลักษณะงาน		ที่ตั้ง	พิกัด	ชื่อผู้นำ	ได้รับอนุญาตใช้พื้นที่	แบบบูรณาการ	ประมาณการ	ไร่	ส.บ.ม.	ครัวเรือน	เดือน-ปี เริ่ม	เดือน-ปี สิ้นสุด	วงเงิน (บาท)	จ้าง	ได้รับ	ลำดับระดับจังหวัด	ลำดับระดับภูมิภาค	ลำดับระดับประเทศ									
1	เทศบาลตำบล	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งแม่น้ำยาวบ้านโพนหินตะวันตก	ก่อสร้าง	ป้องกัน	3.2.3	6	โพนหินตะวันตก	โพนหิน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา	1	4	4	400	20,000	825	06-2565	10-2566	654,000						CNGA.G8850007203	

1. ลำดับของโครงการ
2. หน่วยงานดำเนินการ
3. ชื่อโครงการ (ระบุชื่อที่สามารถสืบค้นประวัติของโครงการได้ชัดเจน)
4. กิจกรรม (ดูได้จากตารางรายละเอียดกิจกรรมและลักษณะงาน)
5. ลักษณะงาน (ดูได้จากตารางรายละเอียดกิจกรรมและลักษณะงาน)
6. แผนแม่บท/กลยุทธ์ (ดูได้จากตารางแผนแม่บท/กลยุทธ์)
- 7-11. ระบุที่ตั้งของโครงการ (หมู่, หมู่บ้าน, ตำบล, อำเภอ และจังหวัด)
- 12-13. ระบุพิกัด Lat, Long ของโครงการ
- 14-15. ระบุผู้นำหลักและผู้นำสาขาของโครงการ

- 16-18. ระบุสถานะความพร้อมของโครงการ แบ่งได้เป็น
  - 1.ไม่ต้องการดำเนินการ
  - 2.ยังไม่ได้ดำเนินการแต่ต้องการดำเนินการ
  - 3.ระหว่างดำเนินการ
  - 4.ดำเนินการแล้วเสร็จ (ต้องแนบเอกสารยืนยัน)
- 19-21. ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ (ต้องระบุอย่างน้อย 1 ช่อง)
- 22-23. ระยะเวลาการดำเนินการ (ระบุเดือน-พ.ศ. ที่เริ่มต้น และ เดือน-พ.ศ. ที่สิ้นสุด)
- 24-26. ระบุวงเงินงบประมาณ (หน่วยเป็นบาท)
27. ลำดับระดับจังหวัด (ลำดับความสำคัญของโครงการที่จัดโดยคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด)

28. ลำดับระดับผู้นำ (ลำดับความสำคัญของโครงการที่จัดโดยคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด)
29. ลำดับระดับประเทศ (ลำดับความสำคัญของโครงการที่จัดโดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)
30. Project ID (รายการใหม่ ระบบ TWP จะระบุ Project ID ให้ หากเป็นรายการเดิมจะเป็น Project ID เดิม)
31. รหัส GFMS

จากรายละเอียดแบบฟอร์ม สทนช.004 หากกรอกข้อมูลแล้วไม่แนบรายละเอียดจะถือว่าไม่พร้อม ตัวอย่างเอกสารความพร้อมจะต้องอัปโหลดเป็นไฟล์ PDF ขนาดไม่เกิน 100 MB ซึ่งในอนาคตข้อมูลในพื้นที่ที่มีความสำคัญมาก ตนเองสามารถนำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศการจัดการทรัพยากรน้ำไปปรับใช้ในการทำงานในพื้นที่ชายแดนอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

จากนั้น คุณคาร์ณ นิมนอนค์ ให้ผู้เข้าร่วมเขียนข้อเสนอแนะทั้งหมดและข้อเสนอเชิงระบบ เพื่อนำเสนอและใช้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีต่อไป

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

1. ตัวแทนกลุ่มเป้าหมายไม่มีความพร้อมคืออะไร เช่น คลองส่งน้ำ เป็นต้น เราไม่ได้ใส่งบประมาณ 1.2 ล้านบาท ไม่ได้ขออนุญาตคั่นคลอง การส่งน้ำก็คว้าว/โถม หรือทำแล้วตัวพื้นที่ไม่ชัดเจน จึงต้องการทราบคำตอบ เพราะไม่มีการตอบกลับมา

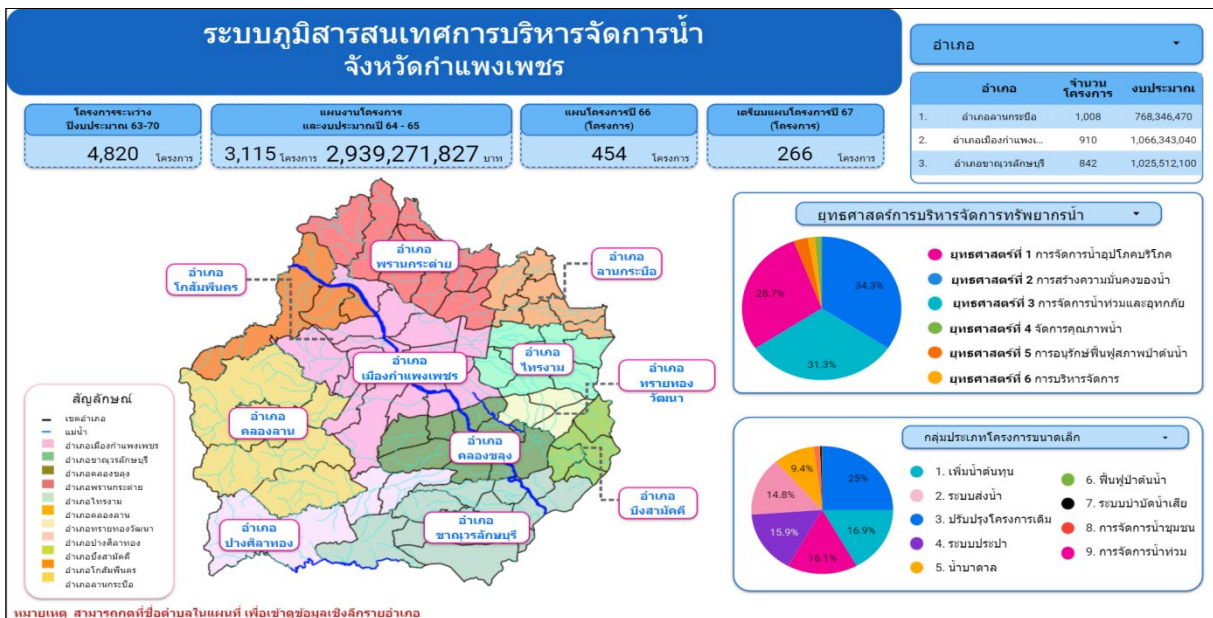
คุณณภัค มาเมือง ตอบว่า คือ ก่อนที่จะมีการกรอระบบ TWP ต้องกลับไปค้นหาว่าแผนงานที่นำเสนอไปยังหน่วยงานใด เมื่อมีระบบ TWP ขอให้ 1. เสนอแผนงานไปยังชลประทานก่อนเพราะว่าอยู่ในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร หากให้ชลประทานทำ ชลประทานจะต้องไปสำรวจออกแบบตามความต้องการเท่านั้น เจ้าหน้าที่ สทนช.ต้องแจ้งรายละเอียดของโครงการมาด้วย หากเสนอไปทางกรมต่างๆ สทนช.ทำหน้าที่ประสานหน่วยงานให้เท่านั้น

สำหรับลุ่มน้ำปิง ผู้อำนวยการ สทนช.ลุ่มน้ำปิง ชื่อคุณดาวประกาย 097-0516864 หากมีเรื่องการประสานงานในจังหวัดกำแพงเพชร สามารถติดต่อประสานงานได้ โดยขอให้ทุกท่านตรวจสอบโครงการเก่าๆ ว่านำเสนอหน่วยงานไหน ซึ่ง สทนช.สามารถประสานหน่วยงานนั้นๆ ได้ เพื่อดูความคืบหน้าและมีคำตอบให้กับพื้นที่ได้

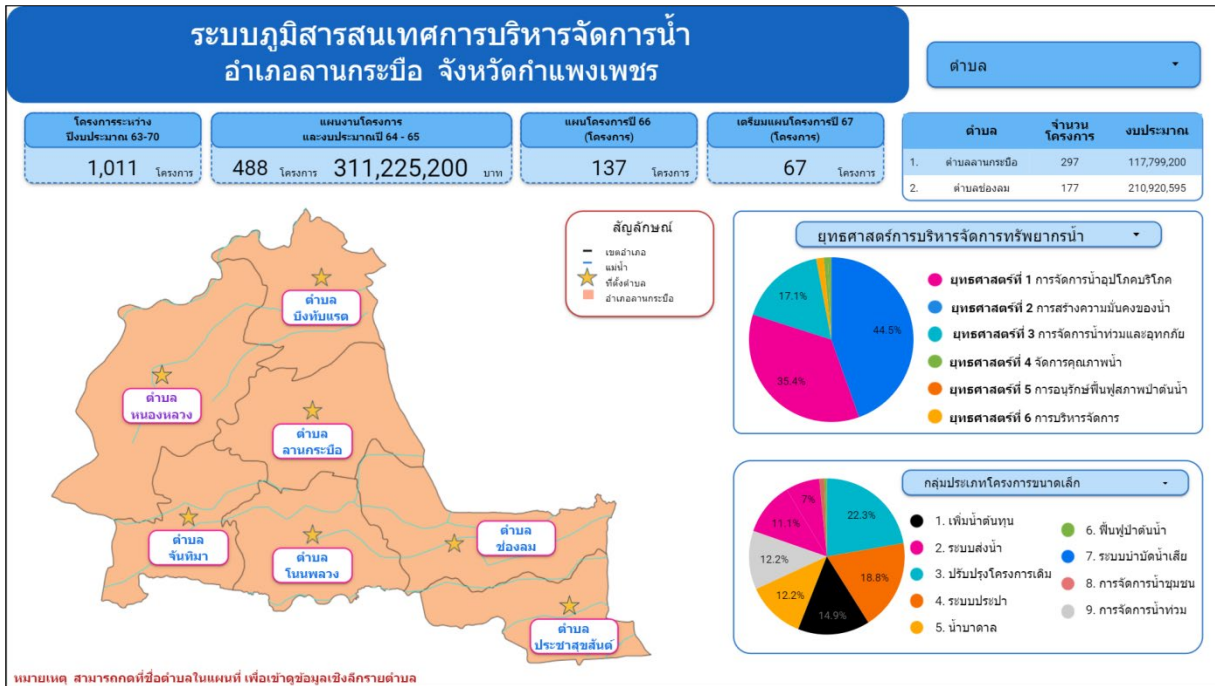
4. กิจกรรมนำเสนอการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการน้ำชุมชน พร้อมสะท้อนมุมมอง

คุณค้ำคุณ นิ่มอนงค์ กล่าวว่า หากพื้นที่มีระบบข้อมูลแหล่งน้ำชุมชน ทำให้มีโอกาสก้าวหน้ามากขึ้น ทั้งในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ทำข้อมูลครบทุกตำบลแล้ว ระบบนี้จะเป็นระบบสนับสนุนช่วยทั้ง 11 อำเภอ มียุทธศาสตร์ และประเภทโครงการร่วมด้วย แผนเรื่องนี้ ลงรายละเอียดของตำบล ยกตัวอย่างตำบลลานกระบือ

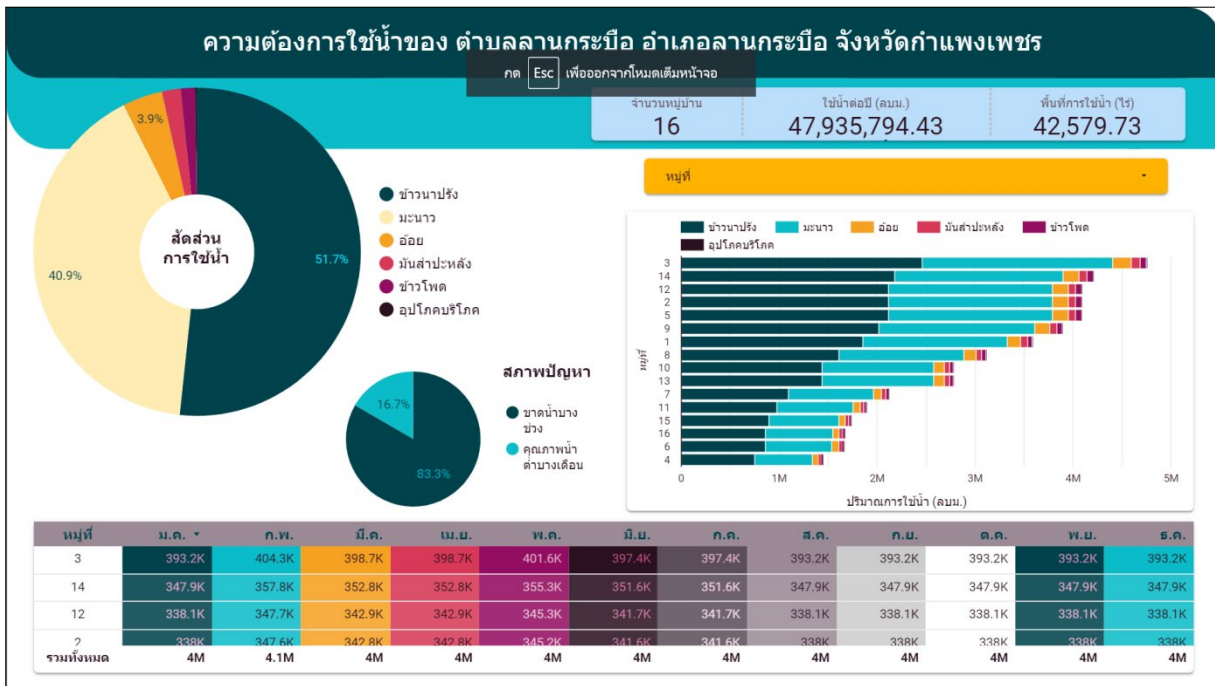
ข้อมูลภาพรวมทั้ง 11 อำเภอ ของจังหวัดกำแพงเพชร

ข้อมูลภาพรวมระดับอำเภอแลนกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อมูลในระดับตำบล ตัวอย่างตำบลลานกระบือ หน้าแรก ข้อมูลแหล่งน้ำ ปี 2563 – 2570 มี 3 ยุทธศาสตร์ หายไป 3 ยุทธศาสตร์ กระจายอยู่ในที่ไหนบ้าง หน้าที่ 2 การบริหารจัดการน้ำ 3 ความต้องการการใช้น้ำ และ 4. บริบทพื้นที่ โดยจะมีทีมสนับสนุนลงไปช่วยเก็บข้อมูลในพื้นที่ เพื่อจัดทำระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำสนับสนุนฐานข้อมูลของชุมชนร่วมกัน

บริบทพื้นที่ อดีต - ปัจจุบัน ตำบลลานกระบือ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

จำนวนครัวเรือน

3,498

จำนวนประชากร

9,141

ปี พุทธศักราช

▼

การประกอบอาชีพ +

https://drive.google.com...

วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป

https://drive.google.com...

ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า...

https://drive.google.com...

สถานการณ์ปัญหา +

https://drive.google.com...

พัฒนาการด้านการ...

https://drive.google.com...

ประวัติความเป็นมา

เขตพื้นที่

ข้อมูลภาพรวมระดับตำบล (ตำบลลานกระบือ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร)

คุณศิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ทีมวิจัยมีประสบการณ์การจัดทำระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำในจังหวัดฉะเชิงเทรา 108 ตำบล มาแล้ว แต่ของจังหวัดกำแพงเพชรมี 78 ตำบล เพื่อสนับสนุนการกรอก TWP หลังจากนั้น อีก 2 เดือน จะมีทีมสนับสนุนลงพื้นที่ พร้อมทั้งให้ทีมสนับสนุนแนะนำตัว ประกอบด้วย

- 1) คุณอภิสิทธิ์ พรหมฤทธิ์ ทีมวิจัยแม่น้ำปิงฝั่งตะวันตก มีประสบการณ์การทำงานวิจัยของ พอช.
- 2) คุณประพันธ์ จิตคำ มีความแตกต่างกันของสภาพพื้นที่แม่น้ำปิงฝั่งตะวันออกและตะวันตก ยังไม่สามารถเชื่อมโยงการทำงานได้
- 3) คุณสายพิน คำฝอย ขออนุญาตอาสาสมัครทำงานในพื้นที่ แม่น้ำปิงฝั่งตะวันตกมีน้ำแต่ไม่ได้ใช้น้ำ การทำข้อมูลเพื่อขอให้ได้กักเก็บน้ำไว้ใช้ร่วมด้วย
- 4) คุณสุรีย์พร ดวงแก้ว
- 5) คุณสามารถ วินโธสงค์ ดูแลเขตอำเภอชาณุวรลักษณ ขอคำแนะนำและการสนับสนุนจากการลงพื้นที่ร่วมด้วย
- 6) คุณปานเนตร สุขสว่าง ระบบจะใช้สมาร์โฟนในการลงข้อมูลแหล่งน้ำเพื่อจับพิกัดและรูป เพื่อคุณปริมาณการใช้น้ำได้ ต้องมีทีมกองช่าง ฝ่ายแผน และผู้บริหารท้องถิ่น

คุณศิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า หลังจากนั้นจะติดตั้งระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำไว้ที่เว็บไซต์ของแต่ละตำบล ระบบนี้จะถูกใช้โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ต้องจ้างใครทำ อปต.สามารถส่งข้อมูล real time ให้ ผวจ. ตรวจสอบได้ จึงต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำ หลังจากนั้นจะมีทีมนักวิจัยอีกทีมหนึ่งทำงานร่วมกันเพื่อยกระดับให้จังหวัดกำแพงเพชรเป็นจังหวัดแรกที่มีระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำครอบคลุมทั้งจังหวัด ขอขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วมอบรม

5. กิจกรรมรับฟังข้อเสนอแนะและแนวทางการขับเคลื่อนงานร่วมกัน/นัดหมายกิจกรรมในครั้งต่อไป

คุณอดิสรุ ศิริสุทธิ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า ขอบขอบคุณที่มวิจัย เป็นโครงการที่ดี เริ่มต้นจากข้อมูลยังกระจุกกระจายมาก หากมีการช่วยกันทำทั้งท้องถิ่น ท้องถิ่น หากมีข้อมูล รู้เขารู้เรา รอบ 100 ครั้ง ชนะ 100 ครั้ง ก็จะดำเนินการได้ดี ขอบขอบคุณที่มวิจัย

คุณจิราภา หวังปัด นักธรณีวิทยาชำนาญการ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 7 กล่าวว่า ทราบข้อมูลจากการดำเนินโครงการนี้เป็นข้อมูลที่ที่สามารถช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของแต่ละตำบลได้ และขอประชาสัมพันธ์สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลสนับสนุนน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรให้กับ อปท. 4 รูปแบบ ในการทำเกษตรแปลงใหญ่ โดยให้ อปท. ที่สนใจเข้าไปขอรับการสนับสนุน ขึ้นอยู่กับการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรแปลงใหญ่ 1) พื้นที่ 60 ไร่ งบประมาณ 6 ล้านบาท 2) พื้นที่ 120 ไร่ งบประมาณ 8 ล้านบาท 3) พื้นที่ 150 ไร่ งบประมาณ 10 ล้านบาท และ 4) พื้นที่ 300 ไร่ งบประมาณ 15 ล้านบาท เพื่อดูแลต่อเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มยังไม่ดีพอ โดยขณะนี้สามารถของงบประมาณปี 2567 งบกลาง 2566 และงบกลางปี 2565 รอบ 2 ได้ ดังรายละเอียดใน QR Code

คุณปัทมา อยู่บ้านคลอง เลขานุการ นายกเทศบาลเมืองปางมะค่า จากการประชุมเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2564 นาย น้อย วงศ์วิทยานันท์ นายกเทศบาลเมืองปางมะค่าเข้าร่วมประชุม มีการบรรจุแผนน้ำในแผน อปท. เรียบร้อยแล้ว ปรับข้อมูลเพิ่มเติม นับว่าเป็นนวัตกรรมของท้องถิ่นในการนำไปใช้ได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน

รองปลัด อปท. วังหามแห จากการดำเนินงานวิจัยเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณต่างๆ อปท. มีขีดความสามารถที่จะทำได้ แต่ในแม่น้ำปิงฝั่งตะวันตกมีปัญหาเป็นเรื่องการขอใช้ที่ดิน ได้นำเสนอ สว. ที่มาดูงานเรื่องที่ดิน สปก. ป่าไม้ ทำให้แก้ไขได้

ตัวแทนนักวิเคราะห์นโยบายและแผน อปท. กล่าวว่าสามารถเขียนแผนให้ได้ แต่ดำเนินการไม่ได้ เนื่องจากในชุมชน เป็นพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำเป็นระบบที่ดี

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หลายพื้นที่มีข้อจำกัดเรื่องการขออนุญาตจากหน่วยงาน ซึ่งสามารถขอการสนับสนุน ทรัพยากรจากหลายหน่วยงานขึ้นอยู่กับบริบทพื้นที่ เช่น จังหวัดน่านขอการสนับสนุนจากททท พัฒนาและกรมป่าไม้ เป็นต้น โดยเฉพาะการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคที่เป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานและเป็นนโยบายของรัฐบาล หน่วยงานต่างๆ ยินดีให้การสนับสนุน ตัวอย่างการบูรณาการหน่วยงานอาจจะมีการจัดตั้ง ซึ่งต้องมีหลักฐานประกอบการขออนุญาต เช่น หากมีการขุดลอกจะมีคำถามเรื่องการทิ้งดิน ทำแล้วทิ้งดินที่ไหน เป็นต้น เป็นตัวอย่างพิจารณาอย่างรอบคอบ ขอให้รวบรวมคำถามเพื่อ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

วางระบบที่ชัดเจนร่วมกัน คู่มือที่เป็นเอกสารประกอบการประชุมสามารถนำไปทดลองใช้ได้ เพื่อเอื้ออำนวยให้ดำเนินงานได้ พร้อมทั้งเชิญคุณธีติธร จุลละพราหมณ์ คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข็มมุ่ง ระยะที่ 2 มากล่าวปิดการประชุม

คุณธีติธร จุลละพราหมณ์ กล่าวว่า นอกจากงานดีแล้ว ตนเองยังตัดสินใจย้ายมาอยู่จังหวัดกำแพงเพชร อยากไปทิ้งหามแหรือน้ำ ทั้งหมดอยู่ที่การขับเคลื่อน ทีมวิจัยมาจากกระทรวง อว. ไม่มีธงตั้งแต่ต้น ดูแลหลายส่วน อยากขอขอบคุณและให้กำลังใจ มีการเชื่อมโยงในระดับแนวราบ คือ คน เครื่องมือ ข้อมูล และเชื่อมโยงกับผลผลิตทางการเกษตร ในเชิงแนวคิด ซึ่งคุณอนันต์ ไชยสิทธิ์พัฒนา ได้บรรจุแผนในจังหวัด ส่วนงานในพื้นที่พยายามสร้างนวัตกรรม ขอขอบคุณคุณณภัค มาเมือง ที่มาเติมความรู้เพื่อให้ทุกคนมีความมั่นใจมากขึ้น หวังว่า สิ่งที่เราจะทำให้การบริหารจัดการน้ำได้ดีขึ้น จะทำอะไรให้มีการนำปราชญ์/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาดำเนินงานเรื่องการใช้พืชใช้น้ำน้อยลง ขอขอบคุณคุณอดิสรร์ ศิริสุทธิ์ คุณเผด็จ บุญทอง คุณจีรภา หวังปิด และคุณสมเกียรติ อุประการ และทีมเจ้าหน้าที่จากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร หากต้องการการสนับสนุนเรื่องใดสามารถแจ้งผู้ประสานงาน ทั้ง 6 ท่าน ได้

ปิดประชุมเวลา 12.15 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการศึกษาดูงาน
การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการแปรรูปฟ้ายะลายนอง
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่ม
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
วันที่ 8 เมษายน 2565 เวลา 09.00 – 15.30 น.
วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บางประมุง อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์
ณ ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่จังหวัดนครสวรรค์ บ้านหาดเสลา อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์
และวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บางประมุง อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นางสาวสิริวรรณ	ล่าเลิกกิจ	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บางประมุง อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์
2. นายพรเลิศ	ชมภูนุช	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บางประมุง อ.โกรกพระฯ
3. นางสาวปิยนุช	ดีสุข	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บางประมุง อ.โกรกพระฯ
4. นายน้อย	ปัญญา	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองไม้กอง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
5. นายสมศักดิ์	เทพโสภာ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองไม้กอง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
6. นายบุญมา	ท่อมไธสง	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองไม้กอง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
7. นายชินนวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
8. นางสาวพวงทอง	มิ่งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
9. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
10. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
11. นางสาวอัญชณา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
12. นายสุภัทร	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
13. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทีมสนับสนุนในพื้นที่ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

กิจกรรมการศึกษาดูงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการแปรรูปฟ้ายะลายนอง ภายใต้โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2565 เวลา 09.00 – 15.30 น. มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากฟ้ายะลายนอง 2) เพื่อเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตฟ้ายะลายนองและลดการใช้น้ำ และ 3) การจัดการตลาดฟ้ายะลายนอง ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองไม้กอง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ที่อยู่ระหว่างการทดลองปฏิบัติการการบริหารจัดการน้ำเพื่อลดการใช้น้ำและ

สร้างรายได้เพิ่มโดยการปลูกฟ้าทะลายโจร ณ รพ.สต.แม่ยี่อ ซึ่งมีสมาชิกอยู่ในชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 50 คน ช่วงเช้าจะเข้าร่วม “เวทีสรรพาทายฟ้าทะลายโจรสมุนไพรแห่งชาติ” ณ ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่จังหวัดนครสวรรค์ บ้านหาดเสลา อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ โดยการเสวนาเรื่อง การนำเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนฟ้าทะลายโจรสมุนไพรแห่งชาติในทุกมิติร่วมกับหน่วยงานและภาคีในจังหวัดนครสวรรค์ และช่วงบ่ายลงพื้นที่และวิสาทกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บางประมง อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กิจกรรมช่วงเช้าเริ่มต้นจาก ดร.วิสุทธิ บุญญะโสภิต หัวหน้าโครงการการสร้างอาชีพและรายได้ด้วยสมุนไพรไทย จังหวัดนครสวรรค์ ชี้แจงวัตถุประสงค์การจัดงาน รวมทั้งการเชื่อมโยงการทำงานกับ รพ.สต.แม่ยี่อ ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ที่เข้ามาร่วมศึกษาดูงานในวันนี้ รวมทั้งนำเสนอกระบวนการทำงานและคุณค่าจากการแปรรูปจากฟ้าทะลายโจร และเกิดเครือข่ายการทำงานเกษตรอินทรีย์เพื่อให้สมุนไพรเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

จากนั้น คุณปิยฤดี ฉายแสงมงคล หัวหน้ากลุ่มงานแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดนครสวรรค์ กล่าวถึง “ทิศทางอนาคตของสมุนไพรไทย” กล่าวว่า ทิศทางแพทย์แผนไทยกับฟ้าทะลายโจร จะมีสัมชชาสุขภาพ กลุ่ม Young Smart farmer (YSF) และหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ในอดีตประเทศไทยมีทรัพยากรอันมีค่าได้แก่สมุนไพรต่างๆ เนื่องจากเป็นประเทศในเขตร้อนที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ จนชาวต่างชาติต้องนำสิ่งของมาแลกกับสมุนไพรของประเทศไทย ระบบสุขภาพปัจจุบันยังไม่ตอบโจทย์ สำหรับในจังหวัดนครสวรรค์คิดว่าฟ้าทะลายโจร ควรจะมาตั้งนานแล้ว ไม่ใช่เฉพาะช่วงการระบาดของโควิด-19 เท่านั้น เมื่อ 2 ปี ก่อนได้รู้จัก YSF เกือบจะเปิดตลาดได้แล้ว ที่อุทยานสวรรค์ ยังไม่มีการแปรรูป โดยสาธารณสุขจะช่วยรับรอง อย.ของการแปรรูป ดังนั้น ปลายน้ำจะช่วยเรื่องการตลาดมากขึ้นทะเบียนเป็นเครื่องสำอางไม่ยาก และบอกสรรพคุณว่าผิวหนังชุ่มชื้นพื้นฟูจะง่าย ถ้าสรรพคุณเป็นการรักษาจะอีกเรื่องหนึ่ง ต้องขอ อย. คิดว่าสามารถช่วยได้ ต้องทำความเข้าใจและเปลี่ยน mindset ของเกษตรกรในการแปรรูปก่อน และให้ลูกๆ มาเรียนรู้ไปดำเนินงานแทนรุ่นพ่อแม่ได้ เพื่อช่วยเพิ่มมูลค่าฟ้าทะลายโจรสร้างรายได้ทดแทนการปลูกข้าว อ้อย และมันสำปะหลังในพื้นที่

ช่วงต่อมาเป็นเวทีเสวนาเสียงสะท้อนจากพี่เลี้ยงและผู้ร่วมกระบวนการ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการการสร้างอาชีพและรายได้ด้วยสมุนไพรไทย จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 3 พื้นที่ คือ

- 1) นางสมบัติ สุขศรี จากพื้นที่อำเภอชุมตาบง
- 2) นางอุทิศ วรภิชุ จากพื้นที่อำเภอชุมแสง
- 3) นางสุนารี ใหม่เจริญ จากพื้นที่อำเภอท่าตะโก

โดยมีคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้า กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ภาคกลาง ตะวันออก ตะวันตก เกริ่นนำเรื่องหน่วยงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ที่มีการทำงานโดยทำกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ทำงานกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ที่มีรายได้ต่ำกว่า 6,500 บาท/เดือน ไม่มีที่ดินทำกิน ยกเว้นเป็นผู้พิการ/ทุพพลภาพ ผ่านการสนับสนุนทุนพัฒนาอาชีพโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการทำงานกับกลุ่มเป้าหมายตั้งแต่ 50 คน ขึ้นไป งบประมาณไม่เกิน 1,000,000 บาท ซึ่งหน่วยพัฒนาอาชีพที่ได้รับการสนับสนุนมาจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมร่วมด้วย กสศ.มีกลไกส่วนกลาง เป็นพี่เลี้ยงระดับภาค พี่เลี้ยงประจำโครงการ ทำงานทั่วทุกภูมิภาค เดือนพฤษภาคม 2565 จะเปิดรับงบประมาณโครงการใหม่ สำหรับคุณค่าที่ได้เป็นเรื่องของการมีทักษะอาชีพการปลูกฟ้าทะลายโจรในช่วงหน้าฝน การช่วยเหลือ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แบ่งปันกันดำเนินงานทั้ง 3 พื้นที่ และการพัฒนาศักยภาพทีมหน่วยพัฒนาอาชีพที่มาร่วมกันขับเคลื่อนงานร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย 20 คน/อำเภอ รวมทั้งมีแนวทางการแปรรูปฟ้าทะลายโจรไปสู่การทำเครื่องสำอางต่างๆ ได้แก่ ครีมมาร์คหน้า ฟ้าทะลายโจรผสมลูกตาล โลชั่นทาผิวจากฟ้าทะลายโจรผสมน้ำผึ้ง และครีมสครับขัดผิวจากฟ้าทะลายโจรผสมมะขามเทศ ซึ่งเป็นสมุนไพรอินทรีย์ที่มีในชุมชนทั้ง 3 อำเภอ ของจังหวัดนครสวรรค์

กิจกรรมสุดท้ายในช่วงเช้า คือ เวทีล้อมวงพูดคุยเรื่อง “เราจะร่วมกันขับเคลื่อนฟ้าทะลายโจรสมุนไพรแห่งชาติอย่างไร” โดยมีมุมมองจากหลายภาคส่วน ดังนี้

คุณเอกชัย จรรยาวิจิตร สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) จังหวัดนครสวรรค์ ทำงานและร่วมกันสนับสนุนเกษตรกรในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง

ผศ.อนุสรณ์ สีนสะอาด คณะเทคโนโลยีทางการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่มีงานบริการวิชาการในกลุ่มจังหวัดอุทัยธานี นครสวรรค์ และจังหวัดชัยนาท ทำงานบริการวิชาการร่วมกับนักศึกษา โรงอบเครื่องบด ทำงานร่วมกับกลุ่มเกษตรกร เช่น ทำโรงอบควบคุมอุณหภูมิจากแสงแดดและความชื้นในแดด ขึ้นอยู่กับการอบด้วยความดันเท่าไร มีทั้งภาควิชา food sciences เคมี เป็นต้น สามารถสนับสนุนกลุ่มได้ผ่านการพูดคุยร่วมกันภายใต้ศูนย์นวัตกรรมทางการเกษตรหรือ AIC (Agri technology innovation center)

คุณพรหมใจ ประสาทเขตรณ หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดนครสวรรค์ ที่รับทราบสถานการณ์ปัญหาของเกษตรกร และเข้ามาช่วยประสานการขับเคลื่อนงานเชิงยุทธศาสตร์ เป็นผู้ประสานโอกาสในการให้หน่วยงานต่างๆ มาช่วย ขอเกษตรกรรวบรวมข้อมูลเพื่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ได้

คุณสุนันทา แวนแก้ว ผู้อำนวยการกลุ่มจังหวัดให้บริการ SME ครบวงจร ภาคเหนือตอนล่าง 2 จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งสามารถต่อยอดผลิตภัณฑ์ฟ้าทะลายโจรได้ สสว. ให้งบอุดหนุนร่วมจ่าย สนับสนุนค่าตรวจวิเคราะห์ 80 % และร่วมจ่าย 20 % เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายให้ผู้ประกอบการเป็นคูปอง ซึ่งเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการเช่นเดียวกันกับกลุ่ม SME มีทั้งเรื่องการบริหารจัดการ การตั้งราคาของผู้ประกอบการ มีเว็บไซต์โค้ชในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ทั้งตลาดออนไลน์ ปรึกษาโค้ชได้ตลอดเวลา เช่น การตลาด การบริหารจัดการ เป็นต้น เข้าระบบและมีการรวบรวมองค์ความรู้ในเว็บไซต์ในรูปแบบออนไลน์ สามารถใช้บริการได้ สำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ สามารถประชาสัมพันธ์ผ่านไลน์ FB ได้ ซึ่งเป็นความร่วมมือในการทำงานร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และศูนย์ในจังหวัดนครสวรรค์ เบอร์ส่วนตัวที่ติดต่อได้ 086-383-1142 ซึ่งการโค้ชส่วนใหญ่ผ่านระบบออนไลน์และสามารถสร้างความคุ้นเคยในการทำงานร่วมกันได้

เกษตรกรอำเภอเก้าเลี้ยว กล่าวว่า จัดกิจกรรมดีๆ ให้กับ YSF 3 อำเภอ บ้านหาดเสลา มีจุดแข็งที่น่าสนใจ มีแม่น้ำปิงไหลผ่าน การปลูกพืชสมุนไพรที่มีความหลากหลาย เป็นจุดเด่นของพื้นที่ของเรา พร้อมขับเคลื่อนงานโครงการในทุกกิจกรรม เช่น การผลิตพืชสมุนไพรปลอดภัย YSF และพูดร่วมกับพัฒนาชุมชน สธ.เกษตร และ พช.ในการทำงานร่วมกัน

พัฒนาชุมชนอำเภอเก้าเลี้ยว กล่าวว่า น้องๆ มีความตั้งใจถึงจุดเด่นของพื้นที่ออกมา เช่น นำลูกตาลมาทำครีมมาร์คหน้า ดึงจุดเด่นของพื้นที่ในพื้นที่ออกมา หากมีการทำแบรนด์ การตลาดสวยๆ สามารถแข่งขันได้ เพราะมีมูลค่าโดยเฉพาะทางด้านเครื่องสำอางสามารถไปได้ไกล พร้อมขับเคลื่อนและให้การสนับสนุน

คุณปิยฤดี ฉายแสงมงคล หัวหน้ากลุ่มงานแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ มีการต่อจิ๊กซอร์ที่เชื่อมโยงร่วมกัน คุณแลคนตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เราจึงต้องรู้จักกระบวนการ คนปลายน้ำอยากได้คุณภาพของต้นน้ำ ตนเองทำเรื่องผักมาพอสมควร เพราะผักคือยา ต่อไปหากมีต้นน้ำเริ่มจากการทำ Good

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

Agriculture Practice (GAP) เกษตรธรรมชาติในช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ มรก.ช่วยได้มาก เน้นการแปรรูปที่ลงลึกเชิงวิชาการ ปลายน้ำทั้งการตลาดออนไลน์/onsite ผวง.สนใจเรื่องสมุนไพรมาก จึงตั้งเป็น Herbal Product hub เจ้าหน้าที่ สธ. 1 คน คูแล 4 อำเภอ ตอนนี้ขับเคลื่อนลูกตาลทำสเปรย์คลายกล้ามเนื้อ ฟัทยะลายโจร ทำน้ำกล้วยไซรับ ต้องทำให้เห็นสรรพคุณ รับรองคุณภาพ สำหรับฟัทยะลายโจรเป็นตัวแทนในวันนี้ ยังมีสมุนไพรอีกมาก เช่น ว่านหางจระเข้ เป็นต้น ต้องดูว่าปลายน้ำ ต้องการอะไร ตอนนี้ลดลง ราคา 800-900 บาท/ก.ก. รพ.หนองฉางกับ รพ.สรรพบุรี มี 7 ชนิด เช่น ขมิ้นชัน เถาวัลย์เปรียง ไพร มะขามแขก ฟัทยะลายโจร เป็นต้น หากส่งโรงงานได้ก็ส่ง และทำครีมนมาร์คหน้าได้ ต้องพึ่งตนเอง สธ.จะช่วยเตรียมแหล่งผลิต เช่น กลุ่มแม่เป็นทำเรื่องยาอ้อมผมสมุนไพร ยังติดเรื่องการขึ้นทะเบียน อยากให้ มรก.ช่วยเป็นแหล่งแปรรูป ช่วยได้ง่าย คือ ส่งแปรรูป หรือส่งโรงงานผลิตแทนการแปรรูป อยากเป็น Center Product Hub

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้า กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ภาคกลาง ตะวันออก ตะวันตก เกรินนำ กล่าวขอบคุณทุกหน่วยงาน ในนาม กสศ.เร่งกระบวนการทำงาน กสศ.มี spotlight ในการช่วยให้คนเข้าถึงโอกาส การออกแบบให้คนทำงานเพื่อแบ่งปันทรัพยากร บางคนเป็นผู้พิการ มีรายได้น้อย โอกาสการเข้าร่วมประชุมอาจจะหลุดจากระบบ มาก่อน พยายามหาตัวแบบ ในการทำงานกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เพื่อให้เกิดการเข้าถึงโอกาสกับคนพิการด้านต่างๆ ซึ่งเดือน พฤษภาคม 2565 จะเปิดรับทุนโครงการเด็กนอกระบบที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษา จะทำภาระมาเป็นพลังอย่างไร เพื่อให้คน ในกลุ่มหนึ่งได้รับโอกาส อาจจะต้องเหลียวมองคนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายร่วมด้วย ทำงานโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ทีมงาน กสศ.เป็น เพียงส่วนหนึ่งเพื่อเข้ามาเติมเต็มเท่านั้น และ กสศ.จะเปิดรับโครงการการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ที่มีการ ใช้ดิจิทัลมากมาย แต่กลุ่มคนเหล่านี้จะช่วยให้เขามี digital literacy ในการจัดการชีวิต หากทำได้ ขายเป็น และจัดการชีวิตได้ สุดท้ายจะนำไปสู่การแบ่งปัน โดย กสศ.มีทีมกลางช่วยเสริม ปีนี้ทำกับกลุ่มเป้าหมาย 10,000 คน ปีหน้าทำงานกับ กลุ่มเป้าหมาย 25,000 คน วันนี้แสดงให้เห็นการพัฒนาศักยภาพคนให้เกิดขึ้น สามารถเขียนรู้ได้ตลอดชีวิต จะนำไปถ่ายทอด ให้ผู้บริหารสนับสนุนในอนาคต

ดร.จักรพงษ์ สุระ กล่าวว่า มีการเสริมพลังในการลงพื้นที่ ใช้งบประมาณตัวเอง ทำงานด้วยกัน รู้สึกดีใจ คิดว่าจะเป็น กำลังที่ดีในอนาคต มีเด็กหลายคนที่มีโอกาสไม่ได้เรียนต่อ มีคนแก่ที่ทำอยู่จริง ทำงานโดยใช้หลัก บวร ซึ่งในหมู่บ้านมีมาก อยากเป็นพลังขับเคลื่อนเงินในการเป็นแรงกำลังได้ เป็นแรงในการขับเคลื่อนจังหวัดนครสวรรค์

ช่วงท้าย ดร.วิสุทธิ บุญญะโสภิต กล่าวขอบคุณทุกท่าน ต้องให้เด็กรุ่นใหม่นำเสนอ เราทำหน้าที่วางกรอบเป้าหมาย แล้วให้เขาขยายผลต่อยอด ผมกำลังทำงานอีก 2-3 เรื่อง เกษตรอำเภอเก่าเลี้ยวจะเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ ในแผนพัฒนาจังหวัด นครสวรรค์กำลังจะทำเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่เกษตรกรรม 3.6 ล้านไร่ แต่ปัจจุบันมีพื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์เพียง 1,000 กว่าไร่ นับว่าเป็นสัดส่วนที่ต่ำมากหากเปรียบเทียบกับพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด ทำให้เกิดอัตราการป่วย/โรคร้ายแรงเพิ่มขึ้น จะทำอย่างไรให้เปลี่ยนเมืองนครสวรรค์ได้ท่ามกลางความหลากหลายของทรัพยากรที่มี ได้มีการจัดกิจกรรม SDG PGS ในช่วงวันที่ 14-18 มีนาคม 2565 ที่ผ่านมา ใช้ฐานประสบการณ์จากผู้ตรวจแปลง เป็น social driving Innovation เพื่อหาทุนทำงานใน นามสมาคมพัฒนาชุมชนยั่งยืน สานพลัง สร้างสุขภาวะ เพื่อยกระดับเกษตรกรในการตรวจแปลง PGS มีข้อเสนอแนะในการ ปรับเปลี่ยน เป็นปัจจัยในการทำงานต้นน้ำได้ และที่ตีใจ คือ คณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน โครงการพัฒนา คุณภาพชีวิตในการต่อยอด เพื่อต่อยอดยกระดับน้ำไฟและฟัทยะลายโจรให้กับกลุ่มเป้าหมายในชุมชน ฟังแล้วมีความสุข สมาคมพัฒนาชุมชนยั่งยืนจะเข้ามาต่อยอดได้อย่างไร ใช้แนวคิด Business Canvas และใช้ SDG ที่ช่วยคน ลดความเหลื่อมล้ำ ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างรายได้จากการทำงานแนวราบ และทำงานแบบเพื่อนและร่วมกับหุ้นส่วน (Partnerships) เชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาลที่แก้ไขปัญหาความยากจนได้ ทุกอย่างเชื่อมโยงกันตามหลักอภิปัจจยตา

คุณปิยฤดี ฉายแสงมงคล กล่าวว่า นอกจากเรื่องต่างๆ ที่แต่ละหน่วยงานนำเสนอมาแล้ว ยังสามารถต่อยอดเรื่องการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทั้งการพัฒนาต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ กำหนดไว้ 4 เส้นทาง คือเก่าเลี้ยว-บรรพตพิสัย เขาหน่อ โกรกพระมีเหยียบผา เป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและวัฒนธรรม กำหนดไว้ 4 เส้นทาง ท่าตะโก-ไพศาลี เก็บต้นทุ่นทั้งหมด ป่า คน แปรรูปวัฒนธรรมทุกสิ่งอย่าง เป็นอีกด้านหนึ่งที่สามารถดำเนินการได้

ช่วงบ่ายลงพื้นที่ดูแปลงการจัดการน้ำ ณ วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บางประมง อำเภอกอกรพระ จังหวัด นครสวรรค์ โดยมีคุณพรเลิศ ชมพูนุช และคุณสิริวรรณ ล้ำเลิศกิจ พุดคุยถึงเรื่องความเป็นมาของการปลูกฟ้าทะลายโจรของ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองไม้กอง เพื่อให้เห็นรายละเอียดของการเขตรกรรมปลูกฟ้าทะลายโจร ระบบให้น้ำ การเก็บ เกี่ยว และการแปรรูป ดังนี้

- 1) ฟ้าทะลายโจร 1 ไร่ ได้ผลผลิต 800 กก. ขายสดราคา 18 บาท/ก. ปลูก 1 ครั้ง สามารถตัดได้ 3 รอบ โดยการตัดถึงก้านส่วนที่อ่อนด้วยกรรไกร แล้วปล่อยให้แตกกิ่งก้านก็จะได้เพิ่มมากขึ้นกว่ารอบแรก หรือหากจะ ขายแบบอบแห้ง ราคา 180 บาท/ก. โดยฟ้าทะลายโจร 7 ก.ก. อบแล้วจะได้ 1 ก.ก.

ราคาฟ้าทะลายโจร (ยังไม่หักรายจ่าย)

ขายสด 18 บาทก./ก. X 800 ก.ก. ไร่ รวมรายได้/14,400 บาทครั้ง/X 3 ครั้ง = 43,200 บาทไร่/

ขายอบแห้ง 114 ก.ก.ครั้ง/X180 บาทก./ก. รวมรายได้ 20,520 บาทครั้ง/X 3 ครั้ง = 61,560 บาทไร่/

ราคาข้าว (ยังไม่หักรายจ่าย)

ปลูกข้าว 1 ไร่ ได้ผลผลิต 800 ก.ก./ไร่ ราคา 7,000 บาท/ตัน

รวมรายได้ 800-1,000 ก.ก./ไร่X7 บาท/ก.ก. เท่ากับ 5,600-7,000 บาท/ไร่

- 2) การให้น้ำฟ้าทะลายโจร ในแปลงนี้มีการขุดบ่อบาดักเก็บน้ำไว้ใช้ ความลึกประมาณ 14 เมตร น้ำจะมีสีสนิม มีการพักน้ำไว้ในแต่ละบ่อ และใช้พลังงานแสงอาทิตย์สูบน้ำขึ้นมาผ่านระบบมินิสปริงเกอร์ช่วยลดการใช้น้ำ โดยการเปิดระบบเซ็นเซอร์ให้น้ำเพียง 10 นาทีต่อวัน ผ่านระบบมือถือหรือใช้เปิดปิดระบบน้ำด้วยมือก็ได้ สามารถทำให้ฟ้าทะลายโจรเจริญเติบโตได้ดี

- 3) การเก็บเกี่ยวฟ้าทะลายโจร ต้นสูงขนาด 10 เซนติเมตร และมีทรงพุ่มเพียงพอก็สามารถเก็บใบได้ ควรตัดห่างจากโคนต้นประมาณ คืบ ควรเด็ดถึงก้านที่อ่อนและงอได้เท่านั้น หากก้านแข็งเก็บมาก็ใช้บแห้งไม่ได้ เพราะ 1

ส่วนก้านจะมีความชื้นและทำให้ความชื้นสูง เมื่อขายจะไม่ได้ราคา รวมทั้งก้านที่แข็งเมื่ออบแห้งจะมีสีเข้มทำให้ราคาดลดลงด้วยเช่นกัน สำหรับการตัดขายสดไม่ต้องล้างและควรตัดก่อนพระอาทิตย์ขึ้น

- 4) การแปรรูปฟ้าทะลายโจรโดยการอบแห้งนั้น หากใช้เตาอบขนาดปานกลาง อบได้ประมาณ 20 ก.ก. ครั้ง/ราคาเตาอบประมาณ 50,000 กว่าบาท หากใช้เตาอบขนาดเล็ก ราคาประมาณ 10,000 กว่าบาท อบได้ครั้งละ 1 ก.ก. หากไม่มีเตาอบก็ให้ล้างผ่านน้ำไหล 3 ครั้ง แล้วนำมาผึ่งบนตะแกรงที่มีรูในร่ม ให้ลมพัดผ่าน หรือใช้เตาแก๊สให้ความร้อนในการอบเหมือนกับการปิ้งปลาก็ได้ แต่ใช้เวลานาน ไม่แนะนำให้ให้ล้างแล้วเอาไปตากด้วยตู้อบกลางแดด เพราะจะทำให้ฟ้าทะลายโจรแห้งและมีสีเข้ม เมื่อนำไปทำผงสมุนไพรจะทำให้ค่ายาในฟ้าทะลายโจรลดลง ราคาก็ลดลงด้วยเช่นกัน สำหรับการตรวจสอบว่าอบแห้งหรือไม่ ให้กำฟ้าทะลายโจรที่ตากแห้งหากแห้งเพียงพอจะกรอบจนแตก และฟ้าทะลายโจรที่ดีต้องอบแล้วออกมาเป็นสีเขียว
- 5) เนื่องจากฟ้าทะลายโจรใช้สำหรับทำยา สำหรับแหล่งเรียนรู้ดูงานแห่งนี้ส่งฟ้าทะลายโจรอบแห้งให้ ร.พ.ศิริราช กระบวนการปลูกจึงต้องทำแบบอินทรีย์ โดยต้องปลูกพืชกันแนวรอบแปลงฟ้าทะลายโจรเป็นพืชสมุนไพรหรือไม้ยืนต้นก็ได้ มีต้นสูงสลับกับต้นเตี้ย ซึ่งผู้ศึกษาดูงานสนใจปลูกกล้วย/ไม้สมุนไพรยืนต้นสลับกับตะไคร้/ตะไคร้หอมก็ได้

ช่วงท้าย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ขอให้วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บางประมงเป็นที่เลี้ยงช่วยเหลือลงดูระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อลดการใช้น้ำให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองไม้ก่องในพื้นที่ร่วมด้วย เพื่อเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การจัดการแปลง และเป็นเครือข่ายการตลาดร่วมกัน เพื่อสร้างมูลค่าจากการจำหน่ายฟ้าทะลายโจรอบแห้งไปสู่การทำยาสมุนไพรอีกช่องทางหนึ่ง

ปิดประชุมเวลา 15.30 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการศึกษาดูงาน
การเพาะเลี้ยงแหนแดงและการเพาะเลี้ยงไส้เดือน แผนงานสร้างรูปธรรมพื้นที่. ถ้ากระต่ายทองและต.หนองหลวง
โครงการ”พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กร
ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
วันที่ 18 เมษายน 2565 เวลา 09.00 – 14.30 น.

ณ ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต้นแบบ “บ้านจำก้อง” หมู่ 3 ตำบลป่าแฝก อ.งิ้วราย จ.สุโขทัย

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสุชน	แม่ทอง	แกนนำตำบลถ้ากระต่ายทอง อ.พรานกระต่าย จ.กำแพงเพชร
2. นายอัมรินทร์	หอมรีน	แกนนำตำบลถ้ากระต่ายทอง อ.พรานกระต่าย จ.กำแพงเพชร
3. นายมงคล	พลอาษา	แกนนำตำบลถ้ากระต่ายทอง อ.พรานกระต่าย จ.กำแพงเพชร
4. นายพิง	มาน้อย	แกนนำตำบลถ้ากระต่ายทอง อ.พรานกระต่าย จ.กำแพงเพชร
5. นายสำลี	ไพโรจน์	แกนนำตำบลถ้ากระต่ายทอง อ.พรานกระต่าย จ.กำแพงเพชร
6. นายสมาน	กลั่นจันทร์	แกนนำตำบลถ้ากระต่ายทอง อ.พรานกระต่าย จ.กำแพงเพชร
7. นายเสมอพงษ์	แม่ทอง	แกนนำตำบลถ้ากระต่ายทอง อ.พรานกระต่าย จ.กำแพงเพชร
8. นางสาวบุญส่ง	บดีรัฐ	แกนนำตำบลหนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
9. นอนงค์นถ.ส.	ชัดใหม่	แกนนำตำบลหนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
10. นางลำเพย	พลอาจ	แกนนำตำบลหนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
11. นางนิภา	อันแดง	แกนนำตำบลหนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
12. นางทองเพียร	อินลบ	แกนนำตำบลหนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
13. นายวิเชียร	บดีรัฐ	แกนนำตำบลหนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
14. นายครองศักดิ์	พันภู	แกนนำตำบลหนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
15. นายจักราวุธ	สระชุ่ม	ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต้นแบบบ้านจำก้อง
16. จสุทิน.ท.ส.	ทองเอ็ม	ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต้นแบบฯ
17. นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
18. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทีมสนับสนุนในพื้นที่ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เริ่มการศึกษาดูงานเวลา 09.00 น.

นายมานพ คงจันทร์ จากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชรได้กล่าวต้อนรับแกนนำตำบลวิสาหกิจชุมชนทั้ง 2 ตำบลที่เข้าร่วมการศึกษาดูงานและเรียนรู้การเพาะเลี้ยงแหนแดงและการเพาะเลี้ยงไส้เดือน ซึ่งเป็นกิจกรรมตามแผนงานการสร้างรูปธรรมของทั้งสองตำบล เพื่อการสร้างต้นแบบองค์กรผู้ใช้น้ำที่สามารถเชื่อมโยงหรือทำแผนขอรับการสนับสนุนจากคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด มีการใช้น้ำลดลง และมีรายได้เพิ่มขึ้น

หลังจากนั้น จ.ส.ท.สุทิน ทองเอี่ยม หรือจำก๊อง เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ปี 2561 ได้กล่าวต้อนรับคณะศึกษาดูงาน พร้อมแนะนำสถานที่โดยกล่าวว่า เริ่มทำการเกษตรอย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่ปี 2545 โดยเริ่มต้นทำไร่นาสวนผสม เนื่องจากเห็น บิดามารดาทำนาข้าว กข. 43 ได้ผลไม่ค่อยดี เนื่องจากพื้นที่ไม่มีน้ำและระบบชลประทาน อาศัยเพียงน้ำฝนอย่างเดียว ตนจึงมี วิธีคิดขุดบ่อน้ำขึ้นมา โดยแยกเป็น 2 บ่อ โดยบ่อแรกเป็นพื้นที่สูงไว้เก็บน้ำ มีเนื้อที่ทั้งหมด 1 ไร่ บ่อที่สองไว้เลี้ยงปลา มีเนื้อที่ 1 ไร่ เช่นกัน น้ำที่ใส่แปลงนาเมื่อมีน้ำล้นจะมีบ่อดักน้ำเพิ่มอีก 1 บ่อเพื่อให้มีระบบน้ำพอเพียง ในศูนย์ฯมีการปลูกพืชหลากหลาย ชนิดที่สัมพันธ์กับระบบนิเวศ เลี้ยงสัตว์หลากหลาย โดยเฉพาะกบ ที่มีการแก้ปัญหาในช่วงวิกฤตจากผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสถานการณ์โควิดโดยการเปิดร้านอาหารที่ใช้วัตถุดิบภายในแปลงเกษตรเพื่อให้พึ่งตนเองและอยู่ได้ จำก๊องกล่าวว่า ที่สำคัญคือการพึ่งตนเอง การวางแผนในบริบทความเป็นจริงและลงมือทำ และศึกษาสถานการณ์พร้อมจะปรับตัวตลอดเวลา

ในกิจกรรมการเรียนรู้วันนี้มี 3 เรื่อง ได้แก่เรื่อง 1) การเพาะเลี้ยงไส้เดือน ซึ่งแนะนำ นายจักรารุช สระชุ่ม หรือ น้อง แก็บ เป็นผู้ให้ความรู้ จากการมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไส้เดือน น้องแก็บ จบปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาฟิสิกส์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปัจจุบันเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ของจังหวัดสุโขทัย ที่กลับมาทำไร่นาที่บ้านตนเอง 2) การ เพาะเลี้ยงเหานแดง และ 3) ชมภาพรวมของศูนย์เรียนรู้

การเพาะเลี้ยงไส้เดือน วิทยากร : นายจักรารุช สระชุ่ม

ไส้เดือน เป็นสัตว์มหัศจรรย์ที่ทำหน้าที่เป็นเสมือนเครื่องจักรกลในธรรมชาติเพื่อการเกษตร ทำหน้าที่ขอนไชและ สร้างปุ๋ยให้โครงสร้างของดินดีขึ้นไส้เดือนที่นิยมเลี้ยงกันในไทย มี 4 ชนิด คือ ไส้เดือนไทเกอร์ ไส้เดือนยูโร ไส้เดือนแอฟริกัน และไส้เดือนสีน้ำเงิน จากประสบการณ์พันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพอากาศในภาคเหนือตอนล่างมากที่สุด คือพันธุ์แอฟริกัน หรือ AF

ปัจจัยสำคัญเลี้ยงไส้เดือนที่จำเป็นจ้องคำนึงถึง ได้แก่
ความชื้น ไส้เดือนที่อาศัยอยู่ในดิน 40-70% ส่วนไส้เดือนที่อาศัยใต้กองมูลสัตว์ หรือ ซากอินทรีย์จะเจริญเติบโตได้ดีที่ความชื้น 70-80%
ความเป็นกรด - ด่าง ช่วงที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 6.0-8.0
อุณหภูมิ ไม่ควรร้อนเกินหรือเย็นเกิน อยู่ระหว่าง 15-28 องศาเซลเซียส

การเลี้ยงไส้เดือนในกะละมัง

วัสดุอุปกรณ์

- 1) ขี้วัวแห้ง นำขี้วัวมาแช่น้ำบ่อหรือถัง ประมาณ 3-4 วัน เปลี่ยนน้ำ 2 รอบ จนกลิ่นลดลงและหายร้อน
- 2) กะละมังสีดำ เบอร์ 55 เจาะรูด้านล่าง 28 รูโดยประมาณให้กระจาย
- 3) แม่พันธุ์ไส้เดือน

4) ตะแกรงร่อนแยกมูลไส้เดือน

นำขี้วัวที่มีความชื้นประมาณ 80% หรือสังเกตจากการใช้มือบีบแล้วมีน้ำออกเล็กน้อย มีความนิ่ม ใสในกะละมังและแหวกตรงกลางเป็นหลุม และนำไส้เดือนใส่ตรงกลางประมาณ 300 กรัม หรือ 1 กำมือ

และเมื่อเลี้ยงได้ครบ 30 วัน นำไส้เดือนและมูลสัตว์ในกะละมังมาร่อนบนตะแกรงเพื่อคัดแยกปุ๋ยไส้เดือน ก็จะได้ปุ๋ยไส้เดือนซึ่งมีประโยชน์ดีกว่าปุ๋ยคอกทั่วไปหลายประการ เช่น มูลไส้เดือนดินจะมีสารประกอบของกรดฮิวมิกซึ่งเป็นตัวกักเก็บธาตุอาหารที่จำเป็นต่อพืชหลายชนิด เช่น ฟอสฟอรัส (P) โพแทสเซียม (K) แคลเซียม (Ca) เหล็ก (Fe) และทองแดง (Cu) ซึ่งธาตุอาหารเหล่านี้จะถูกเก็บอยู่ในโมเลกุลของกรดฮิวมิก อยู่ในรูปพร้อมใช้ และจะถูกปลดปล่อยออกมาเมื่อพืชต้องการ ปลอดภัยไม่มีสารเคมี ไม่ทำให้ดินแข็งกระด้าง เพิ่มอากาศในดิน ทำให้ดินร่วนซุย ถ่ายเทน้ำและอากาศในดิน ช่วยให้ดินเก็บความชื้น รักษาธาตุอาหารในดินทำให้ประหยัดปุ๋ย เร่งเซลล์พืชให้ขยายและแบ่งตัวและยังเป็นปุ๋ยที่สามารถนำไปใช้ได้โดยไม่ต้องผ่านหมักเหมือนปุ๋ยคอกทั่วไป เป็นต้น ราคาขายในปัจจุบันมูลไส้เดือน กิโลกรัมละ 15-35 บาท

ข้อควรระวังในการเพาะเลี้ยงไส้เดือนที่สำคัญ ราชว จะทำให้ไส้เดือนหนี ไม่ยอมกินอาหารและแห้งตายในที่สุด วิธีการดูแลคือต้องมั่นคอยสังเกตความชื้นและอากาศไส้เดือนในกะละมัง

การเพาะเลี้ยงเห็ดนางแดง วิทยากร : จ.ส.ท.สุทิน ทองเอี่ยม

ในสถานการณ์ที่ปุ๋ยแพง เห็ดนางแดงจะสามารถทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี ปลอดภัยและสามารถลดต้นทุนให้เกษตรกร จากประสบการณ์ตนเองที่เคยเลี้ยงเห็ดนางแดง จะเติบโตได้ดี หลังจากนั้น 1-2 เดือน จะยุบตัวต้องมีวิธีการแปรรูปก่อนจะยุบ

เห็ดนางแดงเป็นพืชตระกูลเห็ดฟัรลินชนิดลอยน้ำ ซึ่งทางประเทศจีน เวียดนาม นิยมใช้เป็นปุ๋ยพืชสดในนาข้าวมานานแล้ว ในประเทศไทย สายพันธุ์ที่เลี้ยงไว้คือ พันธุ์ไมโครฟิลลา (microphylla) ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ค้นคว้าต่อเนื่องมา คุณสมบัติที่สำคัญของพันธุ์นี้ คือ กาบใบบนด้านหลังของเห็ดนางแดงมีสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงินอาศัยอยู่ในโพรงใบของเห็ดนางแดง เมื่อนำมาวิเคราะห์ พบว่า มีไนโตรเจนเป็นองค์ประกอบ สูงถึง 4.6 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสูงกว่าพืชตระกูลถั่วที่มีอยู่ ประมาณ 3 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเมื่อหว่านเห็ดนางแดงไปในนา 1 ไร่ จะมีผลผลิตเห็ดนางแดง 3,000 กิโลกรัม (3 ตัน) เทียบได้กับปุ๋ยยูเรีย 7-10 กิโลกรัม ซึ่งเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของข้าว เห็ดนางแดงมีค่าโปรตีน 30% เป็นแหล่งโปรตีนที่สูงที่สุดในบรรดาพืชสด เหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์ ปลา เป็ด ไก่ สามารถกินสดได้ไม่ต้องตากแห้ง ส่วน วัว ควายให้ตากแห้งค่อยๆผสมอาหารและเพิ่มปริมาณจนทนแทนได้

วิธีการเพาะเลี้ยงแห่นแดง

ใส่ดินในสระหรือบ่อที่จะเลี้ยง ประมาณ 10 เซนติเมตร เติมปุ๋ยคอก 1 กิโลกรัม เติมน้ำ ให้สูงจากระดับดิน ประมาณ 10 เซนติเมตร หากเป็นบ่อใหม่แนะนำให้พางก้อนโยนไปริมๆสระ ก่อนใส่ขี้วัว จากนั้นใส่แห่นแดงลงในบ่อแม่พันธุ์แห่นแดง ประมาณ 30% ของพื้นที่สระหรือบ่อ การขุดบ่อ แห่นแดงไม่ต้องการน้ำลึก ขุดให้เหมือนท้องนาขังน้ำลึกประมาณ 4-5 เซนติเมตร ควรจะมีร่มไม้รำหรือใช้สแลนปกคลุมช่วยบังแสง ถ้ามีการระเหยน้ำ ให้เติมน้ำเพื่อเลี้ยงระดับ บางคนใช้สปริงเกอร์เพื่อควบคุมน้ำ หากจะให้ดีควรปล่อยแห่นแดงลงบ่อก่อนฤดูฝน เพราะแห่นแดงต้องการความชื้น หากปล่อยในช่วงที่แล้งจัด อาจใช้เวลาานกว่าจะเต็มบ่อ และเมื่อแห่นแดงเพิ่มปริมาณจนแน่นเต็มบ่อ ซ้อนไปขยายพันธุ์หรือปล่อยลงแปลงนาได้เลย

ศัตรูที่สำคัญของแห่นแดง ได้แก่ หนอน หอย และปลากินพืช เพราะในแห่นแดงมีโปรตีน ไขมัน เซลลูโลส และแร่ธาตุต่างๆจำนวนมาก ดังนั้นจึงควรบ่อแม่พันธุ์ไว้ต่างหาก เพื่อเสริมในแปลงนาเวลาที่ถูกศัตรูกินหมด

หากต้องการเลี้ยงแห่นแดงเพื่อส่งจำหน่าย วิธีการเก็บแห่นแดง ควรเก็บในช่วงเย็น เพราะจะคายน้ำออกมามากกว่า ตอนเช้าใช้กระชอนช้อนแห่นแดงขึ้นมาผึ่งน้ำ 1-2 คืน แนะนำวิธีการเร่งความเร็วให้แห้งไวขึ้นโดยใช้ฝ้ายวมหรือผ้าห่มปูพื้น โรยแห่นแดงไว้ 1 คืนให้น้ำซึมออก เพราะน้ำจะคายตัวเยอะมาก

วิธีการเก็บก่อนจะส่งจำหน่าย หากส่งเป็นกิโลและใช้เวลาในการขนส่ง ใช้ถุงเย็บที่แช่ตู้เย็นได้ นำเศษกระดาษรองพื้นถุง ใส่หลอดเพื่อระบายอากาศ ใช้ใบตองปิดบนและมัดปากถุงไม่ต้องแน่นมาก จะอยู่ได้เกือบ 1 สัปดาห์

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงภายในศูนย์เรียนรู้

นางสาวปานเนตร สุขสว่าง
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม
การติดตามหนุนเสริมและสรุปบทเรียนข้อมูลผลลัพธ์ การเปลี่ยนแปลง
และบทเรียนจากการสร้างรูปธรรมการดำเนินงานในพื้นที่ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล
โครงการ”พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กร
ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
วันที่ 21 เมษายน 2565 เวลา 14.30 – 16.30 น.
ณ ศาลาประจำหมู่บ้าน ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นางลำไย	วิชาکان	แกนนำตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. นางจินตนา	รังผึ้ง	แกนนำตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
3. นางสาวดวงภา	จาดเนือง	แกนนำตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
4. นางสาวพลอยไพลิน	อินช่วย	แกนนำตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
5. นายณรงค์	ขาวทอง	แกนนำตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
6. นางสุนันท์	ขาวทอง	แกนนำตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
7. นายอิติธ	จุลละพราหมณ์	คณะทำงานโครงการวิจัยเข้มมุง ระยะที่ 2
8. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
9. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
10. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทีมสนับสนุนในพื้นที่ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 14.30 น.

ทีมวิจัยได้มีการลงพื้นที่ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล พูดคุยกับผู้ใหญ่ณรงค์ ขาวทอง และทีมวิสาหกิจชุมชนมะนาวดองน้ำผึ้ง หมอดินประจำหมู่บ้าน สรุปได้ดังนี้

- สถานการณ์โควิดในพื้นที่ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลมีการแพร่ระบาดจำนวนมาก จึงทำให้การศึกษาดูงานเรื่องการแปรรูปน้ำผึ้งมะนาวดองต้องชะงักไปก่อน เป็นช่วงต้นเดือนพฤษภาคม 2565 มี 4 รูปแบบ ให้หรือ คือ
  - 1) ทีมวิสาหกิจชุมชนตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลไปดูงานที่จังหวัดสมุทรสงคราม
  - 2) ให้วิทยากรจากจังหวัดสมุทรสงครามมาอบรมให้ที่ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล จังหวัดกำแพงเพชร
  - 3) ดูงานที่กลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวสาลีสุพรรณ สินค้าระดับ 5 ดาว โอท็อปของจังหวัดกำแพงเพชร
  - 4) จัดกระบวนการในพื้นที่ให้วิทยากรชุมชนมา โดยสร้างสรรค์ปัญญา เป็นโฮสต์

สำหรับเรื่องการตลาด มีแกนนำชุมชนที่เรียนจบ food science ผ่านออนไลน์และให้ชุมชนทดลองรสชาติ เพื่อขายในชุมชนได้ร่วมด้วย โดยมะนาวที่ใช้ในการทำจะเป็นมะนาวที่ราคาถูกกว่าที่จำหน่ายผลสด ซึ่งในรายละเอียดการศึกษาดูงานทีมสนับสนุนในพื้นที่จะประสานการพูดคุยกับแกนนำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลต่อไป

2. การประเมินคุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ตีต่อทองแดง 10 ด้าน พบว่า ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จึงจะจัดการสรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เห็นเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างชัดเจน

3. ลงดูแปลงมะนาวพันธุ์แป้นพิจิตรกับแป้นรำไพของ ผญ.ณรงค์ ขาวทอง พบว่ามีการปลูก 6 ไร่ สลับกับการทำนา 30 ไร่ ใช้ปั๊มท่อน้ำขนาด 3 นิ้ว เพื่อสูบน้ำจากคลองย่อยของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร เข้ามาสู่ระบบสปริงเกอร์ ให้น้ำวันละ 1 ชั่วโมง 30 นาที (3 วัน/ครั้ง) มีรายได้จากการทำนาทั้งหมด 30 ไร่ เท่ากับ 50,000 บาท แต่การปลูกมะนาวเพียง 6 ไร่ มีรายได้จากการขายมะนาว ครั้งละ 20,000 บาท 2 วันก็มีรายได้เกือบ 50,000 บาท ซึ่งมีรายได้มากกว่าและประหยัดน้ำมากกว่าการทำนา

บทเรียน/ข้อสังเกตที่ได้จากการลงพื้นที่ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล

- 1) มีการทำนาสลับกับการปลูกมะนาวเหมือนกับเป็นพื้นที่กันชน ทำให้โรคและแมลงมีน้อย แม้ว่าจะปลูกมาร่วม 3 ปี
- 2) ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการน้ำมักอยู่ที่หัวหน้ากลุ่มผู้ใช้น้ำ ทำให้การแบ่งปันยังไม่ทั่วถึง บางคนเข้าใจก็หยุดให้เพื่อนใช้ก่อน บางคนก็ไม่ยอม
- 3) การปรับเปลี่ยน mindset ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลที่จะกล้าปรับจากการทำนามาเป็นทำสวนมะนาว และเมื่อประสบความสำเร็จ เพื่อนบ้านจึงจะเห็นด้วยและยอมเปลี่ยน เพราะรายได้ดีกว่า โดยในพื้นที่นี้ปลูกมะนาวร่วม 40 %

ผญ.ณรงค์ ขาวทอง สะท้อนชัดเจนว่า "หลังจากปลูกมะนาวแล้ว ทำนาปี ด้วยข้าวพันธุ์ กข. 105 และทำนาปรังด้วยข้าวหอมมะลิแบบอินทรีย์ ไม่กตตันเรื่องรายได้ ปลูกเอาไว้สีกินเอง ที่เหลือจึงขาย เพราะมีรายได้จากการขายมะนาวอยู่แล้ว และยังสนับสนุนให้ลูกชายที่เรียนจบมาดูแลกิจการต่อจากวัยที่ขณะนี้มียุ 59 ปี"

ปิดการประชุมเวลา 16.30 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

การติดตามหนุนเสริมและสรุปบทเรียนข้อมูลผลลัพธ์ การเปลี่ยนแปลง และบทเรียนจากการสร้างรูปธรรมการดำเนินงานในพื้นที่ตำบลสระแก้ว

โครงการ”พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กร ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร

วันที่ 22 เมษายน 2565 เวลา 09.00 – 12.30 น.

ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายนิคม	สุกสว่าง	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. นางชำนาญ	ซอนดอก	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
3. นางสุคิด	วุฒิ	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
4. นายปรีชา	ดวงแก้ว	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
5. นางสมศักดิ์	สุริโย	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
6. นายสิงห์	ชมชื่น	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
7. นางประยูร	นามเคน	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
8. นายกล้า	ซอนดอก	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
9. นางรัตกร	เกิดป้อม	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
10. นางสาวสุดารัตน์	ชินทวี	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
11. นางวันดี	โยชนะ	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
12. นายทวี	ศรีวิสัย	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
13. นางเรณู	มีมุข	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
14. นางนิภาพร	แก้วหาญ	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
15. นายนพรัตน์	ซอนดอก	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
16. นายสมชาย	วุฒิ	แกนนำตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
17. นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
18. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
19. นางสาวปานเนตร	สุกสว่าง	ทีมสนับสนุนในพื้นที่ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

ทีมวิจัยได้มีการลงพื้นที่ตำบลสระแก้ว พูดคุยกับผู้ใหญ่บ้านนพรัตน์ ซอนดอก ทีมวิสาหกิจชุมชนชนปลูกตะไคร้ และกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลสระแก้ว สรุปได้ดังนี้

1. การประเมินคุณลักษณะชุมชนการบริหารจัดการน้ำที่ดี 10 ด้าน คะแนนอยู่ที่ระดับคะแนน 3-4 จาก 5 คะแนนเต็ม แตกต่างจากก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างชัดเจน เนื่องจากการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่องจากงานวิจัยโครงการท่อทองแดงปีที่ 1-2 แม้ว่าพื้นที่ตำบลสระแก้วจะเป็นพื้นที่ต้นน้ำแต่มีการติดตามของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา

ท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ทำให้น้ำขาดคลอง/น้ำใต้ดินลดลง ชุมชนมีการจัดทำแผนในการขุดแก้มลิงบึงข้างที่เป็นคลอง แม่น้ำเก่าของจังหวัดกำแพงเพชรยาวต่อเนื่องในพื้นที่ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลไปจนถึงจังหวัดสุโขทัยไว้ใช้หลังจากน้ำในโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชรหมด และมีพื้นที่จัดการน้ำร่วมกันในตำบลสระแก้ว เทพนคร และตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล โดยในพื้นที่ที่มีการตกลงแบ่งโซนในการปลูกพืชใช้น้ำน้อย คือ การปลูกถั่วเหลืองโซนปลายน้ำ ทำนาเปียกสลับแห้ง และปลูกข้าวโพดในตำบลลานกระบือร่วมด้วย แสดงให้เห็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่

สร้างสรรค
ปัญญา CREATIVITY INTELLIGENCE

10 คุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ดี

01 มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน

- บทบาท - หน้าที่
- ความโปร่งใส
- รูปแบบการบริหารจัดการ

02 คณะกรรมการมีความสามารถและศักยภาพในการบริหารจัดการน้ำชุมชน

- ทักษะการเก็บข้อมูลและใช้อีข้อมูล
- ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการวางแผนน้ำ
- ทักษะการบริหารจัดการกลุ่ม
- ทักษะการปรับตัวอย่างทัน เช่น ด้านสภาวะอากาศ / การตลาด

03 มีระบบฐานข้อมูลชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ

- Timeline การจัดการน้ำชุมชน
- ข้อมูลสมตุน้ำ

04 มีกระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม

- การเปิดพื้นที่ในการมีส่วนร่วม
- การใช้ข้อมูลอย่างรอบด้านในการวางแผนการจัดการน้ำ

05 มีแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนที่สอดคล้องกับระบบภูมิเวศ

- สอดคล้องกับยุทธศาสตร์น้ำ 6 ด้าน
- การสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำ

06 มีระเบียบ / มาตรฐานของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันในการปฏิบัติ

- มีเวทีประชุมเพื่อสร้างการรับรู้
- มีการรับรองระเบียบและกำหนดการปฏิบัติร่วม

07 มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน

- มีกองทุนในการบริหารจัดการน้ำของชุมชน
- องค์กรประกอบของกิมติดกันที่มีความหลากหลาย

08 มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม

- มีแผนการในการติดตามหนุนเสริมกิจกรรมกลุ่ม
- องค์กรประกอบของกิมติดกันที่มีความหลากหลาย

09 มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

- เครือข่ายต้องชัดเจนพื้นที่ / กลุ่ม
- การเชื่อมประสานการทำงานกับ อบก. / แผนพัฒนาตำบล
- การดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนอกพื้นที่

10 มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ

- มีกิจกรรมจัดฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพ
- มีการส่งเสริมความรู้และสื่อสารข้อมูล

สรุปคุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ดีตำบลสระแก้ว

หัวข้อ	ก่อนทำงานวิจัย (คะแนน)	หลังทำงานวิจัย (คะแนน)
1. การจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	2	4
2. คณะกรรมการมีความสามารถและศักยภาพในการบริหารจัดการน้ำชุมชน	1	4
3. มีระบบฐานข้อมูลชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ	1	4
4. มีกระบวนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม	1	4
5. มีแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนที่สอดคล้องกับระบบภูมิเวศ	1	3
6. มีระเบียบมาตรฐานการชุมชนในการบริหารจัดการน้ำที่เป็นที่ยอมรับ/ร่วมกันในการปฏิบัติ	1	4
7. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน	1	4
8. มีกลไกติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม	1	4
9. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย	1	4
10. การส่งเสริมความรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ	1	4
รวม	11	39

หลังดำเนินการวิจัยชุมชนตำบลสระแก้ว มีคะแนนรวม 39 คะแนน เป็นชุมชนที่สามารถดำเนินการด้วยตนเอง

การประเมินคุณลักษณะชุมชน

- 1) พื้นที่ชุมชนระดับเริ่มต้น คะแนนรวมระหว่าง 1- คะแนน 17
- 2) พื้นที่ชุมชนระดับกลาง คะแนนรวมระหว่าง 18- คะแนน 36
- 3) พื้นที่ชุมชนระดับสามารถดำเนินการด้วยตนเอง คะแนนรวมระหว่าง 37- คะแนน 50

2. การปลูกตะไคร้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลสระแก้ว เนื่องจากในพื้นที่ที่มีการปลูกตะไคร้แทรกในพืชที่ปลูกร่วมด้วยอยู่แล้วช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา เพราะตะไคร้เป็นพืชใช้น้ำน้อย จึงมีการสร้างรายได้ในการปลูกตะไคร้ และมะนาว 3 บาท/ลูก ซึ่งสร้างรายได้จากการปลูกตะไคร้ 7 -10 บาท/กก. กลุ่มวิสาหกิจประชุมวางแผนทางในการปลูกตะไคร้เพื่อส่งให้กับโรงงานน้ำพริกแกงในพื้นที่ และรับซื้อพริกในขนาดตร่วมด้วย และกลุ่มยังสนใจรับโควต้าส่งโรงงานบะหมี่สำเร็จรูปที่จังหวัดตาก โดยวางแผนจะจัดวิสาหกิจชุมชนและจะขอเข้าร่วมศึกษาดูงานก่อนที่จะตัดสินใจส่งให้โรงงานบะหมี่ อย่งไรก็ดีก็ยังมีตลาดกลางจังหวัดกำแพงเพชรที่มีโควตาวันละ 50 กก. และยังมีพ่อค้าในพื้นที่รับซื้ออยู่แล้ว นอกจากนี้ยังสามารถนำใบตะไคร้ที่ลอกทิ้งไปใช้ในการทำปุ๋ยขายได้อีก หรือมีการนำใบตะไคร้ไปใช้ทำชาได้ร่วมด้วย ทำให้คนในหมู่ที่ 4 สนใจ เริ่มปลูกในแปลงสาธิต 1 งานของบ้าน ผญ.นพรัตน์ ขอนดอก จำนวน 200 กอ/งาน ใช้ระบบดึงน้ำใต้ดินมาใส่ถังความจุ 1,000 ลิตร แล้วปล่อยลงระบบน้ำหยด แต่เนื่องจากมีการปลูกไปก่อนหน้านี้ จึงจะเริ่มต้นปลูกตะไคร้เพิ่มเพื่อเก็บข้อมูลการใช้ซ้ำใหม่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากแปลงทดลอง

3. ลงพื้นที่ดูแปลงปลูกตะไคร้ของเกษตรกร ที่มีการปลูกตะไคร้ผสมผสานกับการทำนา การทำสวนมะนาวเพื่อลดการใช้น้ำ และวางแผนจะขยายการปลูกตะไคร้อีก 3 – 5 ไร่ ต่อเนื่อง เพื่อลดพื้นที่การทำนาลง โดยมีตลาดเป็นตลาดกลาง กำแพงเพชรราคา 10 บาท/กก. และอีกรายหนึ่งปลูกตะไคร้ส่งโรงงานน้ำพริกเทพประทานพรทุกวันตามออร์เดอร์ ทำให้มีรายได้ 700 -800 บาท/เดือน เพื่อเป็นการลดรายจ่ายค่าน้ำค่าไฟในครัวเรือนได้

อย่างไรก็ตาม การปลูกข้าวมีต้นทุน 4,000 บาท/ไร่ ขายข้าวหอมปทุมได้ราคา 7,000 บาท/ไร่ โดยการทำนาเปียกสลับแห้ง มีรายได้คงเหลือ 3,000 บาท/ไร่ การปลูกตะไคร้ 1 กอ มีน้ำหนัก 3-6 กก. x 10 บาท/กก. จึงมีรายได้รวม 30 บาท/กอ x 800 กอ/ไร่ = 24,000 บาท/ไร่ (ยังไม่รวมการคิดต้นทุนค่าน้ำ และคิดผลผลิตที่ 3 กก./ไร่) ซึ่งมีระยะเวลาในการปลูก 5 เดือน เหมือนกับการปลูกข้าว ซึ่งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะได้เก็บข้อมูลการใช้น้ำ การวัดปริมาณน้ำฝน การระเหย และการวัดความชื้นของน้ำร่วมด้วย

ปลูกตะไคร้เป็นการลดรายจ่ายในครัวเรือนรายเดือน

ปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวมาปลูกตะไคร้ มะนาว สร้างรายได้ ลดการทำนา

ปิดการประชุมเวลา 12.30 น.

นางสาวพวงทอง แม้งกรีด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชินวุฒัน มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม
การติดตามหนุนเสริมและสรุปบทเรียนข้อมูลผลลัพธ์ การเปลี่ยนแปลง
และบทเรียนจากการสร้างรูปธรรมการดำเนินงานในพื้นที่ตำบลหนองไม้ก่อง
โครงการ”พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กร
ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
วันที่ 22 เมษายน 2565 เวลา 13.30 – 16.30 น.
ณ บ้านคุณจรัส โพธิ์หวี ตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายจรัส	โพธิ์หวี	แกนนำตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
2. นางสาวอุนิล	ทองสุคติ	แกนนำตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
3. นางวันเพ็ญ	ชั้นทองคำ	แกนนำตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
4. นายบุญมา	ท่อมไธสง	แกนนำตำบลหนองไม้ก่อง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
5. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
6. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
7. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทีมสนับสนุนในพื้นที่ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 13.30 น.

ทีมวิจัยได้มีการลงพื้นที่ตำบลหนองไม้ก่อง พูดคุยกับกลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มผู้สูงอายุตำบลแม่ยี่อ กระบวนการพูดคุยวันนี้ประกอบด้วย 1. การประเมินคุณลักษณะชุมชนการบริหารจัดการน้ำที่ดี 2. การพูดคุยและดูแปลงการปลูกพืชหลายใจ 3. ลงพื้นที่ดูการทำธนาคารน้ำใต้ดินและการใช้โซลาร์เซลล์ในการดึงน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ในการทำนา สรุปได้ดังนี้

1. การประเมินคุณลักษณะชุมชนการบริหารจัดการน้ำที่ดี 10 ด้าน คะแนนอยู่ที่ระดับคะแนน 3-4 จาก 5 คะแนนเต็ม แตกต่างจากก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างชัดเจน เนื่องจากการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่องจากงานวิจัยโครงการท่อทองแดงปีที่ 1-2 มีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ในพื้นที่ยังคงมีการทำนา มีการปลูกพืชที่คั้นน้ำเล็กน้อย และมีการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินไว้ในหมู่บ้านเพื่อกักเก็บน้ำใต้ดินไว้

10 คุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ดี

01 มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในชัดเจน

- บทบาท - หน้าที่
- ความโปร่งใส
- รูปแบบการบริหารจัดการ

02 คณะกรรมการมีความสามารถและศักยภาพในการบริหารจัดการน้ำชุมชน

- ทักษะการเก็บข้อมูลและการใช้ข้อมูล
- ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการวางแผนน้ำ
- ทักษะการบริหารจัดการกลุ่ม
- ทักษะการบริหารตัวอย่างเท่ากัน เช่น ด้านสภาวะอากาศ / การตลาด

03 มีระบบฐานข้อมูลชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ

- Timeline การจัดการน้ำชุมชน
- ข้อมูลสมมูลน้ำ

04 มีกระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม

- การเปิดพื้นที่ในการมีส่วนร่วม
- การใช้ข้อมูลอย่างรอบด้านในการวางแผนการจัดการน้ำ

05 มีแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนที่สอดคล้องกับระบบภูมินิเวศ

- สอดคล้องกับยุทธศาสตร์น้ำ 6 ด้าน
- การสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำ

06 มีระเบียบ / มาตรการของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันในการปฏิบัติ

- มีเวทีประชุมเพื่อสร้างการรับรู้
- มีการรับรองระเบียบและกำหนดการปฏิบัติร่วม

07 มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน

- มีกองทุนในการบริหารจัดการน้ำของกลุ่ม
- มีการสร้างรายได้ของกลุ่ม เช่น การเก็บเงินจากสมาชิกเป็นค่าบริหารจัดการน้ำ

08 มีกลไกติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม

- มีแผนการในการติดตามทวนเสริมกิจกรรมกลุ่ม
- องค์ประกอบของทีมติดตามที่มีความหลากหลาย

09 มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

- เครือข่ายต่อรองข้ามพื้นที่ / กลุ่ม
- การเชื่อมประสานการทำงานกับ อบท. / แผนพัฒนาตำบล
- การดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนอกพื้นที่

10 มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ

- มีกิจกรรมจัดฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพ
- มีการส่งเสริมความรู้และสื่อสารข้อมูล

สรุปคุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ดีตำบลหนองไม้ก่อง

หัวข้อ	ก่อนทำงานวิจัย (คะแนน)	หลังทำงานวิจัย (คะแนน)
1. การจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในชัดเจน	1	4
2. คณะกรรมการมีความสามารถและศักยภาพในการบริหารจัดการน้ำชุมชน	1	4
3. มีระบบฐานข้อมูลชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ	1	4
4. มีกระบวนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม	1	4
5. มีแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนที่สอดคล้องกับระบบภูมินิเวศ	1	3
6. มีระเบียบมาตรการชุมชนในการบริหารจัดการน้ำที่เป็นที่/ยอมรับร่วมกันในการปฏิบัติ	2	4
7. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน	1	4
8. มีกลไกติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม	1	4
9. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย	1	3
10. การส่งเสริมความรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ	1	4
รวม	11	38

หลังดำเนินการวิจัยชุมชนตำบลหนองไม้ก่อง มีคะแนนรวม 38 คะแนน เป็นชุมชนที่สามารถดำเนินการด้วยตนเอง

การประเมินคุณลักษณะชุมชน

- 4) พื้นที่ชุมชนระดับเริ่มต้น คะแนนรวมระหว่าง 1- คะแนน 17
- 5) พื้นที่ชุมชนระดับกลาง คะแนนรวมระหว่าง 18- คะแนน 36
- 6) พื้นที่ชุมชนระดับสามารถดำเนินการด้วยตนเอง คะแนนรวมระหว่าง 37- คะแนน 50

จดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำตำบลหนองไม้กอง

2. การพูดคุยและดูแลแปลงการปลูกพืชทะเลทรายของชมรมผู้สูงอายุบ้านแม่ฮ้อย เนื่องจากแกนนำที่เป็นแกนหลักในการดูแลแปลงติดโควิด จึงรอเพื่อวางแผนวางระบบน้ำจากการดึงน้ำจากบ่อน้ำด้วยพลังงานโซลาร์เซลล์และวางระบบน้ำอีกครั้งหนึ่ง แต่ในช่วง 3 วันที่ผ่านมา มีพายุพัด ทำให้ต้นพืชทะเลทรายบางส่วนกิ่งหักและเสียหาย ซึ่งตอนเช้าต้นจะตั้งดี แต่ช่วงบ่ายอากาศร้อนมาก ต้นจะสลบลง และเริ่มมีการออกดอกบางส่วน ทีมวิจัยจึงแนะนำให้ตัดดอกเพื่อให้แตกกิ่งใหม่ร่วมด้วย นอกจากนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวางแผนจะปลูกไม้กั้นชนเพื่อทำพืชทะเลทรายอินทรีย์ตากแห้ง นอกจากนี้จะช่วยเพิ่มมูลค่าแล้วยังคาดว่าไม้กั้นชนจะช่วยเรื่องป้องกันพายุได้ร่วมด้วย

3. การลงพื้นที่ลงพื้นที่ดูการทำธนาคารน้ำใต้ดินและการใช้โซลาร์เซลล์ในการดึงน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ในการทำนา โดยการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินทำมา 3 ปี แล้ว จากการไปดูงานที่ตำบลวังหม้อและแกนนำ/กลุ่มผู้ใช้น้ำกลับมาช่วยกันทำที่หมู่บ้านรวม 50 จุด ทำให้ปริมาณน้ำใต้ดินเพิ่มขึ้น และมีการระบายน้ำดีขึ้น น้ำท่วมก็ลดลงอย่างรวดเร็ว สำหรับการใส่โซลาร์เซลล์ในการดูดน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ในการทำนานั้น มีการขุดบ่อบาดลึก 12 เมตร ดูดด้วยการติดโซลาร์เซลล์ 6 แผง ขนาดท่อ 2 นิ้ว กำลังขนาด 2 แรงม้า ทำให้มีปริมาณน้ำใช้ตลอดในการทำนาครอบคลุมพื้นที่ 30 ไร่

พลังงานโซลาร์เซลล์ดึงน้ำมาใช้ในการทำนา ปลุกพืชที่คั้นนา

นอกจากนี้ยังได้มีการคำนวณต้นทุนการปลูกข้าว 5,023 บาท/ไร่ ราคาขายข้าวพันธุ์ได้ราคา 8,500 บาท/ไร่ โดยการทำนาเปียกสลับแห้ง มีรายได้คงเหลือ 3,477 บาท/ไร่ และคงเหลือ 4,144 บาท/ไร่ (หากใช้พลังงานโซลาร์เซลล์) รายได้จากการขายข้าวเปลือก 7,200 บาท/ไร่ มีรายได้คงเหลือ 2,177 บาท/ไร่ และคงเหลือ 2,844 บาท/ไร่ (หากใช้พลังงานโซลาร์เซลล์) ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ มีการปลูกผักขายในชุมชน เช่น ผักกาด ผักชี คื่นช่าย กวางตุ้ง 10-20 บาท/กก. ร่วมด้วย ซึ่งต้นทุนการจัดทำพลังงานโซลาร์เซลล์ 6 แผง ราคา 30,000 บาท ค่าชุดบ่อ 10,000 บาท รวมทั้งสิ้น 40,000 บาท กำลัง 2 แรงม้า ขนาดท่อ 2 นิ้ว และบ่อลึก 12 เมตร แต่สามารถใช้งานได้ยาวนานถึง 20 ปี ซึ่งช่วยลดราคาน้ำมันที่ต้องใช้ในการปลูกข้าวต่อฤดูการผลิต จำนวน 2,000 ลิตร x 30 บาท/ลิตร = 60,000 บาท/ฤดูกาล หรือหากคิดจากการปลูกข้าว 30 ไร่ ช่วยลดค่าน้ำมัน 667 บาท/ไร่ x 30 ไร่ = 20,010 บาท

ปิดการประชุมเวลา 16.30 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด
 ผู้บันทึกรายงานการประชุม
 นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ
 ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

การติดตามหนุนเสริมและสรุปบทเรียนข้อมูลผลลัพธ์ การเปลี่ยนแปลง และบทเรียนจากการสร้างรูปธรรมการดำเนินงานในพื้นที่ตำบลถ้ำกระต่ายทองและตำบลหนองหลวง โครงการ”พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กร ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร วันที่ 23 เมษายน 2565 เวลา 09.00 – 16.30 น.

ณ องค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	นายอัมรินทร์	หอมรินทร์	แกนนำตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
2.	นายพีง	มาน้อย	แกนนำตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย
3.	นายสมมาศ	ไม้แดง	แกนนำตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย
4.	นายเสมอพงษ์	แผ่ทอง	แกนนำตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย
5.	นายสายบัว	ไม้แดง	แกนนำตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย
6.	นายสุธน	แผ่ทอง	แกนนำตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย
7.	นายสุพรรณ	เกตุงษ์	แกนนำตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย
8.	นายสมชาย	ไกรรงค์	แกนนำตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย
9.	นายบุญมี	การะเวก	แกนนำตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย
10.	นายสำลี	ไพโรจน์	แกนนำตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย
11.	นายขวัญยืน	เพชรทูล	แกนนำตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย
12.	นายทรงศักดิ์	บาระเมศ	แกนนำตำบลถ้ำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย
13.	นายสำเนียง	จันแดง	แกนนำตำบลหนองหลวง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
14.	นายครองศักดิ์	พินทุ์	แกนนำตำบลหนองหลวง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
15.	นางสาวฐิตินันท์	ประสม	แกนนำตำบลหนองหลวง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
16.	นายเชิดพงษ์	พะโยม	แกนนำตำบลหนองหลวง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
17.	นายสุริยง	ไกรตะโม	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอพรานกระต่าย
18.	นายวิรัตน์	เหมบุรุษ	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอพรานกระต่าย
19.	นายเข้า	พลอาจ	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอพรานกระต่าย
20.	นายบุญเลิศ	นุ่มเกลี้ยง	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอพรานกระต่าย
21.	นายสุรพล	หนองหลวง	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง
22.	นายวิเชียร	บดีรัฐ	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง
23.	นายสมเกียรติ	อุปการะ	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
24.	นายมานพ	คงขันธุ์	ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1
25.	นายวันมงคล	วิโยธา	ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2
26.	นางสาวหรรษกานต์	ทองปรน	สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร
27.	นายกริชชัย	วิบูลย์ชัยกุล	สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร
28.	นายธิตธิธ	จุลละพราหมณ์	คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข้มมุ้ง ระยะที่ 2
29.	นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
30.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
31.	นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทีมสนับสนุนในพื้นที่ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

เข้าวันนี้แกนนำกลุ่มผู้ใช้น้ำของทั้ง 2 ตำบล คือ ตำบลหนองหลวงและตำบลถ้ากระต่ายทอง มีการประชุมตัวชี้วัดองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโครงการพัฒนาสมรรถนะในการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชนอย่างยั่งยืน การพัฒนาแนวทางการประเมินผลการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้ง 11 ด้าน ทีมวิจัยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีกระบวนการพูดคุยแบบ Focus group แบ่งออกเป็น 2 ตำบล คือ ตำบลถ้ากระต่ายทองอยู่ในห้องประชุม อบต.ถ้ากระต่ายทอง และตำบลหนองหลวงอยู่ที่ลานอเนกประสงค์ด้านล่างของ อบต.ถ้ากระต่ายทอง โดยเกณฑ์การให้คะแนนอยู่ในระดับ 0 – ระดับ 3 แต่ละพื้นที่ที่สามารถนำสถิติเกอร์ไปติดที่ระดับที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ เนื่องจากเป็นภาษาที่ชุมชนเข้าใจยาก ทีมวิจัยโครงการท่อทองแดงจึงต้องมีการแปลภาษาที่ยากให้ง่ายบางช่วง จัดบรรยายภาคให้เกษตรกรพูดคุยอย่างอิสระ ผลการพูดคุยมาจากการขับเคลื่อนงานของโครงการเป็นส่วนใหญ่ ทำให้สามารถนำมาใช้ในการประเมินคุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ดี 10 ด้านได้ร่วมด้วย ดังนี้

ตัวชี้วัดองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ตำบลถ้ากระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย

ที่	ตัวชี้วัด	คำอธิบาย	เกณฑ์การวัด	weight
1	การจัดตั้งกลุ่มโดยมีสมาชิกกลุ่มที่หลากหลาย	ให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้ใช้น้ำที่ครอบคลุม (inclusive) กล่าวคือมีสมาชิกมีความหลากหลาย ซึ่งจะก่อให้เกิดความมั่นคง และก่อให้เกิดการจัดสรรน้ำที่มีความเป็นธรรมสามารถกระจายผลประโยชน์ไปยังสมาชิกทุกกลุ่ม ตัวชี้วัดความหลากหลายที่สำคัญคือการมีสมาชิกที่มาจากกลุ่มเปราะบาง (เช่น ผู้หญิง คนจน คนรุ่นใหม่ คนพิการ เป็นต้น)	ระดับที่ 0 สมาชิกอยู่ในวงจำกัด ระดับที่ 1 สมาชิกมีความหลากหลายแต่ไม่ครอบคลุมกลุ่มเปราะบาง ระดับที่ 2 สมาชิกมีความหลากหลายครอบคลุมกลุ่มเปราะบาง แต่สมาชิกส่วนใหญ่ไม่รู้ลึกถึงความ เป็นสมาชิกหรือเป็นเจ้าของกลุ่ม ระดับที่ 3 สมาชิกมีความหลากหลายครอบคลุมกลุ่มคนเปราะบาง และสมาชิกส่วนใหญ่รู้ลึกผูกพันและเป็นเจ้าของกลุ่ม	ระดับที่ 3
2	การมีข้อมูล/ความรู้ที่จำเป็น	ผู้นำและสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความเข้าใจข้อมูลและความรู้พื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการน้ำในชุมชน และสามารถใช้อข้อมูล/องค์ความรู้ในการเสริมศักยภาพการดำเนินงาน ทั้งระดับกลุ่มและบุคคล	ระดับที่ 0 ไม่มีข้อมูล ไม่มีความรู้ และไม่มีแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ระดับที่ 1 มีข้อมูลและความรู้ระดับหนึ่ง แต่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร (undocumented) ระดับที่ 2 มีข้อมูลและความรู้พื้นฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรอยู่บ้าง (เช่น แผนที่แหล่งน้ำ แม่น้ำ และปฏิทินการผลิต เป็นต้น) และสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้อื่น ๆ ได้ ระดับที่ 3 มีข้อมูลและความรู้ที่จำเป็นเพียงพอ สามารถใช้อข้อมูลให้เกิดประโยชน์ได้ มีการติดตามสถานการณ์หาความรู้ใหม่ให้ตนเองและกลุ่มเพื่อเสริมศักยภาพในการดำเนินงานในกลุ่มผ่านกระบวนการเผยแพร่ความรู้	ระดับที่ 3

			ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สามารถจัดการกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย	
3	การมีกฎระเบียบและกติกาที่ชัดเจนในกลุ่ม	การมีกฎระเบียบและกติกาที่มีการบังคับใช้ชัดเจนแสดงให้เห็นการมีและยอมรับข้อตกลงในกลุ่ม นอกจากนี้กลุ่มสามารถปรับกฎเกณฑ์ให้เข้ากับคุณลักษณะเฉพาะ เช่น คุณค่าทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างการบูรณาการร่วมกันภายใน เพื่อการแบ่งปันค่านิยม หรือกฎเกณฑ์ทำให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายทั่วไป	ระดับที่ 0 ไม่มีการร่างกฎเกณฑ์หรือข้อตกลงการใช้น้ำระหว่างสมาชิก ระดับที่ 1 มีข้อตกลงแบบไม่เป็นทางการ (unwritten rules) ในกลุ่ม ระดับที่ 2 การใช้กฎ/ระเบียบที่ชัดเจนไม่ว่าจะเป็นกติกาดตามกฎหมายหรือกติกาแบบดั้งเดิม (หรือจารีตประเพณีท้องถิ่น) เป็นข้อตกลงระหว่างสมาชิก ระดับที่ 3 มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างการใช้น้ำกติกาดตามกฎหมายร่วมกับจารีตประเพณีหรือลักษณะเฉพาะของกลุ่ม	ระดับที่ 3
4	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในกลุ่ม	การมีส่วนร่วม คือ การที่กลุ่มผู้ใช้น้ำเปิดโอกาสให้สมาชิกเสนอความเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกกระบวนการ (ที่สำคัญ) เช่น การเลือกผู้นำและกรรมการ การลงมติเรื่องโครงการและการตัดสินใจในกระบวนการทำแผน โดยไม่ผูกขาดการตัดสินใจไว้ที่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ข้าราชการหรือผู้นำท้องถิ่น และหากเป็นไปได้ควรให้โอกาสคนเปราะบางได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย	ระดับที่ 0 ขาดการมีส่วนร่วมในกลุ่มสมาชิก (ทำงานเฉพาะกลุ่มผู้นำหรือทำตามคำสั่งราชการเท่านั้น) ระดับที่ 1 มีกระบวนการมีส่วนร่วมแบบจำกัด เช่น มีส่วนร่วมในการเลือกกรรมการกลุ่ม (แกนนำ) แต่ขาดความต่อเนื่อง ระดับที่ 2 มีกระบวนการมีส่วนร่วมแบบกว้างขวาง แต่ขาดความต่อเนื่อง ระดับที่ 3 มีกระบวนการมีส่วนร่วมแบบกว้างขวางและต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้คนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มคนเปราะบางได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทุกกระบวนการด้วย	ระดับที่ 3
5	มีกระบวนการจัดทำแผนการใช้น้ำ มีการดำเนินการตามแผนและติดตามประเมินผล	ให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดทำแผนที่มีการใช้ข้อมูลที่จำเป็น (เช่น การประเมินการใช้น้ำ) รวมไปถึงเครื่องมือทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีการดำเนินการและติดตามประเมินผลเพื่อทราบถึงผลสะท้อนกลับ (feedback)	ระดับที่ 0 มีกระบวนการจัดทำแผนการใช้น้ำแบบเป็นพิธี (ขาดข้อมูลที่จำเป็น และไม่ได้นำไปปฏิบัติ) ระดับที่ 1 มีกระบวนการจัดทำแผนการใช้น้ำที่มีการใช้ข้อมูลที่จำเป็น เพื่อให้ได้แผนการใช้น้ำที่สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำ แต่ขาดการนำไปปฏิบัติ ระดับที่ 2 มีกระบวนการจัดทำแผนการใช้น้ำที่มีการใช้ข้อมูลที่จำเป็น เพื่อให้ได้แผนการใช้น้ำที่สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำ มีการนำไปปฏิบัติ แต่ขาดการติดตามประเมินผล	ระดับที่ 3

			ระดับที่ 3 กระบวนการจัดทำแผนการใช้น้ำที่มีการใช้ข้อมูลที่เป็น เพื่อให้ได้แผนการใช้น้ำที่สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำ มีการดำเนินการนำแผนไปปฏิบัติ และติดตามประเมินผลเพื่อใช้เป็นข้อมูลวางแผนในครั้งต่อไป	
6	มีการปรับใช้เครื่องมือที่หลากหลาย รวมทั้งนวัตกรรมในการจัดการน้ำในพื้นที่	การใช้เทคโนโลยี ไม่ว่าจะ เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ หรือสร้างนวัตกรรมเพื่อการจัดการน้ำในพื้นที่	ระดับที่ 0 ไม่มีการใช้เครื่องมือทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงไม่แสวงหาเครื่องมือมาใช้ ระดับที่ 1 มีความพยายามใช้เครื่องมืออย่างจำกัด เช่น เฉพาะที่รัฐให้มา แต่ไม่ได้แสวงหาเครื่องมืออื่น ๆ มาใช้ในการจัดการน้ำ ระดับที่ 2 มีการใช้เครื่องมือที่รัฐให้มา รวมทั้งมีการแสวงหาเครื่องมืออื่น ๆ มาใช้ในการจัดการน้ำ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น ระดับที่ 3 มีการใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และสามารถสร้างเครื่องมือ เช่น นวัตกรรมมาใช้เพื่อจัดการน้ำในพื้นที่ได้	ระดับที่ 3
7	ความโปร่งใส	การพิจารณาความโปร่งใสตรวจสอบได้ของคณะทำงาน	ระดับที่ 0 ไม่เคยมีการเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนข้อมูล ระดับที่ 1 มีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลแต่เฉพาะกลุ่มผู้นำหรือคนบางกลุ่มเท่านั้น ระดับที่ 2 มีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มผู้ใช้น้ำ ระดับที่ 3 มีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำด้วย	ระดับที่ 3
8	การสร้างภาคีเครือข่าย (Networking)	การสร้างภาคีเครือข่ายถือเป็นยุทธศาสตร์การทำงานที่เสริมพลังให้กลุ่มใช้น้ำ ทั้งในด้านองค์ความรู้ ประสบการณ์ รวมไปถึงอำนาจต่อรองของกลุ่ม การสร้างเครือข่ายที่สำคัญของกลุ่มผู้ใช้น้ำ แบ่งเป็น การสร้างเครือข่ายแนวตั้ง (แนวตั้ง) คือสร้างเครือข่ายกับกลุ่มที่มีอำนาจมากกว่า โดยเฉพาะภาคที่เป็นหน่วยงานรัฐ ส่วนการสร้างเครือข่ายแนวราบนั้น	ระดับที่ 0 ไม่มีการสร้างเครือข่าย ระดับที่ 1 มีการสร้างเครือข่ายแบบจำกัดมาก มีเฉพาะความสัมพันธ์แนวดิ่ง ความสัมพันธ์ที่เป็นทางการกับเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานรัฐเท่านั้น ระดับที่ 2 มีการทำงานเชื่อมโยงกับเครือข่ายทั้งแนวดิ่งและแนวราบในพื้นที่ มีการเชื่อมโยงกับองค์กรที่อยู่ในระนาบเดียวกัน ทั้งที่เป็นองค์กร	ระดับที่ 3

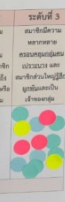
		การเชื่อมโยงภาคีต่างๆ ที่อยู่ในระนาบใกล้เคียงกัน เช่น องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรภาคประชาสังคม กลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำอื่นๆหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรอื่นๆ ในพื้นที่ เป็นต้น	ปกครองท้องถิ่นและกลุ่มผู้ใช้น้ำกลุ่มอื่น ๆ ระดับที่ 3 ความสัมพันธ์ในรูปแบบภาคีเครือข่าย/พันธมิตรในหลายกลุ่มหลายระดับ ทั้งในเชิงแนวดิ่งและแนวราบ	
9	การจัดการน้ำอย่างยั่งยืน	กลุ่มผู้ใช้น้ำสามารถจัดการน้ำในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่มีปัญหาที่เกิดจากการใช้น้ำในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้ง หากประสบภัยพิบัติ ก็สามารถรับมือและฟื้นฟูได้ในเวลาอันรวดเร็ว พื้นที่ตัวได้ พร้อมทั้งส่งต่อผลประโยชน์ออกไปยังภายนอกกลุ่ม เช่น คนเล็กคนน้อยที่ไม่ใช่สมาชิกของกลุ่ม และผลประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย	ระดับที่ 0 ไม่สามารถจัดการน้ำได้เลย ต้องเผชิญกับวิกฤติน้ำ (น้ำท่วม/น้ำแล้ง น้ำเสีย) เป็นประจำ เมื่อเผชิญภัยพิบัติ ก็ไม่สามารถรับมือกับภัยพิบัติได้เลย ไม่สามารถการฟื้นตัวได้ด้วยตนเอง ระดับที่ 1 มีความสามารถในการจัดการน้ำได้ในระดับต้น เช่น การบรรเทาการขาดน้ำในระยะสั้น หรือป้องกันน้ำท่วมได้ระยะหนึ่ง และมีประสบวิกฤติก็สามารถรับมือกับวิกฤติได้ระยะสั้นๆ เช่น สามารถจัดหาน้ำได้เพียงพอ โดยอาศัยความร่วมมือจากคนกลุ่มอื่น ระดับที่ 2 สามารถจัดการน้ำได้ในระดับปานกลาง สมาชิกกลุ่มไม่ค่อยประสบปัญหาเรื่องการใช้น้ำ และเมื่อเผชิญภัยพิบัติ ก็มีความสามารถในแก้ปัญหา/รับมือในระดับกลุ่ม และสามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว ระดับที่ 3 สามารถจัดการน้ำได้เป็นอย่างดี ทำให้ไม่เคยประสบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำ และหากเผชิญวิกฤติ ก็สามารถในการรับมือกับวิกฤติได้มาก มีขยายประโยชน์ไปยังคนเล็กคนน้อยที่ไม่ใช่สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงกับการจัดการทรัพยากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย	ระดับที่ 3
10	การมีส่วนร่วมเชิงนโยบาย	องค์กรผู้ใช้น้ำสามารถส่งเสียงและนำเสนอข้อกำหนดของตนเองในกระบวนการกำหนดนโยบายทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับที่สูงกว่า เช่น จังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำภูมิภาค ได้อย่างเป็นรูปธรรม	ระดับที่ 0 ไม่สนใจและไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายในทุกระดับ ระดับที่ 1 มีความพยายามเสนอนโยบายในระดับท้องถิ่น แต่ไม่ได้รับการตอบรับ ระดับที่ 2 มีความพยายามเสนอนโยบายในระดับท้องถิ่น และได้รับ	ระดับที่ 3

			การผลักดันไปสู่การปฏิบัติในระดับท้องถิ่น ระดับที่ 3 มีความพยายามเสนอนโยบายในระดับที่สูงกว่าท้องถิ่น เช่น ระดับภูมิภาค (regional level) และได้รับการตอบรับ พร้อมทั้งมีผลในทางปฏิบัติในระดับที่ใหญ่กว่า เช่น จังหวัดและภูมิภาค เป็นต้น	
11	ความเข้มแข็ง (ยั่งยืน) ของกลุ่ม	ความเข้มแข็งของกลุ่มเป็นผลรวมมาจากศักยภาพของบุคลากร กระบวนการดำเนินงาน (ที่มีการใช้/จัดหาข้อมูล ความรู้ นวัตกรรม) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของกลุ่มจึงพิจารณาจากแนวโน้มการดำเนินงานในอนาคต	ระดับที่ 0 อ่อนแอ และล่มสลายได้ง่าย ระดับที่ 1 อ่อนแอ แต่สามารถปฏิบัติงานต่อไปได้ ระดับที่ 2 ไม่เข้มแข็งมากนัก แต่สามารถปฏิบัติงานต่อไปได้ รวมถึงมีแนวโน้มที่จะพัฒนาได้ในอนาคต ระดับที่ 3 มีความเข้มแข็งมาก และจะปฏิบัติงานได้ต่อเนื่อง เช่น มีสมาชิกที่ทำงานต่อเนื่อง มีการตั้งกองทุน (ระดมทุน) และมีการเชื่อมโยงภาคี เป็นต้น	ระดับที่ 3

ตัวชี้วัดข้อที่ 1
การจัดตั้งกลุ่มโดยมีสมาชิกกลุ่มที่หลากหลาย

การได้รวมกลุ่มผู้ที่มีทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ที่หลากหลาย จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งและก่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถขยายผลและยั่งยืนได้

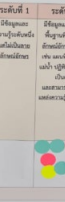
ระดับที่ 0	ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3
สมาชิกกลุ่มมีลักษณะคล้ายกัน	สมาชิกมีความหลากหลาย	สมาชิกมีความหลากหลาย	สมาชิกมีความหลากหลาย

ตัวชี้วัดข้อที่ 2
การมีข้อมูล/ความรู้ที่จำเป็น

ผู้เข้าร่วมโครงการควรมีความรู้ที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน และสามารถนำข้อมูล/ความรู้ที่จำเป็นไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

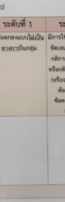
ระดับที่ 0	ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3
ไม่มีข้อมูล/ความรู้ที่จำเป็น	มีข้อมูล/ความรู้ที่จำเป็นบางส่วน	มีข้อมูล/ความรู้ที่จำเป็น	มีข้อมูล/ความรู้ที่จำเป็น

ตัวชี้วัดข้อที่ 3
การมีกฎระเบียบและกติกาที่ชัดเจนในกลุ่ม

การมีกฎระเบียบและกติกาที่ชัดเจนและมีความเหมาะสมจะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถขยายผลได้

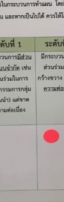
ระดับที่ 0	ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3
ไม่มีกฎระเบียบ/กติกา	มีกฎระเบียบ/กติกาบางส่วน	มีกฎระเบียบ/กติกา	มีกฎระเบียบ/กติกา

ตัวชี้วัดข้อที่ 4
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในกลุ่ม

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มจะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถขยายผลได้

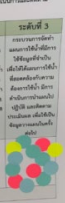
ระดับที่ 0	ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3
ไม่มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมบางส่วน	มีส่วนร่วม	มีส่วนร่วม

ตัวชี้วัดข้อที่ 5
มีกระบวนการจัดทำแผนการดำเนินงานและติดตามประเมินผล

การมีกระบวนการจัดทำแผนการดำเนินงานและติดตามประเมินผลจะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถขยายผลได้

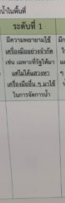
ระดับที่ 0	ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3
ไม่มีแผนการดำเนินงาน	มีแผนการดำเนินงานบางส่วน	มีแผนการดำเนินงาน	มีแผนการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดข้อที่ 6
มีการปรับใช้เครื่องมือที่หลากหลาย รวมทั้งนวัตกรรมในการจัดการงานในพื้นที่

การปรับใช้เครื่องมือที่หลากหลาย รวมทั้งนวัตกรรมในการจัดการงานในพื้นที่จะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถขยายผลได้

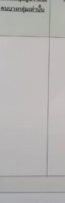
ระดับที่ 0	ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3
ไม่มีเครื่องมือ/นวัตกรรม	มีเครื่องมือ/นวัตกรรมบางส่วน	มีเครื่องมือ/นวัตกรรม	มีเครื่องมือ/นวัตกรรม

ตัวชี้วัดข้อที่ 7
ความโปร่งใส

ความโปร่งใสในการทำงานจะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถขยายผลได้

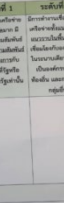
ระดับที่ 0	ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3
ไม่โปร่งใส	โปร่งใสบางส่วน	โปร่งใส	โปร่งใส

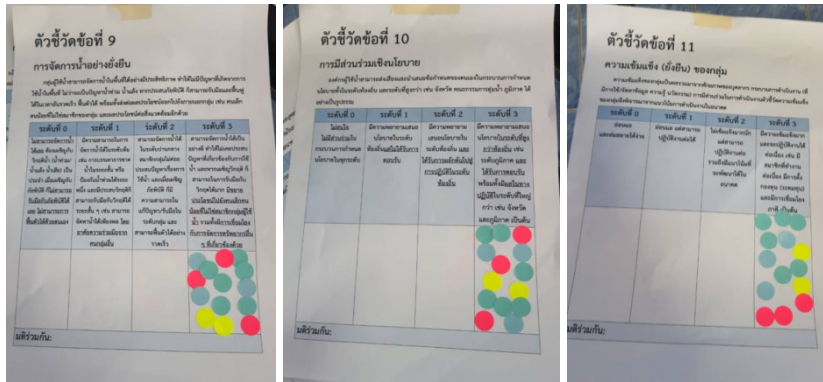

ตัวชี้วัดข้อที่ 8
การสร้างภาพเครือข่าย

การสร้างภาพเครือข่ายจะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถขยายผลได้

ระดับที่ 0	ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3
ไม่มีเครือข่าย	มีเครือข่ายบางส่วน	มีเครือข่าย	มีเครือข่าย

ตัวชี้วัดองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ

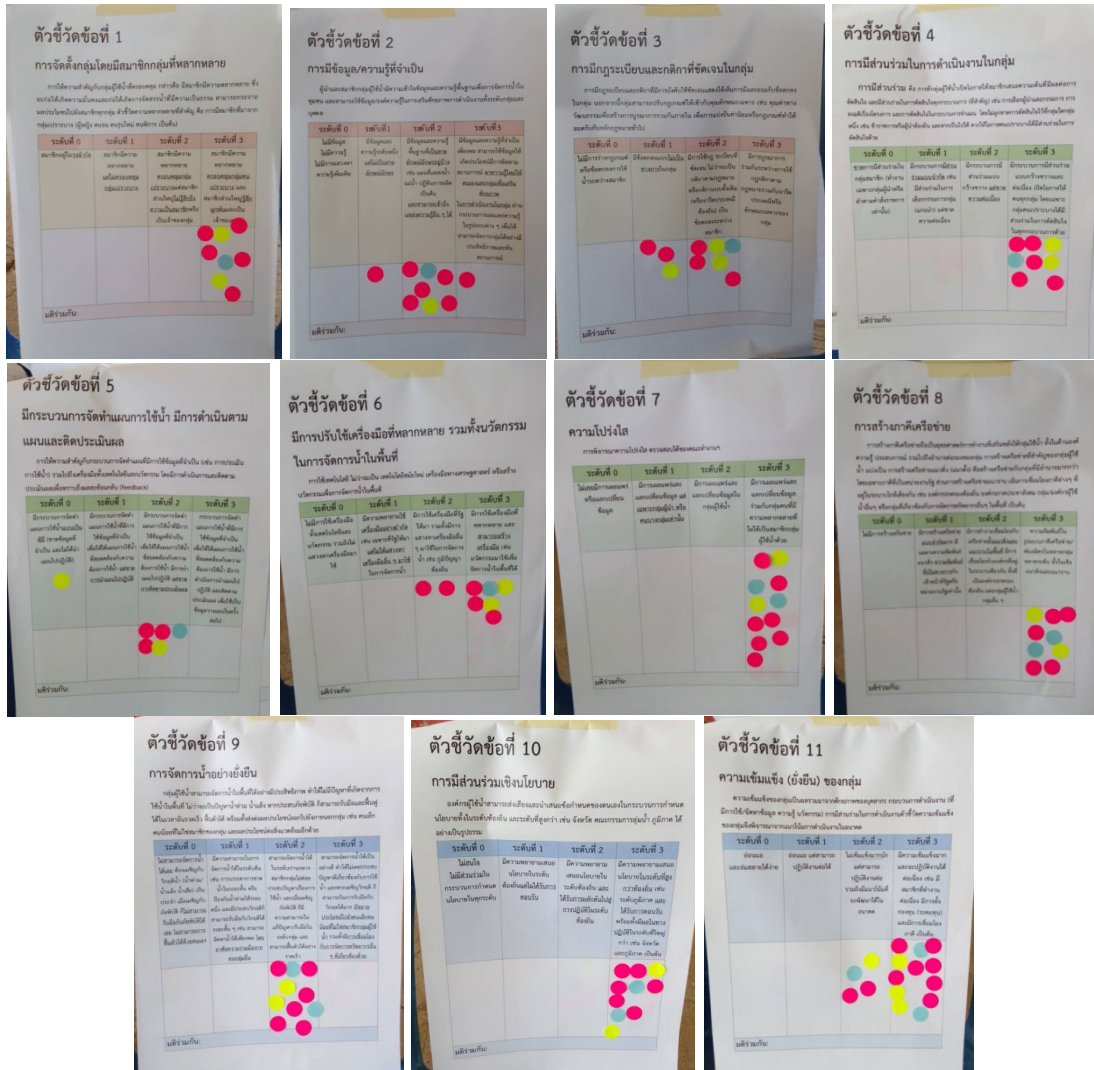
ที่	ตัวชี้วัด	คำอธิบาย	เกณฑ์การวัด	weight
1	การจัดตั้งกลุ่มโดยมีสมาชิกกลุ่มที่หลากหลาย	ให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้ใช้น้ำที่ครอบคลุม (inclusive) กล่าวคือ มีสมาชิกมีความหลากหลาย ซึ่งจะก่อให้เกิดความมั่นคง และก่อให้เกิดการจัดสรรน้ำที่มีความเป็นธรรม สามารถกระจายผลประโยชน์ไปยังสมาชิกทุกกลุ่ม ตัวชี้วัดความหลากหลายที่สำคัญคือการมีสมาชิกที่มาจากกลุ่มเปราะบาง (เช่น ผู้หญิง คนจน คนรุ่นใหม่ คนพิการ เป็นต้น)	ระดับที่ 0 สมาชิกอยู่ในวงจำกัด ระดับที่ 1 สมาชิกมีความหลากหลาย แต่ไม่ครอบคลุมกลุ่มเปราะบาง ระดับที่ 2 สมาชิกมีความหลากหลาย ครอบคลุมกลุ่มเปราะบาง แต่สมาชิกส่วนใหญ่ไม่รู้ลึกถึงความเป็นสมาชิกหรือเป็นเจ้าของกลุ่ม ระดับที่ 3 สมาชิกมีความหลากหลาย ครอบคลุมกลุ่มคนเปราะบาง และสมาชิกส่วนใหญ่รู้ลึกผูกพันและเป็นเจ้าของกลุ่ม	ระดับที่ 3
2	การมีข้อมูล/ความรู้ที่จำเป็น	ผู้นำและสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำมีความเข้าใจข้อมูลและความรู้พื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการน้ำในชุมชน และสามารถใช้อข้อมูล/องค์ความรู้ในการเสริมศักยภาพการดำเนินงานทั้งระดับกลุ่มและบุคคล	ระดับที่ 0 ไม่มีข้อมูล ไม่มีความรู้ และไม่มี การแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ระดับที่ 1 มีข้อมูลและความรู้ระดับหนึ่ง แต่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร (undocumented) ระดับที่ 2 มีข้อมูลและความรู้พื้นฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรอยู่บ้าง (เช่น แผนที่แหล่งน้ำ แม่น้ำ และปฏิทินการผลิต เป็นต้น) และสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้อื่น ๆ ได้ ระดับที่ 3 มีข้อมูลและความรู้ที่จำเป็นเพียงพอ สามารถใช้อข้อมูลให้เกิดประโยชน์ได้ มีการติดตามสถานการณ์ หาความรู้ใหม่ให้	ระดับที่ 2

			ตนเองและกลุ่มเพื่อเสริมศักยภาพในการดำเนินงานในกลุ่มผ่านกระบวนการเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สามารถจัดการกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย	
3	การมีกฎระเบียบและกติกาที่ชัดเจนในกลุ่ม	การมีกฎระเบียบและกติกาที่มีการบังคับใช้ชัดเจนแสดงให้เห็นการมีและยอมรับข้อตกลงในกลุ่ม นอกจากนี้กลุ่มสามารถปรับกฎเกณฑ์ให้เข้ากับคุณลักษณะเฉพาะ เช่น คุณค่าทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างการบูรณาการรวมกันภายใน เพื่อการแบ่งปันค่านิยม หรือกฎเกณฑ์ทำให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายทั่วไป	ระดับที่ 0 ไม่มีการร่างกฎเกณฑ์หรือข้อตกลงการใช้ระหว่างสมาชิก ระดับที่ 1 มีข้อตกลงแบบไม่เป็นทางการ (unwritten rules) ในกลุ่ม ระดับที่ 2 การใช้กฎ/ระเบียบที่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นกติกาตามกฎหมายหรือกติกาแบบดั้งเดิม (หรือจารีตประเพณีท้องถิ่น) เป็นข้อตกลงระหว่างสมาชิก ระดับที่ 3 มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างการใช้กฎกติกาตามกฎหมายรวมกับจารีตประเพณีหรือลักษณะเฉพาะของกลุ่ม	ระดับที่ 2
4	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมดำเนินงานในกลุ่ม	การมีส่วนร่วม คือ การที่กลุ่มผู้ใช้น้ำเปิดโอกาสให้สมาชิกเสนอความเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกกระบวนการ (ที่สำคัญ) เช่น การเลือกผู้นำและกรรมการ การลงมติเรื่องโครงการ และการตัดสินใจในกระบวนการทำแผน โดยไม่ผูกขาดการตัดสินใจไว้ที่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ข้าราชการหรือผู้นำท้องถิ่น และหากเป็นไปได้ ควรให้โอกาสคนเปราะบางได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย	ระดับที่ 0 ขาดการมีส่วนร่วมในกลุ่มสมาชิก (ทำงานเฉพาะกลุ่มผู้นำหรือทำตามคำสั่งราชการเท่านั้น) ระดับที่ 1 มีกระบวนการมีส่วนร่วมแบบจำกัด เช่น มีส่วนร่วมในการเลือกกรรมการกลุ่ม (แกนนำ) แต่ขาดความต่อเนื่อง ระดับที่ 2 มีกระบวนการมีส่วนร่วมแบบกว้างขวาง แต่ขาดความต่อเนื่อง ระดับที่ 3 มีกระบวนการมีส่วนร่วมแบบกว้างขวางและต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้คนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มคนเปราะบางได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทุกกระบวนการด้วย	ระดับที่ 3
5	มีกระบวนการจัดทำแผนการใช้ น้ำ มีการดำเนินการตามแผนและติดตามประเมินผล	ให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดทำแผนที่มีการใช้ข้อมูลที่เป็น (เช่น การประเมินการใช้ น้ำ) รวมไปถึงเครื่องมือทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีการดำเนินการและติดตามประเมินผลเพื่อทราบถึงผลสะท้อนกลับ (feedback)	ระดับที่ 0 มีกระบวนการจัดทำแผนการใช้ น้ำแบบเป็นพิธี (ขาดข้อมูลที่จำเป็น และไม่ได้นำแผนไปปฏิบัติ) ระดับที่ 1 มีกระบวนการจัดทำแผนการใช้ น้ำที่มีการใช้ข้อมูลที่เป็น เพื่อให้ได้แผนการใช้ น้ำที่สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำ แต่ขาดการนำแผนไปปฏิบัติ ระดับที่ 2 มีกระบวนการจัดทำแผนการใช้ น้ำที่มีการใช้ข้อมูลที่เป็น เพื่อให้ได้แผนการใช้ น้ำที่สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำ มีการนำแผนไปปฏิบัติ แต่ขาดการติดตามประเมินผล ระดับที่ 3 กระบวนการจัดทำแผนการใช้ น้ำที่มีการใช้ข้อมูลที่เป็น เพื่อให้ได้แผนการใช้ น้ำที่สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำ มีการ	ระดับที่ 2

			ดำเนินการนำไปปฏิบัติ และติดตามประเมินผล เพื่อใช้เป็นข้อมูลวางแผนในครั้งต่อไป	
6	มีการปรับใช้เครื่องมือที่หลากหลาย รวมถึงนวัตกรรมในการจัดการน้ำในพื้นที่	การใช้เทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ หรือสร้างนวัตกรรมเพื่อการจัดการน้ำในพื้นที่	ระดับที่ 0 ไม่มีการใช้เครื่องมือทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงไม่แสวงหาเครื่องมือมาใช้ ระดับที่ 1 มีความพยายามใช้เครื่องมืออย่างจำกัด เช่น เฉพาะที่รัฐให้มา แต่ไม่ได้แสวงหาเครื่องมืออื่น ๆ มาใช้ในการจัดการน้ำ ระดับที่ 2 มีการใช้เครื่องมือที่รัฐให้มา รวมทั้งมีการแสวงหาเครื่องมืออื่น ๆ มาใช้ในการจัดการน้ำ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น ระดับที่ 3 มีการใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และสามารถสร้างเครื่องมือ เช่น นวัตกรรมมาใช้เพื่อจัดการน้ำในพื้นที่ได้	ระดับที่ 3
7	ความโปร่งใส	การพิจารณาความโปร่งใสตรวจสอบได้ของคณะทำงาน	ระดับที่ 0 ไม่เคยมีการเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนข้อมูล ระดับที่ 1 มีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลแต่เฉพาะกลุ่มผู้นำ หรือคนบางกลุ่มเท่านั้น ระดับที่ 2 มีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มผู้ใช้น้ำ ระดับที่ 3 มีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำด้วย	ระดับที่ 3
8	การสร้างภาคีเครือข่าย (Networking)	การสร้างภาคีเครือข่ายถือเป็นยุทธศาสตร์การทำงานที่เสริมพลังให้กลุ่มใช้น้ำ ทั้งในด้านองค์ความรู้ประสบการณ์ รวมไปถึงอำนาจต่อรองของกลุ่ม การสร้างเครือข่ายที่สำคัญของกลุ่มผู้ใช้น้ำ แบ่งเป็น การสร้างเครือข่ายแนวตั้ง (แนวตั้ง) คือสร้างเครือข่ายกับกลุ่มที่มีอำนาจมากกว่า โดยเฉพาะภาคที่เป็นหน่วยงานรัฐส่วนการ สร้างเครือข่ายแนวราบเน้นการเชื่อมโยงภาคีต่างๆ ที่อยู่ในระนาบใกล้เคียงกัน เช่น องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรภาคประชาสังคม กลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำอื่นๆหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรอื่นๆ ในพื้นที่ เป็นต้น	ระดับที่ 0 ไม่มีการสร้างเครือข่าย ระดับที่ 1 มีการสร้างเครือข่ายแบบจำกัดมาก มีเฉพาะความสัมพันธ์แนวดิ่ง ความสัมพันธ์ที่เป็นทางการกับเจ้าหน้าที่รัฐหรือหน่วยงานรัฐเท่านั้น ระดับที่ 2 มีการทำงานเชื่อมโยงกับเครือข่ายทั้งแนวดิ่งและแนวราบในพื้นที่ มีการเชื่อมโยงกับองค์กรที่อยู่ในระนาบเดียวกัน ทั้งที่เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นและกลุ่มผู้ใช้น้ำกลุ่มอื่น ๆ ระดับที่ 3 ความสัมพันธ์ในรูปแบบภาคีเครือข่าย/พันธมิตรในหลายกลุ่ม หลายระดับ ทั้งในเชิงแนวดิ่งและแนวราบ	ระดับที่ 3
9	การจัดการน้ำอย่างยั่งยืน	กลุ่มผู้ใช้น้ำสามารถจัดการน้ำในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่มีปัญหาที่เกิดจากการใช้น้ำในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง หากประสบภัยพิบัติ ก็สามารถรับมือ	ระดับที่ 0 ไม่สามารถจัดการน้ำได้เลย ต้องเผชิญกับวิกฤติน้ำ (น้ำท่วม/น้ำแล้ง น้ำเสีย) เป็นประจำ เมื่อเผชิญกับภัยพิบัติ ก็ไม่	ระดับที่ 2

		<p>และฟื้นฟูได้ในเวลาอันรวดเร็ว ฟื้นตัวได้พร้อมทั้งส่งต่อผลประโยชน์ออกไปยังภายนอกกลุ่ม เช่น คนเล็กคนน้อยที่ไม่ใช่สมาชิกของกลุ่ม และผลประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย</p>	<p>สามารถรับมือกับภัยพิบัติได้เลย ไม่สามารถฟื้นตัวได้ด้วยตนเอง</p> <p>ระดับที่ 1 มีความสามารถในการจัดการน้ำได้ในระดับต้น เช่น การบรรเทาการขาดน้ำในระยะสั้น หรือป้องกันน้ำท่วมได้ระยะหนึ่ง และมีประสพวิกฤติที่สามารถรับมือกับวิกฤติได้ระยะสั้นๆ เช่น สามารถจัดหาน้ำได้เพียงพอ โดยอาศัยความร่วมมือจากคนกลุ่มอื่น</p> <p>ระดับที่ 2 สามารถจัดการน้ำได้ในระดับปานกลาง สมาชิกกลุ่มไม่ค่อยประสบปัญหาเรื่องการใช้น้ำ และเมื่อเผชิญภัยพิบัติ ก็มีความสามารถในแก้ปัญหา/รับมือในระดับกลุ่ม และสามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว</p> <p>ระดับที่ 3 สามารถจัดการน้ำได้เป็นอย่างดี ทำให้ไม่เคยประสบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำ และหากเผชิญวิกฤติ ก็สามารถในการรับมือกับวิกฤติได้มาก มีขยายประโยชน์ไปยังคนเล็กคนน้อยที่ไม่ใช่สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงกับการจัดการทรัพยากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย</p>	
10	การมีส่วนร่วมเชิงนโยบาย	<p>องค์กรผู้ใช้น้ำสามารถส่งเสียงและนำเสนอข้อกำหนดของตนเองในกระบวนการกำหนดนโยบายทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับที่สูงกว่าเช่น จังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำภูมิภาค ได้อย่างเป็นรูปธรรม</p>	<p>ระดับที่ 0 ไม่สนใจและไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายในทุกระดับ</p> <p>ระดับที่ 1 มีความพยายามเสนอนโยบายในระดับท้องถิ่น แต่ไม่ได้รับการตอบรับ</p> <p>ระดับที่ 2 มีความพยายามเสนอนโยบายในระดับท้องถิ่น และได้รับการผลักดันไปสู่การปฏิบัติในระดับท้องถิ่น</p> <p>ระดับที่ 3 มีความพยายามเสนอนโยบายในระดับที่สูงกว่าท้องถิ่น เช่น ระดับภูมิภาค (regional level) และได้รับการตอบรับ พร้อมทั้งมีผลในทางปฏิบัติในระดับที่ใหญ่กว่า เช่น จังหวัด และภูมิภาค เป็นต้น</p>	ระดับที่ 3
11	ความเข้มแข็ง (ยั่งยืน) ของกลุ่ม	<p>ความเข้มแข็งของกลุ่มเป็นผลรวมมาจากศักยภาพของบุคลากรกระบวนการดำเนินงาน (ที่มีการใช้/จัดหาข้อมูล ความรู้ นวัตกรรม) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของกลุ่มจึงพิจารณาจากแนวโน้มการดำเนินงานในอนาคต</p>	<p>ระดับที่ 0 อ่อนแอ และล่มสลายได้ง่าย</p> <p>ระดับที่ 1 อ่อนแอ แต่สามารถปฏิบัติงานต่อได้</p> <p>ระดับที่ 2 ไม่เข้มแข็งมากนัก แต่สามารถปฏิบัติงานต่อ รวมถึงมีแนวโน้มที่จะพัฒนาได้ในอนาคต</p> <p>ระดับที่ 3 มีความเข้มแข็งมาก และจะปฏิบัติงานได้ต่อเนื่อง เช่น มีสมาชิกที่ทำงานต่อเนื่อง มีการตั้งกองทุน (ระดมทุน) และมีการเชื่อมโยงภาคี เป็นต้น</p>	ระดับที่ 3

บทเรียนที่ได้ คือ นักวิชาการควรอธิบายกระบวนการ focus group ให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจก่อน ไม่ควรมุ่งเข้าสู่เนื้อหา และภาษาที่ใช้ชาวบ้านไม่เข้าใจ ทำให้กลุ่มถักกระต่ายทองไม่ราบรื่นในช่วงแรก ส่วนตำบลหนองหลวงเมื่อเริ่มเข้าใจก็ดำเนินการจนสำเร็จได้ในที่สุด

เมื่อผู้เข้าร่วมจัดทำตัวชี้วัดองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชนแบบมีส่วนร่วมเสร็จสิ้น พักรับประทานอาหารกลางวัน ช่วงบ่ายลงพื้นที่ดูโครงการขุดลอกแก้มลิงในพื้นที่ ม.7 ตำบลถักกระต่ายทอง เป็นโครงการที่เขียนแผนไว้ตั้งแต่งานวิจัยโครงการท่อทองแดงปีที่ 1 พื้นที่ 208 ไร่ เชื่อมต่อไปยังตำบลเขาคีรีศรี ได้รับงบประมาณ 7,700,000 บาท โดย นายสุนทร รัตนการ นายก อบจ.กำแพงเพชรสนับสนุนงบประมาณ เริ่มก่อสร้าง 5 กุมภาพันธ์ 2565-4 มิถุนายน 2565 เพื่อช่วยกักเก็บน้ำ และนอกจากนี้ยังดูพื้นที่การเพาะเลี้ยงแหนแดง 2 บ่อ ของ ผอ.ยง.สำลี ไฟโรจน์ ขนาดประมาณ 3x8 เมตร ตอนนี้ใส่ข้าว

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ไปแล้วรอแผนแดงมาในวันที่ 26 เมษายน 2565 เกษตรกรมีการทดลองนำแผนแดงที่ไปเรียนรู้มาปล่อยในบ่อเพื่อดูปริมาณความเข้มข้นของน้ำในบ่อ แผนแดงก็เติบโตดี และบริเวณนั้นยังมีการทำ โคก หนอง นา โมเดล สำหรับกักน้ำไว้ใช้และการทำการเกษตรผสมผสานร่วมด้วย ทีมวิจัยจากจุฬาลงกรณ์ได้แลกเปลี่ยนกับแกนนำกลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่ชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร และแกนนำชุมชน พูดชัดเจนมากกว่าการเข้าร่วมกระบวนการภายใต้โครงการท่อทองแดง ทำให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างทุกวันนี้ ลดความขัดแย้ง และมีการตามน้ำกันเพื่อช่วยกันจัดการน้ำให้ไปถึงปลายน้ำ จากเดิม 1 เดือน ปัจจุบัน 2 สัปดาห์น้ำก็ไปถึงปลายน้ำ ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจที่เกิดขึ้นจากกระบวนการมีส่วนร่วมในการทำข้อมูลและลงมือปฏิบัติการร่วมกันจนเกิดความสัมพันธ์ในกลุ่มผู้ใช้น้ำ

จากนั้น ทีมวิจัย บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด เดินทางลงพื้นที่ตำบลหนองหลวง ซึ่งนายสุพล หนองหลวง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ได้สนับสนุนการใช้พลังงานโซลาร์เซลล์เพื่อดึงน้ำใต้ดินใส่คลองไปหล่อเลี้ยงการทำเกษตร 12 แห่ง ชาติอีก 2 หมู่บ้าน เพื่อประเมินผลก่อนที่จะขยายจนครบ 2 แห่งต่อหมู่บ้าน จำนวน 22 แห่งต่อชุด โดยมีผู้รับเหมาจัดการ คาดว่างบประมาณน่าจะประมาณหนึ่งแสนบาทต่อชุด

หลังจากนั้น ลงไปดูโรงสีข้าวชุมชนได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนรอบโรงน้ำมัน และมีการทำปุ๋ยจากมูลสัตว์อัดเม็ด การรับฝากมูลสัตว์ของสมาชิกกลุ่มเพื่อจำหน่าย มีอุปกรณ์อยู่แล้วน่าจะทำการกลุ่มปุ๋ยได้ รับฝากข้าวจากเกษตรกรที่สีแล้วเพื่อขายด้วย ผลจากการมีการจัดการน้ำดี ทำให้ในพื้นที่มีการปลูกผัก ปลูกอ้อยใช้น้ำหยด ปลูกดอกดาวเรือง ปลูกตะไคร้ในนาข้าวผสมผสานกับ โคก หนอง นา โมเดล และการเลี้ยงสัตว์ร่วมด้วย ซึ่งเป็นทุนชุมชนที่พร้อมจะให้สภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชรสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกันต่อไป

นอกจากนี้ ยังไปดูการเลี้ยงไส้เดือนดินในกะละมัง และจะขยายเลี้ยงในวงร่วมด้วย อย่างไรก็ตามชุมชนมีการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชใช้น้ำน้อยที่หลากหลายมาก เป็นพื้นที่ที่น่าสนใจ มีแกนนำหลายคนที่เปลี่ยนวิถีคิด วางแผนปลูกปอเทืองจำนวน 11 ไร่ ก่อน เนื่องจากระยะเวลาไม่ตรงกับการทำนา และในพื้นที่ยังมีการปรับเปลี่ยนปลูกพืชใช้น้ำน้อยโดยการปลูกข้าวโพดขยายเมล็ดพันธุ์จำหน่าย 18 บาท/ก.ก. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 8 บาท/ก.ก. ซึ่งพืชเหล่านี้จะทดแทนการทำนาปรังได้ 30 % ช่วงหน้าแล้ง และสร้างมูลค่าได้มากกว่าการทำนาที่มีต้นทุนการทำนา 4,500 บาท/ไร่

ปิดการประชุมเวลา 16.30 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด
 ผู้บันทึกรายงานการประชุม
 นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ
 ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

เอกสารแนบ : การประเมินคุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ดี 10 ด้าน ของ 2 ตำบล

10 คุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ดี

01 มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในชัดเจน

- บทบาท - หน้าที่
- ความโปร่งใส
- รูปแบบการบริหารจัดการ

02 คณะกรรมการมีความสามารถและศักยภาพในการบริหารจัดการน้ำชุมชน

- ทักษะการเก็บข้อมูลและการใช้ข้อมูล
- ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการวางแผนน้ำ
- ทักษะการบริหารจัดการกลุ่ม
- ทักษะการปรับตัวอย่างเท่าทัน เช่น ด้านสภาวะอากาศ / การตลาด

03 มีระบบฐานข้อมูลชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ

- Timeline การจัดการน้ำชุมชน
- ข้อมูลสมมูลน้ำ

04 มีกระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม

- การเปิดพื้นที่ในการมีส่วนร่วม
- การใช้ข้อมูลอย่างรอบด้านในการวางแผนการจัดการน้ำ

05 มีแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนที่สอดคล้องกับระบบภูมินิเวศ

- สอดคล้องกับยุทธศาสตร์น้ำ 6 ด้าน
- การสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำ

06 มีระเบียบ / มาตรการของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันในการปฏิบัติ

- มีเวทีประชุมเพื่อสร้างการรับรู้
- มีการรับรองระเบียบและกำหนดการปฏิบัติร่วม

07 มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน

- มีกองทุนในการบริหารจัดการน้ำของชุมชน
- มีการสร้างรายได้ของกลุ่ม เช่น การเก็บเงินจากสมาชิกเป็นค่าบริหารจัดการน้ำ

08 มีกลไกติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม

- มีแผนการในการติดตามทบทวนกิจกรรมกลุ่ม
- องค์ประกอบของทีมติดตามที่มีความหลากหลาย

09 มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

- เครือข่ายต่อรองข้ามพื้นที่ / กลุ่ม
- การเชื่อมประสานการทำงานกับ อบต. / แผนพัฒนาตำบล
- การดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนอกพื้นที่

10 มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ

- มีกิจกรรมจัดฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพ
- มีการส่งเสริมความรู้และสื่อสารข้อมูล

สรุปคุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ดีตำบลลำกระต่ายทอง

หัวข้อ	ก่อนทำงานวิจัย (คะแนน)	หลังทำงานวิจัย (คะแนน)
1. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในชัดเจน	2	4
2. คณะกรรมการมีความสามารถและศักยภาพในการบริหารจัดการน้ำชุมชน	1	4
3. มีระบบฐานข้อมูลชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ	1	4
4. มีกระบวนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม	1	4
5. มีแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนที่สอดคล้องกับระบบภูมินิเวศ	1	3
6. มีระเบียบมาตรการชุมชนในการบริหารจัดการน้ำที่เป็นที่ยอมรับ/ ร่วมกันในการปฏิบัติ	1	4
7. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน	1	4
8. มีกลไกติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม	1	4
9. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย	1	4
10. การส่งเสริมความรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ	1	4
รวม	11	39

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

หลังดำเนินการวิจัยชุมชนตำบลถ้ากระต่ายทอง มีคะแนนรวม 39 คะแนน เป็นชุมชนที่สามารถดำเนินการด้วยตนเอง

การประเมินคุณลักษณะชุมชน

- 7) พื้นที่ชุมชนระดับเริ่มต้น คะแนนรวมระหว่าง 1- คะแนน 17
- 8) พื้นที่ชุมชนระดับกลาง คะแนนรวมระหว่าง 18- คะแนน 36
- 9) พื้นที่ชุมชนระดับสามารถดำเนินการด้วยตนเอง คะแนนรวมระหว่าง 37- คะแนน 50

สรุปคุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ดีตำบลหนองหลวง

หัวข้อ	ก่อนทำงานวิจัย (คะแนน)	หลังทำงานวิจัย (คะแนน)
1. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในชัดเจน	2	4
2. คณะกรรมการมีความสามารถและศักยภาพในการบริหารจัดการน้ำชุมชน	1	4
3. มีระบบฐานข้อมูลชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ	1	4
4. มีกระบวนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม	1	4
5. มีแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนที่สอดคล้องกับระบบภูมินิเวศ	1	4
6. มีระเบียบมาตรฐานการชุมชนในการบริหารจัดการน้ำที่เป็นที่ยอมรับ/ร่วมกันในการปฏิบัติ	1	4
7. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน	1	2
8. มีกลไกติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม	1	4
9. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย	1	4
10. การส่งเสริมความรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ	1	4
รวม	11	38

หลังดำเนินการวิจัยชุมชนตำบลถ้ากระต่ายทอง มีคะแนนรวม 38 คะแนน เป็นชุมชนที่สามารถดำเนินการด้วยตนเอง

การประเมินคุณลักษณะชุมชน

- 1) พื้นที่ชุมชนระดับเริ่มต้น คะแนนรวมระหว่าง 1- คะแนน 17
- 2) พื้นที่ชุมชนระดับกลาง คะแนนรวมระหว่าง 18- คะแนน 36
- 3) พื้นที่ชุมชนระดับสามารถดำเนินการด้วยตนเอง คะแนนรวมระหว่าง 37 - 50 คะแนน

สรุปรายงานการประชุม
เวทีสรุปบทเรียนและคืนข้อมูลวิสาหกิจชุมชน 5 ตำบล
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กร
ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
วันที่ 13 พฤษภาคม 2565 เวลา 09.15 – 12.00 น.
ณ ห้องประชุมโรงแรมเพชรโฮเทล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

สบ.1

1.	นายสำลี	ไพโรจน์	ตำบลถ้ำกระทายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
2.	นายสุธน	แผ่ทอง	ตำบลถ้ำกระทายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
3.	นายสมมาศ	ไม้แดง	ตำบลถ้ำกระทายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

สบ.2

1.	นายบุญเลิศ	นุ่นเกลี้ยง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
2.	นายวิเชียร	บดีรัฐ	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
3.	นายสำเนียง	จันแดง	ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

สบ.3

1.	นายจรัส	โพธิ์ทวี	ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
2.	นายสุรชัย	มะลิสุวรรณ	ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
3.	นายสมศักดิ์	เทพโสภณ	ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
4.	นายน้อย	ปัญญา	ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
5.	นายณรงค์	ชาวทอง	ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
6.	นายวัลลภ	คันศร	ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
7.	นายนพรัตน์	ขอนแก่น	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
8.	นายสมศักดิ์	สุริโย	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
9.	นายสมชาย	วุฒิ	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
10.	นายนิคม	สุกสว่าง	ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
11.	นายอดิษฐ์	ศิริสุทธิ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร
12.	นายปรีชา	เรืองคุ้ม	สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร(แทน)
13.	นางสาวทรงเกียรติ	ทองปรน	สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร
14.	นายเผด็จ	บุญทอง	สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร
15.	นายอดิษฐ์	ศิริสุทธิ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร
16.	นายชวนินทร์	สุภาษา	ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง
17.	นายสมเกียรติ	อุปการะ	เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดสรรน้ำและบำรุงรักษา จังหวัดกำแพงเพชร
18.	นางสาวณราวดี	ชอวทอง	เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดสรรน้ำและบำรุงรักษา จังหวัดกำแพงเพชร
19.	นายมานพ	คงจันทร์	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ. 1
20.	นายวันมงคล	วิโยธา	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ. 2
21.	นายปิติพงษ์	ทองงามข้า	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ. 2
22.	นายสุวัฒน์	กุลขาล	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ. 3
23.	นางสาวสุริแสง	ยอดโยม	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ. 3
24.	นางสาววิวิทย์รัตน์	แสนสุข	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สบ. 3
25.	นายอิทธิธ	จุลละพราหมณ์	คณะทำงานแผนงานโครงการวิจัยเข้มมุ่ง ระยะที่ 2

26. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
27. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
28. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
29. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
30. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
31. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
32. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
33. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
34. นายสุภัทร	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
35. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	ทีมสนับสนุน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เริ่มประชุมเวลา 09.15 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและพูดคุยยามเช้า

คุณอรธิดา นามศิริ และคุณปานเนตร สุขสว่าง ชาวผู้เข้าร่วมทั้ง 5 ตำบลวิสาหกิจชุมชน พูดคุยถึงสถานการณ์ที่ผ่านมา สรุปได้ดังนี้

- 1) ตำบลหนองหลวง น้ำท่วมในพื้นที่ การเพาะเลี้ยงแทนแดงไปทำที่หมู่ 1
- 2) ตำบลสระแก้ว เริ่มปลูกตะไคร้ไปแล้ว และมาทดลองปฏิบัติการในแปลงทดลอง 1 งาน เพื่อเก็บปริมาณการใช้น้ำเปรียบเทียบกับผลผลิต
- 3) ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล ยังไม่ได้ทำน้ำฝั้้งมะนาวดอง เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 อยู่ระหว่างการเตรียมศึกษาดูงานการแปรรูปน้ำฝั้้งมะนาวดอง
- 4) ตำบลหนองไม้กอง บ้านแม่ย้อยมีคลองใหญ่ แต่คลองขอยไม่มี พื้นที่ด้านบนส่งน้ำได้ดีขอบคุณที่ช่วยส่งน้ำมาให้ สมุนไพรทะเลลายโจรที่ทำยังไม่สำเร็จ ออกดอก เก็บผลผลิตไม่ได้ ซึ่งช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกคือ ฤดูฝน
- 5) ตำบลถ้ากระต่ายทอง โชนกลางมีการใช้น้ำของคลอง 1L เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปีแรก ส่งผลให้ใน ตำบลถ้ากระต่ายทองมีการบริหารจัดการน้ำดีขึ้นมาก เพราะมีการประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง เช่น ฝนตกในพื้นที่จำนวนมาก และชลประทานกำลังก่อสร้าง ประสานสมาชิกกลุ่ม ฝนตก น้ำมาก เพื่อไม่ให้น้ำลงไปท่วมนา เกษตรกร ส่วนโครงการต่างๆ กลุ่มได้เลี้ยงแทนแดง ลดต้นทุนการผลิต ปล่อยพันธุ์แทนแดงวันที่ 26 เมษายน 2565 ตอนนี้อยู่เติมบ่อทั้ง 2 ลูก เพื่อลงแปลงนาต่อไป

หลังจากนั้น คุณค้ำคุณ นิมอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยเรื่องภาพรวมของปริมาณน้ำฝนของแต่ละพื้นที่ที่มีเท่าไร ไม่สามารถค้นหาได้ โครงการวิจัยพยายามชวนทุกท่านมาพูดคุยร่วมกัน ปีนี้เข้มข้นเรื่องน้ำกับอาชีพ เป้าหมายการดำเนินงาน คาดว่าหากมีการจัดการน้ำดีส่งผลต่อการประกอบอาชีพที่ดี โครงการท่องเที่ยวประจำปี 1 มีการทำกิจกรรมต่างๆ เริ่มจากการสร้างความเข้าใจ การเก็บข้อมูลใช้วิธีการเขียนในฟิลิปชาร์ต Timeline สถานการณ์น้ำ ปฏิทินการเพาะปลูก ปีนี้ใช้แอปพลิเคชัน Epicollect5 เก็บข้อมูลทั้งแหล่งน้ำและปริมาณน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน จากปีแรกเก็บข้อมูลจากการวาดภาพ ปีนี้เก็บจากแอปพลิเคชัน Epicollect5 มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการดำเนินงาน

จากการดำเนินงาน 2 ปี ของตำบลสระแก้ว ได้มีการนำข้อมูลปี 1 ที่เกี่ยวข้องกับบริบทพื้นที่ใส่ในระบบหน้า 1 รวมทั้งมีข้อมูลแหล่งน้ำผิวดินและน้ำบาดาล ความต้องการการใช้น้ำ และระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชน ดังในแผนภาพของทั้ง 5 ตำบล

ตำบลสระแก้ว

ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล

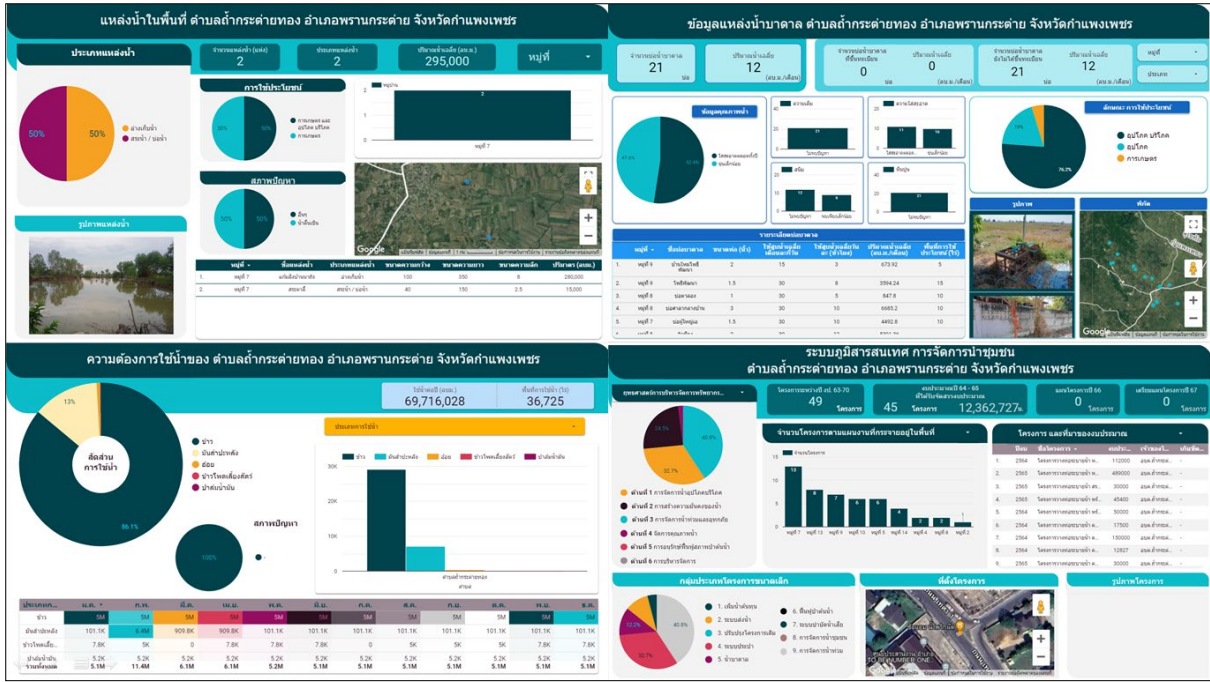

ตำบลหนองหลวง

ตำบลหนองไม้กอง

จากข้อมูลบริบทพื้นที่ 5 ตำบล พบว่า ตำบลถ้ากระต่ายทองมีแหล่งน้ำน้อย มีแต่ทางน้ำชลประทาน แล้วข้างบนใช้น้ำกันอย่างไร ขณะที่ตำบลหนองไม้กองแหล่งน้ำมี 3 แห่ง มีการใช้น้ำบาดาลมาก จะจัดการอย่างไรให้เกิดความสมดุลระหว่างน้ำต้นทุนกับปริมาณความต้องการการใช้น้ำท่ามกลางบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกัน

ระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำทั้งหมดเป็นข้อมูลของผู้ใช้น้ำชลประทานและแกนนำในพื้นที่ช่วยกันเก็บรวบรวม ในการจัดเวทีสร้างความเข้าใจและจัดทำระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชน เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565 มีการเชิญเจ้าหน้าที่จากสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) มาเติมความรู้เรื่องการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำตาม พรบ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และการกรอกรบบข้อมูลในแบบฟอร์ม สทนช.001 และ สทนช.004 เพื่อเปิดพื้นที่ให้ชาวบ้านจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำและเขียนแผนน้ำชุมชนเข้าสู่ อบต. สามารถขอรับการสนับสนุนในระดับ อบต. ระดับอำเภอ จังหวัด คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติร่วมด้วย โดยการจัดทำระบบข้อมูลจะช่วยสนับสนุนการทำงานของ อบต. ซึ่ง อบต.ต้องนำแผนน้ำเสนอเข้าระบบ Thai Water Plan (TWP)/Thai Water Resource (TWR) ของ สทนช. ซึ่งหน่วยงานก็ต้องกรอก (สทนช.001) แต่เนื่องจาก อบต.มีข้อมูลไม่เพียงพอและมีภารกิจหลายด้าน ข้อมูลที่พวกเขาช่วยกันเก็บรวบรวมจึงสามารถนำกรอกในระบบ TWP/TWR สำหรับแผนการจัดการน้ำของ อบต.ต่างๆ ของจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่จะเป็นการขุดบ่อบาดาล ต้องมีการลงทะเบียนแหล่งน้ำร่วมด้วย

เมื่อดูระบบ Thai Water Resource (TWR) คือ ทะเบียนแหล่งน้ำ จังหวัดกำแพงเพชรมีการลงทะเบียนแหล่งน้ำ 5 จุด เท่านั้น เวลาจะกรอกข้อมูล อบต.จะเขียนว่าแหล่งน้ำรอยืนยัน เนื่องจากในระบบ TWR ใช้ข้อมูล QGIS จากดาวเทียมเท่านั้น ไม่ได้ระบุชื่อแหล่งน้ำ และบ่อน้ำเล็กๆ จะไม่เห็นข้อมูลละเอียดเท่าข้อมูลจากในพื้นที่ หาก อบต.นำเสนอแผนน้ำชุมชนโดยไม่มีข้อมูลแหล่งน้ำขนาดเล็กประกอบ ก็จะได้รับพิจารณาเป็นลำดับท้ายๆ จึงเป็นที่มาว่าพวกเราต้องเก็บข้อมูลแอปพลิเคชัน Epicollect5 ดังที่ได้นำเสนอของทั้ง 5 ตำบล ซึ่งทั้ง 15 ตำบล กำลังกรอกข้อมูลตามแบบฟอร์ม สทนช.004 อยู่ อีกห้องหนึ่ง ขอให้ทุกท่านทำข้อมูลวิสาหกิจชุมชนด้วย หากมีการทำแผนน้ำรองรับไว้จะดีมาก สทนช.ส่งหนังสือมาที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่นส่งหนังสือแจ้งมายังแต่ละ อบต. เพื่อให้ อบต.กรอก แต่เนื่องจากมีการเปิดระบบช่วงสั้นๆ อบต.จึงกรอกเข้าระบบไม่ทัน ขอให้กรอกข้อมูลให้ชัดเจน เจ้าหน้าที่หน่วยงานกรอกแบบฟอร์ม สทนช.001 ส่วน อบต.กรอกแบบฟอร์ม สทนช.004 หากไม่กรอกรบบจะไม่ได้งบประมาณในการบริหารจัดการน้ำ

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายละเอียดแบบฟอร์ม สททช.004

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)		
ลำดับ	หน่วยงานดำเนินการ	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ	ประเภทโครงการ		แผนแม่บท / วัตถุประสงค์	สถานที่ดำเนินการ										ความพร้อมการดำเนินการ				ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)				การดำเนินการโครงการ				ลำดับระดับจังหวัด	ลำดับระดับศูนย์น้ำ	ลำดับระดับประเทศ	Project ID	GFMS Code
			กิจกรรม	ลักษณะงาน		ที่ตั้ง	พิกัด	ชื่อผู้นำ	ได้รับอนุญาตใช้พื้นที่	แบบบูรณาการ	ประมาณการ	ไร่	ถ.ม.	ครัวเรือน	เดือน	ปี	เริ่ม	สิ้นสุด	วงเงิน (บาท)	ขอตั้ง	จ้าง	ปรับ	จัดสรร	จัดสรร	จัดสรร							
หมู่ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	Lat	Long	หลัก	สาขา	ได้รับอนุญาตใช้พื้นที่	แบบบูรณาการ	ประมาณการ	ไร่	ถ.ม.	ครัวเรือน	เดือน	ปี	เริ่ม	สิ้นสุด	วงเงิน (บาท)	ขอตั้ง	จ้าง	ปรับ	จัดสรร	จัดสรร	จัดสรร	ลำดับระดับจังหวัด	ลำดับระดับศูนย์น้ำ	ลำดับระดับประเทศ	Project ID	GFMS Code		
1	เทศบาลตำบล	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งแม่น้ำยาวบ้านใหม่ห้วยทับทัน	ก่อสร้างใหม่	ป้องกันการกัดเซาะ	3.2.3	6	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน	ไม่ทัน

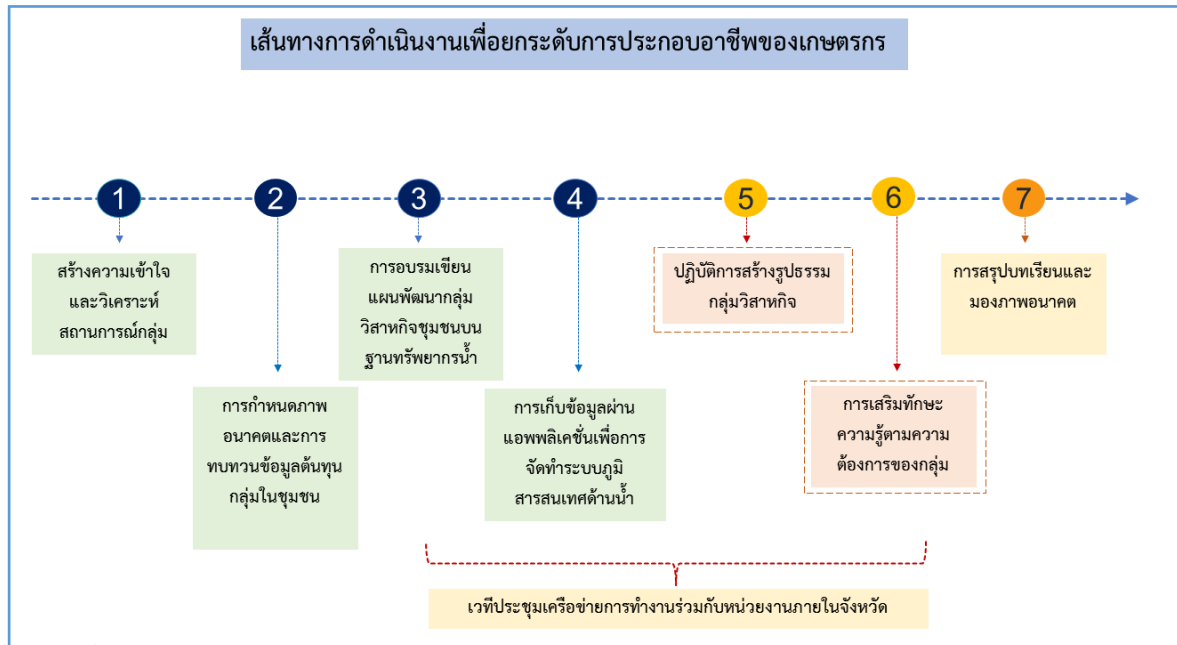
1. ลำดับของโครงการ
2. หน่วยงานดำเนินการ
3. ชื่อโครงการ (ระบุชื่อที่สามารถสื่อวัตถุประสงค์ของโครงการได้ชัดเจน)
4. กิจกรรม (ผู้ได้จากตารางรายละเอียดกิจกรรมและลักษณะงาน)
5. ลักษณะงาน (ผู้ได้จากตารางรายละเอียดกิจกรรมและลักษณะงาน)
6. แผนแม่บท/กลยุทธ์ (ผู้ได้จากตารางแผนแม่บท/กลยุทธ์)
- 7-11. ระบุที่ตั้งของโครงการ (หมู่, หมู่บ้าน, ตำบล, อำเภอ และจังหวัด)
- 12-13. ระบุพิกัด Lat, Long ของโครงการ
- 14-15. ระบุผู้นำหลักและผู้นำสาขาของโครงการ

- 16-18. ระบุสถานะความพร้อมของโครงการ แบ่งได้เป็น
  - 1.ไม่ติดดำเนินการ
  - 2.ยังไม่ติดดำเนินการแต่ต้องดำเนินการ
  - 3.ระหว่างดำเนินการ
  - 4.ดำเนินการแล้วเสร็จ (ต้องแนบเอกสารยืนยัน)
- 19-21. ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ (ต้องระบุอย่างน้อย 1 ช่อง)
- 22-23. ระยะเวลาการดำเนินการ (ระบุเดือน-พ.ศ. ที่เริ่มต้น และ เดือน-พ.ศ. ที่สิ้นสุด)
- 24-26. ระบุวงเงินงบประมาณ (หน่วยเป็นบาท)
27. ลำดับระดับจังหวัด (ลำดับความสำคัญของโครงการที่จัดโดยคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด)

28. ลำดับระดับศูนย์น้ำ (ลำดับความสำคัญของโครงการที่จัดโดยคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด)
29. ลำดับระดับประเทศ (ลำดับความสำคัญของโครงการที่จัดโดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)
30. Project ID (รายการใหม่ ระบบ TWP จะระบุ Project ID ให้ หากเป็นรายการเดิมจะเป็น Project ID เดิม)
31. รหัส GFMS

2. กิจกรรมทบทวน Timeline และผลลัพธ์การดำเนินโครงการ

คุณคณา นิมอนงค์ นำเสนอและทบทวน Timeline และผลลัพธ์การดำเนินโครงการ 7 กิจกรรม ได้แก่ การสร้างความเข้าใจและวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่ม การกำหนดภาพอนาคตและการทบทวนข้อมูลต้นทุนกลุ่มในชุมชน การอบรมเขียนแผนพัฒนาภูมิวิสาหกิจชุมชนบนฐานทรัพยากรน้ำ การเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ การปฏิบัติการสร้างรูปธรรมกลุ่มวิสาหกิจ 5 กลุ่ม และการเสริมทักษะความรู้ตามความต้องการของกลุ่ม โดยมีเวทีประชุมเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายในจังหวัดร่วมด้วย และวันนี้จะเป็นเวทีการสรุปบทเรียนและมองภาพอนาคตร่วมกัน ดังแผนภาพเส้นทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกอบอาชีพของเกษตรกร

จากนั้น คุณคำรณ นิมมอนงค์ ชาวผู้เข้าร่วมพูดคุยเรื่องสถานการณ์น้ำที่ผ่านมา ข้อมูลปริมาณน้ำฝน ลักษณะการตกเป็นอย่างไร อาชีพหลัก วิสาหกิจชุมชน เริ่มทำเดือนไหน และสอดคล้องกับน้ำในพื้นที่อย่างไร ขอให้แต่ละพื้นที่ระดมความคิดร่วมกัน โดยมีพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม ระยะเวลาพูดคุย 30 นาที

ปฏิทินสถานการณ์น้ำและการประกอบอาชีพ

หัวข้อ	ปี 2564												ปี 2565				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5
สถานการณ์น้ำของพื้นที่																	
การตกของฝน																	
การประกอบอาชีพ																	
วิสาหกิจชุมชน																	

จากนั้น คุณชวรินทร์ สุภาษา ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กล่าวว่า การทำวิจัยครั้งแรก คือ การลดการใช้น้ำ 15 % แบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม อีกห้องประชุมหนึ่งมีการเขียนแผนน้ำชุมชน ห้องนี้มีการวิเคราะห์สถานการณ์การตกของฝน ฝนเริ่มตกเมื่อไหร่ ให้นึกถึงอดีตที่ผ่านมา เริ่มมีฝน ฝนตกน้อย แพทเทิร์นการตกของฝนเหมือนกัน/แตกต่างกัน แต่ละพื้นที่สถานการณ์น้ำเป็นอย่างไร ยิ่งวิเคราะห์ข้อมูลได้ละเอียดหรือย้อนหลังไป 3 – 5 ปี จะนำข้อมูลไปทำแบบจำลองที่ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งขอฝากเรื่องแผนผังเส้นทางน้ำเชื่อมโยงกับตำบลอย่างไร วิสาหกิจชุมชนมีแหล่งน้ำหรือไม่ สิ่งที่ได้ คือ ข้อมูลในพื้นที่ทั้ง 4 หัวข้อ เพื่อทำแผนจำลองออกมา

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

1. ปฏิทินสถานการณ์น้ำและการประกอบอาชีพตำบลสระแก้ว

หัวข้อ	ปี 2564												ปี 2565				
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
สถานการณ์น้ำของพื้นที่	ใช้น้ำบาดาล			30 เม.ย. 64 ฝนตก 2 ครั้ง	ไม่มีฝนแล้งทั้งเดือน ใช้น้ำชลประทาน แบ่งกันใช้ มีน้อยมาก	12 มิ.ย. มีฝนตก ใช้น้ำชลประทาน แบ่งกันใช้ มีน้อยมาก	ฝนตก 1 ครั้ง ใช้น้ำชลประทาน ปล่อยมา พอใช้ บ่อบาดาล	ฝนแล้ง ใช้น้ำชลประทาน ปล่อยมา พอใช้ บ่อบาดาล	ฝนตกหนัก ใช้น้ำชลประทาน ปล่อยมา พอใช้ บ่อบาดาล	ฝนตกหนัก ใช้น้ำชลประทาน ปล่อยมา พอใช้ บ่อบาดาล	ฝนตก ใช้น้ำชลประทาน บ่อบาดาล	ฝนตก ใช้น้ำชลประทาน บ่อบาดาล	ไม่มีน้ำ			18 เม.ย. 65 ฝนตกหนัก ประมาณ 2 ซม.	10 พ.ค. 65 ฝนตกหนัก ประมาณ 2 ซม.
การตกของฝน	ฝนไม่ตก			ฝนเริ่มตก	ไม่มีฝนตก	เริ่มมีฝนตก	ฝนเริ่มตก	ฝนตกเพิ่มขึ้น	ฝนตกเพิ่มขึ้น	ฝนตกหนัก	ฝนตก	ไม่มีฝน		ฝนตกเล็กน้อย	ฝนตกหนัก	ฝนตกเล็กน้อย	ฝนตกเล็กน้อย
การประกอบอาชีพ	ใช้น้ำบาดาลทำนาปรัง อ้อย ข้าวโพด ตะไคร้ มะนาว มันสำปะหลัง			รอฝนตก	ทำนาปี	นาปี	นาปี	เก็บเกี่ยวข้าวนาปี	ปลอยนาวางเพื่อกำจัดวัชพืช	เริ่มทำนาปรัง โรงงานหีบอ้อย/ตัดอ้อย	เริ่มทำนาปรัง ตัดอ้อย	ตัดอ้อย	ตัดอ้อย	ทำนาปรัง			
วิสาหกิจชุมชน	ไถตากดิน/ไถแปร	เตรียมพันธุ์ปลูก ตะไคร้	ให้น้ำและกำจัดวัชพืช (หญ้าแห้ง)		ให้เจ้ากำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยเคมี		เริ่มหาตลาด ตกลงราคา เก็บเกี่ยว ตะไคร้		เริ่มทำส่งตลาดตามที่ตกลงกันไว้กับผู้ซื้อ			เริ่มไถแปรตากดิน	เตรียมพันธุ์ตะไคร้ นำพันธุ์ตะไคร้แช่น้ำ 1	ปลูกตะไคร้ใส่ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยอินทรีย์	ให้น้ำตะไคร้ เริ่มมีการรดน้ำ	1) การตกของฝน 2) การระเหยของน้ำ	

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

			หญ้า คา หญ้า ควาย)												สัปดาห์ แตก รากจึง นำมา ปลูก	ย่ ร อง กั น หล ุม นำ พันธุ์ ตะ ไค รั ง ปล ูก 1 ตัน/ หล ุม	การวัดความชื้น ในดิน
--	--	--	-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------------------

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

2. ปฏิทินสถานการณ์น้ำและการประกอบอาชีพตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล

หัวข้อ	ปี 2564											ปี 2565						
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	
สถานการณ์น้ำของพื้นที่	ปานกลาง			น้อย	เริ่มส่งน้ำตามปฏิทินการเพาะปลูก							น้อย						
	ใช้น้ำชลประทาน 15 วัน เว้น 15 วัน / ใช้น้ำบ่อบาดาล																	
การตกของฝน	ฝนตกน้อย				ฝนตกปกติ				ฝนตกน้อย					ฝนตก				
การประกอบอาชีพ	มะนาว		ให้น้ำ (ราคาดี)				ให้น้ำ											
	ข้าว				เริ่มหว่านข้าว	ใส่ปุ๋ย	ใส่ปุ๋ย	เก็บเกี่ยว			เริ่มหว่านข้าว	ใส่ปุ๋ย	ใส่ปุ๋ย	เก็บเกี่ยว				
					ใช้น้ำตามปฏิทิน						ใช้น้ำตามปฏิทิน							
	อ้อย	ปลูกอ้อย										เก็บเกี่ยว	ปลูกจากหน่อเดิม					
		ใช้น้ำหยุด			ใช้น้ำฝน							น้ำหยุด						
วิสาหกิจชุมชน					มะนาวคองน้ำผึ้ง (มะนาวราคาถูก 5 บาท/กก.)													

3. ปฏิทินสถานการณ์น้ำและการประกอบอาชีพตำบลหนองไม้กอง

หัวข้อ	ปี 2564												ปี 2565				
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
สถานการณ์น้ำของพื้นที่	ไม่มีน้ำ ใช้น้ำบาดาล				มีน้ำ ชลประทาน	มีน้ำไม่ เพียงพอ	มีน้ำไม่ เพียงพอ	มีน้ำ ปานกลาง	มีน้ำ ปานกลาง	มีน้ำ พอใช้	มีน้ำพอใช้/ใช้น้ำบาดาล			ไม่มีน้ำ			เริ่มมี น้ำแต่ ไม่ พอใช้
การตกของฝน	ไม่มีฝนตก			มีฝน 10 %	มีฝน 20 %	มีฝน 30 %	มีฝน 60 %	ฝนทิ้ง ช่วง	มีฝน 50 %	มีฝน 30 %	ไม่มีฝน					มีฝน 10 %	
การประกอบอาชีพ	เริ่มทำนาบางส่วน			เก็บ เกี่ยว	เริ่มปลูกข้าว				เก็บ เกี่ยว ข้าว		เริ่มทำนาปรัง			เก็บ เกี่ยว			เริ่มทำ นาปี
วิสาหกิจชุมชน	ใช้พีชน้ำ น้อย/พีช ทางเลือก	เตรียม แปลง	ปลูก										เริ่มทำ แปลง เพื่อ ปลูก ฟ้า ทะลาย โจร	ปลูกฟ้าทะลายโจร **หากปลูกช่วงฤดูฝน จะมีผลผลิตดี**			

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

4. ปฏิทินสถานการณ์น้ำและการประกอบอาชีพตำบลหนองหลวง

หัวข้อ	ปี 2564											ปี 2565															
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.										
สถานการณ์น้ำของพื้นที่	น้ำไม่เพียงพอ ใช้น้ำบาดาล		น้ำไม่เพียงพอ ใช้น้ำบาดาล น้ำชลประทาน		เกิดการแย่งน้ำ จากการเพาะปลูก		น้ำเริ่มเพียงพอ (น้ำฝน น้ำบาดาล และ น้ำจากชลประทาน)		อัดน้ำในแปลงนา (น้ำฝน น้ำบาดาล และ น้ำจากชลประทาน)		น้ำเพียงพอ (น้ำฝน)		น้ำท่วม ปล่อยน้ำทิ้ง (น้ำฝน)		ไม่ต้องการน้ำ (น้ำฝน น้ำจาก น้ำจากบาดาล)		ไม่มีน้ำ เพียงพอ ใช้น้ำบาดาล		ไม่มีน้ำ เพียงพอ ใช้น้ำบาดาล		น้ำชลประทาน ปล่อยเป็น ช่วงๆ		ฝนตกเล็กน้อย		ฝนเริ่ม เริ่มตก ชลประทาน ปล่อย น้ำ		
การตกของฝน	ไม่มีฝน		ฝนตกเล็กน้อย		ฝนเริ่มตก		ฝนตกเล็กน้อย		ฝนตกเล็กน้อย		ฝนตกเพิ่มขึ้น		ฝนตกหนัก		ฝนตกลง		ไม่มีฝน		ไม่มีฝน								
การประกอบอาชีพ				เริ่มทำนา ปรัง ขุดมัน สำปะหลัง เก็บ ข้าวโพด ปลูกผัก		ปลูกผัก		ปลูกผัก		เกี่ยวข้าว นา ปรัง ปลูกผัก		ทำนาปี ปลูกผัก				ปลูกผัก อ้อย มัน สำปะหลัง ข้าวโพด ตัดอ้อย เกี่ยวข้าว นาปี		ทำนาปรัง ปลูกผัก อ้อย มัน สำปะหลัง ข้าวโพด ตัดอ้อย		ทำนา ใช้น้ำ เก็บเกี่ยว ข้าวโพด ปลูกผัก ตัดอ้อย		เก็บเกี่ยว ข้าวโพด ปลูกผัก ตัดอ้อย		เกี่ยวข้าว ขุดมันสำปะหลัง ปลูกผัก		ปลูกผัก	
วิสาหกิจชุมชน													ปลูกปอเทือง				เก็บเกี่ยว ปอเทือง		ขยายพันธุ์ แหวนแดง ม.1 เลี้ยงไส้เดือนดิน								

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

5. ปฏิทินสถานการณ์น้ำและการประกอบอาชีพตำบลถ้ำกระต่ายทอง

หัวข้อ	ปี 2564												ปี 2565				
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
สถานการณ์น้ำของพื้นที่	ไม่มีฝนใช้น้ำบาดาล	ทำนาใช้น้ำชลประทาน	ไม่มีฝนใช้น้ำชลประทาน			เริ่มฝนตก	ฝนตกน้อย	ฝนตกมาก	น้ำมาก	น้ำมาก	น้ำเริ่มลดลง	ใช้น้ำชลประทาน					
การตกของฝน	ไม่มีฝนตก					ฝนเริ่มตก	ฝนทิ้งช่วงต้นน้อย ปลายมาก		น้ำท่วม	น้ำท่วม	ไม่มีฝนตก						
การประกอบอาชีพ	ไม่ได้ปลูก			ปลูกข้าวนาปี มั่นสำปะหลัง (ใช้น้ำชลประทาน)		ปลูกข้าวนาปี มั่นสำปะหลัง (ใช้น้ำฝน)	ปลูกข้าวนาปี (ข้าวหอมมะลิ) ใช้น้ำชลประทาน	ปลูกข้าวนาปี (ข้าวหอมมะลิ) ใช้น้ำฝน	เก็บเกี่ยว ผลผลิต (น้ำฝนท่วม)	เก็บเกี่ยว ผลผลิต (น้ำค้างทุ่ง)	เตรียมพื้นที่ เพาะปลูกข้าวนาปรัง	เริ่มเพาะปลูกข้าวนาปรัง	เก็บเกี่ยว มั่นสำปะหลัง	เก็บเกี่ยวข้าวนาปรัง มั่นสำปะหลัง	เตรียมพื้นที่ เพาะปลูกข้าวนาปี		
วิสาหกิจชุมชน	ไม่มี										วางแผนเริ่มทำวิสาหกิจชุมชน	ประชุมวางแผนทำแผน		เตรียมแปลงเพาะแทน	ศึกษา ดูงาน เพาะแทน	สังเกตการณ์ เจริญเติบโตของแทน	

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

		(แทน แดง)			จัดทำ โรงเรียน	และ เลี้ยง ไส้เดือน ที่บ้าน จำก้อง (18 เม.ย. 65) เริ่ม เพาะ แทน แดง (26 เม.ย. 65)	
--	--	--------------	--	--	-------------------	---	--

คุณชัชวาลวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเชื่อมโยงว่า เนื่องจากวันนี้เป็นวันพีชมงคล ประกาศเป็นการเริ่มต้นฤดูฝนวันแรก ปีนี้ฝนมาเร็ว ทำให้ทำนาเร็ว มีความพิเศษ คือ ช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคมฝนจะหาย/ทิ้งช่วง ไม่ต้องสูบน้ำ ชลประทานส่งน้ำให้ช่วงฝนทิ้งช่วงจะเกิดปัญหาการขาดน้ำ ฝนตกช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน ปกติจะต้องฝนตกช่วงเดือนมิถุนายน แต่เนื่องจากอิทธิพลของสภาพภูมิอากาศโลกที่เปลี่ยนแปลง (climate change) การปลูกพืชไม่เหมือนเดิม ที่จังหวัดสมุทรสงครามปลูกส้มโอ ส้มโอแตกใบอ่อนแทนออกผลผลิต วันนี้เป็นเกษตรกรแบบรุ่นปู่ตายายไม่เพียงพอ ต้องวิเคราะห์ปริมาณน้ำฝนรายเดือนรายปี ขณะนี้ทีมวิจัยทำเรื่องการพยากรณ์ที่เขื่อนภูมิพล ฝนตกลงหนักก็เดือน มีน้ำไหลเข้าเขื่อนก็เดือน ช่วงเวลาการตกของฝนเป็นอย่างไร เช่น ตัวอย่างชวานาเกลือจังหวัดเพชรบุรีศึกษาข้อมูลพยากรณ์อากาศล่วงหน้าจากดาวเทียมของประเทศนอร์เวย์ ทำให้สามารถทำนาเกลือและเก็บผลผลิตจำหน่ายได้ ไม่ได้รับผลกระทบจากฝนตก ปัจจุบันเทคโนโลยีมีประโยชน์สามารถบอกข้อมูลเราได้ อยากให้ชวานาเข้าไปดูข้อมูล/ชวนลูกหลานที่ใช้เทคโนโลยีเป็นช่วยเปิดข้อมูลให้ดูได้ร่วมด้วย

ตารางที่ให้เขียนเพื่ออะไร ยกตัวอย่างเช่น การตกของฝน ในปี 2564 ฝนตกเดือน 5 ปี 2565 ฝนตกไม่เหมือนกัน แต่เกษตรกรใช้พฤติกรรมปลูกพืชเหมือนเดิม สภาพภูมิอากาศโลกที่เปลี่ยนแปลง (climate change) เข้ามาส่งผลกระทบต่อในระดับครัวเรือน เทคโนโลยีช่วยได้ ขายเกลือ 1 เกวียน ไม่เหมือนนาข้าว สถานการณ์การตกของฝนแต่ละเดือน ฝนตกกระหน่ำแล้วปี 2567 ฝนจะทิ้งช่วง เพื่อเตรียมการรับมือ ข้าวต้องการน้ำหรือไม่ จะเชื่อมโยงเรื่องการประกอบอาชีพ เช่น ปลูกมะนาวราคาตกต่ำให้แปรรูปเป็นมะนาวไซรับเพื่อทำอย่างอื่น ทำผิวมะนาวมาสครับหน้า นำสมุนไพทะเลลายโจรมาผสมลูกตาลทำครีมทาหน้า เป็นต้น ตอนนี้อยู่ยุทธศาสตร์ BCG เราต้องปรับตัว เพื่อเชื่อมโยงการจัดการน้ำกับการประกอบอาชีพ เช่น การเพาะแทนแดงของตำบลถ้ากระต่ายทองเพื่อทดแทนปุ๋ย แต่ราคาข้าวยังเหมือนเดิม เรากำลังเริ่มสร้างวิสาหกิจเป็นทางเลือก ผลิตสาส์ไฟโรจน์ ไปเพิ่มรายได้ และลดต้นทุนทำนาได้หรือไม่ เพราะว่าปุ๋ยราคาแพง

จากบทเรียนประสบการณ์ของตนเอง การเพาะแทนแดงกับการเลี้ยงไส้เดือน มีการขยายการเลี้ยงไส้เดือนในกะละมัง ตัดต้นกล้วยไปใส่ไส้เดือน ขายมูลไส้เดือน 13 บาท/ก.ก. นำไปใส่สวนส้มโอ ไม่ใช่สารเคมี แต่ขายส้มโออินทรีย์ราคาสูงขึ้นจาก 50 บาท เป็น 70 บาท มูลไส้เดือนสามารถใส่สวนส้มได้ เช่น ส้มกำลังจะตาย เมื่อใส่ดินมูลไส้เดือนเข้าไป ใบอ่อนจะหายเหลืองอย่างไรก็ตาม ต้องไปดูสถานการณ์น้ำของพื้นที่ การตกของฝน การประกอบอาชีพ และวิสาหกิจชุมชน สำหรับการปลูกตะไคร้มีแนวโน้มที่ดี การปลูกฟ้าทะลายโจรหากปลูกพืชแนวกันชนทำเป็นฟ้าทะลายโจรอินทรีย์ราคาจะเพิ่มขึ้นและช่วยเรื่องลดความรุนแรงจากพายุที่พัดทำลาย แต่วิสาหกิจล้วนเกี่ยวข้องกับลมฟ้าอากาศร่วมด้วย ซึ่งพืชที่ปลูกมีการใช้น้ำน้อยกว่าการปลูกข้าวช่วยให้เราปรับตัวได้ เตรียมพร้อมกับทุกท่าน ดังนั้น การเขียนตารางเพื่อการปรับตัวปีต่อปี หากทำอย่างเดียวย จะทำอย่างไรหากมีทางเลือกก็ปรับตัวได้ เน้นเรื่องการบริหารจัดการน้ำ หากปรับเป็นวิสาหกิจชุมชน น้ำน้อยน้ำมากไม่มีผล แต่รายได้เป็นอย่างไร เช่น เคยทำนาอยู่ 10 ไร่ แบ่งทำอย่างอื่น 3 ไร่ เป็นต้น หากทำนาต่อเนื่องเหมือนเงินหมุน ที่ดินหลุด ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ทุกคน การเปลี่ยนแปลงต้องสัมผัสด้วยตนเอง อยากฝากทุกท่านไว้

3. กิจกรรมกำหนดเป้าหมายอนาคตร่วมกัน

ประเด็นชวนคิด	อาชีพหลักที่ทำอยู่ เดิม	การขับเคลื่อนวิสาหกิจ ชุมชน	การกำหนดเป้าหมาย อาชีพในอนาคต
อาชีพ			
ต้นทุนในการ ประกอบอาชีพ			
การบริหาร จัดการน้ำ			
รายได้ (บาท/ปี)			
การตลาดและ ผลิตภัณฑ์			

คุณค้ำคุณ นิมอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมทั้ง 5 ตำบล ระดมความคิดเห็นเรื่องอาชีพ ต้นทุนในการประกอบอาชีพ การบริหารจัดการน้ำ รายได้ (บาท/ปี) และการตลาดและผลิตภัณฑ์เปรียบเทียบระหว่างอาชีพหลักที่ทำอยู่เดิมกับการขับเคลื่อนวิสาหกิจอยู่ในปัจจุบัน เพื่อกำหนดเป้าหมายอาชีพในอนาคต ให้เวลาระยะเวลาดำเนินกิจกรรม 30 นาที เมื่อระดมความคิดเห็นเสร็จสิ้น นำเสนอตรงกลางห้องอนาคต สรุปลงได้ดังนี้

1. เป้าหมายการประกอบอาชีพในอนาคตของตำบลสระแก้ว

ประเด็นชวนคิด	อาชีพหลักที่ทำอยู่	การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน	การกำหนดอาชีพเป้าหมาย ในอนาคต
1 . อ า ชี พ	1) ทำนา 2) อ้อย 3) ข้าวโพด 4) มันสำปะหลัง 5) ตะไคร้ 6) มะนาว 7) กลัวยี่ไข 8) ฝรั่ง	1) จัดประชุม รวมกลุ่มผู้ปลูก ตะไคร้ในหมู่บ้าน 2) ป ร ะ ชุ ม แ ต ่ ง ต ั้ง คณะกรรมการ 3) เสนออำเภอลาดตะเอยน วิสาหกิจชุมชน	เมื่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแล้ว ลดพื้นที่การใช้น้ำ โดยการปลูก พืชชนิดอื่นๆ เช่น ตะไคร้ เนื่องจากใช้น้ำน้อย และมีตลาด รองรับ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

<p>2. ต้นทุนในการประกอบอาชีพ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ทำนา 5,000 บาท/ไร่ 2) อ้อย 8,000 บาท/ไร่ 3) กล้ายไข่ 4,000 บาท/ไร่ 4) ข้าวโพด 4,000 บาท/ไร่ 5) น้ำมันรำ 2,500 บาท/ไร่ 6) ตะไคร้ 1,500 บาท/ไร่ 7) มะนาว 5,800 บาท/ไร่ 	<p>แปลงทดลองปลูกตะไคร้ 1 งาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ปลูกตะไคร้ จำนวน 200 กอ 2) ค่ารถไถปรับพื้นดิน 1 งาน 200 บาท 3) ค่าพันธุ์พร้อมปลูก 200 บาท 4) ค่าสายน้ำหยด 130 บาท 5) ค่าถังน้ำ 2,850 บาท 6) สาย 1,200 บาท 7) หัวน้ำหยด 100 บาท 8) วงบ่อ 3 วง 750 บาท 	<p>ปลูกตะไคร้เพื่อเสริมรายได้หลัก</p>
<p>3. การบริหารจัดการน้ำ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ทำนา อ้อย ข้าวโพด น้ำมันรำ ตะไคร้ มะนาว กล้ายไข่ ใช้น้ำบ่อบาดาล และชลประทาน น้ำฝน 2) อ้อย ใช้น้ำบ่อบาดาล และชลประทาน 	<p>เครื่องวัดน้ำฝน ประกอบด้วย แก้วตวงการระเหยของน้ำ ตัววัดความชื้นในดิน รวม 300 บาท</p>	<p>ในอนาคตขายตะไคร้ตัดใบ</p>
<p>4. รายได้ (บาท/ปี)</p>	<p>รายได้-รายจ่าย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทำนา 800-1,000 บาท/ไร่ 2) อ้อย 2,000 บาท/ไร่ 3) ข้าวโพด 4,000 บาท/ไร่ 4) น้ำมันรำ 500-800 บาท/ไร่ 5) ตะไคร้ 22,000 บาท/ไร่ 6) มะนาว 12,000 บาท/ไร่ 7) กล้ายไข่ 15,000 บาท/ไร่ 	<p>ตะไคร้ 1 งาน คงเหลือรายได้-รายจ่าย 5,050 บาท</p>	

5. การตลาดและผลิตภัณฑ์	<ol style="list-style-type: none"> 1) ทำนา ชายพ่อก้าวคนกลาง และสหกรณ์ 2) อ้อย ชายโรงงานน้ำตาลในจังหวัด 3) ข้าวโพด ชายพ่อก้าวคนกลาง 4) มันสำปะหลัง ชายพ่อก้าวคนกลาง 5) ตะไคร้ ชายตลาดพริกแกงและเครื่องต้มยำ 6) มะนาว ชายพ่อก้าวคนกลาง 7) กลัวยไข่ ชายตลาดไท ตลาดริมทาง 	ตะไคร้ ชายตลาดพริกแกงและเครื่องต้มยำ	ตลาด ผลิตใบตะไคร้อบแห้งส่งตลาดเอเชีย ราคา 20-25บาท/ก.ก.
------------------------	--	--------------------------------------	---

ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล

2. เป้าหมายการประกอบอาชีพในอนาคตของตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล

ประเด็นชวนคิด	อาชีพหลักที่ทำอยู่	การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน	การกำหนดอาชีพเป้าหมายในอนาคต
1. อ. อ. ชี. พ.	<ol style="list-style-type: none"> 1) มะนาว 2) ข้าว 3) อ้อย 	มะนาวดองน้ำผึ้ง	<ol style="list-style-type: none"> 1) การรวมกลุ่มผู้ปลูกมะนาว 2) การแปรรูปจากมะนาวให้หลากหลาย
2. ต้นทุนในการประกอบอาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1) มะนาว 5,800 บาท/ไร่ 2) ข้าว 5,000 บาท/ไร่ 3) อ้อย (ไม่มีข้อมูล) 	<ul style="list-style-type: none"> - มะนาว 5 กก. x 5 บาท/กก. = 25 บาท - น้ำผึ้ง 189 บาท (ขวดขนาด 300 ซีซี) - เกลือป่น 12 บาท - ค่าเชื้อเพลิงขนส่ง 500 บาท - ค่าน้ำ/ค่าไฟ 200 บาท - ค่าแรง 150 บาท/ครั้ง - ค่าสติ๊กเกอร์ 300 บาท <p>รวมต้นทุนทั้งสิ้น 1,376 บาท/ครั้ง ผลิตได้ 20 ขวด (68 บาท/ขวด)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) บริหารจัดการพื้นที่ “ทำน้อย ได้มาก” 2) ปลูกให้หลากหลาย <p>รายได้รายวัน : มะเขือ ถั่ว รายได้ 4 เดือน : ข้าวนาปี รายได้ทั้งปี : มะนาว</p>
3. การบริหารจัดการน้ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1) มะนาวใช้ระบบน้ำสปริงเกอร์ บ่อบาดาล 2) ข้าวใช้ บ่อบาดาลชลประทาน 	ปลูกพืชใช้น้ำน้อย เช่น มะนาว เป็นต้น	<ol style="list-style-type: none"> 1) ปลูกพืชใช้ระบบสปริงเกอร์/น้ำหยด 2) ปลูกพืชผักเสริมให้ผลผลิตทั้งปี
4. รายได้ (บาท/ปี)	<ol style="list-style-type: none"> 1) มะนาว 18,000 บาท/ไร่ หักต้นทุน คงเหลือ 12,200 บาท/ไร่ 	ราคาจำหน่าย 89 บาท/ขวด ผลิต 1 ครั้ง รวมรายได้ 1,780 บาท/ครั้ง	<ol style="list-style-type: none"> 1) รายได้รายวันจากพืชผัก 1,500 บาท ทุก 2 วัน

	2) ข้าว 6,800 บาท/ไร่ หัก ต้นทุน คงเหลือ 1,800 บาท/ไร่		2) รายได้เสริมจากมะนาวดอง น้ำผึ้ง 26,700 บาท/3 เดือน หรือผลิต 5 ครั้ง/เดือน
5. การตลาด และ ผลผลิต	1) มะนาว ขายผลสดพ่อค้าคนกลางในพื้นที่ 2) ข้าว ขายส่งโรงสีในพื้นที่	1) ผักขายร้านกาแฟ 2) ร้านค้าในพื้นที่ 3) ช่องทางออนไลน์	1) ช่องทางออนไลน์ 2) คนในพื้นที่ 3) ร้านค้าต่างๆ 4) ตลาดนัดเกษตรกร

ผู้ใหญ่วัฒน กัณทร กล่าวว่า วิสาหกิจชุมชนของตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล คือ การรวมกลุ่มเพื่อให้ตนเองรอด จากต้นทุนในการปลูกมะนาวช่วงราคาตกต่ำในเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม หากทำได้ในอนาคตจะเป็นอาชีพเสริมและเป็นแหล่งศึกษาดูงาน เกษตรกรต้องปรับตัว คือ ช่วงโควิด-19 ลงทุนปลูกมะนาว ตลาดไปไม่ได้ ลดพื้นที่ ทำน้อยให้ได้มาก ทำมะนาวอย่างเดียวมีรายได้ช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม เฉลี่ยไม่ควรเกิน 10 ไร่ ทั้งพันธุ์แป้นพิจิตรและแป้นรำไพ ร่วมกับการทำโคกหนองนาโมเดล ปลูกข้าว 4 ไร่ ปลูกมะนาว มะเขือสับหว่าง มะเขือต้นละ 1 บาท แต่มีผลผลิตจำหน่ายได้ราคา 100 บาท/ต้น ทำให้สามารถอยู่ได้ อย่าปลูกพืชเชิงเดี่ยว และปัจจุบันตนเองลดพื้นที่เหลือ 16 ไร่ ให้คำนึงการผลิตทำน้อยได้มาก

ตำบลหนองไม้กอก

3. เป้าหมายการประกอบอาชีพในอนาคตของตำบลหนองไม้กอก

ประเด็นชวนคิด	อาชีพหลักที่ทำอยู่	การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน	การกำหนดอาชีพเป้าหมายในอนาคต
1. อาชีพ	1) ทำนาข้าวเป็นหลัก 2) ปลูกมันสำปะหลัง (พืชรอง)	1) มีโรงสีชุมชนไว้ซื้อข้าวสมาชิกบางส่วน 2) ทำนาข้าวพันธุ์เพื่อขยายต่อทำให้รายได้เพิ่มขึ้น 3) มีการปลูกสมุนไพรฟ้าทะลายโจรเพื่อเพิ่มรายได้เสริม	ร่วมกันทำนาแปลงใหญ่เพื่อส่งเสริมการทำนาเพื่อขายเมล็ดพันธุ์
2. ต้นทุนในการประกอบอาชีพ	ส่วนใหญ่ได้ต้นทุนจากการกู้ ธกส. 1) นาปี 7,000 บาท/ไร่ 2) นาปรัง 7,500 บาท/ไร่	1) นาปี ต้นทุนการปลูกเพื่อทำพันธุ์ข้าว 8,000 บาท 2) นาปรัง ต้นทุนการปลูกเพื่อทำพันธุ์ข้าว 8,500 บาท 3) สมุนไพรฟ้าทะลายโจร 8,000 บาท	ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต
3. การบริหารจัดการน้ำ	1) นาปี ใช้น้ำฝน น้ำชลประทาน และน้ำบ่อบาดาล 2) นาปรังใช้น้ำบ่อบาดาล	1) นาปี ใช้น้ำฝน น้ำชลประทาน 2) นาปรังใช้น้ำบ่อบาดาล 3) สวนสมุนไพรฟ้าทะลายโจรใช้ระบบน้ำหยด ให้เป็นเวลา	1) มีสระน้ำเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ 2) มีการจัดการน้ำ/ใช้น้ำให้เพียงพอกับพื้นที่การทำนา
4. รายได้ (บาท/ปี)	1) นาปี 8,000 บาท/ครั้ง 2) นาปรัง 7,500 – 8,500 บาท/ครั้ง	1) นาปี 8,500 – 9,000 บาท 2) นาปรัง 8,500 – 9,000 บาท	การเพิ่มรายได้

		3) สมุนไพรฟ้าทะลายโจร เก็บได้ 3 ครั้ง 800 กก. 14,400 บาท/เดือน (18 บาท/กก.)	
5. การตลาดและผลิตภัณฑ์	1) ขายให้พ่อค้าคนกลาง 2) เก็บไว้ทำพันธุ์เพื่อลดต้นทุน 3) เก็บไว้บริโภคเอง	1) ขายพันธุ์ข้าวให้ชาวนาไปทำพันธุ์ข้าว 2) ขายให้โรงพยาบาล/แพทย์แผนไทย	1) ขายเมล็ดพันธุ์ข้าว 2) สีข้าวสารขาย 3) ส่งเสริมให้ปลูกสมุนไพรในครัวเรือนเพื่อเพิ่มรายได้

คุณน้อย ปัญญา กล่าวว่า ตำบลหนองไม้กองส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก มีการจัดการน้ำ การปลูกพันธุ์ข้าวไม่เหมือนกัน ตำบลหนองไม้กองรับน้ำจากโครงการท่อทองแดง 5 หมู่บ้าน คือ 3, 4, 6, 8, 9 ที่เหลือรับน้ำจากโครงการวังบัวส่วนใหญ่การลงทุนมาจาก ธกส. เป็นต้นแบบ ดอกเบี้ยราคาถูก การทำนาปี ต้นทุน 7,000 บาท/ไร่ ราคาขาย หากเป็นนาเช่าจะไม่เหลือรายได้/เหลือไม่เกินไร่ละ 1,000 บาท เหลือ 30,000 – 40,000 บาท/ปี โดยการทำนาปีใช้น้ำฝนและน้ำชลประทานในช่วงฤดูฝน ส่วนนาปรังใช้น้ำบ่อบาดาล บางส่วนขุดไม่ออก

การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน สีข้าวได้ 5 ตัน ไม่เสียค่าใช้จ่าย ส่วนใหญ่เกษตรกรบ้านแม่ย้อยจะเก็บข้าวไว้กินเอง โรงสีได้แกลบ ข้าวปลาย และรำข้าว การขยายพันธุ์ข้าวในชุมชนเดียวกัน ต้นทุน 8,000 บาท การปลูกพันธุ์ข้าวขาย ชื่อ 9,000 – 10,000 บาท/ไร่ ทำนาแปลงใหญ่ได้ราคาดี สำหรับสมุนไพรฟ้าทะลายโจร รายได้ยังมี ไม่มี สามารถเก็บได้ 3 ครั้ง/ปี ขายส่ง รพ.ศิริราช 18 บาท/กก. X 800 กก. รายได้ 14,000 บาท/เดือน จะทำในกลุ่มของชุมชน ทั้ง 3 หมู่บ้าน มีในแปลงคนละ 100 ตารางวา หรือ 50 ตารางวา เมื่อมีการรวมกลุ่มสามารถรวมผลผลิตได้ 1,000 – 2,000 กก. โดยมีต้นแบบจากแปลงทดลองขนาด 1 ไร่

ด้านการตลาด พันธุ์ข้าวขายให้พ่อค้าเช่นเดิม ราคาตกต่ำ ในพื้นที่ไม่มีการปลูกพืชไร่ ที่ผ่านมามีบริษัทอยู่ข้างน้อยเข้ามาติดต่อให้ปลูกกระท่อม ราคาต้นพันธุ์ 150 บาท/ต้น ปลูกไร่ละ 400 ต้น แต่ก็หายไป เกษตรกรกลัวว่าจะเหมือนกรณีการส่งเสริมให้ปลูกโกโก้ อำเภอวิเชียรบุรี ทำสัญญาแต่ไม่มีพ่อค้ามารับซื้อ กระท่อมจึงยังไม่ได้รับทำ

ตำบลหนองหลวง

4. เป้าหมายการประกอบอาชีพในอนาคตของตำบลหนองหลวง

ประเด็นชวนคิด	อาชีพหลักที่ทำอยู่	การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน	การกำหนดอาชีพเป้าหมายในอนาคต
1. อ า ชี พ	1) นาข้าว 2) อ้อย 3) ข้าวโพด 4) เลี้ยงสัตว์	ส่งเสริมเลี้ยงแพะแดง และเลี้ยงไส้เดือน	ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เพื่อ 1) ลดต้นทุนการผลิต 2) ส่งเสริมให้เกิดการทำกา ร ก ษ ต ร ที่ หลากหลาย/ผสมผสาน 3) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็ง (การผลิต การตลาด การสร้างอำนาจต่อรอง)
2. ต้นทุนในการประกอบอาชีพ	ทำนา 5,000 บาท/ไร่/ครั้ง	แพะแพะแดง รวม 470 บาท 1) แพะแดง 80 บาท/กก. 2) วง ขนาด 1 เมตร 350 บาท	1) ลดต้นทุนการทำนา 1,500 บาท/ไร่ 2) มีรายได้เสริมจากอาชีพหลัก

		3) ชีววั กระสอบละ 25 บาท 4) คำน้าควิลละ 5 บาท 5) จุลินทรีย์ 10 บาท เลี้ยงไส้เดือน รวม 555 บาท 1) ไส้เดือน 500 บาท/กก. 2) ชีววั กระสอบละ 25 บาท 3) กะละมัง ไบละ 30 บาท	3) พึ่งพาตนเองได้ ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการจำหน่าย
3. การบริหารจัดการน้ำ	1) นาปีใช้น้ำฝน 2) นาปรัง ใช้น้ำบาดาลชลประทาน	1) ใช้น้ำประปา ไม่มีคลอรีน 2) ควบคุมน้ำได้ ใช้น้ำปริมาณน้อย	1) ใช้น้ำน้อย สามารถควบคุมการใช้น้ำได้ตลอดปี 2) มีน้ำเพียงพอตลอดปีในการประกอบอาชีพ
4. รายได้ (บาท/ปี)	12,000 บาท/ปี (6,000 บาท/ครั้ง)	1) ยังไม่ทราบ 2) ลดรายจ่ายค่าอาหาร ค่าปุ๋ย	1) ยังไม่ทราบผล 2) มีรายได้ทุกครัวเรือน
5. การตลาดและผลิตภัณฑ์	1) ขายพ่อค้า ลานรับซื้อ 2) ขายข้าวเปลือก	1) แหนแดงใช้เอง/เลี้ยงสัตว์/ใช้เป็นปุ๋ย	1) ตากแห้ง 2) ขายสด 3) แปรรูป 4) รวมกลุ่มสหกรณ์ 5) ดำเนินการหลากหลายช่องทาง

คุณวิเชียร บดีรัฐ นำเสนอว่า ตำบลหนองหลวงประกอบอาชีพหลัก คือ การทำนาข้าว ไร่อ้อย มันสำปะหลัง ต้นทุนการทำนาเคมี 5,000 บาท/ไร่ นาปีกับนาปรัง ใช้น้ำฝนเป็นหลัก รายได้ส่วนใหญ่เหลือไร่ละ 1,000 บาท การตลาดมี 2 ส่วน คือ กข.ขายพ่อค้าในกำแพงเพชร และทำการแปรรูป 600 กก.ต่อปี ขาย 6,000 บาท หากเป็นข้าวอินทรีย์ 10,000 – 30,000 บาท ซึ่งวิสาหกิจชุมชนในตำบลหนองหลวงเป็นการเพาะแห่นแดงและเลี้ยงไส้เดือน หมู 3 กับหมู 1 ทำเพื่อลดต้นทุนการเกษตร ยังไม่มีรายได้ การควบคุมใช้น้ำน้อย ลดต้นทุน 1,700 บาท/ไร่ (ปุ๋ย 1 ลูก) หวังใช้เอง เลี้ยงสัตว์ ปุ๋ยทดแทน สำหรับในอนาคตช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนให้ได้ อยากเห็นความหลากหลายในแปลงเกษตร บ้านเรามีในหลวงรัชกาลที่ 9 เป็นต้นแบบเกษตรผสมผสาน หลากหลาย ปลูกเชิงเดี่ยวจึงเป็นหนี้ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม 2548-2549 การรวมกลุ่มต้องมีอาชีพเดียวกัน ประสบการณ์เดียวกัน คนไทยต้องทำให้เห็นเป็นแบบอย่าง เช่น หากจะส่งเสริมให้มีการใช้สมุนไพร ต้องส่งเด็กในชุมชนไปเรียนแพทย์แผนไทย เพื่อกลับมาปรุงยาใช้ในชุมชน รวมทั้งรับรองปลูกพืชสมุนไพรได้ วิสาหกิจเป็นปากทางต่อจากสหกรณ์จะมีกำลัง เงิน คน และระบบควบคุมตามกฎหมาย สหกรณ์ที่แท้จริงต้องเกิดจากเรา สหกรณ์ญี่ปุ่น มีโรงปุ๋ย ปั่นน้ำมัน ห้างสรรพสินค้าเป็นของตนเองครบวงจร

ตำบลเกาะต่ายทอง

5. เป้าหมายการประกอบอาชีพในอนาคตของตำบลเกาะต่ายทอง

ประเด็นชวนคิด	อาชีพหลักที่ทำอยู่	การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน	การกำหนดอาชีพเป้าหมายในอนาคต
1. อ า ชี พ	ทำนา	การเลี้ยงแพนแดง	ทำเป็นอาชีพเสริมช่วงว่างจากการเพาะปลูก
2. ต้นทุนในการประกอบอาชีพ	1) ค่าเตรียมพันธุ์ 600 บาท/ไร่ 2) ค่าเมล็ดพันธุ์ 380 บาท/ไร่ 3) ค่าปุ๋ยเคมี 1,500 บาท/ไร่ 4) ค่าเก็บเกี่ยว 450 บาท/ไร่ 5) ค่ายาฆ่าแมลง 600 บาท/ไร่ 6) ค่าน้ำมันสูบน้ำ 1,000 บาท/ไร่ รวม 4,530 บาท/ไร่	ได้รับการสนับสนุนจาก บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด (ทีมีวิจัย) จำนวน 34,600 บาท 1) สร้างโรงเรือน 21,700 บาท 2) ค่าพันธุ์แพนแดง 1,100 บาท	1) ลดต้นทุนในการทำนา 2) ลดต้นทุนในการเลี้ยงแพนแดง
3. การบริหารจัดการน้ำ	1) ใช้น้ำฝนเป็นหลัก 2) ใช้น้ำชลประทานเสริม	บ่อกว้าง 5 เมตร ยาว 16.5 เมตร สูง 0.2 เมตร ใช้น้ำ 33 ลบม. (16.5 ลบม./บ่อ) ในพื้นที่นาร่องทดลองทำ 1 งาน	1) ลดการใช้น้ำจากการปลูกพืชใช้น้ำน้อย 2) ควบคุมการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. รายได้ (บาท/ปี)	7,500 บาท/ไร่	70 กก. X 75 บาท รวม 5,250 บาท	มีรายได้จากการเลี้ยงแพนแดงช่วงลดการทำนากำไร 4,150 บาท
5. การตลาดและผลิตภัณฑ์	ขายพ่อค้าคนกลาง	ใช้ในการลดต้นทุนปุ๋ยและยากำจัดวัชพืช	ขายให้สมาชิกในกลุ่มและลูกค้าทั่วไป

คุณสุนน แม่ทอง นำเสนอว่า ตำบลเกาะต่ายทองส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา รายได้/รายจ่ายเหมือนกัน ค่าเฉลี่ยเหลือจากการทำนาไร่ละ 1,000 บาท การเลี้ยงแพนแดง มีสมาชิกลองทำดู ในพื้นที่แปลงทดลอง 1 งาน เพาะแพนแดงเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2565 เต็มพื้นที่แล้ว ราคาขายพันธุ์ 75 บาท/กก. รายได้ 5,000 บาท ช่วยลดต้นทุนการผลิต ทำปุ๋ยพืชสด ทดแทนการใช้สารเคมี ลดการใช้น้ำ มีรายได้ 4,000 กว่าบาท การตลาดวางแผนจำหน่ายในกลุ่มเกษตรกร เพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์และปุ๋ยพืชสด

คุณอรธิดา นามศิริ กล่าวว่า ช่องรายได้จะไม่มีหากยังไม่มีการคิดต้นทุน ขอให้ดูข้อมูล ต้นทุน ทดลองทำ และดูอนาคตเพื่อตัดสินใจร่วมกัน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า หัวใจ คือ ทุกคนตกผลึกจากการลงมือทำ วิสาหกิจเป็นทางออก วิสาหกิจต้องขยับไปที่สหกรณ์ ยังไม่พบสหกรณ์ที่บริหารจัดการเหมือนในประเทศญี่ปุ่น การรวมกลุ่มขั้นพื้นฐาน รวมกลุ่มให้เข้าใจและใช้ข้อมูล ขอให้ทุกท่านดูข้อมูลในการตัดสินใจ แล้วทำผิดซ้ำ หวังให้หน่วยงานช่วย การตัดสินใจด้วยข้อมูล ทุกคนทำไม่ได้เพราะไม่ได้มาเรียนรู้ หวังเอาตัวเองให้รอด แต่สุดท้ายไม่รอด หากใช้น้ำเป็นเครื่องมือในการพูดคุยร่วมกัน ทุกท่านเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกัน ไม่ได้ให้เลิกทำนา แต่จะทำอย่างไร เพราะสถานการณ์ไม่แน่นอน ผู้บริโภคไม่นิยมกินข้าวแข็ง หากยังปลูกอยู่ก็ได้รับผลกระทบ โลกก็ต้องปรับตัวเช่นเดียวกัน วันนี้ควรมีกรม/หน่วยงานเฉพาะมาสร้างการเรียนรู้ชีวิต เพื่อให้ชาวบ้านตั้งหลักคิดใหม่ หน้าที่ของทีมีวิจัย คือ การชวนให้ทุกท่านทำแบบนี้ พอจะไปได้ ไปต่อ และการผลักดันที่จังหวัด อีกห้องหนึ่ง 15 ตำบล มีการเขียนแผนบริหารจัดการน้ำชุมชน เพื่อก่อกระบวนงบประมาณ สทนช.004 สำหรับ 5 ตำบลวิสาหกิจยังไม่ได้ทำเรื่องนั้น แต่จะทำอีกรอบเพื่อให้เขียนแผนน้ำบรรจุไว้ใน อปท. หากชุดลอกต้องเสนอในชุมชน หรือนำเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร จะเขียนโครงการไม่ได้หากชาวบ้านไม่นำเสนอ/ขออนุญาต

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ดำเนินงาน เป็นต้น โดยให้แต่ละตำบลรอกแผนน้ำชุมชนเข้าระบบอย่างละเอียด การประชุมครั้งหน้าขอให้ชวนช่าง อบต.หรือฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผนมาด้วย เพราะจะเป็นผู้กรอกระบบ หากนายก อบต./เทศบาลมาด้วยจะดีมาก เพื่อสร้างความเข้าใจไปพร้อมกัน ใช้เวลาประชุมประมาณ 3 ชั่วโมง

4. กิจกรรมสรุปทบทวนหลังทำกิจกรรม (After Action Review : AAR)

ช่วงท้าย ทีมวิจัยชวนผู้เข้าร่วมสะท้อนการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมในวันนี้ ตัวแทน 1 คน/ตำบล สรุปได้ดังนี้

- 1) ได้รับความรู้เรื่องฝนตก ปริมาณน้ำมากน้อย แลกเปลี่ยนรายตำบล ตำบลข้างเคียงทำอะไรบ้าง เรื่องการทำการเกษตรทุกตำบล ทุกตำบลทำข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน การแลกเปลี่ยนดี แต่ตำบลรายยังไม่ได้ทำ (คุณสุนแผ่ทอง ตำบลถ้ำกระต่ายทอง)
- 2) มีความรู้เรื่องแผนแดงอยู่บ้าง การทำมะนาวได้รับความรู้จากคนที่ปลูก ส่วนกล้วยไข่มีปลูกบ้าง แต่ไม่มาก ได้รับความรู้เพื่อนำไปปรับปรุงที่บ้าน (คุณสำเนียง จันแดง ตำบลหนองหลวง)
- 3) เพิ่มประสบการณ์ ได้รับความรู้และเพิ่มพูนหลายๆ ด้าน (ผญ.นพรัตน์ ขอนดอก ตำบลสระแก้ว)
- 4) ที่ผ่านมามีการปลูกมะนาวและข้าวไม่ได้คิดว่าลงทุนเท่าไร เมื่อมาวันนี้ทำให้เห็นว่าอะไรมีรายได้มาก/น้อย หากทำแบบเช่าที่ดิน ผลผลิตได้ไม่ถึงไร่ละ 1 เกวียน ขาดทุนมาก แต่ชาวบ้านยังทำอยู่ ต้องหาแนวทางในการปลูกพืชที่หลากหลาย เพื่อความอยู่รอด ได้แต่ว่าปลูกอะไร ประทับใจเรื่องนี้ (ผญ.ณรงค์ ชาวทอง ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล)
- 5) ขอบคุณ คุณชินวุฒน์ มณีศรีขำ (ธเนศ) คุณสมเกียรติ อุภากระ หากไม่มีงานวิจัยในวันนี้ พวกเราก็จะทำโดยไม่ได้คิดถึงต้นทุน ทำเพื่อยังชีพจริงๆ วันนี้ข้าวดี การบริหารจัดการน้ำ ประทับใจ เมื่อปี 2564-2565 อธิบดีกรมชลประทานบริหารจัดการน้ำให้ใช้น้ำท่าเป็นหลัก ทำให้น้ำในเขื่อนยังมีอยู่ และที่สำคัญ คือ การทำโครงการอย่างยั่งยืน เพื่อประหยัดน้ำ (คุณจรัส โพธิ์หวิ ตำบลหนองไม้กอง)

คุณชินวุฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า จะมีการนัด 5 ตำบล เพื่อพูดคุยผ่านโปรแกรมซูม สัก 1 ชั่วโมง เพื่อหารือถึงเรื่อง การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องอีกครั้งหนึ่ง

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่ม
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ภายใต้โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย
(spearhead) ด้านสังคมแผนงานบริการบริหารจัดการน้ำปี 2

วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ.2565 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ณ โรงแรมเพชรไธเต็ล ตำบลในเมือง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร(ห้องใหญ่)

รายชื่อผู้เข้าร่วม

ตำบลโดนด อำเภอกิรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

1. นายถิณ	อู่คุ้ม	ตำบลโดนด อำเภอกิรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
2. นายประสิทธิ์	นาโดนด	ตำบลโดนด อำเภอกิรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
3. นางสาวดวงดาว	รักษา	ตำบลโดนด อำเภอกิรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

ตำบลโดนด อำเภอกิรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

1. นายสุริยันต์	ครุฑจ	ตำบลทุ่งหลวง อำเภอกิรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

ตำบลโดนด อำเภอกิรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

1. นายปรานาม	มันหมาย	ตำบลสามพวง อำเภอกิรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
2. นายไพโรวัลย์	อินทพงษ์	ตำบลสามพวง อำเภอกิรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
3. นายเกรียง	ครุฑปลอย	ตำบลสามพวง อำเภอกิรีมาศ จังหวัดสุโขทัย
4. นายสิทธิชัย	ถาวร	ตำบลสามพวง อำเภอกิรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

1. นายสนวน	ถาวร	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายพัชรพล	เลิศเจริญยา	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
3. นายวิจิตรรัช	น้ำคำมูล	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
4. นายพรพล	ปลัดเจริญยา	ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

1. นายภินโย	เทียนชัย	ตำบลเทพนคร อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายพิเศษ	เมธา	ตำบลเทพนคร อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

ตำบลคลองพิไกร อำเภอพานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

1. นายสรพล	ถาวร	ตำบลคลองพิไกร อำเภอพานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายเลิศชัย	เรืองมาลัย	ตำบลคลองพิไกร อำเภอพานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
3. นายกิจจา	รากจิตร	ตำบลคลองพิไกร อำเภอพานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

ตำบลคุยบ้านโอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

1. นางอริษา	รอดกสิกรรม	ตำบลคุยบ้านโอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
2. นางณัฐพัชร	ถมทอง	ตำบลคุยบ้านโอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
3. นายไวพจน์	หลักหลวง	ตำบลคุยบ้านโอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

1. นายอำนาจ	กรองทิพย์	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายบุญทรง	อินทพงษ์	ตำบลวังตะแบก อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

1. นายมนี	มหาพันธุ์	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายเสกสรร	ศรีสวัสดิ์	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

3. นายสมพาน	พลพิทักษ์	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
4. นายไพรัตน์	คำบรรลือ	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
5. นายสุวรรณ	ขันนสิกรรม	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
6. นายธวัชชัย	เมนต์กุล	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
7. นายประสาน	จันดี	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
8. นายรุ่งเกียรติ	เล่ารุ่งเรีย	ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ตำบลไทรงาม อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

1. นายประสงค์	จันดี	ตำบลไทรงาม อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายเกรียงศักดิ์	ยิ้มไธสง	ตำบลไทรงาม อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ตำบลบึงทับแสด อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

1. นายจำลอง	เรืองวงศ์	ตำบลบึงทับแสด อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายกิตติศักดิ์	ทองเชื้อ	ตำบลบึงทับแสด อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

ตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

1. นายเดโชชัย	นันทนวล	ตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายปะนงพันธ์	โกสุม	ตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

ตำบลโนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

1. นายจรรุพันธ์	เสื่ออุดม	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายณรงค์	จันทาค	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
3. นายสนอง	พูนสวัสดิ์	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
4. นายศิริวัฒน์	ประสิทธิ์ตะ	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
5. นายสมเดช	ศรีหาต	ตำบลโนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

ทีมสนับสนุนการลงเก็บข้อมูล

1. นายอภิสิทธิ์	พรมฤทธิ	ทีมสนับสนุนการลงเก็บข้อมูล
2. นายประพันธ์	จิตคำ	ทีมสนับสนุนการลงเก็บข้อมูล
3. นายสามารถ	วันไธสงค์	ทีมสนับสนุนการลงเก็บข้อมูล
4. นายวิวัฒน์	สิมมานานท์	ทีมสนับสนุนการลงเก็บข้อมูล

หน่วยงานในจังหวัดกำแพงเพชร

1. นายปรีชา	เรืองคุ้ม	สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร(แทน)
2. นางสาวทรงษการต์	ทองปรน	สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดกำแพงเพชร
3. นายเผด็จ	บุญทอง	สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร
4. นายอดิษฐ์	ศิริสุทธิ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร
5. นายชวินินทร์	สุภาษา	ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง

เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดสรรน้ำและบำรุงรักษา จังหวัดกำแพงเพชร

1. นายสมเกียรติ	อุปการะ	เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดสรรน้ำและบำรุงรักษา จังหวัดกำแพงเพชร
2. นางสาวณราวดี	ชาวทอง	เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดสรรน้ำและบำรุงรักษา จังหวัดกำแพงเพชร
3. นายมานพ	คงจันทร์	ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1
4. นายวันมงคล	วิโยธา	ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2
5. นายปิติพงษ์	ทองงามข้า	ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2
6. นายสุวัฒน์	กุลขาล	ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3
7. นางสาวสุริแสง	ยอดโยม	ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3
8. นางสาววิวาห์รัตน์	แสนสุข	ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3

คณะกรรมการและทีมสนับสนุน

1. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
2. นายคำรณ	นิมอณรงค์	บริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
3. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
4. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
5. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
6. นางสาวอัญชานา	ดีไสว	บริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
7. นายสุภัทร	มณีศรีขำ	บริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
8. นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	บริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
9. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
10. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	บริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด / นิทวิชากรอิสระ

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมพร้อมทั้งบอกเล่าถึงเป้าหมายในการจัดประชุมครั้งนี้ จากนั้นได้เรียนเชิญ นายชวินนทร์ สุภาษา ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ขึ้นมากล่าวทักทายผู้เข้าร่วม

นายชวินนทร์ สุภาษา ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมและชี้แจงถึงหัวข้อการประชุม การจัดการแผนน้ำชุมชน และพูดถึงความสำคัญของการทำแผนน้ำชุมชน ที่ทำโดยชุมชนเอง เพราะเจ้าหน้าที่หน่วยที่เข้ามามีการย้ายตลอด แต่ข้อมูลยังอยู่ในชุมชนอยู่กับพื้นที่เอง ต่อไปนี้ต่อให้คนไหนมาตรวจงานก็ตาม ท่านก็จะมีแผนน้ำในชุมชนท่านเอง รับรองเลยครับท่านสามารถยื่นเสนอโครงการรับเงินได้เลย แต่ถ้าท่านไม่ร่วมมือกันต่างคนต่างทำ เวลาหน่วยงานหรือใครมาท่านก็ไม่สามารถพูดได้แต่ถ้ามีข้อมูลก็สามารถยื่นเสนอได้ ณ ตรงนั้นเลย ทำอยากจะทำอะไรหรือท่านต้องการน้ำในช่วงไหนเวลาไหนท่านก็ต้องมีข้อมูลที่มีความต้องการจริงจากข้อมูลความต้องการของคนในชุมชนจริงๆ

จากนั้น นายเดโชชัย นิมนวล ผู้เข้าร่วมจากตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ได้แสดงความคิดเห็น พูดถึงปัญหาการใช้น้ำที่ต่อให้เป็น ถุดฝนก็จริงแต่ก็ยังไม่ได้น้ำ จึงอยากให้ทางโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง ได้เปิดน้ำจะได้ทำนาด้วย

โดยนายชวินนทร์ สุภาษา ได้ให้ผู้เข้าร่วมทำหนังสือขอใช้น้ำมาทางโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง เพื่อจะทำแผนการใช้น้ำรอ เพราะบางที่เนื่องจากส่วนกลางไม่ให้เปิดน้ำ แต่เราต้องการข้อมูลที่เกิดจากชาวบ้าน หรือชุมชนจริงๆ จะได้ทราบว่าชุมชนไหนหรือที่ไหนที่ต้องการน้ำช่วงไหนเวลาไหน และให้ เจ้าหน้าที่มายืนยันว่าน้ำได้ถึงพื้นที่ของผู้เข้าร่วมหรือยัง และ ผอ.ก็จะได้พูดถึงเรื่องการแบ่งปันน้ำที่ต้องใช้น้ำร่วมกัน

จากนั้นคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวถึงการทำงานเรื่องน้ำ จากที่ผ่านมา บ้านใครบ้านมันก็ต้องอยากได้น้ำ และพูดถึงการเข้าสู่ ฤดูฝนที่จะเจอกับสถานการณ์ฝนที่มาไม่ตรง และจะหายไปในระยะหนึ่ง การทำน้ำก็จะเจอสถานการณ์น้ำขาดน้ำ หลังจากนั้นอาจจะมีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงจากการที่ฝนหายไปจะมากอีก 2-3 เดือน และพายุจะเข้า ทำให้ต้องเกิดการปรับตัวกับผู้ทำนา ที่จะใช้ชีวิตแบบเดิมไม่ได้ ต้องพึ่งการดูข้อมูลสภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา และรู้เท่าทันฝนฟ้าอากาศด้วย แต่ถ้าเรายังไม่เข้าใจเราก็ยังใช้ชีวิตแบบเดิมก็จะเกิดปัญหาต่อไป และได้ชี้แจงพูดถึงการเขียนแผนที่เกิดกับชุมชน การใช้น้ำจากไหน เช่น น้ำคลอง น้ำฝน น้ำใต้ดิน แต่ยังขาดน้ำใจที่จะหันมาคุยกัน แต่โครงการนี้จะทำให้ท่านได้เห็นสายน้ำร่วมกันเพื่อเข้าใจร่วมกันไม่ทะเลาะกัน มีอะไรให้คุยกันตรงไหนขาดตรงไหนเกิน ก็ร่วมกันคุยกับเจ้าหน้าที่ชลประทานเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เนื่องจาก มีคนต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ แต่เมื่อไหร่ที่เข้าใจกัน จัดสรรแบ่งปัน น้ำก็จะถึงสุขุขทัย ถึงปลายน้ำ ต่อจากนี้เราต้องเข้าใจร่วมกัน เห็นภาพร่วมกัน และปัญหาร่วมกัน ว่าทำยังไงให้ได้น้ำทั่วถึง การเขียนแผนที่ทุกอย่างต้องใช้แผนที่ไม่ว่าจะเป็นการขุดน้ำ การขุดลอกคลอง หรือการทำน้ำใต้ดินก็ต้องใช้แผนที่หมดครับ นี่แหละครับวันนี้เรามาชวนท่านทำแผนที่ และต้องมีความเข้าใจถึงระบบน้ำในพื้นที่

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ชวนผู้เข้าร่วมทบทวนกระบวนการที่ผ่านมา การทำ แผนที่ ปฏิทิน การทำ Timeline และการลงไปเก็บข้อมูล ของแหล่งน้ำ ทั้งแหล่งน้ำผิวดิน และแหล่งน้ำใต้ดิน รวมถึงธนาคารน้ำใต้ดิน โดยมีการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้ลงไปทำงานกับชุมชน และนำข้อมูลมาใช้ในการระบบภูมิสารสนเทศ DataStudio แต่อยากให้ระบบนี้ไปอยู่ในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเมื่อที่เราอยากได้ข้อมูลไปเสนอ ในเรื่องของการบริหารน้ำ ก็สามารถเข้าไปขอข้อมูล หรือนำข้อมูลตรงนี้ไปเสนอได้เลย เพื่อให้เกิดการคำนวณ วันนี้เราจะมาทำแผนที่กันครับ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

ต.โตนด อ.คีรีมาศ จ.สุโขทัย

หน่วย งาน ดำเนิน การ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ข้อ)			
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ปริมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา						
ชลประ ทาน	โครงการ ขุดคลอง หนองอ้อ	ก่อสร้าง ใหม่	แก้มลิง	1.2.3	4	ยาง แหลม	โตนด	คีรีมาศ	สุโขทัย	16.8 516 70 X:5 889 95	99.8 3540 Y:186 3334	ยม	แม่น้ำ ยม ตอนล าง ส่วน ที่4	4	4	3	120 0	3150 00	250
ชลประ ทาน	โครงการ ก่อสร้าง เขื่อน ป้องกัน ตลิ่งคลอง สามพวง	ก่อสร้าง ใหม่	ป้องกัน น้ำกัด เซาะ	3.2.3	15	วัง ชุมแสง	โตนด	คีรีมาศ	สุโขทัย	16.8 436 51 X:5 876 33	99.8 2257 Y:186 2109	ยม	แม่น้ำ ยม ตอนล าง ส่วน ที่4	4	4	3	500	3000 00	120

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

ต.คูยบ้านโอง

หน่วย งาน ดำเนิน การ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ข้อ)			
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ปริมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา						
อบจ. กำแพง เพชร	โครงการ แก้มลิง คลองวัง บัวหลวง บ้านไร่ ปรีอ	ปรับปรุง (ขุดลอก)	แก้มลิง	2.3.1	4	ไร่ปรีอ	คูย บ้าน โอง	พราน กระต่าย	กำแพง เพชร			ยม	ยม ส่วน ที่4	1	2	2	10	1738 80	50
อบจ.คูย บ้านโอง	โครงการ ก่อสร้าง ประตู ระบายน้ำ	สร้างใหม่	กักเก็บน้ำ	2.4	7	คูยบ้าน โอง	คูย บ้าน โอง	พราน กระต่าย	กำแพง เพชร			ยม	ยม ส่วน ที่4	1	2	2	200 ตาราง เมตร		100

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
ต.คลองพิไกร

หน่วย งาน ดำเนิน การ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)				
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน	
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา							
		บริหาร จัดการ		3.1.3	1- 10	10 หมู่บ้าน	คลอง พิไกร	พราน กระต่าย	กำแพง เพชร				แม่น้ำ ยม		1	4	4	100 0	1500 000	710
		ปรับปรุง	อ่างเก็บน้ำ	2.2.1	7	วังเหล็ก	คลอง พิไกร	พราน กระต่าย	กำแพง เพชร				แม่น้ำ ยม		1	4	4	2700 00	100	
		สร้างใหม่	ธนาคาร น้ำใต้ดิน	2.3.4	1- 10	10 หมู่บ้าน	คลอง พิไกร	พราน กระต่าย	กำแพง เพชร				แม่น้ำ ยม		1	4	4	5 00	3000	710
				4.3.1	1- 10	10 หมู่บ้าน	คลอง พิไกร	พราน กระต่าย	กำแพง เพชร				แม่น้ำ ยม		1	4	4	100 0	1500 000	710

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
ตำบลบึงทับแรด

หน่วย งาน ดำเนิน การ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)				
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน	
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา							
อบจ. กำแพง เพชร	ปรับปรุง ขุดลอก คลอง	ปรับปรุง	ระบบ ระบายน้ำ	2.2.1	572	หนอง ระดัง	บึงทับ แรด	ลาน กระบือ	กำแพง เพชร				แม่น้ำ ยม	แม่น้ำ	1	4	4	500 0	2800 00	200
						ประดู่ งาม														
						หนอง ท่าไม้														

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
ต.โนนพลวง

หน่วยงาน งาน ดำเนินการ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)				
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน	
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา							
อบจ	จัดทำแก้ม ลิง	ปรับปรุง		2.2.2	4	อินทรา บุรี	โนน พลวง	ลาน กระบือ	กำแพง เพชร				ยม	แม่น้ำ ยม ตอนล ่างส่วน ที่5	1	2	2	500		20
อบจ	เจาะบ่อ น้ำลึก พร้อมติดตั้ง แผงโซลาร์ เซลล์	สร้างใหม่	น้ำบาดาล ในพื้นที่ การเกษตร น้ำลึก	พัฒนา น้ำ บาดาล เพื่อ การเกษตร	1,3, 4,5, 6,7, 8		โนน พลวง	ลาน กระบือ	กำแพง เพชร				ยม	แม่น้ำ ยม ตอนล ่างส่วน ที่5	1	2	2			

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
ต.ช่องลม อ.ลานกระบือ

หน่วยงาน งาน ดำเนินการ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)				
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน	
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา							
อบจ ภพ(1)	โครงการ ลาด คอนกรีต คลองส่ง น้ำ	ก่อสร้าง ใหม่	ป้องกัน การกัด เซาะ	2.2.1	2	เกษตร กาสร	ช่อง ลม	ลาน กระบือ	กำแพง เพชร				แม่น้ำ ยม	แม่น้ำ ยม	1	4	4	20 00	2500 0	250
อบจ.ภ พ(2)	โครงการ ขุดออก คลอง	ปรับปรุง	ระบบ กระจาย น้ำ	3.1.2	7	คลอง เจริญ	ช่อง ลม	ลาน กระบือ	กำแพง เพชร				แม่น้ำ ยม	แม่น้ำ ยม	1	4	4	15 00	2000 0	200
อบจ.ภพ (3)	โครงการ ขุดคลอง ฝั่ง	ก่อสร้าง ใหม่	ระบบ กระจาย น้ำ	2.4.1	7	คลอง เจริญ	ช่อง ลม	ลาน กระบือ	กำแพง เพชร				แม่น้ำ ยม	แม่น้ำ ยม	2	4	4	30 00	2000 0	500

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
ต.มหาชัย

หน่วย งาน ดำเนิน การ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)				
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน	
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา							
อบต. มหาชัย		ปรับปรุง	10ระบบ ส่งน้ำ	2.2.1	8,9 ,2,1, 7,3,		มหาชัย	ไทรงาม	กำแพง เพชร				ลุ่มน้ำ ยม		3	2	2	180 00	4800 0	500
	สร้าง สะพาน	สร้างใหม่	10ส่งน้ำ	3.1.1	6		มหาชัย	ไทรงาม	กำแพง เพชร				ลุ่มน้ำ ยม		1	2	2			550
	อาคาร บังคับน้ำ	สร้างใหม่	10ส่งน้ำ	2.4.1	6		มหาชัย	ไทรงาม	กำแพง เพชร				ลุ่มน้ำ ยม		1	2	2			550
	ประตูน้ำ	สร้างใหม่	4	2.4.1			มหาชัย	ไทรงาม	กำแพง เพชร				ลุ่มน้ำ ยม		1	2	2			100

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
ตำบลสามพวง

1	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)				
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน	
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา							
	โครงการ อาคาร บังคับ	ก่อสร้าง ใหม่	อาคาร บังคับน้ำ	2.4.1	6	อำน้ำ	สาม พรวง	ศรีมค	สุโขทัย				ยม ยม		1	4	4	100 00	2700 00	1200
	โครงการ สถานี	ก่อสร้าง ใหม่	สถานีสูบ น้ำพร้อม ระบบ	2.2.2	8		สาม พรวง	ศรีมค	สุโขทัย				ยม		1	4	4	700	9720	36

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
ต.ไทรงาม

หน่วย งาน ดำเนิน การ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)					
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ปริมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน		
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา								
อ.บ.ต. ไทรงาม	โครงการ ขุดลอก	ขุดลอก คลอง	กักเก็บน้ำ เพื่อให้ เกษตรกร นำไปใช้	2.2.2	2	เนิน สำราญ	ไทร งาม	ไทร งาม	กำแพง เพชร						ปลิง	3	3	3	300	0	50
อ.บ.ต. ไทรงาม	โครงการ ขุดลอก	ขุดลอก คลอง	กำจัด วัชพืช	2.2.1	10	ลุง เย็น	ไทร งาม	ไทร งาม	กำแพง เพชร						ปลิง	2	2	2	300	0	80
	สถานีสูบ ย้าพร้อม ระบบโซ ล่าเซลล์	สร้างใหม่	สถานีสูบ น้ำพร้อม ระบบส่ง น้ำ	2.4.1	10, 9	เนิน สำราญ	ไทร งาม	ไทร งาม	กำแพง เพชร						ปลิง	2	2	2	300	0	200

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
ต.ประชาสุขสันต์ อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร

หน่วย งาน ดำเนิน การ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)						
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ปริมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน			
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา									
เทศบาล	เจาะบ่อ น้ำลึก	สร้างใหม่	น้ำบาดาล ในพื้นที่ การเกษตร	2.3.4	6	บ้าน เกาะ ควง	ประ ชา สุข สันต์	ลาน กระบือ	กำแพง เพชร						ปึง	ปึง	4	4	2	240	0	1400
ชลประ ทาน		ปรับปรุง	12 ระบบ ระบายน้ำ	2.2.1.	6	บ้าน เกาะ ควง	ประ ชา สุข สันต์	ลาน กระบือ	กำแพง เพชร	X= 602	Y=18 2921			ปึง	ปึง	4	4	2	600	0	600	
เทศบาล	การ บริหาร จัดการ	เสริมสร้าง ความรู้ กลุ่มผู้ใช้	อบรมให้ ความรู้	2.1.	6	บ้าน เกาะ ควง	ประ ชา สุข สันต์	ลาน กระบือ	กำแพง เพชร	X= 605	Y=1 527			ปึง	ปึง	4	4	2	600	0	600	

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
ต.วังตะแบก

หน่วย งาน ดำเนิน การ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)			
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา						
อ.บ.ต. วัง ตะแบก		ซ่อมแซม	ระบบ	2.4.1	10	ทุ่งมัด โต	วัง ตะแบ ก	พราณ กระต่าย	กำแพง เพชร	167 214	99.7 1372		แม่น้ำ ยม ส่วนล างที่4	1	4	4	200 0	3550 00	180 ครัวเรี อน
อ.บ.ต. วัง ตะแบก		ก่อสร้าง ใหม่		1.3.1	4	ทุ่งมะ หว่า	วัง ตะแบ ก	พราณ กระต่าย	กำแพง เพชร	16. 706 370	99.1 5575 7	15	แม่น้ำ ยม ส่วนล างที่4	1	2	2		190 ครัวเรี อน 760 คน	
อ.บ.ต. วัง ตะแบก	ปรับปรุง คลองส่ง น้ำ	ซ่อมแซม	ระบบ	2.4.1	3	ห้วยน้ำ ใส	วัง ตะแบ ก	พราณ กระต่าย	กำแพง เพชร	16 697	99.7 1282	411 3	แม่น้ำ ยม ส่วนล างที่4	1	2	2	300 0	5050 00	300 ครัวเรี อน

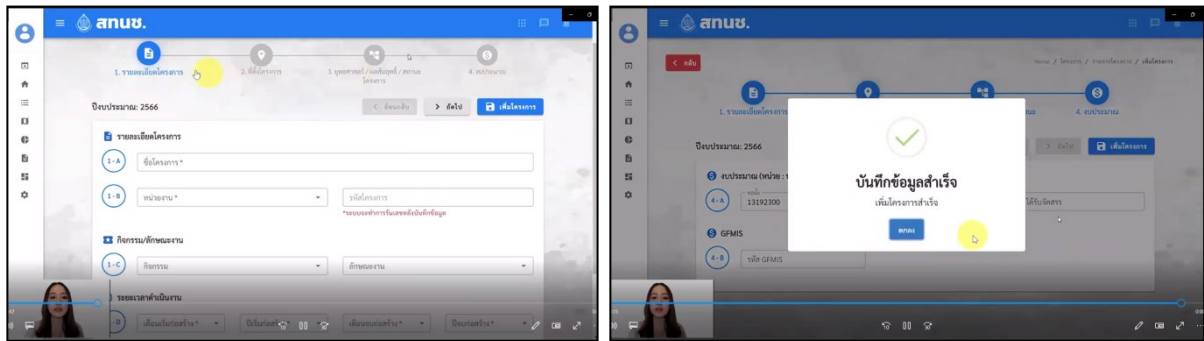
แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
ต.เทพนคร

หน่วย งาน ดำเนิน การ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)				
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน	
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา							
1	เทศบาล ตำบล	ชุดลอก คลอง 1L-2R- Me	3	3.1.1	6,7	ตลุก งาม- มะกอก หวาน	เทพ นคร	เมือง	กำแพง เพชร	16.4 693	99.58 1156	4	ปึง	ท่อ ทองแ ดง 1L- 2R- Me	1	(3)	2	450 0	5600	150
2	ท่อ ทองแดง	ปรับปรุง ประตู ระบายน้ำ 1L-2R- Me	4	6	เช ต ติด ต่อ 6/1 2	ตลุก งาม บ่อ เงิน	เทพ นคร	เมือง	กำแพง เพชร	16.4 680	99.59 0794	455 9	ปึง	ท่อ ทองแ ดง 1L- 2R- Me	1	2	2	450	คิต- คำนวณ	150

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561
ตำบลทุ่งหลวง

หน่วยงาน ดำเนินการ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)				
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน	
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา							
เทศบาล ตำบล ทุ่ง หลวง	โครงการ ขุดลอก คลอง	ปรับปรุง และขุด ลอกคลอง	ขุดลอก	3.1.1	3,4 .1,7, 12	ทุ่ง หลวง	ทุ่ง หลวง	ศรีมหา ศุโขทัย										300 0		200

เพื่อให้เกิดความเข้าใจ คุณค้ำฉรณ นิมอนงค์ จึงให้ผู้เข้าร่วมดูวิธีการกรอกข้อมูลเบื้องต้นของ สทนช. ผ่านคลิปวีดีโอ

สุดท้าย คุณค้ำฉรณ นิมอนงค์ กล่าวว่า หลังจากนั้น ขอให้ทุกพื้นที่จัดทำแผนน้ำชุมชนกรอกในแบบฟอร์ม สทนช.004 ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ เพื่อช่วยตรวจสอบข้อมูลอย่างถูกต้อง ซึ่งแผนของแต่ละพื้นที่ที่ใช้ในการกรอกเข้าสู่ระบบ ต่อไป

ปิดการประชุมเวลา 12.00 น.

นายสุภัทร มณีศรีขำ

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชินนวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่ม
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
ภายใต้โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย(spearhead) ด้านสังคมแผนงานบริการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2
วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ.2565 เวลา 08.45-12.10 น.

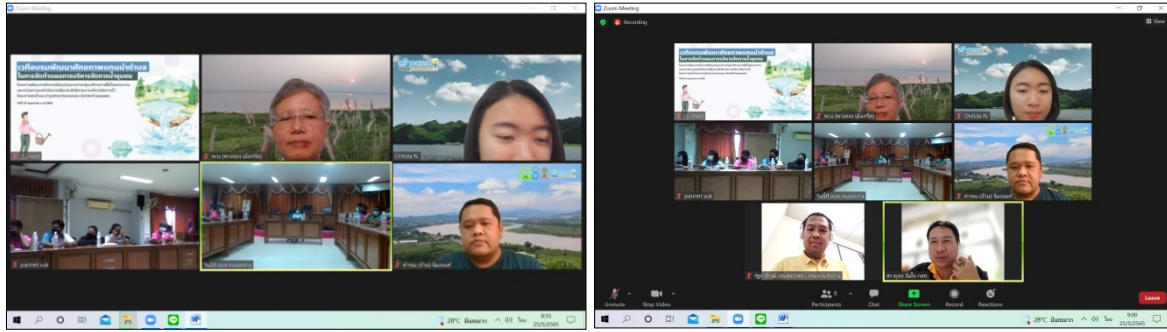
ณ สำนักงาน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และ อบต.หนองหลวง ผ่านโปรแกรมซูม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นายสุรพล	หนองหลวง	รองนายก อบต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
2. นายวิเชียร	บด็รัฐ	แกนนำชุมชนหมู่ 1 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
3. นายเข้า	หนองหลวง	แกนนำชุมชนหมู่ 1 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
4. นายเรวัต	กนกสิงห์	แกนนำชุมชนหมู่ 3 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
5. นายนพดล	มุกดา	แกนนำชุมชนหมู่ 4 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
6. นายสุรียน	ไกรตะโม	แกนนำชุมชนหมู่ 5 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
7. นายเทิดพงษ์	พะโยม	แกนนำชุมชนหมู่ 5 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
8. นายนันทกร	ชาวทุ่ง	แกนนำชุมชนหมู่ 6 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
9. นางสาวฐิตินันท์	ประสม	แกนนำชุมชนหมู่ 7 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
10. นายบุญเลิศ	นุ่มเกลี้ยง	แกนนำชุมชนหมู่ 8 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
11. นายสมชาย	เสื่อเณร	แกนนำชุมชนหมู่ 9 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
12. นายนุตพงษ์	พลแก้ง	แกนนำชุมชนหมู่ 10 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
13. นายวันชาติ	มาน้อย	แกนนำชุมชนหมู่ 11 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
14. นางขวัญใจ	จันทร์บุลย์	แกนนำชุมชนหมู่ 12 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
15. นายวิรัตน์	เหมบุรุษ	แกนนำชุมชนหมู่ 13 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
16. นายครองศักดิ์	พันภู	แกนนำชุมชนหมู่ 14 ต.หนองหลวง อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร
17. นางสาวรภา	ฤทธิ์เต็ม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญการ อบต.หนองหลวง
18. นายสุรียา	ตองอ่อน	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ อบต.หนองหลวง
19. นางสาววรรณธนา	หมอกมี้ด	เจ้าพนักงานพัสดุชำนาญการ/รักษาการเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ นโยบายและแผน อบต.หนองหลวง
20. นายรักษาดิวิติ	เสนสุข	กองส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมชลประทาน
21. นายสรายุทธ	อิมใจ	กองส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมชลประทาน
22. นายคำณ	น้อมองค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
23. นางสาวพวงทอง	แม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
24. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
25. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/ทีมสนับสนุนในพื้นที่

เปิดการประชุมเวลา 08.45 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุม

คุณคำณ นิ่มอนงค์ กล่าวสวัสดีและให้ผู้เข้าร่วมแนะนำตัว ประกอบด้วย สมาชิก อบต. เจ้าหน้าที่ อบต. จำนวน 20 ท่าน และทีมเจ้าหน้าที่กรมชลประทานที่มีแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำ ภายใต้โครงการนี้ช่วงที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาคน พัฒนาแผน ร่วมกับการเก็บข้อมูล วันนี้เป็นอีกวันหนึ่งในการจัดการออกแบบการวางแผนน้ำชุมชนของตนเอง การจัดทำแผนของ อบต.เมื่อประชาคมเสร็จ รับข้อเสนอจากชาวบ้านมา ออกแบบการจัดการน้ำของพื้นที่ แต่วันนี้เป็นการมาเขียนแผนน้ำด้วยกัน เพื่อให้สอดคล้องกับ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ครอบคลุมยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้ง 6 ด้าน ก่อนที่จะเขียนแผนขอเปิดตัวอย่างให้ดู พร้อมทั้งมีการสอบถามว่าที่ผ่านมามีแผนน้ำของตำบลหนองหลวงหรือยัง

คุณสุรพล หนองหลวง รองนายก อบต.หนองหลวง กล่าวว่า ยังไม่ได้มีการทำแผนที่ชัดเจนจริงๆ ปัญหาเรื่องการวางแผน มีผู้ติดตามน้ำแต่ละกลุ่มเท่านั้น

คุณวรภา ฤทธิ์เต็ม ตัวแทนกองช่าง กล่าวว่า ยังไม่ได้กรอกโครงการ เพราะมีเอกสารสิทธิ์ไม่ชัดเจน หากเป็นโครงการอื่นให้กรอกในระบบ TWP ยังไม่ได้กรอก เช่น การก่อสร้างท่อไม่มีในแผนที่ไปสำรวจมาในหมู่ 1 จุดและพิกัดไม่ชัดเจน ยังไม่มีรองรับในแผน จึงดำเนินการต่อไม่ได้

คุณคำณ นิ่มอนงค์ กล่าวว่า หากข้อมูลหรือเอกสารไม่ครบ จึงจะชวนให้ทุกท่านทดลองเขียนแผนน้ำชุมชนตามแบบฟอร์มของ สทนช.004 ที่ผ่านมามาหากจะจัดการเรื่องน้ำประสานอย่างไร ผ่าน สบ. หรือสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.)

การจัดการน้ำที่ผ่านมา

- 1) ชาวบ้าน มีการตามน้ำร่วมกัน ต้องใช้ระบบของช่าง เพราะเราต้องติดต่อกับช่าง หากจะทำนาหรือนำน้ำเข้าหมู่บ้าน ต้องดูพื้นที่ว่าจะใช้ปริมาณน้ำเท่าไร
- 2) ปัญหาที่น้ำไปไม่ถึง สมาชิกแจ้งเพื่อขุดลอกคลองไส้ไก่ในพื้นที่ ส่วนเรื่องการจ่ายน้ำชลประทานจะช่วยสนับสนุน การตามน้ำสมาชิกทุกท่านจะร่วมกันตามน้ำ

คุณคำณ นิ่มอนงค์ ชวนตั้งคำถามว่า มีใครได้อ่าน พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ตอนนี้มี พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 การบริหารจัดการน้ำชุมชน ทำอย่างไรให้คนในชุมชนลุกขึ้นมาบริหารจัดการน้ำ ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน เราจะดำเนินการอย่างไร ต้องมองไปที่ อบต.ในการจัดการ มีการสนับสนุนองค์กรผู้ใช้น้ำในการรวมกลุ่มกัน 30 คน ขึ้นไป เพื่อเสนอแผนเข้าสู่ อบต. ซึ่งพรบ.จะต้องผ่านคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และ กนช.

มติ สำคัญที่เกี่ยวข้อง

มติ กนช. ครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 22 ก.ค. 2563

เห็นชอบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำและแผนงบประมาณการบริหารทรัพยากรน้ำ ให้เสนอคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และ กนช. พิจารณาเห็นชอบ ตามลำดับ รวมทั้งให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนการเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณประจำปีต่อสำนักงบประมาณ

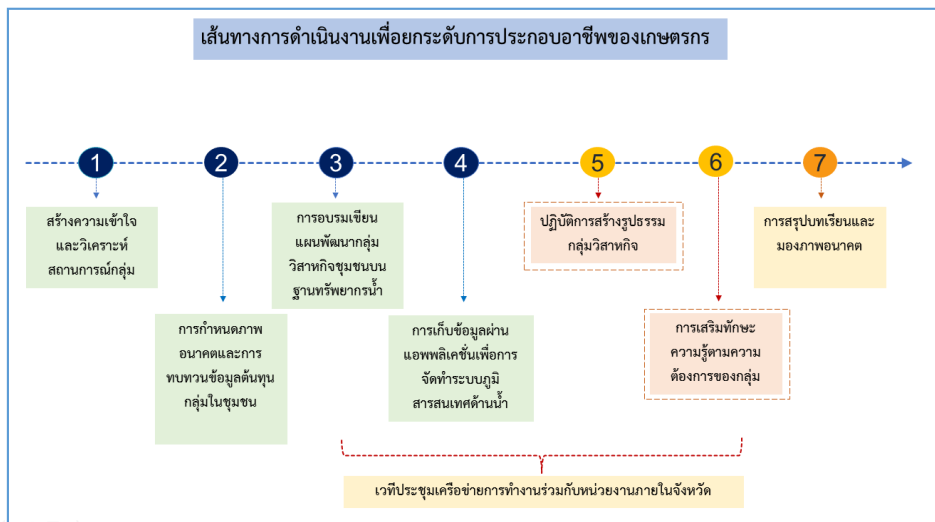
มติ ครม. เมื่อวันที่ 8 ก.ย. 2563

รับทราบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

www.onw.go.th | ONWNews | onwnews | onwnews

ภายใต้การดำเนินงานที่ผ่านมา การจัดการน้ำของพื้นที่ใน 5 ตำบลหลักของเรา มีทั้งหมด 7 กิจกรรม ดังแผนภาพเส้นทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกอบอาชีพของเกษตรกร การจัดการน้ำทุกแผนนี้ต้องผ่านคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด วันนี้จึงชวนทุกท่านมาทดลองเขียนแบบฟอร์ม สทช.004 กรอกได้ปีละ 2 รอบ มีงบฉุกเฉินเข้ามา มีระยะเวลากรอก 3 วัน ทำให้กรอกได้ไม่สมบูรณ์ เพราะว่ายังไม่ผ่านเวทีประชาคม หรือผ่านประชาคมแต่เอกสารไม่พร้อม หากเราไม่เตรียมพร้อมก็จะไม่ทันรอบการกรอก

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561				
รายละเอียดแผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์				
3.2.3	แผนแม่บทด้านที่ 1 การจัดการน้ำในลุ่มน้ำ/ลุ่มน้ำ			
	1.1.1	การพัฒนา ขยายเขตและเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาชุมชน	2.1	การจัดการด้านความมั่นคง
	1.2	พัฒนาประปาเมืองในพื้นที่เศรษฐกิจ	2.1.1	ลดการใช้น้ำภาคเกษตรและน้ำดิบที่มีมลพิษในเขตพื้นที่ชลประทาน
	1.2.1	การขยายเขตและเพิ่มประสิทธิภาพ	2.1.2	การลดการใช้น้ำภาคอุตสาหกรรม
	1.2.2	แผนระบบประปาเมืองหลัก/พื้นที่เศรษฐกิจและท่องเที่ยว	2.2	เพิ่มประสิทธิภาพโครงการชลประทาน และระบบส่งน้ำ
	1.2.3	จัดหาแหล่งน้ำสำรองจัดหาน้ำดิบ	2.2.1	ปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำระบบส่งน้ำเดิม
	1.2.4	ลดการสูญเสียในระบบท่อส่งน้ำประปา	2.2.2	เพิ่มปริมาณน้ำดิบในโครงการชลประทานเดิม
	1.3	พัฒนาน้ำอุปโภคบริโภคให้มีความสะอาดและรสชาติที่เหมาะสม	2.3	การจัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน
	1.3.1	การปรับปรุงคุณภาพประปาชุมชนและระบบประปา (SDGs)	2.3.1	อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน
	1.3.2	พัฒนาน้ำดื่มสะอาดที่มาตรฐานและรสชาติที่เหมาะสม	2.3.2	พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและน้ำดื่มในชุมชน/ระบบน้ำประปา
	1.4	การประหยัดน้ำทุกภาคส่วน	2.3.3	พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร
	1.4.1	ลดการใช้น้ำภาคครัวเรือน/บริการ	2.4	การพัฒนาแหล่งน้ำกักเก็บน้ำ/อาคารกักเก็บน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม)
	1.4.2	ลดการใช้น้ำราชการ	2.4.1	พัฒนาแหล่งน้ำกักเก็บน้ำ/อาคารกักเก็บน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม)
	2.4.2	พัฒนาแหล่งน้ำกักเก็บน้ำ/อาคารกักเก็บน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม)	2.4.2	พัฒนาแหล่งน้ำกักเก็บน้ำ/อาคารกักเก็บน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม)
2.5.1	พัฒนาระบบนิเวศน้ำและระบบเชื่อมโยงแหล่งน้ำ	2.5.1	พัฒนาระบบนิเวศน้ำและระบบเชื่อมโยงแหล่งน้ำ	
2.6.1	การเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ	2.6.1	การเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ	
2.6.1	- พื้นที่พัฒนาใหม่	2.6.1	- พื้นที่พัฒนาใหม่	
2.6.1	- พื้นที่พัฒนาเดิม	2.6.1	- พื้นที่พัฒนาเดิม	
2.7.1	เพิ่มน้ำต้นทุนเพื่อการปฏิรูปการเกษตร	2.7.1	เพิ่มน้ำต้นทุนเพื่อการปฏิรูปการเกษตร	
แผนแม่บทด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงภาคการผลิต			แผนแม่บทด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย	
3.1	เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ	3.1	เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ	
3.1.1	ปรับปรุงสถานีระบายน้ำ	3.1.1	ปรับปรุงสถานีระบายน้ำ	
3.1.2	ปรับปรุงสถานีระบายน้ำที่ต้นน้ำ/ต้นน้ำ	3.1.2	ปรับปรุงสถานีระบายน้ำที่ต้นน้ำ/ต้นน้ำ	
3.1.3	การกำจัดวัชพืชและขุดลอกในแม่น้ำสายหลัก/แม่น้ำสาขา และแหล่งน้ำปิด	3.1.3	การกำจัดวัชพืชและขุดลอกในแม่น้ำสายหลัก/แม่น้ำสาขา และแหล่งน้ำปิด	
3.2	การป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง	3.2	การป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง	
3.2.1	การป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง	3.2.1	การป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง	
3.2.2	จัดทำผังน้ำในลุ่มน้ำ/ลุ่มน้ำเพื่อการระบายน้ำในลุ่มน้ำ/ลุ่มน้ำ	3.2.2	จัดทำผังน้ำในลุ่มน้ำ/ลุ่มน้ำเพื่อการระบายน้ำในลุ่มน้ำ/ลุ่มน้ำ	
3.2.3	เชื่อมโยงป้องกันน้ำท่วม	3.2.3	เชื่อมโยงป้องกันน้ำท่วม	
3.3	จัดการพื้นที่ลุ่มน้ำที่ชะลอน้ำ	3.3	จัดการพื้นที่ลุ่มน้ำที่ชะลอน้ำ	
3.3.1	การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ชะลอน้ำ	3.3.1	การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ชะลอน้ำ	
3.3.2	การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ชะลอน้ำ	3.3.2	การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ชะลอน้ำ	
3.4.1	บูรณาการทุกภาคส่วนในการจัดการน้ำ	3.4.1	บูรณาการทุกภาคส่วนในการจัดการน้ำ	
3.5.1	การสนับสนุนการปรับตัวและเผชิญเหตุ	3.5.1	การสนับสนุนการปรับตัวและเผชิญเหตุ	

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561				
รายละเอียดแผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์ (ต่อ)				
3.2.3	แผนแม่บทด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ			
	4.1.1	การป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียที่ต้นทาง	5.1	การอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่ต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน
	4.2	การเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดและควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม	5.1.1	พื้นที่ชุ่มน้ำ (พื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวน)
	4.2.1	การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	5.2	การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ
	4.2.2	เพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุม กำกับ และบังคับการกักเก็บน้ำดื่มเพื่อจำหน่ายในพื้นที่เป้าหมาย	5.2.1	การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน (พื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวน)
	4.2.3	กำหนดขีดความสามารถในการรองรับมลพิษของแหล่งน้ำ (carrying capacity) เพื่อควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด	5.2.2	การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน (พื้นที่เกษตรนอกพื้นที่อนุรักษ์)
	4.2.4	การนำพื้นที่น่าน้ำบำบัดแล้วกลับไปยังประโยชน์	6.1	จัดทำปรับปรุงกฎหมายและองค์การด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
	4.3.1	การรักษาสมดุลของระบบนิเวศ	6.1.1	การจัดทำ ปรับปรุง พหุวิชา กฎหมาย ระบบอื่น ข้อบังคับด้านทรัพยากรน้ำ
	4.4.1	อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ	6.1.2	ส่งเสริม พัฒนา องค์การการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับชาติ/ระดับลุ่มน้ำ/ระดับชุมชน
	6.1.3	พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรน้ำ	6.1.3	พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรน้ำ
6.2.1	การจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	6.2.1	การจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	
6.3.1	การติดตามและประเมินผล	6.3.1	การติดตามและประเมินผล	
6.4	การพัฒนาฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ	6.4	การพัฒนาฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ	
6.4.1	พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	6.4.1	พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	
6.5.1	การศึกษา วิจัย และพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำ	6.5.1	การศึกษา วิจัย และพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำ	
6.6	การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม	6.6	การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม	
6.6.1	เสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์นโยบาย/แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	6.6.1	เสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์นโยบาย/แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	
6.6.2	บูรณาการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	6.6.2	บูรณาการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	
6.6.3	ผลักดันให้เกิดกลไกขอความร่วมมือจากภาคีในการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชนระดับท้องถิ่น (ประเด็นการปฏิรูปประเทศ)	6.6.3	ผลักดันให้เกิดกลไกขอความร่วมมือจากภาคีในการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชนระดับท้องถิ่น (ประเด็นการปฏิรูปประเทศ)	

ช่องที่ 7-13 เป็นข้อมูลพื้นที่ ลินิจจุด ลองจิจูด สามารถดูได้จากข้อมูลแหล่งน้ำในระบบข้อมูล Data Studio หากไม่มีให้จับพิกัด GPS จาก google ได้

ช่องที่ 14-15 อยู่ในลุ่มหลัก คือ ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำสาขา คือ แม่น้ำยมตอนล่างส่วนที่ 4

ช่องที่ 16-21 ให้กรอกให้ครบ แม้ว่าในระบบจะให้กรอกเพียง 1 ข้อ

คุณคาร์ณ นิมนงค์ ขอให้พูดคุยร่วมกันว่าจะนำแผน อนาคตมาพูดคุยร่วมกัน หรือคิดแผนใหม่ ซึ่งอาจจะหาหรือเจ้าหน้าที่ อนาคตว่าจะทำแบบไหนดี เราทำกิจกรรมนี้เพื่อเอื้อให้เกิดการกรอกระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คุณวิเชียร บดีรัฐ กล่าวว่า การขุดลอกคลองทำยาก หากเป็นที่ดิน สปก.ใช้ระยะเวลาานาน กว่าจะรวมระบบได้ สมาชิกรับโครงการจากชุมชน เป็นความรู้ครั้งแรกที่ได้รับรู้ว่าต้องมีการกรอกระบบว่า เจ้าหน้าที่ต้องกรอกระบบหรือไม่ในการอนุมัติ หรือต้องกรอกตามที่ที่วิจัยแนะนำ

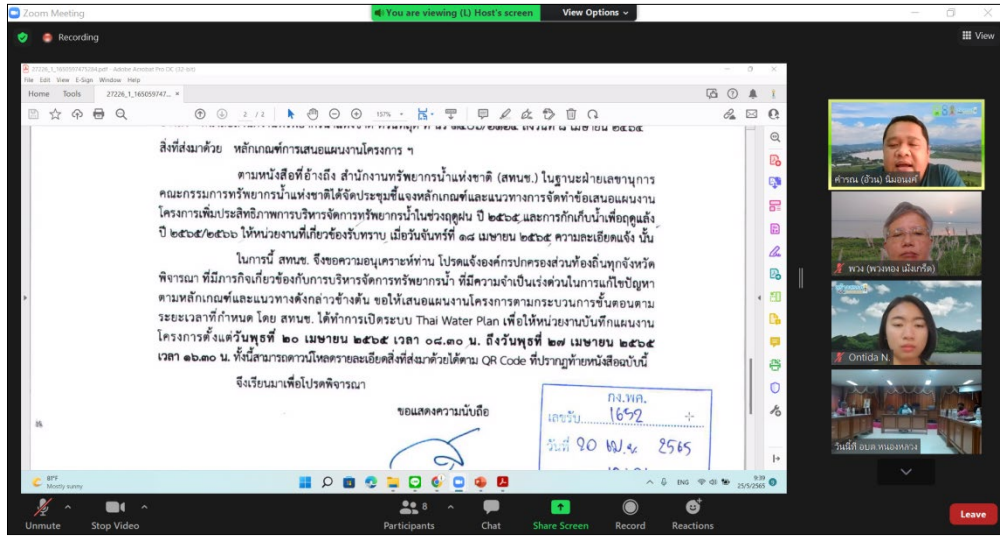
คุณคาร์ณ นิมนงค์ กล่าวว่า การกรอกระบบข้อมูลในรูปแบบ สทช.004 จะช่วยให้

- 1) แผนงานมีความซ้ำซ้อนหรือไม่ ไม่มีกฎหมายบังคับให้กรอก แต่การเสนอแผนงบประมาณประจำปี หากไม่ผ่านคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ หรือ กนช. ก็จะไม่ได้รับการสนับสนุน ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวจะต้องดูจากระบบ TWP
- 2) กรณีที่มีงบประมาณ/แผนฉุกเฉิน เช่น ช่วงฤดูแล้ง ฤดูฝน เป็นต้น มีเวลากรอกไม่เกิน 3 วัน ดังแผนภาพ ทำให้กรอกเข้าสู่ระบบไม่ทัน ในอนาคตหากจะตั้งงบประมาณโครงการที่เกี่ยวข้องกับน้ำ

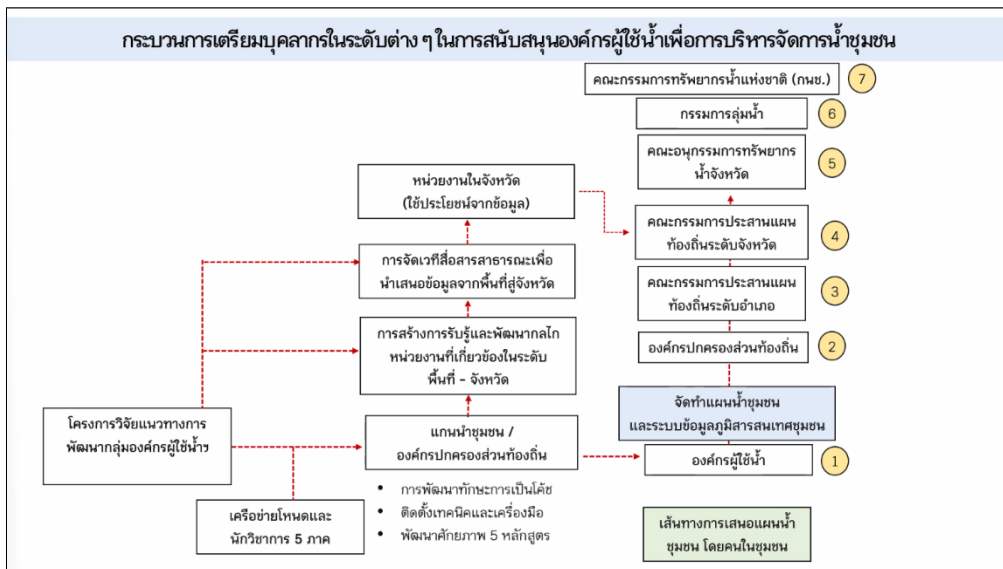

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ทั้งหมด คณะอนุกรรมการจังหวัดต้องดูจากข้อมูลในระบบ TWP ว่ามีโครงการนี้หรือยัง มีความซ้ำซ้อนหรือไม่

นอกจากนี้ ตามลำดับขั้นตอนการขออนุมัติงบประมาณการบริหารจัดการน้ำ ขอให้ดูที่ตัวเลขกำกับ 1 - 7 การทำแผนน้ำตำบล อบต.ทำเวทีประชาคม มีแผนตำบลของ อปท. ประสานคณะกรรมการระดับอำเภอ จังหวัด แต่การขับเคลื่อนงานในหมายเลข 5 จากระบบ TWP วันนี้ สทช.มีการสอนวันนี้ย้อนหลังไปให้ร่วมด้วย ต้องผ่านคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด หากเราไม่ช่วยเจ้าหน้าที่ อปท.กรอก จะกรอกไม่ทัน

คุณสรายุทธ อิมใจ กล่าวเพิ่มเติมว่า อาจจะยังไม่เห็นภาพชัดเจน เนื่องจากการจัดการน้ำโดยชลประทานอยู่แล้ว อาจจะเป็นเรื่องใหม่ของ อปท. ในการกรอกระบบ TWP กับการจัดทำแผนของ อปท. โควต้าของชลประทาน แต่ในมุมมองของตนเองมองว่าสอดคล้องกันทั้งหมด ผสมผสานกับฟังก์ชันของชลประทานได้ เช่น แผนขนาดเล็กแต่ชลประทานนำเข้าแผนไม่ได้ จึงต้องเขียนแผนไว้ได้

คุณรักชาติวุฒิ แสนสุข กล่าวว่า ต้องแยกแผน เนื่องจากมีความซ้ำซ้อนกัน หรือโครงการบางส่วนที่ อปท. จะต้องนำเข้าแผน ซึ่ง อบต.ต้องนำเสนอเข้า TWP ด้วยตนเอง หากอยู่ในพื้นที่ชลประทาน โครงการที่เราอยากได้ ให้ดูว่าเป็นโครงการ

ที่ชลประทานทำหรือไม่ เมื่อได้แล้ว อยากให้ทดลองทำ 1 โครงการที่ทำให้เกิดเป็นแผนน้ำชุมชนต้องการทำ มีเส้นทางเดินต้องทำอะไรบ้าง ตาม พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 จะทำให้ชุมชนเข้าใจมากขึ้นว่าต้องทำอะไรบ้าง

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวว่า หลังจากนี้ อยากชวนให้เขียนแผนน้ำของตนเองก่อนของพื้นที่ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านที่ 4, 5, 6 โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 6 เรื่องการบริหารจัดการ หากจะต้องทำแผนน้ำเพื่อรองรับ อบต.จะเสนอแผนอะไร โดยให้ผู้เข้าร่วมทดลองทำ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

ต้องการทำแก้มลิงในคลองชลประทาน งบ อบต.ทำได้ ต้องดำเนินงานอย่างไร เช่น คณะอนุกรรมการ สทนช.จะต้องทำอย่างไร?

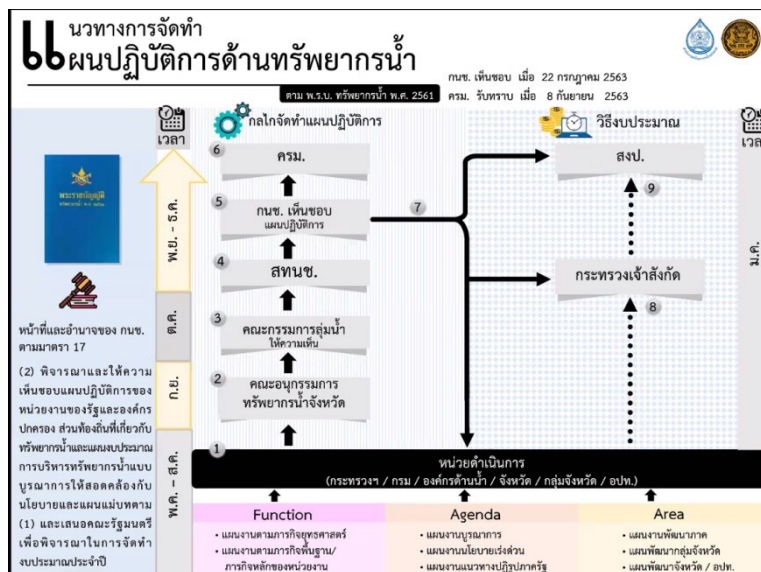
คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ต้องดูว่าชลประทานมีแผนนี้หรือยัง มีการใช้งบประมาณของ อบต.อนุมัติหรือของชลประทานอนุมัติหรือยัง กรอกเข้าระบบ TWP คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดจะตรวจสอบ หากแผนนี้ผ่านแล้ว จะส่งไปยังคณะกรรมการลุ่มน้ำ ข้อมูลสมบูรณ์ ก็จะเข้าไปที่ กนช. ผ่าน สำนักงบประมาณจะอนุมัติงบประมาณดำเนินการสามารถใช้งบดำเนินการได้ หากเป็นพื้นที่ที่ยังไม่มีความพร้อม โครงการจะไม่ผ่าน ดังรายละเอียดในช่วง 16-18

สถานที่ดำเนินการ		ความพร้อมการดำเนินการ				ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)		การดำเนินการโครงการ				งบ				
จังหวัด	พิกัด	ชื่อลุ่มน้ำ	ได้รับอนุญาตใช้พื้นที่	แบบรูปรายการ	ประมาณการ	ไร่	ลบ.ม.	ครวเรือน	เดือน-ปี เริ่ม	เดือน-ปี สิ้นสุด	วงเงิน (บาท) ขอตั้ง	ร่าง พ.ร.บ. จัดสรร (บาท)	ได้รับจัดสรร (บาท)	ลำดับระดับจังหวัด	ลำดับระดับลุ่มน้ำ	
ทำปาง	18.212150	99.330963	มีแม่น้ำวังตอนกลางส่วนที่ 2	1	4	4	400	20,000	825	06-2565	10-2566	654,000				

หากต้องการทำฝายนอกพื้นที่ชลประทาน ต้องผ่านแผนหรือไม่ ที่ผ่านมาใช้งบของ อบต.?

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวว่า อย่างไรก็ต้องผ่านคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด เนื่องจากเป็น พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ทั้งหมดต้องกรอกแผนเข้าระบบเพื่อการตรวจสอบทั้งหมด

งบท้องถิ่นเข้าระบบ EPAN อยู่แล้ว จะได้เรียนรู้ TWP ร่วมด้วย?

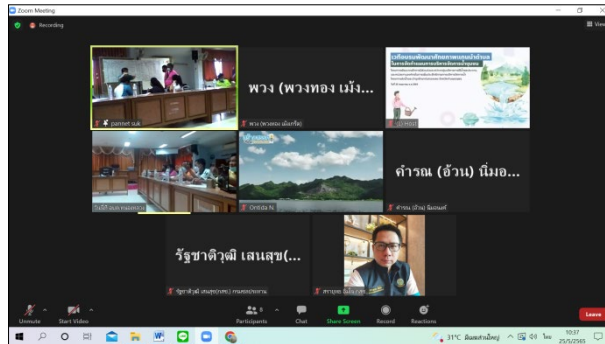
คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวว่า วันนี้จึงเชิญเจ้าหน้าที่กรมชลประทานมาคุยเพื่อจัดทำแผนน้ำชุมชน รอบสุดท้ายไม่ได้ลงใน อบต. ใช้หลักกฤษฎีกา 4 จึงเป็นที่มาของการเขียนแผนน้ำ ซึ่งต้องใช้ข้อมูลประกอบการเขียนแผนน้ำชุมชน

คุณปานเนตร สุขสว่าง กล่าวว่า ทั้งหมดตอบสนองปัญหาของเรา วันนี้มาเรียนรู้ก่อนทำงานประมาณ หากเรามีปัญหาเรื่องนี้ ก่อนทำโครงการต้องมีข้อมูลอะไรบ้าง ขั้นตอนปัจจุบันให้ลองทำ 21 ช่องก่อน ทดลองทำ 1-2 โครงการ ยังไม่ได้ลงแบบ นำมาคิดใหม่ก็ได้

คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวว่า พวกเราจะทราบข้อมูลมากที่สุด จึงขอชวนพี่ๆ แก่นนำมาช่วยกันทดลองทำ เพื่อให้ชุมชนช่วยเตรียมข้อมูลกรอกระบบให้เจ้าหน้าที่ร่วมด้วย

คุณสรยุทธ อิ่มใจ กล่าวว่า ระบบ TWP สามารถรอกได้ทั้งในและนอกเขตชลประทาน ขอให้มองว่าเราต้องการทรัพยากรน้ำ TWP เป็นระบบกลาง ซึ่งกรมชลประทานก็ต้องกรอกระบบเหมือนกัน คนที่เข้าใจแผนน้ำชุมชนก่อนจะได้เปรียบ เพราะเรารู้ว่าน้ำในชลประทานมีเพียงพอหรือไม่ มีน้ำในการอุปโภคบริโภค การท่องเที่ยว ซึ่งมีความพร้อมก่อนจะได้ใช้น้ำมาก่อน เป็นความสำคัญของการจัดการน้ำ

หลังจากนั้น คุณคำณ นิมอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมทดลองปฏิบัติการ โดยทีมวิจัยแจ้งว่า สำหรับ ต.หนองหลวง (ทั้งตำบล) อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร อยู่ในลุ่มน้ำหลัก : ลุ่มน้ำยม / ลุ่มน้ำสาขา : แม่น้ำยมตอนล่างส่วนที่ 4

คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวว่า หากมีการสนับสนุนพัฒนากลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มที่มีข้อมูลน้ำที่ชัดเจนสามารถขอรับการสนับสนุนเรื่องงบประมาณได้ในยุทธศาสตร์ที่ 6 หากมีการเขียนแผนได้อย่างสมบูรณ์ กรอกแล้วจะได้รับการพิจารณามากกว่า การกรอกไม่ครบจึงเป็นการกรอกโครงการไม่สมบูรณ์ และโครงการจะถูกตีกลับมาให้กรอกให้สมบูรณ์อีกรอบหนึ่ง ทำให้ล่าช้า ดังนั้น จึงขอให้ทดลองทำยุทธศาสตร์ที่ 6 อีก 2 แผน

คุณวิเชียร บดีรัฐ กล่าวว่า การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ 6 ผ่านการใช้กลไกอาสาชชลประทานร่วมดำเนินงานได้ โดยให้มีระบบการทำข้อมูลทุกปีจึงเกิดการใช้งานจริง ชาวบ้านเก็บข้อมูลได้ แต่วิเคราะห์ข้อมูลไม่ได้ จึงต้องฝึกเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้ภาษา เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์ที่ได้จริง

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

หน่วย งาน ดำเนิน การ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์(กรอก อย่างน้อย 1 ช่อง)			
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา						
อบต. หนอง หลวง/ ชลประ ชาน	ก่อสร้าง ท่อลอด เหลี่ยม 2 ช่อง	ก่อสร้าง ใหม่	อาคาร บังคับน้ำ	3.1	7	หนอง ไม้แดง	หนอง หลวง	ลาน กระบือ	กำแพง เพชร	16.6 353 46	33.77 5583	ลุ่มน้ำ ยม	แม่น้ำ ยม ตอนล งส่วน ที่ 4	2	2	2	2,000	ชบ.	370 (ม. 1, 2, 3, 7, 10)
อบต. หนอง หลวง/ ชลประ ชาน	ก่อสร้าง ท่อลอด เหลี่ยม พร้อม ประตูปิด- เปิด	ก่อสร้าง ใหม่	อาคาร บังคับน้ำ	3.1	6	บ้านใหม่ สามัคคี	หนอง หลวง	ลาน กระบือ	กำแพง เพชร			ลุ่มน้ำ ยม	แม่น้ำ ยม ตอนล งส่วน ที่ 4	2	2	2	3,000	ชบ.	450 (ม.2, 6, 10)
อบต. หนอง หลวง/ ชลประ ชาน	ก่อสร้าง ท่อลอด เหลี่ยม 2 ช่อง จำนวน 2 จุด	ก่อสร้าง ใหม่	อาคาร บังคับน้ำ	3.1	9	บ้าน ทราย ทอง	หนอง หลวง	ลาน กระบือ	กำแพง เพชร			ลุ่มน้ำ ยม	แม่น้ำ ยม ตอนล งส่วน ที่ 4	2	2	2	1,500	ชบ.	250 (ม.2, 3)

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

อ บ ต . ห น อ ง ห ล ว ง / ช ล ป ร ะ ท า น	พ ั ฒ น า ศ ั ก ย ภ า พ ก ล ุ ่ม ผู้ ใ ช้ น ้ า	บ ริ ห า ร จ ั ด ก า ร	อ ง ค ์ ก ร บ ริ ห า ร จ ั ด ก า ร	6.4.1	15 ห มู ่ บ ้ า น	15 ห มู ่ บ ้ า น	ห น อ ง ห ล ว ง	ล ำ น ก ระ บ ี อ	ก ำ พ แ พ ง พ ช ร			ล ุ ่ม น ้ า ย ม	ม ำ น ้ า ย ม ต อ น ล ้ ว ง ส ่ว น ที่ 4	2	2	2			2,105
---	--	---------------------------	--	-------	-------------------------	-------------------------	--------------------	---------------------	-------------------------	--	--	---------------------	--	---	---	---	--	--	-------

ระหว่างทดลองปฏิบัติการ คุณคำรณ นิมนงค์ กล่าวว่า ข้อควรระวังที่พบที่มีความผิดพลาด เช่น

- 1) การซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานเดียวกัน คือ โครงการซ้ำซ้อนกับชลประทานหรือไม่
- 2) ชื่อโครงการกับลักษณะงานไม่สอดคล้องกัน เช่น การทำท่ลอดเหลี่ยม เป็นกิจกรรมใหม่ แต่ลักษณะงานไม่สอดคล้องกัน
- 3) ผลลัพธ์ต้องสอดคล้องร่วมด้วย

ท่ลอดเหลี่ยม คือ อาคารบังคับน้ำ ต้องเลือกจากค่านิยาม หากไม่สอดคล้องกับค่านิยาม AI จะตัดออก

คุณรักชาติวุฒิ เสนสุข กล่าวว่า ขอให้พื้นที่ติดตามแผนจากกรมชลประทานในส่วนภูมิภาคดีกว่า หากพื้นที่มีงบประมาณ/ระบุโครงการว่ามีความซ้ำซ้อนหรือไม่

คุณสรายุทธ อิมใจ กล่าวว่า เรื่องความซ้ำซ้อน กรณีแผนน้ำชุมชน แยกมีคนทำอยู่ก็ยังไม่มีการทำ ในระบบ TWP มี AI ตรวจสอบระบบว่าแผนงานมีความซ้ำซ้อนหรือไม่ ไม่ว่าจะมาจากหน่วยงานไหน AI จะตรวจสอบหมด ขอให้มองข้ามส่วนนี้ไปก่อน ให้เขียนแผนไว้ก่อน เพราะว่ากฎหมายออกมาแล้ว การทำกิจกรรมวันนี้เป็นกระบวนการเตรียมความพร้อมของพื้นที่ที่มีคำศัพท์ที่ออกโดยวิศวกรแหล่งน้ำ ยินดีที่พื้นที่ได้มาเรียนรู้ค่าแบบนี้ จะเห็นภาพในการสนับสนุนเรื่องน้ำในพื้นที่ตัวเองอย่างไร ขอให้ดูว่าใช้สิ่งที่เราอยากทำหรือไม่ โดยมีกรมมองน้ำหนักอีกลำดับหนึ่ง ซึ่งเราควบคุมไม่ได้ แต่พยายามบอกว่าเราต้องการน้ำปริมาณเท่าไร มีความต้องการ และยืนยันสิทธิของเราก่อน

คุณรักชาติวุฒิ เสนสุข มีข้อสังเกตว่า 1) คณะกรรมการในกฎหมายน้ำ คัดเลือกมาจากคนในพื้นที่ หากเราเข้ามาอยู่ในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ จะช่วยให้ผลักดันแผนได้ ชลประทานพยายามให้สมาชิกผู้ใช้น้ำในลุ่มน้ำ ช่วยให้โครงการที่เกิดจากความต้องการของชุมชนจริงๆ ผ่านได้ง่ายขึ้น และอยากบอกว่า สทช.จะแก้ไขอย่างไรเรื่องหน่วยงานที่ซ้ำซ้อน 2) การกรอกโครงการคนละช่องทาง แต่เป็นความต้องการของพื้นที่จริงๆ กลับต้องล่าช้า โดยไม่รู้ว่าหน่วยงานไหนต้องการทำ 3) การกรอกข้อมูลของกิจกรรมและลักษณะงานไม่สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ชุมชนต้องการ เพื่อนำไปใส่ข้อมูลให้ชัดเจนส่วนนี้ และ 4) บางโครงการเป็น multifunction ระบุไม่ได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์ไหน จะทำอย่างไร เช่น ระบายน้ำและเก็บกักน้ำร่วมกัน หากระบุไว้ว่าจะทำให้โครงการนี้ตกไป อยากฝากเพื่อความแก้ไข

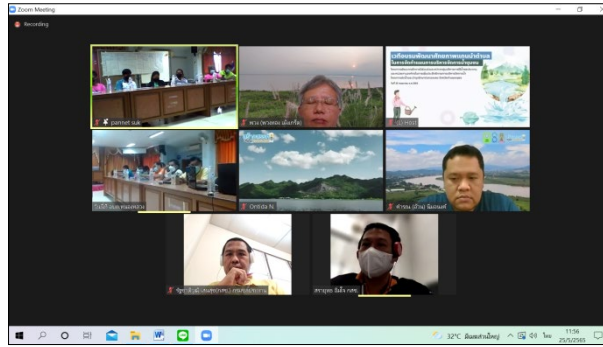
คุณคำรณ นิมนงค์ ขอให้ผู้เข้าร่วมลองดูว่าซ้ำซ้อนหรือไม่ สทช.กำลังพัฒนาระบบ กำลังเสนอขึ้นไป เช่น ท่ลอดเหลี่ยมเพื่อพังทลายของหน้าดิน แต่เรากำลังจัดวัชพืช กลายเป็นอาคารบังคับ ลองดูคู่มือไปก่อน และเดือนมิถุนายน 2565 จะเปิดการกรอระบบ TWP รอบใหม่ ลองดูว่ามีแผนไว้หรือไม่

คุณรักชาติวุฒิ เสนสุข กล่าวว่า ทำแผนให้เสร็จ แล้วสอบถามชลประทาน เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าก่อน ที่เหลือฝาก สทช.ในการแก้ไขต่อไป

คุณปานเนตร สุขสว่าง สรุปว่าให้คุณบุญเลิศ นุ่มเกลี้ยง ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลหนองหลวงนำแผนไปพูดคุยกับชลประทานโครงการท่อทองแดง เพื่อลดความซ้ำซ้อนกับหน่วยงาน นอกจากนี้ ยังได้เรื่องข้อมูลเพื่อการกรอระบบ มิฉะนั้น AI จะปิดโครงการตกได้

คุณคำรณ นิมนงค์ กล่าวว่า เป็นความรู้เรื่องการจัดการน้ำกับการขับเคลื่อนงาน สทช. ซึ่ง อบต.สามารถนำแผนมาเขียนได้ระดับหนึ่ง แต่เมื่อกลุ่มชลประทานมีคณะกรรมการ JMC และกลุ่มผู้ใช้น้ำ อาจจะต้องพูดคุยกันก่อนในระดับ สบ.ว่ามีแผนอยู่แล้วหรือยัง เพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน น่าจะต้องขีดเส้นได้ในเขตชลประทาน

คุณสรายุทธ อิมใจ กล่าวว่า กรมชลประทานพยายามให้จดทะเบียนกลุ่มบริหารผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน มาทำเรื่องนี้ แต่มีทำน้อยมาก พี่ โชคดีและก้าวหน้ากว่าหลายกลุ่มได้มีโอกาสเขียนแผน ซึ่งบทบาทของกลุ่มผู้ใช้น้ำมีน้ำส่งเท่าไรที่เป็นข้อกำหนดจากกรมชลประทาน แต่ในแผนของกลุ่มน้ำมาจากระบบทางวิชาการ เราต้องส่งเสริมให้ทุกพื้นที่ของกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน ส่วนไหนชลประทานทำได้ พื้นที่/อปท. ทำได้ รอชลประทานไม่ได้ ชลประทานจะต้องมีร่าง/แนวทางพูดคุยร่วมกันเตรียมความพร้อมขององค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานปี 2566, 2567 เพื่อให้ทุกฝ่ายต้องปรับตัว เพราะกรมชลประทานก็ต้องปรับตัว และฝ่ายเลขา สทช. ก็น่าสนใจ จึงเข้ามาร่วมรับฟังในวันนี้ ซึ่งนอกเขตชลประทานไม่มีอะไร แต่นอกเขตชลประทานจะมีน้ำก้อนหนึ่งที่ต้องทำกระบวนการแบบนี้ร่วมด้วย

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ขอบคุณทีมจากกองส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมชลประทาน เป็นอย่างมาก ขอบคุณทีมหนองหลวง หลายคำถามตอบไม่ชัดเจน ทีมวิจัยจะเก็บรวบรวมเพื่อนำเสนอไปยัง สททช. เพราะบางอย่างมีข้อจำกัด ข้อติดขัด ความเข้าใจไม่พอ จะต้องหวนเสริมอย่างไร เป็นการสร้างความรู้ร่วมกันกับทางตำบลหนองหลวงด้วย หากจะกรอก TWP อาจจะต้องสร้างความเข้าใจกับกลุ่มผู้ใช้น้ำร่วมกัน เพื่อให้ตอบพื้นที่ว่าจะสนับสนุนคนในพื้นที่อย่างไร เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของชาวบ้านอย่างแท้จริง

3. กิจกรรมสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม (After Action Review : AAR)

คุณอรธิตา นามศิริ ขวนผู้เข้าร่วมสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการเข้าร่วมทำกิจกรรมครั้งนี้ ดังนี้
สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้

- 1) ทำให้องค์กรผู้ใช้น้ำหลังจริง
- 2) เข้าใจมากขึ้น เป็นสมาชิกใหม่ ยังไม่เข้าใจเหตุผล ขอบคุณที่ให้คำตอบ
- 3) มีความรู้มากขึ้น เส้นทางน้ำยังไม่ทราบมากนัก แต่ทราบคำศัพท์มากขึ้น
- 4) ทำให้เข้าใจว่า ทำไมไม่ได้ของบส่วนนี้ เนื่องจากมีกระบวนการ/ขั้นตอนหลายอย่างกว่าจะได้อนุมัติโครงการ
- 5) ได้รับความรู้บ้างแล้ว แต่การแก้ไขจะต้องทำอย่างไร ขอบคุณมาก

ช่วงท้าย คุณบุญเลิศ นุ่มเกลี้ยง กล่าวว่า วันนี้ทำให้ตนเองได้รู้มากขึ้น ยินดีมาก หลายเรื่องยังไม่รู้จะได้รู้ร่วมกัน พร้อมทั้งขอปิดการประชุมร่วมด้วย

ปิดประชุมเวลา 12.10 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน
 โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่ม
 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
 ภายใต้โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย(spearhead) ด้านสังคมแผนงานบริการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2
 วันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2565 เวลา 09.00-12.00 น.

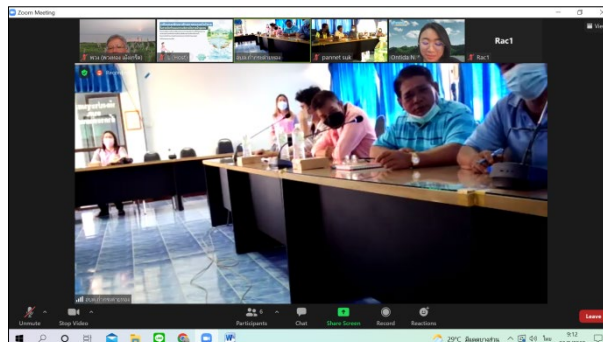
ณ สำนักงาน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และ อบต.ถ้ากระต่ายทอง ผ่านโปรแกรมซูม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นายสมมาศ	ไม้แดง	แกนนำชุมชนหมู่ 1 ต.ถ้ากระต่ายทอง อ.พรานกระต่าย
2. นายขวัญยืน	เพชรทูล	แกนนำชุมชนหมู่ 5 ต.ถ้ากระต่ายทอง อ.พรานกระต่าย
3. นายสุพรรณ	เกตุพงษ์	แกนนำชุมชนหมู่ 7 ต.ถ้ากระต่ายทอง อ.พรานกระต่าย
4. นายสำลี	ไพโรจน์	แกนนำชุมชนหมู่ 8 ต.ถ้ากระต่ายทอง อ.พรานกระต่าย
5. นายสมชาย	ไกรรงค์	แกนนำชุมชนหมู่ 13 ต.ถ้ากระต่ายทอง อ.พรานกระต่าย
6. นายสมเดช	คมขำ	นายก อบต.ถ้ากระต่ายทอง
7. นางสาววีรวรรณ	ชอธรรม	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน อบต.ถ้ากระต่ายทอง
8. นางวาสนา	ภูจิน	เจ้าหน้าที่ธุรการ อบต.ถ้ากระต่ายทอง
9. นางสาวพรณิษา	พลพันธ์	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ อบต.ถ้ากระต่ายทอง/กองช่าง
10. นางสาวอนุฉร	โพธิ์ปลั่งศักดิ์	นักพัฒนาชุมชน อบต.ถ้ากระต่ายทอง
11. นายวุฒิชัย	น้อยนารถ	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.ถ้ากระต่ายทอง
12. นางสาวจิราพร	คมขำ	ผู้ช่วยพนักงานพัฒนาชุมชน อบต.ถ้ากระต่ายทอง
13. นายมานพ	คงจันทร์	ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
14. นายคำรณ	นิมอนด์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
15. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
16. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
17. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/ทีมสนับสนุนในพื้นที่

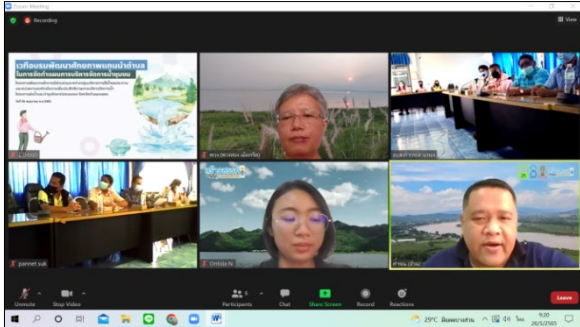
เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุม

คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และให้ผู้เข้าร่วมแนะนำตัว โดยมีผู้เข้าร่วมประกอบด้วย กลุ่มผู้ใช้น้ำ ตำบลถ้ำกระต่ายทอง เจ้าหน้าที่ชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน กองช่าง สมาชิก อบต. และนายก อบต.

เมื่อแนะนำตัวเสร็จสิ้น คุณปานเนตร สุขสว่าง เกริ่นนำว่า การฝึกอบรมจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนวันนี้ เนื่องจากมีการประกาศใช้ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และมีการสร้างระบบเพื่อกรอกข้อมูลขึ้นมา องค์กรผู้ใช้น้ำเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์จึงต้องมีการทำแผนและกรอกรระบบข้อมูล ซึ่งที่ผ่านมาท้องถิ่นมีการใช้ Application Epicollect5 ในการจัดการข้อมูลแล้ว จึงจะมีการนำข้อมูลจากโครงการมาสู่การจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนได้ เพื่อเป็นบรรจุมแผนเข้าสู่ อปท. ระดับอำเภอ และระดับจังหวัดต่อไป พร้อมทั้งเชิญคุณสมเดช คงขำ นายก อบต.ถ้ำกระต่ายทอง กล่าวเปิดงาน

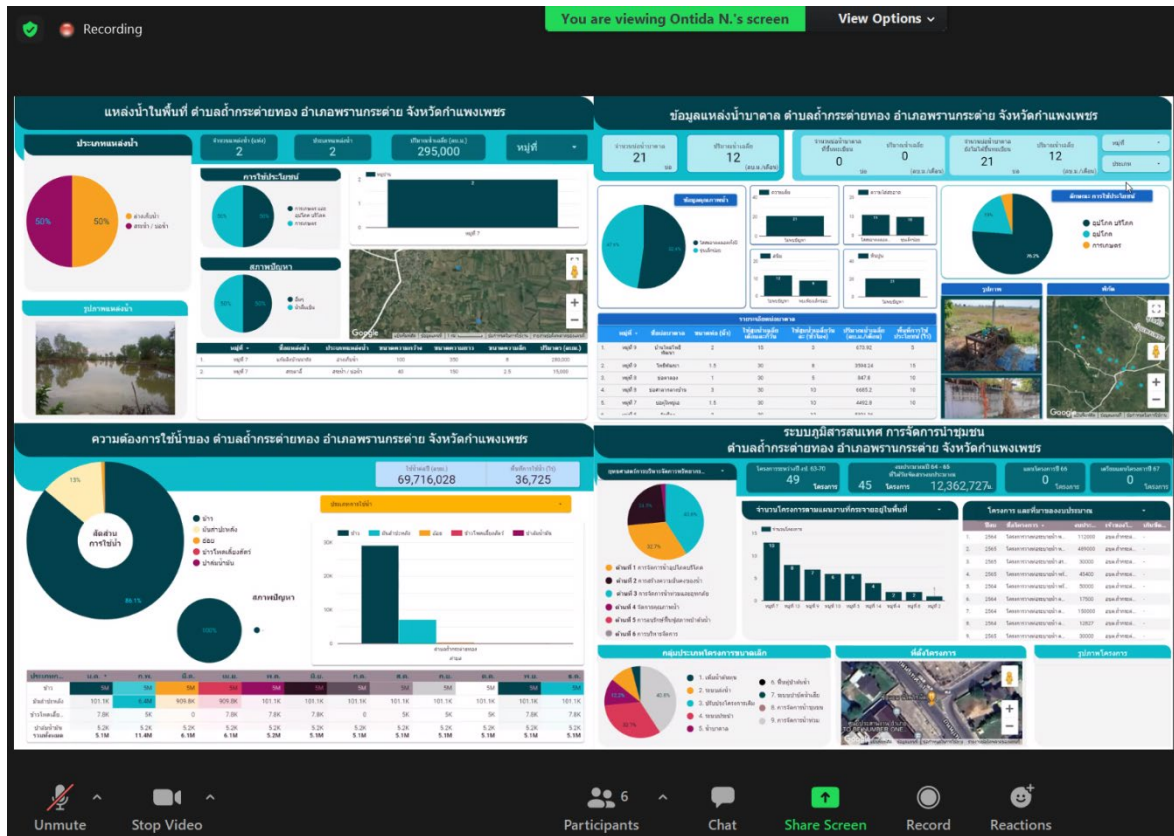

คุณสมเดช คงขำ นายก อบต.ถ้ำกระต่ายทอง กล่าวว่า ได้เรียนรู้จากแกนนำในตำบลถ้ำกระต่ายทองอยู่แล้ว ที่ผ่านมามีการจัดการน้ำร่วมกับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นหลัก โดยมี ฅญ.สำลี ไพโรจน์ และแกนนำ 6 หมู่บ้าน เป็นตัวแทนในการประสานงาน ต้องขอบคุณทีมงานวิจัยที่มาให้ความรู้ ตำบลถ้ำกระต่ายทองได้รับการสนับสนุนงบประมาณเรื่องน้ำปีละ 200,000 บาท หากไม่ได้โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร มาสนับสนุน เกษตรกรจะลำบากมาก อยากฝากความหวังให้แกนนำทุกหมู่หุดัดสึนใจในการดำเนินงาน เพื่อให้ตำบลถ้ำกระต่ายทองเจริญก้าวหน้าต่อไป ฝากเจ้าหน้าที่ชลประทานด้วย

2. กิจกรรมนำเสนอข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำ

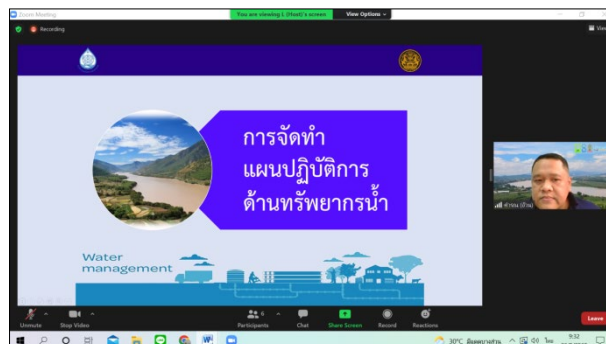

คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ตำบลถ้ำกระต่ายทองเข้าร่วมกิจกรรมกับโครงการท่อทองแดงมา 2 ปี แล้ว ตั้งแต่มีการทำเครื่องมือแผนที่น้ำทำมื่อในปีที่ 1 และในปีที่ 2 มีการเชื่อมโยงเรื่องการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่มาสู่การสร้างอาชีพโดยการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน การลดต้นทุนการเกษตรจากการปลูกแทนแดง เมื่อวางแผนจัดการน้ำจะต้องมีข้อมูล ซึ่งก่อนที่จะมีแผนส่งมายัง อปท.และชลประทาน จะทำอย่างไรให้เกิดการตรวจสอบข้อมูลได้อย่างเป็นจริงร่วมกัน มีทั้งข้อมูลทำมือและ Application Epicollect5 ซึ่งมีหน้าระบบติดตั้งไว้ที่เว็บไซต์ของ อบต.ถ้ำกระต่ายทองได้ สามารถทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบันทุกได้ปี รวมทั้งสามารถนำข้อมูลในโครงการไปให้ อปท.ใช้กรอกรระบบ TWP (Thai Water Plan) ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ได้ร่วมด้วย

จากการเก็บข้อมูลทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน มีการวิเคราะห์แผนน้ำของตำบลเกาะคำตอง พบว่า มีทั้งหมด 49 โครงการในปี 2564-2565 แต่ปี 2566 ยังไม่ได้วิเคราะห์เพิ่มเติม ทุกท่านสามารถเข้ามาดูข้อมูลในระบบได้ หากติดตั้งไว้ที่ อบต.จะลิงค์ไว้ที่เว็บไซต์ อบต.ถ้ากระต่ายทองได้ สามารถอัปเดตข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับระบบข้อมูลน้ำของ สทนช.จะมี 2 ระบบ คือ 1) TWP (Thai Water Plan) ฐานข้อมูลแผนการจัดการน้ำ และ 2) TWR (Thai Water Resource) ฐานข้อมูลแหล่งน้ำ ซึ่งจากการสอบถามจาก อบต. ยินดีให้ลิงค์ระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศไว้ที่เว็บไซต์ได้ เพราะมีการพัฒนาระบบลิงค์ อปท. ทั้งแหล่งน้ำและภาษีให้ครบถ้วนอยู่แล้ว

คุณคาร์ณ นิมนอนงค์ กล่าวว่า ตอนนี้ตำบลเกาะคำตอง มีกลุ่มผู้ใช้น้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำ 2 ส่วน เพื่อขอรับทุนสนับสนุนทั้งในระดับ อบต. หน่วยงานในระดับอำเภอ จังหวัด และสามารถจัดทำแผนน้ำของตนเองเพื่อนำเสนอสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ สทนช. ซึ่งมีขั้นตอนกำหนดว่า ทุก อบต.จะต้องกรอกแผนน้ำเข้าระบบ TWP หากกรอกสิ่งที่ลงไปเข้าช้อนกับที่กรมชลประทานกรอก โครงการจะเข้าช้อนและไม่ได้รับการสนับสนุน วันนี้จึงจะมาดูว่าจะส่งแผนน้ำในระดับโครงการท่องเที่ยวแดง/สทนช. ได้อย่างไร

คุณสมเดช คมขำ นายก อบต.ถ้ากระต่ายทอง กล่าวว่า ตนเองได้เข้าร่วมประชุมกับกรมทรัพยากรน้ำที่โรงแรม นวรัตน์ แต่คิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว วันนี้เห็นความสำคัญของระบบข้อมูลแล้ว แต่ควรมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน คิดว่าควรมีการประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ชลประทานเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของการนำเสนอแผนต่อโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร หรือแผนของ อบท.

คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวว่า เมื่อวานนี้ สททช.มีการจัดประชุมเรื่องการรอกระบบ TWP หากเกินศักยภาพของ อบท.ให้เพิ่มช่องทาง อบท.ต้องการการสนับสนุนจากหน่วยงานไหน และมีมติสำคัญที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการผ่านเข้าสู่ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และ กนช.พิจารณาเห็นชอบตามลำดับ ดังแผนภาพ ซึ่ง คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดจะดึงข้อมูลจาก TWP เท่านั้น ดังนั้น อบท.จึงมีความจำเป็นต้องรอกระบบ TWP เนื่องจากเลขาคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดจะดึงข้อมูลจากระบบมาตรวจสอบ ก่อนที่จะอนุมัติงบประมาณ

มติ สำคัญที่เกี่ยวข้อง

มติ กนช. ครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 22 ก.ค. 2563

เห็นชอบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 โดยแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำและแผนงบประมาณการบริหารทรัพยากรน้ำ ให้เสนอคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และ กนช. พิจารณาเห็นชอบ ตามลำดับ รวมทั้งให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ก่อนการเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณประจำปีต่อสำนักงบประมาณ

มติ ครม. เมื่อวันที่ 8 ก.ย. 2563

รับทราบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

www.onwr.go.th ONWRNews onwrnews onwrnews

ระเบียบ ข้อกำหนด หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ

พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หน้าที่และอำนาจของ กนช. ตามมาตรา 17

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและแผนงบประมาณการบริหารทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนแม่บทตาม (1) และเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาในการจัดทำงบประมาณประจำปี

พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการลุ่มน้ำ ตามมาตรา 35

(7) เสนอความเห็นต่อ กนช. เกี่ยวกับแผนงานและโครงการในการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ

พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 หน้าที่และอำนาจของ กนช. ตามมาตรา 20

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ กนช. อาจมอบหมายให้กรรมการ คนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้รับผิดชอบในกิจการด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ กนช. แล้วรายงาน ต่อ กนช. หรือดำเนินการตามที่ กนช. มอบหมาย รวมทั้งมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา เสนอแนะหรือปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ กนช. มอบหมายได้

ในกรณีจำเป็น ให้ กนช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดเพื่อประโยชน์ในการบูรณาการบริหารทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัด

พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

www.onwr.go.th ONWRNews onwrnews onwrnews

วันนี้จึงขอเชิญชวนทุกท่านมาเรียนรู้การรอกแบบฟอร์ม สททช.004 และมีแนวโน้มปรับเป็น สททช.001 เหมือนกัน ในอนาคต โดยอาจจะเริ่มจากการนำแผน อบท.ที่ประกาศแล้ว หรือเลือกแผนที่นำเสนอโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อทดลองทำร่วมกัน

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายละเอียดแผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์

(6)	แผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์			
	1	2	3	4
3.2.3	1.1.1	2.1	3.1	4.1
	1.2	2.1.1	3.1.1	4.1.1
	1.2.1	2.1.2	3.1.2	4.1.2
	1.2.2	2.2	3.1.3	4.1.3
	1.2.3	2.2.1	3.2	4.1.4
	1.2.4	2.2.2	3.2.1	4.1.5
	1.3	2.3	3.2.2	4.1.6
	1.3.1	2.3.1	3.2.3	4.1.7
	1.3.2	2.3.2	3.3	4.1.8
	1.4	2.3.3	3.3.1	4.1.9
	1.4.1	2.4	3.3.2	4.1.10
	1.4.2	2.4.1	3.4.1	4.1.11
		2.4.2	3.4.2	4.1.12
		2.5.1	3.5.1	

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายละเอียดแผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์ (ต่อ)

(6)	แผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์ (ต่อ)			
	4	5	6	7
3.2.3	4.1.1	5.1	6.1	7.1
	4.2	5.1.1	6.1.1	7.1.1
	4.2.1	5.2	6.1.2	7.1.2
	4.2.2	5.2.1	6.1.3	7.1.3
	4.2.3	5.2.2	6.2	7.1.4
	4.2.4		6.3	7.1.5
	4.3		6.4	7.1.6
	4.3.1		6.4.1	7.1.7
	4.4.1		6.4.2	7.1.8
			6.5.1	7.1.9
			6.6	7.1.10
			6.6.1	7.1.11
			6.6.2	7.1.12
			6.6.3	7.1.13

ช่องที่ 7-13 เป็นข้อมูลพื้นที่ ลิจิตจุด ลองจิจูด สามารถดูได้จากข้อมูลแหล่งน้ำในระบบข้อมูล Data Studio หากไม่มีให้จับพิกัด GPS จาก google ได้

ช่องที่ 14-15 อยู่ในลุ่มหลัก คือ ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำสาขา คือ แม่น้ำยมตอนล่างส่วนที่ 4

ช่องที่ 16-21 ให้กรอกให้ครบ แม้ว่าในระบบจะให้กรอกเพียง 1 ข้อ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

คุณสมเดช คมขำ นายก อบต.ถ้ากระต่ายทอง กล่าวว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับพื้นที่ เพราะว่าในเวลาปกติจะมีโครงการจากจังหวัดเข้ามา ชาวบ้านกลัวว่าจะไม่ได้งบประมาณ จึงเขียนขอไปก่อน อาจเกิดความเข้าใจกันไม่ได้ ซึ่งโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชรหรือหน่วยงานลงโครงการเข้าชื้อกัน โครงการก็อาจจะตกไป อยากให้ทีมงานของอบต. ได้เรียนรู้ระบบที่มีการอัพเดทอยู่ปัจจุบัน หากดำเนินการกรอกระบบไม่ถูกต้องโครงการอาจจะตกไปได้

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวว่า เบื้องต้น นำแผนงานโครงการที่มีที่ อบต.ไปพูดคุยร่วมกับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชรก่อน หากเข้าชื้อกันจะไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร มีแผน แต่จะต้องนำมาดูร่วมกันว่าเข้าชื้อกันกับ อบท.หรือไม่ หากมีองค์กรผู้ใช้น้ำและกลุ่มผู้ใช้น้ำตรวจสอบร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง กรณี อบจ.เสนอโครงการเข้าชื้อกันกับหน่วยงาน หากมีรายละเอียดใกล้เคียงกันระบบ TWP จะมี AI เข้าไปดูรายละเอียดอีกครั้งหนึ่งว่าเป็นโครงการเดียวกันหรือไม่ ซึ่งช่วงเดือนมิถุนายน 2565 จะมีการเปิดระบบ TWP ให้กรอกอีกครั้งหนึ่ง ทำระบบนี้เพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางและป้องกันการทำงานซ้ำชื้อกัน

คุณมานพ คงจันทร์ เจ้าหน้าที่ สบ.1 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า การกรอกในช่อง 15 ตำบลถ้ากระต่ายทองอยู่ลุ่มน้ำยม แต่ของ สทนช. ตำบลถ้ากระต่ายทองอยู่ลุ่มน้ำยม

คุณคำรณ นิมมอนงค์ กล่าวว่า ช่อง 2 ต้องระบุหน่วยงาน อาจจะต้องมีการพูดคุยกับหน่วยงานร่วมด้วย หากท้องถิ่น นำเสนอ ชลประทานพร้อม จะต้องดึงหน่วยงานเข้ามาเรียนรู้ร่วมด้วย

คุณมานพ คงจันทร์ กล่าวว่า ตำบลวังตะแบกได้งบจากกรมทรัพยากรน้ำ ลักษณะงานบางอย่างเป็นเรื่องของเรา แต่ ชาวบ้านได้ผลประโยชน์ หากมีลักษณะงานแบบนี้ต้องพูดคุยร่วมกัน

คุณคำรณ นิมมอนงค์ กล่าวสนับสนุนคุณมานพ คงจันทร์ แต่เนื่องจากมีงบประมาณช่วงฤดูฝนเข้ามาให้กรอก 2 วัน หากมีข้อมูลอยู่แล้ว สามารถกรอกได้ทันที เช่น กรณีจังหวัดน่าน ต้องเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ (สำนักงานป่าไม้ฯ) เป็นต้น สำหรับพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรอยู่ในเขตชลประทานจึงต้องพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ชลประทานร่วมด้วย

คุณสมเดช คมขำ นายก อบต.ถ้ากระต่ายทอง กล่าวว่า เป็นห่วงเรื่องการซ้ำซ้อน ตั้งแต่ตำบลสระแก้ว ตำบลถ้ากระต่ายทอง ชลประทานทำไม่ได้ นอกจาก อบจ. ขอให้ระบุอำนาจหน้าที่ ยกตัวอย่างหมู่ 7 ยังไม่ได้บล็อก ชลประทานทำอยู่ แต่กว่าจะเริ่มจากตำบลสระแก้ว ตำบลคุยบ้านโอง และตำบลถ้ากระต่ายทอง ผ่านมา 8 ปี ยังไม่ได้ เราจะ ทำให้เกิดขึ้นได้อย่างไร

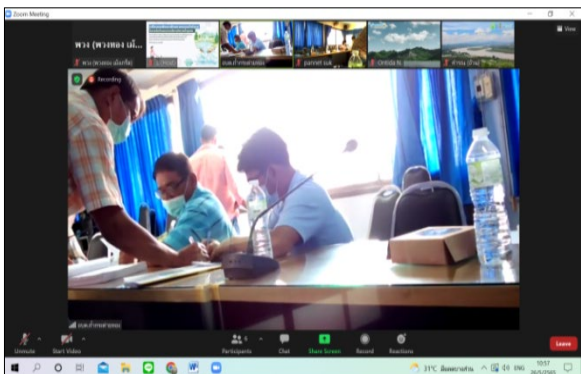
ตัวแทนแกนนำกลุ่มผู้ใช้น้ำ สอบถามว่า ปกติเวลาที่ทำโครงการ นายก อบต.รับทราบ หากเรากรอกเข้าระบบจะทำให้ได้งบประมาณแน่นอนหรือไม่

คุณคำรณ นิมมอนงค์ กล่าวว่า 1) หากข้อมูลสมบูรณ์ตามที่กรอกไปก็ดำเนินการได้ 2) หากหน่วยงานกรอกระบบ ชัดเจนแล้ว ไม่สามารถโยกย้ายและปรับเปลี่ยนได้ จึงต้องดึงข้อมูลผ่านระบบเท่านั้น ทุกหน่วยงานและท้องถิ่น มีเพียงผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้นที่สามารถดูระบบข้อมูลได้ แต่เมื่อแผนผ่านคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด จะต้องผ่าน คณะกรรมการลุ่มน้ำ ไปที่ กนช.ก่อน ส่วนหน่วยงานต้องกรอกตามระบบเช่นเดียวกัน สำหรับทีมวิจัยเรามองว่ามีข้อจำกัดอย่างไร จะนำส่วนนี้ไปนำเสนอถึงข้อจำกัดว่าใครเสนอ ไม่เสนออย่างไร เมื่อก่อนนี้พบว่ามีหน่วยงานอื่นเสนอโครงการคล้ายกัน AI จะตัดโครงการตกไป ซึ่งหากท้องถิ่นทำแผนที่ตรงกัน อาจทำให้โครงการตกได้

คุณสมเดช คมขำ นายก อบต.ถ้ากระต่ายทอง กล่าวว่า หากงบประมาณเกิน 500,000 บาท ขึ้นไป อบต.จะทำได้ไม่ได้ เพราะงบที่ได้จะทำได้เพียงบล็อกเล็กไป หากงบประมาณต่ำกว่า 300,000 บาท แผนที่ตกไปเช่นกัน อาจจะได้บล็อกที่มีคุณภาพไม่ดี อยากให้ชลประทานช่วยสร้างบล็อกสัก 1 ตัว ระหว่างตำบลคุยบ้านโองกับตำบลถ้ากระต่ายทอง ชุมชนรอมมา 9 ปี แล้ว

คุณมานพ คงจันทร์ กล่าวว่า ปี 2566 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร จะมีการสร้าง บล็อก 2 ตัว สะพาน 1 ตัว ตรงหนองไก่อเตี้ย โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชรมีการอนุมัติ เรียบร้อยแล้ว

คุณคำรณ นิมมอนงค์ กล่าวว่า เมื่อได้รับอนุมัติแล้วไม่เขียนซ้ำซ้อน แต่ขอให้พวกเรามาทดลองปฏิบัติการเขียนแผน ร่วมกัน โดยขอให้เสนอแผนน้ำชุมชนไปยังโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชรก่อน หากผ่าน คณะกรรมการลุ่มน้ำจะดำเนินการได้ จากนั้น ให้ผู้เข้าร่วมลงมือปฏิบัติการ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ชื่อย่อหน่วยงาน ดำเนินการ	ชื่อแผนงานโครงการ รายการ	ประเภทโครงการ		1/26 ไร่/ฤดู	ปริมาณที่ดิน							
		กิจกรรม	ลักษณะงาน		พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่			
กรมการข้าว	อาหารสัตว์น้ำ ชนิดพิเศษ	ก่อสร้างใหม่	อาหารสัตว์น้ำ	2.4.1	7 1	ขก ขค	ขค ขค	ขค ขค	ขค ขค	ขค ขค	lat lon	
กรมการข้าว	งานก่อสร้าง ก่อสร้างใหม่	ก่อสร้างใหม่	อาหารสัตว์น้ำ	2.4.1	1	ขค	ขค	ขค	ขค	ขค	lat lon	
กรมการข้าว	ปรับปรุงพื้นที่ เกษตรกรรม 8 ไร่	ปรับปรุง (ขก)	รวมรวม	2.2.1	8	ขค	ขค	ขค	ขค	ขค	lat lon	

รายงานผลการดำเนินงาน ปี 2564

ปริมาณที่ดิน							ความคุ้มค่า			มูลค่า / ไร่			
พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	lat	long	ค่า	พื้นที่	ความคุ้มค่า		ไร่	ไร่	
									ไร่	ไร่			
7	ขค	ขค	ขค	ขค	-	-	ขค	พื้นที่รวม ส่วนที่ 1	1	2	2	2800	20
1	ขค	ขค	ขค	ขค	-	-	ขค	พื้นที่รวม ส่วนที่ 4	1	2	2	1200 (1,200)	15
8	ขค	ขค	ขค	ขค	-	-	ขค	พื้นที่รวม ส่วนที่ 4	1	2	2	5000	25

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

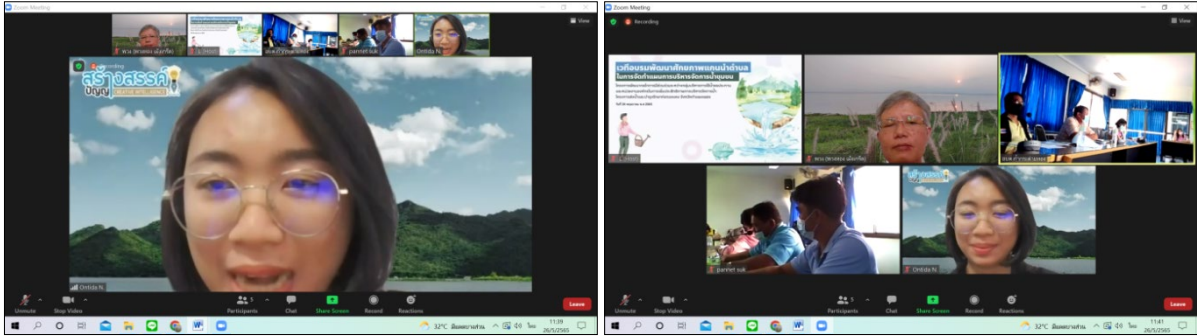
แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ตำบลลำกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

หน่วยงานดำเนินการ	ชื่อแผนงาน/โครงการ/รายการ	ประเภทโครงการ		แผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)			
		กิจกรรม	ลักษณะงาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับอนุญาตใช้พื้นที่	แบบรูปรายการ	ประมาณการ	ไร่	ลบ.ม.	ครัวเรือน
					หมู่ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา						
ชลประทาน	อาคารบังคับน้ำคลองพระร่วง	ก่อสร้างใหม่	อาคารบังคับน้ำ	2.4.1	ม.7	นาถัง	ลำกระต่ายทอง	พรานกระต่าย	กำแพงเพชร			ลุ่มน้ำยม	แม่น้ำยมตอนล่างส่วนที่ 4	1	2	2	2,800		200
					ม.1	ป่าแดง													
ชลประทาน	วางท่อลอดเหลี่ยมคลองพระร่วง	ก่อสร้างใหม่	อาคารบังคับน้ำ	2.4.1	ม.1	ป่าแดง	ลำกระต่ายทอง	พรานกระต่าย	กำแพงเพชร			ลุ่มน้ำยม	แม่น้ำยมตอนล่างส่วนที่ 4	1	2	2	1,200		150
อบต.ลำกระต่ายทอง	ปรับปรุงพื้นที่ฟูคลองธรรมชาติ ม.8 ป่าแดงกลาง	ปรับปรุง (ขุดลอก)	ระบบระบายน้ำ	2.2.1	ม.8	ป่าแดง	ลำกระต่ายทอง	พรานกระต่าย	กำแพงเพชร			ลุ่มน้ำยม	แม่น้ำยมตอนล่างส่วนที่ 4	1	2	2	5,000		250

เมื่อลงมือปฏิบัติการเสร็จสิ้น ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำนำเสนอแผนที่

- 1) ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำในคลองพระร่วง 2.4.1
- 2) วางท่อลอดเหลี่ยมคลองพระร่วงในพื้นที่ ม.1 บ่อมะเฟือง
- 3) การขุดลอกคลองธรรมชาติ ม.8 ป่าแดงกลาง ใช้งบของ อบต.ถ้ากระต่ายทอง

คุณอรธิตา นามศิริ ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมทุกภาคส่วน แผนที่ชวนทำนั้น เพื่อดูว่าส่วนไหนที่ อบต.สนับสนุน หรือต้องส่งต่อให้กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้มาลงทำ พร้อมทั้งชวนกลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่ อบต. และมีข้อมูลส่วนไหนที่ต้องเพิ่มเติม

4. กิจกรรมสรุปบทเรียนหลังทำกิจกรรม (After Action Review : AAR)

สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้

- 1) กรอกข้อมูลควรใช้รหัสแทนบาร์โค้ด จะได้ไม่ต้องพิมพ์มาก (คุณสมชาย ไกรรงค์)
- 2) เข้าใจความหมายของคำศัพท์มากขึ้น สำหรับคนที่เข้าใจแล้วจะทำแผนการจัดการน้ำได้ง่ายและคล่องมากขึ้น (คุณสมมาศ ไม้แดง)
- 3) ได้ทำแผน ลงมือทำ ได้รู้รู้หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ไม่ซ้ำซ้อน การเขียนแผนเสนอโครงการต่างๆ เช่น อบต. ชลประทาน ไม่ทำให้แผนตกไป (ผญ. สาลี ไพโรจน์)
- 4) การลงเวที อบต. ชลประทาน ผู้รับประโยชน์คือเกษตรกร/ชาวบ้านทั้งนั้น จุดที่ดี คือ ขอให้กรมชลประทาน และ อบต. มาแชร์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อป้องกันโครงการซ้ำซ้อนกัน (คุณมานพ คงจันทร์)
- 5) ในระบบ TWP มีฐานข้อมูลไว้ดู เฉพาะของ อบต. คั้นหายาก หากมีระบบจะช่วยค้นหาข้อมูลได้ง่าย และส่งโครงการไปหน่วยงานใด เพื่อป้องกันโครงการซ้ำซ้อน (คุณวีรวรรณ ขอบธรรม)
- 6) ขอเบอร์โทรเจ้าหน้าที่ อบต. เพื่อประสานคุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา เรื่องการติดตั้งระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศ ลิงค์กับ อบต. ถ้ากระต่ายทองต่อไป (คุณปานเนตร สุขสว่าง)
- 7) แบบฟอร์มง่ายต่อการกรอกข้อมูล (คุณพรรณนิษา พลพันธ์ ตัวแทนกองช่าง อบต.)

คุณอรธิตา นามศิริ กล่าวขอบคุณทุกท่านที่มาเรียนรู้ในวันนี้ เป็นจุดตั้งต้นในการเขียนแผน ส่วนระบบภูมิสารสนเทศ จะต้องมีกรออัพเดทข้อมูลในทุกปี เพื่อดูว่ามีจุดติดขัดอย่างไร และทีมวิจัยจะลงติดตั้งระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศให้กับ อบต. ถ้ากระต่ายทองต่อไป

คุณปานเนตร สุขสว่าง กล่าวขอบคุณทุกท่านที่มาเรียนรู้ในวันนี้ นอกจากเรื่องการจัดทำแผนการจัดการน้ำชุมชนแล้ว ยังมีการทดลองเลี้ยงแหนแดงเพื่อช่วยลดต้นทุนในการทำนา แหนแดงมีโปรตีนมาก อนาคตอาจจะเป็นอาชีพเสริมได้ สามารถจำหน่ายราคา 75-150 บาท/กก. ซึ่งข้อดี คือ ใช้น้ำน้อยกว่าการทำนาในพื้นที่ 1 ไร่ (ปริมาณความต้องการการใช้น้ำในการทำนา 1,029 ลบม./ไร่) ตลอดจนการทำเกษตรกรรมล้วนเกี่ยวข้องกับ climate change และในอนาคตน้ำจะน้อยแน่นอน ดังนั้น พวกเราจึงต้องมีการเตรียมพร้อมกับการรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นต่อไป

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ปิดการประชุมเวลา 12.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่ม
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
ภายใต้โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย(spearhead) ด้านสังคมแผนงานบริการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2
วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ.2565 เวลา 09.15-12.00 น.

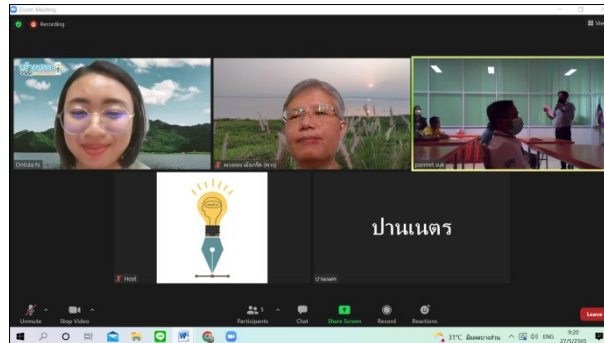
ณ สำนักงาน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และ อบต.สระแก้ว ผ่านโปรแกรมซูม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นายนพรัตน์	ขอนแก่น	แกนนำชุมชนหมู่ 4 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
2. นายทวี	ศรีอินทร์	แกนนำชุมชนหมู่ 4 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
3. นายมงคล	ดั่งทอง	แกนนำชุมชนหมู่ 6 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
4. นายสุเทพ	รักป้อม	แกนนำชุมชนหมู่ 6 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
5. นายสมศักดิ์	สุริโย	แกนนำชุมชนหมู่ 4 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
6. นางสาวสิน	คงคา	แกนนำชุมชนหมู่ 10 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
7. นางสาวประสิทธิ์	วารี	แกนนำชุมชนหมู่ 10 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
8. นางสาวไพหลัน	ข่มบดี	แกนนำชุมชนหมู่ 10 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
9. นายไชยณรงค์	แก้วหิรัญ	แกนนำชุมชนหมู่ 10 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
10. นายสุนทร	สุ่มมาตร	แกนนำชุมชนหมู่ 10 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
11. ว่าที่ รต.หญิงสุพรรณษาปะเจม้น		แกนนำชุมชนหมู่ 10 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
12. นางสาวหทัยา	แสงเงิน	แกนนำชุมชนหมู่ 10 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
13. นายประยูร	นามเคน	แกนนำชุมชน ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
14. นายอุดม	ยาดี	แกนนำชุมชน ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
15. นายสุวรรณ	ศุภกิจเจริญ	นายก อบต.สระแก้ว/หมู่ 6 ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
16. นายสวัสดิ์	คำไทย	รองนายก อบต.สระแก้ว อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
17. นายชลศิริ	จันทร์	หัวหน้าสำนักปลัด อบต.สระแก้ว
18. นายสุบิน	ปัญญาเรือง	ผู้อำนวยการกองช่าง อบต.สระแก้ว
19. นางพรณิภา	จิตโต	นักวิเคราะห์นโยบายและ อบต.สระแก้ว
20. นายสุริยะ	เที่ยงตรง	นักพัฒนาชุมชน อบต.สระแก้ว
21. นายศราวดี	เหมือนสังข์	นักจัดการงานทั่วไป อบต.สระแก้ว
22. นางประไพ	ล่าภากร	นักจัดการงานทั่วไป อบต.สระแก้ว/หมู่ 3 ต.สระแก้ว
23. นางทิวา	ไชยาโน	อบต.สระแก้ว
24. นางสาวสิริ		อบต.สระแก้ว
25. นายสุวัฒน์	กุลชาล	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สป. 3
26. นางสาวสุริแสง	ยอดโยม	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สป. 3
27. นางสาววิวารัตน์	แสนสุข	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สป. 3
28. นายคำรณ	นิมอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
29. นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
30. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
31. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/ทีมสนับสนุนในพื้นที่

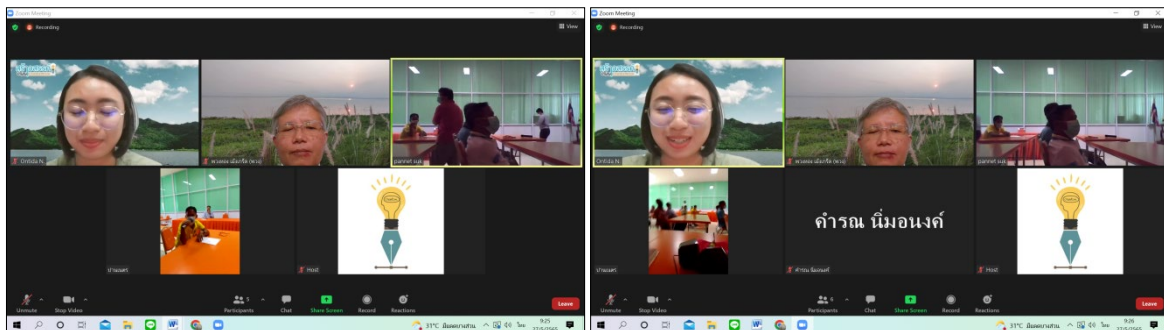
เปิดการประชุมเวลา 09.15 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุม

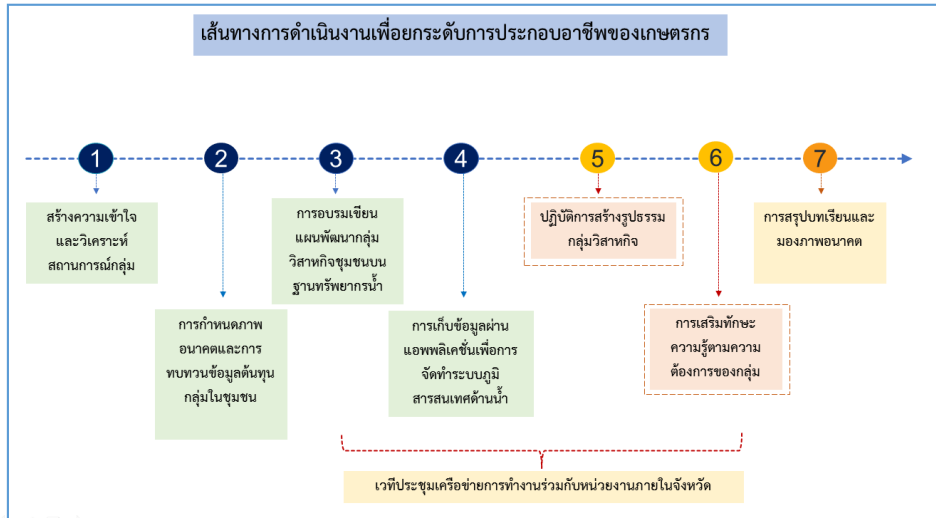

เมื่อผู้เข้าร่วมมาพร้อมเพรียงกัน คุณชลศิริ จันทร หัวหน้าสำนักปลัด อบต.สระแก้ว นำเสนอวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมในวันนี้ว่า เกิดจากการเก็บข้อมูล นำข้อมูลมาประมวลผล และมีกิจกรรมการเขียนแผนน้ำชุมชน หากไม่มีให้ใช้แผนของ อบต.เป็นตัวตั้งได้ ในนามของ อบต.สระแก้ว ขอขอบคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาเข้ามาเข้าร่วมในการประชุมครั้งนี้

คุณปานเนตร สุขสว่าง เกรินนำว่า โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน และหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาต่อทองแดง จังหวัด กำแพงเพชร ได้รับการสนับสนุนจาก วช. และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินงานมาต่อเนื่อง 2 ปี แล้ว ในปีที่ 1 มีการพัฒนาศักยภาพร่วมกันที่จังหวัดพิษณุโลก จนเกิดการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วมตลอดสายน้ำ ในปีที่ 2 มีการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณน้ำต้นทุน ความต้องการการใช้น้ำ จนเห็นสถานการณ์น้ำในพื้นที่ วันนี้จึงมาร่วมกันวางแผนน้ำชุมชนร่วมกัน

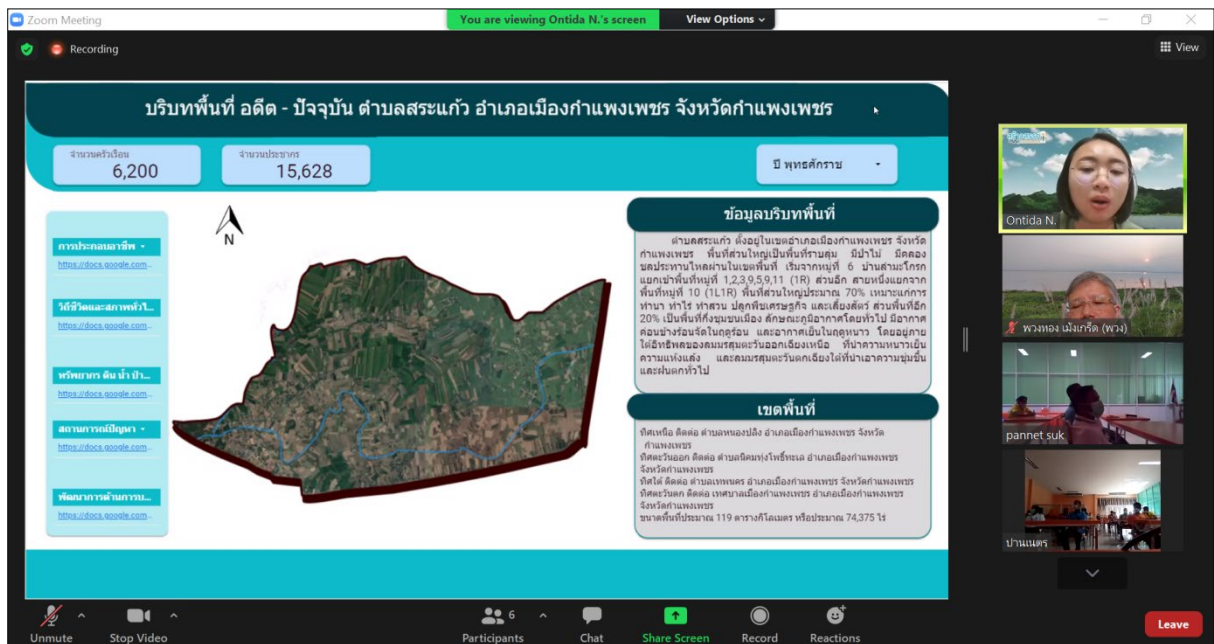

คุณอรธิตา นามศิริ กล่าวขอบคุณหัวหน้าสำนักงานปลัด กองช่าง อบต.สระแก้ว และกลุ่มผู้ใช้น้ำ ทีมวิจัยทำงานที่อยู่ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีคุณปานเนตร สุขสว่าง เป็นทีมหนุนเสริมในพื้นที่อย่างใกล้ชิด เมื่อได้ยืมทวนจากโครงการปีที่ 1 จากการเข้ารับการพัฒนาศักยภาพที่จังหวัดพิษณุโลก ทำให้เกิดเครือข่ายกลุ่มผู้ใช้น้ำทั้ง 3 สบ. เกิดทีมทำงานตำบลสระแก้ว นำไปสู่การเก็บรวบรวมข้อมูลของตำบลสระแก้ว โดยในปีที่ 2 ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน 7 กิจกรรม ได้แก่ การสร้างความเข้าใจ และวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่ม การกำหนดภาพอนาคตและการทบทวนข้อมูลต้นทุนกลุ่มในชุมชน การอบรมเขียนแผนพัฒนา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบนฐานทรัพยากรน้ำ การเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ การปฏิบัติการสร้างรูปธรรมกลุ่มวิสาหกิจ 5 กลุ่ม และการเสริมทักษะความรู้ตามความต้องการของกลุ่ม โดยมีเวทีประชุมเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายในจังหวัดร่วมด้วย ดังแผนภาพเส้นทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกอบอาชีพของเกษตรกร วันนี้จึงชวนพี่ๆ มาใช้ข้อมูลในการเขียนแผนน้ำร่วมกัน ซึ่งในปีนี้มีภารกิจระดับการประกอบอาชีพจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้ามาด้วย โดยตำบลสระแก้วดำเนินการปลูกตะไคร้

2. กิจกรรมนำเสนอข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำ

จากนั้นคุณอรธิตา นามศิริ นำเสนอระบบภูมิสารสนเทศที่กลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลสระแก้วร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย บริบทพื้นที่อดีต-ปัจจุบัน แหล่งน้ำในพื้นที่ทั้งแหล่งน้ำผิวดินและน้ำบาดาล ปริมาณความต้องการการใช้น้ำ มีแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำ และข้อมูลการจัดทำแผนการจัดการน้ำชุมชน ใช้สำหรับการเขียนแผนในวันนี้ ซึ่งทีมวิจัยจะนำระบบภูมิสารสนเทศไปติดตั้งที่ อบต.สระแก้ว สามารถอัพเดทข้อมูลที่เป็นปัจจุบันได้ และดึงข้อมูลมาช่วยในการเขียนแผนน้ำ 3-5 ปี ได้ร่วมด้วย

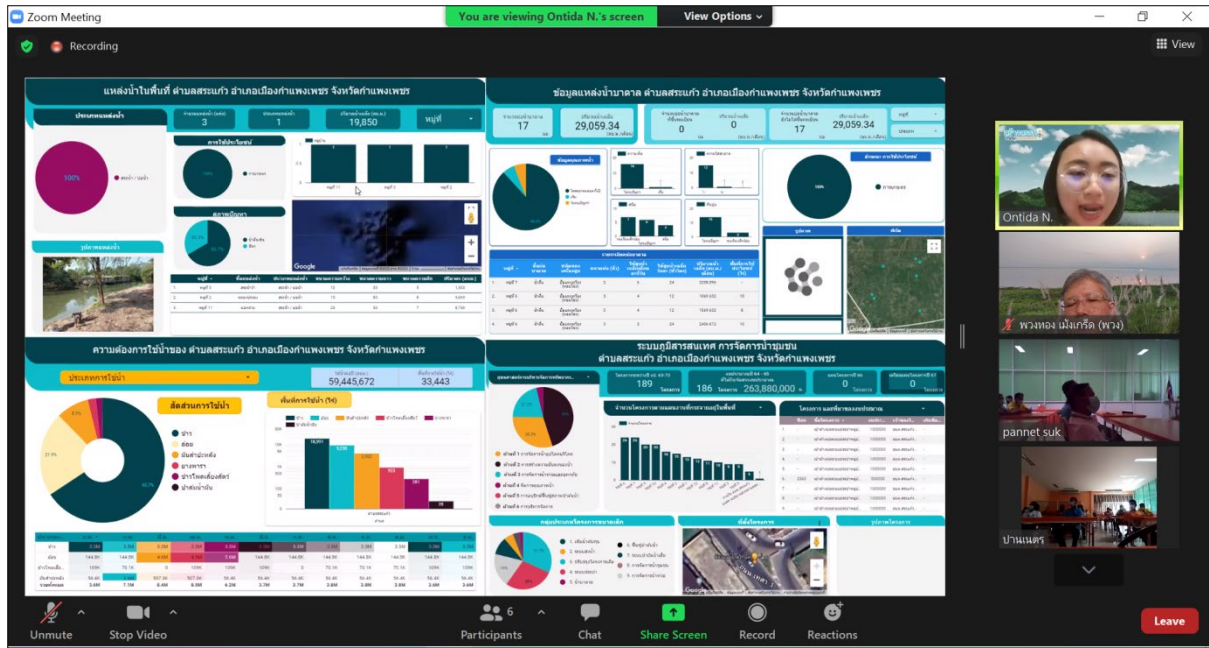

บริบทพื้นที่ อดีต - ปัจจุบัน ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

จำนวนครัวเรือน: 6,200   จำนวนประชากร: 15,628   ปี พุทธศักราช: -

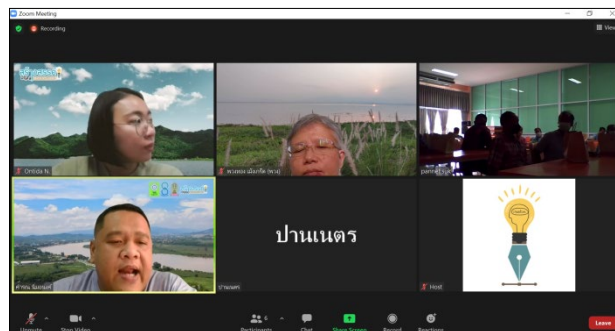
ข้อมูลบริบทพื้นที่
ตำบลสระแก้ว ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีป่าไม้ ฝักรองชลประทานไหลผ่านในเขตพื้นที่ เริ่มจากหมู่ที่ 6 ผ่านสามงิ้วกอกแยกเข้าพื้นที่หมู่ที่ 1,2,3,9,5,9,11 (1R) ส่วนอีก ชายฝั่งแฉกจากพื้นที่หมู่ที่ 10 (1L,1R) พื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณ 70% งบประมาณการขุดทำน้ำ ท่อประปา ปักท่อประปา และเครื่องสูบน้ำ ส่วนที่บึงอีก 20% เป็นพื้นที่กึ่งชุมชนเมือง สักขะกุดอากาศโดยทั่วไป มีอากาศค่อนข้างร้อนชื้นในฤดูร้อน และอากาศเย็นในฤดูหนาว โดยมีอากาศได้ใช้พื้นที่ของกรมชลประทานบริเวณอ่างเก็บน้ำ ที่ตำบลหนองบัวเป็นความแห้งแล้ง และกรมชลประทานได้ดำเนินการขุดลอกและปรับปรุงพื้นที่

เขตพื้นที่
ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลนครชุมน์ อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
ขนาดพื้นที่ประมาณ 119 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 74,375 ไร่

แลกเปลี่ยนการจัดทำแผนน้ำชุมชนที่ผ่านมา

ผอ.นพรัตน์ ขอนดอก กล่าวว่า เดิมมีการเขียนแผนน้ำครอบครัวหมู่ 1, 2, 6, 7, 10, 12, ระบบน้ำดีมาก หลังจากนั้นอีก 2-3 ปี น้ำไม่เข้าคลอง มีการขยายคลองชลประทาน มีการทำประตูจากเดิม 2 บาน ขยายเพิ่มขึ้น ทำให้น้ำไหลไปที่อื่นหมด ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 300 ไร่ ที่ได้ใช้น้ำจากพื้นที่ทั้งหมด 5,000 ไร่ อัดน้ำ 2-3 วัน ตอนนีหมู่ 7 ไม่ได้น้ำ หมู่ 6 ได้น้ำเล็กน้อย หากจะขยายคลอง คนในชุมชนตำบลสระแก้วต้องดูแลไม่ให้ขยาย

คุณคำรณ นิมมอนงค์ กล่าวว่า จะต้องนำชุดความรู้แบบนี้เพื่อนำเสนอ เพื่อให้พื้นที่เดิมดำเนินการอยู่ บางครั้งการพัฒนาอาจจะไม่ตอบโจทย์พื้นที่ ตอนนี้โครงการชลประทานท่อทองแดงเห็นความสำคัญเรื่องนี้ จะทำอะไรให้เห็นเป้าหมาย สอดคล้องกับทางกายภาพอย่างไร พื้นที่มีข้อจำกัดอย่างไร ต้องมีรูปแบบอย่างไร หลังจากนั้นหากมีการตามข่าว ภายใต้ พรบ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 จะต้องมีการออกแบบ เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประกอบการตัดสินใจในการออกแบบการวางแผนน้ำร่วมกัน ในอนาคตหลังจากนี้มีปัญหามาก แต่มีมือที่มองไม่เห็นนำมาออกแบบกระบวนการในพื้นที่ หลังจากมี พรบ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 จะต้องรกรอกระบบ Thai Water Plan (TWP) จากการทำงานที่ผ่านมา พบว่า ตำบลสระแก้วมีต้นทุนสูงมากในการบริหารจัดการน้ำ ในระบบ TWP สามารถตรวจสอบได้ว่าการเสนอโครงการไหนบ้าง หากวันนี้จะต้องเขียนแผนการจัดการน้ำสู่ สป.3 ขอให้ใช้แบบฟอร์ม สทช.004 และในอนาคตจะเป็น สทช.001 เพื่อดูว่าหลังจากนี้จะเขียนแผนน้ำเพื่อเสนอสู่ชลประทานก่อน

คุณพรณิภา จิตโต เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สอบถามว่าให้กรอกเฉพาะแผนที่ดำเนินการจริงใช้หรือไม่

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายละเอียดกิจกรรม และลักษณะงาน	ลำดับ	กิจกรรม	ลำดับ	ลักษณะงาน	ลักษณะงานที่สอดคล้อง	ลำดับ	ลักษณะงาน	ลักษณะงานที่สอดคล้อง
เมื่อระบุ กิจกรรม และลักษณะงาน ในระบบ TWP แล้วทางระบบจะ ทำการระบุแผน แผนที่/กลยุทธ์ ให้โดยอัตโนมัติ	1	ก่อสร้างใหม่	1	แก้มลิง	แก้มลิง, แก้มลิงโยกใช้พื้นที่ชุ่มน้ำ	10	ระบบกระจายน้ำ	ระบบส่งน้ำ, ระบบกระจายน้ำ, สูบน้ำ, วางส่งน้ำ, วางส่งน้ำ, ท่อส่งน้ำ
	2	ปรับปรุง	2	อ่างเก็บน้ำ	อ่างเก็บน้ำ, เขื่อน, ฝายดิน, คันดิน (เก็บน้ำ)	11	สถานีสูบน้ำหรือระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำหรือระบบส่งน้ำ, สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า หรือระบบส่งน้ำ, สถานีสูบน้ำพลังลมและอาทิตย์ หรือระบบส่งน้ำ เพื่อการเกษตร, สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าหรือระบบส่งน้ำ สถานีสูบน้ำสำหรับงานและอาชีพ หรือระบบส่งน้ำ เพื่ออุปโภคบริโภค
	3	ปรับปรุง (ขุดลอก)	3	ฝาย	ฝาย, ฝายคอนกรีต, ฝายชะลอน้ำ, ฝายน้ำล้น, ฝายหินทิ้ง, ฝายดินน้ำ, ฝายยาง, ฝายหินก่อ, ฝายแฉ้วน	12	ระบบระบายน้ำ	วางระบายน้ำ, คลองระบายน้ำ, คูน้ำหรือระบายน้ำ, สถานีสูบน้ำ, ขุดลอกน้ำธรรมชาติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ
	4	ซ่อมแซม	4	ประตูระบายน้ำ	ประตูระบายน้ำ, เขื่อนระบายน้ำ, เขื่อนทดน้ำ	13	ป้องกันพื้นที่ชุ่มน้ำ	คันป้องกันน้ำป่า, แนวกันไฟ, เสาหลัก, ปูหญ้า, ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน, พนังกันดิน
	5	บริหารจัดการ	5	อาคารบังคับน้ำ	ท่อลอดเหลี่ยม, ท่อระบายน้ำ, อาคารรับน้ำ, อาคารตีน้ำ, อาคารนำออก	14	ธนาคารน้ำใต้ดิน	ธนาคารน้ำใต้ดิน
	6	ฟื้นฟูน้ำ	6	แหล่งน้ำธรรมชาติ	ลำน้ำธรรมชาติ, แหล่งน้ำธรรมชาติ, หนอง, บึง, ภูเขา, โขด, ห้วย, คลอง, ร่อง, ลำเหมือง, คูน้ำ, แม่น้ำ, คูน้ำ, อ่าง-อ่างขาม	15	ปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา	โรงผลิตน้ำดื่ม, อ่างกรองน้ำ, ตรวจวัดคุณภาพน้ำดิบ, ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา, ระบบกรองการปนเปื้อนในน้ำประปา
	7	ลดการสูญเสีย	7	สระเก็บน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม	สระเก็บน้ำ, บ่อน้ำ, บ่อน้ำดิน, แหล่งน้ำไม่รับน้ำ, สระน้ำไม่รับน้ำ	16	ป้องกันการกัดเซาะ	พนังกันน้ำ, พนังป้องกันคลื่น, เขื่อนป้องกันคลื่น, พนังกันดิน
	8	ผันทวน	8	ระบบประปา	ระบบเก็บน้ำประปา, ควบประปา	17	น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม	น้ำบาดาลขนาดใหญ่ (น้ำจากบ่อน้ำบาดาล, บ่อเอ้าต์ Well-field)
9		9	ระบบประปา	ขบวนการประปา, วางท่อประปา, ประปาหมู่บ้าน, อ่างเก็บน้ำ, หล่อเลี้ยง	18	น้ำบาดาลในพื้นที่เกษตรน้ำฝน	บ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่เกษตรน้ำฝน	

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายละเอียดแผนแผนที่/กลยุทธ์	แผนที่/กลยุทธ์	แผนที่/กลยุทธ์	แผนที่/กลยุทธ์
แผนที่/กลยุทธ์	แผนที่/กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค	แผนที่/กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างความมั่นคงน้ำภาคการผลิต	แผนที่/กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
	1.1.1 การพัฒนา ขยายเขตเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน	2.1 การจัดการด้านความมั่นคงการ	3.1 เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ
	1.2 พัฒนาประปาเมืองพื้นที่เศรษฐกิจ	2.1.1 ลดการใช้ปริมาณน้ำภาคการผลิตและนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ในเขตพื้นที่ชลประทาน	3.1.1 ปรับปรุงประสิทธิภาพการระบายน้ำ
	1.2.1 การขยายเขต/เพิ่มประสิทธิภาพ	2.1.2 การลดการใช้น้ำภาคอุตสาหกรรม	3.1.2 ปรับปรุงน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพ
	1.2.2 แผนระบบประปาเมืองพื้นที่เศรษฐกิจ/แหล่งท่องเที่ยว	2.2 เพิ่มประสิทธิภาพโครงการชลประทาน และระบบส่งน้ำเดิม	3.1.3 การกำจัดวัชพืชและขยะมูลฝอยในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสาขา และแหล่งน้ำติด
	1.2.3 จัดหาแหล่งน้ำสำรองจัดหาน้ำดิบชน	2.2.1 ปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำ/ระบบส่งน้ำเดิม	3.2 การป้องกันท่วมชุมชนเมือง
	1.2.4 ลดการสูญเสียในกระบวนการส่งจ่ายน้ำประปา	2.2.2 เพิ่มปริมาณน้ำดิบคุณภาพดีจากแหล่งน้ำเดิม	3.2.1 การป้องกันท่วมชุมชนเมือง
	1.3 พัฒนาระบบประปาหมู่บ้านให้มีมาตรฐานและราคาที่เหมาะสม	2.3 การจัดหาพื้นที่ใหม่ทดแทนพื้นที่เดิม	3.2.2 จัดทำคูน้ำ/ฝาย/เขื่อน/ประตูระบายน้ำในระดับลุ่มน้ำ จังหวัด
	1.3.1 การปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านให้มีมาตรฐาน (SOGs)	2.3.1 อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อลดผลกระทบจากการใช้พื้นที่เกษตรน้ำฝน	3.2.3 เชื้อโรคป้องกัน
	1.3.2 พัฒนาระบบประปาหมู่บ้านให้มีมาตรฐานและราคาที่เหมาะสม	2.3.2 พัฒนาระบบระบายน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน	3.3 จัดทำพื้นที่ใหม่ในพื้นที่ชลประทาน
	1.4 การประปาหมู่บ้านคุณภาพสูง	2.3.3 พัฒนาระบบประปาหมู่บ้านในพื้นที่เกษตรน้ำฝน	3.3.1 การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ชลประทาน
	1.4.1 ลดการใช้น้ำภาคครัวเรือน/บริการ	2.4 การพัฒนาแหล่งน้ำกักเก็บน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่	3.3.2 การพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพอาคารบังคับน้ำและสถานีสูบน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่เขตเกษตร
	1.4.2 ลดการใช้น้ำภาคราชการ	2.4.1 พัฒนาระบบส่งน้ำ/อาคารบังคับน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม)	3.4.1 บรรเทาภัยคุกคามในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในระดับลุ่มน้ำ/พื้นที่วิกฤติ
		2.4.2 พัฒนาระบบส่งน้ำทางลัดเช่น พัฒนาระบบส่งน้ำขนาดใหญ่ น้ำข้ามเขตชลประทาน/น้ำเชื่อม	3.5.1 การสนับสนุนการปรับตัวและเผชิญเหตุ
	2.5.1 พัฒนาระบบเก็บน้ำและระบบเชื่อมของแหล่งน้ำ		
	2.6.1 การเพิ่มประสิทธิภาพภาคการผลิต - พื้นที่พัฒนาใหม่		
	2.7.1 เพิ่มน้ำต้นทุนโดยการปฏิบัติการผันทวน		

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายละเอียดแผนแผนที่/กลยุทธ์ (ต่อ)	แผนที่/กลยุทธ์	แผนที่/กลยุทธ์	แผนที่/กลยุทธ์
แผนที่/กลยุทธ์	แผนที่/กลยุทธ์ที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	แผนที่/กลยุทธ์ที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพน้ำต้นน้ำเสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน	แผนที่/กลยุทธ์ที่ 6 การบริหารจัดการ
	4.1.1 การป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียที่ต้นทาง	5.1 การอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่ต้นน้ำเสื่อมโทรม	6.1 จัดทำปรับปรุงกฎหมายและองค์การด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
	4.2 การเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดและควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม	5.1.1 ฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำ (พื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวน)	6.1.1 การจัดทำ ปรับปรุง พบทวน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านทรัพยากรน้ำ
	4.2.1 การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	5.2 การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ	6.1.2 ส่งเสริม พัฒนา องค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับชาติ/ระดับลุ่มน้ำ/ระดับชุมชน
	4.2.2 บำบัดการปนเปื้อนสารเคมีและพิษจากน้ำในพื้นที่เป้าหมาย	5.2.1 การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน (พื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวน)	6.1.3 พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรน้ำ
	4.2.3 กำหนดขีดความสามารถในการรองรับมลพิษของแหล่งน้ำ (carrying capacity) เพื่อควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด	5.2.2 การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน (พื้นที่เกษตรกรรมพื้นที่อนุรักษ์)	6.2.1 การจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
	4.2.4 การนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์		6.3.1 การติดตามและประเมินผล
	4.3.1 การรักษาสมดุลของระบบนิเวศ		6.4 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ
	4.4.1 อนุรักษ์และฟื้นฟูแนวลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ		6.4.1 พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
			6.5.1 การศึกษา วิจัย และพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำ
		6.6 การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม	
		6.6.1 เสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์นโยบาย/แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	
		6.6.2 บูรณาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	
		6.6.3 สนับสนุนให้เกิดกลไกขอความร่วมมือจากภาคีการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชน/ระดับท้องถิ่น (ประเด็นการปฏิรูปประเทศ)	

ช่องที่ 7-13 เป็นข้อมูลพื้นที่ ลติจุด ลองจุด สามารถดูได้จากข้อมูลแหล่งน้ำในระบบข้อมูล Data Studio หากไม่มีให้จับพิกัด GPS จาก google ได้

ช่องที่ 14-15 อยู่ในลุ่มหลัก คือ ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำสาขา คือ แม่น้ำยมตอนล่างส่วนที่ 4

ช่องที่ 16-18 ความพร้อมในการดำเนินงานของพื้นที่

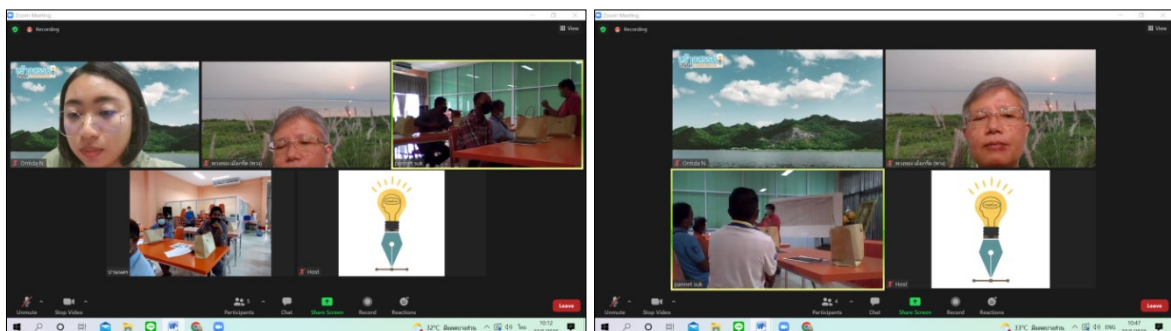
ช่องที่ 19-21 ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ ขอให้กรอกให้ครบหรืออย่างน้อย 2 ช่อง
แลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 1) ผญ.นพรัตน์ ขอนดอก กล่าวว่า ในพื้นที่มีการสร้างคลองพระราชทาน มีงบประมาณดำเนินงานในปี 2556 เป็นคลองตามแม่น้ำเก่า พยายามตัดตรงให้น้ำไปลงที่จังหวัดพิจิตร แต่เนื่องจากเป็นพื้นที่ของชาวบ้าน ชาวบ้านไม่ยอมให้ที่ดิน สำหรับตนเองยอมให้มีการตัดผ่านพื้นที่ไป 5 ไร่ เป็นพื้นที่ถือครองไม่มีโฉนด จึงอยากฝากเจ้าหน้าที่ อบต.ให้ช่วยกัน รวมทั้งงบประมาณการคาดคลองร่วมด้วย
- 2) คุณปานเนตร สุขสว่าง กล่าวว่า การทำงานในช่วงนี้ เพื่อบอกให้ทราบว่าเป็นปัญหาจากตรงนี้ เช่น ต้นไม้ใหญ่ จะจัดการอย่างไร เป็นต้น
- 3) แกนนำชาวบ้าน กล่าวว่า อยากให้น้ำเข้าคลอง น้ำเข้าได้ 2-3 วัน ก็หมด ส่วนเรื่องต้นไม้ หากมีน้ำต้นไม้ก็อยู่ได้ โครงการนี้ดีมาก หากมีน้ำไปถึง ตำบลลานกระบือดำเนินการได้ดี ส่วนตำบลสระแก้วต้องจัดการกันเอง หมู่ 6 ใช้น้ำบาดาลได้ ส่วนหมู่ 12 ขุดน้ำบาดาลไม่ได้ หมู่ 7 ไม้ได้น้ำ ชาวบ้านอยากได้น้ำ
- 4) คุณสุปิน ปัญญาเรือง ผอ.กองช่าง อบต.สระแก้ว กล่าวว่า เคยเข้าร่วมประชุมโครงการท่อทองแดงตั้งแต่ปีที่แล้ว ยังไม่มีการดำเนินงานให้น้ำไหลเข้าคลองใส่ไก่ได้
- 5) คุณปานเนตร สุขสว่าง กล่าวว่า ตาม พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 สามารถเขียนแผนน้ำชุมชน สามารถระบุได้ว่าเกิดพื้นที่รับประโยชน์อะไร เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่

คุณสุวรรณ ศุภกิจเจริญ นายก อบต.สระแก้ว กล่าวว่า เดิมตำบลสระแก้วได้งบประมาณ 100 กว่าล้านบาท ช่วงหลังได้รับงบประมาณน้อยกว่าชาวบ้านไม่ร่วมมือกัน ขอเรียนกับทุกท่านต้องจับมือกันเรื่องคลองใส่ไก่ ขึ้นอยู่ที่ชาวบ้าน หากเสียงบประมาณจะต้องช่วยกันรักษา มีการดึงน้ำหัวขนาด 2 นิ้ว 10 นิ้ว ทำให้คนปลายน้ำเดือดร้อน ตั้งใจให้ อบต.ปิดกั้นการใช้ น้ำให้ดีที่สุด งบประมาณปีนี้อาจจะโชคดีได้งบประมาณ 10 กว่าล้านบาท บางพื้นที่เจาะน้ำไม่ได้ จริงๆ น้ำรอบตำบลสระแก้ว 1R, 1L มีน้ำมาก จะทำอย่างไรให้ชาวบ้านช่วยกันจัดการน้ำเพื่อลดความเดือดร้อน ในฐานะตนเองเป็นคณะกรรมการหมู่ 1 ผ่านตนเอง มีวิธีการเติมน้ำใต้ดินมากขึ้นดังพระราชโบายของในหลวง ร.9 ต้องถาม ผญ.นพรัตน์ ขอนดอก หากมีแนวคิดแบบ ร.9 เติมน้ำใต้ดินจะไม่พบความเดือดร้อน ตำบลสระแก้วตำบลต้นน้ำ ขอให้พวกเราช่วยกัน หมู่ 6 ต้องช่วยกัน หมู่ 12 คาดว่า จะดีขึ้น จะตั้งงบในการบริหารจัดการน้ำ

คุณอรธิตา นามศิริ กล่าวเสริม เรื่องความเข้าใจและการบริหารจัดการน้ำของคนที่อยู่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ให้ทุกคนเข้าถึงน้ำร่วมกัน อาจจะเขียนแผนน้ำชุมชนในยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการ ซึ่งสามารถมีแผนการพัฒนา ศักยภาพ การวางแผน การสร้างความเข้าใจในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชน/ผู้ใช้น้ำของทั้งตำบลมีการเอื้อเพื่อแบ่งปันกัน

คุณปานเนตร สุขสว่าง กล่าวเสริมเรื่องการสร้างความเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญ ขอให้พักรับประทานอาหารว่างแล้วกลับมา ทดลองช่วยกันเขียนแผนน้ำชุมชนตำบลสระแก้ว

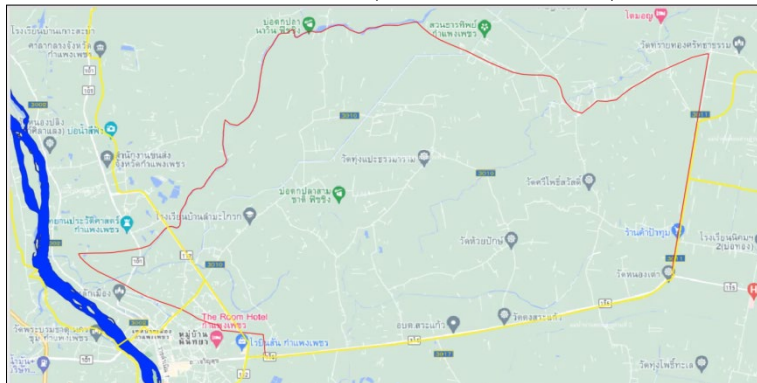

บรรยากาศการทดลองปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการน้ำชุมชน

แผนที่เส้นทางน้ำ 95 % เป็นลุ่มน้ำยม ส่วน 5 % เป็นลุ่มน้ำปิง

แผนที่ถนนในตำบลสระแก้วที่เชื่อมโยงกับเส้นทางน้ำ

ลำดับงาน โครงการ	ชื่อ โครงการ/ กิจกรรม	วัตถุประสงค์/ความ สำคัญ	พื้นที่ดำเนินงาน					จังหวัด		จำนวน		แหล่ง/ศูนย์ ปฏิบัติการ
			อำเภอ	ตำบล	พื้นที่	ไร่	ไร่	ไร่	ไร่			
01	โครงการ ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
02	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
03	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

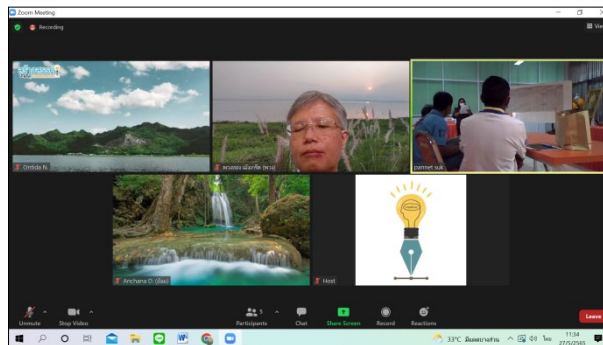
หน่วย งาน ดำเนิน การ	ชื่อแผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์(กรอก อย่างน้อย 1 ช่อง)					
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน		
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา								
อ บ ต . สระแก้ว	ฝายชะลอ น้ำ หมู่ 6 หมู่ 10 ต . สระแก้ว คลอง 1L, จำนวน ฝาย 2 จุด	ก่อสร้าง ใหม่	ฝายชะลอ น้ำ	2.2.1	6 10	ลุ่มน้ำ มะ โกกรก เท พ ประทา น	สระแ แก้ว	เมือง	กำแพงเ เพชร					ลุ่มน้ำ ยม	แม่น้ำ ยม ตอนต้ างส่วน ที่ 4	2	2	2	ม . 6 =4,00 0 ม . 10 =3,00 0 ม . 7 =1,00 0 ม . 12 =800		ม . 6 =300 ม . 10 =100 ม . 7 =80 ม . 12 =50
อ บ ต . สระแก้ว	ฝายชะลอ น้ำ หมู่ 4 ต. สระแก้ว คลองบึงช้าง จำนวน 2 จุด	ก่อสร้าง ใหม่	ฝายชะลอ น้ำ	2.8.1	4	โพธิ์ สวรรค์	สระแ แก้ว	เมือง	กำแพงเ เพชร					ลุ่มน้ำ ยม	แม่น้ำ ยม ตอนต้ างส่วน ที่ 4	1	2	2	ม. 4=6,0 00		ม. 4=26 0

เมื่อลงมือปฏิบัติการเสร็จสิ้น คุณพรณิภา จิตโต เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน นำเสนอว่า พื้นที่หมู่ 4, 10 สามารถเพิ่มเติมแหล่งน้ำได้ หรือกลับไปคิดร่วมกันได้ว่าจะทำอะไรก็ฝากสมาชิก อบต. มาได้ ในเบื้องต้นวันนี้มีการเขียนแผนน้ำชุมชนในพื้นที่ หมู่ 4, 6, 10 ดังนี้

- 1) ฝ่ายชลอหน้า หมู่ 6 หมู่ 10 ต.สระแก้ว คลอง 1L, 1R จำนวนฝาย 2 จุด
- 2) ฝ่ายชลอหน้า หมู่ 4 ต.สระแก้ว คลองบึงช้าง จำนวน 2 จุด

สำหรับปีนี้ คุณสุวรรณ ศุภกิจเจริญ นายก อบต.สระแก้ว เน้นเรื่องการซ่อมแซมถนนลูกรังเพื่อปรับปรุงทำเป็นถนนคอนกรีต ลาดยาง และเห็นความสำคัญเรื่องการขุดลอกคลอง โดยในวันที่ 2 มิถุนายน 2565 จะเสนอแผนการขุดลอกคลองเข้าสภาและสมาชิกสภาอนุมัติงบประมาณ โดยแหล่งน้ำที่ อบต.เห็นความสำคัญ ได้แก่ ขุดลอกคลองหมู่ 5 สายหนองชุมพล ยาว 800 เมตร ขุดลอกคลองหมู่ 6 – หมู่ 2 ยาว 3,250 เมตร ขุดลอกคลองหมู่ 7 สายนายจ๊ก คำแสน ยาว 250 เมตร ขุดลอกคลองหมู่ 7 สายลำมะโกรก-สระแก้ว ยาว 900 เมตร ขุดลอกคลองหมู่ 8 สายบางแม่พาย-หมู่ 4 ยาว 6,400 เมตร ขุดลอกนางสายหยุด-บางแม่พาย ยาว 2,300 เมตร ขุดลอกคลองหมู่ 7 สายไร่วิเชียร-ไร่สาธิต ยาว 1,100 เมตร หากกลุ่มผู้ใช้น้ำยังไม่ครอบคลุมสายน้ำของท่าน สามารถบอกผู้มาได้ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ อบต.เช่น หมู่ 6 ที่มีต้นไม้อายุริมถนน อบต.ถ่ายรูปส่งให้ อบต.สระแก้ว จะมีหน่วยเร่งด่วน เช่น ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไปตัดต้นไม้และกิ่งไม้ใหญ่ที่จะเป็นอันตรายในช่วงฤดูฝนได้ เป็นต้น

คุณปานเนตร สุขสว่าง กล่าวขอบคุณกลุ่มผู้ใช้น้ำที่ช่วยกันดำเนินงานจนทราบข้อมูลน้ำ วิธีการบริหารจัดการน้ำที่เชื่อมโยงไปสู่การปลูกตะไคร้ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลสระแก้ว สามารถสร้างรายได้ และมีความเชื่อมโยงกับการใช้น้ำอย่างไร

ผญ.นพรัตน์ ขอนดอก กล่าวว่า ตะไคร้ ช่วยสร้างรายได้ในครอบครัว ในพื้นที่ที่มีการปลูกกันบ้างแล้ว จากการสอบถามเรื่องตะไคร้ ทำได้ง่าย ประหยัดน้ำ แล้งทั้งปียังไม่ตาย จากการปลูกตะไคร้ในเดือน 4, 5 ยังไม่ตาย ช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ในครอบครัว 700-800 บาท/เดือนในครัวเรือน ตลาดไปได้ดี ต่อไปจะส่งออกตะไคร้ได้ เป็นทางเลือก โดยมีการวัดปริมาณน้ำวัดปริมาณฝนตก ความชื้นในดิน เป็นวิธีการง่ายๆ ที่เกษตรกรสามารถทำได้

คุณปานเนตร สุขสว่าง กล่าวว่า อยู่ต้นน้ำ ไม่ได้น้ำ จะทำอย่างไร หรือให้น้ำมากอาจจะตายต่อการปลูกตะไคร้ได้ ข้าวราคาถูกลง ปุ๋ยราคาแพงขึ้น หากปลูกตะไคร้ 1 งาน จะสร้างรายได้เท่าไร หลังจากเก็บข้อมูลในแปลงจะได้เรียนรู้ร่วมกัน

คุณอรธิตา นามศิริ กล่าวขอบคุณพี่ๆ ทุกท่านที่ได้เขียนแผนน้ำร่วมกัน เพื่อเป็นจุดตั้งต้นในการเขียนแผน เวทีแบบนี้ อาจจะต้องมีการจัดอย่างต่อเนื่อง มีการพูดคุยร่วมกันกับกลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่ อบต. และกองช่าง ในอนาคตควรต้องมีเวทีแลกเปลี่ยนและนำเสนอกับชลประทานหรือหน่วยงานต่างๆ เป็นการเตรียมข้อมูลและแผนน้ำชุมชนเพื่อใช้ข้อมูลในการกำหนดแผนบริหารจัดการน้ำของแต่ละปีร่วมกัน

คุณสวัสดิ์ คำไทย รองนายก อบต.สระแก้ว กล่าวว่า หากเรามีการจัดการน้ำที่ดี มีการปรับปรุงฝายได้อย่างสอดคล้องกับปริมาณน้ำ การปลูกตะไคร้เป็นสิ่งที่ดี เพราะใช้น้ำน้อย ในปี 2537 เกิดวิกฤต มีการปลูกตะไคร้ แต่เมื่อราคาข้าว 10,000 กว่าบาท/ตัน จึงเลิกปลูกตะไคร้ สมาชิกทุกหมู่บ้านไม่ได้นำเสนอแผนงานด้านการเกษตรเข้ามา ซึ่งการเกษตรคือหัวใจหลัก เพื่อให้มีการใช้งบประมาณตรงตามระเบียบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องนี้ต้องทำความเข้าใจร่วมกัน ฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผนมีคลองส่วนไหนที่ อบต.สระแก้วจะดำเนินการขุดลอกให้เพื่อให้เกิดประโยชน์กับคนในชุมชนก็แจ้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพราะว่ามีน้ำมาก ไม่เหมือนสมัยก่อนที่ต้องตามน้ำเพราะมีน้ำน้อย ต้องซื้อบ่อและหัวโยกมาใช้สูบน้ำ ปัจจุบันสะดวกสบาย

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

เพราะสูบน้ำได้ อยากรู้ว่าให้น้ำเสนอแผนงานกับชลประทานและ อบต. ซึ่งนายก อบต.จะดูแลเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ขอฝากเจ้าหน้าที่ชลประทานเรื่องคลองที่ดูแลร่วมด้วย ขอขอบคุณมาก

ช่วงท้าย คุณปานเนตร สุขสว่าง กล่าวขอบคุณทุกท่านที่มาเข้าร่วมประชุมในวันนี้ การลงมือทำช่วยให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการต่อรอง วางแผนบริหารจัดการน้ำร่วมกัน ดังนั้น การใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจจึงมีความสำคัญมาก

ปิดการประชุมเวลา 12.00 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกิร์ต

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่ม
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
ภายใต้โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย(spearhead) ด้านสังคมแผนงานบริการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2
วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ.2565 เวลา 09.30 - 12.15 น.

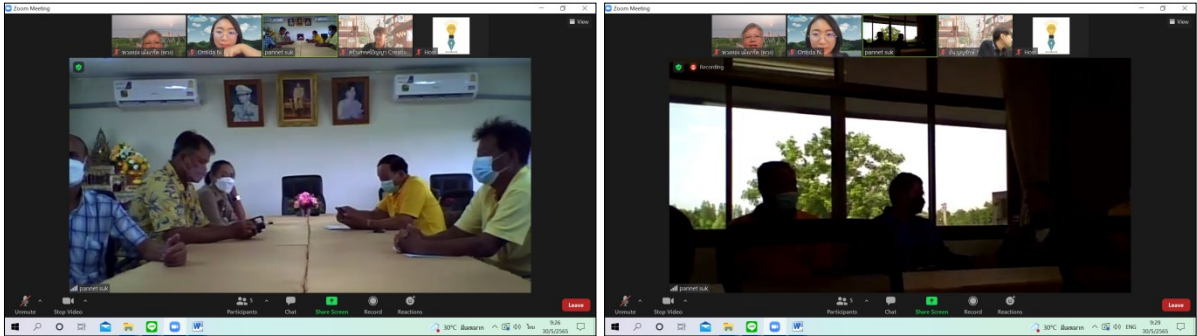
ณ สำนักงาน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และ อบต.หนองไม้ก่อง ผ่านโปรแกรมซูม

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นางสาวหทัยชนก	พรหมท้าว	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร
2. นายปรีชา	ห้วยหมอนทอง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
3. นายอาทิตย์	โพธิ์แย้ม	สอบต. หมู่ 1 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
4. นายวิริยฤทธ	สิงห์ล่อ	สอบต. หมู่ 2 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
5. นายทวี	กองทองนอก	สอบต. หมู่ 3 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
6. นายขวัญเมือง	ทาอุบล	สอบต. หมู่ 4 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
7. นางเอี่ยมเดือน	บุญส่ง	สอบต. หมู่ 5 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
8. นางสุจิตรา	ขันท่าจันทร์	สอบต. หมู่ 6 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
9. นายไพฑูล	สาวแต	สอบต. หมู่ 8 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
10. นายเดชาพล	กลิ่นหอม	สอบต. หมู่ 9 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
11. นายจเร	บุญเต็ม	สอบต. หมู่ 9 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
12. นายบุญยัง	ปานทอง	สอบต. หมู่ 10 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
13. นายนรงค์	จันทร์มูล	แกนนำชุมชนหมู่ 2 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
14. นายสมศักดิ์	เทศโสภณา	แกนนำชุมชนหมู่ 8 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
15. นายจรัส	โพธิ์ทวี	แกนนำชุมชนหมู่ 8 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
16. นางสาวนิทรา	นาแสน	แกนนำชุมชนหมู่ 8 ต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
17. นายธงชัย	เพ็งภู	นายก อบต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
18. นายวิทยา	มูลเปี้ย	ปลัด อบต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
19. นายสุรัตน์	ศรีสันต์	อบต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
20. นางสาวกนก	ทองวัฒนา	อบต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
21. นางชนาภา	กันติสรากกุล	อบต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
22. นายอนุชิต	อิมใจ	อบต.หนองไม้ก่อง อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร
23. นายสหัส	ไก่อแก้ว	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สป. 3
24. นางจรรยาศรี	แข่งขัน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง สป. 3
25. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
26. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
27. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
28. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/ทีมสนับสนุนในพื้นที่

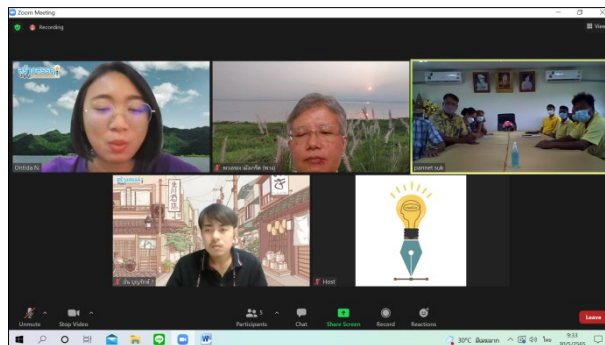
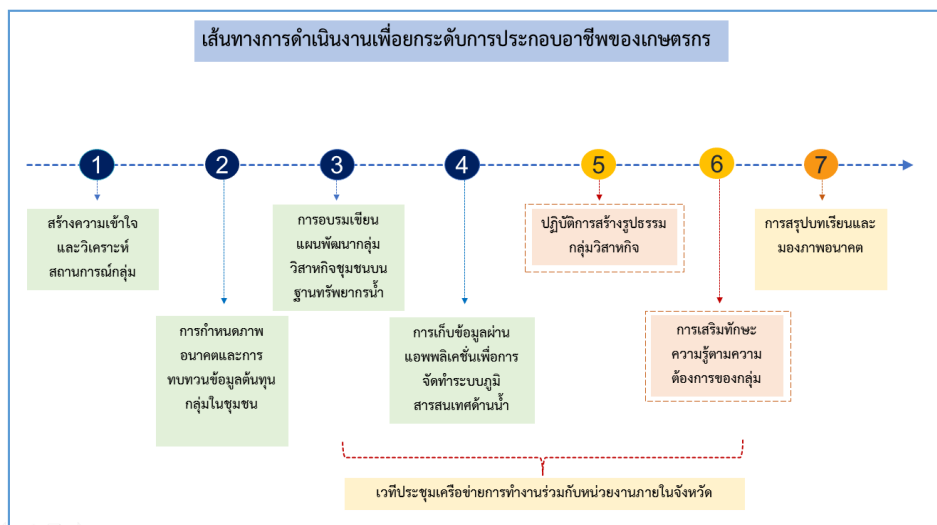
เปิดการประชุมเวลา 09.30 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุม

คุณปานเนตร สุขสว่าง ให้ผู้เข้าร่วมแนะนำตัว ซึ่งกระบวนการในวันนี้อาจจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในปีที่ 1 เรื่องผังน้ำชุมชน Timeline การจัดการน้ำที่ผ่านมา สำหรับปีที่ 2 มีการเก็บรวบรวมข้อมูล Application Epicollect5 และมีการจัดทำแผนน้ำชุมชน

คุณอรธิตา นามศิริ ทีมวิจัย ชวนผู้เข้าร่วมทบทวนกิจกรรมในโครงการ โดยในปีที่ 2 ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน 7 กิจกรรม ได้แก่ การสร้างความเข้าใจและวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่ม การกำหนดภาพอนาคตและการทบทวนข้อมูลต้นทุนกลุ่ม ในชุมชน การอบรมเขียนแผนพัฒนาภูมิวิสาหกิจชุมชนบนฐานทรัพยากรน้ำ การเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ การปฏิบัติการสร้างรูปธรรมกลุ่มวิสาหกิจ 5 กลุ่ม และการเสริมทักษะความรู้ตามความต้องการของกลุ่ม โดยมีเวทีประชุมเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายในจังหวัดร่วมด้วย ดังแผนภาพเส้นทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกอบอาชีพของเกษตรกร โดยพื้นที่ตำบลหนองไม้กองมีการปลูกฟ้าทะลายโจรในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

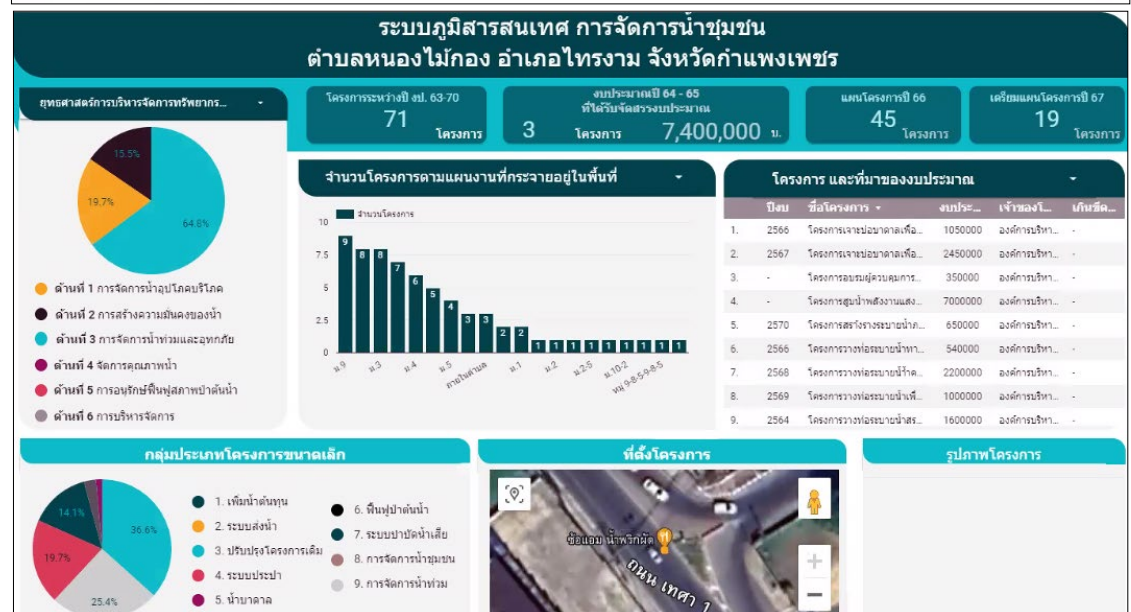
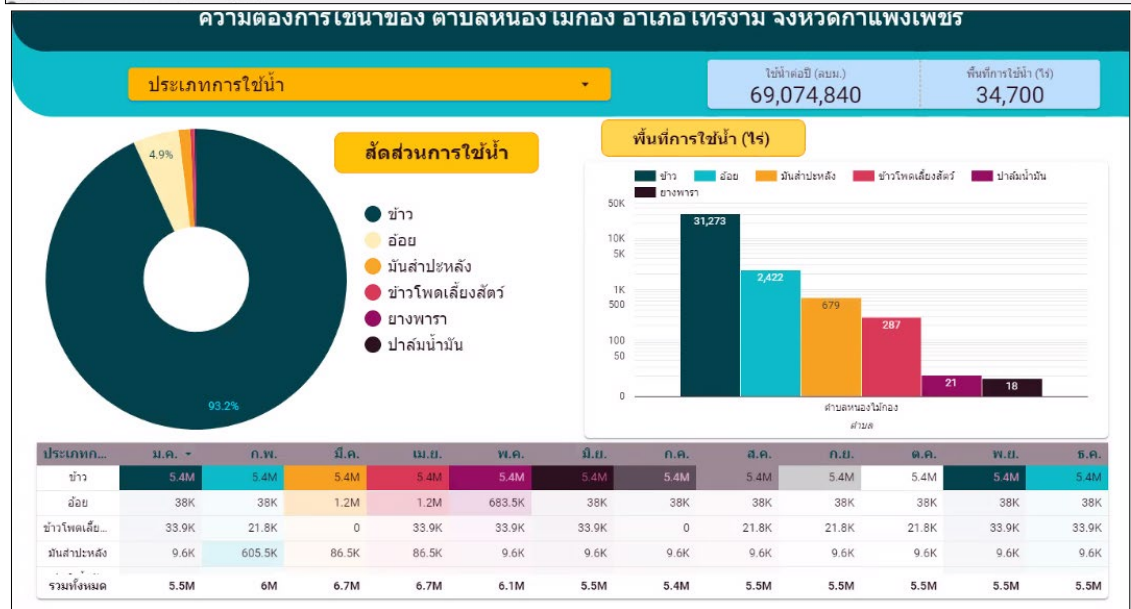
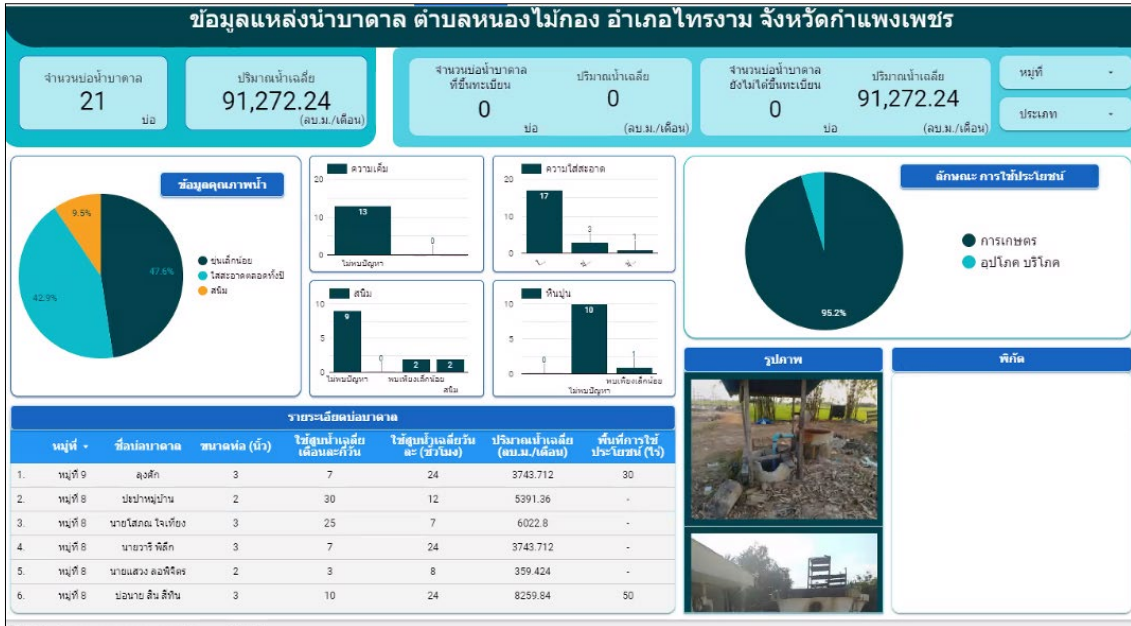

2. กิจกรรมนำเสนอข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำ

จากนั้น คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา นำเสนอระบบภูมิสารสนเทศที่กลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลหนองไม้กองร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย บริบทพื้นที่อดีต-ปัจจุบัน แหล่งน้ำในพื้นที่ทั้งแหล่งน้ำผิวดินและน้ำบาดาล ปริมาณความต้องการการใช้น้ำ มีแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำ และข้อมูลการจัดทำแผนการจัดการน้ำชุมชน ใช้สำหรับการเขียนแผนในวันนี้ ซึ่งทีมวิจัยจะนำระบบภูมิสารสนเทศไปติดตั้งที่ อบต.หนองไม้กอง สามารถอัพเดทข้อมูลที่เป็นปัจจุบันได้ และดึงข้อมูลมาช่วยในการเขียนแผนน้ำ 3-5 ปี ได้ร่วมด้วย

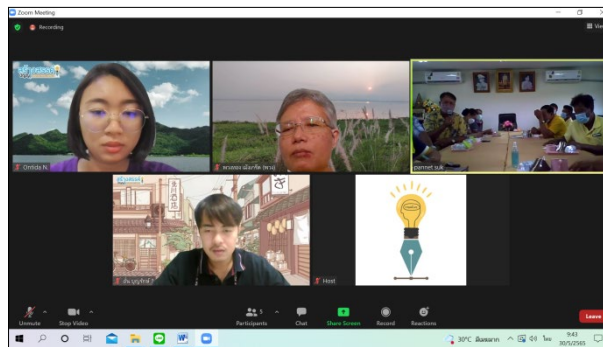

นอกจากปริมาณน้ำผิวดินแล้ว ยังมีข้อมูลปริมาณน้ำบาดาล 91,272.24 ลบม./เดือน ซึ่งจะติดตั้งระบบภูมิสารสนเทศไว้ที่ อบต.หนองไม้กองได้ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนน้ำชุมชนต่อไป

คุณปานเนตร สุขสว่าง ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยว่ามีข้อสงสัยหรือไม่อย่างไร ขอให้คุณจรัส โพธิ์หวี ได้นำเสนองาน 2 ส่วน โดยมีการเก็บข้อมูลในพื้นที่ต่างๆ และส่วนของการทำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถนำเสนอได้ วันนี้น้ำในเขตชลประทานอาจจะดี น้ำบาดาลยังไม่ขาด ในส่วนของโครงการท่อทองแดงมีการคาดการณ์หรือไม่ อย่างไร รวมทั้งชวนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นดังนี้

เมื่อเห็นการนำเสนอข้อมูลแล้วรู้สึกอย่างไร

- 1) หนองไม้กองได้รับน้ำจากโครงการท่อทองแดง วังวัว บ่อน้ำตื้น และแหล่งน้ำ ยังมีปัญหาเรื่องการส่งน้ำของชลประทาน ที่ผ่านมามีสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำมีทางน้ำมาให้ใช้กัน เมื่อมีวัชพืชในพื้นที่มาก ทำให้น้ำเดินทางในพื้นที่ไม่สะดวก
- 2) คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา กล่าวว่า จากระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำตำบลหนองไม้กอง แหล่งน้ำผิวดิน พบว่า แก้มลิง หมู่ 8 มีปัญหาตื้นเขิน ทำให้ความลึก 15 เมตร ไม่สามารถใช้น้ำได้เต็มประสิทธิภาพ จึงสามารถนำปัญหานี้ไปใช้ในการวางแผนขุดลอกได้ หรือปัญหาวัชพืชที่มีในพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนงานร่วมด้วย
- 3) คุณจรัส โพธิ์หวี กล่าวว่า แหล่งน้ำของหมู่ 8 ก่อสร้างมา 30 กว่าปีแล้ว ตื้นเขิน ส่งโครงการไปหลายปี แต่ได้รับคำตอบว่าไม่มีงบประมาณดำเนินการ

จากนั้น คุณอรธิตา ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยเรื่องประสบการณ์การจัดทำแผนที่ผ่านมา มีการประชุม/พูดคุยอย่างไร คุณจรัส โพธิ์หวี กล่าวว่า ที่ผ่านมามีการทำแผนพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการแหล่งน้ำชุมชน ส่งแผนไปที่ อบต. จังหวัด และชลประทาน ส่งแผนทุกปี แต่ไม่ได้รับการตอบรับเรื่องนี้

แกนนำชุมชน กล่าวว่า หมู่ที่ 8 ประสบปัญหาหนัก หมู่ 2, 3 มีสภาพปัญหาวัชพืชจำนวนมาก อบต.ได้กำจัดวัชพืชเพื่อลดการกีดขวางทางน้ำ ทำให้พื้นที่หมู่ 2, 3, 4 ได้รับน้ำร่วมด้วย ซึ่งวางแผนขุดลอกเพื่อแก้ไขปัญหาที่หลากหลายร่วมด้วย

คุณปานเนตร สุขสว่าง ได้มีการนำข้อมูลประกอบการจัดทำแผนหรือไม่

แกนนำชุมชน มีการจัดเวทีประชาคม แต่การเก็บรวบรวมข้อมูลยังไม่เคยทำ จากทั้ง 10 หมู่บ้านของตำบลหนองไม้กอง หมู่ 8 มีการกักเก็บน้ำไว้ไม่ได้ ส่วนที่พื้นที่จะรับน้ำจากชลประทาน หมู่ 4 ประมงที่ส่งน้ำมา เมื่อไม่มีน้ำ น้ำแห้งในส่วนของหมู่บ้าน ชลประทานแจ้งเรื่องการปล่อยน้ำทางการเกษตรแก่ประชาชน ในส่วนของโซนรับน้ำโครงการท่อทองแดงคือ ทุ่งโพหนอง หนองยาง แม่น้อย จะปรึกษาเรื่องการจัดสรรพื้นที่และแบ่งน้ำกันใช้

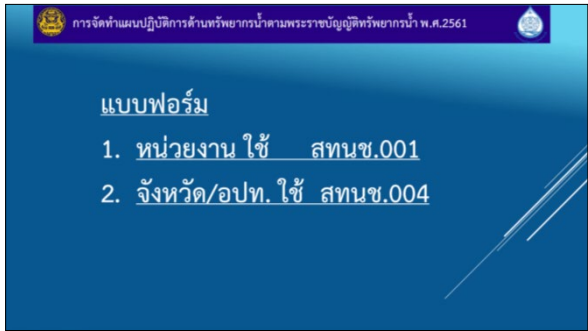
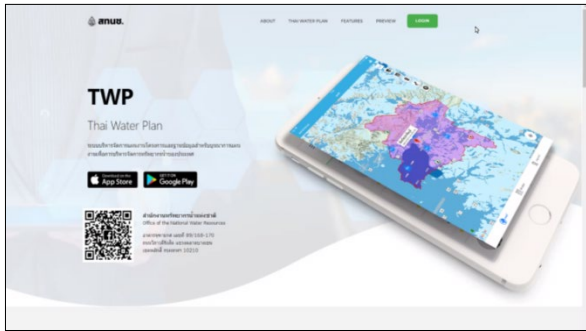
คุณปานเนตร สุขสว่าง กล่าวว่า ในส่วนหนึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อนำเสนอโครงการ งบประมาณท้องถิ่นของ อบต. และขั้นตอนนี้ เกี่ยวข้องกับ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

3. กิจกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตาม พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

คุณอรธิตา นามศิริ กล่าวว่า ต้องขอบคุณที่มีบทเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมา ซึ่งจากการเก็บรวบรวมข้อมูลนำไปสู่การเขียนแผน ทั้งหน่วยงานที่จะนำไปเสนอต่อเนื่อง อบต.จะต้องมีข้อมูลประกอบ สถานการณ์ปัญหาที่พบในพื้นที่ เพื่อใช้ประกอบการเขียนแผน ในส่วนของหน่วยงานฟังก์ชัน/ชลประทานจะต้องจัดทำงบประมาณเช่นเดียวกัน เพื่อเขียนแผนน้ำเข้าสู่ระบบ Thai Water Plan (TWP) ซึ่งทาง อบต. ได้เคยกรอกรระบบอยู่ เพื่อนำแผนไปจัดลำดับการอนุมัติงบประมาณต่อไป โดยจะต้องเขียนแผนตามแบบฟอร์ม สททช.004 โดยต้องดูว่าแผนน้ำชุมชนเข้าช้อนกับ อบท./ชลประทานหรือไม่ โดยหน่วยงานจะต้องกรอกในระบบข้อมูลตามแบบฟอร์ม สททช.001

วันนี้ขอให้ทุกท่านได้ทดลองจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตาม พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ตามแบบฟอร์ม สททช.004 มีทั้งหมด 31 ช่อง แต่วันนี้จะทดลองกรอกเพียง 21 ช่อง ดังนี้

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายละเอียดแบบฟอร์ม สททช.004

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)			(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)
																					เดือน-ปี	เงิน (บาท)	วงเงิน (บาท)									
1	เทศบาลตำบล	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วมบ้านโนนหินสว่าง	ก่อสร้างใหม่	ป้องกันน้ำท่วม	3.23	6	โนนหินสว่าง	โนนหินสว่าง	เกาะคา	ลำปาง	18.212150	99.330963	วัง	แม่น้ำวังตอนกลางส่วนที่ 2	1	4	4	400	20,000	825	06-2565	10-2566	654,000								CN66L.C885000720	3

1. ลำดับของโครงการ

2. หน่วยงานดำเนินการ

3. ชื่อโครงการ (ระบุชื่อที่สามารถสื่อวัตถุประสงค์ของโครงการให้ชัดเจน)

4. กิจกรรม (ดูได้จากตารางรายละเอียดกิจกรรมและลักษณะงาน)

5. ลักษณะงาน (ดูได้จากตารางรายละเอียดกิจกรรมและลักษณะงาน)

6. แผนแม่บท/กลยุทธ์ (ดูได้จากตารางแผนแม่บท/กลยุทธ์)

7-11. ระบุที่ตั้งของโครงการ (หมู่, หมู่บ้าน, ตำบล, อำเภอ และจังหวัด)

12-13. ระบุพิกัด Lat, Long ของโครงการ

14-15. ระบุลุ่มน้ำหลักและลุ่มน้ำสาขาของโครงการ

16-18. ระบุสถานะความพร้อมของโครงการ แบ่งได้เป็น

- 1.ไม่ต้องการดำเนินการ
- 2.ยังไม่ได้ดำเนินการแต่ต้องการดำเนินการ
- 3.ระหว่างดำเนินการ
- 4.ดำเนินการแล้วเสร็จ (ต้องระบุอย่างน้อย 1 ช่อง)

19-21. ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ (ต้องระบุอย่างน้อย 1 ช่อง)

22-23. ระยะเวลาการดำเนินการ (ระบุเดือน-พ.ศ. ที่เริ่มต้น และ เดือน-พ.ศ. ที่สิ้นสุด)

24-26. ระบุวงเงินงบประมาณ (หน่วยเป็นบาท)

27. ลำดับระดับจังหวัด (ลำดับความสำคัญของโครงการที่จัดโดยคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด)

28. ลำดับระดับลุ่มน้ำ (ลำดับความสำคัญของโครงการที่จัดโดยคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด)

29. ลำดับระดับประเทศ (ลำดับความสำคัญของโครงการที่จัดโดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)

30. Project ID (รายการใหม่ ระบบ TWP จะระบุ Project ID ให้ หากเป็นรายการเดิมจะระบุ Project ID เดิม)

31. รหัส GFMS

ช่อง 2 หน่วยงานดำเนินการ ให้ระบบชัดเจน เช่น อบท. ชลประทานท่อทองแดง

ช่อง 3 ระบุชื่อโครงการให้สั้น กระชับ ชัดเจน

ช่อง 4-6 ต้องครอบคลุม 8 กิจกรรม 18 ลักษณะงาน ในช่องที่ 4-5 และช่อง 6 ที่เป็นแผนแม่บท/กลยุทธ์ 6 ด้าน

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายละเอียดกิจกรรม และลักษณะงาน

ลำดับ	กิจกรรม	ลำดับ	ลักษณะงาน	ลักษณะงานที่สอดคล้อง	ลำดับ	ลักษณะงาน	ลักษณะงานที่สอดคล้อง
1	ก่อสร้างใหม่	1	แก้มลิง	แก้มลิง, แก้มลิงโยกใช้พื้นที่ชุ่มน้ำ	10	ระบบกระจายน้ำ	ระบบส่งน้ำ, ระบบกระจายน้ำ, สูบน้ำ, วางส่งน้ำ, วางส่งน้ำ, ท่อส่งน้ำ
2	ปรับปรุง	2	อ่างเก็บน้ำ	อ่างเก็บน้ำ, เขื่อน, ฝายดิน, ฝายหิน (เก็บน้ำ)	11	สถานีสูบน้ำหรือระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำหรือระบบส่งน้ำ, สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าหรือระบบส่งน้ำ, สถานีสูบน้ำพลังลมและอาทิตย์หรือระบบส่งน้ำ เพื่อการเกษตร, สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าหรือระบบส่งน้ำ สถานีสูบน้ำสำหรับงานและอาชีพหรือระบบส่งน้ำ เพื่ออุปโภคบริโภค
3	ปรับปรุง (ขุดลอก)	3	ฝาย	ฝาย, ฝายคอนกรีต, ฝายชะลอน้ำ, ฝายน้ำล้น, ฝายหินทิ้ง, ฝายดินน้ำ, ฝายยาง, ฝายหินก่อ, ฝายแฉับ	12	ระบบระบายน้ำ	วางระบายน้ำ, คลองระบายน้ำ, คูน้ำหรือระบายน้ำ, สถานีสูบน้ำ, ขุดลอกน้ำธรรมชาติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ
4	ซ่อมแซม	4	ประตูระบายน้ำ	ประตูระบายน้ำ, เขื่อนระบายน้ำ, เขื่อนทดน้ำ	13	ป้องกันพื้นที่ชุ่มน้ำ	คันป้องกันน้ำป่า, แนวกันไฟ, เสาหลัก, ปูหญ้า, ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน, พนังกันดิน
5	บริหารจัดการ	5	อาคารบังคับน้ำ	ท่อลอดเหลี่ยม, ท่อระบายน้ำ, อาคารรับน้ำ, อาคารตีน้ำ, อาคารนำออก	14	ธนาคารน้ำใต้ดิน	ธนาคารน้ำใต้ดิน
6	ฟื้นฟูน้ำ	6	แหล่งน้ำธรรมชาติ	ลำน้ำธรรมชาติ, แหล่งน้ำธรรมชาติ, หนอง, บึง, ภูเขา, โขด, คลอง, ร่อง ลำน้ำเมือง, ลำน้ำ, แม่น้ำ, คูน้ำ, ฝาย-ป่าหนาม	15	ปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา	โรงผลิตน้ำดื่ม, อ่างกรองน้ำ, ตรวจวัดคุณภาพน้ำดิบ, ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา, ระบบกรองการปนเปื้อนในน้ำประปา
7	ลดการสูญเสีย	7	ระบบเก็บน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม	สระเก็บน้ำ, บ่อน้ำ, บ่อน้ำดิน, แหล่งน้ำไม่รับน้ำ, สระน้ำไม่รับน้ำ	16	ป้องกันการกัดเซาะ	พนังกันน้ำ, พนังป้องกันคลื่น, เขื่อนป้องกันคลื่น, พนังกันดิน
8	ผันทด	8	ระบบเก็บน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค	สระเก็บน้ำประปา, สระประปา	17	น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม	น้ำบาดาลขนาดใหญ่ (ผ่านอ่างเก็บน้ำ, ฝาย, ฝายดิน, Well-field)
9	ระบบประปา	9	ระบบประปา	เขมาเขตประปา, วางท่อประปา, ประปาหมู่บ้าน, อ่างเก็บน้ำ, หล่อเลี้ยง	18	น้ำบาดาลในพื้นที่เกษตรน้ำฝน	บ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่เกษตรน้ำฝน

เมื่อระบุ กิจกรรม และลักษณะงาน ในระบบ TWP แล้วทางระบบจะทำการประเมินแผนที่/กลยุทธ์ให้โดยอัตโนมัติ

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายละเอียดแผนแผนที่/กลยุทธ์

แผนที่/กลยุทธ์	แผนที่/กลยุทธ์	แผนที่/กลยุทธ์
<p>แผนที่/กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1.1 การพัฒนา ขยายเขตและเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน 1.2 พัฒนาประปาเมืองพื้นที่เศรษฐกิจ 1.2.1 การขยายเขต/เพิ่มแรงจ่ายน้ำ 1.2.2 แผนระบบประปาเมืองหลัก/พื้นที่เศรษฐกิจ/แหล่งท่องเที่ยว 1.2.3 จัดหาแหล่งน้ำสำรองจัดหาน้ำดื่มชน 1.2.4 ลดการสูญเสียในระบบท่อส่งจ่ายน้ำประปา 	<p>แผนที่/กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างความมั่นคงน้ำภาคการผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> 2.1 การจัดการด้านความมั่นคงการผลิต 2.1.1 ลดการใช้ปริมาณน้ำภาคการผลิตและนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ในเขตพื้นที่ชลประทาน 2.1.2 การลดการใช้ปริมาณน้ำภาคอุตสาหกรรม 2.2 เพิ่มประสิทธิภาพโครงการชลประทาน และระบบส่งน้ำเดิม 2.2.1 ปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำ/ระบบส่งน้ำเดิม 2.2.2 เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในโครงการชลประทานเดิม 2.3 การจัดหาพื้นที่ใหม่เพื่อการผลิตน้ำ 2.3.1 อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ แหล่งน้ำที่ตอบสนองความต้องการใช้น้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน 2.3.2 พัฒนาระบบระบายน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน 2.3.3 พัฒนาระบบส่งน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน 2.3.4 พัฒนาระบบชลประทานในพื้นที่เกษตรน้ำฝน 2.4 การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ 2.4.1 พัฒนาระบบส่งน้ำ/อาคารบังคับน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ (แก้มลิงและอุตสาหกรรม) 2.4.2 พัฒนาระบบส่งน้ำทางลัดเช่น พัฒนาระบบส่งน้ำขนาดใหญ่ น้ำประปาหรือชลประทานน้ำจืด 2.5.1 พัฒนาระบบกักเก็บและระบบเชื่อมแหล่งน้ำ 2.6.1 การเพิ่มประสิทธิภาพภาคการผลิต - พื้นที่พัฒนาใหม่ 2.6.2 - พื้นที่พัฒนาเดิม 2.7.1 เพิ่มน้ำต้นทุนโดยการปฏิบัติการผันน้ำ 	<p>แผนที่/กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย</p> <ul style="list-style-type: none"> 3.1 เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ 3.1.1 ปรับปรุงประสิทธิภาพระบายน้ำ 3.1.2 ปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติที่ต้นน้ำให้สามารถระบายน้ำได้มีประสิทธิภาพ 3.1.3 การกำจัดวัชพืชและขุดลอกในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสาขา และแหล่งน้ำขัง 3.2 การป้องกันท่วมชุมชนเมือง 3.2.1 การป้องกันท่วมชุมชนเมือง 3.2.2 จัดทำคูน้ำ/ฝาย/เขื่อน/โครงการระบายน้ำในระดับลุ่มน้ำ จังหวัด 3.2.3 เขื่อนป้องกันน้ำท่วม 3.3 จัดทำพื้นที่ที่ท่วมพื้นที่เขตชลประทาน 3.3.1 การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่เขตชลประทาน 3.3.2 การพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพอาคารบังคับน้ำและสถานีสูบน้ำเพื่อระบายน้ำในพื้นที่เขตชลประทาน 3.4.1 บรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในระดับลุ่มน้ำพื้นที่วิกฤติ 3.5.1 การสนับสนุนการปรับตัวและเผชิญเหตุ

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายละเอียดแผนแผนที่/กลยุทธ์ (ต่อ)

แผนที่/กลยุทธ์	แผนที่/กลยุทธ์	แผนที่/กลยุทธ์
<p>แผนที่/กลยุทธ์ที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> 4.1.1 การป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียที่ต้นทาง 4.2 การเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดและควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม 4.2.1 การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน 4.2.2 เพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุม กำกับ และบังคับการกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำในพื้นที่เป้าหมาย 4.2.3 กำหนดขีดความสามารถในการรองรับมลพิษของแหล่งน้ำ (carrying capacity) เพื่อควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด 4.2.4 การนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ 4.3.1 การรักษาสมดุลของระบบนิเวศ 4.4.1 อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ 	<p>แผนที่/กลยุทธ์ที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพน้ำต้นน้ำเสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน</p> <ul style="list-style-type: none"> 5.1 การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำเสื่อมโทรม 5.1.1 ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ (พื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวน) 5.2 การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ 5.2.1 การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน (พื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวน) 5.2.2 การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน (พื้นที่เกษตรกรรมพื้นที่อนุรักษ์) 	<p>แผนที่/กลยุทธ์ที่ 6 การบริหารจัดการ</p> <ul style="list-style-type: none"> 6.1 จัดทำปรับปรุงกฎหมายและองค์การด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 6.1.1 การจัดทำ ปรับปรุง พหุหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านทรัพยากรน้ำ 6.1.2 ส่งเสริม พัฒนา องค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับชาติ/ระดับลุ่มน้ำ/ระดับชุมชน 6.1.3 พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรน้ำ 6.2.1 การจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 6.3.1 การติดตามและประเมินผล 6.4 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสนับสนุนตัดสินใจ 6.4.1 พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 6.5.1 การศึกษา วิจัย และพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำ 6.6 การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม 6.6.1 เสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์นโยบาย/แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 6.6.2 บูรณาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 6.6.3 ผลักดันให้เกิดกลไกขอความร่วมมือจากผู้บริหารจัดการน้ำในระดับชุมชน/ระดับท้องถิ่น (ประเด็นการปฏิรูปประเทศ)

ช่องที่ 7-13 เป็นข้อมูลพื้นที่ ลติจุด ลองจุด สามารถดูได้จากข้อมูลแหล่งน้ำในระบบข้อมูล Data Studio หากไม่มีให้จับพิกัด GPS จาก google ได้

ช่องที่ 14-15 อยู่ในลุ่มหลัก คือ ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำสาขา คือ แม่น้ำยมตอนล่างส่วนที่ 4

ช่องทาง 16-18 ความพร้อมในการดำเนินงานของพื้นที่ ได้แก่ การขออนุญาตใช้พื้นที่ รายการรูปแบบ และประมาณการ หากมีความพร้อมจะได้รับการจัดลำดับต้นๆ เนื่องจากมีความพร้อมร่วมด้วย
ช่องทาง 19-21 ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ ขอให้กรอกให้ครบหรืออย่างน้อย 2 ช่อง

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

เมื่อรับฟังขั้นตอน พบว่า ผู้เข้าร่วมรู้สึกงง คุณปานเนตร สุขสว่าง จึงอธิบายเพิ่มเติมว่า การเตรียมข้อมูลจัดทำแผนน้ำชุมชน เพื่อนำเสนอโครงการไว้ก่อน รวมทั้งสามารถเตรียมแผนไว้สำหรับนำเสนอกับหน่วยงานต่างๆ ร่วมด้วย เพื่อขอรับการสนับสนุน

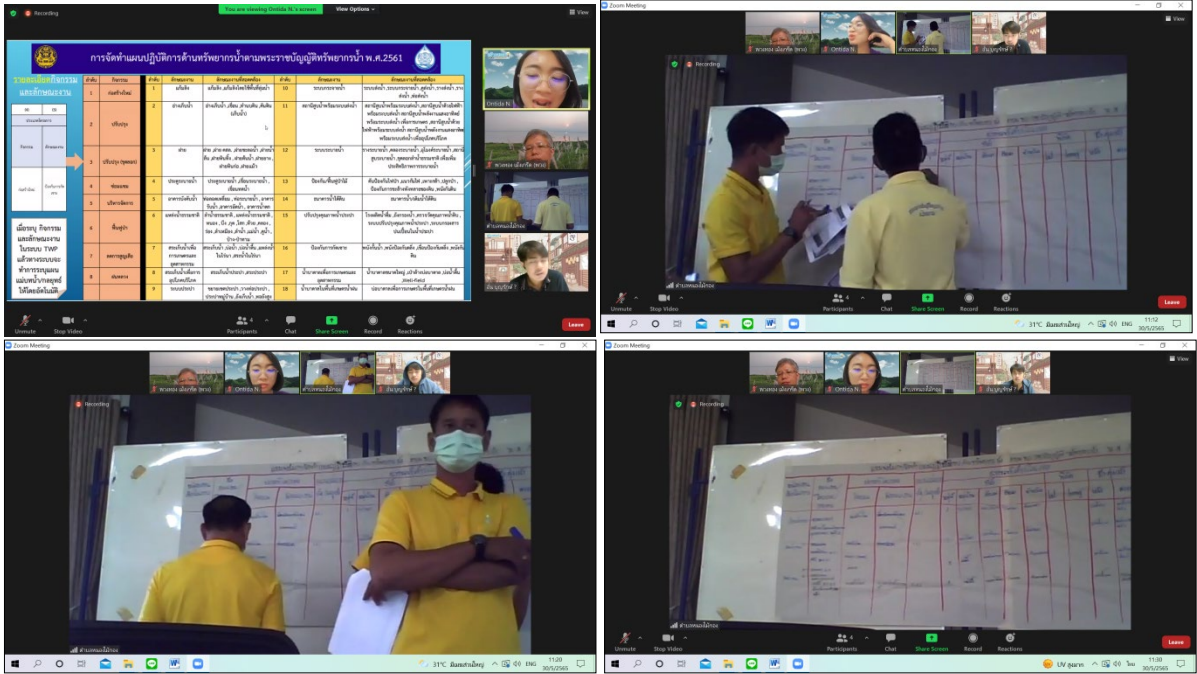
คุณสหัส ไม้แก้ว ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า เวลาส่งน้ำต้องดูปริมาณน้ำต้นทุนร่วมด้วย ทั้งน้ำจากเขื่อนภูมิพลที่มีน้ำเข้าเขื่อนวันละ 17 ล้าน ลบม. เขื่อนสิริกิติ์มีน้ำเข้าเขื่อนวันละ 9 ล้าน ลบม. รวมปริมาณน้ำปีนี้มากกว่า 1,800 กว่าล้าน ลบม. คิดเป็น 43 % ของเขื่อน ซึ่งมีปริมาณน้ำมากกว่าปีที่แล้ว แต่มีปริมาณน้ำที่ใช้การได้เพียง 17 % ส่วนที่เหลือจะนำมาใช้เมื่อน้ำตาย โดยการใช้เครื่องสูบน้ำปั๊มออกจากท่อมาใช้เมื่อจำเป็น จะใช้กรณี 1) แล้งจัด เป็นน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค 2) ใช้ทางการเกษตร เนื่องจากหากมีการนำน้ำไปใช้มาก จะทำให้โครงสร้างเขื่อนได้รับผลกระทบ ซึ่งชลประทานจะส่งน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ น้ำที่มีอยู่ น้ำแห้ง ไม่ได้แห้งหมด แต่ในคลองจะมีฝายที่สร้างไว้ในคลองมาตั้งแต่ในอดีต ไม่มีการจัดการใช้น้ำร่วมกัน ทำให้น้ำไหลไม่สะดวก ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาซ้ำซาก เกิดจากการไม่พูดคุยร่วมกัน ทุกคนเอาตัวเองให้รอดก่อน เมื่อมีการพูดคุยอย่างมีส่วนร่วม ทีมวิจัยไม่ได้มาศึกษาอย่างเดียว แต่จะมีการประเมินผล มีการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อการจัดการน้ำร่วมกันอย่างต่อเนื่อง แผนน้ำชุมชนที่ทำได้ทุกหน่วยงานทำมาก่อน เช่น ตื่นเงิน ก็ทำใส่ตาราง ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรเดิมเป็นพื้นที่ป่าไม้ หากหน่วยงานไม่ประสานงานกับป่าไม้เมื่อมาทำกิจกรรมอาจจะถูกจับได้ ประเทศไทยมี พรบ.หลายฉบับ คณะปฏิวัติฉบับหนึ่ง ชลประทานอีกฉบับหนึ่ง พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 อีกฉบับหนึ่ง จึงเกิดสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ขึ้นมา การกระจายน้ำไม่ถึง 1 % ต้องมีการเรียงตามลำดับก่อน-หลัง เพื่อตามความสำคัญ ปัญหาที่ได้รับผลกระทบ ทำให้เกิดปัญหาว่าขอแล้วทำไม่ได้ เช่น ภาคเหนือแล้งน้อย อีสานแล้งมาก จะมีการจัดสรรงบประมาณด้านน้ำให้ภาคอีสานก่อน เป็นต้น การอบรมในวันนี้เจ้าหน้าที่ก็ต้องทำแผน เกษตรกรก็ต้องทำแผนคู่ขนานกัน เมื่อมีการพูดคุยร่วมกัน ตามน้ำร่วมกัน ทำให้ยินยอมแบ่งเวลาการจัดสรรน้ำ เราต้องดูน้ำ ปัจจัยเสริม น้ำฝนช่วยได้หรือไม่ ดังนั้น จึงมีการประชุมก่อนส่งน้ำ ปัจจุบันมีผู้เข้าร่วมหลัก ร้อย จำนวนมากขึ้นกว่าเดิมที่เข้าเพียงเซ็นชื่อแล้วกลับ ซึ่งการเสริมคันคลอง การขุดลอก เป็นแผนที่มาจากเกษตรกร ในพื้นที่ หมู่ 3, 8 จากการวิจัยมา 1 ปี และปีที่ 2 มีการดำเนินงานจัดทำแผนในปี 2567 ปัญหาแก้มลิงหมู่ 3, 8 จะเริ่มในปี 2567 จะต้องมีการส่งน้ำ ขึ้นอยู่กับงบประมาณในการจัดการแบ่งปัน ชลประทานวางแผนไว้แล้ว ทำคลองบายพาสส่งตรงในแก้มลิง หากรอแก้มลิงเต็ม พื้นที่ข้างล่างก็ไม่ได้น้ำ จึงต้องขอให้พูดคุยร่วมกัน หากมีน้ำ 60 % ระดับน้ำได้ จะเติมน้ำให้ไม่ขาดคลอง เมื่อมีน้ำเต็มจะมีน้ำใช้ตลอด สาเหตุที่น้ำไหลมาช้า เนื่องจากมีปริมาณฝนตกมากน้อยไม่เท่ากัน หากฝนตกมากช่วงฝนตกก็ทำให้เกิดอุทกภัยได้ ซึ่งอีกข้อที่อยากฝาก คือ อาคารไหนที่ไม่ได้ใช้ขอให้พูดคุยร่วมกันเรื่องการรื้ออาคารเดิม หาก อปท.จัดการได้ ก็ทำ หรือให้ชลประทานตั้งงบไว้ได้ สำหรับโครงการขนาดเล็ก 2 ล้าน ลบม. อปท.จัดการได้ ส่วนเรื่องวัชพืช หากว่างขอชลประทานให้มาจัดการได้ หรือรอว่างแต่ไม่มีน้ำมัน ดังนั้น จึงต้องบริหารงบประมาณให้ดำเนินงานได้ตลอดปี พวกเราต้องดูแลวัชพืชริมคลองร่วมกัน ปัจจุบันมีการโอนงบประมาณมาที่ท้องถิ่นจังหวัด อปท. ชลประทานจะได้ดูแลในส่วนที่ชลประทาน

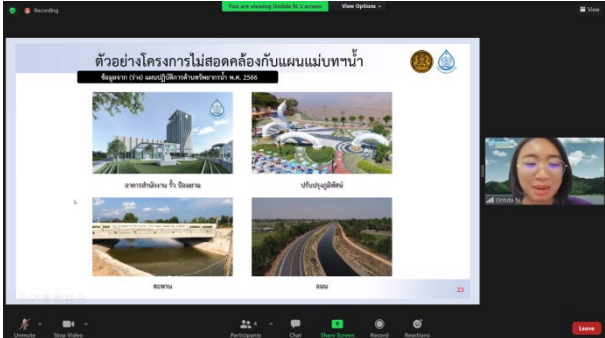
สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ดูแลโดยตรง สำหรับการชุด คั่นคลอง สามารถจัดการได้ หากข้างคลองถูกราก ผิวนอนขรุขระ ต้องให้ อปท.จัดการ เพื่อการแก้ไขได้โดยตรง ชลประทานจึงเน้นเรื่องการมีส่วนร่วม ถูกลงก็มีน้ำน้อยเช่นกัน ในส่วนของชลประทานมีน้องทีมงาน หากสงสัยสามารถสอบถามได้ จะตอบได้ตามที่ทราบ

คุณปานเนตร สุขสว่าง ให้ทดลองจัดทำแผนน้ำร่วมกัน เพื่อเตรียมการไว้สำหรับขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ร่วมด้วย หากเป็นการคาดคลอง ลักษณะงานต้องเป็นระบบการกระจายน้ำในลักษณะงานข้อ 10

คุณอรธิดา นามศิริ กล่าวเพิ่มเติมว่า สำหรับเรื่องการก่อสร้างสะพาน ถนน อาคารสำนักงาน รั้ว ป้อมยาม และการปรับปรุงภูมิทัศน์ จะไม่ครอบคลุมในการเขียนแผนน้ำชุมชนตาม พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ดังแผนภาพ รวมทั้งการขุดลอกสะพาน อาจจะต้องดูว่าสะพานนั้น หน่วยงานไหนรับผิดชอบ เพื่อกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบได้อย่างถูกต้องในช่อง 1

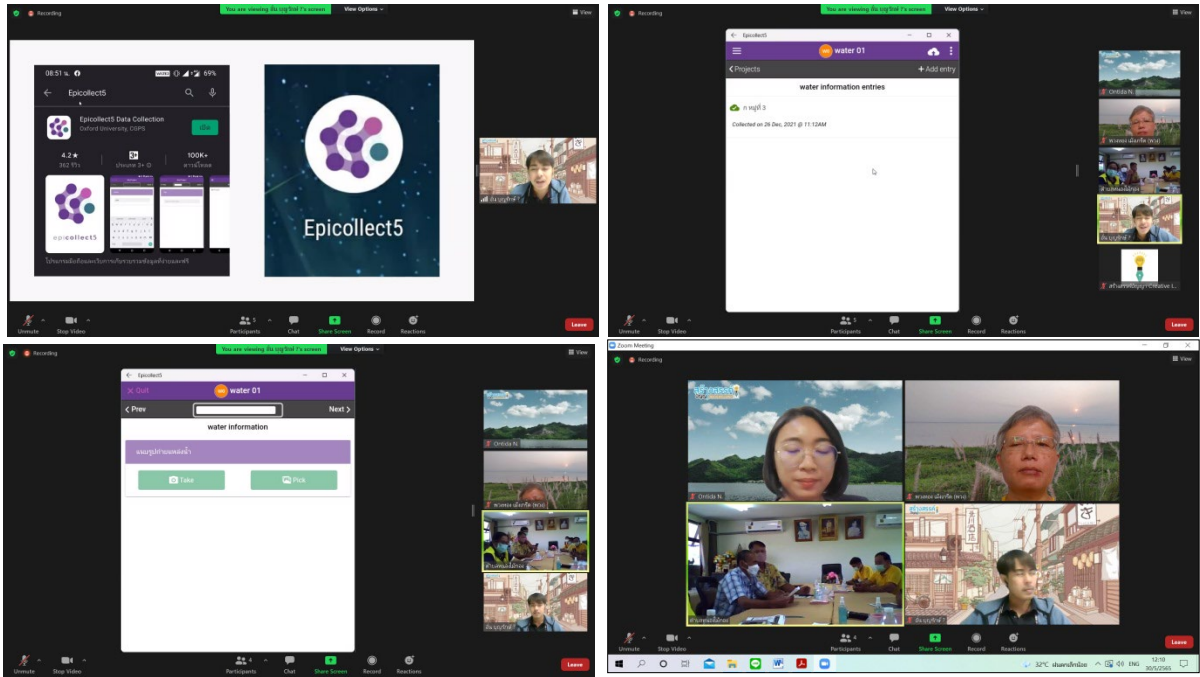

คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา ชวนผู้เข้าร่วมการจับพิกัดละติจูด ลองติจูด จากระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำ ซึ่งสามารถไปแตะตรงตำแหน่งแหล่งน้ำ จะเห็นละติจูด ลองติจูดของแต่ละแห่ง รวมทั้งชวนสอนเรื่องการดาวน์โหลดเพื่อเข้าระบบ Application Epicollect5 และเข้าระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำ ร่วมด้วย

- Add Projects   Water01
- Water01   Add Entry
- เลือกเข้าจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน แนนแหล่งน้ำ พร้อมอัปโหลดรูปภาพ จะมีพิกัดกำกับให้เห็นในระบบด้วย

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แผนผังการจัดทำ (แผนผัง) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ (ขั้นตอนการพัฒนาระบบ) งานพัฒนาระบบติดตามสถานการณ์น้ำ ปี ๒๕๖๑

ขั้นตอนงาน ดำเนินการ	ชื่อ โครงการ/ ส่วนงาน	เนื้อหาทางเทคนิค		ระยะเวลา	กิจกรรมที่ดำเนินการ						การประเมินผล			ผลลัพธ์/ผลผลิต/งาน (มอบหมาย/ทำ)		
		กิจกรรม	กิจกรรมอื่นๆ		วันที่	ผู้รับผิดชอบ	สถานที่	ประเภท	จำนวน	ค่า	หน่วย	ค่า	หน่วย	วันที่	จำนวน	
1. ศึกษาและ วิเคราะห์ ความต้องการ ของระบบ	กรมชลประทาน ศูนย์ปฏิบัติการ และศูนย์ เตือนภัย น้ำท่วม	ศึกษาและ วิเคราะห์ ความต้องการ ของระบบ	ศึกษาและ วิเคราะห์ ความต้องการ ของระบบ	๑.๑	๑	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐
		๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑
2. ออกแบบ และพัฒนาระบบ	กรมชลประทาน ศูนย์ปฏิบัติการ และศูนย์ เตือนภัย น้ำท่วม	ออกแบบและ พัฒนาระบบ	ออกแบบและ พัฒนาระบบ	๑.๒	๑	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐
		๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑
3. ทดสอบ และประเมินผล	กรมชลประทาน ศูนย์ปฏิบัติการ และศูนย์ เตือนภัย น้ำท่วม	ทดสอบและ ประเมินผล	ทดสอบและ ประเมินผล	๑.๓	๑	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐
		๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑
4. ฝึกอบรม และใช้งาน	กรมชลประทาน ศูนย์ปฏิบัติการ และศูนย์ เตือนภัย น้ำท่วม	ฝึกอบรมและ ใช้งาน	ฝึกอบรมและ ใช้งาน	๑.๔	๑	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐	๑๐/๑๐
		๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ตำบลหนองไม้กอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

หน่วย งาน ดำเนิน การ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์(กรอก อย่างน้อย 1 ช่อง)				
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน	
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา							
ชลประ ทาน	คลองดาด หลัง รร. ไทรงาม พิทยาคม ทุ่งรวง ทอง หมู่ 4	ก่อสร้าง ใหม่	ระ บ บ ระบายน้ำ	2.2.1	4	ทุ่งรวง ทอง	หนอง ไม้กอง	ไทรงาม	กำแพง เพชร				ลุ่มน้ำ ยม	แม่น้ำ ยม ตอนล งส่วน ที่ 4	1	2	2	4,500 (ม.1, 2, 8, 10)		100
ชลประ ทาน	คลองดาด หนองไม้ กอง ม.1- 10	ก่อสร้าง ใหม่	ระ บ บ ระบายน้ำ	2.2.1	1	หนองไม้ กอง	หนอง ไม้กอง	ไทรงาม	กำแพง เพชร				ลุ่มน้ำ ยม	แม่น้ำ ยม ตอนล งส่วน ที่ 4	1	2	2	14,000 (ม.1, 2, 8, 10)		400
	สะพาน ม. 8	ปรับปรุง (ขุดลอก)			3	แม่ย้อย	หนอง ไม้กอง	ไทรงาม	กำแพง เพชร				ลุ่มน้ำ ยม	แม่น้ำ ยม ตอนล งส่วน ที่ 4	1	2	2	3,500 (ม.3, 8, 9)		300

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ชลประทาน	คลองลาด คลอง เปรม ประชาแม่ ยื้อ ม.3, 8, 9 ป้องกัน การกัด เซาะตลิ่ง	ก่อสร้าง ใหม่	ระบบส่ง น้ำ / กระจาย น้ำ	2.2.1	3	แม่ยื้อ	หนอง ไม้กอง	ไทรงาม	กำแพง เพชร			ลุ่มน้ำ ยม	แม่น้ำ ยม ตอน ล่าง ส่วน ที่ 4	1	2	2	3,000 (ม.3, 8, 9)	300
----------	---	------------------	-----------------------------------	-------	---	---------	----------------	--------	---------------	--	--	---------------	--	---	---	---	-------------------------	-----

4. กิจกรรมสรุปบทเรียนสิ่งที่ได้เรียนรู้ (After Action Review : AAR)

คุณอรธิดา นามศิริ ให้ผู้เข้าร่วมสรุปบทเรียนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน สรุปได้ดังนี้

- 1) เกิดประโยชน์กับชุมชน การทำแผนง่าย สามารถดำเนินการได้ (ประธานสภาตำบลหนองไม้กอง)
- 2) ได้ประโยชน์มาก ได้ความรู้เพิ่มเติม เรียนรู้มาหลายรอบ (คุณจรัส โพธิ์หวี)
- 3) ได้ทราบเรื่องการเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้น้ำ การเข้าถึงแหล่งน้ำ (สมาชิก อบต.หมู่ 5 ต.หนองไม้กอง)
- 4) ช่วงแรกไม่เข้าใจ แต่เมื่อได้ทดลองทำ ทำให้เข้าใจมากขึ้น ขอขอบคุณที่วิทยากร onsite & online หลายอายุแตกต่างกัน ผู้สูงอายุจะล่าช้ากว่าวัยรุ่น (สมาชิก อบต.หมู่ 7 ต.หนองไม้กอง)

คุณปานเนตร สุขสว่าง กล่าวว่า กองช่างเห็นถึงประโยชน์ของการจัดทำแผนน้ำชุมชน จึงได้ปรับแบบฟอร์มให้เกษตรกรลงเขียนกันเอง

คุณอรธิดา นามศิริ กล่าวขอบคุณทุกท่านที่มาเข้าร่วมในวันนี้ เพื่อเป็นต้นทุนในการเขียนแผนในพื้นที่ รวมทั้ง Application Epicollect5 เพื่อนำไปประกอบการเขียนแผน แผนอาจจะไม่ได้ในปีนี้ เมื่อสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เปิดระบบ หรือมีงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ เปิดรับ จะทำให้พื้นที่มีโอกาสเพิ่มมากขึ้น จากเรื่องน้ำเชื่อมโยงไปสู่เรื่องอาชีพ ขอขอบคุณทุกท่าน พร้อมทั้งเชิญคุณจรัส โพธิ์หวี ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลหนองไม้กอง กล่าวปิดการประชุมร่วมด้วย คุณจรัส โพธิ์หวี กล่าวขอบคุณทีมงานและทีมวิจัยที่มาให้ความรู้กับกลุ่มผู้ใช้น้ำในวันนี้ ขอปิดการประชุม

ปิดประชุมเวลา 12.15 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน
โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่ม
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร
ภายใต้โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย(spearhead) ด้านสังคมแผนงานบริการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2

วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ.2565 เวลา 09.30 - 12.30 น.

ณ เทศบาลตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นายวินัย	นนทะคุณ	นายกเทศบาลตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อ.เมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. พ.อ.อ.สมศักดิ์	กันสาทร	ผอ.กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ ทต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล
3. นายวิชัย	จันทนา	ผอ.กองช่าง ทต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อ.เมือง จังหวัดกำแพงเพชร
4. นายณรงค์	ชาวทอง	ประธานกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล
5. นายวัลลภ	คันศร	แกนนำกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล
6. นายกิตติพงษ์	กิริพันธ์	แกนนำกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล
7. นางสาวกมลทิพย์	บุญคำ	แกนนำกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล
8. นางสาวธัญญา	ทองยิ้ม	แกนนำกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล
9. นายภาณุ	คันศร	แกนนำกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล
10. นายวิทยา	นุชนาถ	แกนนำกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล
11. นายวรารุณี	ทองสัมฤทธิ์	แกนนำกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล
12. นายพิเชษฐ	นาคนันท์สังข์	แกนนำกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล
13. นายสุพันธ์	ฉายทอง	แกนนำกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล
14. นางสาวสุริแสง	ยอดโยม	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
15. นายอนุพล	พลธนู	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
16. นายสุวัฒน์	กุลขาน	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร
17. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/ทีมสนับสนุนในพื้นที่

เปิดการประชุมเวลา 09.30 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุม

คุณณรงค์ ชาวทอง ประธานกลุ่มบริหารการใช้น้ำฯ กล่าวทักทายและชวนผู้เข้าร่วมแนะนำตัว โดยผู้เข้าร่วมเวทีวันนี้มาจาก 3 ส่วนที่สำคัญ คือ 1) กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ในหมู่ 5 หมู่ 7 หมู่ 10 หมู่ 14 และหมู่ 15 ซึ่งเป็นแกนนำเกษตรกรที่ใช้น้ำจากโครงการชลประทานท่อทองแดงเป็นส่วนใหญ่ 2) ผู้บริหารเทศบาลตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล ผอ.กองช่าง และผอ.กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ ทต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล และ 3) เจ้าหน้าที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร โดยมีทีมสนับสนุนในพื้นที่จากบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และดำเนินงาน

กระบวนการเวที โดยกระบวนการในวันนี้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในปีที่ 1 เรื่องผังน้ำชุมชน Timeline การจัดการน้ำที่ผ่านมา สำหรับปีที่ 2 มีการเก็บรวบรวมข้อมูล Application Epicollect5 การอบรมการเขียนแผนธุรกิจชุมชนบนฐานทรัพยากรและสนับสนุนปฏิบัติการสร้างรูปธรรม และมีการอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนในวันนี้ เพื่อเรียนรู้การจัดทำแผนเรื่องการแก้ปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้งร่วมกันทุกส่วน มาช่วยกันคิด เพื่อจัดเข้าแผนน้ำของเทศบาลต่อไป

นายวินัย นนทะคุณ นายกเทศบาลตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล กล่าวถึง การแก้ปัญหาที่ผ่านมาในอดีต เรื่องการบริหารจัดการน้ำของตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง จนกระทั่งมีระบบชลประทานเข้ามาก็ยังมีบางส่วนในพื้นที่ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลที่ยังประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเนื่องจากปัญหาใหญ่เรื่องไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำในตำบลพอเพียง โดยวันนี้ยินดีที่ได้เข้าร่วมอบรมร่วมกับโครงการฯ ซึ่งได้มีการพูดคุยวางแผนร่วมกับทางประธานกลุ่มบริหารการใช้น้ำอย่างต่อเนื่อง

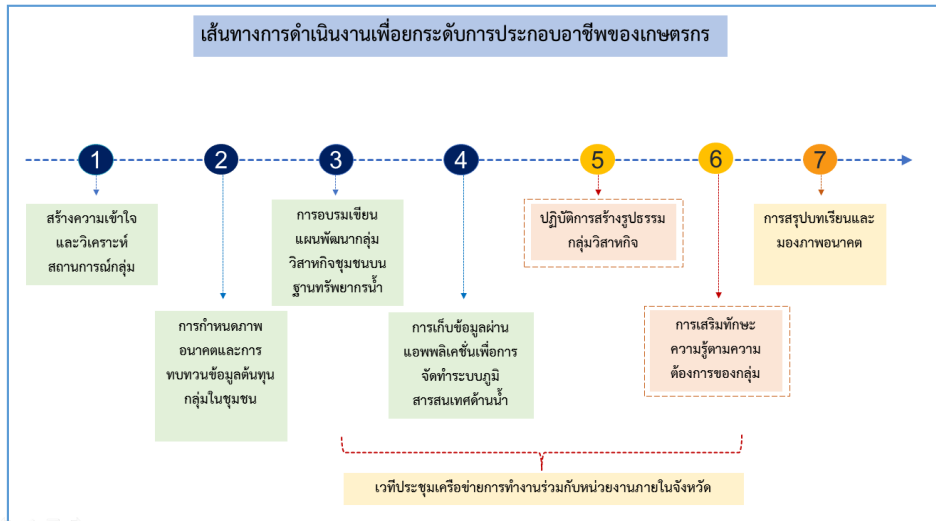
คุณณรงค์ ขาวทอง ประธานกลุ่มบริหารการใช้น้ำฯ กล่าวถึงการร่วมงานกับโครงการวิจัย ต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 2 ประชุมเกี่ยวกับเรื่องน้ำโดยตรง ในปีนี้จะเริ่มเรื่องการพัฒนากลุ่มอาชีพเสริมจากอาชีพเดิมที่ทำอยู่ เรื่องผลผลิตมะนาวในช่วงที่ราคาตก ในหมู่ 5, หมู่ 7 และ หมู่ 14 จากการรวมกลุ่มกันทำให้ประสานงานกับทางชลประทานและกลุ่มผู้ใช้น้ำต่าง ๆ ได้คล่องมากขึ้น พบว่าน้ำไหลเข้าคลองหมู่ 7 ได้ดีขึ้น การรวมกลุ่มมีการแก้ปัญหาดีกว่าเดิม

คุณวัลลภ คันทร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 14 และแกนนำกลุ่มบริหารการใช้น้ำฯ กล่าวว่า เริ่มต้นมา 2 ปี เป็นโครงการนำร่องตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล เป็นความโชคดีบนความโชคร้าย โชคดีคือ อยู่บนพื้นที่ที่มีการบริหารจัดการน้ำชลประทานถึง 2 แห่งคือท่อทองแดงและวังบัว แต่โชคร้ายคือไม่มีแหล่งเก็บน้ำขนาดใหญ่เพื่อกักเก็บน้ำไว้ในตำบล ซึ่งการเข้ามาร่วมโครงการนี้ ทำให้เกิดการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็งต่อเนื่อง และมีการร่วมสำรวจข้อมูลอย่างชัดเจน กล่าวคือ มีพื้นที่รับน้ำต่อมาจากตำบลสระแก้ว 2 เส้นทาง เส้นทางโรงสี ผันน้ำไปหมู่ 5 หมู่ 14 ไปเก็บน้ำที่อ่างเก็บน้ำบ้านหนองบัวทอง ไม่มีปัญหามากเพียงแค่ปรับปรุงสภาพคลองนิดหน่อย แต่ในเส้นทางที่สอง ที่มีปัญหาคือฝั้ง หมู่ 5 หมู่ 7 ไม่ได้รับน้ำจากท่อทองแดงอย่างเต็มที่ จึงคิดหาวิธีสร้างแหล่งเก็บน้ำขนาดใหญ่ในลักษณะแก้มลิง เพื่อให้กักเก็บน้ำที่มาจากทั้งชลประทานท่อทองแดงและจากชลประทานวังบัวให้มากที่สุด ซึ่งการเก็บน้ำได้ในปริมาณหนึ่งจะเป็นการรักษาระดับน้ำใต้ดินไว้อีกทางหนึ่ง

นอกจากการสร้างแหล่งเก็บน้ำแล้ว ยังเห็นว่าควรมีโครงการสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ทำควบคู่กันไป เพื่อสูบน้ำเข้าแหล่งเก็บน้ำและผันน้ำไปช่วยพี่น้อง หมู่ 5 หมู่ 14 และยังส่งต่อไปยังทุ่งมหาศาล ต.มหาชัย ได้ใช้น้ำด้วยอีกทางหนึ่ง การได้เข้ามาร่วมกับโครงการนี้ ทำให้เราเห็นกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ที่ผ่านมา เราจะไม่มองแค่ตัวเองเหมือนในอดีต หรืออยู่อย่างหมู่ใครหมู่มัน แค่จะมองภาพตำบล มองเพื่อนระดับอำเภอ จังหวัดข้างเคียง สุดท้ายจังหวัดพิจิตรเองก็จะได้ประโยชน์จากโครงการนี้ไปด้วย

จากนั้น คุณปานเนตร สุขสว่าง ทีมสนับสนุนในพื้นที่ชวนผู้เข้าร่วมทบทวนกิจกรรมในโครงการปีที่ 2 ซึ่งดำเนินกิจกรรมร่วมกัน 7 กิจกรรม ได้แก่ การสร้างความเข้าใจและวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่ม การกำหนดภาพอนาคตและการทบทวนข้อมูลต้นทุนกลุ่มในชุมชน การอบรมเขียนแผนพัฒนาภูมิวิสาหกิจชุมชนบนฐานทรัพยากรน้ำ การเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ การปฏิบัติการสร้างรูปธรรมกลุ่มวิสาหกิจ 5 กลุ่ม และการเสริมทักษะความรู้ตามความต้องการของกลุ่ม โดยมีเวทีประชุมเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายในจังหวัดร่วมด้วย ดังแผนภาพเส้นทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกอบอาชีพของเกษตรกร ในส่วนพื้นที่ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลมีความสนใจในการทำแผนวิสาหกิจชุมชนเรื่องการทำน้ำฝัสดองมะนาว ซึ่งในปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการประสานงานวิทยากรเรื่องการอบรมวิธีการทำ

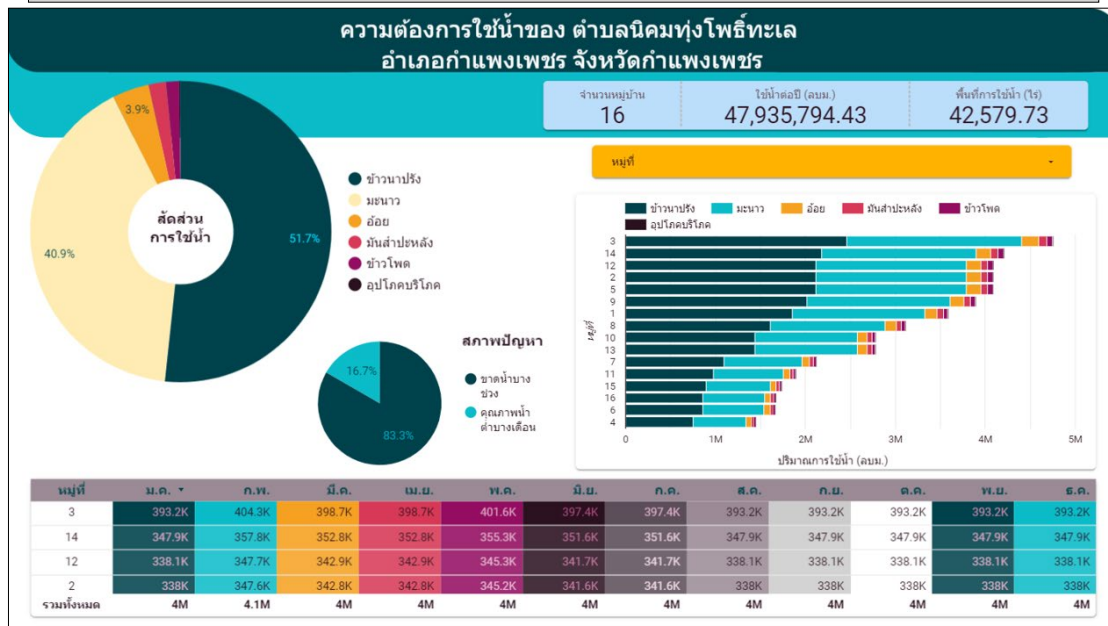

2. กิจกรรมนำเสนอข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำ

ในช่วงกิจกรรมที่ 2 คุณปานเนตร สุขสว่าง ทีมสนับสนุนในพื้นที่ นำเสนอระบบภูมิสารสนเทศที่กลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเลร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูลผ่าน Application Epicollect5 ประกอบด้วย บริบทพื้นที่อดีต-ปัจจุบัน แหล่งน้ำในพื้นที่ทั้งแหล่งน้ำผิวดินและน้ำบาดาล ปริมาณความต้องการการใช้น้ำ มีแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำ และข้อมูลการจัดทำแผนการจัดการน้ำชุมชน ใช้สำหรับการเขียนแผนในวันนี้ ซึ่งทีมวิจัยจะนำระบบภูมิสารสนเทศไปติดตั้งที่เทศบาลตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล สามารถอัปเดตข้อมูลที่เป็นปัจจุบันได้ และดึงข้อมูลมาช่วยในการเขียนแผนน้ำ 3-5 ปี ได้ร่วมด้วย

คุณณรงค์ ขาวทอง ประธานกลุ่มบริหารการใช้น้ำฯ กล่าวว่าในการเก็บข้อมูลปีที่ผ่านมา เป็นการเริ่มศึกษาเครื่องมือและทดลองเก็บซึ่งยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ตำบลอย่างสมบูรณ์ ข้อมูลที่ออกมาเป็นข้อมูลเบื้องต้น

คุณปานเนตร สุขสว่าง ทีมติดตามในพื้นที่ กล่าวว่าการที่เราติดตั้งระบบภูมิสารสนเทศไว้ในเทศบาลตำบล เราสามารถอัพเดทข้อมูลแหล่งน้ำของตำบลเองได้ทุกปี ผ่านการใช้แอปพลิเคชันที่มีอยู่ ซึ่งทางโครงการยินดีสอนการจัดเก็บให้แก่สมาชิกกลุ่มฯหรือตลอดจนเทศบาลตำบล เพื่อให้ทางตำบลได้จัดการระบบข้อมูลแหล่งน้ำในตำบลให้เป็นปัจจุบันและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในตำบลต่อไป

นายวินัย นนทะคุณ นายกเทศบาลตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล กล่าวว่า ยินดีที่จะติดตั้งระบบภูมิสารสนเทศกับทางเทศบาลตำบล โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลระบบของบริษัท ประสานงานกับ พ.อ.อ.สมศักดิ์ กันสารท ผอ.กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ เทศบาลตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล เพื่อดำเนินการติดตั้งระบบต่อไป

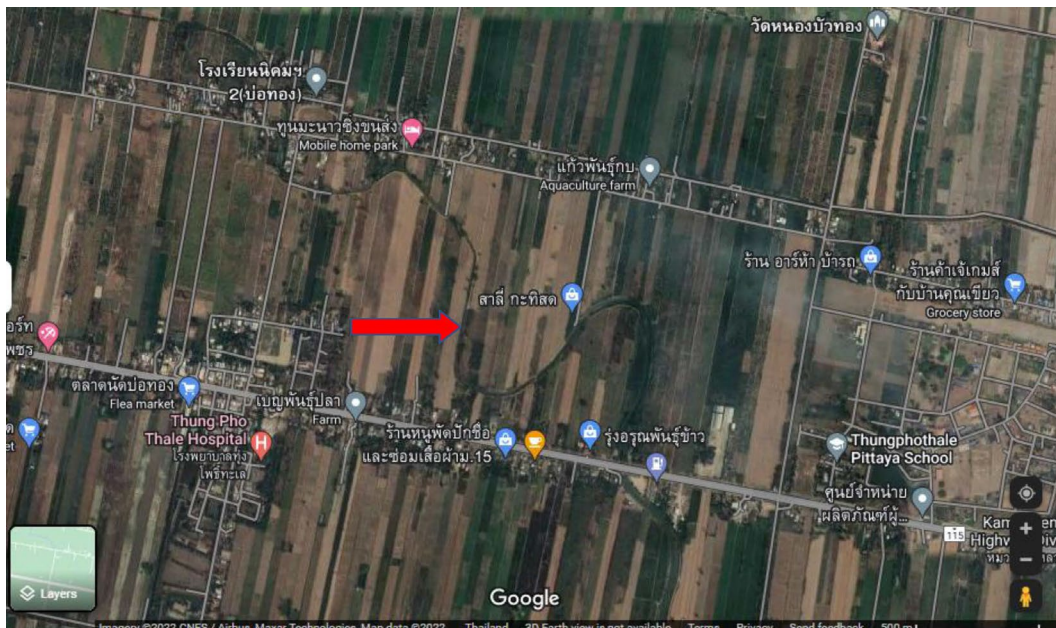
จากนั้น คุณปานเนตร สุขสว่าง ทีมติดตามในพื้นที่ ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยเรื่องประสบการณ์การจัดทำแผนที่ที่ผ่านมา มีการประชุม/พูดคุยอย่างไร

นายพิเชษฐ นาคพันธ์สังข์ กลุ่มบริหารการใช้น้ำฯ กล่าวว่า ที่ผ่านมาจากเทศบาลตำบลลงเวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน ซึ่งมีการเสนอปัญหาให้ทางเทศบาลและผู้นำเป็นผู้รวบรวมข้อมูล และจัดทำโครงการมาโดยตลอด

นายวินัย นนทะคุณ นายกเทศบาลตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล กล่าวว่า ตามที่ผู้ใหญ่วัลลภ คันคร ได้นำเสนอไปในตอนแรก คลองที่จะทำคือ คลองวังกัน ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล มี 2 ชลประทาน แต่ยังไม่เห็นแหล่งกักเก็บน้ำ การพัฒนาคลองเราแบ่งกันโดยถนนสายกำแพงเพชร พิจิตร คลองที่อยู่ฝั่งขวามือ หมู่ 5 มาจาก หมู่ 10 หมู่ 5 ลอดใต้สะพานมาจากที่ หมู่ 15 เคยถามทางชลประทานเรื่องการพัฒนาว่าคลองนี้สามารถขุดลอกได้ไหม ได้รับคำตอบว่า ลอกได้แต่ฝักตบขวา ไม่สามารถขุดทรายที่ไหลพัดทับถมมาได้ ซึ่งทางเทศบาลตำบลใส่ไว้ในแผนแล้ว จะทำเป็นแก้มลิง แต่เป็นโครงการที่เกินขีดความสามารถของเทศบาล จึงฝากทางชลประทาน โดยมีทางกองช่าง ฝ่ายแผนและงบประมาณ ประสานงานต่อไปยังชลประทานในอนาคต ถ้าทำโครงการนี้ได้ จะเป็นแหล่งเก็บน้ำของตำบลได้เลย จะต่อยอดทำเครื่องสูบน้ำส่งต่อไปยัง หมู่ 5 หมู่ 7 หมู่ 14 เพื่อให้มีน้ำใช้

คุณอนุพล พลธนู โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร แลกเปลี่ยนประเด็นที่จะสร้างโครงการแก้มลิงที่คลองวังกันว่า พื้นที่ที่จะสร้างแหล่งเก็บน้ำคลองวังกัน อยู่ในพื้นที่ฝั่งชลประทานท่อทองแดงแต่รับน้ำเข้าคลองจากชลประทานวังบัว ต้องประสานงานกันทุกส่วนว่าจะเป็นส่วนใดที่จะรับเรื่อง

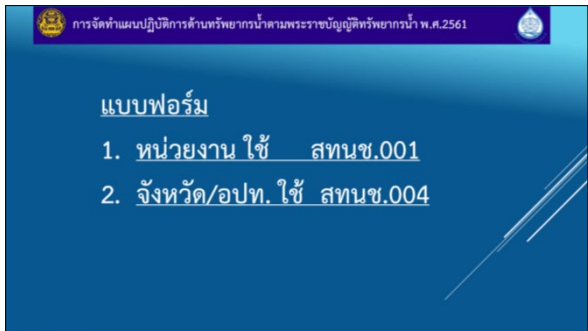
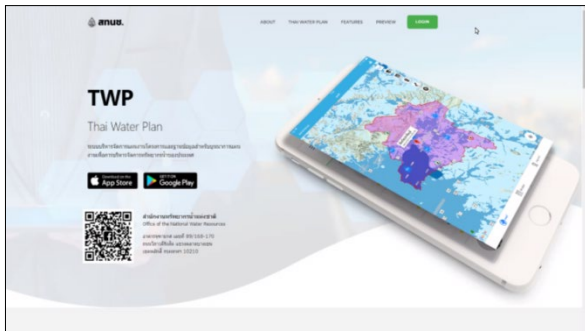
นายวินัย นนทะคุณ นายกเทศบาลตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล กล่าวเพิ่มเติมว่า คลองวังกันรับน้ำจากชลประทานวังบัว แต่ในช่วงที่ชลประทานท่อทองแดงเปิดส่งน้ำมา ก็จะได้รับน้ำจากทั้งสองทางด้วย ธรรมชาติน้ำจะไหลจากเหนือลงใต้ การที่เราจะผันน้ำขึ้นไป หมู่ 5 หมู่ 7 หมู่ 14 พื้นที่ทำการเกษตร 2,000 - 3,000 ไร่ ทำนาไม่มีน้ำ เกษตรกรต้องผันหาน้ำ ถ้าผลักดันโครงการนี้ได้ ในอนาคตจะเสนอกับทางชลประทานทั้ง 2 แห่ง เพื่อแก้ปัญหาให้เกษตรกรในพื้นที่ไม่ขาดแคลนน้ำ

นายวิชัย จันทนา ผอ.กองช่าง ทต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล กล่าวว่าตนย้ายมาอยู่ที่ ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล พบว่าพื้นที่นี้มีความพิเศษ เนื่องจากเป็นพื้นที่นิคมฯ การจะตัดสินใจทำการใดในพื้นที่ตำบลต้องขออนุญาตทางนิคมฯ ด้วย การได้มาพูดคุยอย่างวันนี้เป็นเรื่องที่ดีมาก ควรจะนัดทุกฝ่ายมาวางแผนร่วมกัน ทั้งทางชลประทานวังบัว ทางนิคมฯ ด้วย ทางตำบลจะได้ประโยชน์มาก

คุณปานเนตร สุขสว่าง ทีมติดตามในพื้นที่ ตอนนี้อยู่ทางตำบลมีแผนในใจที่จะทำโครงการ เดี่ยวหลังจากพัก 15 นาที เราจะลองมาคิดว่า เราจำเป็นต้องมีข้อมูลอะไรบ้าง มีข้อมูลอะไรที่จำเป็น ใครจะทำอะไรตรงไหนได้บ้าง โดยทดลองจัดทำแผนปฏิบัติด้านทรัพยากรน้ำตาม พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

3. กิจกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติด้านทรัพยากรน้ำตาม พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

คุณปานเนตร สุขสว่าง ทีมติดตามในพื้นที่ เกริ่นนำว่าการเขียนแผนปฏิบัติด้านทรัพยากรน้ำตาม พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ทุกหน่วยงานทั้ง อปท.และหน่วยงานฟังก์ชัน เช่น ชลประทานจะต้องจัดทำงบประมาณ และเขียนแผนน้ำเข้าสู่ระบบ Thai Water Plan (TWP) เพื่อนำแผนไปจัดลำดับการอนุมัติงบประมาณ โดยในส่วน อปท.จะต้องเขียนแผนตามแบบฟอร์ม สททช. 004 และหน่วยงานฟังก์ชันจะต้องกรอกในระบบข้อมูลตามแบบฟอร์ม สททช.001 โดยต้องดูว่าแผนน้ำชุมชนซ้ำซ้อนกันหรือไม่

วันนี้ขอให้ทุกท่านได้ทดลองจัดทำแผนปฏิบัติด้านทรัพยากรน้ำตาม พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ตามแบบฟอร์ม สททช.004 ซึ่งในรูปแบบเดิมมีทั้งหมด 31 ช่อง แต่วันนี้จะทดลองกรอกเพียง 21 ช่อง ดังนี้

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561			
รายละเอียดแผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์			
(6)	แผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์	แผนแม่บทด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุทกภัยภาค	
		1.1.1	การพัฒนา ขยายเขตและเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาชุมชน
		1.2	พัฒนาประปาเมืองในพื้นที่เศรษฐกิจ
		1.2.1	การขยายเขตเดิมและจัดน้ำ
		1.2.2	แผนระบบประปาเมืองหลักพื้นที่โครงการแหล่งท่องเที่ยว
		1.2.3	จัดหาแหล่งน้ำสำรองจัดหาน้ำดิบ
		1.2.4	ลดการสูญเสียในระบบท่อส่งน้ำประปา
		1.3	พัฒนาน้ำอุปโภคบริโภคให้มีความยั่งยืนและราคาที่เหมาะสม
		1.3.1	การปรับปรุงระบบประปาชุมชนให้มีความยั่งยืน (SDGs)
		1.3.2	พัฒนาน้ำดื่มสะอาดที่มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม
		1.4	การประหยัดน้ำทุกภาคส่วน
		1.4.1	ลดการใช้น้ำภาคครัวเรือน/บริการ
		1.4.2	ลดการใช้น้ำราชการ
		แผนแม่บทด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงด้านการผลิต	
2.1	การจัดการด้านความมั่นคงการผลิต	3.1	เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารน้ำ
2.1.1	ลดการใช้น้ำภาคเกษตรและน้ำทิ้งกลับมาใช้ใหม่ในเขตพื้นที่ชลประทาน	3.1.1	ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารน้ำ
2.1.2	การลดการใช้น้ำภาคอุตสาหกรรม	3.1.2	ปรับปรุงประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสียในโรงงานอุตสาหกรรม
2.2	เพิ่มประสิทธิภาพโครงการชลประทาน และระบบส่งน้ำเดิม	3.1.3	การกักตุนน้ำและขุดลอกในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสาขา และแหล่งน้ำขัง
2.2.1	ปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำระบบส่งน้ำเดิม	3.2	การป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง
2.2.2	เพิ่มปริมาณน้ำดิบในโครงการส่งน้ำเดิม	3.2.1	การป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง
2.3	การจัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน	3.2.2	จัดทำผังน้ำในลุ่มน้ำเพื่อการระบายน้ำในระดับลุ่มน้ำ จังหวัด
2.3.1	อนุรักษ์ พื้นที่พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน	3.2.3	เชื่อมโยงกันลุ่มน้ำ
2.3.2	พัฒนาระบบชลประทานในพื้นที่เกษตรน้ำฝน	3.3	จัดการพื้นที่ลุ่มน้ำพื้นที่ชลประทาน
2.3.3	พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ชุมชน/สวนในไร่	3.3.1	การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ชลประทาน
2.3.4	พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร	3.3.2	การพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพของารนิติน้ำและสถานีสูบน้ำเพื่อระบายน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำเฉพาะจุด
2.4	การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ ระบบส่งน้ำใหม่	3.4	บูรณาการทุกภาคส่วนในเชิงนโยบายในระดับปฏิบัติการ
2.4.1	พัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ/อาคารกักเก็บน้ำระบบส่งน้ำใหม่ (เขื่อนและอุลตราทรากรม)	3.4.1	บูรณาการทุกภาคส่วนในเชิงนโยบายในระดับปฏิบัติการ
2.4.2	พัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ/อาคารกักเก็บน้ำขนาดใหญ่/น้ำท่าและแหล่งกักเก็บน้ำ	3.5.1	การสนับสนุนการปรับตัวและเผชิญเหตุ
2.5.1	พัฒนาระบบนิเวศและระบบเชื่อมแหล่งน้ำ		
2.6.1	การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิต		
2.6.1	- พื้นที่พัฒนาใหม่		
2.6.1	- พื้นที่พัฒนาเดิม		
2.7.1	เพิ่มน้ำต้นทุนโดยการปฏิบัติการนอกเขต		

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561							
รายละเอียดแผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์ (ต่อ)							
(6)	แผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์	แผนแม่บทด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ		แผนแม่บทด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน		แผนแม่บทด้านที่ 6 การบริหารจัดการ	
		4.1.1	การป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียที่ต้นทาง	5.1	การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม	6.1	จัดทำปรับปรุงกฎหมายและองค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
		4.2	การเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดและควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม	5.1.1	ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ (พื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวน)	6.1.1	การจัดทำ ปรับปรุง กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านทรัพยากรน้ำ
		4.2.1	การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	5.2	การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ	6.1.2	ส่งเสริม พัฒนา องค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับชาติ/ระดับลุ่มน้ำ/ระดับชุมชน
		4.2.2	เพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุม กำกับ และบังคับการกักเก็บน้ำเสียที่ทิ้งลงน้ำในถิ่นที่เป้าหมาย	5.2.1	การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน (พื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวน)	6.1.3	พัฒนากรอบความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรน้ำ
		4.2.3	กำหนดขีดความสามารถในการรองรับมลพิษของแหล่งน้ำ (carrying capacity) เพื่อควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด	5.2.2	การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน (พื้นที่เกษตรนอกพื้นที่อนุรักษ์)	6.2	การจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
		4.2.4	การนำพื้นที่น่านน้ำบำบัดแล้วกลับนำไปใช้ประโยชน์			6.3.1	การติดตามและประเมินผล
		4.3.1	การรักษาสมดุลของระบบนิเวศ			6.4	การพัฒนาฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ
		4.4.1	อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ			6.4.1	พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
						6.5.1	การศึกษา วิจัย และพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
						6.6	การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม
						6.6.1	เสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์นโยบาย/แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
						6.6.2	บูรณาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
						6.6.3	ผลักดันให้เกิดกลไกขยายผลความสำเร็จด้านการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชนระดับท้องถิ่น (ประเด็นการปฏิรูปประเทศ)

ช่องที่ 7-13 เป็นข้อมูลพื้นที่ ละติจูด ลองจิจูด สามารถดูได้จากข้อมูลแหล่งน้ำในระบบข้อมูล Data Studio หากไม่มีให้จับพิกัด GPS จาก google ได้

ช่องที่ 14-15 ต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล สทพ.แบ่งพื้นที่เป็นลุ่มน้ำและลุ่มน้ำสาขา ออกเป็น 3 ส่วน คือ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

หน่วยงานดำเนินการ	ชื่อแผนงาน/โครงการ/รายการ	ประเภทโครงการ		แผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ								ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์(กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)					
		กิจกรรม	ลักษณะงาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับอนุญาตใช้พื้นที่	แบบรูปรายการ	ประมาณการ	ไร่	ลบ.ม.	ครัวเรือน		
					หมู่ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา								
ชลประทาน	ชุดลอกคลองวังกัน หมู่ 5	ปรับปรุงและชุดลอก	แหล่งน้ำธรรมชาติ	2.2.1	5-15	บ้านบ่อทอง	นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล	อำเภอเมือง	กำแพงเพชร	16.4833867	99.7022306			แม่น้ำน่านตอนล่างส่วนที่ 2	2 (นิคมสร้างตนเอง)	2 (นิคมสร้างตนเอง)	2 (นิคมสร้างตนเอง)	(ม.5, 7, 14)	500,000	ลบ.ม.	(ม.5, 7, 14) และ ต.มหาชัย
ชลประทาน	สถานีสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์บ้านบ่อทอง ม.5	ก่อสร้างใหม่	สถานีสูบน้ำพร้อมระบบส่ง	2.4.1	5	บ้านบ่อทอง	นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล	อำเภอเมือง	กำแพงเพชร	16.4959269	99.7016399			แม่น้ำน่านตอนล่างส่วนที่ 2	2 (นิคมสร้างตนเอง)	2 (นิคมสร้างตนเอง)	2 (นิคมสร้างตนเอง)	(ม.5, 7, 14)			(ม.5, 7, 14) และ ต.มหาชัย

4. กิจกรรมสรุปบทเรียนสิ่งที่ได้เรียนรู้ (After Action Review : AAR)

คุณปานเนตร สุขสว่าง ทีมติดตามในพื้นที่ ให้ผู้เข้าร่วมสรุปบทเรียนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน ดังนี้
คุณวัลลภ คันศร แกนนำกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน กล่าวว่าวันนี้ได้เรียนรู้เรื่องการสร้างความร่วมมือในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำของชุมชนเองร่วมกับเทศบาลและชลประทาน เข้าใจถึงความสำคัญของข้อมูลที่จำเป็นในการเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณ และเห็นว่า ทุกส่วนต้องช่วยกันทำงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบจึงจะสำเร็จได้

คุณสมศักดิ์ กันสารท ผอ.กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ เรื่องของข้อมูล ช้าหรือเร็วไม่ได้อยู่ที่เทศบาลตำบล ถ้าเราไม่เริ่มลงมือทำมันจะไปได้ ทุกส่วนต้องเข้าร่วม ในโครงการฯหวังว่า ชาวบ้านจะมาหรือไม่ อย่างไร ผลกระทบในระหว่างดำเนินงาน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำต้องช่วยกัน เพราะถ้าโครงการเสร็จทุกคนจะยิ้ม ให้ความสำคัญกับพื้นที่ดำเนินงานและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

คุณวิชัย จันทนา ผอ.กองช่าง ทต.นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล เห็นด้วยว่า ควรมีการสร้างความเข้าใจกับพื้นที่ที่จะดำเนินงานเรื่องผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นโดยผู้นำชุมชน

คุณอนุพล พลธนู โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จ.กำแพงเพชร กล่าวว่าในส่วนตนเองวันนี้ได้เรียนรู้เรื่องการลงข้อมูลในแบบ สทนช. โดยเฉพาะการจัดแบ่งพื้นที่ลุ่มน้ำและลุ่มน้ำสาขา ซึ่งไม่ตรงกันกับทางชลประทาน หากกรอกข้อมูลไม่ตรงก็อาจทำให้โครงการไม่ได้รับการพิจารณา จึงนับเป็นความรู้ที่ได้รับโดยตรงในวันนี้

คุณปานเนตร สุขสว่าง ทีมติดตามในพื้นที่ กล่าวว่า วันนี้กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานได้เรียนรู้ช่องทางการเสนอแผน/โครงการที่แก้ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการน้ำของตำบล และเราต้องรู้ว่าข้อมูลอะไรและจะสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานได้อย่างไร เพื่อให้เราสามารถบริหารจัดการน้ำภายใต้ข้อมูลได้ และขอบคุณทุกท่านที่มาเข้าร่วมในวันนี้ พร้อมทั้งเชิญ คุณณรงค์ ชาวทอง ประธานกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล ปิดการประชุม

ปิดการประชุมเวลา 12.30 น.

นางสาวปานเนตร สุขสว่าง

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

ภาคผนวก ข. แบบประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน
 แบบประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน
 โครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพ
 การบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร

ชื่อ-นามสกุลผู้ให้ข้อมูล _____
 บทบาท/หน้าที่ในโครงการ _____
 หน่วยงาน/พื้นที่ _____

แบบประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ด้านการประเมินการรับรู้และความเข้าใจการดำเนินโครงการ

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับตนเองมากที่สุด

1. การรับรู้ดำเนินโครงการปีที่ 1 และปีที่ 2

1.1 การรับรู้การดำเนินโครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร (ปีที่ 1)

- ทราบ จาก .....
- ไม่ทราบ

1.2 การรับรู้การดำเนินโครงการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร (ปีที่ 2)

- ทราบ จาก .....
- ไม่ทราบ

2. ความเข้าใจระบบชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร

คำชี้แจง กรอกรายละเอียดในช่อง ที่มีการดำเนินงานของตนเอง

2.1 พื้นที่ในการจัดส่งน้ำ

ก่อนการดำเนินโครงการ		หลังการดำเนินโครงการ	
☐ ข้าว	..... ไร่	☐ ข้าว	..... ไร่
☐ อ้อย	..... ไร่	☐ อ้อย	..... ไร่
☐ พืชไร่	..... ไร่	☐ พืชไร่	..... ไร่
☐ ข้าวโพด	..... ไร่	☐ ข้าวโพด	..... ไร่
☐ พืชผัก	..... ไร่	☐ พืชผัก	..... ไร่
☐ ไม้ผล	..... ไร่	☐ ไม้ผล	..... ไร่
☐ มันสำปะหลัง	..... ไร่	☐ มันสำปะหลัง	..... ไร่
☐ อื่นๆ	..... ไร่	☐ อื่นๆ	..... ไร่

2.2 ช่วงเวลาในการจัดส่งน้ำ

การดำเนินงานปี 1

- ก่อนการดำเนินโครงการ ปี 2561/2562 เดือน.....
- หลังการดำเนินโครงการ ปี 2562/2563 เดือน.....

การดำเนินงานปี 2

- ก่อนการดำเนินโครงการ ปี 2563/2564 เดือน.....
- หลังการดำเนินโครงการ ปี 2564/2565 เดือน.....

2.3 บทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ชลประทานโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 2 ด้านกิจกรรมจากการดำเนินโครงการ

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับตนเองมากที่สุด ตามความจริง ลงในแบบประเมินกิจกรรมการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมนี้ โดย

- (1) คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมเกิดขึ้นน้อยที่สุด
- (2) คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมเกิดขึ้นน้อย
- (3) คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมเกิดขึ้นปานกลาง
- (4) คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมเกิดขึ้นมาก
- (5) คะแนน หมายถึง มีการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมเกิดขึ้นมากที่สุด

ข้อ	ประเด็น	การประเมินการมีส่วนร่วม (คะแนน)									
		น้อยที่สุด (1)		น้อย (2)		ปานกลาง (3)		มาก (4)		มากที่สุด (5)	
		ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	กิจกรรมการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม										
	1.1 มีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเป้าหมายโครงการ และวางแผนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม										
	1.2 มีการพัฒนาศักยภาพกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานอย่างมีส่วนร่วม										
	1.3 มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศอย่างมีส่วนร่วม										
	1.4 มีการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อสร้างรูปธรรมการจัดการน้ำในพื้นที่										
ข้อ	ประเด็น	การประเมินการมีส่วนร่วม (คะแนน)									
		น้อยที่สุด (1)		น้อย (2)		ปานกลาง (3)		มาก (4)		มากที่สุด (5)	
		ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	กิจกรรมการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม (ต่อ)										
	1.5 มีกลไกการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานและหน่วยงานองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ ผ่านการประชุมเครือข่าย JMC/การติดตามในพื้นที่										
	1.6 มีการนำเสนอและสรุปบทเรียนผลการดำเนินงานสู่สาธารณะ										

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินโครงการ

คำชี้แจง กรอกรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินโครงการของตนเองให้มากที่สุด

1. การใช้น้ำที่ได้รับการจัดสรร/แบ่งปันทรัพยากรน้ำในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง มีหรือไม่ อย่างไร (หากมีก็ระบุตำบล/ระดับ สบ./โครงการ)

 ก่อนการดำเนินโครงการ ปี .....

.....

 หลังการดำเนินโครงการ ปี .....

.....

2. ข้อมูลการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ (หากมีก็ระบุตำบล/ระดับ สบ./โครงการ)

 ก่อนการดำเนินโครงการ ปี .....

.....

 หลังการดำเนินโครงการ ปี .....

.....

3. มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือไม่ อย่างไร

ก่อนการดำเนินโครงการ ปี..... มี ไม่มีหลังการดำเนินโครงการ ปี..... มี ชื่อองค์กร..... ไม่มี

ภาคผนวก ค. แบบสำรวจแหล่งน้ำ (Water 01)

แบบสำรวจแหล่งน้ำ (Water 01) เพื่อสำรวจแหล่งน้ำ โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปประเมินสัดส่วนต้นทุนน้ำ และประเมินประสิทธิภาพต้นทุนน้ำในพื้นที่ มีข้อมูลที่ต้องสำรวจ ส่วน ดังนี้ 3

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. จังหวัด .....
2. อำเภอ .....
3. ตำบล .....
4. หมู่ที่ .....
5. ชื่อหมู่บ้าน .....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลแหล่งน้ำ

1. ชื่อแหล่งน้ำ .....
2. ประเภทแหล่งน้ำ
  - บ่อน้ำตื้น บ่อวง // บ่อดอก
    1. เส้นผ่าศูนย์กลาง (เมตร) .....
    2. ความลึกจากผิวน้ำ (เมตร) .....
    3. ชนิดของเครื่องสูบ
      - ปัมพ์ซัมเมอร์ส
      - ปัมพ์แรงเหวี่ยง (หอยโข่ง)
      - ปัมพ์ชัก
      - อื่นๆ โปรดระบุ .....
    4. ขนาดท่อ ..... (นิ้ว)
    5. ความลึกของท่อ ..... (เมตร)
    6. ขนาดเครื่องสูบ ..... (แรงม้า)
    7. ช่วงเดือนที่ใช้สูบ ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
    8. ใช้สูบน้ำเฉลี่ยเดือนละกี่วัน .....
    9. ใช้สูบน้ำเฉลี่ยวันละ ..... (ชั่วโมง)
  - บ่อบาดาล
    1. ชนิดของเครื่องสูบ
      - ปัมพ์ซัมเมอร์ส
      - ปัมพ์แรงเหวี่ยง (หอยโข่ง)
      - ปัมพ์ชัก
      - อื่นๆ โปรดระบุ .....
    2. ขนาดท่อ ..... (นิ้ว)
    3. ความลึกของท่อ ..... (เมตร)
    4. ขนาดเครื่องสูบ ..... (แรงม้า)
    5. ช่วงเดือนที่ใช้สูบ ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
    6. ใช้สูบน้ำเฉลี่ยเดือนละกี่วัน .....
    7. ใช้สูบน้ำเฉลี่ยวันละ ..... (ชั่วโมง)

- หนอง กุด / บึง /
    - 1. ขนาดความกว้าง (เมตร) .....
    - 2. ขนาดความยาว (เมตร) .....
    - 3. ขนาดความลึก (เมตร) .....
  - อ่างเก็บน้ำ
    - 1. ขนาดความกว้าง ..... (เมตร)
    - 2. ขนาดความยาว ..... (เมตร)
    - 3. ขนาดความลึก ..... (เมตร)
  - ฝายปูน
    - 1. ขนาดความกว้าง ..... (เมตร)
    - 2. ขนาดความยาว ..... (เมตร)
    - 3. ขนาดความลึก ..... (เมตร)
  - สระน้ำ บ่อน้ำ /
    - 1. ขนาดความกว้าง ..... (เมตร)
    - 2. ขนาดความยาว ..... (เมตร)
    - 3. ขนาดความลึก ..... (เมตร)
3. ลักษณะการใช้ประโยชน์
- การเกษตร
  - อุตสาหกรรม
  - บริโภค
  - อุตสาหกรรม บริโภค
  - การเกษตร และอุตสาหกรรม บริโภค
  - ไม่ได้ใช้ประโยชน์
4. พื้นที่การใช้ประโยชน์ (ไร่) .....
5. อธิบายลักษณะการใช้ประโยชน์ เช่น ปลูกอ้อย .....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลคุณภาพน้ำ

1. สถานการณ์ปัญหาปัจจุบันที่พบ
- น้ำตื้นเขิน
  - น้ำเน่าเสีย
  - วัชพืชปกคลุม
  - น้ำเค็ม
  - น้ำมีสี
  - น้ำมีกลิ่น
  - น้ำมีความขุ่น
  - อื่นๆ โปรดระบุ .....
2. แนวนรูปถ่ายแหล่งน้ำ
3. แนวนพิกัดแหล่งน้ำ

แบบสำรวจการสูบน้ำใต้ดิน (Water Form)

แบบสำรวจการสูบน้ำใต้ดิน (Water Form) เพื่อสำรวจประมาณการสูบน้ำ โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปประเมินสัดส่วนการสูบน้ำร่วมกับการใช้น้ำ และประเมินประสิทธิภาพต้นทุนน้ำในพื้นที่ มีข้อมูลที่ต้องสำรวจ 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. อำเภอ .....
2. ตำบล .....
3. หมู่ที่ .....
4. ชื่อหมู่บ้าน .....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลบ่อบาดาล

1. ชื่อบ่อบาดาล
2. ลักษณะ การใช้ประโยชน์
  - การเกษตร
  - อุปโภค บริโภค
  - การเกษตร และอุปโภค บริโภค
3. ชนิดของเครื่องสูบน้ำ
  - บีบซับเมอร์ส
  - บีบแรงเหวี่ยง (หอยโข่ง)
  - บีบชัก
  - อื่นๆ โปรดระบุ .....
4. ขนาดท่อ (นิ้ว) .....
5. ความลึกของท่อ (เมตร) .....
6. ขนาดเครื่องสูบน้ำ (แรงม้า) .....
7. ใช้สูบน้ำเฉลี่ยเดือนละกี่วัน .....
8. ใช้สูบน้ำเฉลี่ยวันละ (ชั่วโมง).....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลคุณภาพน้ำ

1. ความใสสะอาด
  - ใสสะอาดตลอดทั้งปี
  - ชุ่นเล็กน้อย
    - ตลอดทั้งปี
    - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
  - ชุ่นมาก
    - ตลอดทั้งปี
    - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
2. ความเค็ม
  - ไม่พบปัญหา
  - พบเพียงเล็กน้อย
    - ตลอดทั้งปี
    - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)

- พบมาก
  - ตลอดทั้งปี
  - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
- 3. สนิม
  - ไม่พบปัญหา
  - พบเพียงเล็กน้อย
    - ตลอดทั้งปี
    - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
  - พบมาก
    - ตลอดทั้งปี
    - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
- 4. อื่นๆ ..... (ระบุ)
  - ไม่พบปัญหา
  - พบเพียงเล็กน้อย
    - ตลอดทั้งปี
    - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
  - พบมาก
    - ตลอดทั้งปี
    - เฉพาะช่วงเดือน ..... ถึงเดือน ..... (ระบุ)
- 5. พื้นที่การใช้ประโยชน์ ..... (ไร)
- 6. แนวนรูปถ่ายแหล่งน้ำ
- 7. แนวนพิกัดแหล่งน้ำ

ภาคผนวก ง. เกณฑ์การให้คะแนน 10 คุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำที่ดี

แกน	เกณฑ์การให้คะแนนคุณลักษณะชุมชนจัดการน้ำ (แกนประเด็นละ 5 คะแนน)
1 จัดตั้งองค์กร ผู้ใช้น้ำ	คะแนน 1 หมายถึง มีการรวมกลุ่มตามสถานการณ์แต่ยังไม่มีการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ คะแนน 2 หมายถึง มีการรวมกลุ่มภายใต้การดูแลของหน่วยงานรัฐ เอกชน ภาคประชาชน ในการจัดการน้ำ แต่ยังไม่มีการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ คะแนน 3 หมายถึง มีการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน แต่ยังขาดความต่อเนื่อง และขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบ คะแนน 4 หมายถึง มีการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีความต่อเนื่อง แต่ยังขาดการบริหารจัดการ คะแนน 5 หมายถึง มีการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีความต่อเนื่อง และมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ
2 ศักยภาพของ คณะกรรมการ - แกนนำชุมชน	คะแนน 1 หมายถึง มีความตั้งใจและความพร้อมในการทำกิจกรรม แต่ยังขาดทักษะที่จำเป็นในด้านการจัดการน้ำ คะแนน 2 หมายถึง มีความตั้งใจและความพร้อมในการทำกิจกรรม และมีทักษะการบริหารจัดการกลุ่ม คะแนน 3 หมายถึง มีความตั้งใจและความพร้อมในการทำกิจกรรม มีทักษะการบริหารจัดการกลุ่ม และทักษะการเก็บข้อมูลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล คะแนน 4 หมายถึง มีความรู้เรื่อง พรบ.น้ำ และมีความตั้งใจ มีความพร้อมในการทำกิจกรรม มีทักษะการบริหารจัดการกลุ่ม ทักษะการเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากข้อมูล และทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อวางแผนน้ำ คะแนน 5 หมายถึง มีความรู้เรื่อง พรบ.น้ำ และมีความตั้งใจ มีความพร้อมในการทำกิจกรรม มีทักษะการบริหารจัดการกลุ่ม ทักษะการเก็บข้อมูล การใช้ประโยชน์จากข้อมูล และทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อวางแผนน้ำ รวมทั้งการปรับตัวอย่างรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
3 ระบบข้อมูล น้ำชุมชน	คะแนน 1 หมายถึง มีข้อมูลเฉพาะบุคคล หรือเฉพาะจาก อปท. ยังขาดการเชื่อมโยงและจัดการข้อมูลเชิงระบบ ข้อมูลยังกระจัดกระจาย รู้เฉพาะส่วน คะแนน 2 หมายถึง มีการจัดเก็บข้อมูลร่วมกันระหว่างคนในชุมชน - อปท. แต่ข้อมูลยังไม่รอบด้าน ครอบคลุม (เจ้าหน้าที่ดำเนินการเป็นหลัก) คะแนน 3 หมายถึง มีการจัดเก็บข้อมูลร่วมกันระหว่างคนในชุมชนและ อปท. โดยชุมชนมีบทบาทมากขึ้นในการจัดเก็บข้อมูล แต่ข้อมูลยังไม่รอบด้าน ครอบคลุม ขาดการอัปเดตข้อมูล คะแนน 4 หมายถึง มีการจัดเก็บข้อมูลร่วมกันระหว่างคนในชุมชนและ อปท. มีข้อมูลที่รอบด้านและนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดเก็บข้อมูล - มีระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ แต่ยังขาดการอัปเดตข้อมูล คะแนน 5 หมายถึง มีการจัดเก็บข้อมูลร่วมกันระหว่างคนในชุมชนและ อปท. มีข้อมูลที่รอบด้านและนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดเก็บข้อมูล - มีระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ มีแผนการอัปเดตข้อมูลและมีบุคคล/หน่วยงานรับผิดชอบดูแลระบบ
4 กระบวนการมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนน้ำ	คะแนน 1 หมายถึง เปิดพื้นที่ให้มีการประชาคมหมู่บ้านเพื่อเสนอแผนต่อ อปท./ มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมตามสถานการณ์ คะแนน 2 หมายถึง เปิดพื้นที่ให้มีการประชาคมหมู่บ้านเพื่อเสนอแผนต่อ อปท./ มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมตามสถานการณ์ โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพประกอบการตัดสินใจ

	<p>คะแนน 3 หมายถึง เปิดพื้นที่ให้มีการประชาคมหมู่บ้านเพื่อเสนอแผนต่อ อบต. / มีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการต่อเนื่องในการวางแผนการจัดการน้ำของพื้นที่เอง โดยมีกระบวนการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนแผน แต่ยังคงขาดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ อบต.</p> <p>คะแนน 4 หมายถึง เปิดพื้นที่ให้มีการประชาคมหมู่บ้านเพื่อเสนอแผนต่อ อบต. / มีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการต่อเนื่อง (เชิงระบบ) ในการวางแผนการจัดการน้ำของพื้นที่ โดยมีกระบวนการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนแผนร่วมกัน โดยเชื่อมโยงการทำงานกับเจ้าหน้าที่ อบต.</p> <p>คะแนน 5 หมายถึง เปิดพื้นที่ให้มีการประชาคมหมู่บ้านเพื่อเสนอแผนต่อ อบต. / มีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการต่อเนื่อง (เชิงระบบ) ในการวางแผนการจัดการน้ำของพื้นที่ โดยมีกระบวนการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนแผนร่วมกัน โดยเชื่อมโยงการทำงานกับเจ้าหน้าที่ อบต. และมีการคืนข้อมูล การสื่อสารสาธารณะ เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับคนในชุมชนในวงกว้าง</p>
<p>5 แผนน้ำชุมชน</p>	<p>คะแนน 1 หมายถึง มีแผนการจัดการน้ำของพื้นที่ที่ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ อบต.ทำประชาคมในตำบล และบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่ยังไม่ครอบคลุม 6 ยุทธศาสตร์ และ 9 กลุ่มประเภทโครงการ</p> <p>คะแนน 2 หมายถึง มีแผนการจัดการน้ำของพื้นที่ที่ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ อบต.ทำประชาคมในตำบล และเปิดพื้นที่ให้บุคคล/กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนเสนอแผนการจัดการน้ำของพื้นที่เพื่อบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่ยังไม่ครอบคลุม 6 ยุทธศาสตร์ และ 9 กลุ่มประเภทโครงการ</p> <p>คะแนน 3 หมายถึง มีแผนการจัดการน้ำของพื้นที่ที่ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ อบต.ทำประชาคมในตำบล และเปิดพื้นที่ให้บุคคล/กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนเสนอแผนการจัดการน้ำของพื้นที่เพื่อบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่ครอบคลุม 6 ยุทธศาสตร์ และ 9 กลุ่มประเภทโครงการ</p> <p>คะแนน 4 หมายถึง มีแผนน้ำเฉพาะของชุมชน ที่ครอบคลุม 6 ยุทธศาสตร์ และ 9 กลุ่มประเภทโครงการ แยกออกจากแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรผู้ใช้น้ำ คนในชุมชน และเจ้าหน้าที่ อบต. และนำเข้าสู่ระบบ TWP</p> <p>คะแนน 5 หมายถึง มีแผนน้ำเฉพาะของชุมชน ที่ครอบคลุม 6 ยุทธศาสตร์ และ 9 กลุ่มประเภทโครงการ แยกออกจากแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรผู้ใช้น้ำ คนในชุมชน และเจ้าหน้าที่ อบต. รวมทั้งเชื่อมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ให้มาร่วมดำเนินการ และนำเข้าสู่ระบบ TWP</p>
<p>6 ระเบียบ กติกา และการยอมรับ</p>	<p>คะแนน 1 หมายถึง มีข้อตกลง กติกาของชุมชน ในการปฏิบัติร่วมกันตามสถานการณ์เฉพาะหน้า (เกิดปัญหาจึงดำเนินการ จบปัญหาก็ก็นำมาดำเนินการต่อ)</p> <p>คะแนน 2 หมายถึง มีข้อตกลง กติกาของชุมชน ในการปฏิบัติร่วมกันอย่างต่อเนื่อง (ทำเป็นปกติ) แต่กติกากำหนดโดยแกนนำยังจำกัดเฉพาะบางประเด็น ไม่ครอบคลุม การรับรู้อยู่ในวงจำกัด ทำให้ขาดการยอมรับ และคนในชุมชนไม่ปฏิบัติตามกติกา</p> <p>คะแนน 3 หมายถึง มีข้อตกลง กติกาของชุมชน ในการปฏิบัติร่วมกันอย่างต่อเนื่อง (ทำเป็นปกติ) กติกากำหนดร่วมกัน โดยคนในชุมชน (บางส่วน) แต่การรับรู้ยังอยู่ในวงจำกัด ขาดการยอมรับและคนในชุมชนไม่ปฏิบัติตามกติกา</p> <p>คะแนน 4 หมายถึง มีข้อตกลง กติกาของชุมชนและองค์กรผู้ใช้น้ำ ในการปฏิบัติร่วมกันอย่างต่อเนื่อง (ทำเป็นปกติ) กติกากำหนดร่วมกัน โดยคนในชุมชน มีการจัดเวทีสร้างความเข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้าน นำไปสู่การยอมรับในกติการ่วมกัน และปฏิบัติตาม</p> <p>คะแนน 5 หมายถึง มีข้อตกลง กติกาของชุมชนและองค์กรผู้ใช้น้ำ ในการปฏิบัติร่วมกันอย่างต่อเนื่อง (ทำเป็นปกติ) กติกากำหนดร่วมกัน โดยคนในชุมชน มีการจัดเวทีสร้างความเข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้าน นำไปสู่การยอมรับในกติการ่วมกัน และปฏิบัติตาม พร้อมทั้งมีการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรับฟังเสียงสะท้อนและนำมาปรับปรุง</p>

<p>7 กองทุนการจัดการน้ำ</p>	<p>คะแนน 1 หมายถึง มีการระดมทุน/ทรัพยากรของคนในชุมชน มาร่วมกันบริหารจัดการน้ำภายใต้สถานการณ์เฉพาะหน้า – การเก็บเงินค่าน้ำในการจัดทำประปาหมู่บ้าน (ดำเนินการโดยผู้นำชุมชน)</p> <p>คะแนน 2 หมายถึง มีกองทุนในการจัดการน้ำของชุมชนที่มีการบริหารจัดการร่วมกันอย่างเป็นระบบ รายรับและรายจ่ายสอดคล้องกัน เช่น การจัดทำประปาหมู่บ้านที่มีการบริหารจัดการร่วมกันของผู้นำชุมชน และคนในชุมชนแต่ละหมู่บ้าน</p> <p>คะแนน 3 หมายถึง มีกองทุนในการจัดการน้ำของชุมชน ที่เกิดจากการขับเคลื่อนชุมชนเชื่อมโยงกับองค์กรผู้ใช้น้ำ โดยมีการจัดระบบข้อมูล การจัดการเอกสาร การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อชี้แจงกับสมาชิก</p> <p>คะแนน 4 หมายถึง มีกองทุนในการจัดการน้ำของชุมชน ที่เกิดจากการขับเคลื่อนชุมชนเชื่อมโยงกับองค์กรผู้ใช้น้ำ โดยมีการจัดระบบข้อมูล การจัดการเอกสาร การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อชี้แจงกับสมาชิก เกิดรายได้ของชุมชน – องค์กร ที่นำไปสู่การบริหารจัดการน้ำด้วยทรัพยากรของตนเอง</p> <p>คะแนน 5 หมายถึง มีกองทุนในการจัดการน้ำของชุมชน ที่เกิดจากการขับเคลื่อนชุมชนเชื่อมโยงกับองค์กรผู้ใช้น้ำ โดยมีการจัดระบบข้อมูล การจัดการเอกสาร การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อชี้แจงกับสมาชิก เกิดรายได้ของชุมชน – องค์กร ที่นำไปสู่การบริหารจัดการน้ำด้วยทรัพยากรของตนเอง พร้อมทั้งยังสามารถสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอาชีพ หรือ กองทุนกั๊ยมเพื่อการสร้างอาชีพของสมาชิกองค์กรผู้ใช้น้ำ/ชุมชนต่อไป</p>
<p>8 การติดตามและประเมิน</p>	<p>คะแนน 1 หมายถึง มีการติดตามแบบไม่เป็นทางการ ผ่านแกนนำชุมชน / ผู้นำชุมชน (ตามสถานการณ์)</p> <p>คะแนน 2 หมายถึง มีแผนการติดตามที่ยอมรับร่วมกันของชุมชน / กลุ่ม ในการจัดการน้ำของพื้นที่ (ทำต่อเนื่องแต่ยังดำเนินการโดยผู้นำชุมชน)</p> <p>คะแนน 3 หมายถึง มีแผนการติดตามที่เป็นระบบ โดยองค์กรผู้ใช้น้ำ เน้นการลงพื้นที่สร้างความเข้าใจ กระตุ้นให้เห็นความสำคัญของกติกาชุมชนและความสำคัญของการจัดการน้ำที่เกิดการยอมรับร่วมกัน</p> <p>คะแนน 4 หมายถึง รายละเอียดเหมือนข้อ 3 แต่เพิ่มการมีองค์ประกอบที่ติดตามที่มาจากตัวแทนที่หลากหลายขององค์กรผู้ใช้น้ำ / บทบาทหน้าที่และหน่วยงาน</p> <p>คะแนน 5 หมายถึง รายละเอียดเหมือนข้อ 3 แต่เพิ่มการมีองค์ประกอบที่ติดตามที่มาจากตัวแทนที่หลากหลายขององค์กรผู้ใช้น้ำ / บทบาทหน้าที่และหน่วยงานและมีการนำข้อมูลมาสรุปทบทวนเพื่อวางแผนการทำงานร่วมกันในระดับเครือข่ายลุ่มน้ำ (ทำงานข้ามองค์กรผู้ใช้น้ำ)</p>
<p>9 กลไกเครือข่าย</p>	<p>คะแนน 1 หมายถึง มีการทำงานร่วมกับหน่วยงานด้านน้ำและตำบลข้างเคียงเป็นบางครั้ง (ตามสถานการณ์)</p> <p>คะแนน 2 หมายถึง มีการทำงานร่วมกับหน่วยงานด้านน้ำและตำบลข้างเคียง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลประจำเดือน / ปี ร่วมกัน (แต่ยังไม่ครอบคลุมระดับลุ่มน้ำ)</p> <p>คะแนน 3 หมายถึง มีการทำงานร่วมกับหน่วยงานด้านน้ำและตำบลข้างเคียง ที่เชื่อมโยงระดับเครือข่ายลุ่มน้ำ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกัน ประจำเดือน / ปี</p> <p>คะแนน 4 หมายถึง มีการทำงานร่วมกับหน่วยงานด้านน้ำและตำบลข้างเคียง ที่เชื่อมโยงระดับเครือข่ายลุ่มน้ำ มีการวางเป้าหมายและแผนงานร่วมกันระยะยาวที่สอดคล้องกับระบบนิเวศ (แผนน้ำชุมชนสอดคล้องกัน)</p> <p>คะแนน 5 หมายถึง มีการทำงานร่วมกับหน่วยงานด้านน้ำและตำบลข้างเคียง ที่เชื่อมโยงระดับเครือข่ายลุ่มน้ำ มีการวางเป้าหมายและแผนงานร่วมกันระยะยาวที่สอดคล้องกับระบบนิเวศ มีแผนเชิงลุ่มน้ำร่วมที่มีการสนับสนุนทรัพยากรระหว่างกัน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาชน</p>
<p>10 การส่งเสริมความรู้ และพัฒนาศักยภาพ</p>	<p>คะแนน 1 หมายถึง คนในชุมชนเข้าร่วมประชุมตามเวทีที่หน่วยงานจัด</p> <p>คะแนน 2 หมายถึง คนในชุมชนเข้าร่วมประชุมตามเวทีที่หน่วยงานจัด และมีการจัดประชุมสร้างการรับรู้ในพื้นที่ โดยงบประมาณของ อปท. แต่ยังขาดความต่อเนื่อง</p>

(เฉพาะประเด็น น้ำ)	<p>คะแนน 3 หมายถึง คนในชุมชนเข้าร่วมประชุมตามเวทีทั้งในชุมชนและนอกชุมชน รวมทั้งได้รับการพัฒนาศักยภาพจาก อปท. อย่างต่อเนื่องทุกปี</p> <p>คะแนน 4 หมายถึง คนในชุมชนเข้าร่วมประชุมตามเวทีทั้งในชุมชนและนอกชุมชน รวมทั้งได้รับการพัฒนาศักยภาพจาก อปท./องค์กรผู้ใช้น้ำ อย่างต่อเนื่องทุกปี มีการส่งข้อมูลเพื่อสร้างการรับรู้ผ่านช่องทางที่หลากหลาย</p> <p>คะแนน 5 หมายถึง คนในชุมชนเข้าร่วมประชุมตามเวทีทั้งในชุมชนและนอกชุมชน รวมทั้งได้รับการพัฒนาศักยภาพจาก อปท./องค์กรผู้ใช้น้ำ อย่างต่อเนื่องทุกปี มีการส่งข้อมูลเพื่อสร้างการรับรู้ผ่านช่องทางที่หลากหลาย ส่งเสริมให้สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงข้อมูลด้วยตนเอง และหาช่องทางการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เปิดรับฟังข้อมูลจากพื้นที่เพื่อพัฒนาศักยภาพและรับรู้ร่วมกัน</p>
-----------------------	--

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะชุมชนจัดการน้ำที่ดี

พื้นที่ชุมชนระดับเริ่มต้น (ระดับน้อย) : คะแนนรวมระหว่าง 1 – 17 คะแนน

พื้นที่ชุมชนระดับกลาง (ระดับกลาง) : คะแนนรวมระหว่าง 18 – 36 คะแนน

พื้นที่ชุมชนระดับสามารถดำเนินการด้วยตนเอง (ระดับมาก) : คะแนนรวมระหว่าง 37 – 50 คะแนน

หมายเหตุ : การประเมินโดยใช้คะแนนรวม หรือ คะแนนรายแกน คู่ขนานกันเพื่อให้ครอบคลุมศักยภาพของชุมชนทั้งในเชิงการมองภาพรวม (คะแนนรวม) และการมองในเชิงประเด็น (ตามแกน) บางพื้นที่อาจมีคะแนนภาพร่วมน้อยแต่มีการทำงานลงลึกในเชิงประเด็น หรือ บางพื้นที่อาจไม่ได้ดำเนินงานลงลึกเชิงประเด็น แต่มีการทำงานที่ครอบคลุมในภาพรวมของการจัดการน้ำ ซึ่งการประเมินนี้ไม่ได้ดำเนินการเพื่อประเมินศักยภาพของชุมชนว่าดีหรือไม่ดี แต่เน้นในการประเมินเพื่อหาช่องว่างของการหนุนเสริมชุมชนโดยทีมคณะทำงานและแกนนำชุมชนเอง เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพื้นที่เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

ภาคผนวก จ. รายชื่อหัวหน้าโครงการวิจัยและคณะนักวิจัย

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่/หน่วยงาน	เบอร์โทร/E-mail
นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ	หัวหน้าโครงการ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม 29 หมู่ 7 ตำบลปลายโพงพาง อำเภอ อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110	โทรศัพท์ 034-732388, 081-8372993 โทรสาร 034-732388 E-mail : tanate091@hotmail.com, maeklong13@gmail.com
นายคำรณ นิมอนงค์	นักวิจัย	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม	โทรศัพท์ 034-732388, 061-6152913 โทรสาร 034-732388 E-mail :tauaron@gmail.com
นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด	นักวิจัย	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม	โทรศัพท์ 034-732388, 081-1725601 โทรสาร 034-732388 E-mail : mphuangthong@gmail.com
นางสาวอรธิตา นามศิริ	นักวิจัย	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม	โทรศัพท์ 034-732388, 088-9706960 โทรสาร 034-732388 E-mail : hunnam2114@gmail.com
นายพิเชฐ ใจบุญ	นักวิจัย	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม	โทรศัพท์ 034-732388, 082-4407895 โทรสาร 034-732388 E-mail : vijai.nu@gmail.com
นางสาวสุดาวัลย์ ศรีทอง	นักวิจัย	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม	โทรศัพท์ 034-732388, 082-7606476 โทรสาร 034-732388 E-mail : Tiggeraoy@gmail.com